75

1825
208.1
Ե-93
220-ԱՀ
75

ՆՈՐ
ԿՏԱԿԱՐԱՆ
ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ
ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

8318

1822 ռմհա

1003
35-247

Ի ՎԷՆԷՏԻԿ
Ի ՎԱՆՍ ՍՐԲՈՑՆ ՂԱԶԱՐՈՒ

12004

225

12

ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՏԹԷՈՍԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ

Աւետարանս որ ըստ Մատթէոսի գրեալ է. զի էնոյն Մատթէոս աշակերտ տն̃ գրեաց զաւետարանս զայս։ Սա պատմէ մեզ ՚ի սկզբանն զըստ մարմնոյ ծնունդ Քրիստոսի ՚ի զաւակէ դաւթի. զԱյս և զաստղագիտացն մոգուն ծագողն մինչև ՚ի քն̃ աղգս ջատագովն և երկրպագ ։ Իսկ էրէ ըստ կարգի և զմկրտութիւն յորդանանու, և ՚ի լերինն ՚ի դիւաց զփորձութիւն, և նշանս և արուեստս մեծամեծս ՚ի փրկչէն եղեալ, և զընտրութիւն աշակերտացն, և զա̃ խորհրդոյ մարմնութեան. և զչարչարանսն, զի մատնեցաւ դեղատարանի, և խաչեցաւ մարմնով, և մարմինն եդաւ ՚ի գերեզմանի, և զինուորքն բաժանեցին զհանդերձս նորա. նոյն և զերրորդ աւուր յարութիւնն, և զպատուէր աշակերտացն՝ աշակերտել զա̃մ հեթանոսս և մկրտել զնոսա. պատուիրեաց լինել ընդ նոսա զա̃մ աւուրս մինչև ՚ի կատարած աշխարհի։

Մատթէոս գրեաց զաւետարանս իւր յԵրուսաղէմ քաղաքի ՚ի լեզու եբրայեցի զկնի ութ ամի համբառնալոյ Քրիստոսի, ՚ի խնդրոյ եկեղեցւոյն Երուսաղէմի։
Մատթէոս թարգմանի՝ երգ կենաց։

ՍԿԻԶԲՆ ԳԼԽՈՑ

Աւետարանին որ ըստ Մատթէոսի։

	գլ.	հմր.
Վասն մոգուցն.	Ա.	1.
Վասն կոտորածի մանկանցն.	Բ.	16.

Վասն

Վասն յառաջընթացի քարոզութեանն Յովհաննու Մկրտչին. Գ. 1.
Վասն վարդապետութեան Քրիստոսի. Դ. 23.
Վասն երանութեանց. Ե. 2.
Վասն բորոտին. Ը. 1.
Վասն հարիւրապետին. Ը. 5.
Վասն զոքանչին Պետրոսի. Ը. 14.
Վասն բժշկութեան ամ ցաւոց. Ը. 16.
Վասն՝ որ ոչ ետ հրաման երթալ թաղել. Ը. 19.
Վասն սաստելոյն ՚ի վերայ ջուրցն. Ը. 23.
Վասն դիւահարացն. Ը. 28.
Վասն անդամալուծին. Թ. 1.
Վասն Մատթէի. Թ. 9.
Վասն դստեր ժողովրդապետին. Թ. 18.
Վասն արիւնահոսին. Թ. 20.
Վասն երկուց կուրացն. Թ. 27.
Վասն խլոյ և համր դիւահարին. Թ. 32.
Վասն առաքելոյն իշխանութեան. Ժ. 1.
Վասն առաքելոյն Յովհաննու աշակերտսն. ԺԱ. 2.
Վասն՝ որոյ ձեռն գօսացեալ էր. ԺԲ. 10.
Վասն կոյր և համր դիւահարին. ԺԲ. 22.
Վասն՝ որ խնդրէին նշան. ԺԲ. 38.
Վասն առակացն. ԺԳ. 1.
Վասն Յովհաննու, և Հերովդէի. ԺԴ. 1.
Վասն հինգ հացիցն. ԺԴ. 15.
Վասն երթալոյն ՚ի վերայ ծովուն. ԺԴ. 22.
Վասն անցանելոյն զպատուիրանաւն Այ. ԺԵ. 1.
Վասն կնոջն քանանացւոյն. ԺԵ. 21.
Վասն բժշկելոյ զժողովուրդն. ԺԵ. 29.
Վասն եօթն հացիցն. ԺԵ. 32.
Վասն խմորոյ փարիսեցւոյն. ԺԶ. 6.
Վասն՝ որ ՚ի կեսարիա հարցմանն. ԺԶ. 13.

Վասն

Վասն այլակերպութե̄ Տն.	ժէ.	1.
Վասն լուսանահարին.	ժէ.	14.
Վասն խնդրելոյ զերկդրամեանն.	ժէ.	23.
Վասն հարցանելոյն՝ թէ ո՞ է ՚ի մէջ մեծ.	ժը.	1.
Վասն առակի հարիւր ոչխարին.	ժը.	12.
Վասն թողլոյ զբիւր տաղանդն.	ժը.	23.
Վասն հարցմանն արձակելոյ առն զկինն.	ժթ.	1.
Վասն հարցանելոյ մեծատանն զՅս.	ժթ.	16.
Վասն վարձկանութե̄ մշակացն.	ի.	1.
Վասն որդւոցն Զեբեդեայ.	ի.	20.
Վասն երկուց կուրացն.	ի.	29.
Վասն էշոյն, և յաւանակին.	իա.	1.
Վասն կուրացն, և կաղացն.	իա.	14.
Վասն չորանալոյ թզենւոյն.	իա.	18.
Վասն հարցանելոյ զՏրն քահանայապետացն, և ծերոց.	իա.	23.
Վասն երկուց որդւոցն առակաց.	իա.	28.
Վասն այգւոյն առակին.	իա.	33.
Վասն կոչեցելոցն ՚ի հարսանիսն.	իբ.	1.
Վասն դահեկանին, որով փորձեցին զՏրն.	իբ.	25.
Վասն սադուկեցւոցն.	իբ.	23.
Վասն օրինականացն.	իբ.	34.
Վասն Տն հարցանելոյն զփարիսեցիսն.	իբ.	41.
Վասն վա՛յ տալոյ դպրացն, և փարիսեցւոցն.	իգ.	13.
Վասն կատարածի.	իգ.	3.
Վասն աւուրն և ժամուն.	իգ.	36.
Վասն տասն կուսանացն.	իդ.	1.
Վասն զտաղանդն տալոյ.	իդ.	14.
Վասն գալստեանն Տն.	իդ.	31.
Վասն օծանելոյն զՏրն իւղով.	իե.	6.
Վասն պատրաստելոյ զպասեքն.	իե.	17.

Վասն

Վասն օրէնաւոր խորհրդոյն. ԺԶ. 26.
Վասն մարմնութե տն. ԺԶ. 41.
Վասն ուրացութեն պետրոսի. ԺԶ. 69.
Վասն յուդայի շշմանն. ԺԷ. 3.
Վասն խնդրելոյ զերկրաւորական մարմինն. ԺԷ. 57.
Վասն խաչաբեր կանանցն. ԺԸ. 1.

[illegible]

[illegible]

Սբ Մատթէոս Աւետարանիչ ։

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ

ԳԼ. Ա.

1 ԳԻՐՔ ԾՆՆԴԵԱՆ յսի քսի որդւոյ Դաւթի
որդւոյ Աբրահամու ։ Ծնն. 21. 3.
2 * Աբրահամ ծնաւ զԻսա-
հակ. Իսահակ ծնաւ զՅակոբ. Յակոբ 25. 26.
3 ծնաւ զՅուդա, եւ զեղբարս նր՝։ * Յու- 29. 35. 38. 29.
դա ծնաւ զՓարէս եւ զԶարա ՚ի Թամարայ.
Փարէս ծնաւ զԵզրոմ. Եզրոմ ծնաւ զԱ- 1 Մն. 2. 4.
4 րամ։ * Արամ ծնաւ զԱմինադաբ. Ամի- 2. 10.
նադաբ ծնաւ զՆաասոն, Նաասոն ծը- Հռութ. 4. 20.
5 նաւ զՍաղմոն։ * Սաղմոն ծնաւ զԲոոս ՚ի
Ռախաբայ. Բոոս ծնաւ զՈվբէդ ՚ի Հռու-
թայ. Ովբէդ ծնաւ զՅեսսէ. Յեսսէ ծը-
6 նաւ զԴաւիթ արքայ։ * Դաւիթ արքայ 2 Թագ. 12. 24.

ծը-

‖3 Թագ. ծնաւ զսողոմոն 'ի կնոջէն ուրիայ : ‖ * Սո- 7
11. 43. ‖14. 31. ղոմոն ծնաւ զռոբովամ. ‖ Ռոբովամ ծնաւ
‖15. 8. զաբիա. ‖ Աբիա ծնաւ զասափ : ‖ * Ասափ 8
‖2 Մն. ծնաւ զյովսափատ. ‖ Յովսափատ ծնաւ զյով-
17. 1. ‖21. 1. րամ. Յովրամ ծնաւ զոզիա : ‖ * Ոզիա ծը- 9
‖26. 23. նաւ զյովաթամ. ‖ Յովաթամ ծնաւ զա-
27. 9. քազ. ‖ Աքազ ծնաւ զեզեկիա : * Եզեկիա 10
‖4 Թագ. ‖18. 2. ծնաւ զմանասէ. ‖ Մանասէ ծնաւ զամոն.
‖20. 21. Ամոն ծնաւ զյովսիա : ‖ * Յովսիա ծնաւ 11
‖21. 18. զյեքոնիա, և զեղբարս նր̃ առ գերութե̃ն
‖2 Մն. 36. 1. և բաբելացւոց : * Յետ գերութե̃ն բաբելաց- 12
4. և 9. ւոց ծնաւ յեքոնիա զսաղաթիէլ. ‖ Սաղա-
‖2 Եզր. 3. 2. թիէլ ծնաւ զզօրաբաբէլ : * Զօրաբաբէլ 13
ծնաւ զաբիուդ. Աբիուդ ծնաւ զեղիա-
կիմ. Եղիակիմ ծնաւ զազովր : * Ազովր 14
ծնաւ զսադովկ. Սադովկ ծնաւ զաքիմ. Ա-
քիմ ծնաւ զեղիուդ : * Եղիուդ ծնաւ զե- 15
ղիազար. Եղիազար ծնաւ զմատթան.
Մատթան ծնաւ զյակովբ : * Յակովբ ծը- 16
նաւ զյովսէփ զայրն մարեմայ՝ որում խօսե-
ցեալ զմարիամ կոյս. յորմէ ծնաւ Յս̃, որ
անուանեցաւ Քս̃ : * Արդ՝ ա̃մ ազգք յաբ- 17
րահամէ մինչև 'ի դաւիթ՝ ազգք չորեքտա-
սանք. և 'ի դաւթէ մինչև 'ի գերութի̃ն բա-
բելացւոց՝ ազգք չորեքտասանք. և 'ի գե-
րութե̃ն բաբելացւոց մինչև 'ի քս̃՝ ազգք չո-
րեքտասանք :
‖ Ղուկ. ‖ * Իսկ յս̃ի քս̃ի ծնունդն էր այսպէս : Խօ- 18
1. 27. սեցեալ զմայրն նր̃ մարիամ յովսեփու մինչ-
չև եկեալ առ միմեանս՝ գտաւ յղացեալ 'ի
հոգւոյն սր̃յ : * Իսկ յովսէփ այր նր̃, քանզի 19
արդար էր՝ և ոչ կամէր առակել զնա, խոր-
հե-

20 մեցաւ լռելեայն արձակել զնա ։ * Եւ մինչ
դեռ նա զայս ածէր զմտաւ, ահա հրեշտակ
տն՟ ՚ի տեսլեան երեւեցաւ նմա՝ եւ ասէ. Յով-
սէփ որդի Դաւթի՝ մի՛ երկնչիր առնուլ առ
քեզ զմարիամ կին քո. քանզի որ ՚ի նմայն
21 ծնեալ է՝ ՚ի հոգւոյն սրբոյ է ։ * ‖ Ծնցի որ- ‖ Ղուկ.
դի, եւ կոչեսցես զանուն նորա յս՟. զի նա 1. 31.
փրկեսցէ զժողովուրդ իւր ՚ի մեղաց իւ- Գործ.
22 րեանց ։ * Այլ այս ամ՟ եղեւ, զի լցցի որ ա- 4. 12.
սացաւն ՚ի տնէ՟ ՚ի ձեռն եսայեայ մարգա-
23 րէի ։ * ‖ Ահա կոյս յղասցի՝ եւ ծնցի որդի, ‖ Եսայ.
եւ կոչեսցեն զանուն նորա էմմանուէլ. որ 7. 14.
24 թարգմանի՝ ընդ մեզ ած՟ ։ * Եւ զարթու-
ցեալ յովսէփ ՚ի քնոյ անտի, արար որպ՟ հրա-
մայեաց նմա հրեշտակն տն՟, եւ առ յինքն
25 զկինն իւր ։ * Եւ ոչ գիտէր զնա, մինչեւ ‖ Ղուկ.
‖ ծնաւ զորդին իւր զանդրանիկ. եւ կոչեաց 2. 7.
զանուն նորա յս՟ ։

ԳԼ. Բ.

1 Եւ ՚ի ծնանելն յսի՟ ՚ի բեթղեհէմ հրէաս-
տանի յաւուրս հերովդի արքայի, ահա
2 մոգք յարեւելից եկին յերուսաղէմ, * եւ ա-
սեն. ո՞ւր է որ ծնաւ արքայն հրէից. զի տե-
սաք զաստղն նր՟ յարեւելս, եւ եկաք երկիր պա-
3 գանել նմ՟ ։ * Եւ իբրեւ լուաւ արքայ հերով-
դէս՝ խռովեցաւ, եւ ամ՟ երուսաղէմ ը՟ նմա ։
4 * Եւ ժողովեալ զամ՟ զքահանայապետս եւ
զդպիրս ժողովրդեանն, հարցանէր ՚ի նոցա-
5 նէ՝ թէ ո՞ւր ծնանիցի քս՟ ։ * Եւ նոքա ասեն
ցնա. ՚ի բեթղեհէմ հրէաստանի. զի այս- ‖ Միք.
6 պէս գրեալ է ՚ի ձեռն մարգարէին ։ * ‖ Եւ 5. 2. Յովհ.
դու 7. 42.

դու Բեթղեհէմ երկիր Յուդայ՝ ոչինչ կրտ-
սեր ես յիշխանս Յուդայ. 'ի քէն ելցէ ինձ
իշխան, որ հովուեսցէ զժողովուրդ իմ զԻս-
րայէլ։ * Յայնժամ Հերովդէս գաղտ կոչ- 7
եաց զմոգսն, և ստուգեաց 'ի նոցանէ զ-
ժամանակ աստեղն երևելոյ։ * Եւ արձա- 8
կեաց զնոսա 'ի Բեթղեհէմ, ասէ. գնացէք
ստուգեցէք վն մանկանն, և յորժամ գտա-
նիցէք՝ ազդ արասջիք ինձ, զի և ես եկեալ
երկիրպագից նմա։ * Եւ նք իբրև լուան 'ի 9
թագաւորէն՝ գնացին. և ահա աստղն զոր
տեսին յարևելս՝ առաջնորդեաց նց, մինչև
եկեալ եկաց 'ի վր ուր էր մանուկն։ * Իբ- 10
րև տեսին զաստղն, խնդացին յոյժ ուրա-
խութի մեծ։ * Եւ իբրև մտին 'ի տուն, տե- 11
սին զմանուկն հանդերձ մարեմաւ մարբն
իւրով, և անկեալ երկիրպագանէին նմա.
* Սաղ. ‖ Եւ բացեալ զգանձս իւրեանց՝ մատուցին նմ
71. 10. պատարագս՝ ոսկի և կնդրուկ և զմուռս։
* Եւ հրաման առեալ 'ի տեսլեան չդառ- 12
նալ անդրէն առ Հերովդէս, ըն այլ ճանա-
պարհ գնացին յաշխարհն իւրեանց։ * Եւ 13
իբրև գնացին նոքա անտի, ահա հրեշտակ
տն երևէր 'ի տեսլեան Յովսեփու, և ասէր.
արի՛ առ զմանուկդ և զմայր իւր՝ և փախի՛ր
յեգիպտոս, և անդ լինիջի՛ր՝ ցորժամ ասա-
ցից քեզ. քանզի 'ի խնդիր է Հերովդէս կո-
րուսանել զմանուկդ։ * Եւ նա յարուցեալ 14
առ զմանուկն և զմայր իւր գիշերի՝ և գը-
նաց յեգիպտոս, և անդ էր մինչև ցվախ-
Ովսէ. ճան Հերովդի։ * Զի լցցի ասացեալն 'ի 15
11. 1. տնէ 'ի ձեռն մարգարէին որ ասէ. Յեգիպ-

տո-

16 տոսէ կոչեցից զորդի իմ։ * Յայնժամ իբ-
րև տեսեալ հերովդէս թէ խաբեցաւ 'ի մո-
գուց անտի բարկացաւ յոյժ. և առաքեաց
կոտորեաց զա՟մ մանկունսն որ էին 'ի բեթ-
ղեհէմ և յա՟մ սահմանս նր՝ յերկեմենից և
'ի խոնարհ, ըս՟ ժամանակին զոր ստուգեաց
17 'ի մոգուց։ * Յայնժամ կատարեցաւ ա-
սացեալն 'ի ձեռն երեմիայ մարգարէի՝ որ
18 ասէ. * Ձայն գուժեաց 'ի Ռամայ, ող- Երեմ. 31. 15.
բումն և լալումն և աշխարումն յոյժ. Ռա-
քէլ լայր զորդիս իւր, և ոչ կամէր մխիթա-
19 րիլ՝ զի ոչ էին։ * Իսկ 'ի վախճանել հերով-
դի, ահա հրեշտակ տն 'ի տեսլեան երևէր
20 յովսեփայ յեգիպտոս, * և ասէր. արի առ
զմանուկդ և զմայր իւր, և գնա յերկիրն
իսրայէլի. զի մեռան որ խնդրէին զանձն
21 մանկանդ։ * Իսկ նա յարուցեալ առ զմա-
նուկն և զմայր նր, և եկն յերկիրն իէլի։
22 * Իսկ իբրև լուաւ եթէ արքեղայոս թագա-
ւորեաց հրէաստանի փոխանակ հերովդի
հօրն իւրոյ, երկեաւ երթալ անդր. և հրա-
ման առեալ 'ի տեսլեան, գնաց 'ի կողմանս
23 գալիլեայւոց։ * Իսկ եկեալ բնակեցաւ 'ի
քաղաքին՝ որ կոչէր նազարէթ. զի լցցի բան
մարգարէիցն, թէ նազովրեցի կոչեսցի։

ԳԼ. Գ.

1 Յաւուրսն յայնոսիկ գայ յովհաննէս մկր-
տիչ քարոզել յանապատին հրէաստա-
2 նի, * և ասէր. ապաշխարեցէք՝ զի մերձեալ Մար. 1. 4.
3 է արքայութին երկնից։ * Սա է՝ վն որոյ Ղուկ. 3. 3.
ասացաւ 'ի ձեռն եսայեայ մարգարէի, որ
ասէ.

Եսայ. ասէ. ‖ Ձայն բարբառոյ յանապատի, պատ-
40. 3. րաստ արարէք զճանապարհ տն, և ուղիղ
արարէք զշաւիղս նր: * Եւ ինքն Յովհան- 4
նէս ունէր հանդերձ ՚ի ստեւոյ ուղտու, և
գօտի մաշկեղէն ը̅ մէջ իւր. և կերակուր
նորա էր մարախ և մեղր վայրենի: * Յայն- 5
ժամ ելանէին առ նա ամ Երուսաղէմ, մայցէք՝
և ամ Հրէաստան՝ և ամ կողմն յորդանանու,
* և մկրտէին ՚ի նմանէ ՚ի յորդանան, և 6
խոստովան լինէին զմեղս իւրեանց: * Եւ 7
տեսեալ զբազումս ՚ի սադուկեցւոցն և ՚ի
փարիսեցւոց եկեալս ՚ի մկրտութի նր, ասէ
ցնս. ծնունդք իժից՝ ո՞ եցոյց ձեզ փախչել
՚ի բարկութե՛ն որ գալոցն է: * Արարէ՛ք ա- 8
սուհետև պտուղ արժանի ապաշխարութե:
* Եւ մի՛ համարիցիք ասել յանձինս՝ թէ 9
Յով. ‖ ունիմք մեք հայր զաբրահամ. ասեմ ձեզ,
8. 39. զի կարող է ած ՚ի քարանցս յայսցանէ յա-
րուցանել որդիս աբրահամու: * Ահաւա- 10
սիկ տապար առ արմին ծառոց դնի. ամե-
նայն ծառ որ ոչ առնիցէ զպտուղ բարի, հա-
Մարկ. տանի և ՚ի հուր արկանի: ‖ * Ես մկրտեմ 11
1. 8. Ղուկ. զձեզ ջրով յապաշխարութի, բայց որ զկնի
3. 16. իմ գայ՝ հզօրագոյն է քան զիս, և ես չեմ
Յով. բաւական բառնալ զկօշիկս նր. նա մկրտես-
1. 26. Գործ. ցէ զձեզ ՚ի հոգին սբ՝ և ՚ի հուր. * Որոյ 12
1. 5. հեծանոցն ՚ի ձեռին իւրում. և սրբեսցէ
զկալ իւր, և ժողովեսցէ զցորեանն ՚ի շտե-
մարանս իւր, և զյարդն այրեսցէ անշէջ
Մարկ. հրով: * ‖ Յայնժամ գայ յս ՚ի գալիլեէ ՚ի 13
1. 9. Ղուկ. յորդանան առ յովհաննէս՝ մկրտել ՚ի նմա-
3. 21. նէ: * Եւ յովհաննէս արգելոյր զնա՝ և ա- 14
սէ.

ռէ. Ինձ պիտոյ է 'ի քէն մկրտել՝ և դու առ
15 իս գաս: * Պատասխանի ետ յս՟՝ և ասէ ցնա.
թո՛յլ տուր այժմ, զի այսպէս վայել է մեզ
լնուլ զամ՟ արդարութի՟. և ապա թոյլ ետ
16 նմա: * Եւ իբրև մկրտեցաւ յս՟, ել վաղ-
վաղակի 'ի ջրոյ անտի. և ահա բացան նմա
երկինք. և ետես զհոգին այ՟՝ զի իջանէր
17 իբրև զաղաւնի, և գայր 'ի վր՟ նր՟: * Եւ
ահա ձայն յերկնից՝ որ ասէր. դա՛ է որդի
իմ սիրելի, ընդ որ հաճեցայ:

ԳԼ. Դ.

1 Յայնժամ ‖ վարեցաւ յս՟ յանապատ 'ի հոգ- ‖ Մրկ. 1. 12.
2 ւոյն՝ փորձել 'ի սատանայէ: * Եւ պա- Ղկ. 4. 1.
հեալ զքառասուն տիւ և զքառասուն գի-
3 շեր՝ ապա քաղցեաւ: * Եւ մատուցեալ փոր-
ձիչն՝ ասէ ցնա. եթէ որդի ես այ՟՝ ասա՛ զի
3. քարինքս այսոքիկ հաց լինիցին: * Նա պա-
տասխանի ետ և ասէ. գրեալ է՝ թէ ‖ ո՛չ ‖ 2 Օրէ. 8. 3.
հացիւ միայն կեցցէ մարդ, այլ ամ՟ բանիւ
5 որ ելանէ 'ի բերանոյ այ՟: * Յայնժամ ա-
ռեալ ածէ զնա սատանայ 'ի քաղաքն սբ՟,
և կացուցանէ զնա 'ի վր՟ աշտարակի տաճա-
6 րին, * և ասէ ցնա. եթէ որդի ես այ՟՝ արկ
զքեզ աստի 'ի վայր. զի գրեալ է ‖ թէ հրեշ- ‖ Սղմ.
տակաց իւրոց պատուիրեալ է վս՟ քո, և 'ի 90. 11.
վերայ ձեռաց բարձցեն զքեզ՝ զի մի՛ երբեք
7 հարցես զքարի զոտն քո: * Ասէ ցնա դար-
ձեալ յս՟. գրեալ է՝ թէ ‖ ո՛չ փորձեսցես զ- ‖ 2. Օրէ.
8 տր՟ ած՟ քո: * Դարձեալ առնու ածէ զնա 6. 16.
սատանայ 'ի լեառն մի բարձր յոյժ, և ցու-
ցանէ նմա զամ՟ թագաւորութիւնս աշխարհի, և

զփ-

զփառս նոցա. * և ասէ ցնա. զայս ա̃մ քեզ 9
տաց՝ եթէ անկեալ երկիրպագանիցես ինձ։
* Յայնժամ ասէ ցնա յս̃. Երթ յետս իմ 10
Բ²· Օրէ· սատանայ. զի գրեալ է՝ ‖ տ̃ն ա̃յ քում եր-
6· 13· կիր պագցես, և զնա միայն պաշտեսցես։
* Ապա եթող զնա սատանայ. և ահա հր- 11
րեշտակք մատեան՝ և պաշտէին զնա։
Բ· Բ· * Եւ իբրև լուաւ յս̃՝ եթէ յովհաննէս մատ- 12
Մրկ· նեցաւ, ‖ մեկնեցաւ գնաց 'ի գալիլեա. ‖ և 13
1· 14· թողեալ զնազարէթ, եկն բնակեցաւ 'ի կա-
Ղուկ· փառնաում 'ի ծովեզերին, 'ի սահմանս զա-
4· 14· բուղոնի և նեփթաղիմայ. * զի լցցի բանն՝ 14
որ ասացաւ 'ի ձեռն եսայեայ մարգարէի։
Եսայ· * ‖ Երկիր զաբուղոնի և երկիր նեփթաղի- 15
9· 1· մայ՝ ճանապարհ ծովու՝ յայնկոյս յորդանա-
նու, գալիլեա հեթանոսաց։ * Ժողովուրդ 16
որ նստէր 'ի խաւարի՝ ետես լոյս մեծ. և
որոց նստէին յաշխարհին և 'ի ստուերս մա-
հու՝ լոյս ծագեաց նոցա։ * Յայնմհետէ ըս- 17
կսաւ քարոզել յս̃ և ասել. ապաշխարեցէք՝
զի մերձեալ է արքայութիւն երկնից։ * Մ՝ինչ 18
դեռ գնայր յս̃ ը̃ եզր ծովուն գալիլեաց-
Մրկ· ւոց, ‖ ետես երկուս եղբարս զսիմոն զկոչե-
1· 16· ցեալն պետրոս, և զանդրէաս եղբայր նր̃՝
Ղուկ· արկեալ ուռկան 'ի ծով. քանզի ձկնորսք էին։
5· 2· * Եւ ասէ ցնս̃. եկայք զկնի իմ, և արարից 19
զձեզ որսորդս մարդկան։ * Եւ նց̃ թողեալ 20
վաղվաղակի զգործիսն՝ գնացին զհետ նր̃։
* Եւ մատուցեալ անտի յառաջ՝ ետես այլ 21
երկուս եղբարս, զյակոբոս զեբեդեայ և
զյովհաննէս զեղբայր նորա 'ի նաւի՝ զեբե-
դեաւ հանդերձ հարբն իւրեանց, մինչ կազ-

մէին

մէին զուռկանս իւրեանց . և կոչեաց զնս :
22 * Նոցա թողեալ վաղվաղակի զնաւն և ըզ-
23 հայրն իւրեանց , գնացին զհետ նր : * Եւ
շրջէր յս ը ամ կողմն գալիլեացւոց . ուսու-
ցանէր 'ի ժողովուրդս նց՝ և քարոզէր զաւե-
տարանն արքայութե , և բժշկէր զամ հի-
ւանդութիւն՝ և զամ ախտս 'ի ժողովրդեանն :
24 * Եւ ել լուր նր ը ամ երկիրն ասորւոց , և
մատուցին առ նա զամ հիւանդս՝ որ նեղեալ
էին 'ի պէսպէս ցաւս և 'ի տանջանս , և ըզ-
դիւահարս և զլուսնոտս և զանդամալոյծս .
25 և բժշկեաց զնոսա : * ‖ Եւ երթային ըզ- ‖ Մրկ.
հետ նորա ժողովուրդք բազումք 'ի գալի- 3 . 7 .
լեէ և 'ի դեկապօլեայ և յերուսղմէ և 'ի հրէաս- Ղուկ.
տանէ , և յայնկոյս յորդանանու , և բժըշ- 6 . 17 .
կեաց զնս :

1008 35-247

ԳԼ . Ե :

1 Եւ տեսեալ զժողովուրդսն՝ ել 'ի լեառն . Բ . Գ .
և իբրև նստաւ անդ՝ մատեան առ նա ա-
2 շակերտքն նորա . * և բացեալ զբերան իւր
3 ուսուցանէր զնս , և ասէր : * ‖ Երանի աղ- ‖ Ղուկ.
քատաց հոգւով , զի նց է արքայութի երկ- 6 . 20 .
4 նից : * ‖ Երանի սգաւորաց , զի նոքա մխի- ‖ Եսայ.
5 թարեսցին : * ‖ Երանի հեզոց , զի նք ժա- 61 . 3 .
6 ռանգեսցեն զերկիր : * Երանի որ քաղցեալ ‖ Սաղ.
և ծարաւի իցեն արդարութե , զի նք յագես- 36 . 11 .
7 ցին : * Երանի ողորմածաց , զի նք ողորմու-
8 թի գտցեն : ‖ * Երանի այնոցիկ՝ որ սուրբ են ‖ Սաղ.
9 սրտիւք , զի նոքա զած տեսցեն : * Երանի 23 . 4 .
խաղաղարարաց , զի նոքա որդիք այ կոչես-
10 ցին : * ‖ Երանի որ հալածեալ իցեն վն ար- ‖ Ա . Պետ.
3 . 14 .

դարութեան, զի նոցա է արքայութիւն երկնից ։ * Եր- 11
անի է ձեզ՝ յորժամ նախատիցեն զձեզ և
հալածեսցեն. և ասիցեն զամենայն բան չար ըզ-
ձէնջ սուտ վասն իմ։ * Ցնծացէք և ուրախ 12
լերուք, զի վարձք ձեր բազում են յերկինս.
զի այսպէս հալածեցին զմարգարէսն որ յա-
ռաջ քան զձեզ էին։ * Դուք էք աղ երկրի. 13
Մարկ. ապա թէ աղն անհամի՝ իւ յաղիցի. ոչ ի-
9. 49. Ղուկ. մեք աղիցէ այնուհետև, բայց եթէ ըն-
14. 34. կենուլ արտաքս՝ և կոխան լինել՝ ի մարդկա-
նէ։ * Դուք էք լոյս աշխարհի. ոչ կարէ 14
քաղաք թաքչել՝ որ 'ի վերայ լերին կայցէ։
Մարկ. * Եւ ոչ լուցանեն ճրագ՝ և դնեն ընդ գըր- 15
4. 21. Ղուկ. ուանաւ, այլ 'ի վերայ աշտանակի. և լոյս տայ
8. 16. ամենեցուն՝ որ 'ի տանն իցեն։ * Այնպէս 16
11. 33. լուսաւորեսցէ լոյս ձեր առաջի մարդկան,
Ա.Պետ. որպէս զի տեսցեն զգործս ձեր բարիս, և փա-
2. 12. ռաւորեսցեն զհայր ձեր որ յերկինս է։
ԻԴ * Մի համարիք եթէ եկի լուծանել զօրէնս 17
կամ զմարգարէս. ոչ եկի լուծանել՝ այլ լը-
Ղուկ. նուլ։ * Ամէն ասեմ ձեզ՝ մինչև անցցեն 18
16. 17. երկինք և երկիր յովտ մի, որ նշանախեց մի
է, ոչ անցցէ յօրինացն և 'ի մարգարէից՝ մին-
Յակ. չև ամ եղիցի։ * Որ ոք լուծցէ մի ինչ 'ի 19
2. 10. պատուիրանացս յայսցանէ 'ի փոքունց, և
ուսուսցէ այնպէս զմարդիկ, փոքր կոչեսցի
յարքայութեան երկնից. իսկ որ արասցէ՝ և ու-
սուսցէ, նա մեծ կոչեսցի յարքայութեան երկ-
նից։ * Բայց ասեմ ձեզ. զի եթէ ոչ առա- 20
ւելուցու արդարութիւն ձեր աւելի քան զդըպ-
րացն և զփարիսեցւոց, ոչ մտանիցէք յար-
քայութիւն երկնից։ * Լուարուք զի ասացաւ 21

ա-

առաջնոցն, թէ ‖ մի՛ սպանաներ. զի որ սպա- ‖ Ելից.
նանիցէ՝ պարտական լիցի դատաստանի: 20. 13.
22 * Բայց ես ասեմ ձեզ. եթէ ամ որ բարկա- 2. Օրէ. 5. 18.
նայ եղբօր իւրում տարապարտուց, պար-
տաւոր լիցի դատաստանի. և որ ասիցէ ցեղ-
բայր իւր յիմար, պարտաւոր լիցի ատենի.
և որ ասիցէ ցեղբայր իւր մորոս, պարտաւոր
23 լիցի 'ի գեհենն հրոյն: * Արդ եթէ մատուցանի-
ցես զպատարագ քո 'ի վերայ սեղանոյ, և անդ
յիշեսցես՝ եթէ եղբայր քո ունի ինչ խէթ
24 զքէն, * թո՛ղ զպատարագն քո առաջի սե-
ղանոյն. երթ նախ հաշտեա՛ց ընդ եղբօր
քում, և ապա եկեալ մատուսջի՛ր զպատա-
25 րագն քո: * ‖ Լեր իրաւախոհ ընդ ոսոխի քում ‖ Ղուկ.
վաղագոյն, մինչդեռ իցես ընդ նմա 'ի ճանա- 12. 58.
պարհի. գուցէ մատնիցէ զքեզ ոսոխն դա-
տաւորի, և դատաւորն դահճի. և արկանի-
26 ցիս 'ի բանտ: * Ամէն ասեմ քեզ. ո՛չ ելա-
նիցես անտի, մինչև հատուցանիցես զյե-
27 տին նաքարակիտն: * Լուարուք զի ասա-
28 ցաւ, ‖ մի՛ շնար: * Բայց ես ասեմ ձեզ. թէ ‖ Ելից.
ամ որ հայի 'ի կին մարդ առ 'ի ցանկանալոյ 20. 14.
նմա, անդէն շնացաւ ընդ նմա 'ի սրտի իւ-
29 րում: * ‖ Արդ եթէ ակն քո աջ գայթակղեցու- ‖ Վերը.
ցանէ զքեզ. խլեա՛ զնա՝ և ընկեա՛ 'ի քէն. 18. 9. Մարկ.
զի լաւ է քեզ եթէ մի յանդամոց քոյ կորի- 9. 46.
ցէ, և մի՛ ամ մարմինդ քո անկանիցի 'ի գե-
30 հենն: * Եւ եթէ աջ ձեռն քո գայթակղե- ‖ 2 Օրէն.
ցուցանէ զքեզ, հա՛տ զնա՝ և ընկեա՛ 'ի քէն. 24. 1. Վերը.
զի լաւ է քեզ եթէ մի յանդամոց քոյ կորի- 19. 7.
ցէ, և մի՛ ամ մարմինդ քո արկանիցի 'ի գե- Մարկ.
31 հենն: * Ապաքէն ասացաւ, եթէ ‖ որ ար- 10. 4. Ղուկաս.
ձա- 16. 18.

ձակիցէ զկին իւր՝ տացէ նմա զարձակմանն։
* Բայց ես ասեմ ձեզ, եթէ ամ որ արձա- 32
կէ զկին իւր առանց բանի պոռնկութեան՝ նա
տայ նմա շնալ. և որ զարձակեալն առնէ՝
շնայ։ * Դարձեալ լուարուք զի ասացաւ ա- 33
|| Ղեւ. ռաջնոցն. || Մի երդնուցուս սուտ, բայց հա-
19. 12. տուսցես տն զերդմունս քո։ * Այլ ես ա- 34
սեմ ձեզ՝ ամենևին մի երդնուլ, մի յերկինս՝
զի աթոռ է այ, * և մի յերկիր՝ զի պատ- 35
ուանդան է ոտից նորա, և մի յեմ՝ զի քա-
ղաք է մեծի արքայի. * և մի ՚ի գլուխ քո 36
երդնուցուս, զի ոչ կարես մազ մի սպիտակ
|| Յակ. առնել՝ կամ թուխ։ * || Այլ եղիցի ձեր բան, 37
5. 12. այոն՝ այո, և ոչն՝ ոչ. զի աւելին քան զայն
|| Ելից. ՚ի չարէն է։ * Լուարուք զի ասացաւ, || ակն 38
21. 24. ընդ ական, և ատամն ընդ ատաման։ * Այլ 39
ես ասեմ ձեզ, մի կալ հակառակ չարին.
|| Ղուկ. || Այլ եթէ ոք ածիցէ ապտակ յաջ ծնօտ քո՝
6. 29. դարձո՛ նմա և զմիւսն։ * Եւ որ կամիցի ոք 40
դատել և առնուլ զշապիկս քո, թո՛ղ ՚ի նմա
և զբաճկոն քո։ * Եւ որ տարապարհակ վա- 41
րիցէ զքեզ մղոն մի, երթ ընդ նմա և երկուս։
|| Օրէն. * || Որում խնդրէ ՚ի քէն՝ տուր. և որ կամի 42
15. 7. փոխ առնուլ ՚ի քէն՝ մի դարձուցաներ զե-
րեսս։ * Լուարուք ապաքէն զի ասացաւ. 43
|| Ղեւ. || Սիրեսցես զընկեր քո, և ատեսցես զթշնա-
19. 18. մին քո։ * Այլ ես ասեմ ձեզ. || սիրեցէք 44
|| Ղուկ. 6. 27. զթշնամիս ձեր. օրհնեցէք զանիծիչս ձեր.
Հռով. բարի արարէք ատելեաց ձերոց. և աղօթս
12. 20. արարէք ՚ի վերայ այնոցիկ՝ որ լլկենն զձեզ
և հալածեն. * զի եղիջիք որդիք հօր ձերոյ 45
որ յերկինսն է. զի զարեգակն իւր ծագէ ՚ի

վր

ի վ՟ր չարաց եւ բարեաց, եւ ածէ անձրեւ 'ի վ՟ր
46 արդարոց եւ մեղաւորաց։ * Զի եթէ սիրի-
ցէք զայնոսիկ որ սիրենն զձեզ՝ զի՞նչ վարձք
իցեն, ո՞չ ապաքէն եւ մաքսաւորք զնոյն գոր-
47 ծեն։ * Եւ եթէ տայցէք միայն ողջոյն բա-
րեկամաց ձերոց՝ զի՞նչ աւելի առնէք, ո՞չ ա-
պաքէն մաքսաւորք եւ մեղաւորք զնոյն գոր-
48 ծեն։ * Արդ՝ եղերո՛ւք դուք կատարեալք.
որպէս եւ Հայրն ձեր երկնաւոր կատարեալ է։

ԳԼ. Զ.

1 Զգոյշ լերուք ողորմութեան ձերում՝ մի առ- ԲԵ
նել առաջի մարդկան, որպէս թէ 'ի ցոյց
ինչ նոցա. գուցէ եւ վարձս ոչ ընդունիցիք 'ի
2 Հօրէն ձերմէ՝ որ յերկինսն է։ * Այլ յոր-
ժամ առնիցես ողորմութիւն, մի հարկաներ
փող առաջի քո, որպէս կեղծաւորքն առնեն 'ի
ժողովուրդս եւ 'ի հրապարակս, որպէս զի փա-
ռաւորեսցին 'ի մարդկանէ. ամէն ասեմ
3 ձեզ՝ այն իսկ են վարձք նոցա։ * Այլ դու յոր-
ժամ ողորմութիւն առնիցես, մի գիտասցէ ձախ
4 քո զինչ գործէ աջ քո. * որպէս զի եղիցի ողոր-
մութիւն քո 'ի ծածուկ. եւ Հայրն քո որ տե-
սանէ 'ի ծածուկ՝ հատուսցէ քեզ յայտնա-
5 պէս։ * Եւ յորժամ յաղօթս կայցես, մի լի-
նիցիս որպէս կեղծաւորքն. զի սիրեն 'ի ժողո-
վուրդս եւ յանկիւնս հրապարակաց կալ յա-
ղօթս, որպէս զի երեւեսցին մարդկան. ամէն
6 ասեմ ձեզ՝ այն իսկ են վարձք նոցա։ * Այլ
դու յորժամ կայցես յաղօթս, մուտ 'ի սե-
նեակ քո՝ եւ փակեա զդուրս քո, եւ կա՛ց յա-
ղօթս առ Հայր քո 'ի ծածուկ. եւ Հայրն քո

որ

որ տեսանէ 'ի ծածուկ, հատուսցէ քեզ յայտ-
նապէս։ * Եւ յորժամ կայցէք յաղօթս, 7
մի՛ շատախօսք լինիք իբրեւ զհեթանոսսն. զի
համարին եթէ 'ի բազում խօսից իւրեանց
լսելի լինիցին։ * Արդ՝ մի՛ նմանիցէք նց̃. 8
զի գիտէ Հայրն ձեր զինչ պիտոյ է ձեզ, մինչ-
չեւ ձեր խնդրեալ ինչ իցէ 'ի նմանէ։ * Եւ 9
‖Ղուկ. արդ՝ այսպէս կայցէք դուք յաղօթս. ‖ Հայր
11. 2. մեր որ յերկինս, սբ̃ եղիցի անուն քո։ * Ե- 10
կեսցէ արքայութիւն քո. եղիցին կամք քո ոպ̃
յերկինս եւ յերկրի։ * Զհաց մեր հանապա- 11
զորդ տուր մեզ այսօր։ * Եւ թող մեզ զպար- 12
տիս մեր, որպէս եւ մեք թողումք մերոց
պարտապանաց։ * Եւ մի՛ տանիր զմեզ 'ի 13
փորձութի̃. այլ փրկեա՛ զմեզ 'ի չարէ. զի քո
է արքայութի̃ եւ զօրութի̃ եւ փառք յաւիտեանս
‖Մարկ. ամէն։ * ‖ Զի եթէ թողուցուք մարդկան 14
11. 25. զյանցանս նց̃, թողցէ եւ ձեզ Հայրն ձեր երկ-
Սիր. 28. 2. նաւոր։ * Ապա թէ ոչ թողուցուք մարդկան 15
զյանցանս նոցա, եւ ոչ Հայրն ձեր թողցէ
ձեզ զյանցանս ձեր։ * Եւ յորժամ պահի- 16
ցէք՝ մի՛ լինիք իբրեւ զկեղծաւորսն տրտ-
մեալք. որ ապականեն զերեսս իւրեանց,
որպէս զի երեւեսցին մարդկան թէ պահի-
ցեն. ամէն ասեմ ձեզ, այն իսկ են վարձք
նց̃։ * Այլ դու յորժամ պահիցես, օծ ըզ- 17
գլուխ քո՝ եւ լուա՛ զերեսս քո, * զի մի՛ ե- 18
րեւեսցիս մարդկան իբրեւ զպահօղ. այլ Հօրն
քում 'ի ծածուկ. եւ Հայրն քո որ տեսանէ
'ի ծածուկ, հատուսցէ քեզ յայտնապէս։
* Մի՛ գանձէք ձեզ գանձս յերկրի. ուր ցեց 19
եւ ուտիճ ապականեն, եւ ուր գողք ական

հա.

20 հատանեն և գողանան ։ * ‖ Այլ գանձեցէք ‖ Ղուկ. 12. 33. 1. Տիմ. 6. 19.
ձեզ գանձս յերկինս, ուր ոչ ցեց և ոչ ուտիճ
ապականեն, և ոչ գողք ականս հատանեն և
21 գողանան ։ * Զի ուր գանձք ձեր են՝ անդ
և սիրտք ձեր եղիցին ։

Ի. Օ.

22 * ‖ Ճրագ մարմնոյ ակն է. եթէ ակն քո ա-
23 ռատ է, ամ̃ մարմինդ լուսաւոր եղիցի։ * Ա- ‖ Ղուկ. 11. 34.
պա թէ ակն քո չար է՝ ամ̃ մարմինդ խաւա-
րին եղիցի. իսկ արդ՝ եթէ լոյսդ որ ՚ի քեզ
24 է՝ խաւար է, խաւարն որչափ ևս ։ * ‖ Ոչ ոք ‖ Ղուկ. 16. 13.
կարէ երկուց տերանց ծառայել. կամ զմին
ատիցէ, և զմիւսն սիրիցէ. կամ զմին մեծա-
րիցէ, և զմիւսն արհամարհիցէ. ոչ կարէք
25 այ̃ ծառայել և մամոնայի ։ * ‖ Վ̃ն այդո- ‖ Ղուկ. 12. 22. 1. Պետ. 5. 7. Սաղ. 54. 23.
րիկ ասեմ ձեզ. մի՛ հոգայք վ̃ն ոգւոց ձերոց՝
զինչ ուտիցէք, կամ զինչ ըմպիցէք. և մի՛
վ̃ն մարմնոց ձերոց՝ թէ զինչ ագանիցիք. ոչ
ապաքէն ոգի առաւել է քան զկերակուր՝ և
26 մարմին քան զհանդերձ ։ * Հայեցարուք ՚ի
թռչունս երկնից՝ զի ոչ վարեն և ոչ հնձեն
և ոչ ժողովեն ՚ի շտեմարանս, և հայրն ձեր
երկնաւոր կերակրէ զնս̃. ոչ ապաքէն դուք
27 առաւել էք քան զնս̃ ։ * Իսկ արդ՝ ո՛ ՚ի ձէնջ
առ հոգալ իւրում՝ յաւելուլ կարիցէ ՚ի հա-
28 սակ իւր կանգուն մի ։ * Եւ վ̃ն հանդերձի
զի՞ հոգայք. հայեցարուք ՚ի շուշանն վայրե-
29 նի՝ ո՛րպ աճէ. ոչ ջանայ, և ոչ նիւթէ ։ * Ա-
սեմ ձեզ՝ զի և ոչ սողոմոն յամ̃ ՚ի փառսն իւ-
30 րում զգեցաւ իբրև զմի ՚ի նոցանէ ։ * Իսկ
եթէ զխոտն ՚ի վայրի որ այսօր է՝ և վաղիւն
՚ի հնոց արկանի, ա̃ծ այնպէս զգեցուցանէ,
ո՛րչափ ևս առաւել զձեզ թերահաւատք ։

* Մի

* Մի՛ այսուհետեւ հոգայցէք՝ եւ ասիցէք. 31
զի՞նչ կերիցուք՝ կամ զի՞նչ արբցուք՝ կամ
զի՞նչ զգեցցուք։ * Զի զայդ ամ հեթանոսք 32
խնդրեն. քանզի գիտէ հայրն ձեր երկնա-
ւոր՝ թէ պիտոյ է ձեզ այդ ամ։ * Խնդրե- 33
ցէք նախ զարքայութին այ եւ զարդարութի
նր. եւ այդ ամ յաւելցի ձեզ։ * Մի՛ այսու- 34
հետեւ հոգայցէք վս վաղուին՝ զի վաղին վս
իւր հոգասցի. շատ է աւուրն չար իւր։

ԳԼ. Է։

ԻԷ. Մի՛ ‖ դատէք՝ զի մի՛ դատիցիք։ * Զի ո- 1
‖ Ղուկ. րով դատաստանաւ դատէք՝ դատեցջ- 2
6. 37. ջիք. եւ ‖ որով չափով չափէք՝ չափեսցի ձեզ։
Հռովմ. * Զի՞ տեսանես զշիւղ յական եղբօր քո, 3
2. 1. եւ 'ի քում ական զգերանդ ո՛չ տեսանես։
‖ Մարկ. 4. 24. * Կամ զիա՞րդ ասես ցեղբայր քո, թո՛ղ 4
հանից զշիւղդ յականէ քումմէ. եւ ահաւա-
սիկ 'ի քում ական գերան կայ։ * Կեղծա- 5
ւոր հա՛ն նախ զգերանդ յականէ քումմէ,
եւ ապա հայեսցես հանել զշիւղն յականէ
եղբօր քո։ * Մի՛ տայք զսրբութի շանց. եւ 6
մի՛ արկանիք զմարգարիտս ձեր առաջի խո-
զաց, զի մի՛ առ ոտն կոխեսցեն զնս, եւ դար-
Կ ‖ Մտթ. ձեալ երգիծուցանիցեն զձեզ։ * ‖ Խնդրե- 7
21. 22. ցէ՛ք՝ եւ տացի ձեզ, հայցեցէ՛ք՝ եւ գտջիք, բա-
Ղուկ. խեցէ՛ք՝ եւ բացցի ձեզ։ * Զի ամ որ խնդրէ՝ 8
11. 9. առնու, եւ որ հայցէ՝ գտանէ, եւ որ բախէ՝
Յովհ. 14. 13. բացցի նմ։ * Մի՞թէ 'ի ձէնջ մարդ՝ զոր խնդր- 9
Յակ. 1. 6. րիցէ որդի իւր հաց, միթէ քա՞ր տայցէ
նմա. * եւ կամ խնդրիցէ ձուկն, միթէ օձ 10
տայցէ նմ։ * Արդ՝ եթէ դուք որ չար էք՝ 11
գի-

գիտէք պարգևս բարիս տալ որդւոց ձերոց,
որչափ ևս առաւել Հայրն ձեր որ յերկինս է՝
տացէ բարիս այնոցիկ որ խնդրեն զնա ։
2 *‖ Ամենայն որ միանգամ կամիցիք՝ թէ արաս- ‖ Ղուկ.
ցեն ձեզ մարդիկ՝ այնպէս և դուք արարէք 6. 31.
նոցա. զի այն իսկ են օրէնքն և մարգարէք ։ Տոբիթ.
4. 16.
13 *‖ Մտէք ընդ նեղ դուռն. քանզի ընդարձակ ‖ Ղուկ.
է դուռնն՝ և համարձակ ճանապարհն՝ որ 13. 24.
տանի ի կորուստ, և բազումք են որ մտա-
14 նեն ընդ նա ։ * Քանզի անձուկ է դուռնն՝
և նեղ ճանապարհն՝ որ տանի ի կեանս, և
15 սակաւք են որ գտանեն զնա ։ * Զգոյշ լե-
րուք ի սուտ մարգարէից՝ որ գան առ ձեզ
հանդերձիւք ոչխարաց, և ի ներքոյ են
16 գայլք յափշտակողք ։ *‖ Ի պտղոյ նոցա ծա- ‖ Ղուկ.
նիջիք զնոսա. միթէ քաղիցե՞ն ի փշոց խաղող՝ 6. 44.
17 կամ ի տատասկէ թուզ ։ * Այսպէս ամենայն
ծառ բարի՝ պտուղ բարի առնէ, և ծառ չար՝
18 պտուղ չար առնէ ։ * Ոչ կարէ ծառ բարի
պտուղ չար առնել, և ոչ ծառ չար՝ պտուղ
19 բարի առնել ։ *‖ Ամենայն ծառ՝ որ ոչ առ- ‖ Վեր.
նէ պտուղ բարի, հատանի և ի հուր արկա- 3. 10.
20 նի ։ * Ապա ի պտղոյ նոցա ծանիջիք զնոսա ։
21 *‖ Ոչ ամենայն որ ասէ ցիս՝ Տէր Տէր, մտցէ յար- ‖ Վար.
քայութիւն երկնից. այլ որ առնէ զկամս Հօր 25. 11.
22 իմոյ որ յերկինսն է ։ * Բազումք ասիցեն Ղուկ.
ցիս յաւուրն յայնմիկ. Տէր Տէր ոչ ‖ յանուն 6. 46. ‖ Գործ.
քո մարգարէացաք, և յանուն քո դևս հա- 19. 13.
նաք, և յանուն քո զօրութիւնս բազումս արա-
23 րաք ։ * Եւ յայնժամ ասացից ցնոսա՝ ‖ եթէ ‖ Սաղ.
ոչ երբէք գիտէի զձեզ. ի բաց կացէք յինէն 6. 9.
ամենեքեան՝ որք գործէիք զանօրէնութիւն ։ Ղուկ. 13. 27.

Ամե-

‖ Ղուկ. * ‖ Ամենայն որ լսէ զբանս իմ զայսոսիկ՝ եւ 24
6. 48. առնէ զսոսա, նմանեսցի առն իմաստնոյ՝ որ
շինեաց զտուն իւր ՚ի վ՟ր վիմի։ * Իջին անձ- 25
րեւք՝ եւ խաղացին գետք, շնչեցին հողմք՝ եւ
բախեցին զտունն, եւ ոչ կործանեցաւ. քան-
զի ՚ի վ՟ր վիմի հաստատեալ էր։ * Եւ ա՟մ 26
որ լսէ զբանս իմ զայսոսիկ՝ եւ ոչ առնէ ըզ-
սոսա, նմանեսցի առն յիմարի՝ որ շինեաց
զտուն իւր ՚ի վ՟ր աւազոյ։ * Իջին անձրեւք՝ 27
յարեան գետք, շնչեցին հողմք՝ հարին ըզ-
տունն, եւ անկաւ. եւ էր կործանումն նորա
մեծ յոյժ։ * Եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց յս՟ 28
զա՟մ զբանս զայսոսիկ, զարմանային ժողո-
‖ Մարկ. վուրդքն ընդ վարդապետութի նր՟։ * ‖ Զի 29
1. 22. իբրեւ իշխանութ՟ ուսուցանէր՝ եւ ոչ որպէս
Ղուկ. դպիրքն։
4. 32.

Գլ. Ը.

Եւ իբրեւ էջ ՚ի լեռնէ անտի, գնացին ըզ- 1
‖ Մարկ. կնի նր՟ ժողովուրդք բազումք։ * ‖ Եւ 2
1. 40. ահա մատուցեալ բորոտ մի, երկիր պագա-
Ղուկ. նէր նմ՟, եւ ասէր. տէր՝ եթէ կամիս՝ կարող
5. 12. ես զիս սրբել։ * Ձգեաց զձեռն իւր եւ հա- 3
սոյց ՚ի նա յս՟ եւ ասէ. կամիմ՝ սրբեաց. եւ
վաղվաղակի սրբեցաւ ՚ի նմանէ բորոտութիւնն։
* Եւ ասէ ցնա յս՟, զգոյշ լեր մի ումեք ա- 4
‖ Ղեւտ. սիցես. այլ ‖ երթ ցոյց զանձն քո քահա-
14. 2. նային. եւ մատո զպատարագն, զոր հրամայ-
‖ Ղուկ. եաց մովսէս, ՚ի վկայութի նց՟։ * ‖ Եւ մը- 5
7. 1. տեալ ՚ի կափառնաում, մատեաւ առ նա հա-
րիւրապետ մի, աղաչէր զնա, * եւ ասէր. 6
տէր՝ մանուկ իմ անկեալ կայ ՚ի տան անդա-
մա-

7 մալոյծ՝ չարաչար տանջեալ։ * Ասէ ցնա Յս․
8 Ես եկից՝ եւ բժշկեցից զնա։ * Պատասխանի
ետ հարիւրապետն՝ եւ ասէ․ ‖ տէր՝ չեմ բա- ‖ Ղուկ․
ւական՝ եթէ ընդ յարկաւ իմով մտցես․ այլ 7․ 6․
ասա՛ բանիւ, եւ բժշկեսցի մանուկն իմ։
9 * Զի եւ ես այր մի եմ ընդ իշխանութեամբ,
ունիմ ընդ ինեւ զինուորս․ ասեմ սմա երթ՝ եւ
երթայ, եւ այլում թէ եկ՝ եւ գայ, եւ ծա-
10 առայի իմում թէ արա՛ զայս՝ եւ առնէ։ * Իբ-
րեւ լուաւ Յս՝ զարմացաւ, եւ ասէ ցայնոսիկ՝
որ զհետն երթային․ ամէն ասեմ ձեզ՝ եւ ո՛չ
յիսրայէլի այսպիսի հաւատս գտի երբէք։
11 * Բայց ասեմ ձեզ, զի բազումք ‖ յարեւելից ‖ Մաղ․
եւ յարեւմտից եկեսցեն՝ եւ բազմեսցին ընդ Աբ- 1․ 11․
րահամու՝ եւ ընդ Սահակայ՝ եւ ընդ Յակոբու
12 յարքայութեան երկնից։ * Եւ որդիքն արքայ-
ութեան ելցեն 'ի խաւարն արտաքին․ անդ ե-
13 ղիցի լալ եւ կրճել ատամանց։ * Եւ ասէ Յս
ցհարիւրապետն․ Երթ՝ եւ որպէս հաւատացերդ
եղիցի քեզ․ եւ ողջացաւ մանուկն նորա յաւուր
14 յայնմիկ։ * Եւ եկեալ Յս 'ի տուն Պետրո-
սի, ետես ‖ զի զոքանչ նորա անկեալ դնէր ‖ Մարկ․
15 տապացեալ։ * կալաւ զձեռանէ նորա՝ եւ ե- 1․ 30․
թող զնա ջերմն․ յոտն եկաց՝ եւ պաշտէր
16 զնա։* Իբրեւ եղեւ երեկոյ՝ մատուցին առ նա
դիւահարս բազումս, եւ եհան զայսսն բա-
17 նիւ․ եւ զամ հիւանդսն բժշկեաց։ * Զի
լցցի բանն՝ որ ասացաւ 'ի ձեռն ‖ Եսայեայ ‖ Եսայ․
մարգարէի․ Նա զհիւանդութիւնս մեր վերա- 53․ 4․
ցոյց, եւ զցաւս մեր եբարձ։
18 * Տեսեալ Յս ժողովուրդս բազումս զիւ- Գ․ Կ
19 րեւ, հրամայեաց երթալ յայնկոյս։* Եւ մա-

տու-

մատուցեալ դպիր մի ասէ ցնա. վարդապետ՝ ե-
կից եւ ես զկնի քո ուր վայր եւ երթիցես ։
‖ Ղուկ. * Ասէ ցնա յս. ‖ աղուեսուց որջք գոն՝ եւ 20
9. 58. թռչնոց երկնից բոյնք, այլ որդւոյ մարդոյ
ոչ գոյ՝ ուր դիցէ զգլուխ իւր ։ * Եւ մի ոմն 21
յաշակերտացն նր ասէ. տէր՝ տուր ինձ
հրաման՝ զի երթայց նախ թաղեցից զհայր
իմ ։ * Ասէ ցնա յս. եկ զկնի իմ, եւ թո՛յլ 22
տուր մեռելոյն թաղել զմեռեալս իւրեանց ։
‖ Մարկ. * ‖ Եւ իբրեւ եմուտ 'ի նաւն, գնացին ըզ- 23
4. 36. կնի նր աշակերտքն նորա ։ * Եւ ահա շար- 24
Ղուկ. ժումն մեծ եղեւ 'ի ծովուն՝ մինչ նաւին ծած-
8. 22. կել յալեաց անտի, եւ ինքն ննջէր ։ * Եւ 25
մատուցեալ աշակերտքն յարուցին զնա եւ ա-
սեն. տէ՛ր փրկեա՛ զմեզ՝ զի կորնչիմք ։ * Եւ 26
ասէ ցնս. ընդէ՞ր վատասիրտք էք սակաւա-
հաւատք. յայնժամ յարուցեալ սաստեաց
հողմոցն եւ ծովուն, եւ եղեւ խաղաղութի մեծ ։
* Եւ մարդիկն զարմացան՝ եւ ասէին. ո՞ր- 27
պիսի ոք իցէ սա՝ զի եւ հողմք եւ ծով հնազան-
‖ Մարկ. դին սմա ։ * ‖ Եւ իբրեւ անց յայնկոյս յեր- 28
5. 1. կիրն գերգեսացւոց, պատահեցին նմ դի-
Ղուկ. ւահարք երկու՝ ելեալք 'ի գերեզմանացն,
8. 26. չարաչարք յոյժ. մչ զի չէր հնար անցանել
ումեք ընդ այն ճանապարհ ։ * Եւ ահա ա- 29
ղաղակեցին եւ ասեն. զի՞ կայ մեր եւ քո յս
որդի այ, եկիր տարաժամ տանջել զմեզ ։
* Եւ էր հեռագոյն 'ի նոցանէ երամակ մի 30
խոզից արօտական ։ * Եւ դեւքն աղաչէին 31
զնա եւ ասէին. եթէ հանես զմեզ աստի, հր-
րաման տուր մեզ երթալ յերամակ խոզիցն ։
* Եւ ասէ ցնս. երթայք ։ եւ նք ելեալ գնա- 32
ցին

ցին յերամակն խոզից. և դիմեաց ամ երա-
մակն ՚ի դարէ անտի ՚ի ծով, և մեռան ՚ի
33 ջուրսն: * Իսկ խոզարածքն փախեան, և եր-
թեալ ՚ի քաղաքն պատմեցին զամ, և զիրս
34 դիւահարացն: * Եւ ահա ամ քաղաքն ել
ը առաջ յսի. իբրև տեսին զնա՝ աղաչեցին
զի գնասցէ ՚ի սահմանաց նց:

ԳԼ. Թ.

1 Եւ մտեալ ՚ի նաւ անց յայնկոյս, և եկն ՚ի
2 քաղաք իւր: * ‖ Եւ ահա մատուցին առ ‖Մրկ.
նա անդամալոյծ մի, որ դնէր ՚ի մահիճս. 2. 3.
և տեսեալ յսի զհաւատս նց՝ ասէ ցանդա- Ղուկ.
մալոյծն. Թողեալ լիցին քեզ մեղք քո: 5. 18.
3 * Եւ ահա ոմանք ՚ի դպրացն ասեն ը միտս.
4 հայհոյէ դա: * Եւ ծանուցեալ յսի զխոր-
հուրդս նց՝ ասէ ցնս. ընդէ՞ր խորհիք դուք
5 չարիս ՚ի սիրտս ձեր: * Զի՞նչ դիւրին է.
ասե՞լ՝ Թողեալ լիցին քեզ մեղք քո, թէ ասել
6 արի՛ և շրջեաց: * Այլ զի գիտասջիք՝ եթէ իշ-
խանութի ունի որդի մարդոյ յերկրի թողուլ
զմեղս. յայնժամ ասէ ցանդամալոյծն. ա-
րի՛ ա՛ռ զմահիճս քո՝ և երթ ՚ի տուն քո:
7 * Եւ յարուցեալ գնաց ՚ի տուն իւր: * Իբ-
8 րև տեսին ժողովուրդքն, զարմացան. և փա-
ռաւոր առնէին զած զտուողն այնպիսի իշ-
խանութե՝ մարդկան:
9 * ‖ Եւ անցեալ ը այն յսի՝ ետես զայր մի, Գ. Ի.
զի նստէր ՚ի մաքսաւորութե՝ մատթէոս ա- ‖Մրկ.
նուն. և ասէ ցնա՝ եկ զկնի իմ: և յարուցեալ 2. 14.
10 գնաց զկնի նր: * Եւ եղև իբրև բազմեալ Ղուկ. 5. 27.
էր նա ՚ի տան, և ահա բզմ մաքսաւորք և

մե-

մեղաւորք եկեալ և բազմեալ էին ընդ Յիսուսի
և ընդ աշակերտսն նորա։ * Իբրև տեսին փարի- 11
սեցիքն՝ ասեն ցաշակերտսն նորա. Ընդէ՞ր ընդ
մաքսաւորս և ընդ մեղաւորս ուտէ վարդա-
պետն ձեր։ * Իսկ Յիսուս իբրև լուաւ՝ ասէ ցնոսա. 12
Ոչ է պիտոյ բժիշկ կարողաց՝ այլ հիւանդաց։
Ովսէէ. 6. 6. * Երթայք՝ ուսարուք զինչ է. ‖ Զողորմու- 13
թիւն կամիմ, և ոչ զզոհ. զի ոչ եկի կոչել զար-
Վերը 12. 7. դարս՝ այլ ‖ զմեղաւորս։ * Յայնժամ մա- 14
Ա Տիմ. 1. 15. տեան առ նա աշակերտքն Յովհաննու՝ և ա-
սեն. ‖ Ընդէ՞ր մեք և փարիսեցիքն պահեմք
Մարկ. 2. 18. յաճախ, և քո աշակերտքդ ոչ պահեն։ * Ա- 15
Ղուկ. 5. 33. սէ ցնոսա Յիսուս. Միթէ մարթ ինչ իցէ մանկանց
առագաստի սուգ առնուլ՝ մինչ փեսայն ընդ
նոսա իցէ. այլ եկեսցեն աւուրք՝ յորժամ բարձ-
ցի ՚ի նոցանէ փեսայն, և ապա պահեսցեն։
* Ո՛չ ոք արկանէ կապերտ անթափ ՚ի վերայ 16
հնացեալ ձորձոյ. զի առնու ելանէ զլրումն
նորա ՚ի հանդերձէն, և ևս չար պատառումն
լինի։ * Եւ ոչ արկանեն գինի նոր ՚ի տիկս 17
հինս. ապա թէ ոչ՝ տիկքն պատառին՝ և
գինին հեղու, և տիկքն կորնչին. այլ արկա-
նեն զգինի նոր ՚ի տիկս նորս, և երկոքեան
պահին։

Գ. Գ. * ‖ Մինչ դեռ նա զայս խօսէր ընդ նոսա, ահա 18
իշխան մի մատուցեալ երկիր պագանէր նմա՝
Մարկ. 5. 22. և ասէր. Դուստր իմ արդ ևս վախճանեցաւ.
Ղուկ. 8. 41. այլ եկեսջիր դիցես զձեռն քո ՚ի վերայ նորա՝ և կեց-
ցէ։ * Յարեաւ Յիսուս՝ և գնաց զկնի նորա աշա- 19
Մարկ. 5. 25. կերտօքն հանդերձ։ * ‖ Եւ ահա կին մի տե- 20
Ղուկ. 8. 43. ռատես երկոտասանամեայ՝ մատուցեալ յե-
տոյ մերձեցաւ ՚ի դրօշակ հանդերձի նորա։

* Քան-

21 * Քանզի ասէր 'ի մտի իւրում. Թէ միայն
22 մերձենամ 'ի հանդերձս նր՟՝ փրկիմ։ * Իսկ
յս՟ իբրեւ դարձաւ եւ ետես զնա՝ ասէ. քա-
ջալերեա՛ց դուստր՝ հաւատք քո կեցուցին
զքեզ. եւ փրկեցաւ կինն 'ի ժամէն յայնմա-
23 նէ։ * Իբրեւ եկն յս՟ 'ի տուն իշխանին, եւ
ետես զփողահարսն եւ զամբոխն յոյժ, ասէ ցնս՟.
24 'ի բաց գնացէք. * զի ոչ եթէ մեռեալ է
25 աղջիկդ՝ այլ ննջէ։ * Եւ ծաղր առնէին
զնա։ եւ իբրեւ ել ամբոխն 'ի բաց, եմուտ՝
կալաւ զձեռանէ նր՟, եւ յարեաւ աղջիկն։
26 * Եւ ել համբաւս այս ը՟ ա՟մ երկիրն ը՟ այն։ Գ. Գ.
27 * Եւ մինչ դեռ անցանէր ը՟ այն յս՟, զհետ
եղեն նր՟ կոյրք երկու, աղաղակէին՝ եւ ա-
28 սէին. ողորմեա՛ց մեզ որդի՛ դաւթի։ * Եւ
իբրեւ եկն 'ի տուն, մատեան առ նա կոյրքն.
եւ ասէ ցնս՟ յս՟. հաւատա՞յք՝ եթէ կարող եմ
առնել ձեզ զայդ. ասեն ցնա՝ այո՛ տէր։
29 * Յայնժամ մերձեցաւ յաչս նց՟՝ եւ ասէ.
30 ը՟ հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ։ * Եւ բա-
ցան աչք նց՟. եւ սաստեաց նց՟ յս՟ եւ ասէ.
31 զգո՛յշ կացէք՝ մի՛ ոք գիտասցէ։ * Եւ նոքա
ելեալ համբաւեցին զնա ընդ ա՟մ երկիրն ը՟
32 այն։ * || Եւ յելանելն նոցա արտաքս, ահա || Վար.
մատուցին առ նա այր մի՝ համր դիւահար։ 12. 22.
33 * Եւ յելանել դիւին՝ խօսեցաւ համրն. եւ Ղուկ. 11. 14.
զարմացան ժողովուրդքն՝ եւ ասէին. Թէ եւ
34 ոչ երբեք երեւեցաւ այսպիսի ինչ յիղ՟ի։ * Իսկ
փարիսեցիքն ասէին, Թէ իշխանաւն դիւաց
հանէ դա զդեւս։

35 * || Եւ շրջէր յս՟ ընդ ա՟մ քաղաքս եւ ընդ Գ. Ե.
գիւղս. ուսուցանէր 'ի ժողովուրդս նց՟, եւ || Մարկ.
քա- 6. 7.

քարոզէր զաւետարանն արքայութեան. եւ բժշ-
կէր զամենայն ախտս եւ զամենայն հիւանդութիւնս ՚ի ժո-
ղովրդեանն։ *Եւ տեսեալ զժողովուրդսն՝ 36
գթացաւ ՚ի նոսա. զի էին աշխատեալք եւ
ցրուեալք իբրեւ զոչխարս, որոց ոչ իցէ հո-
վիւ։ *Յայնժամ ասէ ցաշակերտսն իւր. 37
‖ Ղուկ. ‖ հունձք բազում են՝ եւ մշակք սակաւ։ *Արդ՝ 38
10. 2. աղաչեցէք զՏէր հնձոց՝ զի հանցէ մշակս
՚ի հունձս իւր։

ԳԼ. Ժ.

‖ Մարկ. 3. 13. Եւ ‖ կոչեցեալ առ ինքն զերկոտասանեսին 1
աշակերտսն իւր, ետ նոցա իշխանութիւն այ-
Ղուկ. 6. 13. սոց պղծոց հանել զնոսա, եւ բժշկել զամենայն ցաւս
9. 1. եւ զամենայն հիւանդութիւնս։ *Եւ առաքելոցն 2
երկոտասանից էին անուանք այսոքիկ. ա-
ռաջին սիմովն՝ անուանեալն պետրոս, եւ անդ-
րէաս եղբայր նորա։ *Յակոբոս զեբեդեայ, 3
եւ յովհաննէս եղբայր նորա. փիլիպպոս, եւ
բարթողիմէոս. թովմաս, եւ մատթէոս
մաքսաւոր. յակոբոս ալփեայ, եւ ղեբէոս՝
որ անուանեցաւ թադէոս։ *Սիմովն կանա- 4
նացի. եւ յուդա իսկարիովտացի՝ որ եւ մատ-
նեաց զնա։ *Զնոսա երկոտասանեսին առա- 5
քեաց յիսուս, պատուիրեաց նոցա եւ ասէ, ՚ի ճանապարհ
հեթանոսաց մի երթայցէք, եւ ՚ի քաղաք սա-
մարացւոց մի մտանիցէք։ *Այլ երթայք ա- 6
‖ Վեր. ռաւել առ ‖ ոչխարսն կորուսեալս տանն իսրայելի։
15. 24. *Եւ իբրեւ երթայցէք՝ քարոզեցէք եւ ասա- 7
ցէք, թէ մերձեալ է արքայութիւն երկնից։
*Զհիւանդս բժշկեցէք, զգորոտս սրբեցէք, 8
զդեւս հանէք, ձրի առէք՝ եւ ձրի տուք։

*Մի

9 *‖ Մի՛ ստանայք ոսկի՝ և մի՛ արծաթ՝ և մի՛ ‖Մար.
10 պղինձ ՚ի գօտիս ձեր ։ * Մի՛ պարկ ՚ի ճանա- 6. 8.
պարհ, և մի՛ երկուս հանդերձս, մի՛ կօշիկս, Ղուկ.
մի՛ ցուպ . զի արժանի է մշակն կերակրոյ իւ- 9. 3. 10. 4.
11 րոյ ։ * Յոր քաղաք մտանիցէք կամ ՚ի գեօղ,
հարցանիցէք թէ ո՞ է ՚ի նմա արժանի . և
12 անդ լինիջիք մինչև ելանիցէք անտի ։ * Եւ
իբրև մտանիցէք ՚ի տունն, ողջոյն տայջիք
նմա՝ և ասասջիք . ողջոյն տանս այսմիկ ։
13 * Եւ թէ իցէ տունն արժանի, եկեսցէ ող-
ջոյնն ձեր ՚ի վերայ նորա . ապա թէ ոչ իցէ արժա-
14 նի, ողջոյնն ձեր առ ձեզ դարձցի ։ * Եւ որ
ոչ ընկալցի զձեզ՝ և ոչ լուիցէ բանից ձերոց՝
իբրև ելանիցէք ՚ի տանէն՝ կամ ՚ի քաղաքէն
յայնմանէ, թօթափեսջիք զփոշին յոտից
15 ձերոց ։ * Ամէն ասեմ ձեզ՝ դիւրագոյն լիցի
երկրին սոդոմացւոց և գոմորացւոց յաւուրն
դատաստանի, քան քաղաքին այնմիկ ։

Գ. Օ.

16 *‖ Ահաւասիկ ես առաքեմ զձեզ իբրև զոչ-
խարս ՚ի մէջ գայլոց . եղերուք այսուհետև ‖Ղուկ.
խորագէտք իբրև զօձս, և միամիտք իբրև զա- 10. 3.
17 ղաւնիս ։ * Զգոյշ լինիջիք ՚ի մարդկանէ .
զի մատնեսցեն զձեզ յատեանս . և ՚ի ժողո-
18 վուրդս իւրեանց տանջեսցեն զձեզ ։ * Եւ ա-
ռաջի դատաւորաց և թագաւորաց տանի-
ցին զձեզ վասն իմ ՚ի վկայութիւն նոցա, և հեթա-
19 նոսաց ։ *‖ Եւ յորժամ մատնեսցեն զձեզ, ‖Մար.
մի՛ հոգայցէք՝ թէ զիա՞րդ կամ զի՞նչ խօսիցիք . զի 13. 11.
տացի ձեզ ՚ի ժամուն յայնմիկ զինչ խօսի- Ղուկ. 12. 11.
20 ցիք ։ * Զի ոչ եթէ դուք իցէք՝ որ խօսիցիքն,
այլ Հոգին Հօր ձերոյ՝ որ խօսիցի ՚ի ձեզ ։
21 * Մատնեսցէ եղբայր զեղբայր ՚ի մահ, և

Հայր զորդի. և յարիցեն որդիք 'ի վ՟ր հարց՝
և սպանանիցեն զնոսա։ * Եւ եղիջիք ատեցեալք 22
յամենեցունց վասն անուան իմոյ. իսկ որ
համբերեսցէ ի սպառ, նա կեցցէ։ * Եւ յոր- 23
ժամ հալածեսցեն զձեզ 'ի քաղաքիս յայս-
միկ՝ փախիջիք յայլ. և եթէ յայնմանէ հա-
լածիցեն զձեզ՝ փախիջիք 'ի միւս։ ամէն ա-
սեմ ձեզ՝ ոչ սպառեսջիք զքաղաքս Ի՟Ղի՝ մին-
Ղուկ. 6. 40. չև եկեսցէ որդի մարդոյ։ * Ոչ է աշակերտ 24
Յովհ. 13. 16. առաւել քան զվարդապետ, և ոչ ծառայ
քան զտէր իւր։ * Շատ լիցի աշակերտին՝ 25
եթէ եղիցի իբրև զվարդապետ իւր, և ծա-
ռային՝ իբրև զտէր իւր։ եթէ զտանուտէրն
բէեղզեբուղ կոչեցին, ո՞րչափ ևս առաւել
զընտանիս նորա։ * Մի՛ այսուհետև երկնչիցիք 26
Մարկ. 4. 22. 'ի նոցանէ։ զի ոչինչ է 'ի ծածուկ՝ որ ոչ
յայտնեսցի, և գաղտնի՝ որ ոչ ծանիցի։
Ղուկ. 8. 17. 12. 2. * Զոր ասեմ ձեզ 'ի խաւարի՝ ասացէք 'ի 27
լոյս. և զոր լսէք յունկանէ՝ քարոզեցէք 'ի
վ՟ր տանեաց։ * Եւ մի՛ երկնչիք յայնցանէ 28
որ սպանանեն զմարմին, և զոգի ոչ կարեն
սպանանել. այլ երկերո՛ւք դուք առաւել
յայնմանէ՝ որ կարող է զոգի և զմարմին կո-
րուսանել 'ի գեհեն։ * Ո՞չ ապաքէն երկու 29
ճնճղուկք դանկի միոջ վաճառին, և մի 'ի
նոցանէ յերկիր ոչ անկցի առանց Հօր ձերոյ։
* Այլ ձեր և մազ իսկ հեր գլխոյ թուեալ 30
է։ * Եւ արդ՝ մի՛ երկնչիցիք՝ զի լաւ էք ք՟ն 31
Մարկ. 8. 38. զբ՟զմ ճնճղուկս։ * Ամենայն որ խոստո- 32
Ղուկ. 9. 26. 12. 8. վանեսցի յիս առաջի մարդկան, խոստովա-
նեցայց և ես զնմանէ առաջի Հօր իմոյ որ յեր-
Բ. Տիմ. 2. 12. կինսն է։ * Եւ որ ուրասցի զիս առաջի մարդ- 33
կան,

կանս , ուրացայց և ես զնա առաջի Հօր իմոյ՝
34 որ յերկինսն է ։ * Մի՛ համարիք եթէ եկի
արկանել խաղաղութի՛ն յերկիր . ո՛չ եկի ար-
35 կանել խաղաղութի՛ն , այլ սուր ։ * Վասնզի
եկի քակել ‖ զայր 'ի հօրէ իւրմէ , և զդուստր ‖ Ղուկ. 12. 51.
'ի մօրէ իւրմէ , և զհարսն 'ի սկեսրէ իւրմէ ։
36 * ‖ Եւ թշնամիք առն ընտանիք իւր ։ * ‖ Որ ‖ Միք. 7. 6.
37 սիրէ զհայր կամ զմայր առաւել քան զիս՝ ոչ ‖ Ղուկ.
է ինձ արժանի . և որ սիրէ զուստր կամ զդ- 14. 26.
դուստր առաւել քան զիս՝ չէ ինձ արժանի ։
38 * ‖ Եւ որ ոչ առնու զխաչ իւր՝ և գայ զկնի ‖ Մարկ.
39 իմ , չէ ինձ արժանի ։ * Որ գտանէ զանձն 8. 34.
իւր , կորուսցէ զնա . և որ կորոյս զանձն իւր Վար. 16. 24.
40 վ՛ն իմ , գտցէ զնա ։ * ‖ Որ ընդունի զձեզ՝ Ղուկ.
զիս ընդունի , և որ զիս ընդունի՝ ընդունի 9. 24.
41 զառաքիչն իմ ։ * Որ ընդունի զմարգարէ յա- 14. 27. 17. 33.
նուն մարգարէի՝ զվարձս մարգարէի առ- ‖ Յովհ.
ցէ . և որ ընդունի զարդար յանուն արդա- 13. 20.
42 րոյ՝ զվարձս արդարոյ առցէ ։ * ‖ Եւ որ ար- ‖ Մարկ.
բուսցէ միում 'ի փոքրկանցս յայսցանէ բա- 9. 40.
ժակ մի ջուր ցուրտ միայն՝ յանուն աշա-
կերտի , ամէն ասեմ ձեզ . ոչ կորուսցէ զվ-
վարձս իւր ։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Եւ եղև իբրև կատարեաց յ՛ս զպատուէր Գ. Լ.
երկոտասանից աշակերտացն իւրոց , գն-
նաց անտի քարոզել և ուսուցանել 'ի ք՛ղքս
2 ն՛ց ։ * ‖ Եւ Յովհաննէս իբրև լուաւ 'ի բան- ‖ Ղուկ.
տին զգործսն ք՛սի , առաքեաց 'ի ձեռն աշա- 7. 18.
3 կերտացն իւրոց , * և ասէ ցնա . դո՛ւ ես՝ որ
4 գալոցն ես , եթէ այլում ակնկալցուք ։ * Պա-
տաս-

պատասխանի ետ յս՟ եւ ասէ ցնս՟. գնացէք պատ-
մեցէք յովհաննու, զոր լուայք եւ տեսիք։
‖ Եսայ. * ‖ Կոյրք տեսանեն, կաղք գնան, բորոտք սըր- 5
35. 5. բին, եւ խուլք լսեն, եւ մեռեալք յառնեն, եւ
աղքատք աւետարանին։ * Եւ երանի է՝ 6
‖ Ղուկ. որ ոչ գայթակղեսցի յիս։ * ‖ Եւ իբրեւ նք՟ 7
7. 24. գնացին, սկսաւ յս՟ ասել ցժողովուրդսն ըզ-
յովհաննէ. զի՞նչ ելէք տեսանել յանապա-
տին, եղէ՞գն շարժուն 'ի հողմոյ։ * Այլ 8
զի՞նչ ելէք տեսանել, մա՞րդ 'ի հանդերձս
փափկունս զարդարեալ. ահաւանիկ որ ըզ-
փափուկսն զգեցեալ են 'ի տունս թագաւո-
րաց են։ * Այլ զի՞նչ ելէք տեսանել. մար- 9
գարէ՞. այո՛ ասեմ ձեզ, եւ առաւել եւս քան
զմարգարէ։ * Զի նա է՝ վս՟ որոյ գրեալն 10
‖ Մաղ. է. ‖ ահա ես առաքեցից զհրեշտակ իմ առա-
3. 1. ջի երեսացքոց՝ որ պատրաստեսցէ զճանա-
Մարկ. պարհս քո առաջի քո։ * Ամէն ասեմ ձեզ՝ 11
1. 2. չէ յարուցեալ 'ի ծնունդս կանանց մեծ ք՟
զյովհաննէս մկրտիչ. բայց փոքրիկն յար-
քայութեան երկնից մեծ է քան զնա։ * Բայց 12
յաւուրցն յովհաննու մկրտչի մինչեւ ցայժմ՝
արքայութիւն երկնից բռնադատի, եւ բռունք
յափշտակեն զնա։ * Զի ամ՟ օրէնք եւ 13
մարգարէք մինչեւ ցյովհաննէս մարգարէա-
‖ Մաղ. ցան. * եւ թէ կամիք ըն՟ունել՝ ‖ նա է եղիա՝ 14
4. 5. որ գալոցն է։ * Որ ունիցի ականջս լսելոյ, 15
լուիցէ։ * Ո՞ւմ նմանեցուցից զազգս զայս. 16
նման է մանկտւոյ՝ որ նստիցին 'ի հրապա-
րակս, կարդայցեն զընկերս իւրեանց, * եւ 17
ասիցեն. փողս հարաք ձեզ՝ եւ ոչ կաքա-
ւեցէք, ողբացաք ձեզ՝ եւ ոչ կոծեցարուք։
* Եկն

18 * Եկն Յովհաննէս, ո՛չ ուտէր և ո՛չ ըմպէր·
19 և ասեն՝ դև գոյ 'ի նմա: * Եկն որդի մար-
դոյ՝ ուտէ և ըմպէ. և ասեն, ահա այր կե-
րօղ և արբեցօղ, բարեկամ մաքսաւորաց և
մեղաւորաց, և արդարացաւ իմաստութիւն
20 յորդւոց իւրոց: * Յայնժամ սկսաւ նախա-
տել զքաղաքսն՝ յորս եղեն բազում զօրութիւ-
21 նք, և ո՛չ ապաշխարեցին: * || Վա՜յ քեզ քո-
րազին, վա՜յ քեզ բեթսայիդա. զի եթէ 'ի || Ղուկ. 10. 13.
տիւրոս և 'ի սիդոն եղեալ էին զօրութիւնքն՝ որ
'ի ձեզ եղեն, վաղու ևս արդեօք խորգով և
22 մոխրով ապաշխարեալ էր: * Բայց ասեմ ձեզ.
դիւրագոյն լիցի երկրին տիւրոսի և սիդոնի
23 յաւուրն դատաստանի՝ քան ձեզ: * Եւ դու
կափառնաում, մի՛ մինչև յերկինս բարձրա-
ցիս, այլ մինչև 'ի դժոխս իջցես. զի եթէ
'ի սոդոմ եղեալ էին զօրութիւնքն՝ որ 'ի քեզ
եղեն, ապաքէն կային ևս մինչև ցայսօր:
24 * Բայց ասեմ ձեզ՝ եթէ երկրին սոդոմաց-
ւոց դիւրագոյն լիցի յաւուրն դատաստանի՝
քան քեզ:

Դ. Կ

25 * Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ յս՝
և ասէ. գոհանամ զքէն հայր՝ տր երկնի և
երկրի. զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և 'ի
26 գիտնոց, և յայտնեցեր տղայոց: * Այո՛
հայր. զի այսպէս հաճոյ եղև առաջի քո:
27 * Ամենայն ինչ տուաւ ինձ 'ի հօրէ իմմէ:
|| և ոչ ոք ճանաչէ զորդի՝ եթէ ոչ հայր, և || Յովհ.
ո՛չ զհայր ոք ճանաչէ՝ եթէ ոչ որդի, և ում 8. 19.
28 որդին կամիցի յայտնել: * Եկա՛յք առ իս ա- 10. 15.
մենայն վաստակեալք և բեռնաւորք, և ես
29 հանգուցից զձեզ: * || Առէք զլուծ իմ 'ի || Երեմ.
ձեզ, 6. 16.

ձեզ, և ուսարուք յինէն՝ զի հեզ եմ և խո-
նարհ սրտիւ. և գտջիք հանգիստ անձանց
‖ Յ-Ե. 5. 3. ձերոց։ * ‖ Զի լուծ իմ քաղցր է. և բեռն 30
իմ փոքրոգի։

ԳԼ. ԺԲ.

ԴՐ Յայնժամ ‖ գնայ յս ընդ արտորայսն նց 1
‖ Մարկ. 2. 23. ՚ի շաբաթու. և աշակերտքն նորա քաղ-
Ղուկ. 6. 1. ցեան, և սկսան հասկ կորզել և ուտել։
* Փարիսեցիքն իբրև տեսին՝ ասեն ցնա. ա- 2
հաւասիկ աշակերտքն քո գործեն, զոր ոչ
է արժան գործել ՚ի շաբաթու։ * Եւ նա 3
‖ 1 Թագ. 12. 4. ասէ ցնս. ոչ իցէ ընթերցեալ ձեր՝ ‖ զոր ա-
րար Դաւիթ, յորժամ քաղցեաւն. և որ ընդ
նմայն էին։ * Զիարդ եմուտ ՚ի տունն այ՝ 4
և եկեր զհացն զառաջաւորութեան. զոր ոչ
էր օրէն նմ ուտել, և ոչ՝ որոց ընդ նմայն
‖ Ղևտ. 24. 9. էին, ‖ բայց միայն քահանայից։ * Կամ թէ 5
‖ Թուոց 28. 9. չիցէ ընթերցեալ յօրէնս՝ ‖ զի ՚ի շաբաթս
քահանայքն ՚ի տաճարին պղծեն զշաբաթն,
և անմեղք են։ * Բայց ասեմ ձեզ՝ զի մեծ 6
քան զտաճարն է աստ։ * Եւ եթէ գիտէիք 7
‖ Ովսէէ. 6. 6. զինչ է՝ ‖ զողորմութիւն կամիմ՝ և ոչ զզոհ. ա-
պա ոչ դատապարտէիք դուք զանպարտսն։
* Զի տէր է շաբաթու՝ որդին մարդոյ։ 8
* Եւ գնացեալ անտի յս եկն ՚ի ժողովուրդն 9
‖ Մարկ. 3. 1. նց։ * ‖ Եւ անդ էր այր մի՝ որոյ ձեռն իւր 10
Ղուկ. 6. 6. գօսացեալ էր. հարցին ցնա՝ և ասեն, եթէ
պարտ իցէ ՚ի շաբաթու բժշկել. զի չարա-
‖ 2 Օրին. 22. 4. խօսեսցեն զնմանէ։ * Եւ նա ասէ ցնս. ‖ ով 11
է ՚ի ձէնջ մարդ՝ որոյ իցէ ոչխար մի, և ան-
կանիցի այն ՚ի խորխորատ ՚ի շաբաթու. մի-

թէ

12 Թէ ո՞չ ունիցի և յարուցանիցէ զնա։ * Իսկ
արդ՝ որչափ ևս առաւել է մարդ քան զոչ-
խար. ապա ուրեմն պարտ է 'ի շաբաթու
13 բարիս գործել։ * Յայնժամ ասէ ցայրն.
ձգեա՛ զձեռն քո, և նա ձգեաց՝ և եղև ողջ
14 իբրև զմիւսն։ * Իսկ փարիսեցիքն ելեալ
արտաքս խորհուրդ առին զնմանէ՝ թէ ո՟պ
15 կորուսցեն զնա։ * Եւ յ՟ս իբրև գիտաց,
մեկնեցաւ անտի. և գնացին զհետ ն՟ր ժո-
ղովուրդք բազումք, և բժշկեաց զամենե-
16 սեան։ * Եւ սաստեաց ն՟ց՝ զի մի յայտնես-
17 ցեն զնմանէ ումեք։ * Զի լցցի, որ ասա-
18 ցաւն 'ի ձեռն եսայեայ մարգարէի։ * ‖ Ա-
հա մանուկ իմ՝ զոր ընտրեցի, և սիրելի իմ՝ ‖ Եսայ. 42. 1.
ը՟ն որ հաճեցաւ անձն իմ. եդից զոգի իմ 'ի
վ՟ր ն՟ր, և իրաւունս հեթանոսաց պատմես-
19 ցէ։ * Մի՛ հակառակեսցի՝ և ոչ աղաղակես-
ցէ, և ոչ ո՛ք լուիցէ 'ի հրապարակս զբարբառ
20 ն՟ր։ * Զեղէգն ջախջախեալ ոչ փշրեսցէ,
և զպատրոյգն առ կայծեալ ոչ շիջուսցէ. մին-
21 չև հանցէ 'ի յաղթութի՟ զդատաստան։ * Եւ
յանուն նորա հեթանոսք յուսասցին։
22 * Յայնժամ մատուցաւ առ նա դիւահար Գ. Գ.
մի կոյր և համր, և բժշկեաց զնա. ո՟պ զի
23 համրն և կոյրն խօսիցի և տեսանիցէ։ * Զար-
մացան ա՟մ ժողովուրդքն՝ և ասէին. միթէ
24 սա՞ իցէ ք՟ն որդի դաւթի։ * ‖ Բայց փա- ‖ Մարկ.
րիսեցիքն իբրև լուան՝ ասեն. ոչ իւիք հա- 3. 22.
նէ դա զդևս՝ եթէ ոչ բէեղզեբուղաւ իշ- Ղուկ. 11. 15.
25 խանաւն դիւաց։ * Իբրև գիտաց յ՟ս զխոր- Վեր.
հուրդս ն՟ց՝ ասէ ցնոսա. ‖ ա՟մ թագաւորութի՟ 9. 34.
բաժանեալ յանձն իւր՝ աւերի. և ա՟մ քա- ‖ Ղուկ. 11. 17.

ղաք

ղաք կամ տուն բաժանեալ յանձն իւր՝ ոչ
կացցէ։ * Եւ եթէ սատանայ զսատանայ հա- 26
նէ, յանձն իւր բաժանեցաւ. արդ՝ զիա՞րդ
կացցէ թագաւորութի̄ն նր̄։ * Եւ եթէ ես 27
բէեղզեբուղաւ հանեմ զդևս՝ որդիքն ձեր
իւ՞ հանիցեն. վ̄ն այնորիկ նոքա եղիցին ձեր
դատաւորք։ * Ապա թէ հոգւով ա̄յ հա- 28
նեմ ես զդևս, ուրեմն հասեալ է 'ի վ̄ր ձեր
արքայութի̄ ա̄յ։ * Կամ զիա՞րդ կարէ ոք մտա- 29
նել 'ի տուն հզօրի՝ և զգործիսն նր̄ յափշտա-
կել. եթէ ոչ նախ կապիցէ զհզօրն, և ապա
զտունն նր̄ յափշտակիցէ։ * Որ ոչ ը̄ իս է, 30
հակառակ իմ է, և որ ոչ ժողովէ ը̄ իս ցրը-
||Մարկ. ուէ։ * || Վ̄ն այդորիկ ասեմ ձեզ. ա̄մ մեղք 31
3. 28. Ղուկ. և հայհոյութի̄ւնք թողցին մարդկան, բայց
12. 10. զհոգւոյն հայհոյութի̄ մի՛ թողցի։ * Եւ որ 32
ոք ասիցէ բան զորդւոյ մարդոյ՝ թողցի նմ̄.
բայց որ զհոգւոյն ս̄բյ ասիցէ՝ մի՛ թողցի
նմա, մի՛ յայսմ աշխարհի՝ և մի՛ 'ի հանդեր-
ձելումն։ * Կամ արարէք զծառն բարի՝ և 33
զպտուղ նորա բարի, կամ արարէք զծառն
||Ղուկ. չար՝ և զպտուղ նր̄ չար. քանզի || 'ի պտղոյ
6. 44. անտի ծառն ճանաչի։ * Ծնունդք իժից, 34
զիա՞րդ կարիցէք բարիս խօսել՝ որ չարքդ էք.
քանզի 'ի յաւելուածոյ սրտի խօսի բերան։
* Մարդ բարի՝ 'ի բարի գանձուց սրտի ի- 35
րոյ հանէ զբարիս. և մարդ չար՝ 'ի չար գան-
ձուց սրտի իւրոյ հանէ զչարիս։ * Բայց ա- 36
սեմ ձեզ. թէ ընդ ա̄մ դատարկ բանի զոր
խօսիցին մարդիկ, տացեն համար յաւուրն
դատաստանի։ * Զի 'ի բանից քոց արդա- 37
րասցիս. և 'ի բանից քոց պարտաւորեսցիս։

* Յայն-

38 * Յայնժամ պատասխանի ետուն նմ ոմանք Գ.Գ.
՚ի դպրացն եւ ՚ի փարիսեցւոց՝ եւ ասեն. վար-
դապետ՝ կամիմք նշան ինչ տեսանել ՚ի քէն։
39 * Նա պատասխանի ետ՝ եւ ասէ ցնս. ‖ ազգ Վեր. 16. 4.
չար եւ շնացող նշան խնդրէ. եւ նշան մի տա- Ղուկ. 11. 29.
ցի նմ, բայց նշանն Յովնանու մարգարէի։
40 * Զի որպէս էր ‖ Յովնան ՚ի փոր կիտին զերիս ‖Յովն. 2. 1.
տիւս եւ զերիս գիշերս, նոյնպէս եղիցի եւ որ-
դի մարդոյ ՚ի սիրտ երկրի զերիս տիւս եւ զե-
41 րիս գիշերս։ * ‖ Արք Նինուէացիք յարիցեն ‖Յովն. 3. 5.
՚ի դատաստանի ը̅ ազգիս ը̅ այսմիկ եւ դա-
տապարտեսցեն զսա, զի ապաշխարեցան ՚ի քարո-
զութեն Յովնանու. եւ արդ աւասիկ մեծ քան
42 զՅովնան է աստ։ * Դշխոյն հարաւոյ յա-
րիցէ ՚ի դատաստանի ը̅ ազգիս ը̅ այսմիկ՝
եւ դատապարտեսցէ զսա. ‖ զի եկն ՚ի ծա- ‖Գ Թագ. 10. 1.
գաց երկրի՝ լսել զիմաստութիւն Սողոմոնի.
43 եւ ահա մեծ ք̅ զՍողոմոն է աստ։ * ‖ Այլ ‖Ղուկ. 11. 24.
յորժամ այսն պիղծ ելանէ ՚ի մարդոյ՝ շըր-
ջի ը̅ անջրդին տեղիս. խնդրէ հանգիստ՝ եւ
44 ոչ գտանէ։ * Յայնժամ ասէ. դարձայց ՚ի
տուն իմ՝ ուստի ելի. եւ եկեալ գտանէ զնա
45 պարապորդ, մաքրեալ եւ յարդարեալ։ * Յայն-
ժամ երթայ՝ եւ առնու ընդ իւր եօթն այլ
այս չարագոյնս քան զինքն, եւ մտեալ բը-
նակէ անդ. եւ ‖ լինի յետինն մարդոյն այ- ‖Բ Պետ. 2. 20.
նորիկ չար քան զառաջինն. այնպէս եղիցի
46 եւ ազգիս այսմիկ չարի։ * ‖ Մինչդեռ նա ‖Մար. 3. 31.
ը̅ ժողովուրդսն խօսէր, ահա մայր նորա եւ Ղուկ. 8. 19.
եղբարք նորա կային արտաքոյ՝ եւ խնդրէին
47 խօսել ը̅ նմա։ * Եւ ասէ ոմն ցնա. ահա
մայր քո՝ եւ եղբարք քո կան արտաքոյ, եւ
խնդ-

խնդրեն խօսել ընդ քեզ ։ * Նա պատասխա- 48
նի ետ այնմիկ՝ որ ասացն ցնա , և ասէ . ո՞վ
է իմ մայր , կամ ո՞վ են իմ եղբարք ։ * Եւ 49
ձգեալ զձեռն իւր յաշակերտսն՝ ասէ . ահա
մայր իմ և եղբարք իմ ։ * Զի որ առնիցէ 50
զկամս Հօր իմոյ որ յերկինսն է , նա է իմ
եղբայր՝ և քոյր՝ և մայր ։

ԳԼ. ԺԳ.

ԳԵ Յաւուր յայնմիկ ելեալ Յս 'ի տանէն՝ նըս- 1
‖ Մարկ. 4. 1. Ղուկ. 8. 4. տաւ առ ծովեզերբն ։ * ‖ Եւ ժողովեցան 2
առ նա ժողովուրդք բազումք , մինչև մտանել
նմ 'ի նաւն՝ և նստել . և ամ ժողովուրդն
կայր առ ծովեզերբն , * և խօսէր ընդ նոսա 3
բազում առակօք՝ և ասէր ։ * Ահա ել սեր- 4
մանահան սերմանել . և 'ի սերմանելն իւ-
րում , էր որ անկաւ առ ճանապարհաւ , և
եկն թռչուն երկնից՝ և եկեր զնա ։ * Եւ 5
այլն անկաւ յապառաժի , ուր ո՛չ գոյր հող
բազում . և վաղվաղակի բուսաւ՝ առ 'ի չգոյէ
հիւթոյ երկրին . * 'Ի ծագել արեւու տապա- 6
ցաւ , և զի ո՛չ գոյին արմատք՝ չորացաւ ։ * Եւ 7
այլն անկաւ 'ի մէջ փշոց , և ելին փուշքն և
հեղձուցին զնա ։ * Եւ այլն անկաւ յերկիր 8
բարի , և տայր պտուղ . էր որ հարիւրաւոր ,
և էր որ վաթսնաւոր , և էր որ երեսնաւոր ։
* Որ ունիցի ականջս լսելոյ , լուիցէ ։ * Եւ 9
մատուցեալ աշակերտքն ասեն ցնա . ընդէ՞ր 10
առակօք խօսիս ընդ նոսա ։ * Նա պատասխա- 11
նի ետ՝ և ասէ ցնոսա . քանզի ձեզ տուեալ է
գիտել զխորհուրդս արքայութեան երկնից ,
‖ Վեր. 25. 29. և նոցա չէ տուեալ ։ * ‖ Զի որ ունիցի՝ տացի 12

նմա

նմա և յաւելցի. և որ ոչն գուցէ, և զոր
13 ունիցին՝ բարձցի ՚ի նմանէ: * Վասն այսորիկ
առակօք խօսիմ ընդ նոսա. զի տեսանեն՝ և ոչ
1 տեսանեն, և լսեն՝ և ոչ լսեն, և ոչ առնուն
14 ՚ի միտ: * Եւ կատարի առ նոսա մարգարէու-
թիւն Եսայեայ՝ որ ասէ, ‖ Լսելով լուիջիք՝ և ‖ Եսայ.
մի իմասջիք, և տեսանելով տեսջիք՝ և մի 6. 9.
15 տեսջիք: * Զի թանձրացաւ սիրտ ժողո- Մարկ. 4. 12.
վրդեանս այսորիկ, և ականջօք իւրեանց Ղուկ.
ծանունս լուան. և զաչս իւրեանց կափու- 8. 10.
ցին՝ զի մի երբէք տեսցեն աչօք՝ և ականջօք
լուիցեն՝ և սրտիւք իմասցին, և դարձցին՝
16 և բժշկեցից զնոսա: * Բայց ձեր ‖ երանի է ա- ‖ Ղուկ.
չացդ՝ զի տեսանեն, և ականջաց ձերոց՝ զի 10. 23.
17 լսեն: * Ամէն ասեմ ձեզ. զի բազում մարգա-
րէք և արդարք ցանկացան տեսանել զոր տե-
սանէքդ՝ և ոչ տեսին, և լսել զոր լսէքդ՝ և
18 ոչ լուան: * Եւ արդ՝ լուարուք դուք զա-
19 ռակ սերմանացանին: * Յամենայնէ՝ որ լսէ
զբանն արքայութեան՝ և ոչ առնու ՚ի միտ, գայ
չարն՝ և յափշտակէ զսերմանեալն ՚ի սիրտ
նորա. այն է՝ որ առ ճանապարհաւն սերմանե-
20 ցաւ: * Եւ որ յապառաժին սերմանեցաւ՝
այն է, որ իբրև լսէ զբանն, և վաղվաղա-
21 կի խնդութեամբ ընդունի զնա: * Բայց քան-
զի ոչ ունի արմատս յինքեան, այլ առ ժա-
մանակ մի է. ՚ի լինել նեղութեան և հալածա-
նաց վասն բանին՝ վաղվաղակի գայթակղի:
22 * Իսկ որ ՚ի մէջ փշոցն սերմանեցաւ՝ այն է,
որ իբրև լսէ զբանն, և հոգք աշխարհիս և
պատրանք մեծութեան հեղձուցանեն զբանն,
23 և լինի անպտուղ: * Իսկ որ յերկիրն բարի
սեր-

սերմանեցաւ՝ այն է, որ իբրեւ լսէ զբանն՝ եւ
՚ի միտ առնու, եւ տայ զպտուղ, է որ հար-
իւր, եւ է որ վաթսուն, եւ է որ երեսուն:
Դ. Զ. * Այլ առակ արկ առ նոսա՝ եւ ասէ. Նմանե- 24
ցաւ արքայութիւն երկնից առն, որ սերմանի-
ցէ սերմն բարի յագարակի իւրում: * Եւ ՚ի 25
քուն լինել մարդկան, եկն թշնամին նորա.
եւ ցանեաց ՚ի վերայ որոմն ՚ի մէջ ցորենոյն՝ եւ
գնաց: * Եւ իբրեւ բուսաւ խոտն՝ եւ արար 26
պտուղ, ապա երեւեցաւ եւ որոմնն: * Մա- 27
տուցեալ ծառայք տանուտեառնն ասեն ցնա.
տէր՝ ոչ սերմն բարի սերմանեցեր յագարա-
կին քում, արդ՝ ուստի ունիցի զորոմնն:
* Եւ նա ասէ ցնոսա. այր թշնամի արար զայն: 28
ասեն ցնա ծառայքն. կամիս՝ զի երթիցուք
քաղեսցուք զայն ՚ի բաց: * Եւ նա ասէ ցնոսա. 29
ոչ, գուցէ մինչ քաղիցէք զորոմնն, եւ զցո-
րեանն ընդ նմին ՚ի բաց խլիցէք: * Թո՛յլ 30
տուք երկոցունց աճել ՚ի միասին մինչեւ ՚ի
հունձս, եւ ՚ի ժամանակի հնձոցն ասացից
ցհնձօղսն. քաղեցէք նախ զորոմնդ եւ կապե-
ցէք զայդ խրձունս առ ՚ի այրել, եւ զցո-
Մրկ. րեանն ժողովեցէք ՚ի շտեմարանս իմ: * Այլ 31
4. 30. առակ արկ առ նոսա՝ եւ ասէ. Նման է արքայ-
Ղուկ. 13. 18. ութիւն երկնից հատոյ մանանխոյ. զոր ա-
ռեալ մարդոյ՝ սերմանեաց յագարակի իւ-
րում: * Որ փոքր է քան զամենայն սերմանիս. եւ 32
յորժամ աճիցէ, մեծ է քան զամենայն բանջարս.
եւ լինի ծառ՝ մինչեւ գալ թռչնոց երկնից եւ
Ղուկ. հանգչել յոստս նորա: * Այլ առակ խօսե- 33
13. 20. ցաւ ընդ նոսա՝ եւ ասէ. Նման է արքայութիւն
երկնից խմորոյ, զոր առեալ կնոջ թագոյց
՚ի

'ի գրիւս երիս ալեր՝ մինչեւ ամ խմորեցաւ ։
34 * Զայս ամ խօսեցաւ յս առակօք ընդ ժողո-
վուրդսն . ‖ Եւ առանց առակի ոչինչ խօսէր ‖Մարկ.
35 ընդ նոսա ։ * Զի լցցի ասացեալն 'ի մարգա- 4. 34.
րէէն . ‖ բացից առակօք զբերան իմ , բղխե- ‖ Սաղմ.
ցից զծածկեալսն 'ի սկզբանէ աշխարհի ։ 77. 2.
36 * Յայնժամ թողեալ յսի զժողովուրդսն՝ Դ Լ
եկն 'ի տուն . մատեան առ նա աշակերտքն
նր՝ եւ ասեն . մեկնեա մեզ զառակ որոմանցն
37 ագարակի ։ * Նա պատասխանի ետ՝ եւ ասէ
ցնոսա . որ սերմանէ զսերմն բարի՝ է որդի
38 մարդոյ ։ * Եւ ագարակն աշխարհս է ։
սերմն բարի նք են՝ որ որդիքն արքայութե
39 են . իսկ որոմն որդիք չարին են ։ * Եւ թըշ-
նամին որ վարեաց զայն՝ սատանայ է . ‖ Եւ ‖Յայտ.
հունձքն կատարած աշխարհիս է , եւ հնձօղքն 14. 15
40 հրեշտակք են ։ * Որպէս ժողովի որոմն՝ եւ
'ի հուր այրի , այնպէս եղիցի 'ի կատարա-
41 ծի աշխարհիս ։ * Առաքեսցէ որդի մարդոյ
զհրեշտակս իւր , եւ ժողովեսցեն յարքայու-
թէ նր զամ գայթակղութիւս՝ եւ զայնոսիկ
42 որք գործեն զանօրէնութի ։ * Եւ արկցեն
զնս 'ի հնոց հրոյ . ‖ անդ եղիցի լալ՝ եւ կըր- ‖ Վար.
43 ճել ատամանց ։ * ‖ Յայնժամ արդարքն ծա- 24. 51.
գեսցեն իբրեւ զարեգակն յարքայութե երկ- ‖Իմաստ. 3. 7.
նից . որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ ։ Դանի. 12. 3.
44 * Դարձեալ՝ նման է արքայութի երկնից
գանձի ծածկելոյ յագարակի , զոր գտեալ
մարդոյ՝ թագոյց , եւ 'ի խնդութէ անտի եր-
թայ վաճառէ զամ ինչ զոր ունի , եւ գնէ
45 զագարակն զայն ։ * Դարձեալ նման է ար-
քայութիւն երկնից առն վաճառականի՝ որ

խնդ-

խնդրիցէ մարգարիտս գեղեցիկս ։ * Եւ 46
գտեալ մի պատուական մարգարիտ՝ երթեալ
վաճառեաց զա̃մ զոր ինչ ունէր՝ և գնեաց
զայն մարգարիտ ։ * Դարձեալ՝ նման է ար֊ 47
քայութ̃ի երկնից ուռկանի արկելոյ 'ի ծով՝
և յամենայն ազգաց ժողովելոյ ։ * Զոր՝ իբ֊ 48
րև լցաւ, հանեալ 'ի ցամաք՝ և նստեալ
ժողովեցին զբարի բարին յամանս, և զխո֊
տանն 'ի բաց ընկեցին ։ * Այնպէս եղիցի 'ի 49
կատարածի աշխարհիս. ելցեն հրեշտակք՝
և մեկնեսցեն զչարս 'ի միջոյ արդարոց, * և 50
արկցեն զնս 'ի հնոց հրոյն. անդ եղիցի լալ
և կրճել ատամանց ։ * Ասէ ցն̃ս յ̃ս. իմացա֊ 51
րուք զայս ա̃մ ։ ասեն ցնա. այո՛ տ̃ր ։ * Եւ 52
նա ասէ ցնոսա. վ̃ն այսորիկ ա̃մ դպիր աշա֊
կերտեալ արքայութ̃ե երկնից՝ նման է առն
տանուտեառն, որ հանէ 'ի գանձէ իւրմէ
զնոր և զհին ։

ԻԿ

* Եւ եղև իբրև կատարեաց յ̃ս զառակս զայ֊ 53
սոսիկ՝ փոխեցաւ անտի ։ * Եւ եկեալ 'ի գա֊ 54
ւառ իւր՝ ուսուցանէր զն̃ս 'ի ժողովրդեանն
ն̃ց, մինչև զարմանալ ն̃ց՝ և ասել. ուստի՞
Մարկ. իցէ այս իմաստութ̃ի և զօրութիւնք ։ * Ոչ սա 55
6. 3. է հիւսանն որդի. ոչ մայր ս̃ր կոչի մարիամ.
Ղուկ. և եղբարք սորա յակոբոս՝ և յովսէս՝ և սի֊
4. 16. մոն՝ և յուդաս ։ * Եւ քորք սորա ամենե֊ 56
քեան առ մեզ են. արդ ուստի՞ է սմա այս
ա̃մ ։ * Եւ գայթակղէին 'ի նա ։ և յ̃ս ասէ 57
ցն̃ս. չիք մարգարէ անարգ՝ եթէ ոչ յիւրում
գաւառի և յիւրում տան ։ * Եւ ոչ արար 58
անդ զօրութ̃ս բազում վասն անհաւատու֊
թ̃ե նոցա ։

ԳԼ. ԺԴ.

1 Յայնմ ժամանակի ‖ լուաւ Հերովդէս չոր- ԾԲ
2 րորդապետ զլուր յսի ։ * Եւ ասէ ցծա- ‖Մարկ.
ռայս իւր. նա է յովհաննէս մկրտիչ, նա յա- 6. 14.
րեաւ ՚ի մեռելոց ; եւ վն այնորիկ զօրութիւնք Ղուկ.
3 լինին նովաւ ։ * ‖ Քանզի Հերովդէս կալաւ 9. 7. ‖Ղուկ.
զյովհաննէս, կապեաց զնա եւ եդ ՚ի բանտի՝ 3. 19.
վն Հերովդիայ կնոջ փիլիպպոսի եղբօր նր ։
4 * Զի ասէր ցնա յովհաննէս. չէ արժան
5 քեզ ունել զդա ։ * Եւ կամէր զնա սպանա-
նել, բայց երկնչէր ՚ի ժողովրդենէ անտի.
6 ‖ քանզի իբրեւ զմարգարէ ունէին զնա ։ * Եւ ‖Վեր.
իբրեւ եղեն ծնունդք Հերովդի՝ կաքաւեաց 21. 26.
դուստրն Հերովդիայ ՚ի մէջ բազմականին.
7 եւ հաճոյ թուեցաւ Հերովդի ։ * Ուստի եւ
երդմամբ խոստացաւ տալ նմ զինչ եւ խնդ-
8 րեսցէ ։ * Եւ նա յառաջագոյն խրատեալ
՚ի մօրէ իւրմէ, տուր ինձ ասէ այսր ՚ի վր
9 սկտեղ զգլուխն յովհաննու մկրտչի ։ * Եւ
տրտմեցաւ թագաւորն. բայց վասն երդ-
մանցն եւ բազմականացն՝ հրամայեաց տալ
10 նմ ։ * Եւ առաքեաց գլխատեաց զյովհան-
11 նէս ՚ի բանտի ։ * Եւ բերաւ գլուխ նորա
սկտեղբ՝ եւ տուաւ աղջկանն, եւ տարաւ առ
12 մայր իւր ։ * Եւ մատուցեալ աշակերտքն
նր՝ բարձին զմարմինն եւ թաղեցին, եւ ե-
կեալ պատմեցին յսի ։
13 * ‖ Եւ իբրեւ լուաւ յս, գնաց անտի նաւու ԾԳ
յանապատ տեղի առանձինն ։ իբրեւ լուան ‖Մարկ.
ժողովուրդքն, գնացին զհետ նր հետի ՚ի 6. 32.
14 քաղաքաց անտի ։ * Եւ իբրեւ ել՝ ետես ժո- Ղուկ.
9. 10.

ղովուրդ բզմ̃, գթացաւ ՚ի նս̃ , և բժշկեաց
‖ Յով. զհիւանդս նց̃ ։ * Իբրև ընդ երեկս եղև , 15
6. 3. մատեան առ նա աշակերտքն՝ և ասեն . տե-
ղիս անապատ է՝ և օրս տարաժամեալ, ար-
ձակեա՛ զժողովուրդսդ , զի երթիցեն շուրջ
՚ի շէնսն՝ գնեսցեն իւրեանց կերակուրս ։
* Եւ ասէ յս̃ . ոչինչ պիտոյ է դոցա երթալ. 16
դուք տո՛ւք դոցա ուտել ։ * Եւ նք̃ ասեն 17
ցնա . ոչինչ ունիմք աստ , բայց հինգ նկա-
նակ և երկուս ձկունս ։ * Եւ ասէ ցնս̃ . բե-
րէ՛ք այսր զայն ։ * Եւ հրամայեաց բազմե- 18
ցուցանել զժողովուրդսն ՚ի վր̃ խոտոյ . և 19
առեալ զհինգ նկանակսն և զերկուս ձը-
կունսն՝ հայեցաւ յերկինս , օրհնեաց և ե-
բեկ՝ և ետ ցաշակերտսն զնկանակսն , և ա-
շակերտքն ժողովրդոցն ։ * Կերան ամենե- 20
քեան՝ և յագեցան , և բարձին զնշխարս կո-
տորոցն երկոտասան սակառի լի ։ * Եւ որք 21
կերանն՝ էին արք իբրև հինգ հազար . թո՛ղ
‖ Մրկ. զկանայս և զմանկտի ։ * ‖ Եւ ստիպեաց 22
6. 45. վաղվաղակի զաշակերտսն մտանել ՚ի նաւ՝
և յառաջել յայնկոյս , մինչ ինքն զժողո-
վուրդսն արձակեսցէ ։

ԽԴ. * Եւ իբրև արձակեաց զժողովուրդսն , ‖ ել 23
՚ի լեառն առանձինն կալ յաղօթս . և իբրև
‖ Յով. 6. 15. ըն̃ երեկս եղև , անդ էր միայն ։ * Եւ նաւն 24
մեկնեալ էր ՚ի ցամաքէն բզմ̃ ասպարիսօք ծը-
փեալ յալեացն . քանզի ըդ̃դէմ էր հողմն ։
‖ 6 * Եւ ՚ի չորրորդում պահու գիշերոյն եկն 25
առ նս̃ յս̃ գնալով ՚ի վր̃ ծովուն ։ * Իբրև տե- 26
սին զնա աշակերտքն զի գնայր ՚ի վր̃ ծովուն՝
խռովեցան , և ասեն թէ առաչօք ինչ իցէ . և

առ

27 առ ահին աղաղակեցին ։ * Եւ վաղվաղակի
խօսեցաւ ը՟ն նոսա յ՟ս եւ ասէ . քաջալերեցարուք
28 ես եմ, մի՛ երկնչիք ։ * Պատասխանի ետ նմ՟
պետրոս՝ եւ ասէ . տէ՟ր՝ եթէ դու ես , հրա-
29 մայեա՛ ինձ գալ առ քեզ 'ի վ՟ր ջրոցս ։ * Եւ
նա ասէ , եկ ։ եւ իջեալ 'ի նաւէն պետրոս՝
30 գնաց 'ի վերայ ջրոցն , եւ եկն առ յ՟ս ։ * Եւ
տեսեալ զհողմն սաստիկ՝ երկեաւ . եւ իբրեւ
սկսաւ ընկղմիլ՝ աղաղակեաց՝ եւ ասէ . տ՟ր
31 փրկեա՛ զիս ։ * Եւ վաղվաղակի յ՟ս ձգեաց
զձեռն իւր՝ կալաւ զնա եւ ասէ . Թերահա-
32 ւատ՝ ընդէ՞ր երկմտեցեր ։ * Եւ իբրեւ ելին
33 'ի նաւն՝ հանդարտեաց հողմն ։ * Եւ որ 'ի
նաւին էին՝ մատեան երկիրպագին նմա՝ եւ
34 ասեն. արդարեւ որդի այ՟ ես դու ։ * ‖ Եւ ան- ‖ Մրկ. 6. 53.
35 ցեալ եկին 'ի ցամաք 'ի գեննեսարէթ ։ * Եւ
իբրեւ ծանեան զնա արք տեղւոյն այնորիկ ,
առաքեցին ը՟ն ա՟մ գաւառն՝ եւ ածին առ նա
36 զա՟մ հիւանդս ։ * Եւ աղաչէին զնա , զի
գոնէ միայն 'ի քղանցս հանդերձի ն՟ր մեր-
ձեսցին. եւ որ միանգամ մերձեցան՝ փրկեցան ։

ԳԼ . ԺԵ .

1 Յայնժամ մատեան առ յ՟ս որ յե՟մէ փա- ԺԵ
2 րիսեցիքն եւ դպիրք՝ եւ ասեն ։ * ‖ Ընդէ՞ր ‖ Մրկ. 7. 5.
աշակերտքն քո անցանեն զաւանդութ՟բ ծե-
րոցն , զի ոչ լուանան զձեռս յորժամ հաց
3 ուտեն ։ * Նա պատասխանի ետ՝ եւ ասէ ցն՟ս.
իսկ դուք ը՟էր անցանէք զպատուիրանաւն ‖ Ելից.
4 այ՟ վ՟ս աւանդութեն ։ * Զի ա՟ծ ա- 20. 12.
5 սաց . ‖ պատուեա՛ զհայր քո եւ զմայր ։ * ‖ Եւ ‖ 2 Օրէ. 5. 16.
որ բամբասէ զհայր կամ զմայր՝ մահու վախ- Ելից . 21. 17.

Ղեւտ. · ճանեսցի ։ * Եւ դուք ասէք. որ ասիցէ ցհայր 6
20. 9. իւր կամ ցմայր իւր, թէ պատարագ է՝ զոր
Առակ. 20. 20. յինէն օգտիցիս, և ոչ պատուիցէ զհայր իւր
և զմայր իւր. և խոտեք զբանն ա̃յ վ̃ս ձերոյ
աւանդութե̃ն ։ * Կեղծաւորք՝ բարւոք մար- 7
գարէացաւ 'ի վերայ ձեր Եսայի՝ և ասէ ։
‖ Եսայ. * ‖ Ժողովուրդս այս շրթամբք պատուէ 8
29. 13. զիս, և սիրտ իւրեանց հեռացեալ մեկուսի
է յինէն ։ * Զուր պաշտեն զիս. ուսուցա- 9
նեն վարդապետութի̃ս զմարդկան պատուի-
րանս ։ * Եւ կոչեցեալ առ ինքն զժողովուրդ- 10
սն՝ ասէ ցն̃ս. լուարուք՝ և 'ի միտ առէք ։
‖ Մարկ. * ‖ Ոչ որ ինչ մտանէ ի̃ բերան՝ պղծէ ըզ- 11
7. 15. մարդ, այլ որ ինչ ելանէ 'ի բերանոյ՝ այն
պղծէ զմարդ ։ * Յայնժամ մատուցեալ ա- 12
շակերտացն նր̃՝ ասեն ցնա. գիտե՞ս զի փա-
րիսեցիքն իբրև լուան զբանն՝ գայթակղե-
ցին ։ * Նա պատասխանի ետ նց̃՝ և ասէ. 13
‖ Յովհ. ‖ ա̃մ տունկ զոր ոչ տնկեաց հայր իմ երկնա-
15. 2. ւոր, խլեսցի ։ * Թո՛յլ տուք զն̃ս. ‖ կոյրք 14
‖ Ղուկ. 6. 39. են՝ կուրաց առաջնորդ ։ կոյր կուրի յորժամ
առաջնորդէ՝ սխալէ, և երկոքին 'ի խորխո-
‖ Մարկ. րատ անկանին ։ * ‖ Պատասխանի ետ նմա 15
7. 17. պետրոս և ասէ. մեկնեա՛ մեզ զառակս զայս ։
* Ասէ յ̃ս. տակաւին և դուք անմիտք էք ։ 16
* Եւ ո՞չ իմանայք, եթէ ա̃մ որ մտանէ 'ի 17
բերան, յորովայն երթայ՝ և արտաքս ելա-
նէ ։ * Իսկ որ ելանէ 'ի բերանոյ՝ 'ի սրտէ 18
անտի գայ. և այն պղծէ զմարդն ։ * Զի 19
'ի սրտէ ելանեն խորհուրդք չարք՝ սպանու-
թիւք շնութիւք պոռնկութիւք գողութիւք սուտ
վկայութիւք հայհոյութիւք ։ * Այս ա̃մ է՝ որ 20

պղծէ

պղծէ զմարդն, այլ անլուայ ձեռօք ուտել՝
ոչ պղծէ զմարդ։
21 * || Եւ ելեալ անտի Յի գնաց 'ի կողմանս Ի. Օ.
22 տիւրոսի եւ սիդոնի։ * Եւ ահա կին մի քա- || Մրկ.
նանացի 'ի սահմանացն անտի նց ելեալ, ա- 7. 25.
ղաղակէր եւ ասէր. ողորմեա ինձ տր որդի
դաւթի, դուստր իմ չարաչար այսահարի։
23 * Եւ նա ոչ ետ նմա պատասխանի. եւ մա-
տուցեալ աշակերտքն նորա՝ աղաչէին զնա եւ
ասէին. արձակեա զնա զի աղաղակէ զհետ
24 մեր։ * Նա պատասխանի ետ եւ ասէ. ոչ
ուրեք առաքեցայ՝ եթէ ոչ || առ ոչխարս կո- || Վեր.
25 րուսեալս տանն իղի։ * Եւ նա մատուցեալ 10. 6.
երկիրպագանէր նմա եւ ասէր. տր՝ օգնեա
26 ինձ։ * Պատասխանի ետ նմա եւ ասէ. ոչ
է բարւոք առնուլ զհաց մանկանց՝ եւ արկա-
27 նել շանց։ * Եւ նա ասէ. այո՛ տր, քանզի
եւ շունք կերակրին 'ի փշրանաց անկելոց 'ի
28 սեղանոյ տն իւրեանց։ * Յայնժամ պա-
տասխանի ետ նմա Յի եւ ասէ. ո՛վ կին դու՝
մեծ են հաւատք քո, եղիցի քեզ որպէս եւ կա-
միս։ Եւ բժշկեցաւ դուստր նր 'ի նմին ժամու։
29 * Եւ գնացեալ անտի Յի, եկն 'ի ծովեզրն Ի. Լ.
գալիլեացւոց, եւ ելեալ 'ի լեառն նստէր
30 անդ։ * || Մատեան առ նա ժողովուրդք || Էսայ.
բազումք՝ որ ունէին ընդ իւրեանս՝ կաղս կոյրս 35. 5.
համերս միակողմանիս, եւ այլս բզմս. եւ
ընկեցին զնս առ ոտս նր՝ եւ բժշկեաց զնս։
31 * Մինչեւ զարմանալ ժողովրդոցն՝ որ տեսա-
նէին, զի համերքն խօսէին՝ կաղք գնային՝
միակողմանիք բժշկէին՝ կոյրք տեսանէին,
32 եւ փառաւոր առնէին զած իղի։ * || Եւ կո- || Մրկ.
չե- 8. 1.

չեցեղ առ ինքն յսի զաշակերտսն՝ ասէ . գը-
թամ 'ի ժողովուրդս, զի արդ երեք աւուրք
են զի կան առ իս, եւ ոչ ունին զինչ ուտի-
ցեն . եւ արձակել զդոսա նօթիս՝ չկամիմ,
գուցէ նքթիցեն զճանապարհայն ։ * Ասեն 33
ցնա աշակերտքն . իսկ արդ՝ մեզ յանապա-
տի աստ ուստի՞ իցէ այնչափ հաց՝ մինչեւ յա-
գեցուցանել զայսչափ ժողովուրդ ։ * Եւ ա- 34
սէ ցնոսա յս . քանի՞ նկանակ ունիք . եւ նք
ասեն . եօթն, եւ սակաւ ձկունս ։ * Եւ հրա- 35
մայեաց ժողովրդեանն բազմել 'ի վր գետ-
նոյ ։ * Եւ առեալ զեօթն նկանակսն եւ ըզ- 36
ձկունսն՝ գոհացաւ եւ եբեկ եւ ետ ցաշակերտա-
սըն, եւ նք ժողովրդեանն ։ * Կերան ամե- 37
նեքեան եւ յագեցան . եւ բարձին զնշխարս
կոտորոցն՝ եօթն զամբիւղ լի ։ * Եւ որք կե- 38
րանն՝ էին արք իբրեւ չորք հազարք . թող
զկանայս եւ զմանկտի ։ * Իբրեւ արձակեաց 39
զժողովուրդսն, ել 'ի նաւ՝ եւ եկն 'ի սահ-
մանս մագդաղեայ ։

ԳԼ. ԺԶ.

|| Մրկ. Եւ || մատուցեալ փարիսեցիքն եւ սադուկե- 1
8. 11. ցիք փորձելով խնդրէին 'ի նմանէ՝ նշան
յերկնից ցուցանել նց ։ * Նա պատասխանի 2
|| Ղուկ. ետ՝ || եւ ասէ ցնս . յորժամ երեկոյ լինի՝ ա-
12. 54. սէք, պարզ լինիցի՝ զի կարմրացեալ է եր-
կին ։ * Եւ առաւօտու՝ այսօր մրրիկ, զի շա- 3
ռագունի տրտմութը երկին ։ արդ՝ զերեսս
երկնի կարէք քննել, իսկ զնշան ժամանա-
|| Վէր. կիս ոչ կարէք գիտել ։ * || Ազգ չար եւ շնա- 4
12. 39. ցող՝ նշան խնդրէ, եւ նշան մի տացի նմա,

բայց

‡ բայց նշանն յովնանու մարգարէի. եւ ե- || Յովն.
5 թող զնս եւ գնաց։ * Գնացին եւ աշակերտքն 2. 1.
6 յայնկոյս, եւ մոռացան առնուլ հաց։ * Ա-
սէ ցնս, || տեսէք եւ զգոյշ լերուք 'ի խմո- || Մարկ.
7 րոյ սադուկեցւոցն եւ փարիսեցւոցն։ * Նո- 8. 14.
քա խորհէին ընդ միմեանս եւ ասէին թէ հաց Ղուկ. 12. 1.
8 ոչ բարձաք։ * Գիտաց Յս եւ ասէ. զի՞ խոր-
հիք 'ի միտս ձեր թերահաւատք՝ եթէ հաց
9 ոչ ունիք։ * Տակաւին չիմանայք՝ եւ ոչ յի-
շէք || զհինգ նկանակն 'ի հինգ հազարսն, եւ || Վերև.
10 քանի սակառի բարձիք։ * Եւ ոչ || զեօթն 14. 17. || Վերև.
նկանակն 'ի չորս հազարսն, եւ քանի զամ- 15. 34.
11 բիւղս բարձիք։ * Որդ՝ զիա՞րդ ոչ իմանայք՝
եթէ ոչ վասն հացի ասացի ձեզ զգոյշ լինել 'ի
խմորոյ սադուկեցւոց եւ փարիսեցւոցն։
12 * Յայնժամ 'ի միտ առին, թէ ոչ ասաց
զգուշանալ 'ի խմորոյ, այլ յաղանդոյ փարի-
սեցւոցն եւ սադուկեցւոց։ ՕԿ
13 * || Եւ եկեալ Յս 'ի կողմանս փիլիպպեայ
կեսարեայն, հարցանէր ցաշակերտսն՝ եւ ա- || Մարկ.
սէր. զո՞ ոք ասեն զինէն մարդիկն՝ թէ իցէ 8. 27.
14 որդի մարդոյ։ * Եւ նք ասեն. ոմն զյով- Ղուկ. 9. 18.
հաննէս մկրտիչ, եւ այլք զեղիա, եւ կէսք
15 զերեմիա, կամ զմի ոք 'ի մարգարէից։ * Ա-
սէ ցնս. իսկ դուք զո՞ ասէք զինէն թէ ի-
16 ցեմ։ * Պատասխանի ետ սիմոն պետրոս՝ եւ
ասէ. || դու ես Ք՛սն որդի այ կենդանւոյ։ || Յովհ.
17 * Պատասխանի ետ Յս՝ եւ ասէ ցնա. երանի 6. 70.
քեզ սիմոն որդի յովնանու, զի մարմին եւ
արիւն ոչ յայտնեաց քեզ՝ այլ հայր իմ որ
18 յերկինս է։ * || Եւ ես քեզ ասեմ. զի դու || Յովհ.
ես վէմ, եւ 'ի վ՛ր այդր վիմի շինեցից զեկե- 1. 42.
ղե-

դեսցեն իմ, եւ դրունք դժոխոց զնա մի՛ յաղ-
թահարեսցեն։ * Եւ տաց քեզ փականս 19
‖ Վար. արքայութեան երկնից. ‖ եւ զոր միանգամ կա-
18. 18. պեսցես յերկրի, եղիցի կապեալ յերկինս.
Յով. եւ զոր արձակեսցես յերկրի, եղիցի արձա-
20. 23. կեալ յերկինս։ * Յայնժամ սաստեաց ա- 20
շակերտացն, զի մի՛ ումեք ասիցեն՝ թէ նա
է Ք͞ն։ * Յայնմ հետէ սկսաւ Յ͞ս ցուցանել 21
աշակերտացն իւրոց՝ թէ պարտ է ն͞մ երթալ
յԵ͞մ. եւ թէ բ͞զմ չարչարանս չարչարիլ ՚ի
քահանայապետիցն եւ ՚ի դպրաց եւ ՚ի ծերոց
ժողովրդեանն՝ եւ սպանանիլ, եւ յերիր ա-
ւուր յառնել։ * Եւ առեալ զնա մեկուսի՝ 22
պետրոսի, սկսաւ կալ ը͞ն նմա եւ ասել.
քաւ լիցի քեզ Տ͞ր, մի՛ եղիցի քեզ այդ։
‖ Մրկ. * Եւ նա դարձեալ ՚ի պետրոս՝ ասէ. ‖ Երթ 23
8. 33. յետս իմ սատանայ, գայթակղութիւն իմ ես.
զի ոչ խորհիս դու զա͞յսն, այլ զմարդկան։
‖ Վեր. * Յայնժամ Յ͞ս ասէ ցաշակերտսն իւր, ‖ Ե- 24
10. 38. թէ ոք կամի զկնի իմ գալ՝ ուրասցի զանձն,
Ղուկ. եւ առցէ զխաչ իւր՝ եւ եկեսցէ զկնի իմ։ * ‖ Զի 25
9. 23. ‖ Յով. որ կամիցի զանձն իւր կեցուցանել՝ կորու-
12. 25. ցէ զնա. եւ որ կորուսցէ զանձն իւր վ͞ս իմ՝
գտցէ զնա։ * Զի՞նչ օգտիցի մարդ՝ թէ զաշ- 26
խարհս ա͞մ շահեսցի, եւ զանձն իւր տուժես-
ցէ։ կամ զի՞նչ տացէ մարդ փրկանս ը͞ն ան-
ձին իւրոյ։ * Զի գալոց է որդի մարդոյ 27
փառօք Հօր իւրոյ՝ հանդերձ հրեշտակօք իւ-
‖ Գործ. րովք, ‖ եւ յայնժամ հատուսցէ իւրաքանչիւր
17. 31. ը͞ս գործս իւր։ * Ամէն ասեմ ձեզ. ‖ զի ի- 28
‖ Մրկ. 8. 39. ցեն ոմանք ՚ի սոցանէ՝ որք աստ կան. որք
ոչ ճաշակեսցեն զմահ՝ մինչեւ տեսցեն զորդի
մար-

մարդոյ եկեալ արքայութեամբ իւրով։

ԳԼ. ԺԷ.

1 Եւ ‖ յետ վեց աւուր առնու Յս իւր ըզ- ‖ Մրկ. 9. 1.
պետրոս և զյակոբոս և զյովհաննէս Ղուկ. 9. 28.
զեղբայր նորա, և հանէ զնոսա ՚ի լեառն մի բարձր
2 առանձինն ։ * Եւ այլակերպեցաւ առաջի
նոցա. և լուսաւորեցան երեսք նորա իբրև զարե-
գակն, և հանդերձք նորա եղեն սպիտակ իբրև
3 զլոյս ։ * Եւ ահա երևեցան նոցա մովսէս և ե-
4 ղիա՝ որ խօսէին ընդ նմա ։ * Պատասխանի ետ
պետրոս և ասէ ցՅս. տէր՝ բարւոք է մեզ
աստ լինել. եթէ կամիս՝ արասցուք երիս
տաղաւարս՝ մի քեզ և մի մովսէսի և մի
5 եղիայի ։ * Եւ մինչ դեռ նա խօսէր, ահա
ամպ լուսաւոր հովանի եղև ՚ի վերայ նոցա. ‖ Ձայն ‖ 2. Պետ. 1. 17.
եղև յամպոյն՝ և ասէ. դա է որդի իմ սիրե-
6 լի՝ ընդ որ հաճեցայ, դմա լուարուք ։ * Իբ- Վեր. 3. 17.
րև լուան աշակերտքն, անկան ՚ի վերայ երե-
7 սաց իւրեանց՝ և երկեան յոյժ ։ * Եւ մա-
տուցեալ Յս բուռն եհար զնոցանէ՝ և ասէ.
8 յոտն կացէք՝ և մի երկնչիք ։ * Ամբարձին
զաչս իւրեանց՝ և ոչ զոք տեսին՝ բայց միայն
9 զՅս ։ * Եւ մինչդեռ իջանէին ՚ի լեռնէ ան-
տի, պատուիրեաց նոցա Յս և ասէ. մի ումեք
ասիցէք զտեսիլդ՝ մինչև որդի մարդոյ ՚ի մե-
10 ռելոց յարիցէ ։ * Հարցին զնա աշակերտքն
և ասեն. ‖ զիարդ դպիրքն ասեն, եթէ ե- ‖ Մրկ. 9. 11.
11 ղիայի նախ պարտ է գալ ։ * Պատասխանի Մղ. 4. 5.
ետ Յս՝ և ասէ ցնոսա. եղիա գայ՝ և հաստա-
12 տեսցէ զամ ։ * Այլ ասեմ ձեզ՝ ‖ զի եղիա ‖ Վեր. 11. 14.
եկեալ իսկ է. և ոչ ծանեան զնա, այլ ա-

րա-

‖ Վէր. բարին ‖ ընդ նա՝ զոր ինչ կամեցան. նոյնպէս և
14. 10. որդի մարդոյ չարչարելոց է 'ի նոցանէ:
* Յայնժամ 'ի միտ առին աշակերտքն՝ թէ 13
վ՛ս Յովհաննու մկրտչի ասաց ցն՛ս:
Օ. Բ. * ‖ Եւ իբրև եկին 'ի ժողովուրդն, մատեաւ 14
‖ Մարկ. այր մի՝ 'ի ծունր իջանէր և ասէր. տէ՛ր
9. 16. ողորմեա՛ որդւոյ իմում, զի լուսնոտի՝ և չա-
Ղուկ. րաչար հիւանդանայ. բզ՛մ անգամ անկանի
9. 38. 'ի հուր՝ և երբեք 'ի ջուր: * Եւ մատուցի 15
զնա աշակերտացն քոց՝ և ոչ կարացին բժշ-
կել: * Պատասխանի ետ յս՝ և ասէ. ո՛վ ազգ 16
անհաւատ և թիւր, մինչև ցե՞րբ իցեմ ընդ
ձեզ՝ մինչև յե՞րբ անսայցեմ ձեզ. ած զնա
առ իս: * Եւ սաստեաց 'ի նա յս՝ և ել 'ի 17
նմանէ դևն, և բժշկեցաւ մանուկն 'ի ժա-
մէն յայնմանէ: * Յայնժամ մատեան աշա- 18
կերտքն առանձինն՝ և ասեն ցյս. մեք ըն-
դէ՞ր ոչ կարացաք հանել զնա: * Եւ նա ասէ 19
*Ղուկ. ցնս. վ՛ս թերահաւատութե՛ ձերոյ: ‖ Ամէն
17. 6. ասեմ ձեզ՝ եթէ ունիցիք հաւատս ի՛բ զ-
հատն մանանխոյ, ասասջիք լերինս այսմիկ՝
փոխեա՛ց աստի անդր, և փոխեսցի. և ոչ-
ինչ անհնարին լինիցի ձեզ: * Բայց այս ազգ 20
ոչ ելանէ՝ եթէ ոչ աղօթիւք և պահօք:
Օ. Գ. * Եւ մինչ դեռ շրջէին նք 'ի գալիլեա՛յ՝ ասէ 21
‖ Մարկ. ցնս յս. ‖ Մատնելոց է որդի մարդոյ 'ի ձեռս
9. 30. մարդկան, * և սպանցեն զնա, և յերիր ա- 22
Ղուկ. ւուր յարիցէ. և տրտմեցան յոյժ: * Իբրև 23
9. 44. եկին նք 'ի կափառնաում, մատեան՝ որք
Վէր.
20. 18. զերկդրամեանն պահանջէին՝ առ պետրոս,
և ասեն. վարդապետն ձեր ո՞չ տայ զերկդրա-
մեանն, և ասէ՝ այո՛: * Եւ իբրև եմուտ 'ի 24
տուն՝

տուն՝ յառաջեաց ՚ք զնա յն և ասէ. զի՞նչ
թուի քեզ սիմոն. թագաւորք աշխարհաց յումմէ
մէ՞ առնուն զհարկս կամ զհաս, յորդւո՞ց
25 իւրեանց՝ թէ յօտարաց։ * Եւ իբրև ասաց՝
թէ յօտարաց, ասէ ցնա յն՝ ապա ուրեմն ա-
26 զատ են որդիքն։ * Բայց զի մի գայթակ-
ղեցուսցուք զնոսա, երթ ՚ի ծով՝ և ընկեա
կարթ, և զառաջին ձուկն որ ելանիցէ՝ առ
և բաց զբերան նր. և գտանիցես սատեր.
և զայն առեալ տացես նց ը իմ և ը քո։

ԳԼ. ԺԸ.

1 Յայնմ աւուր մատեան աշակերտքն առ յն
և ասեն. ո՞վ իցէ ՚ի մէնջ մեծ յարքայու-
2 թն երկնից։ * ‖ Եւ կոչեաց առ ինքն յն մա- ‖ Մարկ. 9. 35.
3 նուկ մի, կացոյց զնա ՚ի մէջ նց, * և ասէ. Ղուկ.
ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ դարձջիք, ‖ և ե- 9. 46.
ղիջիք իբրև զմանկտի, ոչ մտանիցէք յար- ‖ Վար.
4 քայութի երկնից։ * Որդ՝ որ խոնարհեցու- 19. 14.
ցանէ զանձն իբրև զմանուկս զայս, նա է 1. Կոր. 14. 20.
5 մեծ յարքայութն երկնից։ * Եւ որ ոք ըն-
կալցի մանուկ մի այսպիսի յանուն իմ, զիս
6 ընդունի։ * ‖ Եւ որ ոք գայթակղեցուսցէ ‖ Մարկ.
զմի ՚ի փոքրկանցս յայսցանէ, յիս հաւատա- 9. 41. Ղուկ.
ցելոց, լաւ է նմ եթէ կախիցէ երկան իշոյ 17. 2.
ը պարանոց նր՝ և ընկղմեսցի ՚ի խորս ծո-
7 վու։ * Վայ աշխարհի ՚ի գայթակղութեց.
հարկ է գալ գայթակղութեց. բայց վայ մար-
դոյն այնմիկ՝ յորոյ ձեռն գայցէ գայթակ-
8 ղութի։ * ‖ Եթէ ձեռն քո կամ ոտն գայ- ‖ Վեր.
թակղեցուցանէ զքեզ, հատ զնա՝ և ընկեա 5. 30.
՚ի քէն. լաւ իցէ քեզ միաձեռանի կամ կաղ մը- Մարկ. 9. 42.

մտանել 'ի կեանս. քան թէ երկուս ձեռս և
երկուս ոտս ունել, և անկանել 'ի հուրն յա-
ւիտենական: * Եւ եթէ ակն քո գայթագղ- 9
ղեցուցանէ զքեզ, խլեա զնա և ընկեա 'ի
քէն. լաւ իցէ քեզ միականի մտանել 'ի
կեանս, քան երկուս աչս ունել՝ և անկանել
'ի գեհենն հրոյն:
Զ.Գ. * Զգոյշ լերուք՝ մի արհամարհիցէք զմի 'ի 10
փոքրկանցս յայսցանէ. ասեմ ձեզ, զի հրեշ-
տակք նոցա յերկինս հանապազ տեսանեն զե-
‖ Ղուկ. 19. 10. րեսս հօր իմոյ՝ որ յերկինս է: * ‖ Զի եկն 11
որդի մարդոյ կեցուցանել զկորուսեալն:
‖ Ղուկ. 15. 4. * ‖ Զինչ թուի ձեզ. եթէ լինիցի մար- 12
դոյ հարիւր ոչխար՝ և մոլորիցի մի 'ի նոցա-
նէ, ո՛չ թողուցու զիննսունն և զինն ոչխարն
'ի լերինս, և երթիցէ խնդրիցէ զմոլորեալն:
* Եւ եթէ լինիցի գտանել զնա. ամէն ա- 13
սեմ ձեզ. զի ուրախ լինի 'ի վ(ե)ր նորա առաւել՝
քան 'ի վերայ իննսուն և իննուցն, որ չիցեն
մոլորեալ: * Այսպէս ո՛չ են կամք առաջի 14
հօր իմոյ որ յերկինս է՝ եթէ կորիցէ մի 'ի
‖ Ղևտ. 19. 17. փոքրկանցս յայսցանէ: * ‖ Եթէ մեղիցէ 15
‖ Ղուկ. 17. 3. քեզ եղբայր քո, երթ յանդիմանեա զնա՝
յորժամ դու և նա միայն իցէք. եթէ լուի-
ցէ քեզ, շահեցար զեղբայր քո: * Ապա թէ 16
ոչ լուիցէ քեզ, առ ընդ քեզ միւս ևս՝ կամ եր-
‖ Բ Օրէն. 19. 15. կուս.‖ զի 'ի բերանոյ երկուց և երից վկայից
‖ Յովհ. 8. 17. հաստատեսցի ամենայն բան: * Իսկ եթէ նոցա 17
‖ Ա Կոր. 5. 9. ո՛չ լուիցէ, ասասջիր յեկեղեցւոջ. ապա թէ
և եկեղեցւոյն ո՛չ լուիցէ.‖ եղիցի քեզ իբրև
‖ Վէր. 18. 19. զհեթանոսն և զմաքսաւորս: * ‖ Ամէն ասեմ 18
ձեզ, զոր կապիցէք յերկրի՝ եղիցի կապեալ
յեր-

յերկինս , և զոր արձակիցէք յերկրի՝ եղիցի
19 արձակեալ յերկինս ։ * Դարձեալ ասեմ ձեզ
եթէ երկու 'ի ձէնջ միաբանիցեն յերկրի վա֊
սն իրաց , զինչ և խնդրեսցեն՝ եղիցի նոցա 'ի
20 Հօրէ իմմէ որ յերկինս է ։ * Զի ուր իցեն
երկու կամ երեք ժողովեալ յանուն իմ, անդ
21 եմ ես 'ի մէջ նոցա ։ * Յայնժամ մատեաւ առ
նա պետրոս՝ և ասէ ․ || տէր՝ քանիցս անգամ || Ղուկ․
եթէ մեղիցէ ինձ եղբայր իմ, և թողից նմա ․ 17․ 4․
22 մինչև ցեօթն անգամ ։ * Ասէ ցնա յս․ ոչ
ասեմ քեզ՝ թէ մինչև ցեօթն անգամ, այլ
23 մինչև յեօթանասնեկին եօթն ։ * Վասն այ֊
սորիկ նմանեցաւ արքայութիւն երկնից՝ առն
թագաւորի, որ կամեցաւ համար առնուլ
24 'ի մէջ ծառայից իւրոց ։ * Եւ իբրև սկսաւ
առնուլ, մատուցաւ առ նա պարտապան մի
25 բիւր քանքարոյ ։ * Եւ իբրև ոչ ունէր հատու֊
ցանել, հրամայեաց՝ զնա վաճառել տէրն
նորա, և զկին նորա՝ և զորդիս՝ և զամ որ զինչ
26 և ունիցի՝ և հատուցանել ։ * Եւ անկեալ
ծառայն երկիր պագանէր նմա՝ և ասէր․ եր֊
կայնամիտ լեր առ իս՝ և զամ հատուցից քեզ ։
27 * Գթացեալ տէր ծառային այնորիկ՝ ար֊
28 ձակեաց զնա , և զփոխն եթող նմա ։ * Եւ
ելեալ ծառայն այն եգիտ զմի 'ի ծառայ֊
ակցաց իւրոց , որ պարտէր նմա հարիւր դա֊
հեկան․ և կալեալ զնա խեղդէր՝ և ասէր․
29 հատո ինձ զոր պարտիսդ ։ * Արդ՝ անկեալ
ծառայակիցն առ ոտս նորա , աղաչէր զնա և
ասէր․ երկայնամիտ լեր առ իս՝ և հատու֊
30 ցից քեզ ։ * Եւ նա ոչ կամէր․ այլ չոգաւ
արկ զնա 'ի բանտ՝ մինչև հատուսցէ զպարտ֊
սն ։

տըն ։ * Իբրեւ տեսին ծառայակիցքն որ ինչ 31
եղեւն՝ տրտմեցան յոյժ, եւ եկեալ ցուցին տն
իւրեանց զամ որ ինչ եղեւն ։ * Յայնժամ 32
կոչեաց զնա տէրն իւր եւ ասէ. ծառայ չար՝
զամ զպարտսն թողի քեզ՝ վն զի աղաչեցեր
զիս ։ * Իսկ արդ՝ ո՞չ էր պարտ եւ քեզ ողոր- 33
մել ծառայակցին քում, որպէս եւ ես քեզ ողոր-
մեցայ ։ * Եւ բարկացեալ տէրն նր՝ մատ- 34
նեաց զնա դահճաց, մինչեւ հատուսցէ զամ
զպարտսն ։ * Նոյնպէս եւ հայր իմ որ յեր- 35
կինս է՝ արասցէ ձեզ, եթէ ոչ թողուցուք
իւրաքանչիւր եղբօր իւրում՝ ՚ի սրտից ձերոց
զյանցանս նց ։

ԳԼ. ԺԹ.

ՃՂ Եւ եղեւ՝ իբրեւ կատարեաց Յս զբանս զայ- 1
սոսիկ, փոխեցաւ ՚ի Գալիլեէ՝ ‖ եւ եկն ՚ի
‖Մրկ. 10. 1. սահմանս Հրէաստանի յայնկոյս Յորդանա-
նու ։ * Եւ գնացին զհետ նր ժողովուրդք 2
բզմք, եւ բժշկեաց զնս անդ ։ * Եւ մատու- 3
ցեալ առ նա փարիսեցիքն փորձէին զնա եւ
ասէին, եթէ արժա՞ն իցէ ումեք արձակել
զկին իւր ըստ ամ պատճառս ։ * Պատասխանի 4
ետ նց եւ ասէ. չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր՝ թէ
‖Ծնն. 1. 27. ‖ որ հաստատեաց ՚ի սկզբանէ՝ արու եւ էգ
‖Ծնն. 2. 24. արար զնս, եւ ասէ ։ * ‖ Վս այսորիկ թողցէ 5
Եփես. 5. 31. այր զհայր եւ զմայր՝ եւ երթիցէ զհետ կնոջ
իւրոյ, եւ եղիցին երկոքեան ՚ի մարմին մի ։
* Ապա ուրեմն ոչ են երկու՝ այլ մի մարմին ։ 6
արդ՝ զոր ած զուգեաց՝ մարդ մի մեկնեսցէ ։
‖Օրէն. 24. 1. * Ասեն ցնա. ‖ իսկ մովսէս ընդէ՞ր պատուի- 7
րեաց մեզ տալ թուղթ մեկնելոյ՝ եւ արձա-
կել ։

որն ։ * Իբրեւ տեսին ծառայակիցքն որ ինչ 31
եղեւն՝ տրտմեցան յոյժ, եւ եկեալ ցուցին տն
իւրեանց զա̄մ որ ինչ եղեւն ։ * Յայնժամ 32
կոչեաց զնա տէրն իւր եւ ասէ. ծառայ չար՝
զա̄մ զպարտսն թողի քեզ՝ վն զի աղաչեցեր
զիս ։ * Իսկ արդ՝ ո՞չ էր պարտ եւ քեզ ողոր- 33
մել ծառայակցին քում, ո՛րպ եւ ես քեզ ողոր-
մեցայ ։ * Եւ բարկացեալ տէրն նր՝ մատ- 34
նեաց զնա դահճաց, մինչեւ հատուսցէ զա̄մ
զպարտսն ։ * Նոյնպէս եւ հայր իմ որ յեր- 35
կինս է՝ արասցէ ձեզ, եթէ ոչ թողուցուք
իւրաքանչիւր եղբօր իւրում ՚ի սրտից ձերոց
զյանցանս նց ։

ԳԼ. ԺԹ.

Ձ.Ե Եւ եղեւ՝ իբրեւ կատարեաց յս զբանս զայ- 1
‖Մրկ. սոսիկ, փոխեցաւ ՚ի գալիլեէ՝ ‖ եւ եկն ՚ի
10. 1. սահմանս հրէաստանի յայնկոյս յորդանա-
նու ։ * Եւ գնացին զհետ նր ժողովուրդք 2
բզմք, եւ բժշկեաց զնս անդ ։ * Եւ մատու- 3
ցեալ առ նա փարիսեցիքն փորձէին զնա եւ
ասէին, եթէ արժա՞ն իցէ ումեք արձակել
զկին իւր ըս̄ ա̄մ պ̄ճառս ։ * Պատասխանի 4
ետ նց եւ ասէ. չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր՝ թէ
‖Ծնն. ‖ որ հաստատեաց ՚ի սկզբանէ՝ արու եւ էգ
1. 27. արար զնս, եւ ասէ ։ * ‖ Վ̄ա այսորիկ թողցէ 5
‖Ծնն. 2. 24. այր զհայր եւ զմայր՝ եւ երթիցէ զհետ կնոջ
Եփս. իւրոյ, եւ եղիցին երկոքեան ՚ի մարմին մի ։
5. 31. * Ապա ուրեմն ոչ են երկու՝ այլ մի մարմին ։ 6
արդ՝ զոր ա̄ծ զուգեաց՝ մարդ մի մեկնեսցէ ։
‖Օրի. * Ասեն ցնա. ‖ իսկ մովսէս ընդէ՞ր պատուի- 7
24. 1. րեաց մեզ տալ թուղթ մեկնելոյ՝ եւ արձա-
կել ։

իբրեւ զանձն քո ։ * Ասէ ցնա պատանին ․ 20
զայդ ա̃մ պահեցի 'ի մանկուէ իմմէ ․ արդ՝
Ինչ իւիք պակաս իցեմ ։ * Ասէ ցնա Յս̃ ․ ե 21
թէ կամիս կատարեալ լինել, երթ՝ վաճա-
ռեա՛ զինչս քո՝ և տուր աղքատաց, և ունի-
ցիս գանձս յերկինս, և եկ զկնի իմ ։ * Իբ- 22
րեւ լուաւ պատանին զբանն, գնաց տրտ-
մեալ, զի ունէր ստացուածս բազումս ։ * Ա- 23
սէ Յս̃ ցաշակերտսն ․ ամէն ասեմ ձեզ ․ զի
դժուարաւ մտցէ մեծատուն յարքայութի̃
երկնից ։ * Դարձեալ ասեմ ձեզ ․ դիւրին 24
է մալխոյ մտանել ընդ ծակ ասղան, քան
մեծատան յարքայութի̃ այ̃ մտանել ։ * Իբրեւ 25
լուան աշակերտքն՝ զարմացան յոյժ՝ և ա-
սեն ․ իսկ ո՞ կարիցէ ապրել ։ * Հայեցաւ 'ի 26
նս̃ Յս̃՝ և ասէ ․ առ 'ի մարդկանէ այդ ան-
կար է, այլ առ այ̃ ամենայն ինչ զօրաւոր ։
* Յայնժամ պատասխանի ետ պետրոս և ա- 27
‖ Վէր․ սէ ցնա ․ ահաւասիկ մեք թողաք զա̃մ ․ ‖ և ե-
10․ 38․ կաք զկնի քո, արդ զի՞նչ լինիցի մեզ ։ * Ա- 28
սէ ցնս̃ Յս̃ ․ ամէն ասեմ ձեզ ․ զի դուք որ ե-
կիք զկնի իմ, 'ի միւսանգամ գալստեան՝
յորժամ նստցի որդի մարդոյ յաթոռ փա-
ռաց իւրոց, նստջիք և դուք յերկոտասան ա-
թոռ՝ դատել զերկոտասան ազգն իսրայելի ։
* Եւ ա̃մ որ ոք եթող զտուն կամ զեղբարս 29
կամ զքորս կամ զհայր կամ զմայր՝ կամ զկին
կամ զորդիս՝ կամ զագարակս վա̃ անուան ի-
մոյ, հարիւրապատիկ առցէ՝ և զկեանսն
‖ Վ․ 20․ 16․ յաւիտենականս ժառանգեսցէ ։ * ‖ Բա- 30
զումք եղիցին առաջինք յետինք՝ և յետինք
առաջինք ։

ԳԼ․

ԳԼ. Ի.

1 Քանզի նման է արքայութիւն երկնից առն
տանուտեառն, որ ել ընդ առաւօտս ՚ի
2 վարձու ունել մշակս յայգի իւր։ Եւ արկ
վարձս մշակացն աւուրն դահեկան, եւ ա-
3 ռաքեաց զնոսա յայգի իւր։ * Եւ ելեալ զեր-
րորդ ժամու՝ ետես այլս զի կային դատարկ
4 ՚ի հրապարակս. * ասէ եւ ցնոսա. երթայք եւ
դուք յայգի իմ, եւ որ ինչ արժան իցէ՝ տաց
5 ձեզ. * գնացին եւ նոքա։ Եւ դարձեալ ելեալ
զվեց ժամու եւ զինն ժամու՝ արար նոյնպէս։
6 * Եւ զմետասաներորդ ժամու ելեալ եգիտ
այլս՝ զի կային դատարկ, ասէ եւ ցնոսա. ընդէր
7 կայք աստ զօրս ցերեկ դատարկ։ * Ասեն
ցնա. զի ոչ ո՛ք կալաւ զմեզ ՚ի վարձու։ Ասէ
ցնոսա. երթայք եւ դուք յայգին, եւ որ ինչ ար-
8 ժան է՝ առնուցուք։ * Եւ իբրեւ երեկոյ ե-
ղեւ՝ ասէ տէր այգւոյն ցգործակալս իւր.
կոչեա զմշակսն եւ տուր նոցա վարձս՝ սկսեալ
9 ՚ի յետնոցն մինչեւ ցառաջինսն։ * Իբրեւ ե-
կին որք զմետասաներորդ ժամուն, առին
10 մէն մի դահեկան։ * Եկեալ եւ առաջինքն՝ հա-
մարէին թէ աւելի առնուցուն, եւ առին մէն
11 մի դահեկան եւ նոքա։ * Իբրեւ առին, տրտն-
12 ջէին զտանուտեառնէն՝ եւ ասէին. * Թէ դո-
քա յետինքդ մի ժամ գործեցին, եւ հաւա-
սարս արարեր զդոսա մեզ, որ զծանրու-
13 թիւն աւուրն բարձաք եւ զտօթ։ * Նա պա-
տասխանի ետ միում ՚ի նոցանէ՝ եւ ասէ. ըն-
կեր՝ չզրկեմ զքեզ, ո՞չ դահեկանի միոջ սակ
14 արկեր ընդ իս։ * Ա՛ռ զքոյդ՝ եւ երթ, ե-

թէ

թէ կամիմ յետնոցս տալ՝ որպէս և քեզ։ * Ե- 15
‖ Վէր. թէ չիցէ՞ ինձ իշխանութիւն յիմս առնել զինչ
19. 30. և կամիմ. կամ թէ ակն քո չար է, զի ես ա-
Մարկ. ռատ եմ։ * ‖ Այսպէս եղիցին յետինք ա- 16
10. 31. ռաջինք՝ և առաջինք յետինք. զի բազումք
Ղուկ. են կոչեցեալք, և սակաւք են ընտրեալք։
13. 30. * ‖ Իբրև ելանէր յԵրուսաղէմ, առ զերկոտա- 17
սանսն առանձինն, և 'ի ճանապարհին ասէ
‖ Մարկ. ցնոսա։ * Ահաւասիկ ելանեմք յԵրուսաղէմ. և որդի 18
10. 32. մարդոյ մատնեսցի քահանայապետից՝ և դպ-
Ղուկ. րաց. և դատապարտեսցեն զնա 'ի մահ. * և 19
18. 31. մատնեսցեն զնա հեթանոսաց՝ այպանել և
հարկանել և 'ի խաչ հանել, և յերիր աւուր
‖ Մարկ. յարիցէ։ * ‖ Յայնժամ մատեաւ առ նա 20
10. 35. մայր որդւոցն Զեբեդեայ որդւովքն իւրովք
հանդերձ. երկիրպագանէր՝ և խնդրէր ինչ
'ի նմանէ։ * Եւ նա ասէ ցնա. զի՞նչ կամիս։ 21
ասէ ցնա. ասա՛ զի նստցին սոքա երկու որ-
դիքս իմ. մի ընդ աջմէ քումմէ՝ և մի ընդ ահե-
կէ յարքայութեան քում։ * Պատասխանի ետ 22
Յիսուս և ասէ. ո՛չ գիտէք զինչ խնդրէք. կարէ՞ք
ըմպել զբաժակն՝ զոր ես ըմպելոցն եմ, կամ
զմկրտութիւն զոր ես մկրտելոցն եմ մկրտիլ.
ասեն ցնա. կարող եմք։ * Ասէ ցնոսա Յիսուս. ըզ- 23
բաժակն իմ ըմպիցէք, և զմկրտութիւն զոր
ես մկրտելոցն եմ՝ մկրտիցիք, բայց նստու-
ցանել ընդ աջմէ և ընդ ահեկէ իմմէ՝ ո՛չ է իմ
տալ, այլ որոց տուեալ է 'ի հօրէ իմմէ։ * Եւ 24
լուեալ տասանցն, բարկացան 'ի վերայ եր-
‖ Ղուկ. կուց եղբարց։ * ‖ Յիսուս կոչեաց զնոսա առ ինքն՝ 25
22. 25. և ասէ. գիտէք՝ զի իշխանք ազգաց տիրեն
նոցա, և մեծամեծքն իշխեն նոցա։ * Ոչ այնպէս 26
իցէ

իցէ և 'ի ձերում միջի , այլ որ կամիցի 'ի
ձէնջ մեծ լինել՝ եղիցի ձեր պաշտօնեայ ։
27 * Եւ որ կամիցի 'ի ձէնջ առաջին լինել՝ ե-
28 ղիցի ձեր ծառայ ։ * || Որպէս որդի մարդոյ ոչ ||Փիլ․
եկն պաշտօն առնուլ՝ այլ պաշտել․ և տալ 2․ 7․
զանձն իւր փրկանս փոխանակ բազմաց ։
29 * || Եւ յելանելն նց յերիքովէ , գնացին ըզ- Ճ Կ
30 հետ նորա ժողովուրդք բազումք ։ * Եւ ահա ||Մրկ․
կոյրք երկու նստէին առ ճանապարհաւն․ 10․ 46․
իբրև լուան թէ յս անցանէ՝ աղաղակեցին Ղուկ․
և ասեն․ ողորմեա՛ց մեզ յս որդի դաւթի ։ 18․ 35․
31 * Եւ ամբոխն սաստեաց նց՝ զի լռեսցեն ։ և
նոքա ևս առաւել աղաղակէին և ասէին ,
32 տէր՝ ողորմեա՛ց մեզ որդի դաւթի ։ * Ո տէ-
ղի առ յս․ կոչեաց զնոսա և ասէ․ զի՞նչ կա-
33 միք՝ զի արարից ձեզ ։ * Ասեն ցնա․ տէր՝ զի
34 բացցին աչք մեր ։ * Եւ գթացեալ յս մեր-
ձեցաւ յաչս նց , և վաղվաղակի տեսին․ և
գնացին զհետ նր ։

ԳԼ․ ԻԱ․

1 Իբրև || մօտ եղեն յեմ , և եկին 'ի բեթ- ||Մրկ․
փագէ մերձ 'ի լեառն ձիթենեաց․ յայն- 11․ 1․
ժամ յս արձակեաց երկուս յաշակերտացն Ղուկ․
2 իւրոց ։ * Եւ ասէ ցնս․ երթա՛յք 'ի գեօղ՝ 19․ 29․
որ առաջի ձեր է , և անդէն գտանէք էշ կա-
պեալ՝ և յաւանակ ընդ նմին , լուծէք ածէք
3 ինձ ։ * Եւ եթէ ոք ասիցէ ինչ ձեզ , ասաս-
ջի՛ք , եթէ տն իւրեանց պիտոյ են․ և վաղ-
4 վաղակի առաքեսցէ զնս ։ * Բայց այս ամե-
նայն եղև՝ զի լցցի բան մարգարէին՝ որ ասէ ։
5 * || Ասացէք դստեր սիոնի․ ահա թագա- ||Զաք․
ւոր 9․ 9․

5

Եսայ. ւոր քո գայ քեզ հեզ. և հեծեալ յէշ և յա-
62. 11. Յովհ. ւանակի իշոյ։ * Գնացին աշակերտքն, և 6
12. 14. արարին ոպ̃ հրամայեաց նց̃ յս̃։ * Եւ ածին 7
զէշն և զյաւանակն. և արկին զնոքօք զձորձս
իւրեանց. և նստաւ 'ի վերայ նոցա։ * Եւ 8
բզ̃մ ժողովուրդք տարածեցին զհանդերձս
իւրեանց 'ի ճանապարհին, և այլք հատա-
նէին ոստս 'ի ծառոց՝ և տարածանէին 'ի ճա-
նապարհին։ * Եւ ժողովուրդքն՝ որ առա- 9
ջին և զկնի երթային՝ աղաղակէին և ա-
|| Սաղմ. սէին. || օրհնու̃ի որդւոյ դաւթի. օրհնե̃լ
117. 26. որ գայ յանուն տն̃. օրհնու̃ի 'ի բարձունս.
* Եւ 'ի մտանելն նր̃ յե̃րմ՝ դղրդեցաւ քա- 10
ղաքն ամ̃, և ասէ՝ ո՞վ իցէ սա։ * Եւ ժողո- 11
վուրդքն ասէին. սա՛ է մարգարէն յս̃՝ որ 'ի
|| Մարկ. նազարեթէ գալիլեացւոց։ * || Եւ եմուտ յս̃ 12
11. 15. 'ի տաճարն՝ և եհան արտաքս զամենեսին,
Ղուկ. որ վաճառէինն և գնէին 'ի տաճարի անդ.
19. 45. Յովհ. և զսեղանս հատավաճառացն կործանեաց՝
2. 14. և զաթոռս աղաւնեվաճառացն։ * Եւ ասէ 13
|| Եսայ. ցնս̃. գրեալ է. || տուն իմ տուն աղօթից կո-
56. 7. չեսցի. և դուք արարէք զդա այրս աւազա-
Երեմ. կաց։ * Եւ մատեան առ նա կոյրք և կաղք 14
7. 11. 'ի տաճարին, և բժշկեաց զնս̃։ * Իբրև տե- 15
սին քահանայապետքն և դպիրք զսքանչե-
լիսն զոր արար, և զմանկտին որ աղաղակէին
'ի տաճարին և ասէին, օրհնութի̃ որդւոյ
դաւթի, բարկացան. * և ասեն ցնա. լսե՞ս 16
զի՞նչ ասեն դոքա։ ասէ ցնս̃ յս̃. այո՛. չիցէ՞
|| Սաղմ. ընթերցեալ ձեր՝ թէ || 'ի բերանոյ տղայոց
8. 3. և ստնդիեցաց կատարեցեր զօրհնու̃ի։ * Եւ 17
թողեալ զնս̃ ել արտաքոյ քաղաքին 'ի բե-

թա-

Թանիա, և անդ ագաւ ։
18 * Եւ այգուցն իբրև դարձաւ անդրէն 'ի ԻԲ
19 քաղաքն՝ քաղցեաւ ։ * ‖ Եւ տեսեալ թզե- ‖ Մարկ. 11. 13.
նի մի 'ի վերայ ճանապարհին՝ եկն 'ի նա, և
ոչինչ եգիտ 'ի նմ՝ բայց միայն տերև. և ա-
սէ ցնա, մի այսուհետև 'ի քէն պտուղ եղի-
ցի յաւիտեան. և առժամայն չորացաւ թը-
20 զենին ։ * ‖ Իբրև տեսին աշակերտքն՝ զար- ‖ Մարկ. 11. 20.
մացան և ասեն, թէ զիա՞րդ վաղվաղակի
21 ցամաքեցաւ թզենին ։ * Պատասխանի ետ
յս՝ և ասէ ցնս. ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ու-
նիցիք հաւատս և ոչ երկմտիցէք՝ ոչ միայն
թզենւոյդ առնիցէք, այլ թէպէտ և լերինդ
ասիցէք. բարձի՛ր և անկի՛ր 'ի ծով, եղիցի ։
22 * ‖ Եւ զամ ինչ զոր և խնդրիցէք յաղօթս ‖ Վէր. 7. 7.
23 հաւատովք՝ առնուցուք ։ * Եւ իբրև եկն 'ի 1. Յ-Հ.
տաճարն, մատեան առ նա՝ մինչդեռ ուսու- 3. 22.
ցանէր, քահանայապետքն և ծերք ժողո-
վրդեանն՝ և ասեն. ‖ որո՞վ իշխանութբ առ- ‖ Մարկ.
նես զայդ, և ո՞վ ետ քեզ զիշխանութիդ զայդ ։ 11. 28. Ղուկ.
24 * Պատասխանի ետ յս և ասէ ցնս. հարցից և 20. 2.
ես զձեզ բան մի. զոր թէ ասիցէք ինձ, և
ես ձեզ ասացից՝ որով իշխանութբ առնեմ
25 զայս ։ * Մկրտութին յովհաննու ուստի՞ էր՝
յերկնից, թէ 'ի մարդկանէ ։ Եւ նոքա խոր-
26 հէին ընդ միտս՝ և ասէին ։ * Եթէ ասեմք
յերկնից, ասէ ցմեզ. իսկ ընդէ՞ր ոչ հաւա-
տացիք նմ. և եթէ ասեմք 'ի մարդկանէ,
երկնչիմք 'ի ժողովրդենէն. ‖ զի ամենեքին ‖ Վէր.
27 զյովհաննէս իբրև զմարգարէ ունէին ։ * Պա- 14. 5.
տասխանի ետուն յսի և ասեն. ոչ գիտեմք ։
ասէ ցնս և նա. և ոչ ես ասեմ ձեզ՝ որով իշ-
խա.

իշխանութեամբ առնեմ զայս ։ * Բայց զի՞արդ 28
թուի ձեզ. առն միոջ էին երկու որդիք, և
մատուցեալ առ առաջինն ասէ. որդեակ՝
երթ այսօր գործեա՛ յայգւոջ ։ * Նա պա- 29
տասխանի ետ և ասէ. երթամ տէր՝ և ոչ
չոգաւ ։ * Մատեաւ և առ միւսն, և ասէ 30
նոյնպէս. նա պատասխանի ետ և ասէ. ոչ
կամիմ ։ բայց յետոյ զղջացաւ՝ և չոգաւ յայ-
գին ։ * Արդ՝ ո՞ յերկոցունց արար զկամս 31
հօրն ։ ասեն՝ յետինն ։ ասէ ցնոսա Յիսուս. ամէն ա-
սեմ ձեզ, զի մաքսաւորք և պոռնիկք յառա-
ջեսցեն քան զձեզ յարքայութիւն երկնից ։ * Զի 32
եկն յովհաննէս ճանապարհաւ արդարութեան՝
և ոչ հաւատացէք նմա. և մաքսաւորք և պոռ-
նիկք հաւատացին նմա, և դուք տեսէք՝ և
ոչ զղջացարուք յետոյ հաւատալ նմա ։
Լ. Գ. * Այլ առակ լուարուք. այր մի էր տանու- 33
‖ Մարկ. տէր, ‖ որ տնկեաց այգի, և ցանկով պա-
12. 1. տեաց զնա, և փորեաց ՚ի նմա հնձան, և շի-
Ղուկ. նեաց աշտարակ. և ետ զնա մշակս, և գը-
20. 9. նաց ՚ի տար աշխարհ ։ * Իբրև մերձեցաւ 34
Եսայ. 5. 1. ժամանակ պտղոյ, առաքեաց զծառայս իւր
Երեմ. առ մշակսն՝ առնուլ զպտուղս նորա ։ * Եւ 35
2. 21. կալեալ մշակացն զծառայս նորա, զոմն տան-
ջեցին՝ զոմն սպանին՝ զոմն քարկոծեցին ։
* Դարձեալ առաքեաց այլ ծառայս բազումս 36
քան զառաջինսն, և արարին նոցա նոյնպէս ։
* Յետոյ առաքեաց առ նոսա զորդի իւր՝ և 37
ասէ. թերևս ամաչեսցեն յորդւոյ աստի իմ-
մէ ։ * Իսկ մշակքն իբրև տեսին զորդին, 38
Յովհ. ասեն ընդ միմեանս. ‖ սա է ժառանգն, եկա՛յք
1. 47. սպանցուք զսա, և կալցուք զժառանգու-

ան

39 սորա ։ * Եւ առեալ հանին զնա արտաքոյ
40 քան զայգին՝ եւ սպանին ։ * Արդ՝ յորժամ
եկեսցէ տէր այգւոյն, զի՞նչ արասցէ մշա-
41 կացն այնոցիկ ։ * Ասեն ցնա ։ զչարսն չարաչ-
կորուսցէ ։ եւ զայգին տացէ այլոց մշակաց,
որք տացեն նմ զպտուղս 'ի ժամու իւրեանց ։
42 * Ասէ ցնս յս ։ չիցէ՞ երբէք ընթերցեալ ձեր
'ի գիրս ։ ‖ զվէմն՝ զոր անարգեցին շինողքն, ‖ Սղմ.
նա եղեւ գլուխ անկեան ։ 'ի տնէ եղեւ այս, 117. 22.
43 եւ է սքանչելի յաչս մեր ։ * Վն այսորիկ ա- Գործ. 4. 11.
սեմ ձեզ, զի բարձցի 'ի ձէնջ արքայութիւն Ա. Պետ.
այ, եւ տացի ազգի՝ որ առնիցէ զպտուղս նր ։ 2. 7.
44 * Եւ որ անկցի 'ի վր վիմիս այսորիկ՝ փշրես-
45 ցի, եւ յոյր վր անկցի՝ հոսեսցէ զնա ։ * Իբ-
րեւ լուան քահանայապետքն եւ դպիրքն եւ փա-
րիսեցիք զառակս նր, գիտացին թէ վս նց
46 ասաց ։ * Եւ խնդրէին զնա ունել, բայց եր-
կեան 'ի ժողովրդոցն ։ քանզի իբրեւ զմար-
գարէ ունէին զնա ։

ԳԼ. ԻԲ.

1 Դարձեալ պատասխանի ետ յս, եւ ասէ ցնս Ի. Դ.
2 առակօք ։ * ‖ Նմանեցաւ արքայութիւն երկ- ‖ Ղուկ.
նից առն թագաւորի՝ որ արար հարսանիս 14. 16.
3 որդւոյ իւրում ։ * Եւ առաքեաց զծառայս Յայտ.
իւր կոչել զհրաւիրեալսն 'ի հարսանիս ։ եւ 19. 9.
4 ոչ կամեցան գալ ։ * Դարձեալ առաքեաց
այլ ծառայս՝ եւ ասէ ։ ասասջիք հրաւիրելոցն ։
ահաւասիկ զճաշ իմ պատրաստեցի ։ զուա-
րակք իմ եւ պարարակք զենեալ են, եւ ամ
5 ինչ պատրաստ է ։ եկայք 'ի հարսանիսս ։ * Եւ
նք յուլացեալ գնացին՝ ոմն յագարակ իւր,
եւ

և ոմն 'ի վաճառ իւր ։ * և այլք կալան ըզ- 6
ծառայս նր̅, Թշնամանեցին, և սպանին ։
* Իսկ Թագաւորն իբրև լուաւ՝ բարկացաւ, 7
և առաքեաց զզօրս իւր և սատակեաց զսպա-
նօղսն զայնոսիկ, և զքաղաքն նո̅ց այրեաց ։
* Յայնժամ ասէ ցծառայս իւր. հարսա- 8
նիքս պատրաստ են, և հրաւիրեալքն չէին
արժանի ։ * Արդ՝ երթա՛յք յանցս ճանա- 9
պարհաց, և զորս միանգամ գտանիցէք՝ կո-
չեցէ՛ք 'ի հարսանիսս ։ * Եւ ելեալ ծառայքն 10
'ի ճանապարհս ժողովեցին զամենեսեան
զորս և գտին՝ զչարս և զբարիս. և լցան հար-
սանիքն բազմականօք ։ * Եւ մտեալ Թագա- 11
ւորն հայել զբազմականօքն, ետես անդ այր
մի՝ որ ոչ էր զգեցեալ հանդերձ հարսանեաց ։
* Եւ ասէ ցնա. ընկե՛ր՝ զիա՞րդ մտեր այսր, 12
զի ո՛չ ունէիր հանդերձ հարսանեաց. և նա
պապանձեցաւ ։ * Յայնժամ ասէ Թագա- 13
|| Վեր. ւորն ցսպասաւորսն. || կապեցէ՛ք զդորա զոտս
8. 12. և զձեռս՝ և հանէ՛ք զդա 'ի խաւարն արտա-
13. 42. քին, անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց ։
Վայր. * Զի բազումք են կոչեցեալք՝ և սակաւք 14
25. 30. են ընտրեալք ։
ԻԱ * || Յայնժամ գնացեալ փարիսեցիքն, առին 15
|| Մարկ. խորհուրդ զնմանէ՝ Թէ ոպ̅ դնիցեն նմ̅ որո-
12. 13. գայթ բանիւք ։ * Եւ առաքեն առ նա զա- 16
Ղուկ. շակերտսն իւրեանց հերովդիանոսօքն հան-
20. 20. դերձ՝ և ասեն. վարդապետ՝ գիտեմք զի ճշ-
մարիտ ես, և զճանապարհն ա̅յ ճշմարտու-
Թ̅բ ուսուցանես, և ո՛չ է քեզ փոյթ զումե-
քէ, և ո՛չ հայիս յերեսս մարդոյ ։ * Արդ՝ 17
ասա՛ մեզ, զիա՞րդ Թուի քեզ. պա՞րտ է հարկս
տալ

18 տալ կայսեր՝ թէ ոչ։ * Գիտացեալ յս̅ զխորա-
մանկութի̅ նց̅, եւ ասէ. զի՞ փորձէք զիս կեղ-
19 ծաւորք. * ցուցէք ինձ զդահեկան հարկին։
20 Եւ նք̅ մատուցին նմ̅ դահեկան մի։ * Եւ ա-
21 սէ ցնս̅. ո՞յր է պատկերս այս՝ կմ̅ գիր։ * Ա-
սեն՝ կայսեր։ յայնժամ ասէ ցնոսա. || Եր- ||Հռովմ. 13. 7.
թայք՝ տուք զկայսերն՝ կայսեր, եւ զայ̅ն՝ այ̅։
22 * Իբրեւ լուան՝ զարմացան. եւ թողին զնա
23 եւ գնացին։ * Յայնմ աւուր մատեան առ-
նա սադուկեցիքն. որ ասէին՝ թէ || չիք յա- ||Գործ. 23. 6.
24 րութի̅. հարցին զնա, * եւ ասեն. վարդապետ՝
Մովսէս ասաց. || եթէ ոք մեռցի անորդի՝ ա- ||2 Օրին.
ռասցէ զկինն նորա եղբայր իւր, եւ յարուսցէ 25. 5.
25 զաւակ եղբօր իւրում։ * Էին առ մեզ եղ- Մարկ. 12. 19.
բարք եօթն. առաջինն արար կին եւ մեռաւ. Ղուկ. 20. 28.
եւ զի ոչ ունէր զաւակ, եթող զկինն իւր եղ-
26 բօր իւրում։ * Նոյնպէս եւ երկրորդն՝ եւ եր-
27 րորդն, մինչեւ ցեօթներորդն։ * Յետ ամե-
28 նեցուն մեռաւ եւ կինն։ * Արդ՝ 'ի յարու-
թե̅՝ ո՞յր յեօթանցն եղիցի նա կին. զի ամե-
29 նեքին կալան զնա կին։ * Պատասխանի ետ
նց̅ յս̅ եւ ասէ. մոլորեալք՝ ոչ գիտէք զգիրս
30 եւ ոչ զզօրութի̅ այ̅։ * Զի 'ի յարութե̅ ոչ կա-
նայս առնեն՝ եւ ոչ արանց լինին, այլ են իբ-
31 րեւ զհրեշտակս յերկինս։ * Բայց վասն յա-
րութե̅ մեռելոց չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր զա-
32 սացեալն ձեզ յայ̅։ * || Ես եմ ա̅ծ աբրա- || Ելից. 3. 6.
համու ա̅ծ իսահակայ եւ ա̅ծ յակոբայ, եւ
33 չէ ա̅ծ՝ ա̅ծ մեռելոց՝ այլ կենդանեաց։ * Իբ-
րեւ լուան ժողովուրդքն՝ զարմանային ընդ
34 վարդապետութի̅ նր̅։ * Իսկ փարիսեցիքն
իբրեւ լուան՝ եթէ պապանձեցոյց զսադու-
կե-

|| Մրկ. կեցիս, ժողովեցան ՚ի միասին։ * || Եւ ե- 35
12. 28. հարց մի ոմն ՚ի նոցանէ՝ զնա փորձելով, եւ ա-
Ղուկ. 10. 25. սէ։ * Վարդապետ՝ ո՞ր պատուիրան է մեծ յօ- 36
|| 2. Օրէ. 6. 5. րէնս։ * Եւ Յս ասէ ցնա. || Սիրեսցես զՏէր Աստուած 37
քո յամենայն սրտէ քումմէ՝ եւ յամենայն անձնէ քում-
մէ՝ եւ յամենայն մտաց քոց։ * Այս է մեծն եւ 38
առաջին պատուիրան։ * Երկրորդն նման սմ- 39
|| Ղեւ. մին. || Սիրեսցես զընկեր քո՝ իբրեւ զանձն քո։
19. 18. * Յայս երկուս պատուիրանս ամենայն օրէնք եւ 40
Մրկ. 12. 31. մարգարէք կախեալ կան։ * Եւ ՚ի ժողո- 41
վել փարիսեցւոցն՝ եհարց ցնոսա Յս՝ եւ ասէ.
* Զի՞նչ թուի ձեզ վասն Քրիստոսի, ո՞յր որդի է։ 42
|| Ղուկ. ասեն ցնա. Դաւթի։ * Ասէ ցնոսա Յս. || Իսկ 43
20. 41. զիա՞րդ Դաւիթ հոգւովն կոչէ զնա Տէր՝ եւ ա-
|| Սաղ. սէ։ * || Ասաց Տէր ցՏէր իմ. նիստ ընդ աջմէ 44
109. 1. իմմէ՝ մինչեւ եդից զթշնամիս քո պատուան-
դան ոտից քոց։ * Իսկ եթէ Դաւիթ զնա Տէր 35
կոչէ՝ զիա՞րդ որդի նորա իցէ։ * Եւ ոչ ոք կա- 46
րէր տալ նմա պատասխանի բան մի, եւ ոչ իշխէր
ոք յայնմ օրէ հարցանել զնա եւ ոչ ինչ։

ԳԼ. ԻԳ.

Լ. Օ. Յայնժամ խօսեցաւ Յս ընդ ժողովուրդսն՝ 1
եւ ընդ աշակերտսն իւր, եւ ասէ։ * Յա- 2
|| 3. Եզր. 8. 4. թոռն Մովսէսի նստան || դպիրքն եւ փարի-
սեցիք * Զամենայն ինչ՝ զոր ասիցեն ձեզ արա- 3
րէք եւ պահեցէք. բայց ըստ գործոց նոցա
|| Ղուկ. մի առնէք, զի ասեն եւ ոչ առնեն։ * || Կա- 4
11. 46. պեն բեռինս ծանունս եւ դժուարակիրս, եւ
Գործ. 15. 10. դնեն ՚ի վերայ ուսոց մարդկան. եւ մատամբ իւ-
րեանց ոչ կամին շարժել զնոսա։ * Եւ զամենայն 5
զգործս իւրեանց առնեն ՚ի ցոյց մարդկան.

‖ լայնեն զգրապանակս իւրեանց, և երկայ- ‖2. Օրէ. 6. 8,
6 նեն զքղանցս հանդերձից իւրեանց: * ‖ Սի- 22. 12.
րեն զյառաջագահս յընթրիս, և զնախա- Թ---ց.
թոռս ՚ի ժողովուրդս՝ և զողջոյնս ՚ի հրապա- 15. 38.
7 րակս: * Եւ կոչել ՚ի մարդկանէ՝ ռաբբի ‖Մ--րկ. 12. 38.
8 ռաբբի: * ‖ Բայց դուք մի զոք կոչէք վարդա- ‖Յ--հ.
պետ, զի մի է ձեր ուսուցիչ. և ամենեքին 3. 1.
9 դուք եղբարք էք: * ‖ Եւ հայր մի կոչէք ձեզ ‖Մ--ղ.
յերկրի, զի ձեր մի է հայր՝ որ յերկինսն է: 1. 6.
10 * Եւ մի կոչիցիք ուսուցիչք, զի ուսուցիչ
11 ձեր Քս է: * Եւ մեծն ՚ի ձէնջ եղիցի ձեր
12 սպասաւոր: * ‖ Որ բարձրացուցանէ զանձն՝ ‖Ղ--կ.
խոնարհեսցի, և որ խոնարհեցուցանէ զանձն՝ 14. 11. 18. 14.
13 բարձրասցի: * Վայ ձեզ դպրաց և փարի-
սեցւոց կեղծաւորաց. զի փակէք զարքայու-
թի երկնից առաջի մարդկան. դուք ոչ մտա-
նէք, և որոց մտանենն՝ չտայք թոյլ մտանել:
14 * Վայ ձեզ դպրաց և փարիսեցւոց կեղծա-
ւորաց. ‖ զի ուտէք զտունս այրեաց. պատ- ‖Մ--րկ.
ճառանօք երկարէք զաղօթս, վն զի աւելի 12. 40. Ղ--կ.
15 դատաստան ը̄ ունիցիք: * Վայ ձեզ դըպ- 20. 47.
րաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի յա-
ծէք ը̄ ծով և ը̄ ցամաք առնել եկամուտ
մի. և յորժամ լինիցի, առնէք զնա որդի
16 գեհենի կրկին ևս ք̄ զձեզ: * Վայ ձեզ
առաջնորդք կոյրք, զի ասէք՝ որ երդնու ՚ի
տաճարն՝ չէ ինչ, բայց որ երդնու յոսկին
17 որ ՚ի տաճարին է՝ արժան է: * Մորոսք և
կոյրք՝ զի՞նչ մեծ է, ոսկին՝ եթէ տաճարն՝
18 որ սրբէ զոսկին: * Եւ որ երդնու ՚ի սե-
ղանն՝ չէ ինչ, բայց որ երդնու ՚ի պատա-
19 րագն որ ՚ի վ̄ր ն̄ր է՝ արժան է: * Յիմարք
և

և կոյրք՝ զի՞նչ մեծ է, պատարագն, եթէ
սեղանն՝ որ սրբէ զպատարագն։ * Իսկ արդ՝ 20
որ երդնու 'ի սեղանն, երդնու 'ի նա՝ և
յա՟մ որ 'ի վ՟ր ն՟ր է. * և որ երդնու 'ի տա- 21
ճարն, երդնու 'ի նա՝ և 'ի բնակիչն ն՟ր. * և 22
որ երդնու յերկինս, երդնու յաթոռն ա՟յ՝
Ղուկ. 11. 42. և յայն որ նստի 'ի վ՟ր ն՟ր։ * Վա՜յ ձեզ 23
դպրաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի
տասանորդէք զանանուխ և զսամիթ և զչա-
ման, և թողէք զծանր ծանր օրինաց ըղ-
դատաստան և զողորմութի՟ւն և զհաւատս.
զայս արժան էր առնել՝ և զայն չթողուլ։
* Առաջնորդք կոյրք, որ զմժղուկս քամէք՝ 24
և զուղտս կլանէք։ * Վա՜յ ձեզ դպրաց և 25
փարիսեցւոց կեղծաւորա՟ց. զի սրբէք զար-
տաքին զբաժակին և զսկաւառակին, և 'ի
ներքոյ լի են յափշտակու՟թ և անխառնու-
թ՟ե. * Փարիսեցի՛ կոյր՝ սրբեա՛ նախ զներ- 26
քին բաժակին և զսկաւառակին, զի լինի-
ցի և արտաքինն ն՟ց սուրբ։ * Վա՜յ ձեզ դըպ- 27
րաց և փարիսեցւոց կեղծաւորաց. զի նը-
մանէք գերեզմանաց բռելոց, որ արտաքոյ
երևին գեղեցիկք՝ և 'ի ներքոյ լի են ոսկե-
րօք մեռելոց և ա՟մ պղծութ՟բ։ * Նոյնպէս 28
և դուք արտաքոյ երևիք մարդկան արդարք,
և 'ի ներքոյ լի էք կեղծաւորութ՟բ և անօ-
րէնութ՟բ։ * Վա՜յ ձեզ դպրաց և փարիսեց- 29
ւոց կեղծաւորաց. զի շինէք զշիրիմս մար-
գարէից՝ և զարդարէք զգերեզմանս արդա-
րոց։ * Եւ ասէք. եթէ էաք յաւուրս հարցն 30
մերոց, ո՛չ հաղորդ էաք արեան մարգարէիցն։
* Ապա ուրեմն վկայէք զանձանց՝ եթէ որ- 31

դիք

դիք էք այնոցիկ՝ որ կոտորեցին զմարգա-
32 րէսն ։ * Եւ դուք լցէք զչափ հարցն ձերոց ։
33 * ‖ Օձք՝ ծնունդք իժից, զիա՞րդ փախնու- ‖ Վէր·
34 ցուք 'ի դատաստանէ գեհենին ։ * Վասն 3· 7·
այդորիկ ահաւասիկ ես առաքեմ առ ձեզ
մարգարէս և իմաստունս և դպիրս, և 'ի նո-
ցանէ սպանանիցէք և 'ի խաչ հանիցէք, և
'ի նոցանէ տանջիցէք 'ի ժողովուրդս ձեր,
35 և հալածիցէք 'ի քաղաքէ 'ի քաղաք ։ * Որ-
պէս զի եկեսցէ 'ի վ̄ր ձեր ա̄մ արիւն արդար
հեղեալ յերկրի · ‖ յարենէն աբելի արդա- ‖ Ծննդ·
րոյ մինչև ցարիւնն ‖ զաքարիայ որդւոյ բա- 4· 8·
րաքեայ՝ զոր սպանէք ը̄ մէջ տաճարին և Եբր–յ·
36 սեղանոյ ։ * Ամէն ասեմ ձեզ · եկեսցէ այն 11· 4·
37 ա̄մ 'ի վերայ ազգիս այսորիկ ։ * ‖ Եղ՛մ, ‖ բ Մն–·
Եղ՛մ · որ կոտորէիր զմարգարէսն՝ և քարկոծ 24· 22·
առնէիր զառաքեալսն առ քեզ · քանիցս ան- ‖ Ղուկ· 13· 34·
գամ կամեցայ ժողովել զմանկունս քո՝ զոր
օրինակ ժողովէ հաւ զձագս իւր ը̄ թևովք,
38 և ոչ կամեցարուք ։ * Ահա թողեալ լիցի
39 ձեզ տունդ ձեր աւերակ ։ * Բայց ասեմ
ձեզ՝ թէ ոչ ևս տեսանիցէք զիս յայսմ հե-
տէ, մինչև ասիցէք, օրհնեալ եկեալ յա-
նուն Տն̄ ։

ԳԼ· ԻԴ·

1 Եւ ելեալ արտաքս յս̄ 'ի տաճարէն գնայր · Ի·Ի·
‖ և մատեան աշակերտքն ցուցանել նմա ‖ Մրկ·
2 զշինուածս տաճարին ։ * Եւ նա պատաս- 13· 2·
խանի ետ և ասէ ցնոսա · տեսանէք զայդ Ղուկ·
ա̄մ, ամէն ասեմ ձեզ · ոչ մնասցէ այդր քար 21· 6·
3 'ի քարի վ̄ր՝ որ ոչ քակտեսցի ։ * Եւ մինչ-
դեռ

դեռ նստէր 'ի լերինն Ձիթենեաց, մատեան
առ նա աշակերտքն առանձինն եւ ասեն. ա-
սա՛ մեզ՝ ե՞րբ լինիցի այդ, եւ կամ զի՞նչ նշան
իցէ քոյոյ գալստեանն, եւ վախճանի աշխիս:
|| Եփես. *Պատասխանի ետ Յս՝ եւ ասէ ցնս. || զգոյշ 4
5. 6. լերուք՝ գուցէ ոք զձեզ խաբիցէ: * Զի 5
Կողոս. բզմք գայցեն յանուն իմ, եւ ասիցեն՝ թէ ես
2. 18. եմ Քսն. եւ զբազումս մոլորեցուցանիցեն:
* Լսելոց էք պատերազմունս՝ եւ համբաւս 6
պատերազմաց. զգոյշ լերուք՝ մի՛ խռովեա-
ջիք, զի պարտ է լինել այնմ ամի, այլ չեւ է
կատարած: * Յարիցէ ազգ յազգի վր, եւ 7
թագաւորութի 'ի թագաւորութե վր. եւ
եղիցին սովք եւ սրածութիք եւ սասանութիք
'ի տեղիս տեղիս: * Այլ այն ամե- 8
|| Մտթ. նայն սկիզբն է երկանց: *|| Յայնժամ մատ- 9
10. 17. նեսցեն զձեզ 'ի նեղութիս, եւ սպանանիցեն
Ղուկ. զձեզ. եւ եղիջիք ատեցեալք յամ ազգաց վն
21. 12.
Յովհ. անուան իմոյ: * Եւ յայնժամ գայթակ- 10
15. 20. ղեսցեն բզմք, եւ զմիմեանս մատնեսցեն՝ եւ
16. 2. ատեսցեն զմիմեանս: * Եւ բզմ սուտ մար- 11
գարէք յարիցեն, եւ զբազումս մոլորեցուս-
ցեն: * Եւ վն բազմանալոյ անօրէնութեն, 12
ցամաքեսցի սէր բազմաց: * Բայց որ համ- 13
բերեսցէ իսպառ, նա կեցցէ: * Եւ քարո- 14
զեսցի աւետարանս արքայութե ընդ ամ տիե-
զերս՝ 'ի վկայութի ամ հեթանոսաց, եւ ա-
|| Դան. պա եկեսցէ կատարած: * Արդ՝ յորժամ 15
9. 27. տեսանիցէք զպղծութի աւերածոյն, || որ ա-
Մրկ. սացեալն է 'ի ձեռն Դանիէլի մարգարէի.
13. 14. զի կայցէ 'ի տեղւոջն սրբում. որ ընթեռ-
Ղուկ.
21. 20. նուն՝ 'ի միտ առցէ: * Յայնժամ որ 'ի 16

հրէաս-

17 Հրէաստանի իցեն՝ փախիցեն 'ի լերինս. * Եւ
որ 'ի տանիս կայցէ, մի իջցէ առնուլ ինչ 'ի
18 տանէ իւրմէ. * Եւ որ յանդի իցէ, մի դարձ-
19 ցի յետս առնուլ զձորձս իւր։ * Բայց վայ է-
ցէ յղեաց եւ սնուցանողաց յաւուրսն յայնոսիկ։
20 * Յաղօթս կացէք՝ զի մի լինիցի փախուստ
21 ձեր ձմերանի, եւ մի 'ի շաբաթու։ * Զի ե-
ղիցի յայնժամ նեղութիւն մեծ, որպիսի ոչ
եղեւ 'ի սկզբանէ արարածոց աշխարհի մին-
22 չեւ ցայժմ, եւ ոչ այլ լիցի։ * Եւ եթէ ոչ
կարճէին աւուրքն այնոքիկ, ոչ ապրէր ա͞մ
մարմին. բայց վ͞ն ընտրելոցն կարճեսցին ա-
23 ւուրքն այնոքիկ։ * ‖ Յայնժամ թէ ոք ա- ‖ Մարկ. 13. 21.
սիցէ ձեզ՝ ահաւասիկ աստ է ք͞ս կամ անդ, մի Ղուկ. 17. 23.
24 հաւատայցէք։ * Զի յարիցեն սուտ քրիս-
տոսք եւ սուտ մարգարէք. եւ տացեն նշանս
մեծամեծս եւ արուեստս, մինչեւ մոլորեցու-
ցանել՝ թէ հնար ինչ իցէ եւ զընտրեալսն։
25 * Ահա յառաջագոյն ասացի ձեզ։ * Ապա
26 եթէ ասիցեն ձեզ. ահաւանիկ յանապատի
է, մի ելանիցէք. եւ թէ ահա յշտեմարանս
27 է, մի հաւատայցէք։ * Զի ո͞պ փայլակն՝
որ ելանէ յարեւելից՝ եւ երեւի մինչեւ յարե-
մուտս, այնպ͞ եղիցի գալուստն որդւոյ մար-
28 դոյ։ ‖ * Զի ուր գէշն իցէ, անդ ժողովես- ‖ Ղուկ. 17. 36.
29 ցին արծուիք։ * ‖ Վաղվաղակի յետ նեղու- ‖ Եսայ.
թեան աւուրցն այնոցիկ՝ արեգակն խաւարես- 13. 10.
ցի, եւ լուսին ոչ տացէ զլոյս իւր, եւ աստեղք Եզեկ.
անկցին յերկնից, եւ զօրութիւնք երկնից շար- 32. 7. Յովէլ.
30 ժեսցին։ * Եւ ապա երեւեսցի նշան որդւոյ 2. 10.
մարդոյ յերկինս, եւ յայնժամ կոծեսցին ա- 3. 15.
մենայն ազգք. ‖ եւ տեսցեն զորդի մարդոյ ‖ Յայտ. 1. 7.
եւ-

եկեալ 'ի վերայ ամպոց երկնից զօրութեամբ և փա-
‖Ա. Կորն. ռօք բազմօք: * ‖ Եւ առաքեսցէ զհրեշտակս 31
15. 52. իւր փողով մեծաւ, և ժողովեսցեն զընտրեալս
Ա. Թես. 4. 15. նորա 'ի չորից հողմոց՝ 'ի ծագաց երկնից մին-
չև 'ի ծագս նոցա: * 'Ի թզենւոյ անտի ուսա- 32
րուք զառակն. զի յորժամ նորա ոստքն կակ-
ղասցին և տերևն ցցուիցի, գիտէք թէ մերձ
է ամառն: * Այնպէս և դուք յորժամ տե- 33
սանիցէք զայս ամենայն, գիտասջիք թէ մերձ է
'ի դուրս: * Ամէն ասեմ ձեզ՝ եթէ ոչ անց- 34
ցէ ազգս այս՝ մինչև այս ամենայն եղիցի: * Եր- 35
կինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ մի անց-
ցեն: * Բայց վասն աւուրն այնորիկ և ժամու, 36
ոչ ոք գիտէ՝ ոչ հրեշտակք երկնից՝ և ոչ որդի՝
‖ Ծննդ. բայց միայն հայր: * ‖ Որպէս աւուրքն Նոյի, 37
7. 7. այնպէս եղիցի գալուստն որդւոյ մարդոյ:
Ղուկ. 17. 26. * Զի որպէս էին յաւուրսն որ յառաջ քան ըզ- 38
ջրհեղեղն, ուտէին և ըմպէին՝ կանայս առ-
նէին և արանց լինէին, մինչև յօրն՝ յորում
եմուտ Նոյ 'ի տապանն. * և ոչ գիտացին՝ 39
մինչև եկն ջրհեղեղն և եբարձ զամենեսին,
այնպէս եղիցի և գալուստն որդւոյ մարդոյ:
* Յայնժամ թէ իցեն երկու յագարակի, 40
մին առցի՝ և միւսն թողցի: * Եւ եթէ եր- 41
կու աղայցեն 'ի մի երկանս, մին առցի՝ և
միւսն թողցի: * Արթուն կացէք՝ զի ոչ գի- 42
տէք յորում ժամու տէրն ձեր գայ: * Զայն 43
‖Մարկ. գիտասջիք, ‖ եթէ գիտէր տանուտէրն՝ յո-
13. 33. րում պահու գող գայ, սկէր՝ և ոչ տայր ա-
Ղուկ. 12. 39. կան հատանել զտան իւրոյ: * Վասն այսորիկ 44
և դուք եղերուք պատրաստք, զի յորում ժա-
մու ոչ ակն ունիցիք՝ գայ որդի մարդոյ: * Իսկ 45

ով

ո՞վ իցէ հաւատարիմ ծառայ և իմաստուն ,
45 զոր կացոյց տէր իւր 'ի վ՛ր ծառայից իւրոց՝
46 տալ նոցա կերակուր 'ի ժամու ։ * ‖ Երանի՛ է ‖ Յայտ. 16. 15.
ծառային այնմիկ՝ զոր եկեալ տէրն գտանի-
47 ցէ արարեալ այնպէս ։ * Ամէն ասեմ ձեզ ,
զի 'ի վերայ ամ՛ ընչից իւրոց կացուսցէ զնա ։
48 * Ապա թէ ասիցէ ծառայն չար 'ի սրտի իւ-
49 րում , տէր իմ յամէ՝ գալ ։ * և սկսանիցի
հարկանել զծառայակիցս իւր , ուտիցէ և ըմ-
50 պիցէ ընդ արբեցողս ։ * Գայցէ տէր ծառային
այնորիկ՝ յաւուր յորում ո՛չ ակն ունիցի , և 'ի
51 ժամու յորում ո՛չ գիտիցէ ։ * և կտրեսցէ զզ-
նա ընդ մէջ , և զբաժին նորա ընդ կեղծաւորս
դիցէ ։ ‖ անդ եղիցի լալ և կրճտել ատամանց ։ ‖ Վար. 25. 30.

ԳԼ. ԻԵ.

1 Յայնժամ նմանեսցի արքայութ՛ն երկնից
տասն կուսանաց , որոց առեալ զլապտերս
իւրեանց ելին ընդ առաջ փեսայի և հարսին ։
2 * Հինգն 'ի նոցանէ յիմարք էին՝ և հինգն ի-
3 մաստունք ։ * Յիմարքն առին զլապտերսն ,
4 և ձէթ ընդ իւրեանս ո՛չ բարձին ։ * Իսկ ի-
մաստունքն առին ձէթ ամանովք ընդ լապ-
5 տերս իւրեանց ։ * Եւ 'ի յամել փեսային ,
6 նիրհեցին ամենեքեան և 'ի քուն մտին ։ * Եւ
'ի մէջ գիշերի եղև բարբառ , ահա՛ փեսայ
7 գայ՝ ելէք ընդ առաջ նորա ։ * Յայնժամ յա-
րեան ամ՛ կուսանքն՝ և կազմեցին զլապտերս
8 իւրեանց ։ * Ասեն յիմարքն ցիմաստունսն ,
տուք մեզ յիւղոյդ ձերմէ , զի ահա շիջանին
9 լապտերքս մեր ։ * Պատասխանի ետուն ի-
մաստունքն՝ և ասեն . գուցէ ո՛չ իցէ մեզ և
ձեզ

ձեզ բաւական , այլ երթայք 'ի վաճառա-
կանս՝ և գնեսջիք ձեզ ։ * Իբրև նոքա գնացին 10
գնել՝ եկն փեսայն , և պատրաստքն մտին ընդ
նմա 'ի հարսանիսն՝ և փակեցաւ դուռնն ։
* Յետոյ գան և այլ կուսանքն՝ և ասեն. 11
տէր տէր՝ բաց մեզ ։ * Նա պատասխանի ետ և 12
ասէ , ամէն ասեմ ձեզ՝ թէ ոչ գիտեմ զձեզ ։
Մրկ. * ‖ Արթուն կացէք՝ զի ոչ գիտէք զօրն և ոչ 13
13. 33. զժամն ։ * Որպէս այր մի գնացեալ 'ի տար աշխարհ, 14
Ղուկ. կոչեաց զծառայս իւր՝ և ետ նոցա զինչս իւր ։
19. 12. * Ումեմն ետ հինգ քանքար՝ և ումեմն եր- 15
կուս՝ ումեմն մի , իւրաքանչիւր ըստ իւրում
կարի , և գնաց ։ * Գնաց վաղվաղակի՝ որ 16
առ զհինգն՝ գործեաց նոքօք , և շահեցաւ
այլ ևս հինգ ։ * Նոյնպէս և որ զերկուսն, 17
շահեցաւ այլ ևս երկուս ։ * Իսկ որ զմին առ՝ 18
գնաց փորեաց զերկիր, և թագոյց զարծաթ-
տեառն իւրոյ ։ * Յետ բազում ժամանակի գայ տէր 19
ծառայիցն այնոցիկ՝ և առնէ համարս 'ի մէջ
նոցա ։ * Եւ մատուցեալ՝ որ զհինգ քանքարն 20
առ , մատոյց այլ ևս հինգ քանքար՝ և ասէ.
տէր՝ հինգ քանքար ետուր ցիս , արդ աւա-
սիկ հինգ այլ ևս քանքար 'ի վերայ շահեցայ ։
* Ասէ ցնա տէրն իւր. ազնիւ ծառայ՝ բա- 21
րի և հաւատարիմ, որովհետև 'ի սակաւուդ
հաւատարիմ ես , 'ի վերայ բազմաց կացուցից
զքեզ. մուտ յուրախութիւն տեառն քո ։ * Մատու- 22
ցեալ և որոյ զերկուս քանքարսն առեալ էր՝
և ասէ. տէր՝ երկուս քանքարս ետուր ցիս,
ահաւասիկ երկուս ևս այլ քանքարս՝ զոր 'ի
վերայ շահեցայ ։ * Ասէ ցնա տէրն իւր. ազնիւ 23
ծառայ՝ բարի և հաւատարիմ, որովհետև 'ի

սա-

սակաւուք հաւատարիմ ես, 'ի վր բազմաց
կացուցից զքեզ. մուտ յուրախութիւն տն քո:
24 * Մատուցեալ և որոյ զմի քանքարն առեալ
էր, և ասէ. տէր՝ գիտէի, զի այր մի խիստ
ես, հնձես՝ զոր ոչ սերմանեցեր, և ժողովես՝
25 ուստի ոչ սփռեցեր. * երկեայ՝ գնացի և թա-
քուցի զքանքարն քո յերկրի. արդ՝ ահաւասիկ
26 քոյդ քեզ: * Պատասխանի ետ տէրն՝ և ա-
սէ ցնա. ծառայ չար և վատ՝ գիտէիր եթէ
հնձեմ՝ ուստի ոչ սերմանեցի, և ժողովեմ՝
27 ուստի ոչ սփռեցի. * պարտ էր քեզ արկա-
նել զարծաթ իմ 'ի սեղանաւորս, և եկեալ
28 ես տոկոսեօք պահանջէի զիմն: * Արդ՝ ա-
ռէք 'ի դմանէ զքանքարդ՝ և տուք այնմ որ
29 ունիցի զտասն քանքարն: * ‖ Զի ամ որ ‖ Ղկ.
ունիցի՝ տացի և յաւելցի, և որ ոչն ունիցի՝ 13. 12.
30 և զոր ունիցին, բարձցի 'ի նմանէ: * Եւ Մրկ. 4. 25.
զծառայդ անպիտան հանէք 'ի խաւարն ար- Ղկ.
տաքին. անդ եղիցի լալ և կրճտել ատամանց: 8. 18. 19. 26.
31 * Եւ յորժամ եկեսցէ որդի մարդոյ փառօք
իւրովք՝ և ամ հրեշտակք ը նմ, յայնժամ
32 նստցի յաթոռ փառաց իւրոց: * Եւ ժողո-
վեսցին առաջի նր ամ ազգք, և մեկնեսցէ
զնս 'ի միմեանց, ոպ հովիւ զի մեկնեսցէ զո-
33 դիս յայծեաց: * Եւ կացուսցէ զոդիսն ընդ
34 աջմէ իւրմէ՝ և զայծիսն 'ի ձախմէ: * Յայն-
ժամ ասասցէ թագաւորն ցայնոսիկ՝ որ ը
աջմէն իցեն. եկայք օրհնեալք հօր իմոյ ժա-
ռանգեցէք զպատրաստեալ ձեզ զարքայու-
35 թիւն 'ի սկզբանէ աշխարհի: * ‖ Զի քաղ- ‖ Եսայ.
ցեայ՝ և ետուք ինձ ուտել. ծարաւեցի՝ և 58. 7. Եզեկ.
արբուցէք ինձ. օտար էի՝ և ժողովեցէք զիս. 18. 16.

 * մերկ՝

* մերկ՝ և զգեցուցիք զիս. հիւանդ էի՝ և 36
տեսիք զիս. 'ի բանտի էի՝ և եկիք առ իս։
* Յայնժամ պատասխանի տացեն նմա արդարքն 37
և ասասցեն. Տէր՝ երբ տեսաք զքեզ քաղ-
ցեալ՝ և կերակրեցաք, կամ ծարաւի՝ և ար-
բուցաք։ * Երբ տեսաք զքեզ օտար՝ և ժո- 38
ղովեցաք, կամ մերկ՝ և զգեցուցաք։ * Երբ 39
տեսաք զքեզ հիւանդ՝ կամ 'ի բանտի, և ե-
կաք առ քեզ։ * Պատասխանի տացէ թա- 40
գաւորն՝ և ասասցէ ցնոսա. ամէն ասեմ ձեզ,
որովհետև արարիք միում յեղբարցս այսո-
ցիկ փոքրկանց՝ ինձ արարիք։ * Յայնժամ 41
ասասցէ և ցայնոսիկ՝ որ ընդ ահեկէն իցեն.
|| Ս-ղ. || երթայք յինէն անիծեալք 'ի հուրն յաւի-
6. 9. տենական, որ պատրաստեալ է սատանայի
Վէր. 7. 23. և հրեշտակաց նորա։ * Զի քաղցեայ՝ և ոչ 42
Ղ--ի. ետուք ինձ ուտել, ծարաւեցի՝ և ոչ արբու-
13. 27. ցիք զիս. * օտար էի՝ և ոչ ժողովեցիք զիս, 43
մերկ էի՝ և ոչ զգեցուցիք զիս, հիւանդ՝ և
'ի բանտի՝ և ոչ տեսիք զիս։ * Յայնժամ պա- 44
տասխանի տացեն և նքա՝ և ասասցեն. Տէր՝
երբ տեսաք զքեզ քաղցեալ՝ կամ ծարաւի կամ
օտար կամ մերկ կամ հիւանդ կամ 'ի բանտի, և
ոչ պաշտեցաք զքեզ։ * Յայնժամ պատաս- 45
խանի տացէ նոցա՝ և ասասցէ. ամէն ասեմ
ձեզ, որովհետև ոչ արարէք միում 'ի փոքր-
|| Յ-է. կանցս յայսցանէ՝ և ոչ ինձ արարէք։ * || Եւ 46
5. 29. երթիցեն նոքա 'ի տանջանս յաւիտենա-
կանս, և արդարքն 'ի կեանս յաւիտենա-
կանս։

ԳԼ. ԻԶ.

1 Եւ եղեւ իբրեւ կատարեաց յս̃ զամ̃ զբանս
2 զայսոսիկ, ասէ ցաշակերտսն իւր։ * Գիտէ-
տէ՛ք, զի յետ երկուց աւուրց զատիկ լինի.
եւ որդի մարդոյ մատնի ՚ի խաչ ելանել։ ՎԵՐՋ
3 * Յայնժամ ժողովեցան || քահանայապետ- ||Մրկ. 14. 1.
քըն եւ դպիրքն եւ ծերք ժողովրդեանն ՚ի Ղուկ. 22. 1.
սրահ քահանայապետին՝ որում անուն էր
4 կայիափա. եւ արարին խորհուրդ՝ զի նեն-
5 գութ̃ կալցին զյս̃ եւ սպանցեն։ * Բայց ա-
սէին, թէ մի՛ ՚ի տօնի աստ՝ զի մի՛ խռովու̃
6 լինիցի ՚ի ժողովրդեանն։ * || Իբրեւ եկն յս̃ ՚ի ||Մրկ. 14. 3.
7 բեթանիա ՚ի տուն սիմոնի բորոտի, * մա-
տեաւ առ նա կին մի. որ ունէր շիշ իւղոյ
ծանրագնի, || եւ թափեաց ՚ի գլուխ նորա ՚ի || Յով. 12. 3.
8 բազմականին։ * Իբրեւ տեսին աշակերտքն՝
բարկացան՝ եւ ասեն. ը̃է՞ր է կորուստ այդ-
9 իւղոյդ։ * Զի մարթ էր վաճառել զդա մե-
10 ծագնի՝ եւ տալ աղքատաց։ * Գիտաց յս̃՝ եւ
ասէ ցնս̃. զի՞ աշխատ առնէք զկինդ, գործ
11 մի բարի գործեաց դա յիս։ * Զամ̃ ժամ
զաղքատս ը̃ ձեզ ունիք, բայց զիս ո՛չ հա-
12 նապազ ընդ ձեզ ունիք։ * Արկանել դորա
զիւղդ ՚ի մարմին իմ, առ ՚ի թաղելոյ զիս
13 նշանակեաց։ * Բայց ամէն ասեմ ձեզ, զի
ուր եւ քարոզեսցի աւետարանս այս ը̃ ամ̃
աշխարհ՝ խօսեսցի եւ զոր արար դա՝ ՚ի յիշա-
14 տակ դորա։ * || Յայնժամ գնաց մի յերկո- ||Մրկ. 14. 10.
տասանիցն անուանեալ յուդա սկարիովտա- Ղուկ. 22. 4.
15 ցի՝ առ քահանայապետսն, եւ ասէ։ * Զի՞նչ
կամիք տալ ինձ, եւ ես մատնեցից զնա ձեզ։

եւ

և նք կշռեցին նմա երեսուն արծաթի ։ * Եւ 16
յայնմ հետէ խնդրէր պարապ՝ զի մատնես֊
ցէ զնա նց ։
‖ Մարկ. * ‖ Եւ յառաջնում աւուր բաղարջակերացն 17
14. 12. մատեան աշակերտքն առ յս՝ և ասեն . ուր
Ղուկ. կամիս՝ զի պատրաստեսցուք քեզ ուտել զզ֊
22. 7. զատիկն ։ * Եւ նա ասէ ցնս . երթայք ՚ի 18
քաղաքն առ այս անուն , և ասացէք ցնա .
վարդապետ ասէ՝ ժամանակ իմ մերձեալ է,
առ քեզ առնեմ զզատիկ աշակերտօքս հան֊
դերձ ։ * Եւ արարին աշակերտքն որպէս հրա֊ 19
մայեաց նց յս, և պատրաստեցին զզատիկն ։
‖ Մարկ. * ‖ Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ կայր բազմեալ ընդ 20
14. 17. երկոտասան աշակերտսն ։ * Եւ մինչդեռ 21
Ղուկ. ուտէին նք , ասէ . ամէն ասեմ ձեզ , ‖ զի
22. 14. ‖ Յովհ. միոմն ՚ի ձէնջ մատնելոց է զիս ։ * Եւ տրտ֊ 22
13. 21. մեցան յոյժ . սկսան ասել ցնա իւրաքանչիւր
ոք ՚ի նոցանէ . միթէ ես իցեմ տր ։ * Նա 23
պատասխանի ետ և ասէ . որ մխեաց ընդ իս
զձեռն իւր ՚ի սկաւառակս՝ նա մատնելոց է
‖ Սաղմ. զիս ։ * Որդի մարդոյ երթայ՝ ‖ որպէս և գրեալ 24
40. 10. է վն նր . բայց վայ մարդոյն այնմիկ՝ յոյր
Գործ. ձեռս որդի մարդոյ մատնեսցի . լաւ էր նմ՝
1. 16. թէ չէր ծնեալ մարդն այն ։ * Պատասխանի 25
ետ յուդա՝ որ մատնելոցն էր զնա՝ և ասէ .
միթէ ես իցեմ վարդապետ ։ ասէ ցնա՝ դու
‖ Ա Կոր. ասացեր ։ * ‖ Եւ մինչդեռ ուտէին նք՝ առ 26
11. 24. յս հաց՝ օրհնեաց և եբեկ , և ետ աշակեր֊
տացն՝ և ասէ . առէք կերայք՝ այս է մարմին
իմ ։ * Եւ առեալ բաժակ գոհացաւ՝ ետ նց 27
և ասէ , արբէք ՚ի դմանէ ամենեքին ։ * Զի 28
այդ է արիւն իմ նորոյ ուխտի , որ ՚ի վերայ
բազ֊

29 բազմաց հեղանի 'ի թողութիւն մեղաց: * Բայց
ասեմ ձեզ. ոչ ևս արբից յայսմ հետէ 'ի բե-
րոյ որթոյ մինչև ցօրն ցայն՝ յորժամ արբից
30 զդա ընդ ձեզ նոր յարքայութեան հօր իմոյ: * Եւ
օրհնեցին, և ելին 'ի լեառն ձիթենեաց:
31 * Յայնժամ ասէ ցնս Յս. ‖ամենեքին դուք ‖Մարկ.
գայթագղելոց էք յինէն յայսմ գիշերի, զի 14. 27.
գրեալ է՝ թէ հարից զհովիւն՝ և ցրուեսցին Զաքար. 13. 7.
32 ոչխարքն հօտին: * Եւ յետ յառնելոյն իմոյ,
33 ‖յառաջեցից քան զձեզ 'ի Գալիլեա: * Պա- ‖Մարկ.
տասխանի ետ պետրոս՝ և ասէ ցնա. թէպէտ 16. 7.
և ամենեքեան գայթագղեսցին 'ի քէն, սա-
34 կայն ես ոչ գայթագղեցայց: * Ասէ ցնա Յս.
ամէն ասեմ քեզ՝ զի յայսմ գիշերի ‖մինչև ‖Յովհ.
հաւու խօսեալ իցէ, երիցս ուրասցիս զիս: 13. 38.
35 * Ասէ ցնա պետրոս. ‖թէ և մեռանել հա- ‖Մարկ.
սանիցէ ընդ քեզ, զքեզ ոչ ուրացայց: Նոյն- 14. 31. Ղուկ.
36 պէս և ամ աշակերտքն ասէին: * Յայնժամ 22. 33.
գայ Յս ընդ նս 'ի գիւղ մի՝ որում անուն էր
գեթսեմանի, և ասէ ցնս. Նստարո՛ւք այդր,
37 մինչև երթայց կացից յաղօթս: * Եւ ա-
ռեալ ընդ իւր զպետրոս՝ և զերկուս որդիսն
զեբեդեայ, սկսաւ տրտմել և հոգալ:
38 * Յայնժամ ասէ ցնս. տրտում է ոգի իմ
մինչև 'ի մահ, կացէ՛ք աստ՝ և սկեցէ՛ք ընդ իս:
39 * Եւ մատուցեալ յառաջ սակաւիկ մի՝ ան-
կաւ 'ի վր երեսաց իւրոց, եկաց յաղօթս՝ և
ասէ. հա՛յր իմ, եթէ հնար է՝ անցցէ բա-
ժակս այս յինէն. բայց ոչ որպէս ես կամիմ, այլ
4 40 որպէս դու: * Գայ առ աշակերտսն, և գտա-
նէ զնս 'ի քուն, և ասէ ցպետրոս. ա՛յդպէս
ոչ կարացիք մի ժամ արթուն կալ ընդ իս:
* Ար-

* Արթո՛ւն կացէք և աղօ՛թս արարէք՝ զի մի՛ 41
մտանիցէք 'ի փորձութիւն. Հոգիս յօժար է՝
բայց մարմինս տկար: * Դարձեալ երկրորդ 42
անգամ չոգաւ՝ եկաց յաղօթս յս՟ և ասէ.
Հա՛յր իմ՝ եթէ հնար իցէ անցանել յինէն
բաժակիս այսմիկ, ապա թէ ո՛չ՝ արբից զսա.
եղիցին կամք քո: * Եւ եկեալ միւսանգամ 43
եգիտ զնոսա 'ի քուն, զի էին աչք իւրեանց
ծանրացեալք: * Եթող զնս՟՝ և գնաց, եկաց 44
յաղօթս երրորդ անգամ, և դարձեալ ըզ-
նոյն բան ասաց: * Յայնժամ գայ առ աշա- 45
կերտսն՝ և ասէ ցնս՟. Ննջեցէ՛ք այսուհետև՝
և հանգերո՛ւք. զի ահա հասեալ է ժամ, և
որդի մարդոյ մատնի 'ի ձեռս մեղաւորաց:
* Արի՛ք երթիցուք աստի, զի ահաւասիկ ե- 46
Մրկ. հաս՝ որ մատնելոցն է զիս: * ‖ Եւ մինչդեռ 47
14. 43. նա զայն խօսէր, ահա յուդա մի յերկոտա-
Ղուկ. սանիցն եկն, և ընդ նմ՟ ամբոխ բզմ՟ սրովք և
22. 47. Յովհ. բրօք՝ 'ի քահանայապետիցն և 'ի ծերոց ժո-
18. 3. ղովրդեանն: * Եւ որ մատնելոցն էր զնա, 48
ետ նց՟ նշան՝ և ասէ. Ընդ որում ես համբու-
րեցից՝ նա է, զնա՛ ունիցիք: * Եւ վաղվա- 49
ղակի մատուցեալ առ յս՟՝ ասէ. ո՛ղջ եր վա՛ր-
դապետ. և համբուրեաց ընդ նմա: * Եւ յս՟ 50
ասէ ցնա. ընկե՛ր՝ վս՟ որո՞յ եկիր. յա՛յնժամ
մատուցեալ արկին ձեռս 'ի յս՟, և կալան ըզ-
նա: * Եւ ահա մի ոմն յայնցանէ՝ որ էին ընդ 51
յս՟, ձգեաց զձեռն և եհան զսուր իւր՝ և
եհար զծառայ քահանայապետին, և 'ի բաց
եհան զունկն նր՟: * Յայնժամ ասէ ցնա յս՟. 52
Ծնն՟. դարձո՛ զսուր քո 'ի տեղի իւր. ‖ զի ամենե-
9. 6. քեան՝ որ սուր առնուցուն՝ սրով անկանի-
ցին:

53 ցին ։ * Եթէ համարիցիս՝ թէ ոչ կարեմ ա-
ղաչել զհայր իմ. և հասուցանիցէ ինձ այժմ
այսր՝ աւելի քան երկոտասան գունդս հրեշ-
54 տակաց։ * ‖ Իսկ զիա՞րդ լնուցուն գիրք՝ թէ ‖ Եսա. 53. 10.
55 այսպէս պարտ է լինել ։ * Յայնժամ ասաց
յս զամբոխն. իբրև ՚ի վր աւազակի ելէք
սուսերօք և բրօք՝ ունել զիս. հանապազ առ
ձեզ ՚ի տաճարին նստէի և ուսուցանէի, և
56 ոչ կալայք զիս ։ * Իսկ այս ամենայն եղև՝
զի ‖ լցցին գիրք մարգարէիցն ։ յայնժամ ‖ Ողբ. 4. 20.
աշակերտքն ամենեքին թողին զնա և փա-
57 խեան ։ * Իսկ նք կալեալ զյս ‖ ածին առ ‖ Ղուկ. 22. 54.
կայիափա քահանայապետ՝ ուր դպիրքն և Յովհ. 18. 24.
58 ծերք ժողովեալ էին ։ * Իսկ պետրոս զհետ
նր երթայր բացագոյն մինչև ՚ի սրահ քա-
հանայապետին. և մտեալ ՚ի ներքս նստէր
ընդ սպասաւորսն տեսանել զկատարածն ։
59 * Իսկ քահանայապետքն և ամ ատեանն
խնդրէին սուտ վկայութի զյսէ. զի սպան-
60 ցեն զնա, * և ոչ գտանէին ՚ի բազմաց սուտ
վկայիցն մատուցելոց. յետոյ մատուցեալ եր-
61 կու սուտ վկայք, * ասէին՝ թէ սա ասէր՝
‖ կարօղ եմ քակել զտաճարն այ, և զերիս ‖ Յովհ. 2. 19.
62 աւուրս շինել ։ * Եւ յարուցեալ քահանայ-
ապետն ասէ ցնա. չտա՞ս ինչ պատասխա-
63 նի, զի՞նչ դոքա ամբաստանեն զքէն ։ * Եւ
յս լուռ կայր ։ պատասխանի ետ քահանայա-
պետն և ասէ ցնա, երդմնեցուցանեմ զքեզ
յած կենդանի, զի ասասցես մեզ՝ թէ դո՞ւ ‖ Վեր. 16. 27.
64 ես քս որդի այ ։ * Ասէ ցնա յս. դու ասա- Հռովմ. 14. 10.
ցեր. բայց ասեմ ձեզ, ‖ յայսմ հետէ տեսա- 1. Թես. 4. 15
նիցէք զորդի մարդոյ նստեալ ընդ աջմէ զօ-
րու.

րուէն՝ և եկեալ ընդ ամպս երկնից։ * Յայն- 65
ժամ քահանայապետն պատառեաց զհան-
դերձս իւր, և ասէ. հայհոյեաց, զի՞ ևս պի-
տոյ են մեզ վկայք, ահա արդ լուայք զհայ-
հոյութիւն նր. * զի՞նչ հաճոյ է ձեզ։ նոքա 66
պատասխանի ետուն և ասեն. մահապարտ է։
|| Եսայ. * Յայնժամ || թքին ընդ երեսն նր, և կռ- 67
50. 6. փեցին զնա. և ոմանք ապտակեցին, և ա-
Մարկ. 14. 65. սեն. * Մարգարէաց մեզ քրիստոս, ո՞վ է՝ որ 68
|| Ղուկ. հարն զքեզ։ * || Իսկ պետրոս նստէր արտա- 69
22. 55. Յովհ. քոյ ՚ի գաւթին. մատեաւ առ նա աղախին
18. 17. մի, և ասէ. և դու ընդ յիսուսի գալիլեացւոյ էիր։
* Նա ուրացաւ առաջի ամենեցուն՝ և ասէ, 70
թէ ո՛չ գիտեմ զի՞նչ խօսիս։ * Եւ իբրև ել 71
նա արտաքս քան զդուռնն՝ ետես զնա այլ
կին մի, և ասէ ցայնոսիկ՝ որ անդն կային.
և սա ընդ յիսուսի նազովրեցւոյ էր։ * Եւ դար- 72
ձեալ ուրացաւ երդմամբ, թէ ոչ գիտեմ
զայրն։ * Եւ յետ սակաւ միոյ մատուցեալ 73
որք կային անդ, ասեն ցպետրոս. արդա-
րև և դու ՚ի նոցանէ ես, քանզի և խօսք
քո յայտ առնեն զքեզ։ * Յայնժամ սկսաւ 74
նզովել և երդնուլ, թէ ո՛չ գիտեմ զայրն.
և իսկոյն հաւ խօսեցաւ։ * Եւ յիշեաց պետ- 75
|| Վեր. րոս զբանն յիսուսի զոր ասաց, || թէ մինչև հա-
26. 34. ւու խօսեալ իցէ՝ երիցս ուրասցիս զիս. և
ելեալ արտաքս՝ ելաց դառնապէս։

ԳԼ. ԻԷ։

Իբրև այգ եղև, խորհուրդ արարին ամենայն 1
քահանայապետքն և ծերք ժողովրդեանն
|| Մարկ. 15. 1. վասն յիսուսի սպանանել զնա։ * || Կապեցին ըզ 2
նա,

նա, և տարին գնացին. և ետուն 'ի ձեռս Ղուկ. 23. 1.
3 պոնտացւոյ պիղատոսի դատաւորին։ * Յայն- Յով.
ժամ տեսեալ յուդայի՝ որ մատնեաց զնա, 18. 28.
թէ պարտաւորեցաւ, զղջացաւ՝ և դարձոյց
զարծաթն առ քահանայապետսն և ծերս
4 ժողովրդեանն, * և ասէ. մեղայ, զի մատ-
նեցի զարիւն արդար. և նք ասեն. մեզ չէ
5 փոյթ, դու գիտես։ * Եւ ընկէց զարծաթն
'ի տաճարին՝ ‖ և գնաց, և չոգաւ խեղդե- ‖ Գործ. 1. 18.
6 ցաւ։ * Իսկ քահանայապետքն առեալ զար-
ծաթն՝ ասեն. ոչ է արժան ընդունել զայդ
7 'ի կորբանն, քանզի գինք արեան են։ * Խոր-
հուրդ առեալ, գնեցին այնու զագարակն
8 բրտի 'ի գերեզման օտարաց։ * ‖ Վասն այ- ‖ Գործ.
նորիկ կոչեցաւ ագարակն այն, ագարակ ա- 1. 19.
9 րեան՝ մինչև ցայսօր։ * Յայնժամ լցաւ՝ որ
ասացաւն 'ի ձեռն երեմիայ մարգարէի. ‖ և ‖ Զաք.
առին զերեսուն արծաթին զգինս վաճառե- 11. 13.
10 լոյն, զոր արկին յորդւոցն իլի։ * Եւ ետուն
զնա յագարակն բրտի. որպէս հրամայեաց ինձ
11 տր։ * Եւ յս եկաց առաջի դատաւորին.‖ և ե- ‖ Մարկ.
հարց զնա դատաւորն՝ և ասէ. դու ես թա- 15. 2.
12 գաւորն հրէից։ և յս ասէ. դու ասես։ * Եւ Ղուկ. 23. 2.
'ի չարախօսելն նր 'ի քահանայապետիցն և Յով.
13 'ի ծերոց, ոչինչ ետ պատասխանի։ * Յայն- 18. 33.
ժամ ասէ ցնա պիղատոս. ոչ լսես՝ որչափ
14 զքեզ հակառակ քո վկայեն։ * Եւ ոչ ետ
նմ պատասխանի՝ և ոչ բան մի, մինչև զարմա-
15 նալ դատաւորին յոյժ։ * Բայց ըստ տօնի
սովոր էր դատաւորն արձակել ժողովր-
16 դեանն կապեալ մի զոր կամէին։ * Ունէին
յայնժամ կապեալ մի նշանաւոր, որում ա-

նուն

նուն էր յեսու բարաբբա ։ * Իբրեւ ժողո- 17
վեցան , ասէ ցնս պիղատոս . զո՞ կամիքյեր-
կուց աստի՝ զի արձակեցից ձեզ, զյեսու բա-
րաբբա՞ եթէ զյս զանուանեալն քս ։ * Քան- 18
զի գիտէր՝ թէ առ նախանձու մատնեցին
զնա ։ * Եւ մինչ նստէր յատենին , առա- 19
քեաց առ նա կինն իւր՝ եւ ասէ . չիք ինչ
քո եւ արդարոյն այնորիկ , զի բզմ անցք ան-
‖ Մարկ. ցին ընդ իս այսօր յանուրջս վն նր ։ * ‖ Իսկ 20
15. 11. Ղուկ. քահանայապետքն եւ ծերք հաւանեցուցին
23. 18. զժողովուրդսն , զի խնդրեսցեն զբարաբ-
Յովհ. բայն՝ եւ զյս կորուսցեն ։ * Պատասխանի ետ 21
18. 40. Գործ. դատաւորն՝ եւ ասէ ցնս . զո՞ կամիք զի արձա-
3. 14. կեցից ձեզ յերկուց այտի ։ Եւ նք ասեն . ըզ-
բարաբբա ։ * Ասէ ցնոսա պիղատոս . իսկ 22
զի՞ արարից զյս զանուանեալն քս ։ * Ասեն 23
ամենեքեան՝ խաչեսցի . եւ նա ասէ , զի՞նչ
չար արար . եւ նք առաւել եւս աղաղակէին
եւ ասէին , խաչեսցի ։ * Եւ տեսեալ պիղա- 24
տոսի թէ ոչինչ օգնէ՝ այլ առաւել խռովու-
թիւն լինի , առեալ ջուր՝ լուաց զձեռս առա-
ջի ժողովրդեանն՝ եւ ասէ . քաւեալ եմ ես
յարենէ արդարոյդ այդորիկ . դուք գիտաս-
ջիք ։ * Պատասխանի ետ ամ ժողովուրդն՝ եւ 25
ասէ . արիւն դորա 'ի վր մեր եւ 'ի վր որդ-
ւոց մերոց ։ * Յայնժամ արձակեաց նց ըզ- 26
բարաբբայն, եւ զյս գան հարեալ ետ 'ի ձեռս՝
զի խաչեսցի ։ * Յայնժամ զինուորք դատա- 27
‖ Սաղմ. ւորին առին զյս յապարանս . ‖ եւ ժողովեցին
21. 17. 'ի վերայ նորա զամ զգունդն . * մերկացին 28
զնա , եւ արկին զնովաւ քղամիդ կարմիր ։
‖ Յովհ. 19. 2. * ‖ Եւ բոլորեալ պսակ 'ի փշոյ՝ եդին 'ի գլ- 29
լուխ

լուխ նր, և եղեգն յաջոյ ձեռին նորա. 'ի
ծունր իջեալ առաջի նր՝ կատակէին և ա-
30 սէին. ողջ եր Թագաւոր հրէից: * Եւ Թը-
քեալ 'ի նա՝ առնուին զեղեգնն և ծեծէին
31 զգլուխ նր: * Եւ յորժամ ձաղեցին զնա,
մերկացուցին 'ի նմանէ զքղամիդն՝ և ագու-
ցին նմ զիւր հանդերձն, և տարան զնա 'ի
32 խաչ հանել: * || Եւ ելեալ արտաքս՝ գտին || Մարկ.
այր մի կիւրենացի՝ անուն սիմոն, զնա կա- 15. 21.
33 լան սպահակ՝ զի բարձցէ զխաչն նր: * || Եւ Ղուկ. 23. 26.
եկեալ 'ի տեղին անուանեալ գողգոթա, որ || Մարկ.
34 է տեղի կառափելոյ, * ետուն նմ ըմպել 15. 22.
գինի ընդ լեղի խառնեալ. և իբրև ճաշա- Ղուկ. 23. 33.
35 կեաց, ոչ կամէր ըմպել: * Եւ հանեալ զը- Յովհ.
նա 'ի խաչ՝ բաժանեցին զհանդերձս նորա 19. 17.
վիճակաւ. զի լցցի բանն՝ որ ասացաւ 'ի մար-
գարէէն. || բաժանեցին զհանդերձս իմ յիւ- || Սաղմ.
րեանս, և 'ի վր պատմուճանի իմոյ վիճակս 21. 19.
36 արկանէին: * Եւ նստեալ պահէին զնա:
37 * Եւ եդին 'ի վր գլխոյ նորա՝ գրեալ զվնաս
38 նր. Թէ՝ այս է յս Թագաւորն հրէից: * Յայն-
ժամ || հանին ը՛ նմա 'ի խաչ երկուս աւա- || Մարկ.
39 զակս, մի յաջմէ նր՝ և մի յահեկէ: * Եւ որ 15. 27.
անցանէին՝ հայհոյէին զնա, շարժէին զգ- Ղուկ. 23. 34.
40 գլուխս իւրեանց, * և ասէին. || վա՛հ որ քա- || Յովհ.
կէիր զտաճարն, և զերիս աւուրս շինէիր ըզ- 2. 19.
նա. ապրեցո՛ զքեզ, Թէ որդի ես ա՛յ՝ էջ 'ի
41 խաչէդ: * Նոյնպէս և քահանայապետքն
ձաղէին հանդերձ դպրօքն և ծերովք՝ և ա-
42 սէին. * Զայլս ապրեցոյց՝ զինքն ո՛չ կարէ
ապրեցուցանել. || եԹէ Թագաւոր է իէլ՝ || Իմաստ.
իջցէ այժմ 'ի խաչէդ՝ և հաւատասցուք ըզ- 2. 18.
մա:

|| Սաղ. մա. * եթէ յուսացաւ յԱծ, փրկեսցէ այժմ 43
21. 9. զդա՝ եթէ կամի զդա. քզի ասաց՝ եթէ Այ
որդի եմ: * Զնոյն և աւազակքն՝ որ խա- 44
չեալ էին ը նմ, նախատէին զնա: * Եւ 'ի 45
վեց ժամէ աւուրն՝ խաւար եղև 'ի վր ամ
երկրի մինչև ցինն ժամ: * Եւ զինն ժա- 46
|| Սաղ. մուն գոչեաց յս 'ի ձայն մեծ և ասէ. || Էլի՝
21. 2. էլի՝ լամա սաբաքթանի. այս ինքն է. Ած
Մրկ. 15. 34. իմ Ած իմ՝ ընդէ՞ր թողեր զիս: * Ոմանք 47
յայնցանէ որ անդն կային, իբրև լուան՝
ասէին. զԵղիա կարդայ դա: * Եւ վաղվա- 48
ղակի ընթացեալ միոմն 'ի նոցանէ՝ առ սպունգ
լի քացախով, հարեալ յեղեգան՝ ետ ըմպել
նմ: * Եւ կէսքն ասէին. թո՛ղ տեսցուք ե- 49
թէ գա՞յ Եղիա փրկել զդա: * Եւ յս դար- 50
ձեալ աղաղակեաց 'ի ձայն մեծ՝ և արձա-
||2 Մն. կեաց զոգին: * || Եւ ահա վարագոյր տա- 51
3. 14. ճարին ցելաւ յերկուս՝ 'ի վերուստ մինչև 'ի
վայր, և երկիր շարժեցաւ, և վէմք պատա-
ռեցան: * Եւ գերեզմանք բացան, և բզմ 52
մարմինք ննջեցելոց սրբոց յարեան: * Եւ 53
ելեալ 'ի գերեզմանաց յետ յարութեն նորա,
մտին 'ի քաղաքն սուրբ, և երևեցան բազ-
մաց: * Իսկ հարիւրապետն՝ և որ ը նմա 54
պահէին զյս, իբրև տեսին զշարժումն և
զեղեալսն, երկեան յոյժ՝ և ասեն. արդա-
րև Այ որդի էր սա: * Էին անդ կանայք 55
բզմք, կային 'ի հեռաստանէ՝ և հայէին,
որք եկին զհետ յսի 'ի գալիլեէ պաշտել ըզ-
նա. * յորս էր մարիամ մագդաղենացի՝ և 56
մարիամ յակովբայ՝ և յովսեայ մայր, և մայր
որդւոցն զեբեդեայ:

* Եւ

‖ Սղմ. մա. * Եթէ յուսացաւ յա՛ծ, փրկեսցէ այժմ 43
21. 9. զդա՝ եթէ կամի զդա. քանզի ասաց՝ եթէ ա՛յ
որդի եմ: * Նոյն և աւազակքն՝ որ խա- 44
չեալ էին ընդ նմ, նախատէին զնա: * Եւ ՚ի 45
վեց ժամէ աւուրն՝ խաւար եղև ՚ի վ՛ր ամ
երկրի մինչև ցինն ժամ: * Եւ զինն ժա- 46
‖ Սղմ. մաւն գոչեաց յս ՚ի ձայն մեծ և ասէ. ‖ Էլի՝
21. 2. էլի՝ լա՛մա սաբաքթանի. այս ինքն է. ած
Մրկ.
15. 34. իմ ած իմ՝ ընդէ՞ր թողեր զիս: * Ոմանք 47
յայնցանէ որ անդ կային, իբրև լուան՝
ասէին. զեղիա կարդայ դա: * Եւ վաղվա- 48
ղակի ընթացաւ միոն ՚ի նոցանէ՝ առ սպունգ
լի քացախով, հարեալ յեղեգան՝ ետ ըմպել
նմ: * Եւ կէսքն ասէին. թո՛ղ տեսցուք ե- 49
թէ գա՞յ եղիա փրկել զդա: * Եւ յս դար- 50
ձեալ աղաղակեաց ՚ի ձայն մեծ՝ և արձա-
‖ 2 Մն. կեաց զոգին: * ‖ Եւ ահա վարագոյր տա- 51
3. 14. ճարին ցելաւ յերկուս՝ ՚ի վերուստ մինչև ՚ի
վայր, և երկիր շարժեցաւ, և վէմք պատա-
ռեցան: * Եւ գերեզմանք բացան, և բա՛մ 52
մարմինք ննջեցելոց սրբոց յարեան: * Եւ 53
ելեալ ՚ի գերեզմանաց յետ յարութեն նորա,
մտին ՚ի քաղաքն սուրբ, և երևեցան բազ-
մաց: * Իսկ հարիւրապետն՝ և որ ընդ նմա 54
պահէին զյս, իբրև տեսին զշարժումն և
զեղեալսն, երկեան յոյժ՝ և ասեն. արդա-
րև ա՛յ որդի էր սա: * Էին անդ կանայք 55
բա՛մք, կային ՚ի հեռաստանէ՝ և հայէին,
որք եկին զհետ յսի ՚ի գալիլեէ պաշտել զդ-
նա. * յորս էր մարիամ մագդաղենացի՝ և 56
մարիամ յակովբայ՝ և յովսեայ մայր, և մայր
որդւոցն զեբեդեայ:

* Եւ

ղեւ . զի հրեշտակ Տն իջեալ յերկնից՝ մա-
տուցեալ ՚ի բաց թաւալեցոյց զվէմն ՚ի դրաց
անտի , և նստէր ՚ի վերայ նր . * Եւ էր տեսիլ 3
նր իբրև զփայլակն , և հանդերձ նր սպի-
տակ իբրև զձիւն ։ * Եւ յահէ անտի նորա 4
խռովեցան պահապանքն , և եղեն իբրև ըզ-
մեռեալս ։ * Պատասխանի ետ հրեշտակն՝ և 5
ասէ ցկանայսն . մի երկնչիք դուք , գիտեմ
զի զՅս զխաչելեալն խնդրէք . * Չէ աստ , 6
քզի յարեաւ , որպէս ասացն ։ Եկայք տե-
սէք զտեղին ուր կայր ։ * Եւ վաղվաղակի 7
երթայք ասացէք աշակերտացն նր՝ թէ յա-
‖ Վեր . րեաւ . և ‖ ահա յառաջանայ քան զձեզ ՚ի
26 . 23 . գալիլեա , անդ տեսանիցէք զնա . ահա ա-
սացի ձեզ ։ * Եւ ելեալ վաղվաղակի ՚ի գե- 8
րեզմանէ անտի ահիւ և խնդութբ բազմաւ՝
ընթանային պատմել աշակերտացն ։ * Եւ 9
ահա պատահեաց նց Յս՝ և ասէ . ողջ էք ։ և
նք մատուցեալ կալան զոտս նր՝ և երկիրպա-
գին նմ ։ * Յայնժամ ասէ ցնս Յս . մի եր- 10
կնչիք , երթայք ասացէք եղբարցն իմոց՝ զի
երթիցեն ՚ի գալիլեա , և անդ տեսցեն զիս ։
* Իբրև նոքա գնացին , ահա ոմանք ՚ի զօ- 11
րականացն եկին ՚ի քաղաքն՝ և պատմեցին
քահանայապետիցն զամենայն որ ինչ եղեն ։
* Եւ նոքա ժողովեալ հանդերձ ծերովքն 12
խորհուրդ առեալ՝ արծաթ յոյժ ետուն զօ-
րականացն , * և ասեն . ասասջիք՝ եթէ ա- 13
շակերտքն նր եկեալ գիշերի գողացան զնա՝
մինչ մեք ՚ի քուն էաք ։ * Եւ եթէ լուր լի- 14
ցի այդ առ դատաւորն , մեք հաճեսցուք
զնա՝ և զձեզ անհոգս արասցուք ։ * Եւ նո- 15

ցա

ցա առեալ զարծաթն , արարին ոպ ուսանն.
և ել համբաւս այս ՚ի Հրէից մինչև ցայսօր ։
16 * Իսկ մետասան աշակերտքն գնացին ՚ի Գա-
լիլեա ՚ի լեառնն՝ ուր ժամադիր եղև նց
17 յս։ * Իբրև տեսին զնա , երկիրպագին նմ.
18 և ոմանք յերկուացան ։ * Եւ մատուցեալ
յս խօսեցաւ ընդ նոսա՝ և ասէ . տուաւ ինձ
ամ իշխանութի յերկինս և յերկրի . որպէս
առաքեաց զիս Հայր , և ես առաքեմ զձեզ։
19 * Գնացէք այսուհետև՝ աշակերտեցէք Մրկ.
զամ հեթանոսս . մկրտեցէք զնոսա յանուն 16. 15.
20 Հօր՝ և Որդւոյ՝ և Հոգւոյն սրբոյ ։ * Ու-
սուցէք նց պահել զամենայն՝ որ ինչ պատ-
ուիրեցի ձեզ. և ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ
զամենայն աւուրս , մինչև ՚ի կատարած աշ-
խարհի ։

ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐԿՈՍԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ

Աւետարանս որ ըստ Մարկոսի գրեալ է. սոյն Մարկոս աշակերտ Պետրոսի, և ընթացակից Պօղոսի գրեաց զաւետարանս զայս: Նա դնէ սկիզբն և ասէ. Սկիզբն աւետարանի, ՚ի յովհաննու քարոզութենէն. և զմկրտութենէն յովհաննու. և առնու վկայութիւն յեսայեայ մարգարէէ, նշանակէ և զփորձութենէն ՚ի լերինն, և որ առէ զփորձչացն. պատմէ և զնան ընտրութէն աշակերտացն, և նշանս և արուեստս՝ զոր արար. և զխորհուրդ մատնութենէն, և զչարչարանսն. որ և մատնեցաւ պեղատոսի, և խաչեցաւ մարմնով. և զի զինուորքն բաժանեցին զհանդերձսն նորա. և զի մարմինն եդաւ ՚ի գերեզմանի, և յարեաւ երեքօրեայ. և զերևնել հրեշտակին, և երևել կանանցն, և զնոյն պատմել աշակերտացն:

Մարկոս հրամանաւ պետրոսի հետ գրեաց զաւետարանս իւր յաղէքսանդր քաղաքի ՚ի լեզու եգիպտացւոց. զկնի ԺԵ, ամ համբառնալոյ քրիստոսի:

Մարկոս՝ Բարձր պատուար, կամ ՚ի վերայ տանեացն:

ՍԿԻԶԲՆ ԳԼԽՈՑ

Աւետարանին որ ըստ մարկոսի:

	Գլ.	Համր.
Վասն դիւահարին.	ա.	23.
Վասն պետրոսի զոքանչին.	բ.	29.
Վասն բժշկութեն պէսպէս հիւանդութեց.	գ.	32.
Վասն բորոտին.	դ.	40.

Վասն

Վասն անդամալուծին. Բ. 3.
Վասն ղեւեայ մաքսաւորին. Բ. 14.
Վասն գօսացեալ ձեռինն. Գ. 1.
Վասն առաքելոցն ընտրութե. Գ. 13.
Վասն սերմանեացն առակի. Դ. 2.
Վասն սաստելոյ ջրոցն. Դ. 35.
Վասն լեգէոնացն. Ե. 1.
Վասն դստեր ժողովրդապետին. Ե. 21.
Վասն փեռաատեսին. Ե. 25.
Վասն համարոյ առաքելոցն. Զ. 7.
Վասն յովհաննու, և հերովդի. Զ. 14.
Վասն հինգ հացիցն՝ և երկու ձկանցն. Զ. 35.
Վասն ՚ի վերայ ծովուն գնալոյ. Զ. 47.
Վասն անցանելոյն զպատուիրանաւն. Է. 5.
Վասն ասորւոյ կնոջն փիւնիկեցւոյ. Է. 24.
Վասն համրին և խլին. Է. 31.
Վասն եօթն հացիցն. Ը. 1.
Վասն խմորոյ փարիսեցւոցն. Ը. 16.
Վասն կուրին. Ը. 22.
Վասն հարցանելոյն ՚ի կեսարիա.. Ը. 27.
Վասն այլակերպութեն տն. Թ. 1.
Վասն լուսնահարին. Թ. 16.
Վասն խորհելոյն՝ թէ ո՞վ իցէ մեծ. Թ. 32.
Վասն հարցանելոյն՝ թէ պա՞րտ է արձակել
զկին. Ժ. 1.
Վասն հարցանելոյ մեծատանն զյս. Ժ. 17.
Վասն որդւոյն զեբեդեայ. Ժ. 35.
Վասն բարտիմէոսի. Ժ. 46.
Վասն յաւանակին. ԺԱ. 1.
Վասն չորանալոյ թզենւոյն. ԺԱ. 12.
Վասն անյիշաչարութե. ԺԱ. 25.
Վասն հարցանելոյ քահանայապետացն զտրն. ԺԱ. 27.

Առակ այգւոյն . ժբ. 1.
Առակ հարցանելոյ զառաջնեանն . ժբ. 13.
Առակ սատուաչեցւոյն . ժբ. 18.
Առակ դպրացն . ժբ. 28.
Առակ թն հարցանելոյ զչարչարեալն . ժբ. 35.
Առակ երկու լումայից . ժբ. 41.
Առակ հասարակածին . ժդ. 3.
Առակ առուոցն և ծամուան . ժդ. 32.
Առակ օծանելոյ հնողն զտրն խաղոյ . ժդ. 3.
Առակ զատկին . ժդ. 12.
Առակ մարմնաւորին մարգարէանալոյ . ժդ. 18.
Առակ դեդրոսի ապաշխարութեան . ժդ. 66.
Առակ խնդրելոյ զերկրաւորական մարմինն . ժե. 42.
Առակ խաղալիք հնանայն . ժդ. 1.

Սբ Մարկոս Աւետարանիչ :

ԱՒԵՏԱՐԱՆ
ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ

ԳԼ. Ա.

1 ՍԿԻԶԲՆ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ
2 յիսուսի քրիստոսի որդւոյ այ։ * Որպէս և
գրեալ է 'ի մարգարէս, || աՀաւա- || Մաղ. 3. 1.
սիկ ես առաքեմ զՀրեշտակ իմ
առաջի քո, որ Հանդերձեսցէ զճանապարՀ
3 քո առաջի քո։ * || Ձայն բարբառոյ յանա- || Եսայ.
պատի, պատրաստ արարէք զճանապարՀ 40. 3.
4 տն, և ուղիղ արարէք զշաւիղս նր։ * Եւ Ղուկ. 3. 4.
եղև՝ զի յովՀաննէս մկրտէր յանապատի, և
քարոզէր մկրտութի ապաշխարութե 'ի թո-
5 ղութի մեղաց։ * || Եւ երթայր առ նա ամ || Մատթ.
աշխարՀն Հրէաստանի ; և եէմացիք ամե- 3. 5.
նեքեան. և մկրտէին 'ի նմանէ 'ի յորդանան
6 գետ՝ խոստովանեալ զմեղս իւրեանց։ * Եւ
էր յովՀաննէս զգեցեալ ստև ուղտու, և գօ- || Ղևտ.
տի մաշկեղէն ընդ մէջ իւր. և կերակուր 11. 12.
7 նր || մարախ՝ և մեղր վայրենի։ * Քարոզէր || Ղուկ. 3. 16.
և ասէր. || գայ զօրագոյնն քան զիս զկնի Յոհ.
իմ, 1. 27.

իմ, որում չեմ բաւական խոնարհել լուծա-
‖ Գործ. նել զխրացս կօշկաց նորա։ * ‖ Ես մկրտեցի 8
1. 5. զձեզ ջրով, և նա մկրտեսցէ զձեզ հոգւովն
19. 4. սրբով։ * Եւ եղև՝ յաւուրսն յայնոսիկ եկն 9
յս՟ 'ի Նազարեթէ գալիլեացւոց, և մկրտե-
ցաւ 'ի յովհաննէ 'ի յորդանան։ * Եւ նոյն- 10
ժամայն ը՟ վերանալ 'ի ջրոյն, ետես ցելեալ
զերկինս, և զհոգին այ՟ իբրև զաղաւնի՝ զի
իջանէր 'ի վր՟ նր՟։ * Ձայն եղև յերկնից՝ և 11
ասէ. դու ես որդի իմ սիրելի, ը՟ քեզ հա-
‖ Մատթ. ճեցայ։ * ‖ Եւ նոյնժամայն հոգին հանէ 12
4. 1. զնա յանապատ։ * Եւ էր նա անդ զաւուրս 13
Ղուկ. քառասուն փորձել 'ի սատանայէ, և էր ը՟
4. 1. գազանս. և հրեշտակք պաշտէին զնա։

ԲԻ

* ‖ Եւ յետ մատնելոյն յովհաննու, եկն յս՟ 14
'ի գալիլեա. քարոզէր զաւետարանն այ՟՝ և
‖ Մատթ. ասէր. * Թէ կատարեալ է ժամանակ, և հա- 15
4. 12. սեալ է արքայութիւն այ՟. ապաշխարեցէք՝ և
Ղուկ. 4. 14. հաւատացէք յաւետարանն։ * ‖ Իբրև ան- 16
Յովհ. 4. 43. ցանէր առ ծովեզերբն գալիլեացւոց, ետես
‖ Մատթ. զսիմովն, և զանդրէաս զեղբայր սիմովնի, զի
4. 18. արկեալ էր նոցա ուռկանս 'ի ծով. քանզի
Ղուկ. ձկնորսք էին. * և ասէ ցն՟ս յս՟. եկայք զկնի 17
5. 2. իմ, և արարից զձեզ լինել որսորդս մարդ-
կան։ * Եւ վաղվաղակի թողեալ զուռկանսն, 18
գնացին զհետ նր՟։ * Եւ մատուցեալ անտի 19
սակաւիկ մի յառաջ, ետես զյակովբոս զզե-
բեդեայ՝ և զյովհաննէս զեղբայր նորա. և
զն՟ս 'ի նաւին մինչ կազմէին ուռկանս, և
կոչեաց զն՟ս։ * Եւ վաղվաղակի թողեալ 20
զհայրն իւրեանց զզեբեդէոս 'ի նաւին վարձ-
կանօքն հանդերձ, գնացին զհետ նր՟։

* Եւ

21 * Եւ մտանեն 'ի կափառնաում, և իսկ և Ի. Գ.
իսկ 'ի շաբաթու մտեալ 'ի ժողովուրդն,
22 ուսուցանէր զնոսա: * ‖ Եւ զարմանային ընդ ‖ Մատթ.
վարդապետութեան նորա, զի ուսուցանէր զնոսա 7. 28. Ղուկ.
23 իբրև իշխանութեամբ՝ և ոչ որպէս դպիրքն: * ‖ Եւ 4. 31.
էր 'ի ժողովրդեանն նոցա այր մի, յորում այս ‖ Ղուկ.
պիղծ գոյր 'ի նմա. որ աղաղակեաց՝ և ա- 4. 33.
24 սէ: * Թո՛յլ տուր, զի՞ կայ մեր և քո՝ Յիսուս նա-
զովրեցի, եկիր կորուսանել զմեզ. գիտեմք
25 զքեզ՝ ո՛վ ես սուրբ Աստուծոյ: * Սաստեաց 'ի նա Յիսուս
26 և ասէ. կարկեա՛ց՝ և ել 'ի դմանէ: * Եւ
զարկոյց զնա այսն պիղծ. և աղաղակեաց 'ի
27 ձայն մեծ, և ել 'ի նմանէ: * Եւ զարմացան
ամենեքին, մինչև հծծել ընդ միմեանս՝ և ա-
սել. զի՞նչ է այս նոր վարդապետութիւն, զի
իշխանութեամբ և այսոց պղծոց սաստէ՝ և հնա-
28 զանդին սմա: * Եւ ել լուր նորա ընդ ամենայն կողմն
29 գալիլեայւոց: * ‖ Եւ վաղվաղակի ելեալ 'ի ‖ Մատթ.
ժողովրդենէն, եկն 'ի տուն սիմոնի և ան- 8. 14.
դրեայ՝ յակոբաւ և յովհաննու հանդերձ: Ղուկ.
30 * Եւ զզոքանչ սիմոնի դնէր ջերմացեալ, և 4. 38.
31 վաղվաղակի ասեն ցնա վասն նորա: * Եւ մա-
տուցեալ յարոյց զնա՝ կալեալ զձեռանէ նորա.
32 և եթող զնա տենդն՝ և պաշտէր զնոսա: * Եւ
իբրև երեկոյ եղև 'ի մտանել արեգականն,
բերէին առ նա զամենայն հիւանդս և զդի-
33 ւահարս. * և էր ամենայն քաղաքն ժողովեալ առ
34 դրունսն: * Եւ բժշկեաց բազում հիւանդս 'ի
պէսպէս ախտից, ‖ և դևս բազումս եհան. ‖ Ղուկ.
և ոչ տայր խօսել դիւացն, զի գիտէին զնա 4. 41.
թէ Քրիստոս է:

35 * Եւ ընդ այգն ընդ առաւօտն յարուցեալ Ի. Գ.
ել

ել եւ գնաց յանապատ տեղի, եւ անդ կայր
յաղօթս։ * Եւ գնաց զհետ նր՟ սիմոն՝ եւ 36
որ ը՟ նմայն էին։ * Եւ իբրեւ գտին զնա՝ ա- 37
սեն ցնա, թէ ամենեքին խնդրեն զքեզ։
* Եւ ասէ ցնս. եկայք երթիցուք եւ յայլ մօ- 38
տաւոր գիւղաքաղաքսն, զի եւ անդ քարոզե-
ցից. զի յայս իսկ եկեալ եմ։ * Եւ քարոզէր 39
'ի ժողովուրդս նց՟ ը՟ ամ՟ գալիլեացիս, եւ
Մատթ. 8. 2. Ղուկ. 5. 12. դեւս հանէր։ * Գայ առ նա բորոտ մի, ա- 40
ղաչէր 'ի ծունր իջանէր՝ եւ ասէր. տէր՝ ե-
թէ կամիս, կարող ես զիս սրբել։ * Իսկ յս՟ 41
գթացեալ ձգեաց զձեռն, մերձեցոյց 'ի նա՝
եւ ասէ ցնա. կամիմ սրբեաց։ * Եւ իբրեւ 42
ասաց ցնա, վաղվաղակի գնաց 'ի նմանէ
բորոտութիւնն՝ եւ սրբեցաւ։ * Եւ սաստեալ 43
նմա՝ եհան զնա արտաքս վաղվաղակի, եւ ա-
սէ։ * Օգոյշ լեր՝ մի ումեք ինչ ասիցես, 44
այլ երթ ցոյց զքեզ քահանային. եւ մատո
Ղեւտ. 14. 2. վասն սրբութեան քո պատարագ՝ զոր հրամայ-
եաց մովսէս, 'ի վկայութիւն նց՟։ * Եւ նա 45
ելեալ սկսաւ քարոզել յոյժ՝ եւ հռչակ հար-
կանել զբանն, մինչ ոչ եւս կարող լինել նմա
յայտնապէս 'ի քղք՟ մտանել. այլ արտա-
քոյ յանապատ տեղիս էր. եւ գային առ նա
յամենայն կողմանց։

ԳԼ. Բ.

Եւ մտեալ դարձեալ 'ի կափառնաում 1
յետ աւուրց. * եւ լուր եղեւ եթէ 'ի տան 2
Մատթ. 9. 1. է։ եւ ժողովեցան բազումք՝ մինչեւ տեղի եւս ոչ
լինել՝ եւ ոչ առ դրանն. եւ խօսէր նց՟ զբանն։
Ղուկ. 5. 18. * Եւ գային առ նա՝ բերէին անդամալոյծ 3
մի

4 մի բարձեալ 'ի չորից : * Եւ իբրեւ ոչ կա-
րէին մերձենալ առ նա յամբոխէն անտի, քա-
կեցին զյարկն՝ ուր էր Յս, եւ բացեալ զա-
ռաստաղն՝ իջուցին զմահիճսն յորում կայր
5 անդամալոյծն : * Եւ տեսեալ Յի զհաւատս
նց, ասէ ցանդամալոյծն. որդեակ՝ թողեալ
6 լիցին քեզ մեղք քո : * Եւ էին ոմանք 'ի դպր-
աց անտի որ անդ նստէին . եւ խորհէին 'ի
7 սիրտս իւրեանց . * զի՞նչ է դա՝ որ խօսի սա
հայհոյութիւնս . || ո՞վ կարէ թողուլ զմե- || Եսայ
8 ղս, եթէ ոչ՝ մի Այ : * Եւ գիտաց Յս 43. 25
հոգւով իւրով՝ թէ այնպէս խորհին 'ի սիրտս
իւրեանց, եւ ասէ. զի՞ խորհիք զայդ 'ի սիրտս
9 ձեր : * Ո՞րն դիւրին է, ասել ցանդամա-
լոյծն՝ թողեալ լիցին քեզ մեղք քո, եթէ
ասել՝ արի առ զմահիճս քո եւ երթ 'ի տուն
10 քո : * Այլ զի գիտասջիք եթէ իշխանութի
ունի որդի մարդոյ 'ի վր երկրի թողուլ զմե-
11 ղս, ասէ ցանդամալոյծն : * Քեզ ասեմ,
արի առ զմահիճս քո՝ եւ երթ 'ի տուն քո :
12 * Եւ յարեաւ վաղվաղակի առեալ զմահիճ-
սն, ել առաջի ամենեցուն . մինչեւ զարմա-
նալ ամենեցուն՝ եւ փառաւոր առնել զԱծ եւ
ասել, թէ այսպիսի ինչ երբեք ոչ տեսաք :
13 * Եւ ել դարձեալ 'ի ծովեզրն, եւ ամ ժո- Բ. Օ
ղովուրդն գայր առ նա . եւ ուսուցանէր զն- || Մատթ.
14 նս : * || Եւ մինչ դեռ անցանէր, ետես զՂ- 9. 9.
եւի ալփեայ՝ զի նստէր 'ի մաքսաւորութե . Ղուկ.
եւ ասէ ցնա, եկ զկնի իմ : եւ յարուցեալ գն- 5. 27.
15 նաց զկնի նր : * Եւ եղեւ 'ի բազմելն նորա
'ի տան նր, եւ բզմ մաքսաւորք բազմեալ էին
ընդ Յի՝ եւ ընդ աշակերտսն նր . քանզի էին

բա.

բազումք՝ որ երթային զհետ նորա ։ * Իսկ 16
դպիրքն և փարիսեցիք իբրև տեսին՝ թէ ու-
տէ ը̅ մաքսաւորս՝ և ը̅ մեղաւորս, ասեն
ցաշակերտսն նր̅ ․ զի՞ է՝ զի ը̅ մեղաւորս՝ և
ընդ մաքսաւորս ուտէք և ըմպէք ։ * Իբրև 17
լուաւ յս̅՝ ասէ ցնս̅ ․ ոչինչ է պիտոյ բժշկի
ողջոց՝ այլ հիւանդաց, և ո՛չ եկի կոչել զար-
‖Ղ․ Տէ․ դարս՝ ‖ այլ զմեղաւորս ։ * Եւ էին աշակերտա- 18
Է․ 15․ քըն յովհաննու՝ և փարիսեցիքն ՚ի պահս,
դան և ասեն ցնա ․ ը̅է՞ր աշակերտքն յով-
հաննու՝ և փարիսեցիքն պահեն, և քո աշա-
կերտքդ ոչ պահեն ։ * Եւ ասէ ցնս̅ յս̅ ․ մի- 19
թէ մարթ ինչ իցէ որդւոց առագաստի մինչ
ը̅ նս̅ իցէ փեսայն՝ պահել ․ ցորքան ը̅ իւ-
րեանս ունիցին զփեսայն, ո՛չ է մարթ պա-
‖Մ--թ հել ։ * ‖ Այլ եկեսցեն աւուրք՝ յորժամ վե- 20
Թ․ 15․ րասցի ՚ի նոցանէ փեսայն, և ապա պահես-
Ղ--կ․ 5․ 33․ ցեն յաւուրն յայնմիկ ։ * Ոչ ո՛ք կապերտ նոր 21
անթափ արկանէ ՚ի վր̅ հնացել̅ ձորձոյ ․ ա-
պա թէ ոչ՝ առնու լրութի̅ն իւրով նորն ՚ի
հնոյ անտի, և չար ևս պատառումն լինի ։
* Եւ ոչ ո՛ք արկանէ գինի նոր ՚ի տիկս հինս ․ 22
ապա թէ ոչ՝ պայթուցանէ գինին զտիկսն,
գինին հեղու, և տիկքն կորնչին ․ այլ գինի
նոր ՚ի տիկս նորս արկանելի է ։

ԲՆ * ‖ Եւ եղև նմ̅ ՚ի շաբաթու անցանել ը̅ 23
արտորայս ․ և աշակերտքն ՚ի գնալն իւր-
‖Մ--թ եանց՝ սկսան հասկ կորզել և ուտել ։ * Եւ 24
12․ 1․ Ղ--կ․ փարիսեցիքն ասեն ցնա ․ տե՛ս զի՞նչ գործեն
6․ 1․ աշակերտքն քո ՚ի շաբաթու՝ զոր չէ՛ արժան ։
‖Թ--գ * Եւ ասէ ցնս̅ յս̅ ․ ‖ ո՞չ երբէք իցէ ընթեր- 25
21․ 6․ ցել̅ ձեր զոր արարն դաւիթ, յորժամ պի-
տոյն

տոյն եղև՝ և քաղցեաւ նա և որ ընդ նմայն
26 էին։ * Զիա՞րդ եմուտ ՚ի տունն այ՟ առ Ա-
բիաթարաւ քահանայապետիւ, և զհացսն
առաջաւորութե՛ն եկեր՝ և ետ այնոցիկ որ ընդ
նմայն էին. զոր ո՛չ էր օրէն ուտել, ‖ բայց ‖ Ղևտ. 24. 9.
27 միայն քահանայիցն։ * Եւ ասէ ցնոսա. շա-
բաթ վ՟ն մարդոյ եղև, և ո՛չ եթէ մարդ վ՟ն
28 շաբաթու։ * Ապա ուրեմն՝ տէր է որդի
մարդոյ՝ և շաբաթու։

ԳԼ. Գ.

1 Եւ ‖ եմուտ միւսանգամ ՚ի ժողովուրդն, ‖ Մատ. 12. 9.
և էր անդ այր մի՝ որոյ ձեռն իւր գօսա- Ղուկ. 6. 6.
2 ցեալ էր։ * Եւ սպասէին նմ՟ եթէ բժշկի-
ցէ զնա ՚ի շաբաթուն՝ զի չարախօսեսցեն
3 զնմանէ։ * Եւ ասէ ցայրն՝ որոյ ձեռն գօսա-
4 ցեալ էր. արի՛ անց ՚ի մէջ։ * Եւ ասէ ցնս.
զի՞նչ արժան է ՚ի շաբաթու, բարի՞ ինչ գոր-
ծել՝ եթէ չար առնել, ոգի մի ապրեցուցա-
5 նե՞լ՝ եթէ կորուսանել. և նք լռեցին։ * Եւ
հայեցեալ յս՟ զնոքօք ըն՟ ցասմամբ, տրտ-
մեալ վ՟ն կուրութե՛ն սրտից նց՟՝ ասէ ցայրն.
ձգեա՛ զձեռն քո. և նա ձգեաց. և ողջացաւ
ձեռն նորա։

Գ. Ե

6 * ‖ Եւ ելեալ արտաքս վաղվաղակի փարիսե-
ցիքն հերովդիանոսօքն հանդերձ խորհուրդ ‖ Մատ. 12. 14.
առնէին վ՟նր՝ թէ զիա՞րդ կորուսցեն զնա։
7 * Իսկ յս՟ աշակերտօքն իւրովք գնաց ՚ի ծո-
վեզրն. և բզմ՟ ժողովուրդ ՚ի գալիլեացւոց
8 երթային զհետ նր՟. և ՚ի հրէաստանէ, * և
յեմ՟մէ, և յայնկոյս յորդանանու, և որք ՚ի
տիւրոսէ և ՚ի սիդոնէ. բզմ՟ ժողովուրդ

իբ.

իբրեւ լուէին՝ որչափ ինչ առնէր, գային առ
նա ։ * Եւ ասէ ցաշակերտսն իւր, զի նաւակ 9
մի պատրաստական կայցէ նմ՝ վն ամբոխին՝
զի մի՛ նեղեսցեն զնա ։ * Քանզի զբազումս 10
բժշկեաց. մինչ գալ խռնել զնովաւ՝ զի մեր-
ձեսցին առ նա, որք ունէին ախտս ինչ ։
* Եւ այսք պիղծք յորժամ տեսանէին զնա, 11
անկանէին առաջի նորա, աղաղակէին եւ ա-
սէին. * Թէ դու ես որդին այ. եւ նա յոյժ 12
սաստէր նց, զի մի՛ յայտնի առնիցեն զնա ։
ԻԲ * Ելանէ 'ի լեառն՝ եւ կոչէ առ ինքն զորս 13
Մտթ. ինքն կամեցաւ, եւ չոքան առ նա ։ * Եւ ա- 14
10. 1. րար երկոտասանս՝ զի իցեն զնովաւ, եւ զի
Ղուկ. առաքեսցէ զնս քարոզել. * եւ ունել իշխա- 15
6. 13. նութի բժշկելոյ զցաւս՝ եւ հանելոյ զդեւս ։
* Եւ եդ անուն սիմոնի՝ պետրոս. * եւ յա- 16
կոբու զեբեդեայ՝ եւ յովհաննու եղբօրն յա- 17
կոբայ, եդ նց անուանս բանէրեգէս, որ
է՝ որդիք որոտման, * եւ զանդրէաս, եւ ըզ- 18
փիլիպպոս, եւ զբարթողիմէոս, եւ զմատ-
թէոս զմաքսաւորն, եւ զթովմաս, եւ զյակով-
բոս ալփեայ, եւ զթադէոս, եւ զսիմովն կա-
նանացի. * եւ զյուդա իսկարիովտացի, որ 19
եւ մատնեացն զնա ։
ԻԳ * Գան 'ի տուն, եւ գայ միւսանգամ ընդ- 20
նմ ժողովուրդն. մինչ զի եւ հաց եւս ոչ ժա-
մանել ուտել նոցա ։ * Եւ իբրեւ լուան որ 21
իւրքն էին՝ ելին ունել զնա, զի համարէին
թէ մոլեգնեալ իցէ ։ * Եւ դպիրքն՝ որ յեմէ 22
Մտթ. իջեալ էին, ասէին ‖ թէ բէեղզեբուղ գոյ
9. 34. 'ի դմա, եւ իշխանաւ դիւացն հանէ
զդեւս ։ * Եւ կոչեցեալ զնս առ ինքն, առա- 23

կօք

կօք խօսէր ընդ նոսա. զիա՞րդ կարէ սատանայ
24 զսատանայ հանել։ * Եւ արդ՝ եթէ թա-
գաւորութիւն յանձն իւր բաժանեսցի, ոչ կարէ
25 կալ թագաւորութիւնն այն։ * Եւ եթէ տուն
յանձն իւր բաժանեսցի, ոչ կարէ կալ տունն։
26 * Եւ եթէ սատանայ ՚ի վերայ անձին իւրոյ
յարեաւ և բաժանեցեալ է, ոչ կարէ կալ, այլ
27 վախճանեցեալ է։ * Այլ ոչ ոք կարէ զկարա-
սիս հզօրի մտեալ ՚ի տուն նորա աւար հարկա-
նել, եթէ ոչ նախ զհզօրն կապիցէ, և ապա
28 զտուն նորա աւար հարկանիցէ։ * ‖Ամէն ա- ‖Մտթ.
սեմ ձեզ, զի ամ թողցի որդւոց մարդկան 12. 31.
մեղք և հայհոյութիւնք՝ որչափ և հայհոյի- Ղկ.
29 ցեն. * բայց որ հայհոյեսցէ զհոգին սբ, ոչ 12. 10.
ունիցի թողութիւն յաւիտեան. այլ պարտա- 1. Յհ.
30 պան լիցի յաւիտենից մեղաց։ * Զի ա- 5. 16.
սէին՝ թէ այս պիղծ գոյ ՚ի նմա։
31 * ‖Գան եղբարքն և մայր նորա, և արտաքոյ Գ. Գ.
32 կացեալ յղեցին և կոչեցին զնա։ * Եւ անդ ‖Մտթ.
ժողովուրդն շուրջ զնովաւ նստէր. և իբրև 12. 46.
ասացին ցնա, ահաւասիկ մայր քո և եղբարք Ղկ.
33 քո՝ կան արտաքոյ, և խնդրեն զքեզ։ * Պա- 8. 19.
տասխանի ետ նց և ասէ. ո՞վ է իմ մայր,
34 կմ եղբարք։ * Հայեցաւ շուրջ զիւրև յա-
շակերտսն զի նստէին, և ասէ. ահաւասիկ
35 մայր իմ, և եղբարք իմ։ * Զի որ առնիցէ
զկամս այ, նա է իմ եղբայր և քոյր և մայր։

ԳԼ. Դ.

1 Դարձեալ ‖ սկսաւ ուսուցանել առ ծովե- Գ. Ե.
զերբն. և խռնեցան զնովաւ ժողո- ‖Մտթ.
վուրդք բզմք, մինչև ՚ի նաւ մտանել նմա, 13. 1.
և

Ղուկ. Եւ նստել 'ի ծովուն. և ամ ժողովուրդն ըզ-
8. 4. ծովեզերբն զցամաքն ունէին ։ * Եւ ուսու- 2
ցանէր զնս առակօք բզմ ինչ. և ասէր նց 'ի
վարդապետութե իւրում ։ * Լուարուք. ահա 3
ել սերմանօղ սերմանել ։ * Եւ եղև 'ի սեր- 4
մանելն, ոմն անկաւ առ ճանապարհաւ,
և եկն թռչունն և եկեր զնա ։ * Եւ այլն ան- 5
կաւ յապառաժի, ուր ոչ գոյր հող բզմ. և
վաղվաղակի բուսաւ, քանզի ոչ գոյր հիւթ
երկրին. * և յորժամ ծագեաց արև՝ ջե- 6
ռաւ, և զի ոչ գոյին արմատք՝ ցամաքեցաւ ։
* Եւ այլն անկաւ 'ի մէջ փշոց. ելին փուշքն 7
և հեղձուցին զնա, և պտուղ ոչ ետ ։ * Եւ 8
այլն անկաւ յերկիր բարւոք. և ելեալ աճե-
ցեալ տայր պտուղ, և բերէր ը̃ միոյ երե-
սուն՝ և ը̃ միոյ վաթսուն՝ և ընդ միոյ հա-
րիւր ։ * Եւ ասէր, որ ունիցի ականջս լսե- 9
լոյ՝ լուիցէ ։

Գ. Օ * Եւ իբրև եղև առանձինն՝ հարցին զնա, 10
որ զնովաւն էին աշակերտօքն հանդերձ՝ զա-
ռակսն ։ * Եւ ասէ ցնս. ձեզ տուեալ է գի- 11
տել զխորհուրդս արքայութե այ, բայց նց
որ արտաքինքն են՝ ամ ինչ առակօք լինի.
‖ Եսայ. * ‖ Զի տեսանելով տեսցեն՝ և մի տեսցեն, 12
6. 9. և լսելով լուիցեն՝ և մի իմասցին. զի մի եր-
Մատթ. բէք դարձցին՝ և թողցի նոցա ։ * Եւ ասէ 13
13. 14. Յովհ. ցնոսա. ոչ գիտէք զառակս զայս, և զիա՞րդ
12. 40. զամ առակսն գիտիցէք ։ * Որ սերմանէն՝ 14
Գործ. զբանն սերմանէ ։ * Եւ նք են որ առ ճա- 15
28. 26. նապարհաւն, ուր բանն սերմանի. և յոր-
ժամ լսեն զնա, գայ սատանայ՝ և հանէ ըզ-
բանն սերմանեալ 'ի սիրտս նց ։ * Եւ նք 16
են

են որ յապառաժսն սերմանեցան. որք յոր-
ժամ լսիցեն զբանն, վաղվաղակի խնդութ̃
17 ընդունին. * և զի ոչ ունին արմատս յան-
ձինս, այլ առ ժամանակ մի են. ապա 'ի
հասանել նեղութե̃ կամ հալածման վ̃ն բա-
18 նին, վաղվաղակի գայթագղին. * Իսկ որ 'ի
մէջ փշոցն սերմանեցան՝ նք̃ են, որ իբրև
19 զբանն լսեն, * ‖ և հոգք աշխարհիս և պատ- ‖ Ա. Տիմ.
րանք մեծութե̃ մտանեն, և հեղձուցանեն 6. 17.
20 զբանն՝ և անպտուղ լինի. * Իսկ նք̃ են որ
յերկիրն բարւոք սերմանեցան, որք լսեն
զբանն՝ և ընդունին, և տան պտուղ՝ ընդ
միոյ երեսուն՝ և ընդ միոյ վաթսուն՝ և ը̃
միոյ հարիւր.

Գ. Ի.

21 * Եւ ասէ ցն̃ս. ‖ միթէ գա՞յ ճրագ, զի ը̃
գրուանաւ դնիցի կամ ը̃ մահճօք. ո՞չ ապա- ‖ Մատթ.
22 քէն 'ի վ̃ր աշտանակի դնիցի. * ‖ Զի չի̃ 5. 15.
ինչ 'ի ծածուկ՝ որ թէ ոչ յայտնեսցի. և ոչ Ղուկ. 8. 16.
եղև ինչ գաղտնի, եթէ ոչ 'ի յայտ գայցէ. ‖ Մատթ.
23 * Եթէ որ ունիցի ականջս լսելոյ, լուիցէ. 10. 26.
24 * Եւ ասէ ցն̃ս. տեսէք զինչ լսէք, և յա- Ղուկ. 8. 17.
ւելցի ձեզ որոց լսէքդ. Որով չափով չափէք՝
25 նովին չափեսցի ձեզ. * ‖ Որ որ ունիցի՝ տա- ‖ Մատթ.
ցի նմա. և որ ոչն ունիցի, և զոր ունիցին՝ 13. 12.
բարձցի 'ի նմանէ.

Գ. Կ

26 * Եւ ասէր. այսպէս է արքայութի̃ ա̃յ. որ̃պ
27 զի այր մի արկանիցէ սերմանիս յերկիր, * և
ննջիցէ և յառնիցէ զցայգ և զցերեկ. և սեր-
մանիքն բուսանիցին և աճիցեն. և նա ոչ
28 գիտէ՝ * թէ երկիրն ինքնին բերէ զպտուղ.
նախ զխոտն՝ և ապա զհասկն, ապա զցոր-
29 եանն ատոք 'ի հասկին. * Եւ յորժամ

տայ-

տայցէ զպտուղն, վաղվաղակի առաքի ման-
գաղ. զի հասեալ են հունձք։ * Եւ ասէր. 30
ո՞ւմ նմանեցուսցուք զարքայութիւն ա̅յ, կամ
‖ Մատթ. որո՞վ առակաւ առակեսցուք զնա։ * ‖ Որ- 31
13. 31. պէս հատն մանանխոյ՝ որ յորժամ սերմա-
Ղուկ. նիցի յերկրի, փոքրագոյն է քան զա̅մ սեր-
13. 19. մանիս՝ որ են յերկրի. * և յորժամ սերմա- 32
նիցի, բուսանի և լինի մեծ քան զա̅մ բան-
ջար, և արձակէ ոստս մեծամեծս, մինչև
բաւական լինել ը̅ հովանեաւ ն̅ր թռչնոց
երկնից բնակել։ * Եւ այնպիսի առակօք 33
խօսէր ը̅ ն̅ս զբանն, որպէս կարօղ լինէին
լսել. և առանց առակի ոչինչ խօսէր ընդ- 34
ն̅ս, բայց առանձինն աշակերտացն իւրոց
մեկնէր զամենայն։

Գ. Բ. * Եւ ասէ ց̅նս յաւուրն յայնմիկ՝ իբրև ընդ- 35
երեկս լինէր. եկայք անցցուք յայն կողմն։
‖ Մատթ. * ‖ Թողուն զժողովուրդն, և առնուն զնա 36
8. 23. նաւաւն հանդերձ, և զայլ ևս նաւսն որ էին
Ղուկ. ը̅ նմ։ * Եւ լինէր մրրիկ մեծ հողմոյ, և 37
8. 12. զալիսն 'ի նաւն զեղոյր, մինչ գրեթէ լի իսկ
լինել։ * Եւ ինքն ննջէր 'ի խելս նաւին 'ի 38
վ̅ր բարձի. զարթուցանէին զնա և ասէին.
վարդապետ՝ ոչինչ է քեզ փոյթ, զի կորնչիմք
աւասիկ։ * Եւ զարթուցեալ սաստեաց հող- 39
մոյն և ծովուն, ասէ. դադարեա՛ կարկեա՛ց,
և դադարեաց հողմն՝ և եղև խաղաղութ̅ի
մեծ։ * Եւ ասէ ց̅նս. ընդէ՞ր այդպէս վա- 40
տասիրտք էք, չև և՞ս ունիք հաւատս։ և եր-
կեան երկիւղ մեծ, և ասէին ցմիմեանս.
ո՞ ոք արդեօք իցէ սա, զի և հողմ և ծով
հնազանդին սմա։

ԳԼ. Ե։

1 Եւ եկն || յայնկոյս ծովուն յաշխարհն Գեր- || Մատ. 8. 28. Ղուկ. 8. 26.
2 գեսացւոց։ * Եւ ընդ ելանելն նր ի նա-
ւէ անտի, պատահեաց նմա այր մի ի գերեզ-
3 մանացն՝ զոր ունէր այս պիղծ. * որոյ եւ բը-
նակութի իւր իսկ ի գերեզմանս էր. եւ ոչ
4 շղթայիւք ոք եւս կարէր կապել զնա. * վն
բզմ անգամ ոտնակապօք եւ շղթայիւք կա-
պելոյ, եւ խզելոյ ի նմանէ զշղթայսն, եւ
զոտնակապսն խորտակելոյ. եւ ոչ ոք կարէր
5 պարտել զնա. * քանզի հանապազ զցայգ եւ
զցերեկ ի գերեզմանս եւ ի լերինս աղաղա-
6 կէր, եւ կոծէր զանձն իւր քարամբք։ * Իբ-
րեւ ետես զյս ի հեռաստանէ, ընթացաւ եւ
7 երկիր եպագ նմա։ * Եւ աղաղակեաց ի ձայն
մեծ՝ եւ ասէ, զի՞ կայ իմ եւ քո՝ յս որդի այ
բարձրելոյ. երդմնեցուցանեմ զքեզ յած,
8 մի տանջեր զիս։ * Քանզի ասէր ցնա. Ել
9 այսդ պիղծ ի մարդոյ այտի։ * Եւ հարցա-
նէր ցնա՝ թէ զի՞նչ անուն է քո. եւ ասէ ցնա.
Լեգէովն անուն է իմ, զի բազումք եմք։
10 * Եւ աղաչէին զնա յոյժ, զի մի առաքես-
11 ցէ զնս արտաքս ք զաշխարհն։ * Եւ անդ
էր առ լերամբն երամակ մի խոզաց արօտա-
12 կան մեծ։ * Եւ աղաչեցին զնա ամ դեւքն եւ ա-
սեն, առաքեա զմեզ ի խոզսն, զի մտցուք
13 ի նս։ * Եւ հրամայեաց նց. եւ իբրեւ ելին
այսքն պիղծք՝ մտին ի խոզսն, եւ դիմեաց
երամակն ի դարէ անտի ի ծովն. էին իբրեւ
երկու հազարք, եւ հեղձնուին ի ծովուն։
14 * Եւ խոզարածքն փախեան, եւ պատմեցին

 ի

'ի քաղաքին և յագարակս, և ելին տեսանել
զինչ իցէ՝ որ գործեցաւն ։ * Գան առ Յս, 15
և տեսանեն զդիւահարն զի նստէր զգեցեալ
և զգաստացեալ, որ ունէր զլէգէոնն, և
զահի հարան ։ * Եւ պատմեցին նոցա՝ որոց 16
տեսեալն էր, թէ զի՞նչ եղև դիւահարին, և
զինչ վասն խոզիցն ։ * Եւ սկսան աղաչել զնա 17
գնալ 'ի սահմանաց նց ։ * Եւ իբրև եմուտ 18
նա 'ի նաւն, աղաչէր զնա դիւահարն՝ զի ը̅
նմ իցէ . * և Յս ոչ ետ նմա թոյլ, այլ ասէ 19
ցնա . Երթ 'ի տուն քո առ ընտանիս քո, և
պատմեա նոցա, որ ինչ միանգամ Տր արար
քեզ՝ և ողորմեցաւ քեզ ։ * Եւ չոգաւ՝ և սկը- 20
սաւ քարոզել 'ի Դեկապօլին, զոր ինչ արար
նմ Յս . և ամենեքին զարմանային ։

Դ. Գ. * Եւ իբրև անց Յս միւսանգամ յայն կողմն՝ 21
ժողովեցաւ առ նա ժողովուրդ բզմ, և էր
‖ Մատթ. առ ծովեզերբն ։ * ‖ Եւ ահա մի 'ի ժողո- 22
9. 18. վրդապետացն գայր, որում անուն էր Յայ-
Ղուկ. րոս . և իբրև ետես զնա՝ անկաւ առ ոտս
8. 41. նորա . * աղաչէր զնա յոյժ և ասէր, թէ 23
դուստր իմ մերձ է 'ի մահ, զի եկեալ դնի-
ցես նմ ձեռն, որպէս զի ապրեսցի և կեցցէ ։
* Եւ գնաց ը̅ նմ . երթայր և ժողովուրդ 24
բզմ զհետ նր, և նեղէին զնա ։ * Եւ կին 25
մի էր 'ի տեռատեսութեան արեան զերկոտա-
սան ամ . * և յոյժ վշտացեալ 'ի բազում 26
բժշկաց, և ծախեալ զինչս իւր զամ՝ և չէր
ինչ օգտեալ, այլ ևս առաւել զայրացեալ ։
* Իբրև լուաւ զՅսէ՝ եկն 'ի մէջ ամբոխին 27
յետոյ՝ և բուռն եհար զհնդերձէ նորա .
* քանզի խորհէր 'ի միտ, թէ միայն մերձե- 28

ցայց

29 ցայց 'ի հանդերձս նորա, փրկեցայց ։ * Եւ
վաղվաղակի ցամաքեցաւ աղբիւր արեան
նր̄. և գիտաց 'ի մարմնի իւր թէ բժշկեցաւ
30 'ի տանջանացն ։ * Եւ անդէն վաղվաղակի
գիտաց յս̄ յանձն իւր զզօրութի̃ն որ ել 'ի նմա-
նէ, դարձաւ յամբոխն և ասէ. ո՞վ մերձե-
31 ցաւ 'ի հանդերձս իմ ։ * Եւ ասեն ցնա ա-
շակերտքն. տեսանե՞ս զի ամբոխդ նեղէ զք-
քեզ, և ասես՝ թէ ո՞վ մերձեցաւ 'ի հան-
32 դերձս իմ ։ * Եւ շուրջ հայէր տեսանել՝ թէ
33 ո՞վ զայն արար ։ * Եւ կինն զարհուրեալ և
դողացեալ վն̄ որոյ գաղտն արար. քանզի
գիտէր զինչ եղև նմա, եկն անկաւ առաջի
34 նր̄, և ասաց զա̃մ իրսն ստուգութ̃բ ։ * Եւ
յս̄ ասէ ցնա. ‖ դուստր՝ հաւատք քո կեցու- ‖Ղուկ.
ցին զքեզ. երթ 'ի խաղաղութի̃, և եղիջիր 7. 50.
ողջ 'ի տանջանաց քոց ։ 8. 48.
35 * Մինչ դեռ նա զայն խօսէր, գան ոմանք ԼԱ
'ի տանէ ժողովրդապետին, և ասեն՝ թէ
դուստրն քո մեռաւ, զի՞ ես աշխատ առնես
36 զվարդապետդ ։ * Իսկ յս̄ իբրև լուաւ զբ-
բանն ասացեալ, ասէ ցժողովրդապետն. մի
37 երկնչիր, բայց միայն հաւատա՛ ։ * Եւ ոչ
զոք եթող ը̄ իւր երթալ, բայց միայն զպետ-
րոս և զյակոբոս և զյովհաննէս՝ զեղբայր
38 յակոբայ ։ * Գայ 'ի տուն ժողովրդապե-
տին, և տեսանէ ամբոխ յոյժ և լալականս,
39 և աղաղակ յոյժ ։ * Եւ մտեալ 'ի ներքս՝
ասէ ցնս̄. զի՞ խռովեալ էք և լայք, մանուկն
40 ոչ է մեռեալ, այլ ննջէ ։ * Եւ ծաղր առ-
նէին զնա. և նր̄ հանեալ արտաքս զամենե-
սեան, առնու ը̄ իւր զհայր մանկանն և զմ-

մայր,

մայր, և զնս որ ը՟ն նմայն էին, և մտանէ
ուր դնէր մանուկն։ * Եւ կալեալ զձեռա 41
նէ մանկանն, ասէ ցնա. տալիթա կումի, որ
թարգմանի, աղջիկ դու՝ քեզ ասեմ արի։
* Եւ վաղվաղակի յարեաւ աղջիկն և գը- 42
նայր, ՟քզի էր ամաց իբրև երկոտասանից.
և զարմացան մեծաւ զարմանալեօք։ * Եւ 43
պատուէր տայր ն՟ց յոյժ, զի մի ոք գիտասցէ
զայն. և ասաց տալ ն՟մ ուտել։

ԳԼ. Զ.

Գ. Ե. Եւ ել անտի, եկն 'ի գաւառ իւր. և եր- 1
Մատթ. թային զհետ ն՟ր աշակերտքն իւր։ * Եւ 2
13. 54. եղև 'ի շաբաթուն՝ սկսաւ ուսուցանել 'ի ժո-
Ղուկ. ղովրդեանն. և բ՟զմք իբրև լսէին՝ զարմա-
4. 16. նային ընդ վարդապետութի ն՟ր, և ասէին.
ուստի՞ է սմա այս, կա՞մ զի՞նչ է իմաստութիւն
որ տուեալ է սմա. զի զօրութիւնք այսպիսիք
Յհ. 'ի ձեռաց սորա լինին։ * Ո՞չ սա է մանուկ 3
6. 42. հիւսանն, և որդին Մարեմայ, եղբայր Յա-
կոբայ և Յովսեայ և Յուդայի և Սիմոնի, և
չիցե՞ն քորք դորա աստ առ մեզ. և գայ-
Մատթ. թագղէին 'ի նա։ * Եւ ասէ ցն՟ս. ո՛չ է 4
13. 57. մարգարէ անարգ, բայց եթէ 'ի գաւառի
Ղուկ. իւրում և յազգատոհմի և 'ի տան իւրում։
4. 24. * Եւ ոչ կարէր անդ և ոչ մի ինչ զօրութի առ- 5
Յհ. նել, բայց սակաւ հիւանդաց ձեռն եդեալ՝
4. 44. բժշկէր զն՟ս։ * Եւ զարմանայր վ՟ն անհա- 6
ւատութե նոցա։
Գ. Զ. Եւ շրջէր շուրջ զգաւառօքն, և ուսուցա-
Մատթ. նէր։ * Եւ կոչեաց առ ինքն զերկոտասան- 7
10. 1. սն, և սկսաւ առաքել զն՟ս երկուս երկուս.
Ղուկ. 9. 1.
և

եւ տայր նոցա իշխանութիւն ՚ի վերայ այսոց պղծոց.
8 * Եւ պատուիրեաց նոցա՝ զի մի ինչ բարձցեն
՚ի ճանապարհ, բայց միայն գաւազան. մի
9 պարկ, մի հաց, մի պղինձ ՚ի գօտիս: * ‖ այլ ‖ Գործ. 12. 8.
ագանել հողաթափս, եւ մի զգենուցուք ա-
10 ւել՝ երկուս պարեգօտս: * Եւ ասէր ցնոսա.
յոր տուն մտանիցէք, անդէն օթեւանս կալ-
11 ջիք՝ մինչեւ ելանիցէք անտի: * Եւ որ ոչ
ընկալցին զձեզ, եւ ոչ լուիցեն ձեզ, ‖ յոր- ‖ Մատթ. 10. 14.
ժամ ելանիցէք անտի՝ թօթափեսջիք զփո- Ղուկ. 9. 5.
12 շի ոտից ձերոց ՚ի վկայութիւն նոցա: * Եւ ե-
13 լեալ քարոզէին զի ապաշխարեսցեն: * Եւ
դեւս բազումս հանէին. ‖ եւ օծանէին իւղով ‖ Յակ. 5. 14.
զբազում հիւանդս՝ եւ բժշկէին զնոսա:

Դ. Լ.

14 * Եւ ‖ լուաւ արքայ Հերովդէս. քանզի յայտ-
նի եղեւ անուն նորա. եւ ասէր, թէ Յովհան- ‖ Մատթ. 14. 1.
նէս մկրտիչ յարեաւ ՚ի մեռելոց, եւ վասն այ-
15 նորիկ զօրութիւնք լինին նովաւ: * Այլք ասէին Ղուկ. 9. 7.
թէ Եղիա է, իսկ այլքն՝ թէ մարգարէ է.
16 կամ թէ իբրեւ զմի ՚ի մարգարէից: * Իբրեւ
լուաւ Հերովդէս, ասէ. զորոյ ես զգլուխն
հատի զՅովհաննու, սա է նա, յարեաւ ՚ի
17 մեռելոց: * Զի ‖ ինքն Հերովդէս առա- ‖ Ղուկ. 3. 19.
քեաց կալաւ զՅովհաննէս, եւ կապեաց ընդ
նմա եւ եդ ՚ի բանտի վասն Հերովդիայ կնոջ Փի-
լիպպոսի եղբօր նորա, զի նա կին արար զնա:
18 * Քանզի ասէր Յովհաննէս ցՀերովդէս՝
‖ թէ ոչ է օրէն քեզ ունել զկին եղբօր քո: ‖ Ղեւտ. 18. 16.
19 * Եւ Հերովդիա ոխացեալ լինէր ընդ նմա, եւ կա-
20 մէր սպանանել զնա, եւ ոչ կարէր: * Զի
Հերովդէս երկնչէր ՚ի Յովհաննէ. քանզի գի-
տէր զնա այր արդար եւ սուրբ. եւ պահէր զնա.

եւ

և լուեալ ՚ի նմանէ բազում ինչ առնէր, և
քաղցրութ՟ լսէր նմ՟։ * Եւ եղև օր մի լինէր 21
պատրաստ յորժամ ընթրիս առնէր Հերովդէս
յաւուր ծննդոց իւրոց՝ նախարարաց իւրոց
և հազարապետաց և մեծամեծաց գալիլեաց-
ւոց. * Եւ ՚ի մտանել դստերն Հերովդիայ՝ 22
և ՚ի կաքաւել, հաճոյ եղև Հերովդի և բազ-
մականացն։ Ասէ թագաւորն ցաղջիկն.
խնդրեա յինէն զոր ինչ կամիս, և տաց քեզ։
* Եւ երդուաւ նմա բզմ՟ անգամ, թէ զոր 23
ինչ և խնդրեսցես զու յինէն, տաց քեզ,
մինչև ցկէս թագաւորութե՟ իմոյ։ * Նա ե- 24
լեալ ասէ ցմայր իւր. զի՞նչ խնդրեցից. և
նա ասէ, զգլուխն յովհաննու մկրտչի։ * Եւ 25
մտեալ անդրէն փութանակի առ թագա-
ւորն՝ ասէ. կամիմ զի այժմ տացես ինձ վաղ-
վաղակի ՚ի վ՟ր սկտեղ զգլուխն յովհաննու
մկրտչի։ * Եւ տրտմեցաւ յոյժ թագաւորն, 26
այլ վ՟ս երդմանցն և կոչնականացն՝ ոչ կա-
մեցաւ անարգել զնա. * Եւ առաքեաց վաղ- 27
վաղակի թագաւորն դահիճ, և հրամայեաց
բերել զգլուխն նր՟. և չոքաւ գլխատեաց
զնա ՚ի բանտին. * Եւ եբեր զգլուխն նորա 28
սկտեղբ՝ և ետ ցաղջիկն. և աղջիկն տա-
րաւ ետ մօր իւրում։ * Եւ իբրև լուան աշա- 29
կերտքն նր՟, եկին բարձին զմարմինն՝ և ե-
դին ՚ի գերեզմանի։

ԼԿ * Ժողովեցան առաքեալքն առ յս՟, և պատ- 30
մեցին նմա զամ՟ ինչ զոր արարին և զոր ու-
Մատթ. 14. 13. սուցին։ * Եւ ասէ ցնս՟ յս՟. եկայք դուք ա- 31
Ղուկ. ռանձինն յանապատ տեղի, և հանգիջիք
9. 10. սակաւ մի. զի էին բազումք որ երթային և
Յովհ. 6. 1.

գայ-

գային, և հաց անգամ չժամանէին ուտել։
32 * Եւ գնացին նաւու յանապատ տեղի ա-
33 ռանձինն։ * Եւ տեսին զն՟ս զի երթային,
և զգացին բ՟զմք. և հետի յ՟մ քաղաքաց
խուռն ընթանային անդր, և մերձենային
34 առ նոսա։ * ‖ Եւ ելեալ ետես ամբոխ բ՟զմ, ‖ Մտ՟թ. 9. 36.
և գթացաւ ՚ի նոսա, զի էին իբրև ոչխարք՝
որոց ոչ իցէ հովիւ. և սկսաւ ուսուցանել
35 զնոսա յոյժ։ * Եւ իբրև բ՟զմ ժամ եղև,
մատուցեալ աշակերտքն ասէին. տեղիս ա-
36 նապատ է, մինչ դեռ աւուր կայ, * արձա-
կեա՛ ‖ զժողովուրդդ, զի երթեալ շուրջ յա- ‖ Ղկ. 9. 12.
գարակս և ՚ի գեօղս՝ գնեսցեն իւրեանց զինչ
37 ուտիցեն, զի աստ ուտել ինչ ոչ ունին։ * Նա
պատասխանի ետ և ասէ ցն՟ս. դուք տո՛ւք
դոցա ուտել. ասեն ցնա՝ երթիցուք գնես-
ցուք երկերիւր դահեկանի հաց, և տացուք
38 դոցա ուտել։ * Նա ասէ ցն՟ս. քանի՞ նկանակ
ունիք՝ երթա՛յք տեսէ՛ք, իբրև գիտացին,
39 ասեն ցնա՝ հինգ՝ և երկու ձկունս։ * ‖ Եւ ‖ Յհ. 6. 10.
հրամայեաց ն՟ց բազմել երախանս երախանս
40 ՚ի վ՟ր դալար խոտոյ։ * Եւ բազմեցան դասք
41 դասք՝ ըստ հարիւր և ըստ յիսուն։ * Եւ ա-
ռեալ զհինգ նկանակն և զերկուս ձկունսն,
հայեցաւ յերկինս, օրհնեաց՝ մանրեաց զնը-
կանակսն՝ և ետ աշակերտացն զի արկցեն ն՟ց,
և զերկուս ձկունսն բաշխեաց ամենեցուն։
42 * Կերան և յագեցան, * և բարձին զնշ-
43 խարսն երկոտասան սակառի լի, և ՚ի ձկանց
44 անտի։ * Եւ էին որ կերանն՝ իբրև արք
հինգ հազար։
45 * Եւ նոյն ժամայն ձեպեաց զաշակերտսն ԻԲ
մտա-

մտանել 'ի նաւ, և յառաջագոյն քան զնա
երթալ յայնկոյս 'ի Բեթսայիդա, մինչ ինքն
զժողովուրդսն արձակիցէ։ * Եւ հրաժա- 46
րեալ 'ի նոցանէ՝ ել 'ի լեառն կալ յաղօթս։
* Եւ իբրև երեկոյ եղև, էր նաւն 'ի մէջ ծո- 47
‖ Մատթ. վուն, և ինքն 'ի ցամաքի։ * ‖ Եւ ետես ըզ- 48
14. 25. նոսա հողմակոծեալս 'ի վարելն, զի էր հողմն
ըդ՟էմ նց՟. և զչորրորդ պահու գիշերոյն
գայ առ նս՟ գնալով 'ի վ՟ր ծովուն. և կամէր
զանց առնել առ նոքօք։ * Նոքա իբրև տե- 49
սին զի գնայր 'ի վ՟ր ծովուն, համարեցան
թէ առաչօք ինչ լինիցի, և ղաղաղակ բար-
ձին։ * Քանզի ամենեքեան տեսին զնա՝ և 50
խռովեցան. և նա անդէն վաղվաղակի խօ-
սեցաւ ը՟ նոսա և ասէ. քաջալերեցարուք,
ես եմ՝ մի երկնչիք։ * Եւ ել 'ի նաւն առ 51
նոսա, և դադարեաց հողմն։ Եւ առաւել
ևս յիմարեալ էին 'ի միտս իւրեանց, և զար-
մանային յոյժ. * քանզի և 'ի վ՟ր հացին ոչ 52
իմացան, զի էր սիրտ նց՟ թմբրեալ։ * Եւ 53
‖ Մատթ. ‖ իբրև անցին յայնկոյս, եկին յերկիրն Գեն-
14. 34. նեսարէթ։ * Եւ իբրև ելին 'ի նաւէ անտի՝ 54
իսկ և իսկ ծանեան զնա արք տեղւոյն այնո-
րիկ. * և ընթացեալ ըստ ամ՟ գա- 55
ւառն, սկսան մահճօք բերել զհիւանդս,
ուր լսէին՝ թէ անդ իցէ։ * Եւ ուր և մտա- 56
նէր 'ի գեօղս կամ 'ի քաղաքս կմ՟ յագարակս,
'ի հրապարակս դնէին զախտաժէտս, և ա-
ղաչէին զնա՝ զի գոնէ 'ի քղանցս հանդեր-
ձից նր՟ մերձենայցեն. և որ միանգամ մեր-
ձեցանն՝ փրկեցան։

ԳԼ. Է.

1 Եւ ‖ ժողովեցան առ նա փարիսեցիքն՝ և ո- Ե Գ.
մանք 'ի դպրացն՝ որ եկեալ էին յԵրու- ‖ Մտթ. 15. 2.
2 սաղէմէ: *Եւ տեսեալ զոմանս յաշակեր-
տացն նորա, զի խառնակ ձեռօք, այսինքն
է՝ անլուայ ուտէին հաց, բամբասեցին:
3 *Զի փարիսեցիքն և ամ հրէայք՝ եթէ ոչ
բռնալիր լուանան զձեռս, հաց ոչ ուտեն.
4 քանզի ունին զաւանդութի ծերոցն. *և 'ի
հրապարակէ մտեալ՝ եթէ ոչ նախ մկրտի-
ցին, ոչ ուտեն. և այլ ինչ բազում է՝ զոր ընկա-
լան ունել, մկրտութիս բաժակաց և ստո-
5 մանաց և պղնձեաց և մահճաց: *Ապա
հարցանէին ցնա փարիսեցիքն և դպիրք՝ թէ
ընդէ՞ր աշակերտքն քո ոչ գնան ըստ աւանդութե
ծերոցն. այլ խառնակ ձեռօք հաց ուտեն:
6 *Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա՝ թէ
բարւոք մարգարէացաւ Եսայի վն ձեր կեղ-
ծաւորաց, որպէս ասաց. ‖ Ժողովուրդս այս ‖ Եսայ. 29. 13.
շրթամբք մեծարէ զիս, և սիրտք նց հեռա-
7 ցեալ 'ի բացեայ են յինէն: *Զուր պաշ-
տեն զիս, ուսուցանեն վարդապետութիս
8 զմարդկան պատուիրեալս: *Թողեալ զպա-
տուիրանն այ, ունիք զմարդկան աւան-
դութի. մկրտութիս ստոմանաց և բաժա-
կաց, և այլոյ նմանեաց սոյնն առնէք բա-
9 զում: *Եւ ասէ ցնս. բարւոք խոտէք զպա-
տուիրանն այ, զի զձեր աւանդութին հաս-
10 տատիցէք: *Զի մովսէս ասէ. ‖ պատուեա ‖ Ելից. 20. 12.
զհայր քո, և զմայր, ‖ և որ չարախօսեսցէ ‖ Ելից.
զհօրէ, կամ զմօրէ, մահու վախճանեսցի: 21. 17.

*Եւ

Ղեւ. * Իսկ դուք ասէք. եթէ ասիցէ ոք ցհայր կմ 11
20. 9. ցմայր՝ կորբան, որ է պատարագ, զոր յինէն
Առակ. 20. 20. օգտեսցիս։ * Եւ ոչ ևս տայք թոյլ նմա առնել 12
ինչ հօրն, կամ մօրն։ * Եւ անարգէք զբանն 13
այ ձերով աւանդութեամբն, զոր աւանդեցէք.
և բզմ ինչ այլ որ այսմ նման է՝ առնէք։
Մատթ. * Եւ կոչեաց առ ինքն զամ ժողովուրդն, 14
15. 10. ասէ ցնս. լուարուք ինձ ամենեքեան՝ և ի
միտ առէք։ * Ոչինչ արտաքուստ ի մարդ 15
մտեալ՝ եթէ կարիցէ պղծել զնա, այլ որ
ելանէ ի նմանէ՝ այն է որ պղծէ զմարդն։
* Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ։ 16
ԻԴ * Եւ իբրև եմուտ ի տուն յամբոխէ անտի, 17
հարցանէին զնա աշակերտքն վս առակին։
* Եւ ասէ ցնոսա. այդպէս և դուք անմիտ 18
էք, ոչ իմանայք՝ եթէ ամ որ արտաքուստ ի
ներքս մտանէ ի մարդ, ոչ կարէ զնա պղ-
ծել. * զի ոչ եթէ ի սիրտ նր մտանէ, այլ 19
յորովայն՝ և արտաքս ելանէ. և սրբէ զամ
կերակուրսն։ * Եւ ասէր, թէ որ ինչ ի 20
Ծննդ. մարդոյն ելանէ՝ այն պղծէ զմարդ։ * Զի 21
6. 5. ի ներքուստ ի սրտէ մարդկան խորհուրդք
8. 21. Մատթ. չարութ ելանեն. շնութիք, պոռնկութիք,
15. 19. * գողութիք, սպանութիք, ագահութիք, 22
չարութիք, նենգութիք, գիջութիք, չա-
րակնութի, հայհոյութի, ամբարտաւանու-
թի, անզգամութի։ * Այս ամ չարիք ի ներ 23
քուստ ելանեն, և պղծեն զմարդ։
ԻԵ * Եւ անտի յարուցեալ եկն ի սահմանս 24
Մատթ. տիւրոսի և սիդոնի. և մտեալ ի տուն՝ ոչ
15. 21. ումեք կամէր յայտնել, և ոչ կարաց ծած-
կել։ * Լուաւ կին մի զնմանէ, որոյ դուստր 25

իւր

իւր նեղեալ էր յայսոյ պղծոյ . եկն անկաւ
26 առաջի նր ։ * Եւ կինն էր հեթանոս՝ փիւ-
նիկ ասորի յազգէ . և աղաչէր զնա՝ զի զդեւն
27 հանցէ 'ի դստերէ նր ։ * Եւ յս ասէ ցնա .
թո՛յլ տուր՝ նախ յագեսցին մանկունք . զի
ո՛չ է բարւոք առնուլ զհաց մանկանց և ար-
28 կանել շանց ։ * Նա պատասխանի ետ և ա-
սէ . այո՛ տէր՝ և շունք 'ի փշրանաց սեղանոյ ման-
29 կանցն կերակրին ։ * Եւ ասէ ցնա . վս այդր
բանի երթ , ել դեւն 'ի դստերէ քումմէ ։
30 * Գնաց 'ի տուն իւր , և եգիտ ելեալ զդ-
դեւն . և զդուստրն, զի անկեալ դնէր 'ի մա-
31 հիճս ։ * Եւ ելեալ միւսանգամ 'ի սահմա-
նացն տիւրոսի և սիդոնի , և եկն 'ի ծովեզ-
րըն գալիլեացւոց 'ի մէջ սահմանացն 'ի դե-
32 կապոլիս ։ ‖ * Եւ բերին առաջի նր խուլ մի ‖ Մատթ. 9. 32.
և համր . և աղաչէին՝ զի ձեռն դիցէ 'ի վե-
33 րայ նր ։ * Եւ առեալ զնա մեկուսի յամբո-
խէ անտի , արկ զմատունս իւր 'ի ականջս
նր՝ և եթուք անդր . և կալաւ զլեզուէ նր .
34 * Հայեցաւ յերկինս՝ յոգւոց եհան՝ և ասէ .
35 եփփաթա՝ որ է բացիր ։ * Եւ նոյնժամայն
բացան լսելիք նր , և լուծան կապանք լեզ-
36 ուի նորա . և խօսէր ուղիղ ։ * Եւ պատուի-
րեաց նոցա՝ զի մի՛ ումեք ասիցեն . և որչափ
նա պատուիրէր նոցա , նոքա ևս առաւել
37 քարոզէին . * և ևս քան զևս զարմանային
և ասէին . ‖ զամենայն ինչ բարւոք գործեաց ‖ Ծնն. 1. 31.
սա , զի խլից լսել տայ՝ և համրոց խօսել ։

Գլ.

ԳԼ. Ը.

ԿԶ. Յաւուրսն || յայնոսիկ դարձեալ ժողովուրդ- 1
|| Մտթ. բազում էր, և ինչ ոչ ունէին ուտել. կոչեաց
15. 32. զաշակերտսն իւր՝ և ասէ ցնս։ * Գթամ 2
ես 'ի վերայ ժողովրդեանդ. զի արդ երեք
աւուրք են՝ մինչ առ իս են, և ոչ ունին զինչ
ուտիցեն։ * Եւ եթէ արձակեմ զդոսա նօ- 3
թիս 'ի տունս իւրեանց՝ նքթիցեն 'ի ճանա-
պարհի. զի ոմանք 'ի դոցանէ 'ի հեռաստա-
նէ եկեալ են։ * Պատասխանի ետուն նմա 4
աշակերտքն նր. ուստի՞ կարես յագեցուցա-
նել զդոսա հացիւ յանապատի աստ։ * Եւ 5
հարցանէր զնս. քանի՞ նկանակ հաց ունիք։
և նքա ասեն՝ եօթն։ * Եւ հրամայեաց ժո- 6
ղովրդեանն բազմել 'ի վր երկրի. և առեալ
զեօթն նկանակն՝ գոհացաւ՝ եբեկ, և տայր
ցաշակերտսն զի արկցեն. և արկին առաջի
ժողովրդեանն։ * Եւ ձկունս սակաւ ու- 7
նէին. և զայն ևս օրհնեաց, և հրամայեաց
արկանել։ * Կերան և յագեցան, և բարձին 8
զնշխարս կոտորոցն եօթն զամբիղ։ * Եւ 9
էին որ կերանն՝ իբրև չորք հազարք. և ար-
ձակեաց զնոսա։

ԿԷ. * Եւ նոյն ժամայն մտեալ 'ի նաւ հանդերձ 10
աշակերտօքն՝ եկն 'ի կողմանս դաղմանու-
|| Մտթ. նեայ։ * || Ելին փարիսեցիքն՝ և սկսան վի- 11
16. 1. ճել ընդ նմ, և խնդրէին 'ի նմանէ նշան յերկ-
Ղուկ. 12. 54. նից՝ փորձելով զնա։ * Եւ զայրացաւ յոգի 12
իւր՝ և ասէ. զի՞ է՝ զի ազգս այս նշան խնդ-
րէ. ամէն ասեմ ձեզ, թէ տացի նշան ազ- 13
գիս այսմիկ։ * Եթող զնս. դարձեալ ե-

մուտ

14 մուտ 'ի նաւ՝ և գնաց յայնկոյս ։ * Եւ մո- ‖ Մատթ. 16. 5.
ռացան հաց բառնալ. բայց միայն մի նկա-
15 նակ ունէին ընդ իւրեանս 'ի նաւին ։ * Եւ
պատուիրէր նոցա և ասէր. զգոյշ եղերուք 'ի
խմորոյ անտի փարիսեցւոյ՝ և 'ի խմորոյ Հե-
16 րովդիանոսաց ։ * Եւ խորհէին ընդ միմեանս
17 և ասէին, թէ զի հացս ոչ ունիմք ։ * Գի-
տաց յս՝ և ասէ ցնս. զի՞ խորհիք 'ի սիրտս
ձեր թերահաւատք՝ թէ հաց ոչ ունիք. տա-
կաւին ո՞չ իմանայք և ոչ յիշէք. ապշութի
18 ունի զսիրտս ձեր. * աչք գոն՝ և ոչ տեսա-
նէք. ականջք են՝ և ոչ լսէք, և ոչ իմանայք
19 տակաւին, ‖ և ոչ յիշէք ։ * Յորժամ զհինգ ‖ Վեր. 6. 41.
նկանակն 'ի հինգ հազարսն, և քանի՞ սա- Յով. 6. 11.
կառի լի բարձիք զկոտորոցն ։ և ասեն, եր-
20 կոտասան ։ * Եւ յորժամ զեօթն նկանակն
'ի չորս հազարսն, քանի՞ զամբիղ լի բարձիք
21 զկոտորոցն ։ և նոքա ասեն, եօթն ։ * Եւ
22 ասէ ցնս. իսկ զիա՞րդ ոչ իմանայք ։ * Գան
'ի բեթսայիդա. և ածեն առաջի նր կոյր
մի, և աղաչէին զնա՝ զի մերձեսցի 'ի նա ։
23 * Եւ առեալ զձեռանէ կուրին՝ եհան ար-
տաքոյ շինին, եթուք յաչս նր, և ձեռն եդ
'ի վր նր. և հարցանէր ցնա՝ թէ տեսանի՞
24 ցէ՞ ինչ ։ * Հայեցաւ՝ և ասէր, տեսանեմ ըզ-
25 մարդիկս՝ զի շրջին իբրև զծառս ։ * Դար-
ձեալ եդ ձեռս 'ի վր աչաց նորա՝ եբաց, և
տեսանէր. ողջացաւ՝ և տեսանէր համար-
26 ձակ զամ ։ * Արձակեաց զնա 'ի տուն իւր՝
և ասէ. 'ի շէնդ մի մտանիցես, այլ երթ 'ի
տուն քո. և յորժամ 'ի շէնն մտանիցես՝ մի
ումեք ասիցես 'ի շինին ։

* Եւ

ԶԿ * Եւ ել յս աշակերտօքն հանդերձ 'ի շէնս 27
Կեսարեայ փիլիպպեայ. և 'ի ճանապարհին
|| Մատ. 16. 13. հարցանէր ցաշակերտսն և ասէր. || զո՞ ուս-
|| Ղուկ. 9. 18. տեք ասեն զինէն մարդիկ՝ թէ իցեմ։ * Նո- 28
քա ետուն պատասխանի՝ և ասեն. զյովհան-
նէս մկրտիչ, և այլք՝ զեղիա, և այլք՝ զմի
ոք 'ի մարգարէից անտի։ * Ասէ ցնս. իսկ 29
դուք զո՞ ուստեք ասէք զինէն թէ իցեմ։ պա-
տասխանի ետ պետրոս, և ասէ ցնա. դու
ես Քսն։ * Եւ սաստեաց 'ի նս՝ զի մի ու- 30
|| Ղուկ. 9. 30. մեք ասիցեն զնմանէ։ * Եւ սկսաւ || ուսու- 31
ցանել զնոսա, թէ պարտ է որդւոյ մարդոյ
բազում չարչարանս ընդունել, և անարգել
յերիցանց և 'ի քահանայապետից և 'ի դպ-
րաց, և մեռանել. և յերիր աւուր յառ-
նել։ * Եւ համարձակ զբանն խօսեցաւ։ և 32
առեալ զնա մեկուսի պետրոսի՝ սկսաւ սաս-
տել նմա։ * Եւ նա դարձաւ ետես զաշա- 33
կերտսն, սաստեաց պետրոսի և ասէ. Երթ
յետս իմ սատանայ. զի ոչ խորհիս դու զաս-
տուծոյն՝ այլ զմարդկան։ * Եւ կոչեցեալ 34
առ ինքն զժողովուրդն աշակերտօքն հան-
|| Մատ. 16. 24. դերձ՝ ասէ ցնս. || Եթէ ոք կամի գալ զկնի
իմ՝ ուրասցի զանձն իւր, և բարձցէ զխաչ
|| Ղուկ. 9. 23. իւր՝ և եկեսցէ զկնի իմ։ * || Զի որ կամի- 35
|| Ղուկ. 17. 33. ցի ապրեցուցանել զանձն իւր՝ կորուսցէ
զնա. և որ կորուսցէ զանձն իւր վս աւետա-
|| Յովհ. 12. 25. րանին, ապրեցուսցէ զնա։ * Զի՞նչ օգուտ 36
է մարդոյ՝ եթէ զաշխարհս ամ շահեսցի, և
|| Մատ. 10. 33. զանձն իւր տուժեսցէ։ * Քանզի զի՞նչ տա- 37
|| Ղուկ. 9. 26. ցէ մարդ՝ փոխանակ անձին իւրոյ։ * || Զի 38
որոք ամօթ համարեսցի զիս և զբանս իմ 'ի
12. 9.

շնա-

շնացող և 'ի մեղաւոր ազգիս այսմիկ, և որ-
դի մարդոյ յամօթ արասցէ զնա՝ յորժամ ե-
կեսցէ փառօք Հօր իւրոյ և հրեշտակաց սըր-
39 բոց։ * Եւ ասէ ցն՟ս. ‖ ամէն ասեմ ձեզ. ‖Մատթ.
զի են ոմանք 'ի սոցանէ որ աստ կան, որք 16. 28.
մի ճաշակեսցեն զմահ՝ մինչև տեսցեն զար- Ղուկ.
քայութիւն ա՟յ եկեալ զօրութ՟բ։ 9. 27.

Գլ. Թ.

1 Եւ ‖ յետ վեց աւուր առնու յ՟ս ըզ- ‖Մատթ.
պետրոս և զյակոբոս և զյովհաննէս, 17. 1.
և հանէ զն՟ս 'ի լեառն մի բարձր առանձինն. Ղուկ.
2 և յայլակերպս եղև առաջի ն՟ց։ * Եւ ձորձք 9. 28.
ն՟ր եղեն փայլուն սպիտակ յոյժ, ո՟պ թա-
փիչք երկրի ոչ կարեն այնպէս սպիտակա-
3 ցուցանել։ * Եւ երևեցաւ ն՟ց եղիա մովսէ-
4 սիւ հանդերձ, և խօսէին ը՟ յ՟սի։ * Պա-
տասխանի ետ պետրոս՝ և ասէ ցյ՟ս. ռա՛բբի՝
բարւոք է մեզ աստ լինել. և արասցուք ե-
րիս տաղաւարս՝ մի քեզ և մի մովսէսի և մի
5 եղիայի։ * Քանզի ոչ գիտէր զի՞նչ խօսէր,
6 զի զարհուրեալ էին։ * Եւ եղև ամպ մի հո-
վանի 'ի վ՟ր ն՟ց. ձայն եղև յամպոյ անտի՝ և
ասէ. դա՛ է որդի իմ սիրելի, դմա՛ լուա-
7 րուք։ * Եւ յանկարծակի հայեցեալ այսր
անդր՝ ոչ ևս զոք ուրեք տեսին, բայց միայն
8 զյ՟ս ը՟ իւրեանս։ * ‖ Եւ մինչդեռ իջանէին ‖Մատթ.
'ի լեռնէ անտի, պատուիրեաց ն՟ց զի մի ու- 17. 9.
մեք պատմեսցեն զոր տեսինն, բայց յորժամ
9 որդի մարդոյ 'ի մեռելոց յարիցէ։ * Եւ նո-
քա զբանն 'ի միտ ունէին, և խնդրէին ը՟
միմեանս՝ թէ զի՞նչ իցէ 'ի մեռելոցն յառ-
նել։

‖Մաղ․ նել ։ * Հարցին զնա և ասեն . ‖ զի՞նչ է այն 10
4․ 5․ զոր դպիրքն ասեն՝ եթէ նախ Եղիայի պարտ
է գալ ։ * Նա պատասխանի ետ ն̃ց և ասէ . 11
‖Եսայ․ Եղիա նախ եկեալ յարդարեսցէ զա̃մ ։ ‖ իսկ
53․ 3․ ‖Մատթ․ զիա՞րդ գրեալ է զորդւոյ մարդոյ, զի բ̃զմ
17․ 12․ ինչ չարչարեսցի և անարգեսցի ։ * ‖ Այլ 12
ես ասեմ ձեզ, եթէ Եղիա եկն, և արարին
ը̃ նմա զինչ և կամեցան . որպէս և գրեալ
է վասն նորա ։

Օ Բ * Եւ եկեալ առ աշակերտսն, տեսին ամ- 13
բոխ շուրջ զնոքօք, և զդպիրսն՝ զի վիճէին
ը̃ նս ։ * Եւ վաղվաղակի ա̃մ ժողովուրդն 14
իբրև տեսին զնա զարմացան, և ը̃ առաջ
ընթացեալ ողջոյն տային նմա ։ * Եւ եհարց 15
‖Ղուկ․ զնս՝ թէ զի՞նչ վիճէիք ը̃ նս ։ * ‖ Պատաս- 16
9․ 38․ խանի ետ մի ոմն ՚ի ժողովրդենէն և ասէ .
վարդապետ՝ ածի զորդի իմ առ քեզ, զոր
ունի այս համր . * և ուր հասանէ՝ զարկու- 17
ցանէ զնա . և փրփրէ՝ և կրճտէ զատամունս
իւր՝ և ցամաքի . և ասացի ցաշակերտսն քո
զի հանիցեն, և ոչ կարացին հանել զնա ։
* Պատասխանի ետ ն̃ց և ասէ . ո՜վ ազգ ան- 18
հաւատ՝ մինչև յե՞րբ իցեմ առ ձեզ . մինչև
ցե՞րբ անսայցեմ ձեզ . ածէք զնա առ իս ։
* Եւ ածին զնա առ նա . իբրև ետես զնա 19
այսն, վաղվաղակի շարժեաց զնա, և ան-
կեալ յերկիր թաւալէր և փրփրէր ։ * Եւ- 20
հարց ցհայր ն̃ր և ասէ . քանի՞ ժամանակք
են՝ յորմէ հետէ այդ եղև դմա ։ և նա ասէ .
՚ի մանկութէ . * բազում անգամ ՚ի հուր 21
արկանէ զդա և ՚ի ջուր՝ զի կորուսցէ . այլ՝
եթէ կարող ինչ ես, օգնեա մեզ տէր՝ գթա-
ցեալ

22 ցեալ 'ի վ՛ն մեր ։ * Եւ Յս ասէ ցնա . աստ-
ցեր՝ թէ կարող ես . ամենայն ինչ հնարա-
23 ւոր է այնմ, որ հաւատայն ։ * Եւ վաղվա-
ղակի աղաղակեաց հայր մանկանն՝ և ասէ .
հաւատամ, օգնեա անհաւատութեան իմում ։
24 * Իբրև ետես Յս՝ եթէ կուտի ժողովուրդն
'ի վերայ, սաստեաց այսոյն պղծոյ և ասէ .
համր և խուլ այս՝ ես տամ քեզ հրաման,
ել 'ի դմանէ, և այլ ևս մի մտանիցես 'ի դա ։
25 * Եւ աղաղակեաց՝ և յոյժ լլկեաց զնա, և
ել . և եղև պատանեակն իբրև զմեռեալ,
26 մինչև բազմաց իսկ ասել թէ մեռաւ ։ * Եւ
Յս կալեալ զձեռանէ նորա՝ յարոյց զնա, և
27 կանգնեցաւ ։ * Եւ իբրև եմուտ նա 'ի տուն,
աշակերտքն առանձինն հարցին զնա . մեք
28 ընդէ՞ր ո՛չ կարացաք հանել զնա ։ * Եւ ասէ
ցնս . այդ ազգ ո՛չ իւիք ելանէ, եթէ ոչ
պահովք և աղօթիւք ։

29 * Եւ անտի ելեալ անցանէին առ գալի- Օ.Գ.
լեացւովք . և ո՛չ կամէր եթէ ոք գիտասցէ ։
30 * ‖ Զի ուսուցանէր զաշակերտսն իւր՝ ‖ Մատթ. 17. 21.
և ասէր ցնս, թէ որդի մարդոյ մատնելոց է Ղուկ.
'ի ձեռս մարդկան, և սպանցեն զնա . և իբ- 9. 22.
31 րև սպանցի՝ յետ երիս աւուր յարիցէ ։ * Եւ նո-
քա ո՛չ գիտէին զբանն, և երկնչէին հարցա-
32 նել զնա ։ * Եւ եկն 'ի կափառնաում . և իբ-
րև եմուտ 'ի տուն, հարցանէր զնս . զի՞նչ
33 վիճէիք զճանապարհայն ընդ միմեանս ։ * Եւ
նոքա լուռ լինէին . քանզի ընդ միմեանս վի-
ճէին 'ի ճանապարհին ‖ թէ ո՛վ մեծ իցէ ։ ‖ Մատթ.
34 * Եւ իբրև նստաւ՝ կոչեաց զերկոտասանսն 18. 1. Ղուկ.
և ասէ ցնս . եթէ ոք կամի առաջին լինել՝ ե- 9. 46.

ղիցի ամենեցուն կրտսեր՝ և ամենեցուն պաշ-
տօնեայ: * Եւ առեալ մանուկ մի կացոյց 'ի 35
մէջ նոցա. և ընկալեալ զնա 'ի գիրկս իւր, ա-
սէ ցնոսա: * Որ միանգամ յայսպիսի ման- 36
կտւոյ ընկալցի յանուն իմ, զիս ընդունի. և
որ զիս ընդունիցի, ոչ զիս ընդունի՝ այլ զայն
|| Ղուկ. որ առաքեացն զիս: * || Պատասխանի ետ 37
9. 49. նմա Յովհաննէս և ասէ. վարդապետ՝ տեսաք
զոմն, զի յանուն քո դևս հանէր՝ և զմեր կնի
ոչ շրջէր, և արգելաք զնա: * Եւ նա ասէ. 38
|| 1. Կորն. մի արգելուք զնա. || զի ոչոք է՝ որ առնէ զօ-
12. 3. րութիւն յանուն իմ, և կարիցէ հայհոյել զիս:
* Զի որ ոչն է ընդ մեզ հակառակ, 'ի մեր 39
|| Մատթ. կոյս է: * || Եւ որ ոք արբուսցէ ձեզ ջուր 40
10. 42. բաժակաւ յանուանս յայս, թէ դուք քրիստոսի էք,
ամէն ասեմ ձեզ՝ մի կորուսցէ զվարձս իւր:
|| Մատթ. * || Եւ որ ոք գայթագղեցուսցէ զմի 'ի փո- 41
18. 6. քրկանցս՝ որ հաւատան յիս, լաւ էր նմա ա-
Ղուկ. 17. 1. ռաւել՝ եթէ արկեալ էր ընդ պարանոց նորա
|| Մատթ. երկան իշոյ, և ընկեցեալ 'ի ծով: * Եւ || ե- 42
5. 30. 18. 8. թէ գայթագղեցուսցէ զքեզ ձեռն քո, հատ՝
ընկեա 'ի քէն. զի լաւ իցէ քեզ խեղ մտա-
նել 'ի կեանսն յաւիտենից, քան երկուս
ձեռս ունել՝ և երթալ 'ի գեհեն 'ի հուրն
|| Եսայ. անշէջ: * || Ուր որդն նոցա ոչ մեռանի՝ և 43
66. 24. հուրն ոչ շիջանի: * Եւ եթէ ոտն քո գայ- 44
թագղեցուսցէ զքեզ, հատ ընկեա զնա 'ի
քէն. լաւ իցէ քեզ կաղ մտանել 'ի կեանսն
յաւիտենից, քան երկուս ոտս ունել՝ և ան-
կանել 'ի գեհեն 'ի հուրն անշէջ: * Ուր 45
որդն նոցա ոչ մեռանի՝ և հուրն ոչ շիջանի:
* Եւ եթէ ակն քո գայթագղեցուսցէ ըզ- 46
քեզ,

քեզ, հա՛ն զնա 'ի բաց. լաւ իցէ քեզ միով
ակամբ մտանել յարքայութի̅ ա̅յ, քան եր-
47 կուս աչս ունել՝ և անկանել 'ի գեհեն։ * Ուր
որդն ն̅ց ոչ մեռանի՝ և հուրն ոչ շիջանի։
48 * || Զի ա̅մ ինչ հրով յաղեսցի. և ա̅մ ող- || Ղեւտ. 2. 13.
49 ջակէզ աղիւ յաղեսցի։ * || Բարւոք է աղ. || Մատթ.
և եթէ աղն անհամեսցի, իւ համեմեսցի։ 5. 13.
արդ՝ դուք կալարո՛ւք յանձինս ձեր զաղն, և Ղուկ.
խաղաղութի̅ արարէք ը̅ միմեանս։ 14. 34.

ԳԼ. Ժ.

1 Եւ || անտի յարուցեալ գայ 'ի սահմանս Օ. Գ.
Հրէաստանի յայնկոյս Յորդանանու. և || Մատթ.
երթայր դարձեալ խռնեալ ժողովուրդն առ 19. 1.
նա, և որպ̅ սովոր էր՝ միւսանգամ ուսուցա-
2 նէր զն̅ս։ * Իսկ փարիսեցիքն մատուցեալ
փորձելով հարցանէին զնա՝ և ասէին, եթէ
3 արժա՞ն իցէ առն զկին իւր արձակել։ * Նա
պատասխանի ետ նոցա և ասէ. զի՞նչ պատուի-
4 րեաց ձեզ Մովսէս։ * Եւ ն̅ք ասեն. || Մով- || 2. Օրէ.
սէս հրաման ետ գիր մեկնելոյ գրել, և ար- 24. 1.
5 ձակել։ * Պատասխանի ետ Յ̅ս՝ և ասէ ցն̅ս.
վ̅ս խստասրտութե̅ ձերոյ գրեաց ձեզ զպատ-
6 ուիրանն զայն։ * Այլ 'ի սկզբանէ արարա-
ծոց, || արու և էգ արար զն̅ս ա̅ծ, և ասէ։ || Ծննդ.
7 * || Վ̅ս այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր և 1. 27.
8 զմայր, և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ։ * Եւ || Ծննդ. 2. 24.
եղիցին երկոքեան 'ի մարմին մի. և այնուհե- Մատթ. 19. 5.
9 տև ոչ են երկու՝ այլ մարմին մի։ * Արդ՝ զոր 1. Կորն.
10 ա̅ծ զուգեաց, մարդ մի մեկնեսցէ։ * Եւ 7. 10.
'ի տան դարձեալ աշակերտքն զնոյն հարցին
11 ցնա։ * Եւ ասէ ցն̅ս. եթէ այր արձակես-

ցէ

ցէ զկին իւր՝ և արասցէ այլ, շնայ ։ * Եւ 12
կին եթէ ելցէ յառնէ իւրմէ՝ և եղիցի առն
այլում, շնայ ։

Զ.Ի * Եւ մատուցանէին առ նա մանկտի՝ զի 13
ձեռն դիցէ նց̃ ․ իսկ աշակերտքն սաստէին
այնոցիկ՝ որ մատուցանէինն ։ * Իբրև ետես 14
յս̃, բարկացեալ սաստեաց նոցա և ասէ․
Թոյլ տուք մանկտւոյդ գալ առ իս, և մի
արգելուք զդոսա․ զի այդպիսեացդ է ար-
քայութի՛ այ̃ ։ * Ամէն ասեմ ձեզ․ որ ոչ 15
ընկալցի զարքայութի՛ այ̃ իբրև զմանուկ՝ ոչ
մտցէ 'ի նա ։ * Եւ առեալ զնոսա 'ի գիրկս 16
ձեռն եդ 'ի վե̃ր՝ և օրհնեաց զն̃ս ։ * Եւ ի̃ 17
ելանելն նր̃ անտի 'ի ճանապարհ, ահաւա-
սիկ ոմն մեծատուն ընթացեալ 'ի ծունր ի-
‖ Մատթ. ջանէր, հարցանէր զնա՝ և ասէր․ ‖ Վարդա-
19. 16. պետ բարի՝ զի՞նչ արարից՝ զի զկեանսն յա-
Ղուկ. 18. 18. ւիտենականս ժառանգեցից ։ * Եւ յս̃ ասէ 18
ցնա․ զի՞ ասես զիս բարի․ չի՛ք ոք բարի՝ բայց
‖ Ելից. մի ա̃ծ ։ * ‖ Զպատուիրանս գիտես․ մի 19
20. 13. շնար, մի սպանաներ, մի գողանար, մի սուտ
վկայեր․ պատուեա՛ զհայր քո և զմայր․
* Նա պատասխանի ետ և ասէ ցնա․ վար- 20
դապետ՝ զայդ ա̃մ արարի 'ի մանկութէ իմ-
մէ, արդ՝ զի՞նչ ևս պակաս իցեմ ։ * Եւ յս̃ 21
հայեցեալ 'ի նա՝ սիրեաց զնա, և ասէ ցնա․
մի ինչ պակաս է 'ի քէն․ եթէ կամիս կա-
տարեալ լինել, երթ զոր ինչ ունիս վաճա-
ռեա՛ և տո՛ւր աղքատաց, և ունիցիս գանձս
յերկինս, և ա՛ռ զխաչն՝ և եկ զկնի իմ ։ * Եւ 22
նա խոժոռեալ ը̃ բանն՝ գնաց տրտում․ զի
ունէր ինչս բազումս ։ * Եւ հայեցեալ յս̃- 23

կոյս

կոյս յայնկոյս Յս՟, ասէ ցաշակերտսն. զիա՞րդ
դժուարին է՝ որ զինչս ունին, մտանել
24 յարքայութիւն այ՟ ։ * Եւ աշակերտքն զար-
մացեալ էին 'ի վ՟ն բանիցն նր՟ ։ Իսկ Յս՟ դար-
ձեալ պատասխանի ետ նց՟ եւ ասէ. որդեակք՝
ո՞րչափ դժուարին է յուսացելոց յինչս՝ մտա-
25 նել յարքայութիւն այ՟ ։ * Դիւրին է մալխոյ
ընդ ծակ ասղան անցանել՝ քան մեծատան
26 յարքայութի այ՟ մտանել ։ * Եւ նք՟ առաւել
եւս զարմանային՝ եւ ասէին ը՟ միմեանս. իսկ
27 ո՞ կարասցէ ապրել ։ * Հայեցեալ ը՟ նս՟ Յս՟
ասէ. առ 'ի մարդկանէ այդ անհնարին է,
այլ ո՛չ առ 'ի յայ՟ ։
28 * || Սկսաւ ասել ցնա պետրոս. ահաւասիկ Օ Օ
29 մեք թողաք զամ՟, եւ եկաք զհետ քո ։ * Պա- || Մտթ
տասխանի ետ Յս՟ եւ ասէ. ամէն ասեմ ձեզ՝ 19. 27.
ոչ ո՛ք է որ եթող զտուն կամ զեղբարս կամ Ղկ.
զքորս՝ կամ զհայր կամ զմայր կամ զորդիս կամ 18. 28.
զագարակս՝ վս՟ իմ կամ վս՟ աւետարանին.
30 * եթէ ոչ առնուցու հարիւրապատիկ այժմ
յայսմ ժամանակի տունս եւ եղբարս եւ քորս
եւ մարս եւ որդիս՝ եւ ագարակս հալածանօք
հանդերձ, եւ յաշխարհին որ գալոց է՝ ըզ-
31 կեանսն յաւիտենականս ։ * || Զի բազումք || Մտթ
եղիցին առաջինք յետինք՝ եւ յետինք առա- 19. 30. Ղկ.
32 ջինք ։ * Եւ էին 'ի ճանապարհի մինչ դեռ 13. 30.
ելանէին յեմ՟. եւ երթայր Յս՟ առաջի քան
զնոսա, եւ զարմացեալ էին որ զհետն եր-
թային՝ եւ երկնչէին ։
|| Եւ առեալ միւսանգամ զերկոտասանսն Օ Ն
առանձինն, սկսաւ ասել նց՟ զինչ անցք ան- || Մտթ
33 ցանելոց իցեն ընդ նա ։ * Թէ ահաւասիկ 20. 17.
ելա-

Ղուկ. ելանեմք յե̃մ. և որդի մարդոյ մատնեսցի
18. 31. քահանայապետիցն և դպրաց. և դատես-
ցեն զնա ՚ի մահ, և մատնեսցեն զնա հե-
թանոսաց. * և կատակեսցեն զնովաւ, և 34
հարկանիցեն զնա, և թքանիցեն ՚ի նա, և
‖ Մատթ. սպանցեն. և յերիր աւուր յարիցէ: * ‖ Եւ 35
20. 20. երթային առ նովաւ յակովբոս և յովհաննէս՝
որդիքն զեբեդեայ. և ասեն ցնա. վարդա-
պետ՝ կամիմք զի զոր ինչ խնդրեսցուք ՚ի քէն՝
արասցես մեզ: * Եւ նա ասէ ցնոսա. զի՞նչ 36
կամիք յինէն՝ զի արարից ձեզ: * Եւ նոքա 37
ասեն ցնա. տո՛ւր մեզ՝ զի նստցուք մի յա-
ջմէ քումմէ և մի յահեկէ ՚ի փառսն քում:
* Պատասխանի ետ յս̃ և ասէ ցնս̃. ոչ գի- 38
տէք զինչ խնդրէք. կարէ՞ք ըմպել զբաժակն՝
զոր ես ըմպելոց եմ, կամ զմկրտութիւն մկրտիլ՝
զոր ես մկրտելոցն եմ: * Եւ նոքա ասեն 39
ցնա, կարեմք: և յս̃ ասէ ցնոսա. զբաժակն
զոր ես ըմպելոց եմ՝ ըմպիցէք, և զմկրտու-
թիւնն՝ զոր ես մկրտելոց եմ՝ մկրտիցիք.
* այլ նստուցանել ը̃ աջմէ իմմէ և ընդ ա- 40
հեկէ՝ ոչ է իմ տալ, այլ որոց պատրաստեալ
իցէ: * Եւ լուեալ զայն տասանցն, սկսան 41
բարկանալ յակոբայ և յովհաննու: * Եւ 42
յս̃ կոչեաց զնոսա առ ինքն, և ասէ ցնս̃.
‖ Ղուկ. ‖ գիտէք՝ զի որ յանուան իշխանքն են հե-
22. 25. թանոսաց, տիրեն նց̃. և մեծամեծք նց̃,
իշխեն նց̃: * Ոչ նոյնպէս իցէ և ՚ի ձերում 43
միջի. այլ որ կամիցի ՚ի ձէնջ մեծ լինել՝ ե-
ղիցի ձեր պաշտօնեայ. * և որ կամիցի ՚ի 44
ձէնջ առաջին լինել՝ եղիցի ամենեցուն ծա-
ռայ: * Քանզի և որդի մարդոյ ոչ եկն առ- 45

նուլ

նուլ պաշտօն՝ այլ պաշտել, և տալ զանձն
իւր փրկանս փոխանակ բազմաց։ Ի.Ա
46 * Եւ գան յԵրիքով. և ընդ ելանելն նր յԵ-
րիքովէ աշակերտօքն՝ և բազում ժողովր- Մտթ.
դով, որդի Տիմէի Բարտիմէոս կոյր նստէր 20. 29.
47 մուրացիկ յանցս ճանապարհի։ * Իբրև լու- Ղկ.
ուաւ՝ թէ Յս Նազովրեցի է, սկսաւ աղաղա- 18. 35.
կել և ասել. որդի Դաւթի Յս՝ ողորմեա՛ց
48 ինձ։ * Եւ սաստէին նմ բազումք՝ զի լռես-
ցէ. և նա առաւել ևս աղաղակէր. որդի
49 Դաւթի ողորմեա՛ց ինձ։ * Օտեղի առ Յս՝
և հրամայեաց կոչել զնա։ Կոչեն զկոյրն՝ և
ասեն ցնա. քաջալերեա՛ց արի՝ կոչէ զքեզ։
50 * Եւ նր ընկեցեալ զձորձս իւր, յարեաւ և
51 եկն առ Յս։ * Պատասխանի ետ նմ Յս և ա-
սէ. զի՞նչ կամիս՝ թէ արարից քեզ. ասէ ցնա
52 կոյրն. ռա՛բբունի՝ զի բացայց։ * Եւ Յս ա-
սէ ցնա. երթ՝ հաւատք քո կեցուցին զքեզ.
և վաղվաղակի բացաւ, և երթայր զհետ նր
'ի ճանապարհին։

ԳԼ: ԺԱ.

1 Եւ յորժամ մերձ եղեն յԷմ 'ի Բեթփա- Մտթ.
գէ և 'ի Բեթանիա մօտ 'ի լեառն Ձի- 21. 1.
թենեաց, առաքէ երկուս յաշակերտաց ան- Ղկ. 19. 29.
2 տի. * և ասէ ցնս. երթա՛յք դուք 'ի գեօղդ՝
որ ընդդէմ ձեր կայ. և նոյն ժամայն իբրև
մտանէք 'ի նա, գտանէք յաւանակ մի կա-
պեալ. յորոյ վերայ ոչ ո՛ք 'ի մարդկանէ նըս-
3 տաւ, լուծէ՛ք զնա՝ և ածէ՛ք։ * Եւ եթէ ոք
ասասցէ ձեզ՝ եթէ զի՞ լուծանէք զյաւա-
նակդ, ասասջի՛ք՝ եթէ Տն իւրում պիտոյ է.
և

և վաղվաղակի առաքեսցէ զնա այսր ։ * Չո- 4
գան, և գտին զյաւանակն կապեալ առ-
դուրս արտաքոյ ՚ի փողոցի անդ, և լուծին
զնա ։ * Եւ ոմանք յորոց անդն կային, ա- 5
սեն ցնոսա. զի՞ գործէք, զի՞ լուծանէք զը-
յաւանակդ ։ * Եւ նք ասեն ցնոսա ոպ ա- 6
սացն յս. և թոյլ ետուն նց ։ * || Ածեն զը- 7
|| Յով. յաւանակն առ յս. և արկանեն ՚ի վր նր
12. 14. հանդերձս, և նստաւ ՚ի վր նր ։ * Եւ բա- 8
զումք զհանդերձս իւրեանց տարածանէին
՚ի վր ճանապարհին, և այլք ոստս ՚ի ծա-
ռոց հատանէին՝ և արկանէին զճանապար-
հաւն ։ * Եւ որ առաջին և զկնի երթային, 9
աղաղակէին, և ասէին. ովսաննայ բարձ-
|| Սաղ. րելոյն ։ * || Օրհնեալ որ գայդ յանուն տն. 10
117. 26. օրհնեալ թագաւորութիւնդ եկեալ հօր մերոյ
Մատթ. դաւթի. խաղաղութիւն յերկինս՝ և փառք ՚ի
21. 9. բարձունս ։ * Եւ եմուտ յս յեղմ ՚ի տա- 11
Ղուկ. ճարն, և հայեցաւ շուրջ զամենեքումբք.
19. 38. և զի էր երեկոյացեալ ժամն, ել ՚ի բեթա-
նիա երկոտասանիւքն հանդերձ ։

ԻԲ * Եւ ՚ի վաղիւ անդր մինչ դեռ ելանէին ՚ի 12
|| Մատթ. բեթանիա, քաղցեաւ ։ * || Եւ ետես թզ- 13
21. 19. զենի մի ՚ի բացուստ տերևալից. և եկն՝ թէ
գտանիցէ ինչ ՚ի նմ. և իբրև եկն ՚ի նա՝ ոչ-
ինչ եգիտ, բայց միայն տերև. զի ոչ ինչ էր
ժամանակ թզոյ ։ * Պատասխանի ետ և ա- 14
սէ ցնա. մի ևս ոք յաւիտեան ՚ի քէն պտուղ
կերիցէ. և լսէին աշակերտքն նր ։ * Գան 15
|| Մատթ. յեղմ. || և մտեալ ՚ի տաճարն՝ սկսաւ հանել
21. 12. զվաճառականսն և զգնօղս՝ որ էին ՚ի տա-
ճարին. և զսեղանս հատավաճառացն զըր-
ուեաց,

ուեաց, և զաթոռս աղաւնեվաճառացն կոր-
16 ծանեաց. * և ոչ թողոյր՝ եթէ ոք անօթ
17 ինչ անցուցանիցէ ընդ տաճարն. * և ուսու-
ցանէր և ասէր ցնս̃. գրեալ է. ‖ տուն իմ ‖ Եսայ. 56. 7.
տուն աղօթից կոչեսցի ամ̃ հեթանոսաց, և Երեմ. 7. 11.
18 դուք արարէք զդա այրս աւազակաց: * Լու-
ան քահանայապետքն և դպիրք. և խն-
դրէին՝ թէ որպէս կորուսցեն զնա, բայց
երկնչէին 'ի նմանէ. զի ամ̃ ժողովուրդն
19 զարմացեալ էր ընդ ուսումն նր̃: * Եւ իբրև
երեկոյ լինէր՝ արտաքոյ ք̃ զքաղաքն ելա-
20 նէին: * Եւ մինչ դեռ այգուցն առ նովաւ
անցանէին, տեսին զթզենին ցամաքեալ
21 յարմատոց: * Յիշեաց պետրոս՝ և ասէ ցնա.
ռաբբի՝ ահաւասիկ թզենին զոր անիծեր,
22 ցամաքեցաւ: * Պատասխանի ետ յս̃ և ասէ
23 ցնս̃. ‖ եթէ ունիցիք զհաւատս այ̃, * ա- ‖ Մատթ. 21. 21.
մէն ասեմ ձեզ. որ ոք ասիցէ լերինս այսմիկ՝
բարձիր և անկիր 'ի ծով, և ոչ երկմտիցէ 'ի
սրտի իւրում, այլ հաւատայցէ՝ թէ զոր ա-
24 սէն լինի, եղիցի նմ̃ զոր ինչ և ասիցէ: * Վս̃
այսորիկ ասեմ ձեզ. զամ̃ ինչ վասն որոյ ա-
ղօթս արարէք խնդրիցէք, և հաւատայցէք
25 թէ առնուցուք, եղիցի ձեզ: * ‖ Եւ յոր- ‖ Մատթ. 6. 14.
ժամ յաղօթս կայցէք, թողուցուք, եթէ 18. 35.
ունիցիք ինչ զումեքէ. զի և հայրն ձեր՝ որ
յերկինս է, թողցէ ձեզ զյանցանս ձեր:
26 * Ապա եթէ դուք ոչ թողուցուք, և ոչ հայրն
ձեր որ յերկինս է՝ թողցէ ձեզ զյանցանս
ձեր:

27 * ‖ Գան միւսանգամ յեմ̃. և մինչ դեռ 'ի ԼԳ
տաճարի անդ զգնայր, գան առ նա քահա- ‖ Ղուկ.
նա- 20. 1.

նայապետքն և դպիրք և ծերք, * և ասեն 28
ցնա. որո՞վ իշխանութբ առնես զայդ, և ո՞վ
ետ քեզ զիշխանութիւնդ զայդ: * Պատասխա- 29
նի ետ յս և ասէ ցնոսա. հարցից և ես ըդ-
ձեզ բան մի, տո՛ւք ինձ պատասխանի. և ես ա-
սացից ձեզ՝ որով իշխանութբ առնեմ զայս:
* Մկրտութիւնն յովհաննու յերկնի՞ց էր՝ ե- 30
թէ 'ի մարդկանէ, տո՛ւք ինձ պատասխանի:
* Խորհէին ը միմեանս՝ և ասէին. եթէ ա- 31
սեմք եթէ յերկնից, ասէ ցմեզ. իսկ ընդէ՞ր
ո՛չ հաւատացէք նմ: * Ապա եթէ ասեմք՝ 'ի 32
մարդկանէ, երկնչիմք 'ի ժողովրդենէն. զի
ամենեքին գիտէին զյովհաննէս թէ մար-
գարէ էր: * Պատասխանի ետուն և ասեն 33
ցյս. չգիտեմք: Եւ յս ետ նց պատասխանի
և ասէ. և ո՛չ ես ասեմ ձեզ, որով իշխա-
նութբ առնեմ զայս:

Գլ. ԺԲ.

Մատթ. Եւ սկսաւ խօսել ընդ նոսա առակօք՝ և 1
21. 33. ասել: Այր մի տնկեաց այգի, և ած
Ղուկ.
20. 9. շուրջ զնովաւ ցանգ, և փորեաց հնձան փո-
Եսայ. րեաց, և շինեաց աշտարակ. և ետ զնա ցը-
5. 1. մշակս, և գնաց 'ի տար աշխարհ: * Եւ ա- 2
Երեմ.
2. 21. ռաքեաց առ մշակսն 'ի ժամանակի ծառայ
մի, զի 'ի մշակաց անտի առցէ 'ի պտղոյ այգ-
ւոյն: * Եւ նց կալեալ զնա հարին զնա, 3
և արձակեցին ունայն: * Դարձեալ առա- 4
քեաց առ նս այլ ծառայ, և զնա կառափ-
նատեցին՝ և արձակեցին անարգեալ: * Եւ 5
դարձեալ այլ առաքեաց, և զնա սպանին.
և զբազում այլս՝ զոմանս հարկանէին և զո-
մանս

6 մանս սպանանէին: * Ապա որդի մի էր իւր
սիրելի, զնա առաքեաց առ նոսա յետոյ, եւ
ասէ. թերեւս ամաչեսցեն յորդւոյ աստի իմ-
7 մէ: * Իսկ մշակքն իբրեւ տեսին զնա թէ
գայ՝ ասեն ցմիմեանս. սա է ժառանգն, ե-
կա՛յք սպանցուք զսա, եւ մեր լիցի ժառան-
8 գութիւն: * Եւ կալեալ զնա սպանին, եւ
9 հանին արտաքոյ այգւոյն: * Արդ՝ զի՞նչ ա-
րասցէ տէր այգւոյն: եկեսցէ եւ կորուսցէ
զմշակսն, եւ տացէ զայգին 'ի ձեռս այլոց:
10 * Եւ ո՞չ զգիրն զայն իցէ ընթերցեալ ձեր,
թէ ‖ զվէմն զոր անարգեցին շինօղքն, նա ե- ‖ Սաղմ. 117. 22.
11 ղեւ գլուխ անկեան: * 'Ի տեառնէ եղեւ այս, եւ Եսայ.
12 է սքանչելի յաչս մեր: * Եւ խնդրէին զնա 28. 16.
ունել, եւ երկեան 'ի ժողովրդենէ անտի,
զի գիտացին թէ առ նոսա ասաց զառակն.
13 եւ թողին զնա եւ գնացին: * ‖ Եւ առաքեն ‖ Մատթ.
առ նա զոմանս 'ի փարիսեցւոց անտի՝ եւ 'ի 22. 15. Ղուկ.
հերովդիանոսաց, զի զնա որսասցեն բա- 20. 20.
14 նիւ: * Եւ նոքա եկեալ հարցանէին զնա նեն-
գութ՝ եւ ասէին. վա՛րդապետ՝ գիտեմք զի
ճշմարիտ ես, եւ ո՛չ ինչ փոյթ է քեզ զումե-
քէ. զի ո՛չ հայիս յերեսս մարդկան, այլ
ճշմարտութեամբ զճանապարհն Աստուծոյ ուսուցանես.
արդ՝ ասա՛ մեզ, արժա՞ն է հարկս տալ կայ-
15 սեր՝ թէ ո՛չ. տացո՞ւք՝ եթէ ո՛չ տացուք: * Եւ
Յիսուս գիտաց զկեղծաւորութիւն նոցա, ասէ ցնո-
սա. զի՞ փորձէք զիս կե՛ղծաւորք. բերէ՛ք
16 ինձ դահեկան մի՝ զի տեսից: * Եւ նոքա բե-
րին: եւ ասէ ցնոսա. ո՞յր է պատկերս այս՝
17 կամ գիր: Եւ նոքա ասեն ցնա. կայսեր: * Պա-
տասխանի ետ Յիսուս, եւ ասէ ցնոսա. ‖ երթա՛յք ‖ Հռովմ. 13. 7.
տո՛ւք

տուք զկայսերն՝ կայսեր, և զա͞յն՝ ա͞յ։ և
զարմացան ընդ նա։
ԼԴ * ‖ Գան առ նա սադուկեցիքն որ ասեն՝ թէ 18
‖Մ~~ք. չիք յարութիւն. հարցանէին զնա և ասէին։
22. 23. * Վարդապետ՝ մովսէս գրեաց մեզ. ‖ եթէ 19
Ղ~~կ. ուրուք եղբայր մեռանիցի և թողուցու կին՝
20. 27. և որդի ոչ թողուցու. զի առցէ եղբայր նո-
‖2. Օրէ. 25. 5. րա զկինն ն͞ր, և յարուսցէ զաւակ եղբօր իւ-
րում։ * Արդ՝ եղբարք եօթն էին առ մեզ. 20
առաջինն առ կին՝ և մեռաւ, և ոչ եթող
զաւակ։ * Եւ երկրորդն առ զնոյնն՝ և մե- 21
ռաւ, և ոչ նա եթող զաւակ. նոյնպէս և
երրորդն առ զնոյն։ * Եւ եօթնեքեան իսկ. 22
և ոչ թողին զաւակ. յետ ամենեցուն մե-
ռաւ և կինն։ * Արդ՝ ՚ի յարութեան յորժամ 23
յառնիցեն, ո՞յր ՚ի նոցանէ լինիցի կինն. զի
եօթնեքեան կալան զնա կին։ * Պատաս- 24
խանի ետ յ͞ս և ասէ ցնոսա. ո՞չ վասն այդո-
րիկ իսկ մոլորեալ էք. զի ոչ գիտէք զգիրս՝
և ոչ զզօրութիւն ա͞յ։ * Զի յորժամ ՚ի մե- 25
ռելոց յարիցեն, ոչ արք կանայս առնեն, և
ոչ կանայք արանց լինին. այլ իբրև զհրեշ-
տակս իցեն՝ որ յերկինս են։ * Այլ վասն 26
յարութեան մեռելոց զի յառնեն, ո՞չ իցէ ըն-
թերցեալ ձեր ՚ի գիրսն մովսէսի ՚ի մորեն-
‖Ելից. ւոջն. ո՞րպ ասաց ցնա ա͞ծ. ‖ Ես եմ ասէ՝ ա͞ծ
3. 6. աբրահամու, ա͞ծ իսահակայ, և ա͞ծ յակով-
բայ։ * Եւ ոչ է ա͞ծ մեռելոց՝ այլ կենդանե- 27
‖Մ~~ք. եաց։ և արդ՝ դուք յոյժ մոլորեալ էք։ *‖ Եւ 28
22. 35. մատուցեալ մի ոմն ՚ի դպրացն՝ լսէր ն͞ց մինչ
վիճէին. իբրև ետես եթէ բարւոք ետ ն͞ց
զպատասխանին, եհարց ցնա և ասէ. ո՞ր

պատ-

29 պատուիրան է առաջին ։ * Եւ յս ասէ ցնա․
առաջին քան զամ՝ ‖ Լուր իէլ, տր ած մեր՝ ‖ 2․ Օրէ․ 6․ 4․
30 տր մի է․ * և սիրեսցես զտր ած քո յամ
սրտէ քումմէ, և յամ անձնէ քումմէ, և
յամ մտաց քոց, և յամ զօրութե քումմէ․
31 այս է առաջին պատուիրան ։ * ‖ Եւ երկ- ‖ Ղեւ․ 19․ 18․
րորդն նման սմին․ սիրեսցես զընկեր քո՝ Հռով․ 13․ 9․
իբրև զանձն քո ։ մեծ քան զսոսա այլ պատ-
32 ուիրան ոչ գոյ ։ * Եւ ասէ ցնա դպիրն․ բար- Գաղ․ 5․ 14․
ւոք է վարդապետ․ ճշմարտութբ ասացեր՝ Յակ․ 2․ 8․
թէ մի է ած, և ոչ գոյ այլ բաց ՚ի նմանէ ։
33 * Եւ սիրել զնա յամ սրտէ և յամ զօրութե
և յամ մտաց, և սիրել զընկերն իբրև զան-
ձըն, առաւել է քան զողջակէզս և զզոհս ։
34 * Եւ տեսեալ յսի թէ իմաստութբ ետ ըզ-
պատասխանին՝ ասէ ցնա․ չես հեռի յար-
քայութե այ ։ և ոչ ևս ոք իշխէր ինչ հար-
ցանել ցնա ։ ԼԵ
35 * Պատասխանի ետ յս և ասէ, մինչ ուսու-
ցանէր ՚ի տաճարին․ ‖ զիա՞րդ ասեն դպիրքն, ‖ Մատթ․
36 եթէ քն որդի դաւթի է ։ * Եւ ինքն դա- 22․ 42․
ւիթ հոգւովն սրբով ասէ․ ‖ ասաց տր ցտր Ղուկ․ 20․ 41․
իմ, նիստ ը աջմէ իմմէ՝ մինչև եդից զթըշ- ‖ Սաղ․ 109․ 1․
37 նամիս քո պատուանդան ոտից քոց ։ * Արդ
եթէ ինքն իսկ դաւիթ զնա տր կոչէ՝ զիա՞րդ
իցէ որդի նր ։ և բազում ժողովուրդ լսէր
38 նմ քաղցրութբ ։ * Եւ ասէր ուսուցանելով
՚ի վարդապետութե իւրում․ ‖ զգո՛յշ լերուք ‖ Մատթ․ 23․ 5․
՚ի դպրաց անտի, որ կամին ՚ի հանդերձս ե- Ղուկ․ 20․ 46․
րևելիս շրջել, զնախողջոյնս խնդրել ՚ի
39 հրապարակս, * և զնախաթոռս ՚ի ժողո-
40 վուրդս, և զգահավորս յընթրիս ։ * ‖ Որ ‖ Մատթ․ 23․ 14․

ու-

ուտեն զտունս այրեաց, պատճառանօք յեր-
կարեալ զաղօթս, զի աւելի եւս դատաստանս
‖ Ղուկ. ընկալցին ։ * ‖ Կայր յս ընդդէմ գանձանա- 41
21. 1. կին, տեսանէր թէ զիա՞րդ ժողովուրդն ար-
կանէր պղինձ 'ի գանձանակն. եւ բազում
մեծատունք արկին բզմ ինչ ։ * Եկն այրի 42
մի՝ եւ արկ երկուս լումայս, որ է նաքարա-
կիտ մի ։ * Եւ կոչեցեալ առ ինքն զաշակերտ- 43
սն, ասէ ցնոսա. ամէն ասեմ ձեզ՝ զի այ-
րին այն տառապեալ շատ արկ քան զամե-
նեսեան՝ որ արկին 'ի գանձանակն ։ * Զի ամե- 44
նեքին յաւելորդաց իւրեանց արկին.
այլ նա 'ի չքաւորութենէ իւրմէ՝ զմ ինչ զոր
ունէր՝ արկ գոյիւ չափ զկեանս իւր ։

ԳԼ. ԺԳ.

Եւ ‖ յելանելն նր 'ի տաճարէ անտի, ասէ 1
ցնա մի յաշակերտացն նր. վարդապետ,
‖ Մատթ.
24. 1. տես որպիսի են քարինքս, եւ որպիսի շին-
ուածք ։ * Պատասխանի ետ նմ յս եւ ասէ. 2
տեսանես զայդ մծ շինուածս, ամէն ասեմ
‖ Ղուկ. ձեզ՝ ‖ եթէ ոչ թողցի այդր քար 'ի քարի վե-
19. 44. րայ՝ որ ոչ քակտեսցի ։ * Եւ մինչ նստէր նա 3
21. 6. 'ի լերինն ձիթենեաց յանդիման տաճարին,
հարցանէին ցնա առանձինն՝ պետրոս եւ յա-
կոբոս եւ յովհաննէս եւ անդրէաս ։ * Ասա 4
մեզ՝ երբ լինիցի այդ. եւ զի՞նչ նշան է՝ յոր-
ժամ կատարելոց իցէ այդ ամ ։ * Պատաս- 5
‖ Եփես. խանի ետ յս, եւ ասէ ցնս. ‖ զգոյշ կացէք,
5. 6. մի ոք զձեզ խաբեսցէ ։ * Զի բազումք ե- 6
2. Թես. կեսցեն յանուն իմ, եւ ասիցեն՝ թէ ես եմ
2. 3. քն. եւ զբազումս մոլորեցուսցեն ։ * Յորժամ 7

յոր-

յորժամ լսիցէք պատերազմունս և համ-
բաւս պատերազմաց՝ մի խռովիցիք, զի պարտ
8 է լինել. բայց չև է կատարածն։ * Զի յա-
րիցէ ազգ յազգի վ՟ր, և թագաւորուի՟ 'ի
թագաւորուե՟ վ՟ր. և եղիցին շարժմունք
'ի տեղիս տեղիս, սովք և սրածուի՟ք և խռ-
ռովուի՟ք. այլ այն ա՟մ սկիզբն է երկանց։
9 * Եւ զձեզ իսկ մատնեսցեն յատեանս, և
'ի ժողովուրդս տանջիցիք, և առաջի դա-
տաւորաց և թագաւորաց կայցէք վասն իմ
10 'ի վկայութի՟ նոցա, * և ա՟մ հեթանոսաց։
բայց նախ պա՛րտ է աւետարանիս քարոզել։
11 * ‖ Եւ յորժամ տանիցին զձեզ մատնել, ‖ Մատթ.
մի յառաջագոյն հոգայցէք, և մի զմտաւ ա- 10. 19.
ծիցէք՝ թէ զի՞նչ խօսիցիք. այլ որ ինչ տացի Ղուկ.
ձեզ 'ի ժամուն յայնմիկ՝ զայն խօսիցիք. զի 12. 11.
ո՛չ դուք էք որ խօսիցիքն՝ այլ հոգին ս՟բ։ 21. 14.
12 * Մատնեսցէ եղբայր զեղբայր 'ի մահ՝ և
հայր զորդի. և յարիցեն որդիք 'ի վ՟ր հարց,
13 և սպանանիցեն զնոսա։ * Եւ եղիջիք ա-
տեցեալք յամենեցունց վ՟ս անուան իմոյ.
այլ որ համբերեսցէն իսպառ՝ նա կեցցէ։
14 * ‖ Եւ յորժամ տեսանիցէք զպղծութի՟ ա- ‖ Դան.
ւերածին, զի կայցէ 'ի տեղւոջ ուր չիցէ ար- 9. 27.
ժան. որ ընթեռնուն 'ի միտ առցէ։ Յայն- Մատթ.
ժամ որ 'ի Հրէաստանի իցեն՝ փախիցեն 'ի 24. 15.
15 լերինս. * և որ 'ի վ՟ր տանեացն իցէ՝ մի իջ- Ղուկ.
ցէ 'ի տուն, և մի մտցէ բառնալ ինչ 'ի տա- 21. 20.
16 նէ իւրմէ. * և որ յագարակին իցէ՝ մի դարձ-
17 ցի յետս առնուլ զձորձս իւր։ * Բայց վա՜յ
իցէ յղեաց և ստնտուաց յաւուրսն յայնո-
18 սիկ։ * Յաղօթս կացէք՝ զի մի ձմերանի լի-

նիցի

նիցի այն ։ * Եղիցին աւուրքն այնոքիկ նե- 19
ղութեան՝ որպիսի ոչ եղեն երբեք այնպիսիք
'ի սկզբանէ արարածոց մինչև ցայժմ, և մի
այլ լիցի ։ * Եւ եթէ ոչ էր կարճեալ Տէր զա- 20
ւուրսն զայնոսիկ վասն ընտրելոց իւրոց, ոչ
ապրէր ամենայն մարմին. այլ վասն ընտրելոցն
զորս ընտրեաց՝ կարճեաց զաւուրսն զայնո-
‖ Մատթ. սիկ ։ * ‖ Յայնժամ եթէ ոք ասիցէ ձեզ, ե- 21
24. 23. թէ ահաւասիկ է Քրիստոս կամ աւանիկ, մի հա-
Ղուկ. 17. 23. ւատայցէք ։ * Զի յարիցեն սուտ քրիստոսք 22
և սուտ մարգարէք, և տացեն նշանս և ար-
ուեստս՝ առ 'ի մոլորեցուցանելոյ եթէ հնար
ինչ իցէ և զընտրեալսն ։ * Բայց դուք ըզ- 23
գոյշ լերուք՝ ահաւասիկ յառաջագոյն աս-
‖ Եսայ. ցի ձեզ զամենայն ։ * ‖ Այլ յաւուրսն յայ- 24
13. 10. նոսիկ յետ նեղութեանն այնորիկ արեգակն խա-
Եզեկ. 32. 7. ւարեսցի, և լուսին ոչ տացէ զլոյս իւր. * Եւ 25
Յովէլ. աստեղք յերկնից թօթափեսցին, և զօրու-
2. 10. թիւնք յերկինս շարժեսցին ։ * Եւ յայնժամ 26
տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ ամպովք՝ զօ-
‖ Մատթ. րութեամբ և փառօք բազմօք ։ * ‖ Եւ յայնժամ 27
24. 31. առաքեսցէ զհրեշտակս իւր, և ժողովեսցէ
զընտրեալս իւր 'ի չորից հողմոց՝ 'ի ծագաց
երկրի մինչև 'ի ծագս երկնից ։ * Բայց դուք 28
'ի թզենւոյ անտի ուսջիք զառակն. յոր-
ժամ տակաւ ոստքն նորա կակղանայցեն և տե-
րև արձակիցի 'ի նմա, գիտէք թէ մերձ է ա-
մառն. * Նոյնպէս և դուք՝ յորժամ տեսա- 29
նիցէք զայս ամենայն եղեալ, գիտասջիք թէ մերձ
է առ դուրս ։ * Ամէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ 30
անցցէ ազգս այս՝ մինչև այս ամենայն եղիցի ։ * Եր- 31
կինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ ոչ ան-

32 ցանիցեն։ * Այլ վն̃ աւուրն այնորիկ և ժա-
մուն՝ ոչ ոք գիտէ՝ ոչ հրեշտակք յերկինս՝ և ոչ
33 որդի, բայց հայր միայն։ * ‖ Զգոյշ եղե- ‖Մտթ
րուք. սկեցէք և կացէք յաղօթս. զի ոչ գի- 24. 42.
34 տէք երբ ժամանակն իցէ։ * Որպէս այր մի
գնացեալ ՚ի տար աշխարհ՝ թողուցու զտուն
իւր. և տայցէ ծառայից իւրոց իշխանութի̃,
և իւրաքանչիւր զգործս իւր. և դռնապա-
նին պատուէր տայցէ, զի արթուն լինիցի։
35 * Արդ՝ արթուն կացէք, զի ոչ գիտէք երբ
տէր տանն գայցէ՝ յերեկորեայ՝ եթէ ՚ի մէջ
գիշերի՝ եթէ ՚ի հաւախօսի՝ եթէ ը̃ առա-
36 ւօտս։ * Գուցէ եկեալ յանկարծակի՝ գը-
37 տանիցէ զձեզ ՚ի քուն։ * Բայց զոր ձեզդ ա-
սեմ, ամենեցուն ասեմ՝ արթուն կացէք։

ԳԼ. ԺԴ.

1 Եւ ‖ էր զատիկն և բաղարջակերք յետ եր- Ե. Ե.
կուց աւուրց. խնդրէին քահանայա- ‖Մտթ
պետքն և դպիրք՝ եթէ զիա՞րդ զնա նենգաւ 26. 2.
2 կալեալ սպանանիցեն։ * Բայց ասէին՝ թէ Ղուկ.
մի ՚ի տօնի աստ, զի մի խռովութի̃ լինիցի ՚ի 22. 1.
3 ժողովրդեանն։ * ‖ Եւ մինչ էր ՚ի բեթա- ‖Մտթ
նիայ՝ ՚ի տան սիմովնի բորոտի բազմեալ, 26. 6.
եկն կին մի՝ որ ունէր շիշ իւղոյ նարդեան Յովհ.
ազնուի մեծագնոյ, և բեկեալ զշիշն՝ եհեղ 12. 1.
4 ՚ի վե̃ր գլխոյ նո̃ր։ * Եւ աշակերտքն վշտէին
և ասէին. ընդէ՞ր եղև կորուստ իւղոյդ այ-
5 դորիկ։ * Մարթ էր զայդ իւղ վաճառել
աւելի քան երեք հարիւր դահեկանի, և
տալ աղքատաց. և զայրանային նմա յոյժ։
6 * Եւ յս̃ ասէ ցնո̃. թո՛յլ տուք դմա՝ զի՞ աշ-

խաստ առնէք, զի գործ մի բարի գործեաց
զա յիս։ * Զի յա̄մ ժամ զաղքատս ը̄ ձեզ ու- 7
նիք, եւ յորժամ կամիք՝ կարող էք առնել նց̄
բարիս. այլ զիս ոչ յա̄մ ժամ ը̄ ձեզ ունիք։
* Զոր ունէրն՝ արար. յառաջագոյն 8
խնկեաց զմարմին իմ ՚ի նշան պատանաց։
* Ամէն ասեմ ձեզ. ուր եւ քարոզեսցի աւե- 9
տարանս այս ը̄ ա̄մ աշխարհ, եւ զոր արար
‖ Մտթ. զա՝ խօսեսցի վ̄ յիշատակի դորին։ * ‖ Եւ 10
26. 14. յուդա սկարիովտացի մի յերկոտասանից ան-
տի, գնաց առ քահանայապետսն՝ զի մատ-
նեսցէ զնա նց̄։ * Նոքա իբրեւ լուան՝ խըն- 11
դացին, եւ խոստացան տալ նմա արծաթ։
եւ խնդրէր՝ թէ զիարդ պարապով մատնես-
ցէ զնա։
‖ Մտթ. *‖ Եւ յառաջնում աւուր բաղարջակերացն՝ 12
26. 17. Ղուկ. յորժամ զզատիկն զենուին, ասեն ցնա ա-
22. 7. շակերտքն. ո՞ւր կամիս՝ երթիցուք պատրաս-
տեսցուք՝ զի կերիցես զզատիկն։ * Եւ ա- 13
ռաքէ երկուս յաշակերտաց անտի՝ եւ ասէ
ցնոսա. երթայք ՚ի քաղաք, եւ իբրեւ մտա-
նիցէք ՚ի քաղաքն՝ պատահեսցէ ձեզ այր մի
որ սափոր ջրոյ յուս ունիցի, երթայք զհետ
նորա։ * Եւ յոր տուն մտանիցէ, ասասջիք 14
ցտանուտէրն. վարդապետ ասէ՝ ո՞ւր են ի-
ջավանքն, ուր աշակերտօքս ուտիցեմ զզա-
տիկն։ * Եւ նա ցուցցէ ձեզ վերնատուն մի 15
մեծ զարդարեալ. անդ պատրաստեսջիք
մեզ։ * Եւ գնացին պատրաստել աշակերտ- 16
քըն նր̄. եկին ՚ի քաղաքն՝ եւ գտին ոպ̄ ա-
սացն նոցա. եւ պատրաստեցին զզատիկն։
‖ Մտթ. *‖ Եւ իբրեւ երեկոյ եղեւ՝ գայ երկոտասա- 17
26. 20.

նիւքն

18 նիւքն հանդերձ: *Եւ իբրեւ բազմեցան եւ Ղուկ. 22. 14.
գեռ ուտէին, ասէ յս. ամէն ասեմ ձեզ՝ ‖զի ‖ Յովհ. 13. 21.
մի ոմն ՚ի ձէնջ մատնելոց է զիս, որ ուտէ իսկ
19 ը̄ իս: *Եւ նոքա սկսան տրտմել՝ եւ ասել
մի ըստ միոջէ. միթէ ես իցեմ, եւ միւսն՝
20 միթէ ես իցեմ: *Եւ պատասխանի ետ եւ
ասէ ցնս. մի յերկոտասանից այտի, որ մըխ-
21 եաց ը̄ իս ՚ի սկաւառակդ: *Այլ որդի
մարդոյ երթայ՝ ‖ որպէս եւ գրեալ է վն նր. ‖ Սաղմ. 40. 10.
բայց վայ իցէ մարդոյն այնմիկ՝ յոյր ձեռս որ- Գործ. 1. 16.
դի մարդոյ մատնեսցի. լաւ էր նմա՝ թէ չէր
22 իսկ ծնեալ մարդն այն: *‖Եւ մինչդեռ ու- ‖Ա. Կորն. 11. 24.
տէին, առեալ յսի հաց՝ օրհնեաց եւ եբեկ՝
ետ նց, եւ ասէ. առէք՝ այդ է մարմին իմ:
23 *Եւ առեալ բաժակ՝ գոհացաւ եւ ետ նց,
24 եւ արբին ՚ի նմանէ ամենեքեան: *Եւ ա-
սէ ցնս. այս է արիւն իմ նորոյ ուխտի, որ
25 փոխանակ բազմաց հեղանի: *Ամէն ասեմ
ձեզ, թէ ոչ եւս յաւելից ըմպել ՚ի բերոյ որ-
թոյ մինչեւ ցօրն ցայն՝ յորժամ արբից զնա
26 նոր յարքայութեան այ: *Եւ գոհացեալ ե-
լին ՚ի լեառն ձիթենեաց: ՎԵՐՋ.
27 *Եւ ասէ ցնոսա յս. ‖ամենեքին գայթագ- ‖Յովհ.
ղելոց էք յինէն յայսմ գիշերի. զի գրեալ 16. 32.
է, թէ ‖հարից զհովիւն՝ եւ ոչխարքն ցրուես- ‖Զաքար.
28 ցին: *Այլ յետ յարութեան իմոյ՝ յառաջա- 13. 7.
29 գոյն երթայց քան զձեզ ՚ի գալիլեա: *Պա-
տասխանի ետ պետրոս եւ ասէ ցնա. թէպէտ
եւ ամենեքին գայթագղեսցին, այլ ես ոչ:
30 *Եւ ասէ ցնա յս, ամէն ասեմ քեզ. թէ
դու իսկ յայսմ գիշերի մինչեւ հաւու խօ-
31 սեալ իցէ՝ երիցս ուրասցիս զիս: *Իսկ պետ-

րոս

բոս առաւել եւս պնդէր եւ ասէր. եթէ մե-
ռանել եւս հասանիցէ ինձ ընդ քեզ, զքեզ ոչ ու-
րացայց, նոյնպէս եւ ամենեքեան ասէին։
Մատթ. 26. 36. Ղուկ. 22. 40. * Գան 'ի գեօղն՝ որում անուն էր Գեթ- 32
սեմանի. եւ ասէ ցաշակերտսն. Նստարո՛ւք
աստ՝ մինչեւ ես յաղօթս կացից։ * Եւ առ- 33
նու ընդ իւր զպետրոս եւ զյակովբոս եւ զյով-
հաննէս, եւ սկսաւ տխրել եւ հոգալ։
* Յայնժամ ասէ ցնոսա. տրտում է անձն իմ 34
մինչեւ 'ի մահ, մնացէք աստ՝ եւ արթո՛ւն կա-
ցէք։ * Եւ մատուցեալ սակաւիկ մի յա- 35
ռաջ, անկաւ 'ի վերայ երեսաց իւրոց յեր-
կիր. եւ կայր յաղօթս, զի եթէ հնար իցէ՝
անցցէ 'ի նմանէ ժամն։ * Եւ ասէ. աբբա՛ 36
հայր՝ ամենայն ինչ քեզ հնարաւոր է, անցո՛ ըզ-
բաժակս զայս յինէն. բայց ոչ որպէս ես կա-
միմ՝ այլ որպէս դու կամիս։ * Եւ գայ՝ գը- 37
տանէ զնոսա զի ննջէին, եւ ասէ ցպետրոս.
սիմոն ննջես. ոչ կարացեր ժամ մի արթուն
կալ։ * Արթո՛ւն կացէք եւ յաղօթս կացէք, 38
զի մի մտջիք 'ի փորձութիւն. ոգիս յօժար է՝
բայց մարմինս տկար։ * Եւ դարձեալ չո- 39
գաւ եկաց յաղօթս, եւ զնոյն բանս ասաց։
* Դարձաւ միւսանգամ անդրէն, եւ եգիտ 40
զնոսա 'ի քուն. քանզի էին աչք նոցա ծանրա-
ցեալ, եւ ոչ գիտէին թէ զինչ պատասխանի
տայցեն նմա։ * Գայ երրորդ անգամ, եւ 41
ասէ ցնոսա. ննջեցէ՛ք այսուհետեւ եւ հան-
գերո՛ւք, զի հասեալ է վախճան, եկն ժամ՝
եւ ահա մատնի որդի մարդոյ 'ի ձեռս մեղա-
ւորաց։ * Ո՛ն արի՛ք գնասցուք. զի ահա- 42
ւասիկ մերձեցաւ՝ որ մատնելոցն է զիս։

* Եւ

43 * Եւ մինչ դեռ նա զայն խօսէր՝ գայ յուդա
սկարիովտացի՝ մի յերկոտասանից անտի, ‖ և ‖ Մատթ. 26. 47.
ընդ նմա ամբոխ սուսերօք և բրօք՝ 'ի քահա- Ղուկ. 22. 47.
44 նայապետիցն և 'ի դպրաց և 'ի ծերոց։ * Տը- Յովհ. 18. 3.
ւեալ էր նշան մատնչին՝ և ասէր. ընդ որում
ես համբուրեցից՝ նա է. կալջիք զնա՝ և
45 տարջիք զգուշութ։ * Եւ մատուցեալ վաղ-
վաղակի՝ ասէ ցնա. ռաբբի ռաբբի. և համ-
46 բուրեաց զնա։ * Եւ նոքա արկին 'ի նա
47 ձեռս՝ և կալան զնա։ * Եւ մի ոմն յայնցա-
նէ՝ որ զնովաւն կային՝ ձգեաց սուր, և ե-
հար զծառայ քահանայապետին, և 'ի բաց
48 եհան զունկն նր̃։ * Պատասխանի ետ յս̃ և
ասէ ցնոսա. իբրև 'ի վերայ աւազակի ելէք
49 սուսերօք և բրօք ունել զիս։ * Հանապազ
առ ձեզ էի՝ և ուսուցանէի 'ի տաճարին, և
ոչ կալարուք զիս. այլ զի լցցին գիրք մարգա-
50 րէիցն։ * ‖ Յայնժամ թողին զնա աշակերտ- ‖ Մատթ. 26. 56.
51 քըն ամենեքին՝ և փախեան։ * Եւ ոմն ե-
րիտասարդ զհետ երթայր նր̃՝ արկեալ զի-
րև կտաւ մի 'ի մերկոյ. ունէին զնա երի-
52 տասարդքն։ * Եւ նորա թողեալ զկտաւն՝
53 փախեաւ մերկ 'ի նոցանէ։ * ‖ Եւ տարան ‖ Մատթ. 26. 57.
զյս̃ առ քահանայապետն կայիափա. և Ղուկ. 22. 54.
գային ընդ նմա ամ̃ քահանայապետքն՝ և դը- Յովհ. 18. 13.
54 պիրք և ծերք։ * Եւ պետրոս երթայր 'ի
հեռաստանէ զհետ նր̃ մինչև 'ի ներքս իսկ
'ի գաւիթ քահանայապետին, և նստէր ընդ
սպասաւորսն՝ և ջեռնոյր առ լուսոյն։
55 * ‖ Իսկ քահանայապետքն և ամենայն ա- ‖ Մատթ. 26. 59.
տեանն խնդրէին հակառակ յս̃ի վկայութի̃
ինչ, զի սպանանիցեն զնա. և ոչ գտանէին։

* Զի

* Զի բազումք սուտ վկայութիւն վկայէին 56
զնմանէ, եւ նման միմեանց ոչ էին վկայու-
թիւնքն։ * Եւ ոմանք յարուցեալ վկայէին սուտ 57
զնմանէ, եւ ասէին։ * Թէ մեք լուաք 'ի 58
|| Յ-Հ. դմանէ՝ զի ասէր. Ես քակեցից զտաճարդ-
2. 19. զայդ ձեռագործ, եւ զերիս աւուրս շինեցից
այլ՝ առանց ձեռագործի։ * Սակայն եւ այն- 59
պէս չէր նման վկայութիւն նոցա։ * Եւ ապա յա- 60
րուցեալ քահանայապետն 'ի մէջ՝ հարցա-
նէր զնա, եւ ասէր. ոչինչ տաս պատասխանի,
զինչ դոքա զքէն վկայեն; * Եւ նա լուռ ե- 61
եթ կայր՝ եւ ոչ տայր ինչ պատասխանի։ Դար-
ձեալ քահանայապետն հարցանէր զնա կըր-
կին անգամ եւ ասէր. դու ես Քրիստոսն որդի Աստուծոյ
օրհնելոյն։ * Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ 62
|| Մ-թ. ցնա. դու ասացեր՝ թէ ես եմ. || Բայց տե-
24. 30. սանիցէք զորդի մարդոյ նստեալ ընդ աջմէ զօ-
26. 64. րութեան, եւ եկեալ ընդ ամպս երկնից։ * Եւ 63
քահանայապետն պատառեաց վաղվաղակի
զպատմուճանս իւր՝ եւ ասէ. զինչ եւս պի-
տոյ են մեզ վկայք։ * Ահա լուայք ամենե- 64
քին զհայհոյութիւն 'ի բերանոյ դորա, զինչ
թուի ձեզ։ եւ ամենեքեան դատապարտե-
ցին զնա՝ թէ մահապարտ է։ * Եւ ոմանք 65
սկսան թքանել ընդ երեսս նորա. ձորձ ըն-
դ գլխով արկանել՝ կափել եւ ասել, մարգա-
րէա՛ց մեզ Քրիստոսդ՝ ո՛վ է այն որ եհարն զքեզ։
եւ սպասաւորքն ապտակս հանէին նմա։ * || Եւ 66
|| Մ-թ. պետրոս մինչդեռ էր 'ի խոնարհ 'ի գաւթին,
26. 69. գայ աղախին մի քահանայապետին, * եւ 67
Ղ-կ. 22. 56. տեսանէ զնա՝ զի ջեռնոյր. հայեցաւ ընդ նա՝
Յ-Հ. 18. 17. եւ ասէ. եւ դու ընդ Յիսուսի Նազովրեցւոյ էիր։

* Նա

68 * Նա ուրացաւ և ասէ . ո՛չ ճանաչեմ և ո՛չ
գիտեմ զի՛նչ դուդ ասես ։ և իբրև ել յար-
69 տաքին գաւիթն , և հաւ խօսեցաւ ։ * Դար-
ձեալ ետես զնա աղախինն , և սկսաւ ասել
ցայնոսիկ որ շուրջն կային , թէ և սա 'ի նո-
70 ցանէ է ։ * Եւ նա դարձեալ ուրացաւ ։ և
յետ սակաւ միոյ դարձեալ որ շուրջն կային ,
ասեն ցպետրոս . արդարև և դու 'ի նոցանէ
ես , քանզի գալիլեացի ես՝ և խօսք իսկ քո
71 նման են ։ * Եւ նա սկսաւ նզովել՝ երդնուլ
և ասել , թէ ո՛չ գիտեմ զայրն՝ զորմէ դուքդ
72 ասէք ։ * Եւ նոյն ժամայն կրկին հաւ խօսե-
ցաւ ։ ‖ և յիշեաց պետրոս զբանն՝ զոր ասաց ‖ Վեր .
ցնա յս , թէ չև՛ իցէ հաւու երկիցս խօսեալ՝ 14 . 30.
զի դու երիցս ուրասցիս զիս. և սկսաւ լալ ։ Յովհ. 13 . 38.

ԳԼ . ԺԵ .

1 Եւ ‖ վաղվաղակի ընդ առաւօտն խորհուրդ ‖ Մատթ.
արարեալ քահանայապետիցն հանդերձ 27 . 1 .
ծերովքն և դպրօք՝ և ամ ատեանն , կապե- Ղուկ. 23 . 3 .
ցին զյս՝ և տարան մատնեցին պիղատոսի ։ Յովհ.
2 * Եհարց ցնա պիղատոս և ասէ . դո՞ւ ես 18 . 28 .
թագաւորն հրէից ։ Նա պատասխանի ետ
3 նմա և ասէ՝ դո՛ւ ասես ։ * ‖ Եւ չարախօսէին ‖ Մատթ.
զնմանէ յոյժ քահանայապետքն , և նա ոչ- 27 . 12 .
4 ինչ տայր պատասխանի ։ * Իսկ պիղատոս
դարձեալ հարցանէր զնա . ոչի՞նչ տաս պա-
տասխանի , տե՛ս՝ քանի՞ ամբաստանեն ըզ-
5 քէն ։ * Եւ յս այնուհետև ոչի՛նչ ետ պա-
տասխանի , մինչև զարմանալ յոյժ պիղա-
6 տոսի ։ * Ըստ տօնի արձակէր նց զմի ոք
7 զկապեալ , զոր խնդրէին ։ * Եւ

էր

էր որում անուն էր Բարաբբաս՝ կապեալ
ը̄ խռովիչսն, որոց 'ի խռովելն՝ այր մի սպա-
նեալ էր ։ * Ի ձայն բարձր սկսաւ աղաղա- 8
կել ամբոխն եւ խնդրել՝ ոպ̃ սովոր էր, զի
արձակեսցէ նց̃ զԲարաբբայն ։ * Պատաս- 9
խանի ետ Պիղատոս եւ ասէ ցնս̃. կամի՞ք՝ զի
արձակեցից ձեզ զարքայն հրէից ։ * Քան- 10
զի գիտէր թէ առ նախանձու մատնեցին ըզ-
նա քահանայապետքն ։ * Որք եւ զամբոխն 11
հաւանեցուցին՝ զի արձակեսցէ նց̃ զԲարաբ-
‖Մատթ. բայն ։ * ‖ Պատասխանի ետ Պիղա- 12
27. 22. տոս եւ ասէ ցնս̃. իսկ զի՞նչ կամիք թէ ա-
Ղուկ. րարից զարքայն հրէից ։ * ‖ Եւ նոքա դար- 13
23. 14. ձեալ աղաղակէին՝ յորդորեալք 'ի քահանայա-
‖Յովհ. 18. 40. պետիցն, 'ի խաչ հան զդա ։ * Եւ ասէ ցնոսա 14
Պիղատոս. զի՞նչ ինչ չար արարեալ իցէ դո-
րա ։ եւ նք̃ առաւել եւս աղաղակէին եւ ա-
սէին, 'ի խաչ հան զդա ։ * Իսկ Պիղատոս 15
իբրեւ զմիտս կամեցաւ հաճել զամբոխին,
արձակեաց նց̃ զԲարաբբայն. եւ զՅս̃ դան
հարեալ ետ 'ի ձեռս, զի 'ի խաչ ելանիցէ ։
‖Մատթ. *‖ Եւ զինուորքն տարան զնա 'ի ներքս 'ի 16
27. 27. գաւիթն՝ ուր հրապարակն էր. եւ կոչեն
Յովհ. միանգամայն զա̃մ զգունդն, * եւ զգեցու- 17
19. 2. ցանեն նմա քղամիդ կարմիր եւ ծիրանիս, եւ
եդին 'ի գլուխ նր̃ պսակ արարեալ 'ի փշոց ։
* Եւ սկսան ողջոյն տալ նմա՝ եւ ասել. ողջ 18
եր արքայդ հրէից ։ * Եւ ծեծէին զգլուխն 19
եղեգամբ, եւ թքանէին ընդ երեսս, եւ 'ի
ծունր իջեալ երկիրպագանէին նմա ։ * Եւ 20
իբրեւ կատակեցին զնա՝ մերկացուցին ըզ-
քղամիդն եւ զծիրանիս, եւ զգեցուցին նմա

զիւր

զիւր հանդերձն, և ածին արտաքս զի՛ ի
21 21 խաչ հանցեն զնա։ * || Եւ ունէին պահակ || Մատթ.
զսիմոն կիւրենացի՝ որ ը̃ այն անցանէր՝ ե- 27. 32.
կեալ յագարակէ, զհայրն աղեքսանդրի և Ղուկ. 23. 26.
ռուփայ. զի բարձցէ զխաչափայտն նորա։
22 22 * Եւ ածեն զնա 'ի գողգոթա՝ տեղի մի, որ
23 23 թարգմանի՝ տեղի կառափելոյ։ * Եւ տային
նմա գինի զմռսեալ, և նա ոչ առ. և հա-
24 24 նին զնա 'ի խաչ։ * || Եւ բաժանեցին ըզ- || Մատթ.
հանդերձս նր̃, արկեալ վիճակս 'ի վր̃՝ թէ 27. 33. Ղուկ.
25 25 ո՛ զինչ առնուցու։ * Եւ էր ժամ երրորդ՝ և 23. 34.
26 26 հանին զնա 'ի խաչ։ * Եւ էր գիր վնասու Յովհ.
27 27 նր̃ գրեալ՝ թէ թագաւոր է հրէից։ * Եւ 19. 23.
ը̃ նմա հանին 'ի խաչ երկուս աւազակս. մի
28 28 ը̃ աջմէ, և մի ը̃ ահեկէ նր̃։ * || Եւ լցաւ || Եսայ.
գիրն որ ասէ, թէ ը̃ անօրէնս համարեցաւ։ 53. 12.
29 29 * Եւ որք անցանէինն՝ հայհոյէին զնա,
շարժէին զգլուխս իւրեանց և ասէին. || վա՜հ || Յովհ.
որ քակէիր զտաճարն՝ և զերիս աւուրս շի- 2. 19.
30 նէիր. * ապրեցո՛ զանձն քո և էջ 'ի խաչէդ։
31 * Նոյնպէս և քահանայապետքն այպն ա-
րարեալ ը̃ միմեանս հանդերձ դպրօքն՝ ա-
սէին. զայլս ապրեցոյց՝ զանձն ոչ կարէ ապ-
32 րեցուցանել։ * Քս̃դ արքայդ իէ̃լի, իջցէ
այժմ 'ի խաչէ այտի, զի տեսցուք և հաւա-
տասցուք դմա. և որ ը̃ նմա 'ի խաչն ելեալ
33 էին՝ նախատէին զնա։ * Եւ իբրև վեց
ժամ եղև՝ խաւար կալաւ զա̃մ երկիր մին-
34 չև ցիններորդ ժամ։ * Եւ յիններորդ ժամուն ա-
ղաղակեաց յս̃ 'ի ձայն մեծ, և ասէ. || էլի՝ || Սաղմ.
էլի՝ լա՛մա սաբաքթանի. որ թարգմանի. 21. 2. Մատթ.
35 ա̃ծ իմ ա̃ծ իմ՝ ընդէ՞ր թողեր զիս։ * Եւ 27. 46.

ոմանք

ոմանք 'ի նոցանէ որ շուրջն կային զնովաւ՝
իբրև լուան, ասէին թէ զեղիա կարդայ ։
* Եւ ընթացեալ մի ոմն՝ ելից սպունգ մի 36
քացախով, և հարեալ յեղեգան՝ տայր ըմ-
պել նմա, և ասէ. Թո՛յլ տուր տեսցուք՝ գայ
եղիա իջուցանել զդա ։ * Եւ յ՟ս արձակեաց 37
ձայն մեծ՝ և եհան զոգին ։ * Եւ վարագոյր 38
տաճարին պատառեցաւ յերկուս՝ 'ի վերուստ
մինչև 'ի խոնարհ ։ * Եւ տեսեալ հարիւրա- 39
պետին որ կայր անդ՝ եթէ աղաղակեաց և
եհան զոգին, ասէ. արդարև այրս այս որդի
‖Մատթ. ա՟յ էր ։ * ‖ Էին և կանայք՝ որ հայէին 'ի հե- 40
27. 55. ռաստանէ. յորս էր մարիամ մագդաղենա-
ցի, և մարիամ յակովբու փոքրկան, և յով-
սեայ մայրն, և սողոմէ. * որք յորժամ 41
‖ Ղուկ. էրն 'ի գալիլեա՝ ‖ զհետ շրջէին նո՟ր և պաշ-
8. 2. տէին զնա. և այլ բազում կանայք՝ որ ը՟ նմա
իսկ ելեալ էին յե՟եմ։
‖Մատթ. * ‖ Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ քանզի ուրբաթ 42
27. 57. էր՝ որ 'ի շաբաթն մտանէր, * ‖ Եկեալ յով- 43
Ղուկ. 23. 50. սեփ որ յարիմաթեայն էր՝ այր պարկեշտ նա-
‖ Յովհ. խարար, որ և ինքն իսկ ակնունէր արքայու-
19. 38. թեան ա՟յ. համարձակեցաւ՝ եմուտ առ պի-
ղատոս, և խնդրեաց զմարմինն յ՟ի ։ * Եւ 44
պիղատոս զարմացաւ թէ այնչափ վաղ մե-
ռաւ. և կոչեցեալ առ ինքն զհարիւրապետն,
եհարց զնա և ասէ՝ թէ արդարև այնչափ
վա՞ղ մեռաւ ։ * Եւ իբրև ստուգեաց 'ի հա- 45
րիւրապետէն անտի, շնորհեաց զմարմինն
յովսեփայ ։ * Եւ յովսէփ գնեաց կտաւ՝ և 46
իջուցեալ զնա պատեաց կտաւովն, և եդ 'ի
գերեզմանի, զոր էր փորեալ 'ի վիմէ. և

թա-

թաւալեցոյց վէմ մի 'ի դուռն գերեզմանին ։
4 47 * Իսկ մարիամ մագդաղենացի՝ և մարիամ
յակովբայ, և յովսեայ, տեսին զտեղին ուր
եդաւ ։

ԳԼ. ԺԶ.

1 1 Եւ իբրև անց շաբաթն, մարիամ մագ- ‖ Մատթ.
դաղենացի՝ և մարիամ յակովբայ և սա- 28. 1.
ղովմէ՝ չոքան պատրաստեցին խունկս, զի Ղուկ.
2 2 եկեսցեն օծցեն զնա ։ * Եւ ընդ առաւօտս 21. 4.
միաշաբաթուն գան 'ի գերեզմանն ընդ ա- Յովհ.
3 րևագալն, * և ասէին ցմիմեանս, ո՞վ թա- 20. 1.
ւալեցուսցէ մեզ զվէմն 'ի դրաց գերեզմա-
4 նին ։ * Եւ հայեցեալ տեսին՝ զի թաւալե-
ցուցեալ էր զվէմն 'ի գերեզմանէն. քանզի
5 էր մեծ յոյժ ։ * Եւ մտեալ 'ի ներքս 'ի գե-
րեզմանն՝ տեսին երիտասարդ մի զի նստէր
ընդ աջմէ կողմանէ՝ զգեցեալ պատմուճան
6 սպիտակ, և զարհուրեցան ։ * Եւ նա ասէ
ցնա. մի երկնչիք, զյս խնդրէք զնազովրեցի
զխաչելեալն, յարեաւ՝ չէ աստ. ահաւա-
7 դիկ տեղին՝ ուր եդին զնա ։ * Այլ երթայք
ասացէք աշակերտացն՝ և պետրոսի, եթէ
ահա յառաջագոյն երթայ ք զձեզ 'ի գա-
լիլեա, անդ տեսանիցէք զնա՝ ‖ որպէս ա- ‖ Վեր.
8 սացն ձեզ ։ * Եւ իբրև լուան՝ ելին և փա- 14. 28.
խեան 'ի գերեզմանէն, քանզի զահի հա-
րեալ էին. և ոչ ումեք ինչ ասացին, զի
երկնչէին ։
9 * Յարուցեալ յն առաւօտուն առաջինն միա-
շաբաթուն՝ ‖ երևեցաւ մարիամու մագդա- ‖ Ղուկ.
ղենացւոյ, յորմէ հանեալ էր զեօթն դևն ։ 8. 2.
Յովհ.
* Եւ 20. 16.

* Եւ նա երթեալ պատմեաց այնոցիկ՝ որ ընդ 10
նմայն էին, մինչ դեռ սգային և լային: * Նո- 11
քա իբրև լուան թէ կենդանի է՝ և երևե-
‖ Ղուկ. ցաւ նմա, ոչ հաւատացին: * ‖ Յետոյ երևե- 12
24. 13. ցաւ այլով կերպարանաւ՝ որք երթային յան-
դաստան: * Նոքա չոքան պատմեցին այ- 13
լոց, և ոչ նոցա հաւատացին: * Յետոյ մինչ 14
դեռ բազմեալ էին մետասանքն երևեցաւ
նոցա, և թշնամանեաց զանհաւատութիւն նոցա,
և զխստասրտութիւն. զի որ երևեցաւ նոցա
յարուցեալ 'ի մեռելոց՝ և նոքա ոչ հաւատա-
ցին: * Եւ ասէ ցնոսա, երթայք յաշխարհ 15
ամենայն, և քարոզեցէք զաւետարանն ամենայն
արարածոց: * Որ հաւատայ և մկրտեսցի՝ 16
կեցցէ, և որ ոչն հաւատայ՝ դատապարտես-
ցի: * Նշանք այսոքիկ՝ որ հաւատանն, եր- 17
‖ Գործ. թիցեն զհետ այնոցիկ: ‖ յանուն իմ դևս
16. 18. հանցեն, ‖ լեզուս խօսեսցին. * 'ի ձեռս իւ- 18
‖ 2. 4. 10. 46. րեանց ‖ օձս բարձցեն, և եթէ մահացու
‖ 28. 5. ինչ դեղ արբցեն՝ նոցա ինչ ոչ վնասեսցէ. ‖ 'ի
‖ 28. 8. վերայ հիւանդաց ձեռս դիցեն՝ և բժշկեսցին:
‖ Ղուկ. * Եւ ինքն Տէր Յիսուս յետ խօսելոյն ընդ նոսա ‖ համ- 19
24. 51. բարձաւ յերկինս, և նստաւ ընդ աջմէ հօր:
Գործ. 1. 9. * Եւ նոքա ելեալ քարոզէին ընդ ամենայն երկիր՝ 20
Տեառն գործակցութեամբ. և զբանն հաստատէին
ամենայն նշանօք՝ որ երթայր զհետ նոցա:

ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՂՈՒԿԱՑ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ

Աւետարանս որ ըստ Ղուկայ գրեալ է: Նոյն ինքն Ղուկաս աշակերտ էր պետրոսի, և յետ-նորդեցաւ ընթացակից պօղոսի, և վկայեցաւ 'ի նմանէ. սա գրեաց զաւետարանս զայս: Սկիզբն առնէ 'ի ծննդեան յովհաննու, և զոր ըստ նմին. պատմէ և զմարմնանալ Փրկչին. ազգաթիւ առնէ՝ և ելանէ 'ի յովսեփայ 'ի դաւիթ, և 'ի դաւթայ մինչև յադամ: Պատմէ սա և զմկրտութիւնն յովհաննու. և լինելով 'ի լերանն զփորձելն 'ի սատանայէ. և զընտրութիւն աշակերտացն, և այլ եօթանասնիցն. եցոյց նշանս և արուեստս բազումս եղելոց. և զխորհուրդ մարմնութեան, և զչարչարանսն՝ որ մատնեցաւ պիղատոսի պոնտացւոյ, և խաչեցաւ մարմնով. զի զինուորքն բաժանեցին զհանդերձս նորա. և որք խաչեցան յերկուց աւազակացն՝ մին ապաշխարեաց խոստովանութեամբ: Այս զի մարմին նորա եդաւ 'ի գերեզմանի, և յարեաւ յերրորդ աւուրն. և յետ այսորիկ համբարձաւ յերկինս տեսանելով հրեշտակացն:

Ղուկաս արուեստիւ բժիշկ գոլով. սա աշակերտեցաւ Փրկչին. և համարեալ կոչեցաւ 'ի թիւս եօթանասնիցն: Իսկ յետոյ աշակերտեցաւ պօղոսի. վասն որոյ ասի՝ գովութիւն սորա յաւետարանին: Սա հրամանաւ պօղոսի գրեաց զաւետարանն իւր յանտիոք քաղաքի 'ի լեզու ասորի՝ զկնի ծէ ամ համբառնալոյ Փրկչին:

Ղուկաս՝ յարութիւն:

ՍԿԻԶԲՆ ԳԼԽՈՑ

Աւետարանին որ ըստ Ղուկայ ։

	Գլ.	Համր.
Վասն աշխարհագրին .	Բ .	1 .
Վասն բացօթեայ հովուացն .	Բ .	8 .
Վասն Սիմէոնի .	Բ .	25 .
Վասն մարգարէին Աննայի .	Բ .	36 .
Վասն լինելոյ բանին Այ առ Յովհաննէս .	Գ .	2 .
Վասն որոց հարցանէինն զՅովհաննէս .	Գ .	10 .
Վասն փորձութեանց Փրկչին .	Դ .	2 .
Վասն՝ որ ունէր զոգին դիւական .	Դ .	33 .
Վասն զոքանչին Պետրոսի .	Դ .	38 .
Վասն՝ որոց բժշկէին 'ի պէսպէս հիւանդութեանց .	Դ .	40 .
Վասն որսոյ ձկանցն .	Ե .	4 .
Վասն բորոտին .	Ե .	12 .
Վասն անդամալուծին .	Ե .	15 .
Վասն Ղեւեայ մաքսաւորին .	Ե .	27 .
Վասն գօսացեալ ձեռինն .	Զ .	6 .
Վասն առաքելոցն համարոյ .	Զ .	13 .
Վասն երանութեանցն .	Զ .	20 .
Վասն հարիւրապետին .	Է .	2 .
Վասն որդւոյ այրւոյն .	Է .	12 .
Վասն՝ որոց առաքեցանն 'ի Յովհաննէ .	Է .	19 .
Վասն օծանելոյ զՏէրն ձիթովն .	Է .	38 .
Վասն առակի սերմնացանին .	Ը .	5 .
Վասն սաստելոյ ջրոցն .	Ը .	24 .
Վասն՝ որ ունէր զլէգէոնն .	Ը .	27 .
Վասն դստեր ժողովրդապետին .	Ը .	41 .

Վասն

Վասն ոտնալուացող կնոջն. Է. 43.
Վասն առաքելոյ զերկոտասանսն. Թ. 2.
Վասն հինգ հացիցն, և երկու ձկանցն. Թ. 13.
Վասն ցաշակերտսն հարցանելոյ. Թ. 18.
Վասն այլակերպութեն յսի. Թ. 29.
Վասն լուսնոտահարին. Թ. 39.
Վասն խորհելոյն՝ թէ ով մեծ իցէ. Թ. 46.
Վասն չտալոյն հրաման [illegible] երթալ. Թ. 57.
Վասն երևեցուցանելոյ զեօթանասունսն. Ժ. 1.
Վասն հարցանելոյ օրէնսականին. Ժ. 25.
Վասն անկելոյն ՚ի ձեռս աւազակաց. Ժ. 30.
Վասն Մարիամու և Մարթայի. Ժ. 38.
Վասն յաղօթս կալոյն. Ժա. 1.
Վասն խուլ դևին. Ժա. 14.
Վասն՝ որ կինն ձայն եբարձ ՚ի ժողովրդեանն. Ժա. 27.
Վասն նշան խնդրելոյն. Ժա. 29.
Վասն՝ որ փարիսեցին կոչեաց զՏրն. Ժա. 37.
Վասն վայ տալոյ օրէնսականացն. Ժա. 46.
Վասն խմորոյ փարիսեցւոցն. Ժբ. 1.
Վասն բաժանելոյ զինչսն ընդ եղբօրն. Ժբ. 13.
Վասն պտղաբերելոյ անդոյ մեծատանն. Ժբ. 16.
Վասն գալիլեացւոցն՝ և որոց ՚ի սելովամ. և վասն թզենւոյն. Ժգ. 1.
Վասն կորակամեալ կնոջն այսահարի. Ժգ. 11.
Վասն առակացն. Ժգ. 19.
Վասն՝ թէ սակաւք իցեն որ ապրելոց իցեն. Ժգ. 23.
Վասն՝ որք ասացին ցյս զհերովդէէ. Ժգ. 31.
Վասն՝ որ ջրգողեալ էր. Ժդ. 2.
Վասն՝ որք ընտրէին զնախագահս. Ժդ. 7.
Վասն կոչելոյն յընթրիսն. Ժդ. 12.
Վասն շինելոյ աշտարակին. Ժդ. 28.
Վասն հարիւր ոչխարացն. Ժե. 4.

Վասն

Վասն անառակ որդւոյն. ԺԵ. 11.
Վասն անիրաւ տնտեսին. ԺԶ. 1.
Վասն մեծատանն, և ղազարու. ԺԶ. 19.
Վասն տասն բորոտացն. ԺԷ. 12.
Վասն անիրաւ դատաւորին. ԺԸ. 2.
Վասն փարիսեցւոյն, և մաքսաւորին. ԺԸ. 10.
Վասն հարցանելոյ մեծատանն զյս. ԺԸ. 18.
Վասն կուրին. ԺԸ. 35.
Վասն զաքէոսի. ԺԹ. 2.
Վասն գնալոյ առնուլ իւր թագաւորութի
և դառնալ. ԺԹ. 12.
Վասն առնլոյ զտասն մնասն. ԺԹ. 13.
Վասն յաւանակին. ԺԹ. 30.
Վասն հարցանելոյ քահանայիցն զտր. Ի. 1.
Վասն առակի այգւոյն. Ի. 9.
Վասն դահեկանին. Ի. 23.
Վասն սադուկեցւոյն. Ի. 27.
Վասն՝ թէ զիարդ է որդի դաւթի քս. Ի. 41.
Վասն երկու լումայէ այրւոյն. ԻԱ. 2.
Վասն հարցման կատարածին. ԻԱ. 7.
Վասն զատկին. ԻԲ. 1.
Վասն վիճելոյն՝ թէ ով մեծ իցէ. ԻԲ. 24.
Վասն խնդրելոյն սատանայի փորձել զսիմոն. ԻԲ. 31.
Վասն նախատանաց հերովդի. ԻԳ. 11.
Վասն կոծելոյ կանանցն. ԻԳ. 27.
Վասն ապաշխարելոյ աւազակին. ԻԳ. 40.
Վասն խնդրելոյ զտրունական մարմինն. ԻԳ. 52.
Վասն իւղաբեր կանանցն. ԻԴ. 1.
Վասն կղէոպայեանցն. ԻԴ. 13.
Վասն համբառնալոյն տն. ԻԴ. 51.

1843 ամի ապրիլի [illegible]ին

– [illegible]

Սբ՟ Ղուկաս Աւետարանիչ ։

ԱՒԵՏԱՐԱՆ
ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ

ԳԼ. Ա.

1 ՔԱՆԶԻ ԲԱԶՈՒՄՔ
յօժարեցին վերստին կարգել
զպատմութիւն վասն իրացն հաս-
2 տատելոյ 'ի մեզ. * որպէս ա-
ւանդեցին մեզ՝ որ 'ի սկզբանէ ականատեսք
3 և սպասաւորք եղեն բանին: * Կամ եղև
և ինձ, որ 'ի սկզբանէ զհետ երթեալ էի
ամի՝ ճշմարտութեամբ կարգաւ գրել քեզ՝ քաջդ
4 Թէոփիլէ. * զի ծանիցես զբանիցն՝ որոց ա-
շակերտեցար, զճշմարտութիւն:
5 * Եղև յաւուրս Հերովդի արքայի Հրէաս-
տանի, քահանայ ոմն անուն Զաքարիա ‖ 'ի ‖ Մն. 24. 10.
դասակարգէ Աբիայ. և կին նր 'ի դստերաց
6 Ահարոնի, և անուն նր Եղիսաբեթ: * Եւ
էին արդարք երկոքին առաջի Այ, գնային
յամ պատուիրանս և յիրաւունս Տն անա-
7 րատք: * Եւ ոչ գոյր նց որդեակ, քանզի Ե-
ղիսաբեթ ամուլ էր. և երկոքեան անցեալ
էին

էին զաւուրբք իւրեանց ։ * Եւ եղեւ ՚ի քա- 8
հանայանալն նր ը կարգի աւուրցն հասա-
նելոյ առաջի այ, * ը օրինի քահանայու- 9
թեն՝ եհաս նմա խունկ արկանել մտեալ ՚ի
|| Ելք. տաճարն տն. * || Եւ ամ բազմութի ժողովր- 10
30. 8. դեանն կային յաղօթս արտաքոյ՝ ՚ի ժամ
Ղեւտ. խնկոցն ։ * Եւ երեւեցաւ նմա հրեշտակ տն. 11
16. 17. զի կայր ը աջմէ սեղանոյ խնկոցն ։ * Եւ 12
խռովեցաւ զաքարիա՝ իբրեւ ետես, եւ ան-
կաւ ահ ՚ի վր նր ։ * Ասէ ցնա հրեշտակն 13
տն. մի երկնչիր զաքարիա՝ զի լսելի եղեն ա-
ղօթք քո, եւ կին քո եղիսաբեթ ծնցի քեզ
որդի՝ եւ կոչեսցես զանուն նր յովհաննէս ։
* Եւ եղիցի քեզ ուրախութի եւ ցնծութի. 14
եւ բազումք ՚ի ծննդեան նորա խնդասցեն.
* զի եղիցի մեծ առաջի տն. եւ գինի եւ օղի
մի արբցէ. եւ հոգւով սրբով լցցի անդստին 15
յորովայնէ մօր իւրոյ ։ * Եւ զբազումս յորդ- 16
ւոցն իլի դարձուսցէ ՚ի տր ած իւրեանց ։
* Եւ ինքն եկեսցէ առաջի նր հոգւով զօ- 17
|| Մաղաք. րութբ եղիայի, || դարձուցանել զսիրտս հարց
4. 6. յորդիս, եւ զանհաւանս յիմաստութի արդա-
Մատթ. րոց. պատրաստել տն ժողովուրդ կազմեալ ։
12. 14. * Եւ ասէ զաքարիա ցհրեշտակն. եւ իւ գի- 18
տացից զայդ. զի ես ծեր եմ, եւ կին իմ ան-
ցեալ զաւուրբք իւրովք ։ * Պատասխանի ետ 19
հրեշտակն եւ ասէ ցնա. ես եմ գաբրիէլ՝ որ
կամ առաջի այ, եւ առաքեցայ խօսել ընդ-
քեզ՝ եւ աւետարանել քեզ զայդ ։ * Եւ ա- 20
հա եղիցիս համր, եւ մի կարասցես խօսել
մինչեւ ցօրն՝ յորում այդ լինիցի. փոխանակ
զի ոչ հաւատացեր բանից իմոց՝ որք լցցին ՚ի
ժա-

21 ժամանակի իւրեանց ։ * Իսկ ժողովուրդն
ակն ունէր զաքարիայ, և զարմանային ընդ-
22 յամելն նորա 'ի տաճարին ։ * Իսկ իբրև ել
ոչ կարէր խօսել ընդ նոսա. և իմացան թէ տե-
սիլ ետես 'ի տաճարին, և նա նշանացի խօ-
23 սէր ընդ նոսա, և կայր պապանձեալ ։ * Իսկ ե-
ղև իբրև լցան աւուրք պաշտաման նորա,
24 գնաց 'ի տուն իւր. * և յետ աւուրցն այնո-
ցիկ յղացաւ եղիսաբեթ կին նորա. և թա-
քուցանէր զանձն ամիսս հինգ, և ասէր ։
25 * Ո՜ ինչ գործ գործեաց ընդ իս տէր յաւուրս՝
յորս հայեցաւ յիս բառնալ զնախատինս իմ
'ի մարդկանէ ։
26 * Իսկ յամսեանն վեցերորդի առաքեցաւ գա-
բրիէլ հրեշտակ յայ 'ի քաղաք մի գալիլեաց-
27 ւոց, որում անուն էր նազարեթ, * առ կոյս
խօսեցեալ առն, որում անուն էր յովսէփ՝ 'ի
տանէ դաւթի. և անուն կուսին մարիամ.
28 * Իսկ եկեալ առ նա՝ ասէ. ուրախ լեր բերկ-
29 րեալդ տէր ընդ քեզ ։ * Իսկ նա ընդ բանսն
խռովեցաւ, և խորհէր ընդ միտս՝ թէ որպիսի
30 ինչ իցէ ողջոյնս այս ։ * Իսկ ասէ ցնա հրեշ-
տակն. մի երկնչիր մարիամ, զի գտեր
31 շնորհս յայ ։ * ‖ Իսկ ահա յղասջիր՝ և ծնցես ‖ Եսայ. 7. 14.
32 որդի. ‖ և կոչեսցես զանուն նորա Յիսուս ։ * Իսկ ա ‖ Վար. Բ. 21.
եղիցի մեծ, և որդի բարձրելոյ կոչեսցի. և
տացէ նմա տէր ած զաթոռն դաւթի հօր նորա.
‖ և թագաւորեսցէ 'ի վերայ տանն յակով- ‖ Դան. 7. 14.
33 բայ 'ի յաւիտեանս. * և թագաւորութեան Է. 27.
34 նորա վախճան մի լիցի ։ * Իսկ ասէ մարիամ Միքի. 4. 7.
ցհրեշտակն. զիա՞րդ լինիցի ինձ այդ, քան-
35 զի զայր ոչ գիտեմ ։ * Պատասխանի ետ հր-

րեշ-

րեշտակն եւ ասէ ցնա. Հոգի սբ եկեսցէ 'ի
քեզ, եւ զօրութիւն բարձրելոյն հովանի լիցի
'ի վր քո. քանզի եւ որ ծնանելոցն է 'ի քէն՝
սբ է, եւ որդի այ կոչեսցի ։ * Եւ ահա ե- 36
ղիսաբեթ ազգական քո՝ եւ նա յղի է 'ի ծե-
րութե իւրում. եւ այս վեցերորդ ամիս է նր՝
որ ամուլն կոչեցեալ էր. * զի ոչ տկարասցի 37
առ յայ ամենայն բան ։ * Եւ ասէ մարիամ. 38
Ահաւասիկ կամ աղախին տն, եղիցի ինձ
ըստ բանի քում. եւ գնաց 'ի նմանէ հրեշ-
տակն ։

*Յարուցեալ մարիամ յաւուրսն յայնոսիկ, 39
գնաց 'ի լեռնակողմն փութապէս 'ի քաղաքն
յուդայ ։ * Եւ եմուտ 'ի տուն զաքարիայ, 40
եւ ետ ողջոյն եղիսաբեթի ։ * Եւ եղեւ իբ- 41
րեւ լուաւ զողջոյնն մարիամու եղիսաբեթ,
խաղաց մանուկն յորովայնի նորա. եւ լցաւ
եղիսաբեթ հոգւով սրբով. * եւ 'ի ձայն 42
բարձր աղաղակեաց եւ ասէ. օրհնեալ ես դու
'ի կանայս, եւ օրհնեալ է պտուղ որովայնի
քո ։ * Եւ ուստի՞ է ինձ այս, զի եկեսցէ 43
մայր տն իմոյ առ իս ։ * Զի ահաւասիկ իբ- 44
րեւ եղեւ ձայն ողջունի քո յականջս իմ, խա-
ղաց ցնծալով մանուկս յորովայնի իմում ։
* Եւ երանի որ հաւատայցէ՝ եթէ եղիցի 45
կատարումն ասացելոցս նմա 'ի տնէ ։ * Եւ 46
ասէ մարիամ. Մեծացուսցէ անձն իմ զտր.
* Եւ ցնծասցէ հոգի իմ յայ փրկիչ իմ ։ 47
* Զի հայեցաւ 'ի խոնարհութիւն աղախնոյ 48
իւրոյ. զի ահա յայսմ հետէ երանեսցեն ինձ
ամ ազգք ։ * Զի արար ինձ մեծամեծս հզ- 49
զօրն, եւ սբ է անուն նորա ։ * Եւ ողորմու- 50

թիւն

թի ն՟ր ազգաց յազգս երկիւղածաց իւրոց։
51 * ‖ Արար զօրութի՟ բազկաւ իւրով. ցրուեաց ‖ Եսայ։ 51. 9։
զամբարտաւանս մտօք սրտից իւրեանց։ Սաղմ.
52 * Քակեաց զհզօրս յաթոռոց, և բարձրա- 32. 10։
53 ցոյց զխոնարհս։ * ‖ Զքաղցեալս լցոյց բա- ‖ 1 Թագ։
րութ՟, և զմեծատունս արձակեաց ունայնս։ 2. 5. Սաղմ.
54 * Պաշտպանեաց Իսրայէլի ծառայի իւրում՝ յի- 33. 11.
55 շել զողորմութի՟ս։ * Որպէս խօսեցաւ առ
հարս մեր՝ ‖ Աբրահամու և զաւակի նորա ‖ Ծննդ։
56 յաւիտեան։ * Եկաց Մարիամ առ նմ՟ իբրև 17. 9։ 22. 16։
ամիսս երիս, և դարձաւ 'ի տուն իւր։ Սաղմ.
57 * Եւ Եղիսաբեթի լցան ժամանակք ծնանե- 131. 11։
58 լոյ, և ծնաւ որդի։ * Եւ լուան որ շուրջ զնո- Եսայ։ 41. 8։
վաւ էին՝ և ազգատոհմ ն՟ր, զի մեծ արար
տ՟ր զողորմութի՟ իւր ը՟ն նմ՟. և խնդային ը՟ն
59 նմա։ * Եւ եղև յաւուրն ութերորդի՝ եկին
թլփատել զմանուկն, և կոչէին զնա յանուն
60 հօր իւրոյ զաքարիա։ * Պատասխանի ետ
մայր ն՟ր և ասէ. ո՛չ՝ այլ կոչեսցի յովհաննէս։
61 * Եւ ասեն ցնա. քանզի ոչ ո՛ք է յազգի քում,
62 որոյ կոչի անուն յովհաննէս։ * Ակնարկէին
63 հօրն ն՟ր՝ թէ զի՞նչ կամիցի կոչել զնա։ * Եւ
խնդրեաց տախտակ, գրեաց ‖ և ասէ. յով- ‖ Վէր։
հաննէս է անուն դորա։ և զարմացան ա- 1. 13։
64 մենեքին։ * Եւ բացաւ բերան ն՟ր վաղվա-
ղակի՝ և լեզու նորա, և խօսէր՝ և օրհնէր
65 զա՟ծ։ * Եւ եղև ահ 'ի վերայ ամենեցուն որ
լսէին զայս, և որ շուրջ բնակեալ էին զնո-
քօք. և ընդ ա՟մ լեռնակողմն հրէաստանի
66 պատմէին ա՟մ բանքս այսոքիկ։ * Եւ եդին
ամենեքեան որ լսէինն՝ 'ի սիրտս իւրեանց.
և ասէին. զի՞նչ լինիցի մանուկս այս։ և

ձեռն

ձեռն տն էր ը նմա ։ * Եւ զաքարիա հայր 67
նր լցաւ հոգւով սրբով, մարգարէացաւ և
Սաղմ. 73. 12. ասէ ։ * Օրհնեալ տր ած իէլի, զի յայց 68
ել մեզ, և արար փրկուի ժողովրդեան իւ-
Սաղմ. 131. 17. րում ։ * Եւ յարոյց եղջիւր փրկուե մեզ 69
Երեմ. 30. 10. 'ի տանէ դաւթի ծառայի իւրոյ ։ * Որպէս 70
խօսեցաւ բերանով սրբոց՝ որ յաւիտենից
մարգարէքն նր էին ։ * փրկութի 'ի թշնա- 71
մեաց մերոց, և 'ի ձեռաց ամ ատելեաց մե-
րոց ։ * Առնել ողորմութի ընդ հարս մեր, 72
Ծննդ. 22. 16. և յիշել զուխտն իւր սուրբ ։ * Զերդումն 73
Երեմ. 31. 33. զոր երդուաւ աբրահամու հօր մերում՝
տալ մեզ, * առանց երկիւղի, 'ի ձեռաց 74
Եբր. 6. 13. թշնամեաց մերոց փրկեալս ։ Պաշտել զնա
* սրբութբ և արդարութբ առաջի նր զամ 75
աւուրս կենաց մերոց ։ * Եւ դու մանուկ՝ 76
մարգարէ բարձրելոյ կոչեսցիս ։ զի երթի-
ցես առաջի երեսաց տն պատրաստել զճա-
Վյ. 1. 17. նապարհս նր ։ * Տալ գիտութի փրկուե 77
ժողովրդեան նր, 'ի թողութի մեղաց նց ։
* Վասն գթութեց ողորմութե այ մերոյ, 78
Զաքար. 3. 8. որովք այց արասցէ մեզ արեգակն 'ի բար-
6. 12. ձանց ։ * Երեւել՝ որոց 'ի խաւարի և 'ի ստ- 79
Մաղ. 4. 2. ուերս մահու նստէին ։ ուղղել զոտս մեր 'ի
ճանապարհս խաղաղութե ։ * Եւ մանուկն 80
աճէր՝ և զօրանայր հոգւով ։ և էր յանա-
պատս մինչև յօր երևելոյ նր իէլի ։

Գլ. Բ.

Եւ եղև ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ ել 1
հրամանն յօգոստոս կայսերէ՝ աշխարհա-
գիր առնել ընդ ամ տիեզերս ։ * Այս ա- 2
ռա-

ռաջին աշխարհագիր եղեւ ՚ի դատաւորութե
3 ասորւոց կիւրենեայ։ * Եւ երթային ամե-
նեքեան մտանել յաշխարհագիր յիւրաքան-
4 չիւր քաղաքի։ * Ել և յովսէփ ՚ի գալիլեէ ՚ի
քաղաքէ նազարեթէ՝ ՚ի հրէաստան ՚ի քա-
ղաք դաւթի, ‖ որ կոչի բեթղեհէմ. վասն ‖Միքի. 5. 2.
5 լինելոյ նր ՚ի տանէ և յազգէ դաւթի, * մ- Մատթ. 2. 6.
տանել յաշխարհագիր մարեմաւ հանդերձ՝
6 զոր խօսեալն էր նմա, և էր յղի։ * Եւ ե-
ղեւ ՚ի հասանելն նոցա անդր, լցան աւուրք
7 ծնանելոյ նր։ * Եւ ծնաւ զորդին իւր զանդ-
րանիկ, և պատեաց ՚ի խանձարուրս՝ և եդ
զնա ՚ի մսուր. զի ոչ գոյր նոցա տեղի յի-
ջեւանին։
8 * Եւ հովիւք էին ՚ի տեղւոջն յայնմիկ բաց-
օթեայք, որ պահէին զպահպանութի գի-
9 շերոյ հօտից իւրեանց։ * Եւ հրեշտակ Տն
երեւեցաւ նոցա, և փառք Տն ծագեցին առ-
10 նա. և երկեան երկիւղ մեծ։ * Եւ ասէ ցնս
հրեշտակն. մի երկնչիք՝ զի ահաւասիկ ա-
ւետարանեմ ձեզ ուրախութի մեծ, որ ե-
11 ղիցի ամ ժողովրդեանն. * զի ծնաւ ձեզ
այսօր փրկիչ, որ է օծեալ Տր ՚ի քաղաքի
12 դաւթի։ * Եւ այս նշանակ ձեզ. գտանի-
ջիք մանուկ պատեալ ՚ի խանձարուրս, և ե-
13 դեալ ՚ի մսուր։ * Եւ յանկարծակի եղեւ ը
հրեշտակին ընդ այնմիկ բազմութի զօրաց
երկնաւորաց, որ օրհնէին զԱծ՝ և ասէին.
14 * Փառք ՚ի բարձունս այ, և յերկիր խաղա-
15 ղութի, ՚ի մարդիկ հաճութի։ * Եւ եղե-
իբրեւ վերացան ՚ի նոցանէ հրեշտակքն յեր-
կինս, ասեն ցմիմեանս հովիւքն. Եկայք եր-

Թիցուք մինչև ցբեթղեհեմ, և տեսցուք
զինչ է բանս այս որ եղև. զոր Տր եցոյց
մեզ ։ * Եւ եկին փութանակի, և գտին 16
զմարիամ և զյովսէփ և զմանուկն եդեալ
'ի մսուր ։ * Եւ ծանեան վս բանին՝ որ ա- 17
սացաւ նց զմանկանէն ։ * Եւ ամենեքեան 18
որ լսէին, զարմանային վս բանիցն՝ զոր խօ-
սեցան ըն նս հովիւքն ։ * Եւ մարիամ զամ 19
զբանս զայսոսիկ պահէր, և խելամուտ լի-
նէր 'ի սրտի իւրում ։ * Եւ դարձան հո- 20
վիւքն, փառաւոր առնէին և օրհնէին զած
վս ամի՝ զոր լուան և տեսին. որպէս պատմե-
‖ Ծննդ. ցաւ նոցա ։ * ‖ Եւ իբրև լցան աւուրք ութ 21
17. 12. թլփատել զնա, և կոչեցաւ անուն նր ‖ Յս՝
Ղևտ. 12. 3. որ կոչեցեալն էր 'ի հրեշտակէն, մինչև
‖ Վէր. յղացեալ էր զնա յորովայնի ։
1. 31. * Եւ իբրև լցան աւուրք սրբութեն նր ‖ ըստ 22
‖ Ղևտ. 12. 6. օրինացն մովսէսի. ածին զնա յեմ յանդի-
ման առնել Տն ։ * որպէս և գրեալ է յօրէնս 23
‖ Ելից. Տն, ‖ Թէ ամ արու որ բանայ զարգանդ՝
13. 2. սուրբ Տն կոչեսցի ։ * Եւ տալ պատարագ՝ 24
Թուոց. 8. 16. ըստ ասացելոյն ‖ յօրէնս Տն, զոյգս տատրա-
‖ Ղևտ. կաց, կմ երկուս ձագս աղաւնեաց ։ * Եւ 25
12. 8. ահա այր մի էր յեմ, որոյ անուն էր սի-
մէոն. և էր այրն այն արդար և երկիւղած,
և ակն ունէր մխիթարութեն իսրլի, և հոգի
սբ էր 'ի նմա ։ * Եւ էր նր հրաման առեալ 26
'ի հոգւոյն սբյ՝ մի տեսանել զմահ, մինչև
տեսցէ զօծեալն Տն ։ * Եւ եկն հոգւովն 'ի 27
տաճարն. և իբրև ածին ծնողքն զմանուկն
յս՝ առնել նց ըստ սովորութե օրինացն 'ի վր
նր. * Եւ նա առընկալաւ զնա 'ի գիրկս իւր, 28

29 և օրհնեաց զած, և ասէ. Արդ արձակես
զծառայս քո տր ըստ բանի քում 'ի խաղաղու-
30 թի. զի տեսին աչք իմ զփրկութիւն քո.
31 զոր պատրաստեցեր առաջի ամ ժողովր-
32 դոց: Լոյս 'ի յայտնութի հեթանոսաց,
33 և փառս ժողովրդեան քում իէլի: Եւ
էին հայրն և մայրն նր զարմացեալ 'ի վերայ
34 բանիցն, որ խօսէին զնմանէ: Եւ օրհ-
նեաց զնս սիմէոն, և ասէ ցմարիամ մայր
նր. ‖ ահա սա կայ 'ի գլորումն և 'ի կանգ- ‖ Եսայ.
նումն բազմաց 'ի մէջ իէլի, և 'ի նշան հա- 8. 14.
35 կառակութե: Եւ ընդ քո իսկ անձն անց- Հռովմ. 9. 33.
ցէ սուր. զի յայտնեսցին 'ի բզմ սրտից խոր- 1. Պետ.
36 հուրդք: Եւ անդ էր աննա մարգարէ 2. 7.
դուստր փանուելի յազգէ ասերայ. սա ին-
քըն անցեալ էր զաւուրբք բազմօք՝ կեցեալ
37 ընդ առն ամս եօթն 'ի կուսութենէ իւրմէ: Եւ
էր այրի ամաց իբրև ութսուն և չորից. որ
ոչ մեկնէր 'ի տաճարէն, այլ պահօք և աղօ-
38 թիւք պաշտէր զցայգ և զցերեկ: Եւ սա
'ի նմին ժամու յարուցեալ գոհանայր զտնէ,
և խօսէր զնմանէ ընդ ամենեսին՝ որ ակն ու-
39 նէին փրկութեն երէմի: Եւ իբրև կատա-
րեցին զամ ըստ օրինացն տն, դարձան անդ-
րէն 'ի գալիլեա 'ի քաղաքն իւրեանց նա-
40 զարէթ: Եւ մանուկն աճէր և զօրանայր
լի իմաստութբ. և շնորհք այ էին 'ի վր նր:
41 Եւ երթային ծնողք նր ամի ամի ‖ յերէմ ‖ Ելից.
42 'ի տօն զատկին: Եւ իբրև եղեն նր ամք 23. 15.
երկոտասան, յելանել նոցա յերէմ ըստ սո- 34. 18. 2. Օրէ.
43 վորութե տօնին, և կատարել զաւուրսն՝ և 16.
դառնալ անդրէն, մնաց յս մանուկն յերէմ.

Եւ

և ո՛չ գիտացին ծնօղքն նր՟ ։ * Կարծէին զ- 44
նմանէ՝ թէ ընդ ուղեկիցսն իցէ . եկին իբ-
րև աւուր միոյ ճանապարհ՝ և խնդրէին զ-
նա ը՟ դրացիսն և ընդ ծանօթս ։ * Եւ իբրև 45
ո՛չ գտին, դարձան անդրէն յԵ՟մ խնդրել
զնա ։ * Եւ եղև յետ երից աւուրց՝ գտին 46
զնա ՚ի տաճարին, զի նստէր ընդ վարդա-
պետսն . լսէր ՚ի նոցանէ, և հարցանէր զնո-
սա ։ * Զարմանային ամենեքեան՝ որ լսէին 47
՚ի նմանէ՝ ը՟ իմաստութիւն և ը՟ պատասխա-
նիս նր՟ ։ * Եւ իբրև տեսին զնա՝ սքանչա- 48
ցան . և ասէ ցնա մայրն իւր . որդեակ՝ զի՞նչ
գործ գործեցեր դու ընդ մեզ . ահաւասիկ
հայր քո և ես տառապեալք՝ խնդրեաք զ-
քեզ ։ * Եւ ասէ ց՟նս . զի՞ խնդրէիք զիս, 49
ո՞չ գիտէիք եթէ ՚ի տան հօր իմոյ պարտ է
ինձ լինել ։ * Եւ նոքա ո՛չ իմացան զբանն՝ 50
զոր խօսեցաւ ը՟ նոսա ։ * Եւ էջ ը՟ նս՟, և 51
գնաց ՚ի Նազարէթ . և էր նց՟ հնազանդ . և
մայր նր՟ պահէր զա՟մ զբանսն ՚ի սրտի իւ-
րում ։ * Եւ յս՟ զարգանայր իմաստութբ՟ և 52
հասակաւ, և շնորհօք յա՟յ և ՚ի մարդկանէ ։

ԳԼ. Գ.

՚Ի հնգետասաներորդի ամի տէրութեան տի- 1
բերեայ կայսեր, ՚ի դատաւորութեան
հրեաստանի պիղատոսի պոնտացւոյ, և ՚ի
չորրորդապետութեն գալիլեացւոց հերովդի,
և ՚ի փիլիպպոսի եղբօր նր՟ չորրորդապետութե
իտուրացւոց և տրաքոնացւոց աշխարհին,
‖Գործ. և ՚ի չորրորդապետութե լիւսանեայ աբիլենաց-
4. 6. ւոյ, * ‖ և ՚ի քահանայապետութե աննայի 2

և

և Կայիափայ․ եղև բան այ 'ի վր Յովհան-
նու որդւոյ Զաքարիայ՝ յանապատի անդ ։
3 * ‖ Եւ եկն յամ կողմս Յորդանանու քարո- ‖ Մատթ. 3. 1.
զել մկրտութիւն ապաշխարութեան 'ի թողութիւն Մարկ. 1. 4.
4 մեղաց ։ * ոպ և գրեալ է 'ի գիրս պատգա- ‖ Եսայ. 40. 3.
մաց Եսայեայ մարգարէի․ ‖ ձայն բարբա- Յովհ. 1. 23.
ռոյ յանապատի․ պատրաստ արարէք զճա-
նապարհ տն, ուղի՛ղ արարէք զշաւիղս նր․
5 * Ամենայն ձորք լցցին, և ամ լերինք և բլ-
լուրք խոնարհեսցին․ և եղիցին դժուարին-
քըն 'ի դիւրինս, և առապարքն 'ի հարթ
6 ճանապարհս․ * և տեսցէ ամ մարմին ըզ-
7 փրկութիւն այ ։ * Եւ ասէ ցժողովուրդսն ե-
լեալս մկրտիլ 'ի նմանէ․ ‖ ծնունդք իժից՝ ո՞ ‖ Մատթ. 3. 7.
եցոյց ձեզ փախչել 'ի բարկութենէն՝ որ գալոց
8 է ։ * Արարէք այսուհետև պտուղս արժա-
նի ապաշխարութեան․ և մի՛ սկսանիցէք ասել՝
եթէ ունիմք հայր զԱբրահամ․ զայս ասեմ
ձեզ, եթէ կարող է ած 'ի քարանցս յայս-
ցանէ յարուցանել որդիս Աբրահամու ։
9 * Բայց ահաւասիկ տապար առ արմին ծա-
ռոց կայ․ ամենայն ծառ՝ որ ո՛չ առնէ զպը-
տուղ բարւոք, հատանի և 'ի հուր արկանի ։
10 * Հարցանէին զնա ժողովուրդքն և ասէին․
11 Իսկ արդ՝ զի՞նչ գործեսցուք ։ * Պատասխա-
նի ետ և ասէ ցնոսա․ ‖ ոյր իցեն երկու հան- ‖ Յակ. 2. 15.
դերձք՝ տացէ զմին այնմ որ ոչն գուցէ․ և 1. Յովհ. 3. 17.
12 որ կայցէ կերակուր՝ նոյնպ արասցէ ։ * Եկ-
ին և մաքսաւորք մկրտիլ, և ասեն ցնա․
13 վարդապետ՝ զի՞նչ գործեսցուք ։ * Եւ նա
ասէ ցնս․ մի՛ ինչ աւելի քան զհրամայեալն
14 ձեզ առնիցէք ։ * Հարցանէին զնա և զին-

ուորքն

ուորքն և ասէին. և մեք զի՞նչ գործեսցուք:
ասէ ցնոսա. մի՛ զոք խուիցէք՝ և մի՛ զոք զըր-
պարտիցէք, շատ լիցին ձեզ թոշակքն ձեր:
*Մ՝ինչ ակն ունէր ժողովուրդն՝ և խորհէին 15
ամենեքեան՝ ի սիրտս իւրեանց վ͞ն յովհան-
նու՝ միթէ սա իցէ Ք͞ն: *Պատասխանի 16
‖Մատթ. ետ ամենեցուն և ասէ. ‖ Ես մկրտեմ զձեզ
3. 11. Մարկ. ջրով. բայց գայ զօրագոյն քան զիս, զորոյ
1. 8. չեմ բաւական բառնալ զկօշիկս. ‖ Նա մկըր-
Յովհ. տեսցէ զձեզ հոգւով սրբով և հրով: *‖ Որոյ 17
1. 26. ‖Գործ. հեծանոցն՝ ի ձեռին իւրում սրբել զկալ իւր՝
1. 5. և ժողովել զցորեանն՝ ի շտեմարանս իւր, և
‖Մատթ. զյարդն այրեսցէ անշէջ հրով: *Բազում 18
3. 12. և այլ ինչ մխիթարութ͞բ աւետարանէր ժո-
‖Մատթ. ղովրդեանն: *‖ Բայց հերովդէս չորրորդա- 19
14. 4. պետ յանդիմանեալ ՝ի նմանէ վասն հերով-
Մարկ. 6. 17. դիայ կնոջ եղբօր իւրոյ՝ և վ͞ն ա͞մ չարեացն
զոր գործեաց հերովդէս, *յաւել և զայն 20
ևս ՝ի վ͞ր ա͞մի. և եդ ՝ի բանտի զյովհան-
‖Մատթ. նէս: *‖ Եւ եղև ՝ի մկրտիլ ա͞մ ժողովրդ- 21
3. 13. եանն, և Յ͞ս յաւ մկրտելն՝ և կալ յաղօթս,
Մարկ. 1. 9. բանալ երկնից, *և իջանել հոգւոյն ս͞րյ 22
Յովհ. մարմնաւոր տեսլեամբ իբրև զաղաւնի՝ ի վ͞ր
1. 32. ն͞ր. և գալ ձայն յերկնից՝ որ ասէր. դու ես
որդի իմ սիրելի՝ ընդ քեզ հաճեցայ: *Եւ 23
ինքն յ͞ս էր ամաց իբրև երեսնից՝ սկսեալ՝ ո-
րոց ո͞ր կարծէր որդի յովսեփայ: Որ յակով-
բայն. որ հեղեայն. որ մատաթեայն: *Որ 24
ղեւեայն, որ մեղքեայն. որ յաննեայն. որ
յովսեփայն: *Որ մատաթեայն. որ ամով- 25
սայն. որ նաւումայն, որ եսղեայն. որ նան-
գեայն: *Որ մաւհաթեայն. որ մատաթեայն. 26

որ

որ սեմեայն. որ յովսեքեայն. որ յովդայն:
27 * Որ յովնանայն. որ ռեսայն. որ զօրաբա-
28 բելին. որ սաղաթիելին. որ ներեայն: * Որ
մեղքեայն. որ ադդեայն. որ կովսամայն.
29 որ եղմովդադայն. որ երայն: * Որ յես-
ուայն. որ եղիազարայն. որ յովրամայն. որ
30 մատթայն. որ ղեւեայն: * Որ սիմէովնին.
որ յուդային. որ յովսեփայն. որ յովնամայն.
31 որ եղեկիմայն: * Որ մեղթայն. որ մեն-
նայն. որ մատաթայն. որ նաթանայն. որ
32 դաւթին: * Որ յեսսեայն. որ ովբեդայն.
որ բոոսայն. որ սաղմովնայն. որ նաասով-
33 նին: * Որ ամինադաբայն. որ արամայն. որ
ադմեայն. որ առնեայն. որ եսրովմայն.
34 որ փարեսին. որ յուդային: * Որ յակով-
բայն. որ իսահակայն. որ աբրահամուն.
35 որ թարային. որ նաքովրայն: * Որ սերու-
քայն. որ ռագաւայն. որ փաղեկայն. որ
36 եբերայն. որ սաղային: * Որ կայնանայն.
որ արփաքսադայն. որ սեմայն. որ նոյին.
37 որ ղամեքայն: * Որ մաթուսաղային. որ ե-
նովքայն. որ յարեդին. որ մաղաղէելին.
38 որ կայնանայն: * Որ ենովսայն. որ սեթայն.
որ ադամայն. որ ա՟յն:

ԳԼ. Գ.

1 Եւ ‖ յ՟ս լի հոգւով սրբով դարձաւ 'ի յոր- ‖ Մ‥թ. 4. 1.
դանանէ. և վարէր հոգւովն յանապատ, Մ‥րկ. 1. 12.
2 * յաւուրս քառասուն փորձել 'ի սատա-
նայէ. և ոչ եկեր և ոչ արբ յաւուրսն յայ-
3 նոսիկ. և 'ի կատարելն նո՟ց՝ քաղցեաւ: * Եւ-
ասէ ցնա սատանայ. եթէ որդի ես այ՟, ա-
սա

սա՝ քարիդ այդմիկ՝ զի հաց լիցի ։ * Պատաս- 4
Բ. Օրէ. 8. 3. խանի ետ նմա յս եւ ասէ . գրեալ է , եթէ
ոչ հացիւ միայն կեցցէ մարդ , այլ ամ բանիւ
այ ։ * Եւ հանեալ զնա ՚ի լեառն մի բարձր՝ 5
եցոյց նմա զամ թագաւորութիւնս աշխար-
հի ՚ի վայրկեան ժամանակի ։ * Եւ ասէ ցնա 6
սատանայ . քեզ տաց զայս ամ իշխանութիւն
եւ զփառս սոցա , զի ինձ տուեալ է՝ եւ ում
կամիմ՝ տամ զսա ։ * Արդ՝ դու եթէ անկեալ 7
երկիրպագանիցես առաջի իմ , քեզ եղիցի
ամ ։ * Պատասխանի ետ նմա յս եւ ասէ . 8
Բ. Օրէ. 6. 13. 10. 20. գրեալ է , երկիրպագցես տն այ քում , եւ
զնա միայն պաշտեսցես ։ * Եւ ած զնա յԵրմ, 9
եւ կացոյց ՚ի վր աշտարակի տաճարին , եւ ա-
սէ ցնա . եթէ որդի ես այ , արկ զքեզ աս-
Սաղմ. 90. 11. տի ՚ի վայր ։ * Զի գրեալ է՝ եթէ հրեշ- 10
տակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն քո՝ պա-
հել զքեզ ։ * Զի ՚ի վր ձեռաց բարձցեն 11
զքեզ , մի երբեք հարցես զքարի զոտն քո ։
* Պատասխանի ետ նմա յս եւ ասէ . ասացեալ 12
Բ. Օրէ. 6. 16. է , եթէ ոչ փորձեսցես զՏր այ քո ։ * Եւ 13
կատարեալ զամ փորձութիւն սատանայի , ՚ի
բաց եկաց ՚ի նմանէ առ ժամանակ մի ։
ԲԺ * Եւ դարձաւ յս զօրութբ հոգւոյն ՚ի գա- 14
Մատթ. լիլեա . եւ ել համբաւ զնմանէ ընդ ամ կող-
4. 14. մանս գաւառին ։ * Եւ նա ուսուցանէր ՚ի 15
Մարկ. ժողովուրդս նոցա փառաւորեալ յամենեցունց ։
1. 14. * Եւ եկն ՚ի Նազարեթ՝ ուր սնեալն էր . եւ 16
եմուտ ըստ սովորութեան իւրում յաւուրն շա-
բաթուց ՚ի ժողովուրդն ։ * Եւ ետուն նմա 17
գիրս Եսայեայ մարգարէի , եւ յարեաւ ըն-
թեռնուլ . եւ իբրեւ եբաց զգիրսն՝ եգիտ

զայն

18 զայն տեղին՝ յորում գրեալն էր։ * ‖ Հոգի ‖ Ես. 61. 1.
Տն 'ի վերայ իմ, վն որոյ և օծ իսկ զիս. ա-
ւետարանել աղքատաց առաքեաց զիս, բը-
19 ժշկել զբեկեալս սրտիւք. * քարոզել գե-
րեաց զթողութի, և կուրաց տեսանել. ար-
ձակել զվիրաւորս 'ի թողութի. քարոզել
20 զտարեկան Տն ընդունելի։ * Եւ խփեալ
զգիրսն՝ ետ ցպաշտօնեայն, և նստաւ. և
ամենեցուն որ 'ի ժողովրդեանն էին աչք՝ 'ի
21 նա հայէին։ * Եւ սկսաւ ասել ցնս. այսօր
22 լցան գիրքս այս յականջս ձեր։ * Եւ ամե-
նեքին վկայէին նմա, և զարմանային ընդ
բանս շնորհացն՝ որ ելանէին 'ի բերանոյ նր.
23 և ասէին, ‖ ո՞չ սա է որդին Յովսեփայ։ * Եւ ‖ Յով. 6. 42.
ասէ ցնս. ապաքէն ասիցէք առ իս զառակս
զայս. բժիշկ՝ բժշկեա՛ զանձն քո. որչափ
լուաք զոր արարեր 'ի Կափառնաում, արա՛
24 և աստ 'ի քում գաւառի։ * Եւ ասէ. ամէն
ասեմ ձեզ՝ թէ չէ՛ մարգարէ ընդունելի 'ի
25 քաղաքի իւրում։ * Ճշմարիտ ասեմ ձեզ.
զի բազում այրիք էին յաւուրս Եղիայի 'ի
մէջ Իէլի՝ յորժամ փակեցան երկինք զերիս
ամս և զվեց ամիս. և եղև սով մեծ ընդ ամ
26 երկիր։ * ‖ Եւ ո՛չ առ մի 'ի նոցանէ առա- ‖ 3 Թագ. 17. 9.
քեցաւ Եղիա, բայց միայն 'ի Սարեփթայ
27 Սիդոնացւոց՝ առ կին մի այրի։ * ‖ Եւ բա- ‖ 4 Թագ. 5. 14.
զում բորոտք էին յԻէլի առ Եղիսէիւ մարգա-
րէիւ. և ոչ ո՛ք 'ի նոցանէ սրբեցաւ, բայց
28 միայն Նեեման Ասորի։ * Եւ լցան ամենե-
քին բարկութբ 'ի ժողովրդեանն՝ իբրև լսէին
29 զայս։ * Եւ յարուցեալ հանին զնա արտա-
քոյ քաղաքին, և ածին զնա մինչև յարտևան

12

լերինն՝ յորոյ վ̄ր քաղաքն նոցա շինեալ էր՝
գահավէժ առնել զնա ։ * Եւ նա անցեալ 30
ընդ մէջ ն̄ց գնայր ։
Բ․Բ․ * Եւ էջ 'ի Կափառնաում 'ի քաղաքն Գա- 31
լիլեացւոց, և ուսուցանէր զն̄ս 'ի շաբաթուն ։
Մարկ․ 1․ 21․ * Եւ զարմանային ընդ վարդապետութ̄ն 32
ն̄ր, զի իշխանութ̄բ էր բան ն̄ր ։ * Եւ էր 33
'ի ժողովրդեանն այր մի, զոր ունէր այս դե-
ւի պղծոյ, և աղաղակեաց 'ի ձայն մեծ,
* ասէ․ Թո՛ղ, զի՞ կայ մեր և քո՛ Յ̄ս Նա- 34
զովրեցի, եկիր կորուսանել զմեզ․ գիտեմ
զքեզ՝ ո՛վ ես սր̄բ ա̄յ ։ * Սաստեաց 'ի նա Յ̄ս 35
և ասէ․ պապանձեաց և ել 'ի դմանէ ։ Ընդ-
կեցեալ զնա դեւն 'ի միջի անդ՝ և ել 'ի նը-
մանէ, և ինչ ո՛չ վնասեաց նմա ։ * Եւ եղեն 36
զարմանալիք 'ի վ̄ր ամենեցուն, խօսէին ը̄ն
միմեանս և ասէին․ զի՞նչ է բանս այս, զի
իշխանութ̄բ և զօրութ̄բ սաստէ այսոց պղ-
ծոց՝ և ելանեն ։ * Եւ երթայր հռչակ զնը- 37
մանէ ընդ ա̄մ տեղիս շուրջ զգաւառաւն ։
* Եւ յարուցեալ 'ի ժողովրդենէ անտի, ե- 38
Մատթ․ 8․ 14․ մուտ 'ի տուն Սիմոնի ։ * Զոքանչ Սիմոն- 39
նի տագնապէր ջերմամբ մեծաւ, և աղաչե-
Մարկ․ 1․ 30․ ցին զնա վ̄ն ն̄ր ։ * Եկաց առ նմա՝ սաստեաց 40
ջերմանն, և եթող զնա․ և վաղվաղակի յա-
րեաւ, և պաշտէր զն̄ս ։ * Եւ ընդ արևուն 41
մտանել՝ ամենեքեան որոց էին հիւանդք 'ի
պէսպէս ցաւս՝ բերէին զն̄ս առ նա ։ Եւ նա
իւրաքանչիւր ումեք 'ի նոցանէ դնէր ձեռս՝
Մարկ․ 1․ 34․ և բժշկէր զն̄ս ։ * Ելանէին դեւք 'ի բազ- 42
մաց, աղաղակէին և ասէին․ եթէ դու ես
որդի ա̄յ ․ և նա սաստէր՝ և ո՛չ տայր ն̄ց թոյլ
խօ-

խօսել, զի գիտէին զնա թէ քն է։
43 * Եւ իբրեւ տիւ եղեւ՝ ել գնաց յանապատ ԻԳ
տեղի. եւ ժողովուրդքն խնդրէին զնա. ե-
կին մինչեւ առ նա՝ եւ արգելուին զնա, զի մի
44 գնասցէ 'ի նոցանէ։ * Եւ նա ասէ ցնոսա.
եւ այլոց քաղաքաց պարտ է ինձ աւետարա-
նել զարքայութիւնն այ, զի յայն իսկ առաքե-
45 ցայ։ * Եւ քարոզէր 'ի ժողովուրդսն գալի-
լեացւոց։

ԳԼ. Ե.

1 Եւ եղեւ 'ի խռնել զնովաւ ժողովրդեանն
եւ լսել զբանն այ, եւ ինքն կայր առ ծովա-
2 կին գեննեսարեթայ։ * ‖ Եւ ետես երկուս ‖ Մատ.
նաւս՝ զի կային առ ծովակին, եւ ձկնորսքն 4. 18.
3 ելեալ 'ի նոցանէ՝ լուանային զգործիսն։ * Եւ Մարկ. 1. 16.
նա 'ի մի նաւուցն՝ որ էր սիմոնին, եւ աղա-
չեաց զնա սակաւիկ մի տանել 'ի ներքս 'ի
ցամաքէն. նստաւ եւ ուսուցանէր 'ի նաւէ
4 անտի զժողովուրդսն։ * Եւ իբրեւ լռեաց 'ի
խօսիցն, ասէ ցսիմոն. խաղացո՛ 'ի խորն,
5 եւ արկէք զգործիս ձեր յորս։ * Պատասխա-
նի ետ սիմոն եւ ասէ ցնա. վարդապետ՝
զամենայն գիշերս աշխատ եղեաք՝ եւ ոչինչ
կալաք, բայց վն քո բանիդ արկցուք զգոր-
6 ծիսս։ * Զայս իբրեւ արարին՝ փակեցին 'ի
ներքս բազմութիւն ձկանց յոյժ, մինչեւ պատ-
7 առէին ուռկանք նոցա։ * Եւ ակնարկէին
ընկերացն 'ի միւս նաւուն՝ գալ օգնել նց. եւ
եկին եւ լցին երկոքին նաւքն՝ մինչեւ մերձ
8 ընկղմել նց։ * Իբրեւ ետես սիմոն պետ-
րոս՝ անկաւ առ ծունկս յիսուսի եւ ասէ. 'ի բաց

գնա

զնա յինէն տր, զի այր մեղաւոր եմ ես։
* Քանզի ահ պատեաց զնա և զամենեսեան 9
որ ընդ նմայն էին՝ վասն որսոյ ձկանցն զորս
ըմբռնեցին. * Նոյնպէս և զՅակովբոս և զՅով- 10
հաննէս՝ զորդիսն Զեբեդեայ, որ էին որ-
սակիցք Սիմովնի։ Եւ ասէ ցՍիմովն յս. մի
երկնչիր՝ յայսմ հետէ զմարդիկ որսայցես 'ի
կեանս։ * Եւ հանեալ զնաւն 'ի ցամաք, 11
թողին զամ, և գնացին զհետ նր։

Ի. Գ.

* ‖ Եւ եղև 'ի հասանելն նորա 'ի մի քաղա- 12
‖ Մատթ. քացն, ահա այր մի լի բորոտութբ իբրև ե-
8. 2. տես զյս՝ անկեալ 'ի վր երեսաց աղաչեաց
Մարկ. զնա՝ և ասէ. տէր եթէ կամիս, կարող ես
1. 40. զիս սրբել։ * Ձգեաց զձեռն իւր՝ հասոյց 'ի 13
նա՝ և ասէ. կամիմ՝ սրբեաց. և վաղվաղա-
կի գնաց 'ի նմանէ բորոտութիւն։ * Եւ նա 14
պատուիրեաց նմա մի ումեք ասել, այլ թէ
Երթ ցոյց զանձն քո քահանայիցն. և մատո
‖ Ղևտ. պատարագ վս սրբութե քո՝ ‖ որպ և հրամայ-
14. 4. եաց Մովսէս, 'ի վկայութի նց։ * Եւ յորդէր 15
առաւել բանն զնմանէ. և ժողովէին ժողո-
վուրդք բազումք լսել՝ և բժշկել 'ի հիւան-
դութե իւրեանց։ * Եւ նա խոյս տայր յանա- 16
պատ տեղիս, և կայր յաղօթս։

Ի. Ե.

* Եւ եղև 'ի միում աւուրց՝ և ինքն ուսու- 17
ցանէր, և փարիսեցիքն և օրինացն վարդա-
պետք նստէին. որ ժողովեալ էին յամ քա-
ղաքաց գալիլեացւոց՝ և հրէաստանի և եղմի.
‖ Մատթ. և զօրութի տն էր 'ի բժշկել զնս։ * ‖ Եւ 18
9. 2. ահա արք բերէին մահճօք զայր մի՝ որ էր
Մարկ. անդամալոյծ, և խնդրէին զնա մուծանել
2. 3. 'ի ներքս՝ և դնել առաջի նր։ * Եւ իբրև 19

ոչ

ոչ գտանէին թէ ը̄ որ մուծանիցեն զնա 'ի
ներքս վասն ամբոխին, ելին 'ի տանիս և 'ի
ցուոյն կախեցին զնա, և իջուցին մահճօքն
20 հանդերձ 'ի մէջ առաջի յսի: * Եւ տեսեալ
զհաւատսն նց՝ ասէ ցնա. այր դու՝ թողեալ
21 լիցին քեզ մեղք քո: * Սկսան խորհել դը-
պիրքն և փարիսեցիքն, և ասեն. ո՞ է սա՝ որ
խօսի զհայհոյութիւս, ո՞վ կարէ թողուլ ըզ-
22 մեղս՝ բայց միայն այ: * Իբրև գիտաց յս
զխորհուրդս նց, պատասխանի ետ և ասէ ցնս.
23 զի՞ խորհիք 'ի սիրտս ձեր: * Զի՞նչ դիւրա-
գոյն է. ասել՝ թողեալ լիցին քեզ մեղք քո,
24 եթէ ասել՝ արի և գնա: * Այլ զի գիտա-
ջիք եթէ իշխանութիւն ունի որդի մարդոյ յերկ-
րի թողուլ զմեղս. ասէ ցանդամալոյծն,
քեզ ասեմ՝ արի առ զմահիճս քո՝ և երթ 'ի
25 տուն քո: * Եւ առժամայն յարուցեալ ա-
ռաջի ամենեցուն՝ առ զիւրև յորոյ վր ան-
կեալ դնէր, գնաց 'ի տուն իւր, և փառա-
26 ւոր առնէր զած: * Զարմանք կալան զա-
մենեսեան, և փառաւոր առնէին զած. լի
եղեն ահիւ, և ասեն, եթէ տեսաք այսօր
նոր նշանս:

Ի.Օ.

27 * Եւ յետ այնորիկ ել անտի՝ և տես մաք-
սաւոր մի՝ որում անուն էր Ղևի, զի նստէր || Մտ. 9. 9.
'ի մաքսաւորութեան. և ասէ ցնա, եկ զկնի
28 իմ: * Եւ թողեալ զամ՝ յարեաւ գնաց ըզ- Մր. 2. 14.
29 կնի նորա: * Եւ արար ընդունելութիւն մեծ
նմա Ղևի 'ի տան իւրում. և էր ժողովուրդ
բզմ մաքսաւորաց և այլոց՝ որ էին բազմեալ
30 ընդ նս: * || Եւ տրտնջէին փարիսեցիքն և || Մր. 2. 16.
դպիրքն նց ընդ աշակերտսն նր՝ և

ա-

ասէին, ընդէ՞ր ընդ մաքսաւորս եւ ընդ մե-
ղաւորս ուտէք եւ ըմպէք։ * Պատասխանի ետ 31
յս եւ ասէ ցնս, ոչ ինչ են պիտոյ բժիշկք ող-
ջոց, այլ հիւանդացն։ * Ոչ եկի կոչել զար- 32
դարս, այլ զմեղաւորս յապաշխարութիւն։ * Եւ 33
Մար. 2. 18. նոքա ասեն ցնա. Ընդէ՞ր աշակերտքն յով-
հաննու պահեն սաստիկ՝ եւ խնդրուածս առ-
նեն, նոյնպէս եւ փարիսեցւոյն. եւ քոյդ ու-
տեն եւ ըմպեն։ * Եւ նա ասէ ցնս. Միթէ 34
կարո՞ղ էք մանկանց առագաստի, մինչ փե-
սայն ընդ նս իցէ, հրաման տալ պահել։ * Եկ- 35
եսցեն աւուրք՝ յորժամ բարձցի ՚ի նոցանէ
փեսայն, ապա պահեսցեն յաւուրսն յայնո-
սիկ։ * Ասաց եւ առակ մի առ նս, թէ ոչ ոք 36
արկանէ ՚ի նոր հանդերձէ ՚ի վր հնացեալ
ձորձոյ. ապա թէ ոչ եւ զնորն պատառէ,
եւ ընդ հնոյն չմիաբանի կապերտն որ ՚ի նո-
րոյն։ * Եւ ոչ ոք արկանէ գինի նոր ՚ի տիկս 37
հինս. ապա թէ ոչ՝ պայթուցանէ գինին նոր
զտիկսն հինս. ինքն հեղու, եւ տիկքն կորն-
չին։ * Այլ գինի նոր ՚ի տիկս նորս արկա- 38
նելի է, եւ երկոքին պահին։ * Եւ ոչ ոք ըմ- 39
պէ զհինն՝ եւ կամիցի զնորն. քանզի ասէ՝ թէ
հինն քաղցրագոյն է։

ԳԼ. Զ.

ԲԼ. Եւ եղեւ ՚ի շաբաթու յերկրորդում ա- 1
Մատթ. ռաջնում՝ անցանել նմա ընդ արտորայսն.
12. 1. եւ աշակերտքն նր կորզէին հասկ՝ շփէին ընդ
Մար. 2. 23. ափ, եւ ուտէին։ * Եւ ոմանք ՚ի փարիսեց- 2
ւոյն ասեն ցնա. զի՞նչ գործէք՝ զոր չէ՛ օրէն
՚ի շաբաթու։ * Պատասխանի ետ նց յս եւ 3
ասէ.

ասէ. չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր՝ զոր արարն Դա-
ւիթ, յորժամ քաղցեաւն ինքն՝ և որ ը̃ ն-
4 մայն էին. * ‖ Զիա՞րդ եմուտ նա 'ի տունն ‖ 1 Թագ. 21. 6.
ա̃յ, և զհացն զառաջաւորութե̃ եկեր՝ և ետ
այնոցիկ որ ընդ նմայն էին. զոր ոչ էր օրէն
ուտել, ‖ բայց միայն քահանայապե- ‖ Ելք. 29. 32.
5 տիցն: * Եւ ասէ ցնս. տ̃ր է որդի մարդոյ Ղեւտ.
6 և շաբաթու: * Եւ եղև 'ի միւսում շաբա- 24. 9.
թուն մտանել նմա 'ի ժողովուրդն՝ և ուսու-
ցանել. ‖ և էր անդ այր մի՝ և ձեռն իւր աջ ‖ Մատթ.
7 գօսացեալ էր: * Եւ սպասէին նմա դպիրքն 12. 10. Մարկ.
և փարիսեցիք՝ թէ 'ի շաբաթուն բժշկիցէ, 3. 1.
8 զի գտանիցեն չարախօսութի զնմանէ: * Եւ
նա գիտէր զխորհուրդս նոցա, ասէ ցայրն՝
որոյ ձեռնն գօսացեալ էր. արի անց 'ի մէջ:
9 և նա յարուցեալ եկաց: * Ասէ ցնոսա յս.
Հարցից ինչ զձեզ. զի՞նչ արժան է 'ի շաբա-
թու, բարի՞ ինչ առնել՝ եթէ չար գործել,
10 ոգի մի ապրեցուցանե՞լ թէ կորուսանել: * Եւ
հայեցեալ շուրջ զամենեքումբք զայրագին՝
ասէ ցնա. ձգեա՛ զձեռն քո. և նա ձգեաց,
և հաստատեցաւ ձեռն նորա իբրև զմիւսն:
11 * Նոքա լցան յիմարութե̃, և խօսէին ընդ
միմեանս՝ թէ զի՞նչ առնիցեն յսի:
12 * Եւ եղև ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ ել 'ի Գլ. Կ
լեառն կալ յաղօթս, և հանէր զգիշերն 'ի ‖ Մատթ.
13 գլուխ յաղօթսն ա̃յ: * ‖ Եւ իբրև այգ ե- 10. 1.
ղև՝ կոչեաց զաշակերտսն իւր, և ընտրեաց 'ի Մարկ.
նոցանէ երկոտասանս. զորս և առաքեալս 3. 13.
14 անուանեաց: * Զսիմոն՝ զոր և պետրոս
անուանեաց, և զանդրէաս զեղբայր նորին,
և զյակովբոս և զյովհաննէս, և զփիլիպպոս

և

և զբարթողիմէոս, * և զմատթէոս և ըզ- 15
Թովմաս, և զյակովբոս ալփեայ, և զսիմովն
զկոչեցեալն Նախանձայոյզ, * և զյուդա յա- 16
կովբայ, և զյուդա իսկարիովտացի՝ որ եղև
իսկ մատնիչ: * Եւ իջեալ նոքօք հանդերձ 17
'ի տեղի մի տափարակ. և ժողով աշակեր-
տացն նորա՝ և բազմութիւն յոյժ ժողովրդեանն,
յամենայն Հրէաստանէ և յԵրուսաղեմէ՝ և յայնմ կողմա-
նէ՝ և 'ի ծովեզերէն Տիւրոսի և Սիդոնի.
* որ եկին լսել 'ի նմանէ՝ և բժշկել 'ի հիւան- 18
դութեանց իւրեանց. և նեղեալքն յայսոց պըղ-
ծոց բժշկէին: * Եւ ամենայն ժողովուրդն խնդ- 19
րէր մերձենալ 'ի նա, զի զօրութիւն բազում
ելանէր 'ի նմանէ՝ և բժշկէր զամենեսին:
‖ Մատթ. 5. 2. * ‖ Եւ նա ամբարձ զաչս իւր յաշակերտսն 20
իւր՝ և ասէ: Երանի աղքատացդ հոգւով,
զի ձեր է արքայութիւն Աստուծոյ: * Երանի՝ որ 21
քաղցեալ էք այժմ, զի յագեսցին: Երանի՝
‖ Մատթ. 5. 11. որ լան այժմ, զի ծիծաղեսցին: * ‖ Երանի 22
է ձեզ յորժամ նախատիցեն զձեզ մարդիկ,
և յորժամ որոշիցեն զձեզ և նախատիցեն,
և հանիցեն անուն չար զձէնջ վասն որդւոյ
մարդոյ: * Ուրախ լինիջիք յաւուր յայնմիկ և 23
ցնծասջիք, զի ահա վարձք ձեր բազում են
յերկինս. ըստ նմին օրինակի առնէին մար-
գարէիցն հարք իւրեանց: * Բայց վայ ձեզ 24
մեծատանցդ՝ զի ընկալայք զմխիթարութիւն
‖ Եսայ. 65. 13. ձեր: * ‖ Վայ ձեզ որ յագեալդ էք այժմ՝ 25
զի քաղցիցէք. վայ ձեզ որ ծիծաղիքդ այժմ,
զի սգայցէք և լայցէք: * Վայ ձեզ՝ յորժամ 26
բարի ասիցեն զձէնջ ամենայն մարդիկ, զի այդ-
պէս առնէին սուտ մարգարէիցն հարք նոցա:

27 * Այլ ձեզ ասեմ որ լսէքդ. ‖ սիրեցէք ըզ- ‖Մատթ. 5. 44.
թշնամիս ձեր, բարի արարէք ատելեաց ձե-
28 րոց: * Օրհնեցէք զանիծիչս ձեր. աղօթս
29 արարէք 'ի վե՛ր նեղչաց ձերոց: * ‖ Որ հար- ‖Մատթ.
կանէ զծնօտ քո՝ մատո՛ նմա և զմիւսն. և որ 5. 39.
հանէ 'ի քէն զբաճկոն քո՝ մի՛ արգելուր 'ի
30 նմանէ և զշապիկս: * Ամենայնի՝ որ խնդ-
րէ 'ի քէն՝ տուր, և զոր ինչ հանէ ոք 'ի քէն՝
31 մի՛ պահանջեր: * ‖ Եւ ո՛րպէս կամիք թէ արաս- ‖Տոբ.
ցեն ձեզ մարդիկ, այնպէս արասջի՛ք և դուք 4. 16. Մատթ.
32 նոցա: * ‖ Եւ եթէ սիրէք դուք զսիրելիս ձեր՝ 7. 12.
զի՞նչ շնորհ է ձեր, զի և մեղաւորք սիրեն ‖Մատթ.
33 զսիրելիս իւրեանց: * Եւ եթէ բարի առ- 5. 46.
նէք բարերարաց ձերոց՝ ո՞ր շնորհ է ձեր,
34 զի և մեղաւորք զնոյն գործեն: * ‖ Եւ ե- ‖2. Օրէ.
թէ տայք փոխ այնոցիկ՝ յորոց ակն ունիցիք 15. 8. Մատթ.
առնուլ՝ ո՞ր շնորհ է ձեր. քանզի և մեղա- 5. 42.
ւորք մեղաւորաց փոխ տան, զի առցեն անդ-
35 րէն զկշիռն: * Բայց սիրեցէք զթշնամիս
ձեր, և բարի արարէ՛ք ատելեաց ձերոց. և
տո՛ւք փոխ՝ ուստի ո՛չ ակն ունիցիք առնուլ.
և եղիցի՛ն վարձք ձեր բազում, և եղիջիք որդիք
բարձրելոյ. զի նա քաղցր է 'ի վերայ չարաց
36 և ապաշնորհաց: * Եղերո՛ւք գթածք՝ որպ
37 և հայրն ձեր գթած է: * ‖ Մի՛ դատէք՝ և ‖Մատթ.
ո՛չ դատիցիք. մի՛ պարտէ՛ք՝ և ո՛չ պարտիցիք, 7. 1.
38 արձակեցէ՛ք և արձակիցիք: * Տո՛ւք՝ և տա-
ցի ձեզ. չափ բարւոք՝ թաթաղուն շարժուն
զեղուն՝ տացեն 'ի գոգս ձեր. ‖ Նովին չա- ‖Մրկ.
39 փով որով չափէք՝ չափեսցի ձեզ: * Ասաց և 4. 24.
առակ մի առ նոսա. միթէ կարիցէ՞ կոյր կու-
րի առաջնորդել, ո՛չ ապաքէն երկոքին 'ի
խոր-

Մատթ. խորխորատ անկանիցին ։ *‖ Չէ աշակերտ 40
10. 24. լաւ քան զվարդապետ իւր. այլ կատարեալն
‖Մատթ. եղիցի իբրեւ զվարդապետ իւր ։ *‖ Զի՞ տե- 41
7. 3. սանես զշիւղ յական եղբօր քո, եւ ՚ի քում
ական զգերանդ ոչ նշմարես ։ * Կամ զիա՞րդ 42
կարես ասել ցեղբայր քո. եղբայր՝ թող հա-
նից զշիւղդ յականէ քումմէ, եւ դու ՚ի քում
ական զգերանդ ոչ տեսանես. կեղծաւոր՝
հա՛ն նախ զգերանդ յականէ քումմէ, եւ ա-
պա հայեսջիր հանել զշիւղ յականէ եղբօր
‖Մատթ. քո ։ *‖ Զի ոչ է ծառ բարի՝ որ առնէ պտ- 43
7. 18. 12. 33. տուղ չար, եւ ոչ դարձեալ ծառ չար՝ որ առ-
նէ պտուղ բարի. * զի իւրաքանչիւր ծառ 44
՚ի պտղոյ իւրմէ ճանաչի ։ Զի ոչ եթէ ՚ի
փշոց քաղեն թուզ, եւ ոչ ՚ի մորենւոյ կթեն
խաղող ։ * Մարդ բարի՝ ՚ի բարի գանձուց 45
սրտի իւրոյ բղխէ զբարի, եւ մարդ չար՝ ՚ի
չարէն բղխէ զչար. քանզի ՚ի յաւելուածոյ
սրտին խօսի բերան նորա ։ * Զի՞ կոչէք զիս՝ 46
‖Մատթ. ‖ տէր՝ տէր, եւ զոր ասեմն ոչ առնէք ։ * Ամե- 47
7. 21. նայն որ գայ առ իս, եւ լսէ զբանս իմ՝ եւ
Հռովմ. 2. 13. առնէ զնոսա, ցուցից ձեզ ում նման է ։ * Նը- 48
Յակ. 1. 22. ման է առն, որ շինիցէ տուն. որ փորեաց եւ
խորեաց, եւ եդ հիմն ՚ի վերայ վիմի. ՚ի յառնել
հեղեղաց՝ բաղխեաց գետ զտունն, եւ ոչ կա-
րաց շարժել զնա. զի հաստատեալ էր հիմն
՚ի վերայ վիմի ։ * Իսկ որ լսէ զբանս իմ՝ եւ 49
ոչ առնէ, նման է առն՝ որ շինիցէ տուն ՚ի
վերայ հողոյ առանց հիման. զոր բաղխեաց
գետ, եւ վաղվաղակի անկաւ. եւ եղեւ կոր-
ծանումն տանն այնորիկ մեծ ։

Գլ.

ԳԼ. Է.

1 Եւ ‖ իբրեւ կատարեաց զա՟մ զբանս իւր 'ի ԳԻ.
լսելիս ժողովրդեանն, եմուտ 'ի կափառ- ‖ Մատթ.
2 նաում: * Հարիւրապետի ուրումն ծառայ 8. 5.
չարաչար հիւանդացեալ՝ մերձ էր 'ի վախ-
3 ճանել, որ էր նմա պատուական: * Իբրեւ
լուաւ զյ՟սէ, առաքեաց զծերսն 'ի Հրէից,
աղաչէր զնա՝ զի եկեսցէ ապրեցուսցէ զծա-
4 ռայն նր՟: * Եւ նք՟ եկեալ առ յ՟ս աղաչէին
զնաստէպ՝ եւ ասէին, թէ արժանի է՝ որում
5 շնորհս զայս առնես: * Զի սիրէ զազգս
մեր, եւ զժողովրդանոցն նա շինեաց մեզ:
6 * Եւ յ՟ս գնայր ընդ նոսա. իբրեւ ոչինչ կարի
հեռի էր 'ի տանէն, յղեաց առ նա հարիւ-
րապետն բարեկամս, եւ ասէ ցնա. ‖ Տէ՟ր՝ մի ‖ Մատթ.
ինչ աշխատ լինիր, զի չեմ բաւական եթէ 8. 8.
7 ը՟ յարկաւ իմով մտանիցես: * Վ՟ն որոյ եւ
ոչ զանձն համարեցայ արժանի՝ առ քեզ գա-
լոյ. այլ ասա՛ բանիւ՝ եւ բժշկեսցի մանուկ
8 իմ. * քանզի եւ ես այր մի եմ կարգեալ ընդ
իշխանութեամբ, ունիմ ընդ ինեւ զինուորս, եւ
ասեմ սմա՝ երթ, եւ երթայ. եւ այլում թէ
եկ, եւ գայ. եւ ծառայի իմում թէ արա՛
9 զայս, եւ առնէ: * Եւ իբրեւ լուաւ զայս յ՟ս՝
զարմացաւ, դարձաւ առ ժողովուրդն որ եր-
թային զհետ նր՟՝ եւ ասէ. ամէն ասեմ ձեզ՝
10 թէ եւ ոչ յի՟ղի այսչափ հաւատս գտի: * Եւ
դարձան անդրէն պատգամաւորքն 'ի տուն,
եւ գտին զծառայն հիւանդ՝ բժշկեալ:
11 * Եւ եղեւ 'ի վաղիւն երթայր 'ի քաղաք մի ԳԿ.
որում անուն էր Նային. երթային ը՟ նմա եւ
աշա.

աշակերտք նր և ժողովուրդ բզմ։ * Իբրև 12
մերձ եղև ՚ի դուռն քաղաքին, և ահա ե-
լանէր մեռեալ մի՝ որդի միամօր մօր իւրոյ,
և նա էր այրի. և ժողովուրդ բզմ քաղաքին
էր ընդ նմա։ * Իբրև ետես զնա Տր՝ գթա- 13
ցաւ ՚ի նա և ասէ. մի լար։ * Եւ մատու- 14
ցեալ մերձեցաւ ՚ի դագաղն. և որք բար-
ձեալն տանէին՝ զտեղի առին. և ասէ, պա-
տանի դու՝ քեզ ասեմ՝ արի։ * Կանգնեցաւ 15
և նստաւ մեռեալն, և սկսաւ խօսել. և ետ
զնա ցմայր իւր։ * Եւ ահ կալաւ զամենե- 16
սին, և փառաւոր առնէին զԱծ՝ և ասէին,
‖ Ղուկ. թէ ‖ մարգարէ մեծ յարուցեալ է ՚ի մի-
24. 19. ջի մերում, և թէ այց արար Աճ ժողովր-
Յովհ. 4. 19. դեան իւրում ՚ի բարութիւն։ * Եւ ել զրոյցս 17
այս ընդ ամ Հրէաստան վն նր. և ընդ ամ
կողմանս աշխարհին։ * Եւ պատմեցին յով- 18
հաննու աշակերտքն իւր վս ամենայնի այ-
‖ Մատթ. սորիկ։ * ‖ Եւ կոչեաց առ ինքն երկուս ո- 19
11. 2. մանս յաշակերտացն իւրոց՝ յովհաննէս, ա-
ռաքեաց առ Տր և ասէ. դու ես որ գալոցն
ես, եթէ այլում ակն կալցուք։ * Եւ ե- 20
կեալ արքն առ նա՝ ասեն, յովհաննէս մկր-
տիչ առաքեաց զմեզ առ քեզ՝ և ասէ, դու
ես որ գալոցն ես՝ եթէ այլում ակն կալցուք։
* Եւ ՚ի նմին ժամու բժշկեաց զբազումս ՚ի 21
հիւանդութեց և ՚ի հարուածոց և յայսոց
չարաց, և կուրաց բազմաց շնորհեաց տե-
սանել։ * Պատասխանի ետ նց և ասէ. եր- 22
թայք պատմեցէք յովհաննու՝ զոր տեսէքդ
‖ Եսայ. և լուայք. ‖ զի կոյրք տեսանեն, և կաղք
35. 5. գնան, բորոտք սրբին, խուլք լսեն, մե-
ռեալք

ռեալք յառնեն, աղքատք աւետարանին.
23 * Եւ երանի իցէ՝ որ ոչ գայթագղեսցի յիս:
24 * Եւ իբրև գնացին հրեշտակքն յովհան-
նու, սկսաւ խօսել յ̅ս ժողովրդեանն վ̅ս յով-
հաննու. զի՞ ելէք յանապատն տեսանել,
25 եղէ՞գն շարժուն ՚ի հողմոյ: * Այլ զի՞նչ
ելէք տեսանել, ա՞յր ՚ի հանդերձս փափկունս
զարդարեալ. ահաւասիկ որ ՚ի հանդերձս
երևելիս և ՚ի փափկութեան են՝ յարքունիս են:
26 * Այլ զի՞նչ ելէք տեսանել, մարգարէ՞.
այո՛, ասեմ ձեզ՝ առաւել ևս քան զմարգա-
27 րէ: * ‖ Սա է՝ վասն որոյ գրեալն է, թէ ‖ Մաղ. 3. 1.
ահա առաքեմ զհրեշտակ իմ առաջի քո՝ որ
յարդարեսցէ զճանապարհս քո առաջի քո:
28 * Ամէն ասեմ ձեզ. մեծ ՚ի ծնունդս կա-
նանց մարգարէ քան զյովհաննէս ոչ ոք է.
բայց փոքրիկն յարքայութեան ա̅յ մեծ է քան
29 զնա: * Եւ ա̅մ ժողովուրդն իբրև լուաւ՝ և
մաքսաւորքն, արդարացուցին զա̅ծ. զի մ-
30 կրտեցան ՚ի մկրտութիւն յովհաննու: * Իսկ
փարիսեցիքն և օրինականք զխորհուրդն ա̅յ
անարգեցին յանձինս իւրեանց, զի ոչ մկրտե-
31 ցան ՚ի նմանէ: * ‖ Արդ՝ ո՞ւմ նմանեցուցից ‖ Մատ. 11. 16.
զմարդիկ ազգիս այսորիկ. և ո՞ւմ իցեն նը-
32 մանօղք: * Նմանեն մանկտւոյ՝ որ ՚ի հրա-
պարակս նստիցին, կարդայցեն զմիմեանս և
ասիցեն. փողս հարաք ձեզ՝ և ոչ կաքաւե-
33 ցիք, ողբացաք՝ և ոչ լացիք: * ‖ Եկն յով- ‖ Մատ. 3. 4.
հաննէս մկրտիչ՝ ոչ ուտէր և ոչ ըմպէր, և Մար.
34 ասէիք. դև գոյ ՚ի նմա: * Եկն որդի մար- 1. 6.
դոյ՝ ուտէ և ըմպէ, և ասէք. ահա այր կե-
րօղ և արբեցօղ՝ բարեկամ մաքսաւորաց և

մե.

մեղաւորաց ։ * Եւ արդարացաւ իմաստու- 35
թիւն յորդւոց իւրոց ։
Կ· Ի· * Աղաչէր զնա ոմն 'ի փարիսեցւոցն՝ զի կե- 36
րիցէ հաց ընդ նմա · եւ մտեալ 'ի տուն փարի-
Մատթ. սեցւոյն՝ բազմեցաւ ։ * Եւ կին մի էր 'ի 37
26. 7. Մարկ. քաղաքին մեղաւոր · իբրեւ գիտաց թէ բազ-
14. 3. մեալ է 'ի տան փարիսեցւոյն, բերեալ շիշ
Յովհ. մի իւղոյ ազնուի · * կայր յետոյ առ ոտս նո- 38
12. 3. րա, լայր · եւ արտասուօքն սկսաւ թանալ
զոտս նորա, եւ հերով գլխոյ իւրոյ ջնջէր, եւ
համբուրէր զոտս նորա, եւ օծանէր իւղովն ։
* Եւ տեսեալ փարիսեցւոյն՝ որ կոչեացն 39
զնա, ասէր ընդ միտս իւր · սա թէ մարգարէ
ոք էր, ապա գիտէր թէ ո՛վ եւ ո՛րպիսի ոք
կին մերձենայ 'ի սա · զի մեղաւոր է ։ * Պա- 40
տասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնա, սիմովն՝ ու-
նիմ ինչ ասել քեզ · եւ նա ասէ, ասա՛ վա՛ր-
դապետ · եւ ասէ ։ * Երկու պարտապանք 41
էին ուրումն փոխատուի · մինն պարտէր հինգ-
հարիւր դահեկան, եւ միւսն յիսուն ։ * Եւ 42
իբրեւ ոչ գոյր նոցա հատուցանել, երկոցունցն
շնորհեաց · արդ ասա՛ ո՞վ առաւել սիրեսցէ
զնա ։ * Ասէ սիմովն · ինձ այսպէս թուի՝ 43
եթէ որում զբազումն շնորհեաց ։ Եւ նա ա-
սէ ցնա · ուղիղ դատեցար ։ * Եւ դարձեալ 44
'ի կինն կողմն, ասէ ցսիմովն · տեսանե՞ս
զայս կին, մտի 'ի տուն քո՝ ջուր ոտից իմոց
ո՛չ ետուր, իսկ սա արտասուօք իւրովք ե-
թաց զոտս իմ, եւ հերով իւրով ջնջեաց ։
* Համբոյր մի դու ո՛չ ետուր ինձ, սա աւա- 45
սիկ յորմէ հետէ մտեալ եմ՝ ո՛չ դադարեաց
'ի համբուրելոյ զոտս իմ ։ * Իւղով գլուխ 46
իմ

47 իմ ոչ օծեր, սա իւղով անուշիւ օծ։ * Վասն
որոյ ասեմ քեզ. թողեալ լիցին սմա մեղք
իւր բազում, զի յոյժ սիրեաց. զի որում շատ
թողուցու՝ շատ սիրէ, և որում սակաւ՝ սա-
48 կաւ։ * Եւ ասէ ցնա. թողեալ լիցին քեզ
49 մեղք քո։ * Եւ սկսան՝ որ բազմեալն էին
ընդ նմա, ասել ընդ միտս իւրեանց. ո՞վ է սա՝
50 որ զմեղս թողու։ * Եւ նա ասէ ցկինն.
Հաւատք քո կեցուցին զքեզ՝ երթ 'ի խաղա-
ղութիւն։

ԳԼ. Ը։

Գ. Ե

1 Եւ եղև յետ այնորիկ՝ և ինքն շրջէր ընդ
քաղաքս և ընդ գեօղս, քարոզէր և ա-
ւետարանէր զարքայութիւն Աստուծոյ. և երկոտա-
2 սանքն ընդ նմա. * և կանայք ոմանք՝ որ բը-
ժշկեալ էին յայսոց չարաց և 'ի հիւանդու-
թեանց. ‖ Մարիամ՝ որ կոչէր Մագդաղենացի, ‖ Մրկ. 16. 9.
3 յորմէ եօթն դևն ելեալ էր. * և Յովհաննա
կին Քուզայ՝ հազարապետին Հերովդի, և
Շուշան՝ և այլք բազումք. որք պաշտէին զնա
4 յընչից իւրեանց։ * Եւ 'ի ժողովել բազում
ժողովրդոց,՝ և ընդ քաղաքաց քաղաքաց եկե-
5 լոց առ նա, ասէ առակաւ։ * ‖ Ել սերմա- ‖ Մտթ. 13. 4.
նացան սերմանել զսերմանիս իւր. և 'ի սեր- Մրկ.
մանելն իւրում՝ էր որ անկաւ առ ճանա- 4. 3.
պարհաւ՝ և եղև կոխան, և թռչունք երկ-
6 նից կերան զնա։ * Եւ այլն անկաւ յապա-
ռաժի. և ընդ բուսանելն՝ չորացաւ, առ 'ի
7 չգոյէ հիւթոյ։ * Եւ այլն անկաւ 'ի մէջ
փշոց. և ընդ նմին բուսեալ փշոցն՝ հեղձուցին
8 զնա։ * Եւ այլն անկաւ յերկիր բարի և պա-
րարտ,

բարի, և բուսեալ՝ արար պտուղ հարիւրա-
պատիկ։ զայս իբրև խօսեցաւ, ասէ. որ ու-
նիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ։ * Հարցանէին 9
զնա աշակերտքն, թէ զի՞նչ իցէ առակն։
* Եւ նա ասէ. ձեզ տուեալ է գիտել զխ- 10
որհուրդս արքայութեան այ, բայց այլոցն ա-
Եսայ. ռակօք։ ‖ զի տեսցեն՝ և մի՛ տեսցեն, և լու-
6. 9. իցեն՝ և մի՛ իմասցին։ * Բայց առակն այս 11
ինչ է։ սերմն՝ բանն այ է։ * Եւ որք առ ճա- 12
նապարհաւն, այնոքիկ են որ լսենն. և ա-
պա գայ սատանայ՝ հանէ զբանն ՚ի սրտից
նոցա, զի մի՛ հաւատասցեն՝ և ապրեսցին։
* Եւ որք յապառաժին, որք յորժամ լսի- 13
ցեն՝ խնդութբ ընդունին զբանն, և արմատս
ո՛չ ունիցին. որք առ ժամանակ մի հաւա-
տան, և ՚ի ժամանակի փորձութեան հեռա-
նան։ * Իսկ որ ՚ի մէջ փշոցն անկաւ՝ նոքա 14
են, որ իբրև լսեն զբանն՝ և ՚ի հոգս և ՚ի
մեծութի և ՚ի ցանկութի աշխարհիս զբա-
ղեալ հեղձնուն՝ և անպտուղ լինին։ * Իսկ 15
Մատթ. որ յերկիրն պարարտ, որոց բարւոք և զուար-
5. 15. թագին սրտիւ լուեալ զբանն՝ ընդունին, և
Մարկ. 4. 21. տան պտուղ համբերութբ։ * ‖ Ոչ ոք լուցա- 16
Մատթ. նէ ճրագ և թաքուցանէ ընդ կարասեաւ՝
10. 26. կամ դնէ ընդ մահճօք. այլ ՚ի վերայ աշտանա-
Մարկ. կի դնէ, զի որ մտանեն՝ զլոյս տեսցեն։
4. 22. Ղուկ. * ‖ Զի ոչ ինչ ծածուկ՝ որ ոչ յայտ լիցի. և ոչ 17
12. 2. գաղտնի՝ որ ոչ ծանիցի, և եկեսցէ ՚ի յայտ։
Մատթ. 13. 12. * Տեսէք այսուհետև զիա՛րդ լսէք. ‖ զի 18
Մատթ. որ գուցէ՝ տացի նմա, և որ ոչն գուցէ՝ և
12. 46. զոր կարծէն թէ ունիցի՝ բարձցի ՚ի նմանէ։
Մարկ. 3. 32. * ‖ Եկին առ նա մայրն և եղբարք իւր, և 19

ոչ

ոչ կարէին հասանել ՚ի նա վն բազմութեն։
20 * Ազդ եղեւ նմա եւ ասեն. մայր քո եւ եղ-
բարք քո կան արտաքոյ՝ եւ կամին զքեզ տե-
21 սանել։ * Եւ ասէ ցնս. մայր իմ եւ եղբարք
իմ սոքա են, որ զբանն այ լսեն եւ առնեն։
22 * || Եւ եղեւ ՚ի միում աւուրց ինքն ել ՚ի նաւ՝ Գ. Օ.
եւ աշակերտքն նր, եւ ասէ ցնս. եկայք անց- || Մատ.
23 ցուք յայնկոյս ծովակիս. եւ գնացին։ * Եւ 8. 23.
մինչ դեռ նաւէին՝ ՚ի քուն եմուտ. եւ էջ Մար.
մրրիկ հողմոյ ՚ի ծովակն՝ եւ ուռնոյր, եւ տագ- 4. 36.
24 նապէին։ * Մատուցեալ զարթուցին զնա
եւ ասեն. վարդապետ վարդապետ՝ կորնչիմք
աւասիկ։ եւ նա յարուցեալ սաստեաց հող-
մոյն եւ խռովութե ջուրցն՝ եւ հանդարտեցին,
25 եւ եղեւ խաղաղութի։ * Ասէ ցնս. ո՞ւր են
հաւատք ձեր. եւ զահի հարեալ զարմացան,
եւ ասէին ցմիմեանս. ո՞վ արդեօք իցէ սա՝ զի
եւ հողմոց եւ ջրոց հրաման տայ, եւ հնազան-
26 դին սմա։ * Եւ նաւեցին իջին յաշխարհն
գերգեսացւոց. որ է յայնկոյս հանդէպ գա-
27 լիլեայ։ * Եւ ընդ ելանելն նր ՚ի ցամաք,
պատահեաց այր մի ՚ի քաղաքէն՝ յորում էին
դեք. եւ բազում ժամանակս ոչ էր հանդերձ
զգեցեալ՝ եւ ոչ ՚ի տան բնակեալ, այլ ՚ի գե-
28 րեզմանս։ * Եւ տեսեալ զյս, աղաղակեաց
եւ անկաւ առաջի նր, եւ ասէ մեծաձայն.
զի՞ կայ իմ եւ քո յս որդի այ բարձրելոյ, ա-
29 ղաչեմ զքեզ մի տանջեր զիս։ * Քանզի
հրաման տայր այսոյն պղծոյ ելանել ՚ի մար-
դոյ անտի. զի բազում ժամանակս յափշ-
տակեալ էր զնա, եւ կապէր ՚ի շղթայս, եւ
պահէր յերկաթս, եւ խզէր զկապանսն, եւ

13 վա՛

վարէր 'ի դիւէն յանապատս։ * Եհարց ցնա 30
յս՟ և ասէ. զի՞նչ անուն է քեզ. և նա ասէ,
լեգէոն. զի դևք բազումք մտեալ էին 'ի
նա։ * Եւ աղաչէին զնա՝ զի մի՛ հրաման տա- 31
ցէ նց՟ երթալ յանդունդս։ * Եւ էր անդ- 32
երամակ մի խոզից բազմաց արօտական 'ի
լերինն. և աղաչեցին զնա զի հրաման տա-
ցէ նց՟ մտանել 'ի նոսա. և հրամայեաց նց՟։
* Եւ ելեալ դևքն յառնէն՝ մտին 'ի խո- 33
զեանն. և դիմեաց երամակն 'ի դարհէ ան-
տի 'ի ծովակն՝ և հեղձաւ։ * Իբրև տեսին 34
խոզարածքն զինչ որ եղեն՝ փախեան, և
պատմեցին 'ի քաղաքին և յագարակսն։ * Եւ 35
իբրև ելին տեսանել զգործսն, և եկին առ
յս՟, և գտին զայրն՝ ուստի դևքն ելեալ
էին, զգեցեալ և զգաստացեալ նստէր առ
ոտսն յս՟ի, և երկեան։ * Պատմեցին նոցա 36
որոց տեսեալն էր՝ թէ զիա՞րդ փրկեցաւ դի-
ւահարն։ * Եւ աղաչէր զնա ամ՟ բազմու- 37
թի՟ն շուրջ զկողմամբքն գերգեսացւոց՝ գը-
նալ 'ի սահմանաց նց՟, քանզի ահիւ մեծաւ
տագնապէին. և նա մտեալ 'ի նաւ՝ դարձաւ
անդրէն։ * Աղաչէր զնա այրն՝ ուստի դևքն 38
ելեալ էին՝ շրջել ը՟ն նմա. արձակեաց զնա՝
և ասէ. * դա՛րձ 'ի տուն քո, և պատմեա՛ 39
զոր միանգամ արար քեզ ած՟. գնաց 'ի քա-
ղաքն՝ և քարոզէր զոր ինչ արար նմա յս՟։
* Եւ իբրև դարձաւ անդրէն յս՟, ընկալաւ 40
զնա ժողովուրդն. քանզի ամենեքեան ակն-
|| Մատթ. ունէին նմա։ * || Եւ ահա եկն այր մի՝ ո- 41
9. 18. Մարկ. րում անուն էր յայրոս, և նա էր իշխան ժո-
5. 22. ղովրդեանն. անկեալ առ ոտսն յս՟ի՝ աղա-

չէր

42 չէր զնա մտանել 'ի տուն նորա. * զի դուստր
միամօր էր նր̅՝ ամաց իբրեւ երկոտասանից,
եւ էր մերձ 'ի մահ. եւ ը̅ երթալն նր̅՝ ժողո-
43 վուրդքն նեղէին զնա։ * Եւ կին մի էր 'ի Մտ. 9. 20.
տեռատեսութե̅ արեան ամաց երկոտասա- Մր. 5. 25.
նից, որ 'ի բժիշկս ծախեալ էր զա̅մ ինչս
իւր. որում ոչ էր լեալ հնար յումեքէ բը-
44 ժշկիլ։ * Մատուցեալ յետոյ մերձեցաւ 'ի
քղանցս հանդերձի նր̅. եւ նոյն ժամայն ե-
45 կաց բղխումն արեան նորա։ * Եւ ասէ յս̅.
ո՞վ է՝ որ մերձեցաւն յիս։ Իբրեւ ամենեքեան
ուրանային, ասէ պետրոս՝ եւ որ ը̅ նմ̅ էին.
վա՛րդապետ՝ ժողովուրդք պնդեն եւ նեղեն
46 զքեզ։ * Եւ ասէ յս̅. ոմ̅ մերձեցաւ յիս,
քանզի գիտացի՝ եթէ զօրութի̅ ել յինէն։
47 * Իբրեւ ետես կինն՝ եթէ ոչ ծածկեցաւ 'ի
նմանէ, եկն դողալով՝ եւ անկաւ առաջի նր̅,
թէ վասն որոյ իրաց մերձեցաւ 'ի նա՝ պատ-
մեաց առաջի ա̅մ ժողովրդեանն. եւ թէ ո՛ր-
48 պէս բժշկեցաւ առժամայն։ * Եւ ասէ.
քաջալերեա՛ց դուստր՝ հաւատք քո կեցուցին
49 զքեզ, երթ 'ի խաղաղութի̅։ * Եւ մինչդեռ
նա խօսէր, գայ ոմ̅ 'ի տանէ ժողովրդապե-
տին՝ եւ ասէ ցնա. մեռաւ դուստրն քո, մի՛
50 ինչ աշխատ առներ զդ̅ա։ * Իսկ յս̅ իբրեւ
լուաւ, պատասխանի ետ նմա՝ եւ ասէ. մի՛
51 երկնչիր, միայն հաւատա՛ եւ կեցցէ։ * Եւ
մտեալ 'ի տունն՝ ոչ զոք եթող մտանել,
բայց միայն զպետրոս եւ զյակովբոս եւ ըզ-
յովհաննէս, եւ զհայր մանկանն եւ զմայր
52 նր̅։ * Լային ամենեքեան՝ եւ կոծէին զնա։
եւ նա ասէ. մի՛ լայք՝ զի չէ՛ մեռեալ՝ այլ
ննջէ։

ննջէ։ * Եւ նոքա ծաղր առնէին զնա, զի 53
գիտէին թէ մեռաւ։ * Եւ նր̅ հանեալ զա- 54
մենեսին արտաքս, * կալաւ զձեռանէ նր̅՝ 55
բարբառեցաւ և ասէ. արի կաց մանուկ դու։
* Եւ դարձաւ ոգի նր̅, և կանգնեցաւ վաղ- 56
վաղակի. և հրամայեաց տալ նմա ուտել։
* Եւ զարմացան ծնողքն նր̅։ և նա պատ- 57
ուիրէր մի ումեք ասել՝ որ ինչ եղեն։

ԳԼ. Թ.

Գ.Լ. Եւ ‖ կոչեցեալ զերկոտասան առաքեալսն, 1
‖ Մտթ. ետ նց̅ զօրութի̅ և իշխանութի̅ 'ի վերայ
10. 1. ամ̅ դիւաց, և բժշկել զհիւանդութի̅ս։ * Եւ 2
Մրկ. առաքեաց զն̅ս քարոզել զարքայութի̅ն ա̅յ,
3. 13. ‖ Մտթ. և բժշկել զախտաժէտս։ * ‖ Եւ ասէ ցն̅ս. 3
10. 9. մի ինչ բառնայք 'ի ճանապարհ, մի գաւա-
Մրկ. զան և մի մախաղ, մի հաց և մի արծաթ,
6. 8. մի երկուս հանդերձս ունիցիք։ * Եւ յոր 4
տուն մտանիցէք՝ անդ ագջիք, և անտի գը-
նայցէք։ * Եւ որք ոչ ընդունիցին զձեզ, 5
‖ Գրծ. ‖ յորժամ ելանիցէք 'ի քաղաքէն յայնմանէ,
13. 51. զփոշի ոտից ձերոց թօթափեսջիք 'ի վկայ-
ութի̅ նց̅։ * Եւ ելեալ շրջէին ընդ քաղաքս 6
և ը̅ գեօղս՝ աւետարանէին, և բժշկէին ը̅
‖ Մտթ. ամ̅ տեղիս։ * ‖ Լուաւ հերովդէս չորրոր- 7
14. 1. դապետ զգործսն ամ̅. և զարմանայր վասն
Մրկ. 6. 14. ասելոյն յոմանց, * թէ յովհաննէս յարեաւ 8
'ի մեռելոց, և յոմանց՝ թէ եղիա յայտնե-
ցաւ, և յայլոց՝ թէ մարգարէ ոմն յառաջ-
նոցն յարեաւ։ * Ասէ հերովդէս. զյովհան- 9
նէս ես գլխատեցի. իսկ սա ով իցէ՝ զորմէ
զայսպիսի իրս լսեմ։ և խնդրէր տեսանել
զնա։

10 զնա ։ * Դարձան առաքեալքն, և պատմե-
ցին նմա զինչ զոր արարին ։ Եւ առեալ զնոսա՝
խուսեաց առանձինն 'ի տեղի անապատ քա-
ղաքի միոյ, որում անուն էր Բեթսայիդա ։
11 * Եւ ժողովուրդքն իբրև գիտացին, գնա-
ցին զհետ նորա ։ և ընկալեալ զնոսա՝ խօսէր ընդ
նոսա վասն արքայութեան Աստուծոյ, և որոց պէտք էին
12 բժշկութեան՝ բժշկէր ։ * Եւ օրն սկսաւ տա-
րաժամել ։ մատեան երկոտասանքն և ասեն ‖ Մատթ.
ցնա ։ ‖ արձակեա զժողովուրդդ, զի եր- 14. 15.
թեալ շուրջ 'ի գիւղսն և յագարակս՝ հան- Մարկ.
գիցեն, և գտցեն կերակուր ։ զի աստ յա- 6. 36.
13 նապատ տեղւոջ եմք ։ * Ասէ ցնոսա ։ դուք
տուք դոցա ուտել ։ և նոքա ասեն ։ ‖ ոչ գոյ ‖ Յովհ.
մեր աւելի քան զհինգ նկանակ և զերկուս 6. 9.
ձկունս, բայց եթէ երթիցուք գնեսցուք բա-
14 ւական ժողովրդեանդ կերակուր ։ * Վասն-
զի էին արք իբրև հինգ հազար ։ ասէ ցա-
շակերտսն ։ բազմեցուցէք զդոսա դասս
15 դասս՝ յիսուն յիսուն ։ * Եւ արարին այն-
16 պէս, և բազմեցուցին զամենեսեան ։ * Եւ
առեալ զհինգ նկանակն և զերկուս ձկունսն՝
հայեցաւ յերկինս, օրհնեաց և եբեկ՝ և
տայր ցաշակերտսն արկանել ժողովրդեանն ։
17 * Կերան և յագեցան ամենեքեան ։ և բար-
ձին զնշխարս կոտորոցն՝ երկոտասան սա-
կառի ։
18 * ‖ Եւ եղև 'ի կալն նորա յաղօթս առանձինն, Գ.Կ
էին ընդ նմա և աշակերտքն նորա ։ եհարց զնոսա և ‖ Մատթ.
ասէ ։ զո՞ ոք ասեն զինէն ժողովուրդքն՝ թէ 16. 13.
19 իցեմ ։ * Եւ նոքա պատասխանի տուեալ ասեն ։ Մարկ.
զՅովհաննէս մկրտիչ, և այլք զԵղիա, իսկ 8. 27.

այլք

այլք թէ մարգարէ ոք յառաջնոցն յարեաւ ։
* Ասէ ցնա, դուք զո՞վ ոք ասէք զինէն, թէ 20
իցեմ. պատասխանի ետ պետրոս և ասէ.
զՔն Այ ։ * Նա սաստեաց 'ի նոսա, և պատ- 21
ուիրեաց մի ումեք ասել զայն. * և ասէ, 22
|| Մատթ. 17. 21. || թէ պարտ է որդւոյ մարդոյ բազում չար-
Մարկ. չարիլ և անարգիլ 'ի քահանայապետից և 'ի
8. 31. ծերոց և 'ի դպրաց, և սպանանիլ՝ և յերիր
աւուր յառնել ։ * Ասէր առ ամենեսին. 23
|| Մատթ. 10. 38. || եթէ ոք կամի զկնի իմ գալ, ուրասցի
Վար. զանձն՝ և առցէ զխաչ իւր հանապազ՝ և ե-
14. 27. կեսցէ զհետ իմ ։ * || Զի որ կամիցի զանձն 24
|| Վար. իւր կեցուցանել՝ կորուսցէ զնա, և որ կո-
17. 33. Յովհ. րուսցէ զանձն իւր վն իմ՝ կեցուսցէ զնա ։
12. 25. * Զի՞նչ օգուտ է մարդոյ՝ եթէ զաշխարհ 25
շահեսցի, և զանձն իւր կորուսցէ կամ տու-
|| Մատթ. 10. 33. ժեսցի ։ * || Զի որ ամօթ համարեսցի զիս և 26
զբանս իմ, զնա և որդի մարդոյ յամօթ ա-
րասցէ՝ յորժամ գայցէ փառօք իւրովք՝ և
|| Մատթ. 16. 28. հօր՝ և հրեշտակաց սրբոց ։ * || Բայց ար- 27
Մարկ. դարև ասեմ ձեզ, եթէ են ումանք 'ի դոցա-
8. 39. նէ որ այդր կան՝ որք մի՛ ճաշակեսցեն զմահ,
|| Մատթ. մինչև տեսցեն զարքայութի՛ն Այ ։ * || Եւ ե- 28
17. 1. Մարկ. ղև յետ այսց բանից իբրև աւուրք ութ, ա-
9. 1. ռեալ զպետրոս և զյակոբոս և զյովհան-
նէս՝ ել 'ի լեառն կալ յաղօթս ։ * Եւ 'ի կալ 29
նմա յաղօթս՝ եղև տեսիլ երեսաց նր այլա-
կերպ. և փոխեցաւ հանդերձ նորա՝ և եղև
սպիտակ փայլուն ։ * Եւ ահա արք երկու 30
խօսէին ընդ նմա. որ էին մովսէս և եղիա,
* երևեալ փառօք. և ասէին զելսն նր՝ զոր 31
կատարելոց էր յեմ ։ * Իսկ պետրոս՝ և որ 32

ընդ

ընդ նմայն էին՝ ծանրացեալք 'ի քնոյ՝ զար-
թեան, տեսին զփառսն նորա՝ եւ զերկուս
33 արսն որ կային առ նմա: * Եւ եղեւ 'ի մեկ-
նելն նց՟ 'ի նմանէ, ասէ պետրոս ցյս՟. վար-
դապետ՝ բարւոք է մեզ աստ լինել, եւ ա-
րասցուք երիս տաղաւարս. մի քեզ՝ եւ մի մով-
սեսի՝ եւ մի եղիայի. եւ ոչ գիտէր զինչ խօ-
34 սէր: * Եւ իբրեւ զայս ասաց, եկն ամպ եւ
հովանի եղեւ 'ի վր՟ նց՟. եւ երկեան 'ի մտա-
35 նելն նց՟ ը՟դ ամպովն: * Ձայն եղեւ յամպոյն
եւ ասէ. ‖ դա՛ է որդի իմ ընտրեալ, դմա ‖ Բ. Պետ. 1. 17.
36 լուարո՛ւք: * Եւ ը՟դ լինել բարբառոյն՝ գ-
տաւ յս՟ միայն. եւ ինքեանք լռեցին, եւ ոչ
ումեք պատմեցին յաւուրսն յայնոսիկ եւ ոչ-
ինչ՝ յորոց տեսինն:
37 * Եւ եղեւ 'ի վաղիւն մինչ իջանէին նոքա 'ի Պ. Ր.
լեռնէ անտի, ը՟դ առաջ եղեւ նմ՟ ժողովուրդ ‖ Մատթ.
38 բզմ՟: * ‖ Եւ ահա այր մի 'ի ժողովրդենէ 17. 14.
անտի աղաղակեաց եւ ասէ. վարդապետ՝ ա- Մարկ.
ղաչեմ զքեզ հայեա՛ց յորդի իմ, զի միամօր 9. 16.
39 է ինձ: * Եւ ահա այս հարկանի 'ի նմա,
եւ յանկարծ գոչէ՝ եւ զարկուցանէ զնա եւ
թաւալեցուցանէ եւ փրփրեցուցանէ, եւ հա-
40 զիւ մեկնի 'ի նմանէ խորտակեալ զնա. * եւ
աղաչեցի զաշակերտսն քո զի հանցեն զնա,
41 եւ ոչ կարացին: * Պատասխանի ետ յս՟ եւ ա-
սէ. ո՜վ ազգ անհաւատ եւ թիւր, մինչեւ յե՞րբ
եղէց ը՟դ ձեզ՝ եւ անսայցեմ ձեզ. մատո՛ այսր
42 զորդին քո: * Եւ մինչ դեռ մատչէր, զար-
43 կոյց զնա դեւն՝ եւ շարժլեաց: * Սաստեաց
յս՟ այսոյն պղծոյ, եւ բժշկեաց զմանուկն.
44 եւ ետ զնա ցհայր իւր: * Եւ զարմանային
ա-

ամենեքեան 'ի վր̅ մեծամեծացն ա̅յ. եւ 'ի
զարմանալն ամենեցուն 'ի վր̅ ամի̅ զոր առ-
նէր, ասէ ցաշակերտսն իւր. դի՛ք դուք 'ի
լսելիս ձեր զբանս զայսոսիկ. զի որդի մար-
դոյ մատնելոց է 'ի ձեռս մարդկան ։ * Եւ 45
նոքա ոչ գիտէին զբանն, եւ էր ծածկեալ 'ի
նոցանէ՝ զի մի գիտասցեն. եւ երկնչէին հար-
‖ Մ-թ. ցանել զնա վս̅ բանին այնորիկ ։ * ‖ Եմուտ 46
18. 1. խորհուրդ 'ի նս̅ թէ ո՞ արդեօք մեծ իցէ 'ի
Մ-ր. 9. 33. նոցանէ ։ * Յս̅ իբրեւ ծանեաւ զխորհուրդս 47
սրտից նց̅, առ մանուկ մի՝ կացոյց 'ի մէջ նց̅
առ իւր, * եւ ասէ ցն̅ս. որոք ընկալցի զմա- 48
նուկս զայս յանուն իմ՝ զիս ընդունի, եւ որ
զիս ընդունիցի՝ ընդունի զառաքիչն իմ. զի
որ փոքրիկն է յամենեսին 'ի ձեզ՝ նա եղիցի
մեծ ։ * Պատասխանի ետ յովհաննէս եւ ա- 49
սէ. վարդապետ՝ տեսաք զոմն որ յանուն քո
դեւս հանէր՝ եւ արգելաք զնա, զի ոչ շրջի ը̅
մեզ ։ * Ասէ ցնա յս̅. մի արգելուք, զի որ 50
ոչն է ձեր թշնամի՝ 'ի ձեր կողմն է ։
Գ. Գ. * Եւ եղեւ 'ի կատարել աւուրց վերանալոյ 51
նորա՝ եւ ինքն զերեսս հաստատեաց երթալ
յէ̅մ ։ * Եւ առաքեաց հրեշտակս առաջի 52
երեսաց իւրոց. եւ իբրեւ չոգան՝ մտին 'ի
գիւղ մի սամարացւոց պատրաստել ինչ նմ̅ ։
* Եւ ոչ ընկալան զնա, զի դէմ եդեալ էր 53
նորա երթալ յէ̅մ ։ * Իբրեւ տեսին աշա- 54
կերտքն յակոբոս եւ յովհաննէս, ասեն. տ̅ր՝
կամի՞ս զի ասասցուք, եւ իջցէ հուր յերկ-
նից՝ եւ սատակեսցէ զն̅ս ։ * Դարձաւ սաս- 55
‖ Յ-է. տեաց 'ի նս̅՝ եւ ասէ. ոչ գիտէք՝ որոյ հոգւոյ
3. 17. էք դուք ։ * ‖ Զի որդի մարդոյ ոչ եկն զո- 56

գիս

զհոգիս մարդկան կորուսանել՝ այլ կեցուցանել:
57 և գնացին յայլ գեօղ: * Եւ մինչ դեռ եր-
թային նոքա 'ի ճանապարհի, ասէ ոմն ցնա.
58 եկից զկնի քո՝ յոր վայր և երթիցես: * Ասէ
ցնա յս. || աղուեսուց որջք գոն, և թռչնոց || Մատթ.
երկնից դադարք. և որդւոյ մարդոյ ո՛չ գոյ՝ 8. 20.
59 ուր դիցէ զգլուխ: * Ասէ ցմիւս ևս. եկ
զկնի իմ: և նա ասէ. տէ՛ր՝ հրամա՛ն տուր
60 ինձ՝ երթալ նախ թաղել զհայր իմ: * Ասէ
ցնա յս. թո՛ղ զմեռեալսն թաղել զմեռեալս
իւրեանց, և դու երթ պատմեա՛ զարքայու-
61 թի՛ն այ: * Ասէ և այլ ոմն. եկից զկնի քո
տէ՛ր, բայց նախ հրամա՛ն տուր ինձ հրաժա-
62 րել 'ի տանէ իմմէ: * Ասէ ցնա յս. ոչ ո՛ք
արկանէ ձեռն զմաճով՝ և հայիցի յետս, ե-
թէ յաջողեալ իցէ արքայութե՛ն այ:

ԳԼ. Ժ.

1 Յետ այսորիկ երևեցոյց տր և այլ ևս եօ- Գ.Գ.
թանասուն և երկուս. և առաքեաց զնս
երկուս երկուս առաջի իւր յամ քաղաքս և
2 'ի տեղիս, ուր ինքն երթալոց էր: * Եւ ա-
սէ ցնս. || հունձք բազում են՝ և մշակք սա- || Մատթ.
կաւ. արդ՝ աղաչեցէ՛ք զտէր հնձոց, զի հան- 9. 37.
3 ցէ մշակս 'ի հունձս իւր: * Երթա՛յք, || ա- || Մատթ.
հա առաքեմ զձեզ իբրև զգառինս 'ի մէջ 10. 16.
4 գայլոց: * || Մի՛ բառնայք քսակ մի՛ մախաղ || Մարկ.
մի՛ կօշիկս, և 'ի ճանապարհի ումեք ողջոյն 6. 8.
5 մի՛ տայցէք: * Յոր տուն մտանիցէ՛ք՝ նախ
6 ասասջի՛ք թէ ողջոյն տանս այսմիկ. * և ե-
թէ իցէ անդ որդի ողջունի, հանգիցէ 'ի վր
նր ողջոյնն ձեր. ապա թէ ոչ՝ 'ի ձեզ դարձ-
ցի:

ցի ։ * Եւ 'ի նմին տան ագանիջիք, ուտի- 7
‖ Մատթ. ջիք եւ ըմպիջիք 'ի նոցանէ. ‖ զի արժանի է
10. 10. Ա. Տիմ. մշակն վարձու իւրոյ ։ Մի՛ փոխիցիք տանէ 'ի
5. 18. տուն ։ * Յոր քաղաք մտանիցէք՝ եւ ընդու- 8
նիցին զձեզ, ուտիջիք զինչ առաջի դնիցեն
ձեր. * եւ բժշկեսջիք որ 'ի նմա հիւանդք 9
իցեն. եւ ասասջիք նց̃, մերձեալ է 'ի վերայ
ձեր արքայութի̃ ա̃յ ։ * Իսկ յոր քաղաք մտա- 10
նիցէք՝ եւ ոչ ընդունիցին զձեզ, իբրեւ ելա-
‖ Գործ. նիցէք 'ի հրապարակս նր̃, ասասջիք ։ * ‖ Եւ 11
13. 51. զփոշին որ կառուցեալ է 'ի քաղաքէ ձերմէ յոտս
մեր՝ թօթափեսցուք 'ի ձեզ. բայց զայս գի-
տասջիք՝ զի մերձեալ է արքայութի̃ ա̃յ ։ * Ա- 12
սեմ ձեզ, զի Սոդոմայեցւոց ընդարձակագոյն
լիցի յաւուրն յայնմիկ՝ քան քաղաքին այն-
‖ Մատթ. միկ ։ * ‖ Վա՜յ քեզ քորազին. վա՜յ քեզ բեթ- 13
11. 21. սայիդա. զի եթէ 'ի Տիւրոս եւ 'ի Սիդոն
եղեալ էին զօրութիւնքն՝ որ եղեն 'ի ձեզ, վա-
ղուց եւս արդեօք 'ի խորգ եւ 'ի մոխիր նըս-
տեալ ապաշխարեալ էր ։ * Բայց Տիւրոսի 14
եւ Սիդոնի ընդարձակագոյն լիցի 'ի դատաս-
տանի քան ձեզ ։ * Եւ դու Կափառնաում, 15
որ մինչեւ յերկինս բարձրացեալ ես, մինչեւ 'ի
‖ Մատթ. դժոխս իջցես ։ * ‖ Որ ձեզ լսէ՝ ինձ լսէ, եւ 16
10. 40. Յովհ. որ զձեզ անարգէ՝ զիս անարգէ. եւ որ զիս
13. 20. անարգէ՝ զառաքիչն իմ անարգէ. եւ որ ինձ
լսէ՝ լսէ այնմիկ որ զիսն առաքեաց ։ * Դար- 17
ձան եօթանասունն եւ երկուքն խնդութե̃ եւ
ասեն. Տէ՛ր՝ եւ դեւք հնազանդին մեզ յա-
նուն քո ։ * Եւ նա ասէ ցնս̃. տեսանէի զսա- 18
տանայ անկեալ յերկնից իբրեւ զփայլակն ։
* Ահա ետու ձեզ իշխանութի̃ կոխել զօձս 19
եւ

և զկարիճս և զամ զօրութի թշնամւոյն. և
20 ձեզ ոչինչ մեղանչիցեն: * Բայց ընդ այն մի
խնդայք՝ եթէ այսք հնազանդին ձեզ, այլ
խնդացէք զի անուանք ձեր գրեալ են յեր-
21 կինս: * ‖ Ի նմին ժամու ցնծացաւ յս հոգ- ‖ Մատթ. 11. 25.
ւովն սրբով և ասէ. գոհանամ զքէն հայր՝
տր երկնից և երկրի, զի ծածկեցեր զայս
յիմաստնոց և՚ի գիտնոց՝ և յայտնեցեր զայս
տղայոց. այո՛ հայր, զի այսպէս հաճոյ եղև
22 առաջի քո: * Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ՚ի
հօրէ իմմէ. և ոչո՛ք գիտէ թէ ո՞վ է որդի,
եթէ ոչ հայր, և ո՞ է հայր՝ եթէ ոչ՝ որդի,
23 և ում կամիցի որդին յայտնել: * Եւ դար-
ձեալ առանձինն առ աշակերտսն ասէ. ‖ Ե- ‖ Մատթ. 13. 16.
րանի աչաց՝ որ տեսանիցեն զոր տեսանէքդ:
24 * Ասեմ ձեզ. զի բազում մարգարէք և թա-
գաւորք կամեցան տեսանել զոր դուքդ տե-
սանէք, և ո՛չ տեսին. և լսել զոր լսէքդ, և
ո՛չ լուան:

25 * Եւ ահա յարեաւ ոմն օրինական՝ փորձէր ՊԻ
զնա և ասէր. վարդապետ՝ զի՞նչ գործեցից՝ ‖ Մատթ.
զի զկեանսն յաւիտենականս ժառանգեցից: 22. 35.
26 * Եւ նա ասէ ցնա. յօրէնս զի՞նչ գրեալ է, Մրկ.
27 ո՞րպէս ընթեռնուս: * Նա պատասխանի 12. 28.
ետ և ասէ. ‖ սիրեսցես զտր ած քո յամ սըր- ‖ 2. Օրէ.
տէ քումմէ, և յամ անձնէ քումմէ, և յամ 6. 5.
զօրութէ քումմէ, և յամ մտաց քոց. և զըն-
28 կեր քո իբրև զանձն քո: * Եւ ասէ ցնա.
ուղիղ ետուր զպատասխանիդ, զայդ արա՛
29 և կեցցես: * Նա իբրև կամեցաւ զանձն
արդարացուցանել՝ ասէ ցյս. և ո՞վ է իմ ըն-
30 կեր: * Պատասխանի ետ յս և ասէ. այր մի
իջա-

իջանէր յԵրիքով, եւ անկաւ 'ի ձեռս
աւազակաց, որք մերկացուցին զնա՝ եւ վէրս
'ի վ՟ր եդին, թողին կիսամահ եւ գնացին։
* Դէպ եղեւ քահանայի միոջ իջանել ընդ 31
նոյն ճանապարհ, եւ տեսեալ զնա՝ զանց ա-
րար։ * Նոյնպէս եւ ղեւտացի մի եկեալ ընդ 32
նոյն տեղի՝ ետես եւ զանց արար։ * Սամա- 33
րացի ոմն ճանապարհորդեալ եկն ընդ նոյն
առ նովաւ, եւ տեսեալ զնա՝ գթացաւ։ * Եւ 34
մատուցեալ պատեաց զվէրս ն՟ր, արկեալ 'ի
վ՟ր ձէթ եւ գինի. եւ եդեալ 'ի վերայ գրաս-
տու իւրոյ՝ ած զնա 'ի պանդոկի մի, եւ դար-
մանեաց զնա։ * Եւ 'ի վաղիւ անդր իբրեւ 35
ելանէր անտի, հանեալ ետ պանդոկապետին
երկուս դահեկանս՝ եւ ասէ. դարմա՛ն տար
դմա, եւ զոր ինչ ծախեսցես 'ի դա՝ 'ի միւս-
անգամ գալստեան իմում հատուցից քեզ։
* Արդ՝ ո՞ յերեցունց 'ի նոցանէ թուի քեզ 36
մերձաւոր լեալ անկելոյն 'ի ձեռս աւազա-
կաց։ * Եւ նա ասէ. որ արար զողորմութիւն 37
'ի վ՟ր ն՟ր։ ասէ ցնա յ՟ս. Երթ եւ դու արա՛
նոյնպէս։ * Եւ եղեւ 'ի գնալն ն՟ց, եւ ինքն 38
եմուտ 'ի գեօղ մի. եւ կին ոմն անուն Մար-
թա ընկալաւ զնա 'ի տան իւրում։ * Եւ ն՟ր 39
էր քոյր մի, որում անուն էր Մարիամ. որ եւ
եկն նստաւ առ ոտսն տ՟ն, եւ լսէր զբանս
ն՟ր։ * Եւ Մարթա զբաղեալ էր 'ի բազում 40
սպասու. եկն եկաց առ նմա եւ ասէ. Տէ՛ր՝
ոչինչ է փոյթ քեզ, զի քոյրդ իմ միայն ե-
թող զիս 'ի սպասու. արդ՝ ասա՛ դմա զի
օգնեսցէ ինձ։ * Պատասխանի ետ յ՟ս եւ ասէ. 41
Մարթա՛ Մարթա՛ դու հոգաս եւ զբաղում

իւիք

42 իւիք զբաղեալ ես. *բայց աստ սակաւ ինչ
պիտոյ է. մարիամ մասն բարի ընտրեաց,
որ ոչ բարձցի 'ի նմանէ:

ԳԼ. ԺԱ.

1 Եւ եղեւ 'ի տեղւոջ ուրեք կալ յաղօթս. Գ. Օ.
եւ իբրեւ դադարեաց՝ ասէ ցնա ոմն յաշա-
կերտացն իւրոց. տէր՝ ուսո մեզ յաղօթս
կալ, որպէս եւ յովհաննէս ուսոյց աշակերտաց
2 իւրոց: * Ասէ ցնոսա, յորժամ կայցէք
յաղօթս, ասասջիք. || Հայր մեր՝ սուրբ եղի- ||Մատթ. 6. 9.
ցի անուն քո. եկեսցէ արքայութիւն քո:
3 *Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ զօր-
4 ըստօրէն: *Եւ թող մեզ զմեղս մեր, զի եւ
մեք թողումք ամենայնի՝ որ պարտիցի մեզ.
5 եւ մի տանիր զմեզ 'ի փորձութիւն: *Եւ ա-
սէ ցնոսա. ով է 'ի ձէնջ՝ որոյ իցէ բարեկամ,
եւ երթիցէ առ նա 'ի մէջ գիշերի, եւ ասի-
ցէ ցնա. բարեկամ՝ տուր ինձ փոխ երիս նկ-
6 կանակս. * զի բարեկամ իմ եկն առ իս
յուղւոյ, եւ ոչինչ ունիմ դնել առաջի նորա:
7 *Եւ նա 'ի ներքուստ տայցէ պատասխանի եւ
ասիցէ. մի աշխատ առներ զիս, զի դուռնդ
փակեալ են, եւ մանկունքս ընդ ինեւ կան յան-
8 կողնի. ոչ կարեմ յառնել եւ տալ քեզ: *Ա-
սեմ ձեզ, եթէ ոչ յարուցեալ տայցէ նմա վասն
բարեկամութեանն, սակայն վասն ժտութեանն յա-
րուցեալ տայցէ նմա՝ զինչ եւ պիտոյ իցէ.
9 *||Եւ ես ասեմ ձեզ, խնդրեցէք՝ եւ տացի ||Մատթ. 7. 7.
ձեզ, հայցեցէք՝ եւ գտջիք, բախեցէք՝ եւ Յով. 14. 13.
10 բացցի ձեզ: *Զի ամենայն որ խնդրէ՝ առնու. Յակ. 1. 5.
եւ որ հայցէ՝ գտանէ, եւ որ բախէ՝ բացցի
նմա:

Մատթ. 7. 9. նմ։ * Ո՞ ոք ՚ի ձէնջ հայր՝ խնդրիցէ որդի 11
իւր ձուկն, միթէ փոխանակ ձկանն օձ տայ-
ցէ նմ։ * Կամ կիթ խնդրիցէ ձու, միթէ կա- 12
րի՞ճ տայցէ նմ։ * Իսկ եթէ դուք որ չարքդ 13
էք՝ գիտէք պարգեւս բարիս տալ որդւոց ձե-
րոց, ո՞րչափ եւս առաւել Հայր ձեր յերկնից
տացէ բարիս այնոցիկ, որ խնդրենն ՚ի նը-
մանէ։

Գ Լ

* Եւ հանէր դեւ մի համր, եւ եղեւ յելա- 14
Մատթ. 9. 32. 12. 22. Մարկ. 3. 22. նել դիւին՝ խօսեցաւ համրն, եւ զարմացան
ամ ժողովուրդքն։ * Եւ ոմանք ՚ի նոցանէ 15
ասէին. Բէեղզեբուղաւ իշխանաւն դիւաց
հանէ դա զդեւս։ * Եւ այլք փորձէին՝ եւ 16
նշան յերկնից խնդրէին ՚ի նմանէ։ * Իսկ նր 17
գիտացեալ զխորհուրդս նց, ասէ ցնս. ամ
թագաւորութի բաժանեալ յանձն՝ աւերի,
եւ տուն բաժանեալ յանձն՝ կործանի։ * Ա- 18
պա եթէ եւ սատանայ բաժանեցաւ յանձ-
նէ, զիա՞րդ կայցէ թագաւորութի նր. զի
ասէք զինէն եթէ բէեղզեբուղաւ իշխա-
նաւն դիւաց հանէ դա զդեւս։ * Եթէ ես 19
բէեղզեբուղաւ հանեմ զդեւս, որդիքն ձեր
իւ հանիցեն. վասն այդորիկ նոքին եղիցին
ձեր դատաւորք։ * Իսկ եթէ մատամբ այ 20
հանեմ զդեւս, ապա հասեալ է ՚ի վերայ ձեր
արքայութի այ։ * Յորժամ հզօր վառեալ՝ 21
պահիցէ զտուն իւր, ՚ի խաղաղութե են ինչք
նորա։ * Այլ եթէ հզօրագոյն քան զնա ՚ի 22
վր եկեալ յաղթեսցէ նմա, զսպառազինու-
թիւն հանէ՝ յոր յուսացեալ էր, եւ զաւար նր
բաշխեսցէ։ * Որ ոչ է ընդ իս՝ հակառակ իմ 23
է, եւ որ ոչ ժողովէ ընդ իս, ցրուէ։ * Յոր- 24
ժամ

ժամ || այսն ելանիցէ 'ի մարդոյ՝ շրջի ընդ || Մատթ. 12. 43.
անջրդի՛ն տեղիս, խնդրէ հանգիստ. և իբ-
րև ոչ գտանէ, ասէ. դարձայց անդրէն 'ի
25 տուն իմ ուստի ելի: * Եւ գայ գտանէ մաք-
26 րեալ և յարդարեալ: * Յայնժամ երթայ
և առնու եօթն այլ այսս չար ևս ք̅ զինքն՝
և մտանէ բնակէ անդ. և լինի յետինն մար-
27 դոյն այնորիկ չար քան զառաջինն: * Եւ
եղև մինչդեռ խօսէր զայս, ձայն եբարձ կին
մի 'ի ժողովրդենէ անտի և ասէ. երանի՜ է
որովայնին՝ որ կրեաց զքեզ, և ստեանցն՝
28 որ դիեցուցին զքեզ: * Եւ նա ասէ. նա՛ ե-
րանի այնոցիկ է, որ լսեն զբանն ա̅յ, և առ-
29 նեն: * Եւ 'ի դիզանել 'ի վերայ ն̅ր ժողո-
վրդոցն՝ սկսաւ ասել. || ազգս այս ազգ չար || Մատթ. 12. 39.
է. նշան խնդրէ, և նշան յերկնից ոչ տացի 1. Կոր.
30 սմա՝ բայց նշանն յովնանու: * || Զի որպէս 1. 22.
եղև յովնան նշան նինուէացւոց, այնպէս || Յովն.
եղիցի և որդի մարդոյ ազգիս այսմիկ: 2. 1.
31 * || Դշխոյն հարաւոյ յարիցէ 'ի դատաստա- || 3 Թագ.
նի ընդ արս ազգիս այսորիկ՝ և դատապար- 10. 1.
տեսցէ զսոսա, զի եկն 'ի ծագաց երկրի լը-
սել զիմաստութիւն սողոմոնի. և ահա աւա-
32 ւել քան զսողոմոն է աստ: * Արք նինուէա-
ցիք յարիցեն 'ի դատաստանի ը̅ ազգիս ը̅
այսմիկ՝ և դատապարտեսցեն զսա, || զի ա- || Յովն.
պաշխարեցին 'ի քարոզութիւն յովնանու. և 3. 5.
ահա աւաւել քան զյովնան է աստ:

33 * || Ոչ ոք լուցեալ ճրագ՝ դնէ 'ի թաքս- Եկ
տեան, և ոչ ը̅ գրուանաւ. այլ 'ի վ̅ր աշտա- || Մատթ.
նակի, զի որ մտանեն՝ լոյս տեսանիցեն: 5. 15.
34 * || Ճրագ մարմնոյ ակն է. յորժամ ակնն || Մատթ.
ա- 6. 22.

առատ է, ամ մարմինն լուսաւոր եղիցի. և
երբ ակն չար է. և մարմինն խաւարին ե-
ղիցի: * Զգոյշ լեր՝ գուցէ լոյսդ որ 'ի 35
քեզ է՝ խաւար իցէ: * Իսկ եթէ մարմինդ քո 36
ամ լուսաւոր է՝ և չգուցէ մասն ինչ խաւա-
րին, եղիցի լուսաւոր ամ. որպէս յորժամ
ճրագն նշուլիւք լուսաւորեսցէ զքեզ: * Եւ 37
մինչդեռ խօսէր զայս, աղաչէր զնա ոմն փա-
րիսեցի՝ զի ճաշ կերիցէ առ նմա: և նա մը-
տեալ բազմեցաւ: * Իբրև ետես փարիսե- 38
ցին՝ զարմացաւ, զի նախ ոչ մկրտեցաւ յա-
‖ Մատթ. ռաջ քան զճաշ: * Ասէ ցնա Տր. ‖ այժմ 39
23. 25. դուք փարիսեցիք զարտաքին բաժակին և
զպնակին սրբէք. և ներքինն ձեր լի է յա-
փշտակութբ և չարութբ: * Անմիտք՝ ոչ 40
ապաքէն որ զարտաքինն արար՝ և զներքինն
նոյն արար: * Բայց ա՛ղէ զարժանն իսկ՝ 41
տուք ողորմութի, և ահա ամ ինչ է ձեր:
‖ Մատթ. * Այլ վա՜յ ձեզ փարիսեցւոց. ‖ զի տասա- 42
23. 23. նորդէք զանանուխ և զփեգենայ և զամե-
նայն բանջար, և անցանէք զիրաւամբք և
զսիրովն այ. զայս արժան էր առնել՝ և զայ-
‖ Մատթ. նու ոչ անցանել: * ‖ Վա՜յ ձեզ փարիսեցւոց. 43
23. 6. զի սիրէք զառաջնագահս 'ի ժողովուրդս, և
Մարկ. 12. 39. զնախողջոյնս 'ի հրապարակս: * Վա՜յ ձեզ՝ 44
Ղուկ. զի էք դուք իբրև գերեզմանս անյայտս, և
20. 46. մարդիկ գնան 'ի վերայ՝ և ոչ գիտեն: * Պա- 45
տասխանի ետ ոմն յօրինականացն՝ և ասէ
ցնա. վարդապետ՝ զայս բանս ասելով և ըզ-
մեզ թշնամանես: * Եւ նա ասէ. և ձեզ 46
‖ Մատթ. վա՜յ օրինականացդ. ‖ զի բառնայք մարդ-
23. 4. կան բեռինս դժուարակիրս, և դուք մա-

տամբ

տամբ միով 'ի բեռինսն ոչ մերձենայք ։
47 * Վա՜յ ձեզ՝ զի շինէք զշիրիմս մարգարէից.
48 և հարքն ձեր սպանին զնո ։ * Ապա ուրեմն
վկայէք՝ եթէ կամակից էք գործոց հարցն
ձերոց. զի նոքա կոտորեցին զնո, և դուք
49 զգերեզմանս նոցա շինէք։ * Վասն այնորիկ ի-
մաստութիւն այ ասաց. առաքեցից 'ի նոսա
մարգարէս և առաքեալս, և 'ի նոցանէ սպա-
50 նանիցեն և հալածիցեն ։ * Զի խնդրեսցի
արիւն ա՟մ մարգարէից՝ հեղեալ 'ի սկզբանէ
51 աշխարհի՝ յազգէ յայդմանէ , * || յարենէն || Ծնն. 4. 8.
աբելի մինչև յարիւնն || զաքարիայ կորուսե- ||2 Մն. 24. 22.
լոյ ը սեղանն և ը տաճարն. այո՛ ասեմ ձեզ՝
52 խնդրեսցի յազգէ յայդմանէ ։ * Վա՜յ ձեզ
օրինականացդ. զի թաքուցանէք զփականս
գիտութեան. դուք ոչ մտանէք, և որ մտա-
53 նելոցն են՝ արգելուք։ * Եւ 'ի խօսելն զայս
ա՟մ առ նոսա առաջի ա՟մ ժողովրդեանն ,
զամօթի հարկանելին. և սկսան դպիրքն և
փարիսեցիք զչարել՝ և դրդուել ը նմա վասն
54 բազմ իրաց. * և սպասել որսալ ինչ բանս 'ի
բերանոյ նր, զի չարախօսեսցեն զնմանէ ։

ԳԼ. ԺԲ.

1 Որովք 'ի կուտել բիւրաւորաց ժողովըր- || Մատթ.
դեանն՝ մինչև կոխել զմիմեանս, սկսաւ 16. 6.
սաել ցաշակերտսն իւր. նախ՝ զգո՛յշ լերուք || Մրկ.
անձանց 'ի խմորոյ փարիսեցւոցն, որ է կեղ- 8. 15.
2 ծաւորութի ։ * || Զի ոչինչ է 'ի ծածուկ՝ || Վեր.
որ ոչ յայտնեսցի, և գաղտնի՝ որ ոչ ծանի- 8. 17.
3 ցի ։ * Վն զի զոր ինչ ասիցէք 'ի խաւարի,
լուեալ լիցի 'ի լոյս. և զոր յունկանէն խօսե-

ցարուք 'ի շտեմարանս, քարոզեսցի 'ի վ՟ր
տանեաց: * Բայց ձեզ ասեմ սիրելեաց ի- 4
մոց. մի՛ զարհուրիցիք յայնցանէ՝ որ սպանա-
նեն զմարմին, և յետ այնորիկ աւելի ինչ
ո՛չ ունիցին առնել: * Այլ ցուցից ձեզ յում- 5
մէ երկնչիցիք. երկնչիջիք յայնմանէ՝ որ յետ
սպանանելոյ ունի իշխանութի՟ արկանել 'ի
գեհեն. այո՛ ասեմ ձեզ՝ յայնմանէ երկնչի-
ջիք: * Ո՞չ ապաքէն հինգ ձագ երկուց դան- 6
գաց վաճառի, և մի՛ 'ի նոցանէ ո՛չ է մոռա-
ցեալ առաջի ա՟յ: * Այլ ձեր և ա՟մ իսկ հեր 7
գլխոյ թուեալ է. մի՛ երկնչիք՝ զի քան զբա-
||Մատթ. ղում ձագս լաւ էք դուք: * || Ասեմ ձեզ. 8
10. 32. զի ա՟մ որ խոստովանեսցի յիս առաջի մարդ-
Մարկ. 8. 38. կան, և որդի մարդոյ խոստովանեսցի զնմա-
2. Տիմ. նէ առաջի հրեշտակաց ա՟յ: * Իսկ որ ուրաս- 9
2. 12. ցի զիս առաջի մարդկան, ուրացեալ լիցի
||Մատթ. առաջի հրեշտակաց ա՟յ: * || Իսկ ա՟մ որ ասէ 10
12. 32. բան զորդւոյ մարդոյ՝ թողցի նմ՟. բայց որ
Մարկ. 3. 29. զՀոգին ս՟բ հայհոյեսցէ, մի՛ թողցի նմ՟: * Այլ 11
յորժամ տանիցին զձեզ 'ի ժողովուրդս և 'ի
պետութի՟ս և յիշխանութի՟ս, մի՛ հոգայցէք՝
ո՟պ թէ զի՞նչ պատասխանի տայցէք, կամ
զի՞նչ ասիցէք: * Զի Հոգին ս՟բ ուսուսցէ 12
ձեզ 'ի նմին ժամու՝ զի՞նչ պարտ իցէ խօսել:
ԿԲ * Ասէ ոմն 'ի ժողովրդենէն ցնա. վարդա- 13
պետ՝ ասա՛ ցեղբայր իմ բաժանել ը՟ն իս ըզ-
ժառանգութի՟ն: * Եւ նա ասէ ցնա. ա՛յր 14
դու՝ ո՞ կացոյց զիս դատաւոր կամ բաժանա-
րար 'ի վ՟ր ձեր: * Եւ ասէ ցն՟ս. տեսէ՛ք և 15
զգուշ լերուք յա՟մ ագահութենէ. զի ո՛չ եթէ
'ի մթերից ընչից ուրուք իցեն կեանք նորա:

* Խօ-

16 * Խօսեցաւ առ նոսա առակ մի՝ և ասէ. առն
ուրումն մեծատան ետուն անդք տոհմակա-
17 նրա. * և խորհէր 'ի միտս իւր՝ և ասէր. զի՞
գործեցից՝ զի ոչ գոյ տեղի ուր ժողովեցից
18 զարդիւնս իմ: * Եւ ասէ. գիտեմ զինչ ա-
րարից. քակեցից զշտեմարանս իմ, և ևս մե-
ծամեծս շինեցից. և անդր ժողովեցից ըզ-
19 ցորեան և զամենայն բարութիւնս իմ. * և ասացից
ցանձն իմ. անձն՝ ունիս բազում բարութիւնս համ-
բարեալ ամաց բազմաց. հանգիր՝ կեր արբ՝
20 և ուրախ լեր: * Ասէ ցնա Աստուած. անմիտ՝
յայսմ գիշերի զոգիդ 'ի քէն 'ի բաց պահան-
ջիցեն, իսկ զոր պատրաստեցերն՝ ո՞ւմ լինի-
21 ցի: * Այնպէս և որ գանձէ անձին, և ոչ
22 յԱստուած մեծանայցէ: * Ասէ ցաշակերտսն իւր.
վասն այդորիկ ասեմ ձեզ. ‖ մի հոգայք զոգ- ‖ Սաղ.
ւոյ՝ թէ զինչ ուտիցէք, և մի ընդ մարմնոյ՝ 54. 23. Մատ.
23 թէ զինչ զգենուցուք: * Ոգի առաւել 6. 25.
է քան զկերակուր՝ և մարմին քան զհան- 1. Պետ.
24 դերձ: * Հայեցարո՛ւք ընդ ագռաւս, զի ոչ 5. 7.
սերմանեն և ոչ հնձեն, որոց ոչ գոն շտե-
մարանք՝ և ոչ համբարանոցք, և Աստուած կերակ-
րէ զնոսա. ո՞րչափ ևս առաւել զձեզ՝ որ լաւ
25 էք քան զթռչունս: * Ո՞վ 'ի ձէնջ առ հո-
գալ՝ կարիցէ յաւելուլ 'ի հասակ իւր կան-
26 գուն մի: * Իսկ արդ՝ եթէ 'ի փոքուն չէք
27 բաւական՝ վասն այլոցն զի՞ հոգայցէք: * Հայե-
ցարո՛ւք ընդ շուշանն՝ որպէ՞ս աճէ, ոչ ջա-
նայ՝ և ոչ նիւթէ. ասեմ ձեզ՝ և ոչ Սողոմոն
յամենայն 'ի փառսն իւր՝ զգեցաւ իբրև զմի 'ի նո-
28 ցանէ: * Իսկ եթէ զխոտն՝ որ այսօր 'ի բա-
ցի է՝ և վաղիւ 'ի հնոց արկանելի, Աստուած այն-

պէս

պէս զգեցուցանէ. որչափ եւս առաւել զձեզ
թերահաւատք։ * Եւ դուք մի խնդրէք՝ 29
զինչ ուտիցէք կամ զինչ ըմպիցէք, եւ մի ըղ-
բաղնուք. * զի զայս ամ հեթանոսք աշխար- 30
հի խնդրեն. այլ ձեր հայր գիտէ՝ զի պիտոյ
է այն ամ։ * Բայց խնդրեցէք զարքայութի 31
Այ. եւ այն ամ յաւելցի ձեզ։
ԼԳ * Մի երկնչիր հօտ փոքրիկ. զի հաճեցաւ 32
Մատթ. հայր ձեր տալ ձեզ զարքայութի։ * ‖ Վա- 33
19. 21. ճառեցէք զինչս ձեր, եւ տուք ողորմութի.
եւ արարէք ձեզ քսակս առանց հնանալոյ,
Մատթ. ‖ գանձ անպակաս յերկինս. ուր ոչ գող մեր-
6. 20. ձենայ, եւ ոչ ցեց ապականէ։ * Զի ուր 34
գանձն ձեր է, անդ եւ սիրտք ձեր եղիցին։
* Եղիցին գօտիք ձեր պնդեալ ընդ մէջս՝ եւ 35
ճրագունք լուցեալք։ * Եւ դուք նմանօղք 36
մարդկան՝ որ ակն ունիցին տն իւրեանց՝ թէ
երբ դառնայցէ 'ի հարսանեաց. զի յորժամ
գայցէ եւ բախիցէ, վաղվաղակի բանայցեն
նմ։ * Երանի իցէ ծառայից այնոցիկ՝ զորս 37
եկեալ տրն գտցէ արթունս. ամէն ասեմ
ձեզ՝ զի գօտի ածցէ՝ եւ բազմեցուսցէ
զնս, եւ անցեալ պաշտիցէ զնս։ * Եւ եթէ 38
յերկրորդ՝ կամ յերրորդ պահու եկեսցէ՝ եւ
գտցէ այնպէս, երանելի են ծառայքն այ-
Մատթ. նոքիկ։ * ‖ Բայց զայն գիտասջիք, եթէ 39
24. 43. գիտէր տանուտէրն յորում ժամու գողն գայ՝
հսկէր, եւ ոչ տայր թողուլ ական հատանել 'ի
տան իւրում։ * Եւ դուք եղերուք պատ- 40
Յայտ. րաստ՝ ‖ զի յորում ժամու ոչ կարծիցէք,
16. 15. գայ որդի մարդոյ։ * Ասէ պետրոս. տէր՝ 41
առ մեզ ասացեր զառակդ զայդ՝ եթէ առ

ա-

42 ամենեցուն: * Եւ ասէ Տր̃. ո՞վ իցէ հա-
ւատարիմ տնտես եւ իմաստուն, զոր կացուսցէ
տէր իւր ՚ի վր̃ գերդաստանի իւրոյ տալ ՚ի
43 ժամու զկերակուրս: * Երանի իցէ ծառային
այնմիկ՝ զոր եկեալ տէր իւր գտանիցէ ա-
44 րարեալ այնպէս: * Ճշմարիտ ասեմ ձեզ՝ զի
45 ՚ի վր̃ ամ̃ ընչից իւրոց կացուսցէ զնա: * Ա-
պա եթէ ասիցէ ծառայն այն ՚ի սրտի իւ-
րում. յամէ տէր իմ ՚ի գալ. եւ սկսանիցի
հարկանել զծառայսն եւ զաղախնայս, ու-
46 տել եւ ըմպել եւ արբենալ: * Եկեսցէ տէր
ծառային այնորիկ՝ յաւուր յորում ակն ոչ
ունիցի, եւ ՚ի ժամու յորում ոչ գիտիցէ. ը̃
մէջ կտրեսցէ զնա, եւ զմասն նր̃ ընդ անհա-
47 ւատս դիցէ: * Եւ ծառայ՝ որ գիտիցէ ըզ-
կամս տն̃ իւրոյ՝ եւ ոչ պատրաստեսցէ ը̃ կա-
48 մաց նր̃, արբցէ գան բազում: * Եւ որ ոչն
գիտիցէ՝ եւ արժանի գանի ինչ գործիցէ,
արբցէ գան սակաւ: ամենայնի՝ որում շատ
տուաւ, շատ խնդրեսցի ՚ի նմանէ. եւ որում
բ̃մ աւանդեցաւ, առաւել եւս պահանջեսցեն ՚ի նմանէ:
49 * Հուր եկի արկանել յերկիր. եւ զի՞նչ կա- ՃԸ
50 միմ թէ արդէն բորբոքէր: * Եւ մկըր-
տութի մի ունիմ մկրտել, եւ զիա՞րդ փութամ
51 մինչեւ կատարեսցի: * ‖ Համարիք եթէ խա- ‖ Մտ
ղաղութի եկի տալ յերկիր, ո՛չ՝ ասեմ ձեզ, 10. 34.
52 այլ բաժինս: * Զի եղիցին յայսմ հետէ
հինգ ՚ի տան միում բաժանեալք, երեքն
53 յերկուց, եւ երկուքն յերից: * Բաժանեսցին
հայր յորդւոյ՝ եւ որդի ՚ի հօրէ, մայր ՚ի
դստերէ՝ եւ դուստր ՚ի մօրէ, սկեսուր ՚ի
հարսնէ՝

‖ Մատթ. 16. 2. հարսնէ՝ եւ հարսն 'ի սկեսրէ իւրմէ ։ * ‖ Ա- 54
սաց եւ ցժողովուրդսն ․ յորժամ տեսանիցէք
ամպ ծագեալ յարեւմտից, վաղվաղակի ասէք՝ թէ
անձրեւ գայ, եւ լինի այնպէս ․ * Եւ յորժամ 55
հարաւ շնչեալ, ասէք՝ թէ խորշակ լինի, եւ
լինի այնպէս ։ * Կեղծաւորք՝ զերեսս երկնի 56
եւ երկրի գիտէք փորձել, իսկ զժամանակս
զայս զիա՞րդ ոչ փորձէք ։ * Ընդէ՞ր եւ յան- 57
Մատթ. 5. 25. ձանց իսկ ոչ ընտրէք զարժանն ։ * ‖ Յոր- 58
ժամ երթայցես ընդ ոսոխի քում առ իշխան,
'ի ճանապարհի տո՛ւր զհաշիւն զերծանել 'ի
նմանէ ․ զի գուցէ քարշիցէ զքեզ առ դա-
տաւորն, եւ դատաւորն մատնիցէ դահճի,
եւ դահիճն արկանիցէ 'ի բանտ ։ * Ասեմ 59
քեզ, ոչ ելանիցես անտի՝ մինչեւ հատուցա-
նիցես զյետին բնիոնն ։

ԳԼ․ ԺԳ․

Եկին ոմանք 'ի նմին ժամանակի, եւ պատ- 1
մեցին նմա վասն գալիլեացւոցն, որոց զա-
րիւնն պիղատոս խառնեաց ընդ զոհս նոցա ։
* Պատասխանի ետ եւ ասէ ցնոսա ․ համարի՞ք 2
եթէ այն գալիլեացիք եղեն մեղաւոր քան
զամենայն գալիլեացիս, զի զայնպիսի անցս կրե-
ցին ։ * Ոչ, ասեմ ձեզ, այլ եթէ ոչ ապաշ- 3
խարիցէք՝ ամենեքին նոյնպէս կորնչիջիք ։
* Կամ նոքա ութուտասանքն, յորոց վերայ 4
աշտարակն անկաւ 'ի սելովամ, եւ սպան զնո-
սա ․ համարի՞ք եթէ նոքա պարտապանք ե-
ղեն քան զամենայն մարդիկ՝ որ բնակեալ
են յերուսաղէմ ։ * Ոչ, ասեմ ձեզ, այլ եթէ ոչ 5
ապաշխարիցէք՝ ամենեքեան նոյնպէս կորն-

չի-

6 չիջիք: Ասաց և զառակս զայս: Թզենի
մի էր ուրումն տնկեալ յայգւոջ իւրում. և
եկն խնդրել պտուղ ի նմանէ՝ և ոչ եգիտ:
7 Ասէ ցայգեգործն. ահա երեք ամք են՝
յորմէ հետէ գամ խնդրել պտուղ ի թզեն-
ւոջդ՝ և ոչ գտանեմ. արդ՝ կոտորեա զդա,
8 ընդէ՞ր և զերկիրդ խափանէ: Նա պատաս-
խանի ետ և ասէ. տէր՝ թող զդա յայս ամ
ևս, մինչև շուրջ զդովաւ բրեցից՝ և արկից
9 աղբ. Թերևս արասցէ պտուղ. ապա թէ
ոչ՝ յամէ ևս հատցես զդա:

ԵԵ

10 Եւ ուսուցանէր ի միում ի ժողովրդանո-
11 ցացն ի շաբաթու: Եւ ահա կին մի՝ զոր
ունէր այս հիւանդութեան ամս ութուտասն.
և էր կորացեալ, և ոչ կարէր ամենևին ի
12 վեր հայել: Եւ տեսեալ զնա յՅի՝ կոչեաց
առ ինքն՝ և ասէ ցնա. կին դու՝ արձակեալ
13 ես ի հիւանդութենէ քումմէ: Եւ եդ ի
վր նր ձեռն, և առժամայն ուղղեցաւ, և
14 փառաւոր առնէր զած: Պատասխանի ետ
ժողովրդապետն ցասուցեալ՝ թէ ընդէր ի
շաբաթու բժշկեաց յս, և ասէ ցժողովուր-
դըն. վեց օր է՝ յորս արժան է գործել, յայնս
եկայք բժշկեցարուք, և մի յաւուր շաբա-
15 թու: Պատասխանի ետ նմա տր՝ և ասէ.
կեղծաւորք՝ իւրաքանչիւր ոք ի ձէնջ ի շա-
բաթու ոչ արձակէ զեզն իւր կմ զէշ ի մըս-
16 րոյ՝ և տանի տայ ջուր: Իսկ այս՝ դուստր
աբրահամու էր. զոր կապեաց սատանայ ա-
հաւասիկ ութուտասն ամ, ո՞չ էր արժան
արձակել ի կապանաց անտի ի շաբաթու:
17 Եւ զայս իբրև ասէր, յամօթ լինէին ա-

մե-

մենեքին որ հակառակն կային նմա . և ամ՟
ժողովուրդն ուրախ լինէր 'ի վերայ ամ՟ փա-
ռաւորութեանն՝ որ գործէին 'ի նմանէ ։ * Եւ 18
ասէր . ո՞ւմ նման է արքայութիւն այ՟ , և ո-
‖ Մատթ. րո՞ւմ նմանութեան նմանեցուցից զնա ։ * ‖ Նը- 19
13. 31. ման է հատոյ մանանխոյ , զոր առեալ մար-
Մարկ. դոյ՝ արկ 'ի պարտէզ իւր . աճեաց և եղև
4. 31. ծառ , և թռչունք երկնից բնակեալ էին
յոստս նր՟ ։ * Եւ դարձեալ ասէ . ո՞ւմ նմա- 20
‖ Մատթ. նեցուցից զարքայութիւն այ՟ . * ‖ Նման է խմո- 21
13. 33. րոյ՝ զոր առեալ կնոջ թաքոյց յալեր երից
գրուաց՝ մինչև խմորեցաւ ամ՟ ։

Ե. Օ * Եւ շրջէր ըն՟ քաղաքս և ըն՟ գեօղս՝ ուսու- 22
ցանէր . և ճանապարհ արարեալ յե՟մ , * ա- 23
սէ ոմն՟ ցնա . տէ՟ր՝ եթէ սակաւք իցեն , որ
‖ Մատթ. ապրելոց իցեն ։ և նա ասէ ցն՟ս ։ * ‖ Ջանա- 24
7. 13. ցարուք մտանել ըն՟ դուռն նեղ . ասեմ ձեզ՝
զի բազումք խնդրեսցեն մտանել՝ և ո՛չ կա-
‖ Մատթ. րասցեն ։ * ‖ Յորմէ հետէ մտցէ տանուտէրն 25
25. 10. և փակեսցէ զդուռնն , և սկսանիցիք կալ
արտաքոյ՝ և բախել զդուռնն , և ասել . տէ՟ր
տէ՟ր՝ բաց մեզ . և պատասխանի տուեալ ասի-
ցէ ձեզ . ո՛չ գիտեմ զձեզ ուստի էք ։ * Յայն- 26
ժամ սկսանիցիք ասել . կերաք առաջի քո և
արբաք , և 'ի հրապարակս մեր ուսուցեր ։
× Մատթ. * Եւ ասիցէ . ասեմ ձեզ , ‖ ո՛չ գիտեմ զձեզ 27
7. 23. ուստի էք . ‖ 'ի բաց կացէք յինէն ամ՟ մշակ-
‖ Սաղ. ք անիրաւութեան ։ * Ընդ եղիցի լալ և 28
6. 9. կրճել ատամանց , յորժամ տեսանիցէք զաբ-
Մատթ. րահամ և զիսահակ և զյակոբ՝ և զամ՟ մար-
25. 41. գարէս յարքայութեն՟ այ՟ , և զձեզ հանեալ
արտաքս ։ * Եւ եկեսցեն յարևելից և յա- 29
րև-

րեւմտից եւ 'ի հիւսիսոյ եւ 'ի հարաւոյ, եւ
30 բազմեսցին յարքայութեան ա՟յ։ * ‖ Եւ ահա ‖ Մատթ.
իցեն յետինք՝ որ եղիցին առաջինք. եւ իցեն 19. 30.
31 առաջինք՝ որ լինիցին յետինք։ * Ի նմին ա- Մարկ. 10. 31.
ւուր մատեան ոմանք փարիսեցիք, եւ ասեն
ցնա. Ել եւ գնա՛ աստի, զի Հերովդէս կամի
32 սպանանել զքեզ։ * Եւ ասէ ցնոսա. Երթայք՝
ասացէք աղուեսուն այնմիկ. ահաւասիկ
հանեմ դեւս, եւ բժշկութիւնս կատարեմ այ-
սօր եւ վաղիւ, եւ յերիր աւուր կատարիմ։
33 * Բայց պարտ է այսօր եւ վաղիւ եւ 'ի միւ-
սում աւուր գնալ. զի ոչ է մարթ մարգա-
34 րէի կորնչել արտաքոյ քան զԵ՟մ։ * ‖ Ե՟մ ‖ Մատթ.
Ե՟մ՝ որ կոտորէիր զմարգարէս, եւ քարկոծ 23. 37.
առնէիր զառաքեալսն առ քեզ. քանիցս ան-
գամ կամեցայ ժողովել զորդիս քո, ո՟պ հաւ
զձագս իւր ը՟դ թեւովք, եւ ոչ կամեցարուք։
35 * Ահա թողեալ լիցի ձեզ տուն ձեր։ Բայց
ասեմ ձեզ, եթէ ոչ եւս տեսանիցէք զիս,
մինչեւ ասիցէք՝ օրհնեալ եկեալն յանուն տ՟ն։

ԳԼ. ԺԴ.

1 Եւ եղեւ 'ի մտանելն նր՟ 'ի տուն ուրուք Ի Լ
իշխանացն փարիսեցւոց 'ի շաբաթու ու-
2 տել հաց, եւ նոքա սպասէին նմա։ * Եւ ա-
հա այր ոմն էր անդ ջրգողեալ առաջի նր՟։
3 * Պատասխանի ետ յս՟ եւ ասէ ցօրինականսն
եւ ցփարիսեցիս. եթէ արժա՞ն իցէ 'ի շաբա-
4 թու բժշկել։ * Եւ նոքա լուռ եղեն։ եւ
բուռն հարեալ զնմանէ՝ բժշկեաց զնա, եւ
5 արձակեաց։ * Եւ ասէ ցնս՟. ո՞յր ուրուք 'ի
ձէնջ էշ կամ եզն՝ անկանիցի 'ի ջրհոր, եւ

ոչ

ոչ վաղվաղակի հանիցէ զնա յաւուր շաբա-
թու : * Եւ ոչ կարացին տալ նմա պատաս- 6
խանի առ այն : * Ասաց և առ կոչնականսն 7
առակ մի, հայեցեալ թէ զիարդ բարձրն-
տիր լինէին, ասէ ցնոսա : * Յորժամ կոչի- 8
ցէ ոք զքեզ 'ի հարսանիս՝ կամ 'ի կոչունս,
մի բազմիցիս յառաջին բարձին. գուցէ պատ-
ուականագոյն ևս քան զքեզ իցէ կոչեցեալ
'ի նմանէ. * և եկեալ՝ որ զքեզն և զնա կո- 9
չեաց՝ ասիցէ ցքեզ. տո՛ւր սմա տեղի. և ա-
պա սկսանիցիս ամօթով զյետին տեղին ու-
նել : * Այլ յորժամ կոչիցիս, երթիջի՛ր՝ 10
բազմեսջի՛ր 'ի յետին տեղւոջ. զի յորժամ
գայցէ՝ որ կոչեացն զքեզ, ասիցէ ցքեզ.
‖Առակ. ‖ բա՛րեկամ 'ի վե՛ր մատիր. յայնժամ եղի-
25. 7. ցին քեզ փառք առաջի բազմակցացն քոց :
‖Մատթ. * ‖ Զի ամ որ բարձրացուցանէ զանձն, 11
23. 12. խոնարհեսցի. և որ խոնարհեցուցանէ զան-
Ղուկ. 18. 14. ձըն, բարձրասցի : * Ասէ և ցկոչնատէրն. 12
յորժամ առնիցես ճաշ կամ ընթրիս, մի կո-
չեր զբարեկամս քո, և մի զեղբարս քո, և
մի զազգականս քո, և մի զդրացիս քո, և
մի զմեծամեծս. զի մի և նոքա փոխարէն
կոչեսցեն զքեզ, և լինիցի քեզ հատուցումն :
‖Տոբիթ. * ‖ Այլ յորժամ առնիցես ընդունելութի, 13
4: 7. կոչեա՛ զաղքատս և զխեղս և զկաղս և ըզ-
Առակ. 3. 9. կոյրս : * Եւ երանելի լինիցիս. զի ոչ ու- 14
նին փոխարէն հատուցանելոյ քեզ. և հա-
տուսցի քեզ փոխարէն 'ի յարութե արդա-
րոց : * Իբրև լուաւ զայս ոմն 'ի բազմակա- 15
նացն՝ ասէ ցնա. երանի՛ որ կերիցէ ճաշ յար-
‖Մատթ. 22. 2. քայութե այ : * Եւ նա ասէ. ‖ այր ոմն գոր- 16

ծեաց

ծեաց ընթրիս, և հրաւիրեաց զբազումս ։ Յայտ.
17 * Եւ առաքեաց զծառայ իւր 'ի ժամու ըն- 19. 9.
թրեացն կոչել զհրաւիրեալսն՝ թէ եկա՛յք,
18 զի ահաւասիկ պատրաստ է ա̃մ ինչ ։ * Եւ
սկսան մի ը̃ս միոջէ ամենեքեան հրաժարել ։
առաջինն ասէ. ագարակ գնեցի, և հարկ
է ելանել տեսանել զնա, աղաչեմ զքեզ՝
19 կա՛լ զիս հրաժարեալ ։ * Եւ միւսն ասէ.
լուծս հինգ եզանց գնեցի, և երթամ փոր-
ձել զն̃ս, աղաչեմ զքեզ՝ կա՛լ զիս հրաժա-
20 րեալ ։ * Եւ միւսն ասէ. կին առի, և վասն
21 այնորիկ ո՛չ կարեմ գալ ։ * Եւ եկեալ ծա-
ռայն պատմեաց զայն տ̃ն իւրում ։ Յայն-
ժամ բարկացեալ տանուտէրն՝ ասէ ցծա-
ռայն իւր. Ել վաղվաղակի 'ի հրապարակս
և 'ի փողոցս քաղաքիդ, և զաղքատս և ըզ-
22 խեղս և զկաղս և զկոյրս մո՛յծ այսր ։ * Եւ
ասէ ծառայն. տէ՛ր՝ եղև զոր հրամայեցերն,
23 և կայ ևս տեղի ։ * Եւ ասէ տ̃րն ցծառայն,
Ե՛լ 'ի ճանապարհս և 'ի ցանգս, և արա՛ այսր
24 մտանել, զի լցցի տուն իմ ։ * Ասեմ ձեզ,
զի ո՛չ ո՛ք յայնց կոչեցելոց ճաշակեսցէ յընթ-
րեաց իմոց ։

25 * Եւ երթային ընդ նմա ժողովուրդք բա- Օ. Կ
26 զումք. դարձաւ և ասէ ցնոսա ։ * ‖ Եթէ ‖ Մատ.
ոք գայ առ իս՝ և ոչ ատեայ զհայր իւր և 10. 37.
զմայր և զկին և զորդիս և զեղբարս և ըզ-
քորս, նա և զանձն ևս իւր, ո՛չ կարէ իմ
27 աշակերտ լինել ։ * ‖ Եւ որ ո՛չ բառնայ ըզ- ‖ Մատ.
խաչ իւր՝ և գայ զկնի իմ, ո՛չ կարէ իմ աշա- 16. 24.
28 կերտ լինել ։ * Ո՞վ ոք 'ի ձէնջ կամիցի շի- Մարկ. 8. 34.
նել աշտարակ, և ոչ նախ նստեալ համարի-

ցի

ցի զծախսն՝ եթէ ունիցի բաւական 'ի կա-
տարումն ։ * Զի գուցէ երբեւ արկանիցէ 29
հիմն՝ և ոչ կարիցէ կատարել, ամենեքին որ
տեսանիցեն, սկսանիցին ծաղր առնել զնա,
* և ասել. թէ այս այր սկսաւ շինել, և ոչ 30
կարաց կատարել։ * Կամ ո՞ր թագաւոր եր- 31
թեալ տայցէ պատերազմ ընդ այլում թա-
գաւորի. և ոչ նստեալ նախ խորհիցի, ե-
թէ կարող իցէ տասն հազարաւ զդէմ ու-
նել զայնորիկ՝ որ գայցէ 'ի վ̃ր ն̃ր քսան հա-
զարաւ։ * Ապա թէ ոչ՝ մինչ դեռ հեռա- 32
գոյն իցէ, հրեշտակութիւն առաքեալ՝ աղա-
չեսցէ 'ի խաղաղութիւն։ * Արդ՝ այսպէս ամ̃ 33
ոք 'ի ձէնջ՝ որ ոչ հրաժարեսցէ յամ̃ ընչից
‖ Մատթ. իւրոց, ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել։ * ‖ Բար- 34
5. 13. ւոք է աղ. ապա թէ աղն անհամեսցի, ի՞ւ
Մարկ. 9. 49. համեմեսցի։ * Ոչ յերկիր՝ և ոչ յաղբ է 35
պիտանացու. այլ ընկենուլ զնա արտաքս.
որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ։

ԳԼ. ԺԵ.

Եւ էին մերձ առ նա ամ̃ մաքսաւորք և 1
մեղաւորք՝ լսել 'ի նմանէ։ * Տրտնջէին 2
փարիսեցիքն և դպիրք՝ և ասէին. ընդէ՞ր
սա զմեղաւորս ընդունի՝ և ուտէ ը̃ն նոսա։
‖ Մատթ. * Ասաց առ նոսա զառակս զայս։ * ‖ Ո՞վ 3
18. 12. ոք իցէ 'ի ձէնջ մարդ՝ որոյ իցէ հարիւր ոչ- 4
խար, և կորուսանիցէ մի 'ի նոցանէ. ոչ
թողուցու զինննսուն և զինն յանապատի, և
երթայցէ զհետ կորուսելոյն՝ մինչև գտանի-
ցէ զնա։ * Եւ իբրև գտանէ, դնէ զնա 'ի 5
վ̃ր ուսոց իւրոց խնդալով, * և երթայ 'ի 6
տուն.

տուն. կոչէ զբարեկամս և զդրացիս, և ասէ
ցնոսա. ուրախ եղերուք ընդ իս, զի գտի
7 զոչխարս իմ զկորուսեալ: * Ասեմ ձեզ. զի
այսպէս է ուրախութ՟ի յերկինս վ՟ն միոյ մե-
ղաւորի որ ապաշխարիցէ՝ քան վ՟ն իննսուն
և իննն արդարոց՝ որոց չիցէ պիտոյ ապաշխա-
8 րութիւն: * Կամ ո՞վ իցէ կին, որոյ իցեն
դրամք տասն. և եթէ կորուսանիցէ դրամ՝
մի, ո՞չ լուցանիցէ ճրագ, և ածիցէ աւել ՚ի
տան և խնդրիցէ ստէպ՝ մինչև գտանիցէ:
9 * Եւ իբրև գտանէ, կոչէ զբարեկամս և
զդրացիս՝ և ասէ. ուրախ լերուք ընդ իս,
10 զի գտի զդրամն իմ զոր կորուսի: * Նոյն-
պէս՝ ասեմ ձեզ, ուրախութ՟ի եղիցի առա-
ջի հրեշտակացն ա՟յ ՚ի վ՟ն միոյ մեղաւորի՝ որ
11 ապաշխարիցէ: * Եւ ասէ. առն միոջ էին
12 երկու որդիք. * ասէ կրտսերն ՚ի նոցանէ
ցհայրն. հայր՝ տուր ինձ բաժին, որ անկա-
նի յընչիցդ. և նա բաժանեաց նոցա զկեանսն:
13 * Եւ յետ ո՛չ բազում աւուրց՝ ժողովեալ
զա՟մ կրտսեր որդւոյն՝ գնաց յաշխարհ հե-
ռի. և անդ վատնեաց զինչս իւր, զի կեայր
14 անառակութ՟բ: * Եւ իբրև սպառեաց զա-
մենայն, եղև սով սաստիկ յաշխարհին
15 յայնմիկ, և սկսաւ ինքն չքաւորել: * Եւ
գնացեալ յարեցաւ ՚ի մի ոմն ՚ի քաղաքացւոց
աշխարհին այնորիկ. և յղեաց զնա յագա-
16 րակ իւր արածել խոզս: * Եւ ցանկայր լը-
նուլ զորովայն իւր յեղջերէն զոր խոզքն ու-
17 տէին, և ոչ ոք տայր նմա: * Եւ եկեալ ՚ի
միտս իւր՝ ասէ. քանի՞ վարձկանք իցեն ՚ի
տան հօր իմոյ հացալիցք, և ես աստ սովա-

մահ

մահ կորնչիմ։ * Յարուցեալ գնացից առ 18
հայր իմ, եւ ասացից ցնա. հայր՝ մեղայ յեր-
կինս՝ եւ առաջի քո. * եւ ոչ եւս եմ արժանի 19
կոչել որդի քո, արա զիս իբրեւ զմի ի վարձ-
կանաց քոց։ * Եւ յարուցեալ եկն առ հայր 20
իւր. եւ մինչ դեռ հեռագոյն էր, ետես
զնա հայրն՝ եւ գթացաւ, յարեաւ եւ ընթա-
ցաւ ընդ առաջ, անկաւ զպարանոցաւն նր,
եւ համբուրեաց զնա։ * Եւ ասէ ցնա որ- 21
դին. հայր՝ մեղայ յերկինս՝ եւ առաջի քո,
ոչ եւս եմ արժանի կոչել որդի քո։ * Ասէ 22
հայրն ցծառայս իւր. փաղփաղակի հանէք
զպատմուճանն առաջին, եւ ագուցէք նմա,
եւ տուք զմատանին ի ձեռն նորա եւ կօշիկս
յոտս նր. * եւ ածէք զեզն պարարակ՝ զե- 23
նէք, կերիցուք եւ ուրախ լիցուք. * զի այս 24
որդի իմ մեռեալ էր՝ եւ եկեաց, կորուսեալ
էր՝ եւ գտաւ. եւ սկսան ուրախ լինել։ * Եւ 25
էր երէց որդին նր յագարակի. եւ մինչ գեա
գայր՝ եւ մերձ եղեւ ի տունն, լուաւ զձայն
երգոց եւ զպարուց. * եւ կոչեցեալ առ ինքն 26
զմի ի ծառայիցն՝ հարցանէր թէ զինչ իցէ
այն։ * Եւ նա ասէ ցնա. զի եղբայր քո ե- 27
կեալ է, եւ եզեն հայր քո զեզն պարարակ,
զի ողջամբ ընկալաւ զնա։ * Բարկացաւ՝ եւ 28
ոչ կամէր մտանել. եւ հայրն ելեալ արտաքս՝
աղաչէր զնա։ * Պատասխանի ետ եւ ասէ 29
ցհայրն. այս քանի՞ ամք են՝ զի ծառայեմ
քեզ, եւ երբէք զպատուիրանաւ քով ոչ ան-
ցի. ուլ մի երբէք ոչ ետուր ինձ՝ զի ուրախ
եղէց ընդ բարեկամս իմ։ * Յորժամ եկն 30
որդիդ քո այդ՝ որ եկեր զկեանս քո ը պոռ-

նիկս,

31 նիկս, զենէր դմա զեզն պարարակ ։ * Եւ
ասէ ցնա. որդեակ՝ դու հանապազ ընդ իս
32 ես, և ամ որ ինչ իմ է՝ քո է. * Այլ ուրախ
լինել և խնդալ պարտ էր, զի եղբայր քո
այս մեռեալ էր՝ և եկեաց, կորուսեալ էր՝
և գտաւ ։

ԳԼ. ԺԶ.

ՕԲ.

1 Եւ ասէր առ աշակերտսն. այր մի էր մե-
ծատուն, որոյ էր տնտես. և եղև զնմա-
նէ ամբաստանութիւն որպէս թէ վատնիցէ
2 զինչս նորա ։ * Կոչեաց, և ասէ ցնա. զի՞նչ է
այս զոր լսեմս զքէն, տո՛ւր զհամար տնտե-
սութեան քո. զի ո՛չ ևս կարես լինել տնտես ։
3 * Ասէ ընդ միտս իւր տնտեսն. զի՞նչ գոր-
ծեցից, զի տէր իմ հանէ զտնտեսութիւնս.
4 գործել ո՛չ կարեմ՝ մուրանալ ամաչեմ ։ * Գի-
տեմ զինչ արարից. զի յորժամ 'ի բաց լի-
նիցիմ 'ի տնտեսութենէս՝ ընկալցին զիս 'ի
5 տունս իւրեանց ։ * Եւ կոչեցեալ առ ինքն
մի ըստ միոջէ 'ի պարտապանաց տեառն իւրոյ, ա-
սէ ցառաջինն. քանի՞ ինչ պարտիս տեառն
6 իմում ։ * Եւ նա ասէ. հարիւր մար ձիթոյ ։
ասէ ցնա. կա՛ զգիր քո, և նի՛ստ գրեա՛ վաղ-
7 վաղակի յիսուն ։ * Դարձեալ ասէ ցմիւսն.
դու քանի՞ ինչ պարտիս ։ և նա ասէ. հա-
րիւր քոռ ցորենոյ ։ և ասէ ցնա. կա՛ զգիր
8 քո՝ և նի՛ստ գրեա՛ ութսուն ։ * Եւ գովեաց
տէրն զտնտեսն անիրաւութեան, զի իմաստութեամբ
արար. զի որդիք աշխարհիս այսորիկ իմաստ-
նագոյն են քան զորդիս լուսոյ յազգս իւ-
9 րեանց ։ * Եւ ես ձեզ ասեմ. արարէք ձեզ

բա-

բարեկամս 'ի մամոնայէ անիրաւութ՟ե. զի
յորժամ պակասիցէ այն՝ ընկալցին զձեզ 'ի
յարկսն յաւիտենականս: * Որ 'ի փոքուն 10
հաւատարիմ է, և 'ի բազմին հաւատարիմ
է. և որ 'ի փոքուն անիրաւ է, և 'ի բազմին
անիրաւ է: * Իսկ արդ՝ եթէ յանիրաւ մա- 11
մոնային ոչ եղէք հաւատարիմք, զճշմարիտն
ձեզ ո՞ հաւատասցէ: * Եւ եթէ յօտարին 12
ոչ եղէք հաւատարիմք, զձերն ո՞ տայցէ ձեզ:
Մատթ. * Ոչ ոք ծառայ կարէ երկուց տերանց ծա- 13
6. 24. ռայել. զի եթէ զմին ատիցէ, և զմիւսն սի-
րիցէ. կամ զմին մեծարիցէ, և զմիւսն ար-
համարհիցէ. ոչ կարէք ա՟յ ծառայել և մա-
մոնայի: * Իբրև լսէին զայս ա՟մ փարիսե- 14
ցիքն՝ քանզի արծաթասէրք էին, և անգոս-
նէին զնա: * Եւ ասէ ցնո. դուք էք՝ որ ար- 15
դարացուցանէք զանձինս առաջի մարդկան,
սակայն ա՟ծ գիտէ զսիրտս ձեր, զի որ առա-
ջի մարդկան բարձր է, պիղծ է առաջի ա՟յ:
Մատթ. * Օրէնքն և մարգարէք մինչև ցյովհան- 16
11. 12. նէս. յայնմ հետէ արքայութ՟ի ա՟յ աւետա-
Մատթ. րանի, և ա՟մ ոք զնա բռնաբարէ: * Դիւ- 17
5. 18. րին իցէ երկնից և երկրի անցանել, քան յօ-
Մատթ. րինացն միոյ նշանախեցի անկանել: * Ա- 18
5. 32. մենայն որ արձակէ զկին իւր՝ և առնէ այլ,
Մարկ. շնայ. և որ զարձակեալն առնէ, շնայ: * Այր 19
10. 11. ոմն էր մեծատուն, և ագանէր բեհեզս և
ծիրանիս, և ուրախ լինէր հանապազ առա-
տապէս: * Եւ աղքատ ոմն անուն ղազարոս 20
անկեալ դնէր առ դրան ն՟ր վիրաւորեալ.
* և ցանկայր յագել 'ի փշրանացն՝ որ անկա- 21
նէին 'ի սեղանոյ մեծատանն. այլ և շունք

եկ

22 եւ գային, եւ լեզուին զվէրս նր̃: * Եւ եղ-
եւ մեռանել աղքատին, եւ տանել հրեշտա-
կաց զնա 'ի գոգն աբրահամու. մեռաւ եւ
23 մեծատունն՝ եւ թաղեցաւ: * Եւ 'ի դժոխ-
սն ամբարձ զաչս իւր մինչ 'ի տանջանսն էր.
ետես զաբրահամ 'ի հեռաստանէ, եւ զղա-
24 զարոս 'ի գոգ նր̃ հանգուցեալ: * Եւ նա
աղաղակեաց եւ ասէ. հայր աբրահամ՝ ո-
ղորմեա՛ց ինձ, եւ առաքեա՛ զղազարոս, զի
թացցէ զծագ մատին իւրոյ 'ի ջուր, եւ զո-
վացուսցէ զլեզու իմ. զի պապակիմ 'ի տա-
25 պոյ աստի: * Եւ ասէ ցնա աբրահամ. որ-
դեակ՝ յիշեա՛ զի ընկալար անդէն զբարիս
քո 'ի կեանսն քում, եւ ղազարոս նոյնպէս
զչարչարանս. արդ՝ սա աստ մխիթարի, եւ
26 դու այդր պապակիս: * Եւ 'ի վր̃ այսր ամ̃ի՝
վիհ մեծ է ընդ մեզ եւ ընդ ձեզ. եթէ կա-
միցին աստի առ ձեզ անցանել՝ ոչ կարեն, եւ
27 ոչ այտի ոք առ մեզ անցանել: * Եւ ասէ.
արդ աղաչեմ զքեզ հայր, զի արձակեսցես
28 զդա 'ի տուն հօր իմոյ. * են իմ անդ եղբարք
հինգ, որ̃ զի տացէ նց̃ վկայութի̃. զի մի եւ
29 նոքա գայցեն յայս տեղի տանջանաց: * Եւ
ասէ աբրահամ. ունին զմովսէս եւ զմարգա-
30 րէս, նց̃ լուիցեն: * Եւ նա ասէ. ո՛չ հայր
աբրահամ, բայց եթէ 'ի մեռելոց ոք երթի-
31 ցէ առ նոսա, եւ ապաշխարեսցեն: * Եւ ա-
սէ ցնա. եթէ մովսէսի եւ մարգարէիցն ոչ
լսեն, եւ ո՛չ թէ 'ի մեռելոց ոք յառնիցէ՝ հա-
ւատասցեն:

ԳԼ. ԺԷ.

ՕԳ Ասաց ‖ և առ աշակերտսն իւր. ոչ է մարթ 1
‖ Մատթ. չգալ գայթագղութեան. բայց վայ այնմիկ
18. 7. ե՝ յոյր ձեռն գայցէ։ * Լաւ էր նմա՝ թէ 2
Մարկ. վէմ երկանաքար կախէր զպարանոցէ նորա՝
9. 41. և ընկենոյր ՚ի ծով, քան թէ գայթագղե-
ցուցանէ զմի ոք ՚ի փոքրկանցս յայսցանէ։
‖ Ղևտ. * Զգոյշ կացէք անձանց։ ‖ Եթէ մեղիցէ 3
19. 17. եղբայր քո, սաստեա՛ նմա. և եթէ ապաշխա-
Մատթ. 18. 15. րեսցէ, թո՛ղ նմա։ * Եւ եթէ եօթն անգամ 4
Յակ. 5. 19. մեղիցէ քեզ, և եօթն անգամ դարձցի ՚ի
քեզ՝ և ասիցէ, ապաշխարեմ, թողցես նմա։
* Եւ ասեն առաքեալքն ցՏէր. յաւել մեզ 5
Մատթ. հաւատս։ * ‖ Եւ ասէ Տէր. եթէ ունիցիք 6
17. 19. հաւատս քան զհատ մանանխոյ, և ասիցէք
թթենւոյս այսմիկ. խլեա՛ց և անկեա՛ց ՚ի
ծովու, և հնազանդեսցի ձեզ։ * Իսկ ո՞վ 7
ոք ՚ի ձէնջ, որ ունիցի ծառայ հողագործ
կամ հովիւ, որ իբրև մտանիցէ յագարակէ՝
ասիցէ ցնա վաղվաղակի. թէ անց բազմեա՛ց։
* Այլ ո՛չ ասիցէ ցնա. թէ պատրաստեա՛ 8
զինչ ընթրելոց իցեմ, և գօտի ածեալ պաշ-
տեա՛ զիս՝ մինչև կերայց և արբից, և ապա
կերիցես և արբցես դու։ * Միթէ շնորհ 9
ինչ ունիցի ծառային այնմիկ, զի արար
զամենայն հրամանսն։ * Նոյնպէս և դուք՝ 10
յորժամ առնիցէք զամ հրամայեալսն ձեզ,
ասասջիք՝ թէ ծառայք անպիտանք եմք, զոր
պարտէաքն առնել, արարաք։ * Եւ եղև 11
մինչ երթայր նա յԵրուսաղէմ, և ինքն անցանէր
ընդ մէջ Սամարեայ և Գալիլեացւոց։ * Եւ 12

մինչ

մինչ դեռ մտանէր 'ի գեօղ ուրեմն, պատա-
հեցին նմա տասն այր բորոտ՝ որք կային 'ի
13 հեռաստանէ, * բարձին զձայնս՝ եւ ասեն.
14 Յիսուս վարդապետ՝ ողորմեա մեզ: * Եւ
իբրեւ ետես զն̃ս, ասէ ցն̃ս. ‖ Երթայք ցու- ‖ Ղուկ.
ցէք զանձինս քահանայիցն. եւ եղեւ իբրեւ 14. 2.
15 գնացին, առժամայն սրբեցան: * Մի ոմն
'ի նոցանէ իբրեւ ետես՝ եթէ բժշկեցաւ,
դարձաւ անդրէն՝ 'ի ձայն մեծ փառաւոր
16 առնէր զա̃ծ. * անկաւ 'ի վերայ երեսաց իւ-
րոց առ ոտս ն̃ր, եւ գոհանայր զնմանէ. եւ
17 ինքն էր սամարացի: * Պատասխանի ետ յ̃ս
եւ ասէ. ո՞չ տասն սոքա սրբեցան, իսկ արդ
18 ինունքն ո՞ւր են: * Օ՞ի ոչ գտան դառնալ
տալ փառս ա̃յ, բայց միայն այլազգիս այս:
19 * Եւ ասէ ցնա. արի գնա. զի հաւատք քո
կեցուցին զքեզ:
Ո. Գ.
20 * Իբրեւ հարցաւ 'ի փարիսեցւոցն՝ թէ ե՞րբ
գայցէ արքայութի̃ն ա̃յ. պատասխանի ետ նո-
ցա եւ ասէ. ո՛չ գայ արքայութի̃ն ա̃յ խտրու-
21 թեամբ. * եւ չասիցեն, թէ ահաւասիկ աստ է՝
կամ անդ. զի ահա արքայութի̃ն ա̃յ 'ի ներքս
22 'ի ձեզ է: * Ասաց եւ առ աշակերտսն. Ե-
կեսցեն աւուրք ցանկանալոյ ձեզ մի յաւուր-
ցըն որդւոյ մարդոյ տեսանել՝ եւ ոչ տեսանի-
23 ցէք: * ‖ Եւ եթէ ասիցեն ձեզ՝ եթէ ահա- ‖ Մատ.
ւասիկ է՝ կամ անդ, մի երթայցէք զհետ, 24. 23.
24 * Զի որպէս փայլակն փայլատակեալ 'ի ներքոյ Մրկ. 13. 21.
երկնից՝ ընդ երկնիւք ծագիցէ, նոյնպէս եւ
25 որդի մարդոյ յաւուրն իւրում: * Բայց նախ
պարտ է նմա բազում չարչարիլ՝ եւ խոտիլ
26 յազգէս յայսմանէ: * ‖ Եւ որպէս եղեւ յա- ‖ Ծնն. 7. 7.
ւուրսն

Մատթ. ւուրսն Նոյի, նոյնպէս եղիցի և յաւուրս որդ-
24. 37. ւոյ մարդոյ ։ * Ուտէին՝ ըմպէին՝ կանայս 27
առնէին՝ և արանց լինէին՝ մինչև յօրն՝ յո-
րում եմուտ Նոյ 'ի տապանն, և եկն ջրհե-
|| Ծննդ. ղեղն՝ և կորոյս զամենեսին ։ * || Նոյնպէս՝ 28
19. 25. և որպէս յաւուրսն Ղովտայ եղև, ուտէին
ըմպէին գնէին վաճառէին, տնկէին շինէին.
* և յորում աւուր ել Ղովտ 'ի Սոդոմայ, տե- 29
ղաց հուր և ծծումբ յերկնից՝ և կորոյս
զամենեսին. * Ը̃ նմին օրինակի եղիցի և յա- 30
ւուրն, յորում որդի մարդոյ յայտնելոց է ։
* Յայնմ աւուր որ կայցէ 'ի տանիս՝ և կա- 31
րասի իւր 'ի տան, մի իջցէ առնուլ զայն.
և որ յանդի իցէ, նոյնպէս մի դարձցի յետս ։
|| Մատթ. * Յիշեցէք զկինն Ղովտայ ։ * || Որ խնդրիցէ 32
10. 39. զանձն իւր ապրեցուցանել, կորուսցէ զնա. 33
Մարկ. և որ կորուսցէ, ապրեցուսցէ զնա ։ * || Ա- 34
8. 35. սեմ ձեզ. յայնմ գիշերի՝ թէ եղիցին երկու
Վեր. 9. 24. 'ի մի մահիճս, մին առցի՝ և միւսն թողցի ։
|| Մատթ. 24. 40. * և եթէ եղիցին երկու՝ աղալ 'ի միասին, 35
մին առցի՝ և միւսն թողցի. և եթէ իցեն եր-
կու յանդի, մին առցի՝ և միւսն թողցի ։
* Պատասխանի ետուն և ասեն ցնա. յո՞ տ̃ր, 36
* Նա ասէ ցն̃ս. ուր մարմին է, անդր և 37
արծուիք ժողովեսցին ։

ԳԼ. ԺԲ.

ԶԵ Ասաց || և առակ մի նց̃՝ առ այն, թէ պարտ 1
է յա̃մ ժամ կալ նոցա յաղօթս և մի
|| Սիր. 18. 22. ձանձրանալ. * ասէ. դատաւոր մի էր 'ի քա- 2
1. Թես. 5. 17. ղաքի ուրեմն, յա̃յ ոչ երկնչէր՝ և 'ի մարդ-
կանէ ոչ ամաչէր ։ * Եւ այրի մի էր 'ի նմին 3

քա-

քաղաքի, գայր առ նա և ասէր. դատ արա
4 ինձ յոսոխէ իմմէ։ * Եւ ոչ կամէր 'ի բազում
ժամանակս։ յետ այնորիկ ասէ 'ի միտս իւ-
րում, եթէ և յԱյ ոչ երկնչիմ, և 'ի մարդ-
5 կանէ ոչ ամաչեմ, * գոնէ վն աշխատ առ-
նելոյ զիս այրւոյն՝ արարից նմա դատ, զի մի
6 իսպառ եկեալ թախանձիցէ զիս։ * Եւ ա-
սէ Տր. լուարո՛ւք զի՞նչ դատաւորն անիրա-
7 ւութեն ասէր։ * Իսկ Ած ո՞չ առնիցէ վրէժ-
խնդրութի ծառայից իւրոց, որ աղաղակեն
առ նա 'ի տուէ և 'ի գիշերի. և երկայնա-
8 միտ միայն լինիցի առ նս։ * Այո՛ ասեմ ձեզ.
զի արասցէ վրէժխնդրութի նց վաղվաղակի։
Իսկ որդի մարդոյ եկեալ գտանիցէ՞ արդեօք
9 հաւատս յերկրի։ * Ասաց և առ ոմանս
պանծացեալս յանձինս, թէ արդարք իցեն՝
և խոտիցեն զբազումս, զառակս զայս։
10 * Արք երկու ելին 'ի տաճարն կալ յաղօթս,
11 մին փարիսեցի՝ և միւսն մաքսաւոր։ * Փա-
րիսեցին կայր մեկուսի, և զայս առանձինն
աղօթս մատուցանէր. Ած իմ՝ գոհանամ
զքէն, զի ոչ եմ իբրև զայլս 'ի մարդկանէ,
զյափշտակօղս՝ և զանիրաւս՝ և զշունս, կամ
12 իբրև զայս մաքսաւոր։ * Այլ պահեմ եր-
կիցս 'ի շաբաթու, և տամ տասանորդս
13 յամ ստացուածոց իմոց։ * Եւ մաքսաւորն
կայր մեկուսի, և ոչ կամէր և ոչ զաչսն ընդ
երկինս ամբառնալ. այլ կոծէր զկուրծս իւր՝
14 և ասէր. Ած՝ քաւեա՛ զիս զմեղաւորս։ * Ա-
սեմ ձեզ. էջ սա արդարացեալ 'ի տուն իւր ‖ Մատթ.
քան զնա։ ‖ զի ամ որ բարձրացուցանէ զան- 23. 12.
ձըն իւր, խոնարհեսցի. և որ խոնարհեցու- Ղուկ. 14. 11.
ցու.

ցանէ զանձն, բարձրասցի:
Օ. Օ. * ‖ Մատուցանէին առ նա և մանկտի՝ զի 15
‖ Մատ. մերձենայցէ 'ի նս. իբրև տեսին աշակերտ-
19. 13. քն՝ սաստէին նց: * Իսկ յս կոչեցեալ զն- 16
Մարկ. նոսա առ ինքն ասէ. Թո՛յլ տուք մանկտւոյդ
10. 13.
գալ առ իս, և մի՛ արգելուք զդոսա. զի այդ-
պիսեացդ է արքայութի այ: * Ամէն ասեմ 17
ձեզ. որ ոչ ընդունիցի զարքայութի այ իբ-
‖ Մատ. րև զմանուկ, ո՛չ մտցէ 'ի նա: * ‖ Եւ եհարց 18
19. 16. զնա ոմն իշխան և ասէ. վարդապե՛տ բարի՝
զի՞նչ գործեցից, զի զկեանսն յաւիտենա-
կանս ժառանգեցից: * Ասէ ցնա յս. զի՞ ա- 19
սես զիս բարի. չի՛ք ոք բարի՝ բայց մի ած:
‖ Ելից. * Զպատուիրանս գիտես. ‖ մի՛ շնար, մի՛ 20
20. 13. սպանաներ, մի՛ գողանար, մի՛ սուտ վկայեր,
պատուեա՛ զհայր քո և զմայր: * Եւ նա ա- 21
սէ. զայդ ամ պահեցի 'ի մանկութէ իմմէ:
* Իբրև լուաւ զայն յս՝ ասէ ցնա. միւս ևս 22
պակաս է քեզ. զամ ինչ զոր ունիս, վաճա-
ռեա՛ և տո՛ւր աղքատաց, և ունիցիս գանձս
յերկինս. և եկ զկնի իմ: * Նա իբրև 23
լուաւ զայս՝ տրտմեցաւ. քանզի էր մեծա-
տուն յոյժ: * Իբրև ետես զնա յս տրտմեալ, 24
ասէ. ո՞րպէս դժուարաւ որ ինչս ունիցին՝
մտանիցեն յարքայութի այ: * Դիւրագոյն 25
իցէ մալխոյ ընդ ծակ ասղան անցանել, քան
մեծատան յարքայութի այ մտանել: * Եւ 26
որ լուանն՝ ասէին. և ո՞ կարիցէ ապրել:
* Եւ նա ասէ. անհնարինք առ 'ի մարդկա- 27
նէ, հնարաւորք են յայ: * Եւ ասէ պետ- 28
րոս. ահաւասիկ մեք թողաք զամ ինչ ըզ-
մեր, և եկաք զկնի քո: * Եւ նա ասէ ցնս. 29

ա-

ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ՛ք է՝ որ եթող ըզ-
տունս կմ զծնօղս կմ զեղբարս կմ զկին կմ
30 զորդիս՝ վն արքայութեն այ, * եթէ ոչ առ-
նուցու բազմապատիկ ՚ի ժամանակի յայս-
միկ. և յաշխարհին որ գալոցն է՝ զկեանսն
31 յաւիտենականս ժառանգեսցէ։ * Եւ ա- Մտ. 20. 17.
ռեալ զերկոտասանսն առանձինն՝ ասէ ցնս. Մր. 10. 32.
ահաւասիկ ելանեմք յԵՂմ. և կատարեսցին
ամ գրեալքն մարգարէիւք վն որդւոյ մար-
32 դոյ։ * Զի մատնեսցի հեթանոսաց և կա-
33 տակեսցի. * և հարկանիցեն և սպանանի-
34 ցեն զնա, և յերիր աւուր յարիցէ։ * Եւ
նոքա ոչինչ իմացան յայնցանէ, այլ էր բանն
ծածկեալ ՚ի նոցանէ, և ոչ գիտէին զա-
սացեալսն։
35 * Եւ եղև ՚ի մօտելն նորա յերիքով, կոյր Զ. Ն.
մի նստէր առ ճանապարհաւն մուրացիկ։ Մտ. 20. 29.
36 * Իբրև լուաւ զանցանել ժողովրդեանն,
37 հարցանէր՝ թէ զինչ իցէ այն։ * Եւ պատ- Մր. 10. 46.
մեցին նմա, թէ յս նազովրեցի անցանէ։
38 * Աղաղակեաց և ասէ. յս որդի դաւթի՝
39 ողորմեա՛ց ինձ։ * Եւ որ առաջինն երթային՝
սաստէին նմ զի լռեսցէ. և նա ևս առաւել
աղաղակէր, որդի դաւթի՝ ողորմեա՛ց ինձ։
40 * Զտեղի առ յս, և հրամայեաց ածել ըզ-
նա առ ինքն. և իբրև մերձ եղև առ նա, ե-
41 հարց զնա և ասէ. * զինչ կամիս դու՝ զի
արարից քեզ. և նա ասէ. տէր՝ զի բացցին
42 աչք իմ, և տեսից. * Եւ յս ասէ ցնա. հայ-
43 եաց, հաւատք քո կեցուցին զքեզ։ * Եւ
առժամայն ետես, երթայր զհետ նր՝ և փա-
ռաւոր առնէր զած. և ամ ժողովրդեանն
տե-

տեսեալ, տային օրհնութիւն այ։

ԳԼ. ԺԹ.

Եւ մտեալ շրջէր ընդ Երիքով։ * Եւ ահա 1
այր մի անուն կոչեցեալ զաքէոս, և նա 2
էր մաքսապետ, և ինքն մեծատուն. * և 3
խնդրէր տեսանել՝ եթէ ո՞վ իցէ յս, և ոչ
կարէր ՚ի բազմութենէն, զի կարճ էր հասա-
կաւ։ * Եւ ընթացեալ յառաջ, ել ՚ի ժան- 4
տաթզենին՝ զի տեսանիցէ զնա. քանզի ընդ
այն իսկ անցանելոց էր։ * Իբրև եկն ՚ի տե- 5
ղին, հայեցաւ ՚ի վեր յս՝ և ասէ ցնա. զաքէ՝
փութա՛ էջ այտի, զի այսօր ՚ի տան քում
արժան է ինձ ագանել։ * Փութացաւ և էջ՝ 6
և ընկալաւ զնա ուրախութբ։ * Իբրև տե- 7
սին ամենեքին, տրտնջէին և ասէին՝ թէ
առ առն մեղաւորի եմուտ լուծանել։ * Եկն՝ 8
եկաց զաքէոս՝ և ասէ ցՏր. տէ՛ր՝ ահա զկ-
կէս ընչից իմոց տաց աղքատաց. և եթէ
զոք զրկեցի, հատուցից չորեքկին։ * Եւ ա- 9
սէ ցնա յս. այսօր եղև փրկութի տանս այ-
միկ. քանզի և սա որդի աբրահամու է։
Մատթ. * || Զի եկն որդի մարդոյ խնդրել և կեցու- 10
18. 11. ցանել զկորուսեալն։ * Եւ մինչդեռ նոքա 11
զայն լսէին, յաւել առակ մի և ասէ, վասն
մերձենալոյ նր յեմ, և համարելոյ նց եթէ
առժամայն յայտնելոց է արքայութի այ։
Մատթ. * Ասէ. || այր ոմն ազնուական գնաց յաշ- 12
25. 14. խարհ հեռի՝ առնուլ իւր թագաւորութի,
և դառնալ։ * Եւ կոչեցեալ զծառայս իւր՝ 13
ետ նց տասն մնաս, և ասէ ցնոսա. յարդե-
ցէք զայդ՝ մինչև ե՛կից։ * Եւ քաղաքացիքն 14
նր

նր̅ ատէին զնա. առաքեցին հրեշտակս զկնի
նր̅ և ասեն, թէ ո՛չ կամիմք թագաւորել
15 դմա ՚ի վր̅ մեր: * Եւ եղև դառնալ նմ̅՝ ա-
ռեալ զթագաւորութիւն, և կոչեալ զծառայ-
սն՝ որոց տուեալ էր զարծաթն, զի գիտաս-
16 ցէ թէ ո՞ զինչ շահեցաւ: * Եկն առաջինն
և ասէ. տէ՛ր մնասն քո՝ տասն մնաս արար:
17 * Եւ ասէ ցնա. ազնիւ ծառայ և բարի, զի
՚ի փոքուդ հաւատարիմ եղեր, լիջի՛ր իշխա-
18 նութ̅ ունել ՚ի վր̅ տասն քաղաքի: * Եկն
երկրորդն և ասէ. մնասն քո արար հինգ
19 մնաս: * Ասէ և ցնա. և դո՛ւ լիջի՛ր ՚ի վերայ
20 հինգ քաղաքաց: * Եկն միւսն և ասէ. տէ՛ր՝
ահա մնասն քո՝ զոր ունէի ծրարեալ ՚ի վար-
21 շամակի. * երկնչէի ՚ի քէն, զի այր ստամ-
բակ ես. բառնաս՝ զոր ո՛չ եդիր, և հնձես՝
22 զոր ո՛չ սերմանեցեր: * Եւ ասէ ցնա. ՚ի բե-
րանոյ քումմէ դատեցայց զքեզ ծառա՛յ ան-
հաւատ. գիտէիր թէ ես այր մի ստամբակ
եմ, բառնամ՝ զոր ո՛չ եդի, և հնձեմ՝ ուր
23 ո՛չ սերմանեցի: * Եւ ընդէ՞ր ոչ ետուր զար-
ծաթն իմ ՚ի սեղանաւորս, և եկեալ ես տո-
24 կոսեօք պահանջէի: * Եւ ասէ ցսպասաւոր-
սն. առէ՛ք ՚ի դմանէ զմնասն, և տարա՛յք
25 տո՛ւք այնմ՝ որ ունիցի զտասն մնասն: * Եւ
26 ասեն ցնա. տէ՛ր՝ ունի տասն մնաս: * ‖ Ա- ‖ Մտթ.
սեմ ձեզ, եթէ ա̅մ որ ունիցի, տացի. և 25. 29.
յայնմանէ որ ոչն ունիցի, և զոր ունիցին՝ Մրկ. 4. 25.
27 բարձցի ՚ի նմանէ: * Բայց զթշնամիսն իմ Ղկ. 8. 18.
զայնոսիկ, որ ո՛չն կամէին զիս թագաւորել
՚ի վր̅ նոցա, ածէ՛ք այսր և սպանէ՛ք առաջի
28 իմ: * Եւ իբրև զայս ասաց, գնաց յառաջ՝

ելա-

ելանել յԵրուսաղէմ ։
Լ.Կ * Եւ եղեւ իբրեւ մերձեցաւ ՚ի Բեթփագէ 29
Մատթ. եւ ՚ի Բեթանիա մօտ ՚ի լեառն՝ որ կոչի Ձի-
21. 1. թենեաց, առաքեաց երկուս յաշակերտացն
Մարկ. իւրոց՝ եւ ասէ ։ * Երթայք դուք ՚ի գեօղն՝ 30
11. 1. որ հանդէպ մեր կայ, յոր իբրեւ մտանէք՝
գտանիցէք յաւանակ կապեալ, յորում ոք
՚ի մարդկանէ երբէք ոչ նստաւ. լուծէք ըզ-
նա եւ ածէք ։ * Եւ եթէ ոք հարցանիցէ ըզ- 31
ձեզ՝ թէ ընդէ՞ր լուծանէք, այսպէս ասաս-
ջիք ցնա, թէ Տեառն իւրում պիտոյ է ։ * Իբ- 32
րեւ չոգան որ առաքեցանն, գտին որպէս ասացն
ցնոսա, կայր յաւանակն ։ * Եւ մինչդեռ լու- 33
ծանէին զյաւանակն, ասեն տեարքն նորա
ցնոսա. զի՞ լուծանէք զյաւանակդ ։ * Եւ նո- 34
Յովհ. քա ասեն. Տեառն իւրում պիտոյ է ։ * Եւ ա- 35
12. 14. ծին զնա առ Յիսուս. եւ արկին զհանդեր-
ձս, եւ հեծուցին զՅիսուս ։ * Եւ մինչ դեռ եր- 36
թայր, զհանդերձս իւրեանց տարածանէին
զճանապարհաւն ։ * Եւ իբրեւ այն ինչ մերձ 37
եղեւ ՚ի զառ ՚ի վայր լերինն Ձիթենեաց, ըս-
կսաւ ամենայն բազմութիւն աշակերտացն ուրախու-
թեամբ օրհնել զԱստուած ՚ի ձայն մեծ վասն ամենայն եղե-
լոց զօրութեանցն՝ զոր տեսին. * Եւ ասէին. 38
օրհնեալ որ գայ թագաւորդ յանուն Տեառն.
խաղաղութիւն յերկինս, եւ փառք ՚ի բարձունս ։
* Եւ ոմանք ՚ի փարիսեցւոցն յամբոխէ ան- 39
տի ասեն ցնա. վարդապետ՝ սաստեա՛ աշա-
կերտացդ քոց ։ * Պատասխանի ետ եւ ասէ. 40
ասեմ ձեզ՝ զի եթէ դոքա լռեսցեն, քա-
րինքդ աղաղակեսցեն ։ * Եւ իբրեւ մերձե- 41
ցաւ, տեսեալ զքաղաքն՝ լաց ՚ի վերայ նորա, եւ
ասէ.

42 ասէ. * Եթէ գիտէիր դու գոնէ յաւուրս
յայսմիկ զխաղաղութիւն քո. բայց այժմ
43 ծածկեցաւ յերեսաց քոց։ * Օր եկեսցեն
աւուրք 'ի վ̃ր քո, և պատեսցեն զքև թըշ-
նամիք քո պատնէշ. և պաշարեսցեն զքեզ,
44 և նեղեսցեն զքեզ յ̃ամ կողմանց. * և յա-
տակեսցեն զքեզ, և զորդիս քո 'ի քեզ. ‖ և ‖ Վեր. 21. 6.
ոչ թողուցուն քար 'ի քարի վ̃ր յ̃մի 'ի քեզ.
փոխանակ զի ոչ ծանեար զժամանակ այցե-
45 լութե̃ քո։ * ‖ Եւ մտեալ 'ի տաճարն սկսաւ ‖ Մատթ. 21. 12.
հանել զաղաւնէվաճառսն, և զգնողս. և Մարկ.
46 զսեղանս հատավաճառացն ցրուեաց։ * Եւ 11. 15.
ասէ ցնոսա. գրեալ է՝ ‖ և եղիցի տուն իմ ‖ Եսայ.
տուն աղօթից, և դուք արարէք զդա այրս 56. 7. Երեմ.
47 աւազակաց։ * Եւ ուսուցանէր զնա հանա- 7. 11.
պազ 'ի տաճարին. իսկ քահանայապետքն
և դպիրք՝ և գլխաւորք ժողովրդեանն խնդ-
48 րէին զնա կորուսանել, * և ոչ գտանէին՝
թէ զինչ արասցեն. զի ժողովուրդն ա̃մ կա-
խեալ կային զնմանէ 'ի լսել։

ԳԼ. Ի.

1 Եւ ‖ եղև 'ի միում աւուրցն յայնցանէ, ԼԲ
մինչ դեռ ուսուցանէր զժողովուրդն 'ի ‖ Մատթ.
տաճարի անդ՝ և աւետարանէր, հասին 'ի 21. 23.
վերայ քահանայապետքն և դպիրք ծերովքն Մարկ.
2 հանդերձ, * և ասեն ցնա. ասա մեզ՝ որո՞վ 11. 27.
իշխանութե̃բ գործես դու զայդ, կամ ո՞վ է՝
3 որ ետ քեզ զայդ իշխանութի։ * Պատաս-
խանի ետ և ասէ ցն̃ս, հարցից և ես ցձեզ
4 բան մի, և ասացէք ինձ։ * Մկրտութի̃ն
յովհաննու յերկնի՞ց էր՝ եթէ 'ի մարդկա-
նէ։

նէ ։ * Եւ նոքա խորհեցան 'ի միտս իւրեանց 5
և ասեն. * Եթէ ասեմք յերկնից, ասէ. իսկ 6
ընդէ՞ր ոչ հաւատացէք նմա. և եթէ ասեմք
'ի մարդկանէ, ամենայն ժողովուրդն քարկոծ առ-
նեն զմեզ. զի հաստատեալ է 'ի միտս զյով-
հաննէ, թէ մարգարէ է ։ * Եւ պատաս- 7
խանի ետուն չգիտել թէ ուստի իցէ ։ * Եւ 8
Յիսուս ասէ ցնոսա. և ոչ ես ասեմ ձեզ, որով իշ-
խանութեամբ առնեմ զայս ։

Ե. Գ. * Սկսաւ ասել առ ժողովուրդն՝ զառակս 9
‖ Եսայ. զայս. ‖ Այր ոմն տնկեաց այգի, և ետ զնա
Ե. 1. մշակաց. և ինքն գնաց 'ի ճանապարհ ժա-
Երեմ. մանակս բազումս ։ * Եւ 'ի ժամու՝ առա- 10
Բ. 21.
Մատթ. քեաց առ մշակսն ծառայ, զի 'ի պտղոյ այգ-
21. 33. ւոյն տացեն նմա. և մշակքն գան հարին ըզ-
Մարկ. նա, և արձակեցին ունայն ։ * Եւ յաւել 11
12. 1. միւս ևս ծառայ յղել. նոքա և զնա ևս գան
հարին՝ անարգեցին, և առաքեցին ունայն ։
* Եւ յաւել զերրորդն առաքել. նոքա և 12
զնա վիրաւորեցին, և հանին արտաքս ։ * Ա- 13
սէ տէր այգւոյն. զի՞նչ արարից, առաքեցից
զորդի իմ սիրելի, թերևս 'ի սմանէ պատ-
կառեսցեն ։ * Իբրև տեսին զնա մշակքն, 14
խորհեցան ընդ միմեանս և ասեն. սա է ժա-
ռանգն. սպանցուք զսա, զի մեր լինիցի ժա-
ռանգութիւն ։ * Եւ հանին զնա արտաքս քան 15
զայգին և սպանին. արդ՝ զի՞նչ արասցէ ընդ
նոսա տէր այգւոյն. * Ո՞չ ապաքէն գայցէ և 16
կորուսանիցէ զմշակսն զայնոսիկ, և տացէ
‖ Սաղմ. զայգին այլոց ։ Իբրև լուան՝ ասեն. քաւ՝ մի
117. 22. լիցի ։ * Եւ նա հայեցեալ ընդ նոսա՝ ասէ. իսկ 17
Եսայ.
28. 16. զի՞նչ իցէ այն՝ որ գրեալն է. թէ ‖ զվէմն զոր

ա.

անարգեցին շինողքն, նա եղեւ գլուխ ան-
18 կեան։ * Ամենայն՝ որ ընդհարցի ի̄ վէմս
ի̄ այս՝ խորտակեսցի, եւ յորոյ վերայ անկ-
19 ցի՝ հոսեսցէ զնա։ * Եւ խնդրէին դպիրքն
եւ քահանայապետք արկանել 'ի նա ձեռս 'ի
նմին ժամու, եւ երկեան 'ի ժողովրդենէն.
զի գիտացին՝ թէ առ նոսա ասաց զառակն
20 զայն։ * ‖ Եւ ապա սպասեցին, եւ առաքե- ‖Մտթ. 22. 15.
ցին դաւաճանս կեղծաւորեալս զանձինս ա- Մրկ. 12. 13.
րդարս ունել. զի ըմբռնեսցեն զնա բա-
նիւք, առ 'ի մատնել զնա պետութե̄ եւ իշ-
21 խանութե̄ դատաւորին։ * Հարցին ցնա եւ
ասեն. վարդապետ՝ գիտեմք եթէ ուղիղ
խօսիս եւ ուսուցանես, եւ ոչ առնուս ակն՝
այլ ճշմարտութբ̄ զճանապարհն ա̄յ ուսու-
22 ցանես։ * Արժա՞ն է մեզ կայսեր հարկս
23 տալ՝ թէ ոչ։ * Եւ նայեցեալ ի̄ խորաման-
24 կութի̄ ն̄ց՝ ասէ ց̄ն. * Ցուցէք ինձ զդահե-
կանն. եւ նոքա ցուցին։ եւ ասէ. զո՞յր պատ-
կեր եւ զգիր ունի։ պատասխանի ետուն եւ
25 ասեն՝ զկայսեր։ * Եւ նա ասէ ց̄ն. ‖ արդ ‖Հռվմ. 13. 7.
երթայք տուք զկայսերն կայսեր, եւ զա̄յ
26 ա̄յ։ * Եւ ոչ կարացին զնա ըմբռնել բա-
նիւք առաջի ժողովրդեանն. եւ զարմացեալ
ընդ պատասխանին ն̄ր՝ լռեցին։

27 * ‖ Մատուցեալ ոմանք 'ի սադուկեցւոցն, Ի. Գ.
որք հակառակէին չլինել յարութե̄, հար-
28 ցին ցնա՝ * եւ ասեն. վարդապետ՝ մովսէս ‖Մտթ. 22. 23.
գրեաց մեզ, ‖ եթէ ուրուք եղբայր մեռա- Մրկ. 12. 18.
նիցի, որոյ իցէ կին եւ անորդի իցէ, զի ա- ‖2. Օրէ. 25. 5.
ռնուցու եղբայր ն̄ր զկինն, եւ յարուսցէ զա-
29 ւակ եղբօր իւրում։ * Արդ՝ եօթն եղբարք
էին.

էին. եւ առաջնոյն առեալ կին՝ մեռաւ ա-
նորդի։ * Առ զնա եւ երկրորդն, մեռաւ եւ 30
նա անորդի։ * Առ զնա եւ երրորդն. նոյն- 31
պէս եւ եւթանեքին. եւ ոչ թողին որդիս։
* Մեռաւ եւ կինն։ * Արդ՝ ՚ի յարութեան ո՞ւմ 32
՚ի նոցանէ լինիցի կին. զի եւթանեքին կա- 33
լան զնա կին։ * Պատասխանի ետ նոցա Յս 34
եւ ասէ. որդիք աշխարհիս այսորիկ կանայս
առնեն՝ եւ արանց լինին։ * Իսկ որ արժանի 35
լինիցին այնմ աշխարհի հասանել՝ եւ յարու-
թեանն որ ՚ի մեռելոց, ոչ կանայս առնեն, եւ
ոչ արանց լինին։ * Քանզի եւ ոչ մեռանել 36
եւս կարեն, զի հաւասար հրեշտակաց են՝ եւ
որդիք Այ. քանզի յարութեան որդիք են։
* Բայց զի յառնեն մեռեալք, եւ Մովսէս գու- 37
Ելից 3. 6. շակեաց ՚ի մորենւոջն, ‖ որպ ասէ զՏրն Այ
աբրահամու եւ զԱյ սահակայ եւ զԱյ յակով-
բայ։ * Եւ Ած չէ մեռելոց՝ այլ կենդա- 38
նեաց, զի ամենեքին նմա կենդանի են։
* Պատասխանի ետուն ոմանք ՚ի դպրացն եւ 39
ասեն. վարդապետ՝ բարւոք ասացեր։ * Եւ 40
ոչ եւս ոք իշխէր հարցանել զնա եւ ոչինչ։
* Ասէ եւ առ նս. զիա՞րդ ասեն զՔսէ՝ թէ 41
Սաղ. որդի է դաւթի. * զի ինքն դաւիթ ասէ ՚ի 42
109. 1. գիրս սաղմոսաց. ‖ ասաց Տր ցՏր իմ, նիստ
Մատթ. ընդ աջմէ իմմէ, * մինչեւ եդից զթշնամիս քո 43
22. 44. Մարկ. պատուանդան ոտից քոց։ * Իսկ արդ՝ եթէ 44
12. 36. դաւիթ զնա Տր կոչէ, զիա՞րդ որդի նր ի-
Մատթ. ցէ։ * Եւ լսելով ամ ժողովրդեանն ասէ 45
23. 6. Մարկ. ցաշակերտսն։ * ‖ Զգոյշ լերուք ՚ի դպ- 46
12. 38. րացն, որ կամին պատմուճանօք շրջել, եւ սի-
Ղուկ. րեն ողջոյնս ՚ի հրապարակս եւ զնախաթոռս
11. 43.

՚ի

'ի ժողովուրդս և զգահերէցս յընթրիս ։
47 * Որ ուտեն զտունս այրեաց, և պատճառանօք յերկարեն զաղօթս. նոքա ընկալցին
աւելի դատաստանս ։

ԳԼ. ԻԱ.

1 Եւ || հայեցեալ ետես զմեծատունսն՝ որ || Մրկ. 12. 41.
արկանէին զտուրս իւրեանց 'ի գանձա-
2 նակն ։ * Ետես և զկին մի այրի աղքատ,
3 որ արկ անդր երկուս լումայս ։ * Եւ ասէ.
ճշմարիտ ասեմ ձեզ. զի այրին այն աղքատ՝
4 աւելի արկ քան զամենեսին ։ * Զամենեքին
նոքա 'ի մթերից իւրեանց արկին յընծայսն
այ. բայց նա 'ի կարօտութենէ իւրմէ զամ
զկեանս իւր զոր ունէր՝ արկ ։
5 * Եւ յասել ոմանց զտաճարէն, թէ գեղե- Ե. Օ.
ցիկ վիմօք և աշտարակօք զարդարեալ է, || Մտթ.
6 ասէ ։ * Զայդ ամ զոր տեսանէք, || եկես- 24. 2.
ցեն աւուրք՝ յորս ոչ թողցի այդր քար 'ի Մրկ.
7 քարի վր, որ ոչ քակտեսցի ։ * Հարցին զնա 13. 2.
և ասեն. վարդապետ՝ երբ լինիցի այդ, և Վեր.
զինչ նշան իցէ՝ յորժամ այդ լինելոց իցէ ։ 19. 44.
8 * Եւ նա ասէ. զգոյշ կացէք, մի խաբիցիք.
զի բազումք գայցեն յանուն իմ և ասիցեն՝
թէ ես եմ. և մերձեցաւ ժամանակ, մի եր-
9 թայցէք զկնի նոցա ։ * Եւ յորժամ լսիցէք
պատերազմունս և խռովութիւնս՝ մի զարհու-
րիցէք, զի պարտ է նախ այնմ լինել. այլ
10 ոչ առժամայն կատարած ։ * Յայնժամ ա-
սէ ցնոսա. յարիցէ ազգ յազգի վերայ, և թա-
11 գաւորութիւն 'ի թագաւորութեան վերայ ։ * Եւ
շարժմունք մեծամեծք. և 'ի տեղիս տեղիս
սովք

սովք և սրածութիւնք, եղիցին արհաւիրք և
նշանք մեծամեծք յերկնից: * Բայց յա- 12
ռաջ քան զայս ամենայն, մխեսցեն զձեռս
իւրեանց ՚ի ձեզ՝ և հալածեսցեն. մատնես-
ցեն ՚ի ժողովուրդս և ՚ի բանտս, և տանի-
ցին առաջի դատաւորաց և թագաւորաց վասն
անուան իմոյ. * և լինիցի ձեզ այն ՚ի վը- 13
կայութիւն: * Արդ՝ դիք ՚ի սիրտս ձեր՝ մի յա- 14
ռաջագոյն կրթել տալոյ պատասխանի:
* Զի ես տաց ձեզ բերան և իմաստութիւն, 15
որում ոչ կարիցեն կալ հակառակ՝ կամ տալ
պատասխանի ամենայն հակառակորդքն ձեր:
* Մատնեսջիք և ՚ի ծնողաց և յեղբարց և 16
յազգականաց և ՚ի բարեկամաց, և սպա-
նանիցեն ՚ի ձէնջ. * և եղիջիք ատեցեալք 17
յամենեցունց վասն անուան իմոյ. * և մազ 18
մի ՚ի գլխոյ ձերմէ ոչ կորիցէ. * և համբե- 19
|| Դան. րութեամբ ձերով ստասջիք զոգիս ձեր: * || Այլ 20
9. 27. յորժամ տեսանիցէք շուրջ պատեալ զօրօք
զԵրուսաղէմ, յայնժամ գիտասջիք թէ մերձ է ա-
ւեր նորա: * Յայնժամ որ ՚ի Հրէաստանի ի- 21
ցեն՝ փախիցեն ՚ի լերինս, և որ ՚ի միջի նորա
իցեն՝ խուսեսցեն, և որ ՚ի գաւառսն իցեն՝
մի մտցեն ՚ի նա. * զի աւուրք վրէժխնդ- 22
րութեան են այնոքիկ՝ առ ՚ի կատարելոյ ամենայն
գրելոց: * Բայց վայ իցէ յղեաց և ստըն- 23
դուաց յաւուրսն յայնոսիկ. զի եղիցի տագ-
նապ մեծ ՚ի վերայ երկրի, և բարկութիւն
ժողովրդեանն այնմիկ: * Եւ անկցին ՚ի սուր 24
սուսերի, և գերեսցին յամենայն հեթանոսս, և
Երուսաղէմ եղիցի կոխան յազգաց՝ մինչև կատա-
րեսցին ժամանակք հեթանոսաց: * Եւ 25
եղի-

եղիցին ‖ նշանք յարեգական և ՚ի լուսին և ‖Եսայ.
յաստեղս, և յերկրի տագնապ հեթանո- 13. 10.
սաց՝ յահեղ բարբառոյ իբրև ծովու և խռո- Եզեկ. 32. 7.
26 վութե̃, * յելանել ոգւոց մարդկան յեր- Յովէլ. 3. 15.
կիւղէ և ՚ի կարծեաց եկելոց ՚ի վր̃ տիեզե-
27 րաց. զի զօրութիւնք երկնից շարժեսցին: * Եւ
յայնժամ տեսցեն զորդի մարդոյ եկեալ
28 ամպովք զօրութ̃ և փառօք բազմօք: * Եւ
յորժամ սկսանիցի այս լինել, ամբարձջիք
և բարձրացուսջիք զգլուխս ձեր. ‖ զի մերձ ‖Հռով.
29 է փրկութի̃ ձեր: * Եւ ասաց առակ մի նց̃. 8. 23.
30 տեսէք զթզենին և զա̃մ ծառ. * յորժամ
ցուցանիցեն զպտուղ իւրեանց, տեսանէք՝
և ՚ի նոցանէ ճանաչէք եթէ մերձ է ամառն:
31 * Նոյնպէս և դուք՝ յորժամ տեսանիցէք
զայս ա̃մ եղեալ՝ գիտասջիք թէ մերձ է ար-
32 քայութի̃ այ̃: * Ամէն ասեմ ձեզ. թէ ոչ
անցցէ ազգս այս, մինչև այս ա̃մ լինիցի:
33 * Երկինք և երկիր անցցեն, և բանք իմ ոչ
34 անցանիցեն: * Զգոյշ լերուք անձանց, գու-
ցէ ծանրանայցեն սիրտք ձեր շուայտութ̃
և արբեցութ̃՝ և հոգովք աշխարհականօք,
և յանկարծակի հասանիցէ ՚ի վր̃ ձեր օրն
35 այն. * զի իբրև զորոգայթ հասանիցէ ՚ի վր̃
ամենեցուն, որ բնակեալ են ը̃ ա̃մ երեսս
36 երկրի: * Արթուն կացէք այսուհետև,
յա̃մ ժամ աղօթս արարէք. զի արժանի
լինիջիք զերծանել յայնմ յա̃մէ որ լինելոց
37 է, և կալ առաջի որդւոյ մարդոյ: * Եւ ՚ի
տուէ ՚ի տաճարին ուսուցանէր, և զգիշերս
ելեալ ագանէր ՚ի լերինն՝ որ կոչէր Ձիթե-
38 նեաց: * Եւ ամենայն ժողովուրդն կանխէր

ընդ առաւօտս առ նա 'ի տաճարն լսել 'ի նմանէ ։

ԳԼ. ԻԲ.

ԻԲ. Մերձեցաւ || տօն բաղարջակերացն՝ որ կո- 1
|| Մատթ. չէր պասեք. * Եւ խնդրէին քահանայա- 2
26. 2. պետքն եւ դպիրք՝ թէ ո՞րպէս սպանանիցեն զը-
Մարկ. նա. բայց երկնչէին 'ի ժողովրդենէ անտի ։
14. 1. * || Մտանէր սատանայ 'ի Յուդա 'ի կո- 3
|| Մատթ. չեցեալն Իսկարիովտացի, որ էր 'ի թուոյ
26. 14. երկոտասանիցն ։ * Չոգաւ եդ բանս ընդ 4
Մարկ. 14. 10. քահանայապետսն՝ եւ ընդ դպիրս՝ եւ ընդ իշ-
խանս ժողովրդեանն, զի մատնեսցէ զնա
նոցա ։ * Եւ խնդացին, եւ խոստացան տալ նմա 5
արծաթ ։ * Եւ յանձն առ, եւ խնդրէր պա- 6
րապ մատնել զնա նոցա՝ մեկուսի յամբոխէն ։
* Եկն օր բաղարջակերացն, յորում օրէն 7
էր զենուլ զպասեքն ։ * Եւ առաքեաց զ- 8
Պետրոս, եւ զՅովհաննէս՝ եւ ասէ. Երթայք
պատրաստեցէք մեզ զպասեքն՝ զի կերիցուք ։
* Եւ նոքա ասեն. Ո՞ւր կամիս զի պատրա- 9
ստեսցուք ։ * Եւ ասէ ցնոսա. Ահա իբրեւ մը- 10
տանիցէք 'ի քաղաքն, պատահեսցէ ձեզ այր
մի բարձեալ սափոր ջրոյ. երթիջիք զհետ
նորա 'ի տունն, յոր մտանիցէ. * եւ ասասջիք 11
ցտանուտէր տանն. Վարդապետ ասէ քեզ.
Ո՞ւր են վանքն իմ, յորում զպասեքն ուտի-
ցեմ աշակերտօքս հանդերձ ։ * Եւ նա ցուց- 12
ցէ ձեզ վերնատուն մի մեծ զարդարեալ, եւ
|| Մատթ. անդ պատրաստեսջիք ։ * Եւ գնացեալ գը- 13
26. 20. տին որպէս եւ ասաց նոցա, եւ պատրաստեցին
Մարկ. 14. 17. զպասեքն ։ * || Եւ իբրեւ ժամ եղեւ՝ բազ- 14
մե-

մեցաւ, և երկոտասան առաքեալքն ընդ նմա:
15 * Եւ ասէ ցնոսա. ցանկանալով ցանկացայ
զայս պասեքս ուտել ընդ ձեզ՝ մինչև չար-
16 չարեալ իցեմ: * Բայց ասեմ ձեզ, թէ ոչ
ես կերայց 'ի սմանէ՝ մինչև լցցի յարքայու-
17 թեան այ: * Եւ ընկալեալ բաժակ՝ գոհացաւ
և ասէ. առէք զայդ՝ և բաժանեցէք 'ի ձեզ:
18 * Ասեմ ձեզ՝ թէ յայսմ հետէ ոչ արբից 'ի
բերոյ որթոյ՝ մինչև եկեսցէ արքայութիւն այ:
19 * ‖ Եւ առեալ հաց գոհացաւ՝ եբեկ և ետ ‖ Ա. Կոր.
նց՝ և ասէ. այս է մարմին իմ, որ վս բազ- 11. 24.
մաց տուեալ. զայս արասջիք առ իմոյ յիշա-
20 տակի: * Նոյնպէս և զբաժակն յետ ընթ-
րեացն առ՝ և ասէ. այս բաժակ է նոր ուխտ
21 իմով արեամբ վս ձեր հեղեալ: * ‖ Բայց ա- ‖ Յհ.
ւասիկ ձեռն մատնչի իմոյ ընդ իս 'ի սեղանս: 13. 18.
22 * Եւ որդի մարդոյ ‖ ըստ սահմանելոյն եր- ‖ Սղ.
թայ, բայց վայ մարդոյն այնմիկ՝ յոյր ձեռն 40. 9.
23 մատնեսցի: * Եւ նք սկսան խնդրել ընդ մի-
մեանս, թէ ով է 'ի նոցանէ՝ որ զայն գոր-
24 ծելոց իցէ: * Եւ եղև հակառակութիւն 'ի
մէջ նց, թէ ո 'ի նոցանէ համարիցի մեծ:
25 * Եւ նա ասէ ցնոսա. ‖ Թագաւորք ազգաց ‖ Մտ.
տիրեն նց, և որ իշխենն նց՝ բարերարք կո- 20. 25.
26 չին. * Այլ դուք ոչ այնպէս. այլ որ մեծն Մր.
է 'ի ձեզ՝ եղիցի իբրև զկրտսերն, և առաջ- 10. 42.
27 նորդն իբրև զպասաւորն: * Ով է մեծ,
բազմեալն՝ եթէ սպասաւորն. ոչ ապաքէն
բազմեալն. բայց ես եմ 'ի միջի ձերում իբ-
28 րև սպասաւոր: * Եւ դուք էք՝ որ ցանդ-
29 կայիք ընդ իս 'ի փորձութիւնս իմ. * և ես
ուխտեմ ձեզ՝ որպէս և հայր իմ ուխտեաց ինձ
զար-

զարքայութի̃ . * զի ուտիցէք և ըմպիցէք 'ի 30
սեղան իմ յարքայութեն իմում, և նստի.
ցիք յերկոտասան աթոռ՝ դատել զերկոտա.
ՎԵՐՋ սան ազգ իսրայէլի ։
* Եւ ասէ տր̃ . սիմո̃ն սիմոն՝ ահա սատա. 31
նայ խնդրեաց զձեզ խարբալել իբրև զցո.
րեան . * այլ ես աղաչեցի վ̃ս քո՝ զի մի պա. 32
կասեսցեն հաւատք քո . և դու երբեմն
դարձցիս՝ և հաստատեսցես զեղբարս քո ։
* Եւ նա ասէ ցնա . տէր՝ ը̃ քեզ պատրաստ 33
|| Մատթ. եմ և 'ի բանտ և 'ի մահ երթալ ։ * || Եւ նա 34
26. 34. ասէ ցնա . ասեմ քեզ պետրէ, չիցէ այսօր
Մարկ. 14. 30. հաւու խօսեալ՝ մինչև երիցս ուրասցիս զիս
|| Վեր. չգիտել ։ * Եւ ասէ ցն̃ս . յորժամ || առաքե. 35
9. 3. ցի զձեզ առանց քսակի և մախաղի և կօշ.
կաց, միթէ կարօտացա̃յք ինչ ։ * Եւ նո. 36
քա ասեն . և ոչ ինչ ։ ապա ասէ . այլ այժմ
որ ունիցի քսակ՝ բարձցէ, նոյնպէս և մա.
խաղ . և որ ոչն ունիցի, վաճառեսցէ զձորձս
իւր՝ և գնեսցէ իւր սուսեր ։ * Բայց ասեմ 37
ձեզ . զի այս ևս որ գրեալ է՝ պարտ է զի
|| Եսայ. կատարեսցի յիս, || թէ ը̃ անօրէնս համա.
53. 12. րեցաւ . զի որ վասն իմ ինչ է՝ վճարեալ է ։
* Եւ նոքա ասեն . տր̃՝ ահաւասիկ են աստ 38
երկու սուրք ։ և նա ասէ ցնոսա . բաւական
|| Յովհ. են ։ * || Եւ ելեալ գնաց ըս̃ սովորութեն 'ի 39
18. 1. լեառն ձիթենեաց . գնացին զհետ նր̃ և ա.
շակերտքն ։ * Իբրև եհաս 'ի տեղին՝ ասէ 40
ցն̃ս . յաղօթս կացէք չմտանել 'ի փորձութի̃ ։
|| Մատթ. * || Եւ ինքն մեկնեցաւ 'ի նոցանէ իբրև 41
26. 39. քարընկէց մի, եդ ծունր՝ կայր յաղօթս,
Մարկ. 14. 35. * և ասէր . հայր՝ եթէ կամիս՝ անցո զբա. 42

ժակս

ժակս զայս յինէն . բայց ո՛չ իմ կամք՝ այլ
43 քոյդ լիցին ։ * Եւ երեւեցաւ նմ՟ հրեշտակ
յերկնից՝ եւ զօրացուցանէր զնա . եւ էր 'ի
տագնապի , եւ մտադիւրութբ՟ եւս կայր յա-
44 ղօթս ։ * Եւ հոսէին 'ի նմանէ քրտունք
իբրեւ զկայլակս արեան՝ ոլոռն ոլոռն , հե-
45 ղեալ յերկիր ։ * Եւ յարուցեալ յաղօթիցն՝
եկն առ աշակերտսն , եգիտ զնոսա 'ի քուն
46 'ի տրտմութենէն . * Եւ ասէ ցն՟ս . զի՞ ննջէք ,
արիք կացէք յաղօթս՝ զի մի՛ մտանիցէք 'ի
47 փորձութի՟ ։ * ‖ Եւ մինչ դեռ խօսէր , ահա- ‖ Մ-թ
ւասիկ ամբոխ . եւ որ կոչէրն յուդա՝ մի յեր- 26. 47.
կոտասանիցն՝ առաջնորդէր նց՟ ։ Իբրեւ մեր- Մ-ր. 14. 43.
ձեցաւ առ յս՟՝ համբուրեաց զնա . քանզի Յ-հ.
զայն նշան տուեալ էր նց՟ , թէ ը՟ որում ես 18. 3.
48 համբուրեցից , նա է՝ զնա ունիցիք ։ * Ասէ
ցնա յս՟ . յուդա՝ համբուրելո՞վ մատնես զոր-
49 դի մարդոյ ։ * Իբրեւ տեսին որ զնովաւն էին՝
որ ինչ եղեն , ասեն ցնա . տէ՛ր՝ հարցուք
50 զն՟ս սրով ։ * Եւ եհար մի ոմն 'ի նոցանէ ըզ-
քահանայապետին ծառայ , եւ 'ի բաց եհան
51 զաջոյ ունկն նր՟ ։ * Պատասխանի ետ յս՟ եւ
ասէ . թո՛յլ տուք մինչեւ ցայդ վայր . եւ մա-
52 տուցեալ յունկնն՝ բժշկեաց զնա ։ * Եւ ա-
սէ ցեկեալսն 'ի վր՟ նր՟՝ ցքահանայապետսն
եւ ցիշխանս տաճարին եւ ցծերս . իբրեւ 'ի
53 վր՟ աւազակի ելիք սուսերօք եւ բրօք ։ * Հա-
նապազ ը՟ ձեզ էի 'ի տաճարին , եւ ո՛չ ձգե-
ցիք ձեռս յիս . այլ այս է ձեր ժամ , եւ իշ- ‖ Մ-թ 26. 57.
54 խանութի՟ խաւարի ։ * ‖ Եւ կալեալ զնա՝ Մ-ր.
ածին եւ մուծին 'ի տուն քահանայապետին . 14. 53.
եւ պետրոս երթայր զկնի նորա հեռագոյն ։ Յ-հ. 18. 13.

* Իբ-

* Իբրեւ լուցին կրակ 'ի մէջ գաւթին՝ եւ 55
նստան շուրջ, նստաւ եւ պետրոս 'ի մէջ նո-
Մատթ. ցա ։ * ‖ Տեսեալ զնա աղախին մին՝ զի նստէր 56 6
26. 69. Մարկ. առ լոյսն. հայեցաւ ընդ նա եւ ասէ. եւ սա ընդ
14. 66. նմա էր՝ որ ընդ նմայն էին ։ * Իսկ պետրոս ու- 57 7
Յովհ. րացաւ եւ ասէ. ո՛չ գիտեմ զնա կին դու ։
18. 25. * Եւ յետ սակաւ միոյ այլ ոմն ետես զնա, 58 8
եւ ասէ. եւ դու 'ի նոցանէ ես ։ եւ պետրոս
ասէ. ա՛յր դու՝ չեմ 'ի նոցանէ ։ * Եւ իբ- 59
րեւ ժամ մի անց 'ի վերայ, այլ ոմն վիճէր եւ ա-
սէր. ստոյգ եւ սա ընդ նմա էր, քանզի գա-
լիլեացի է ։ * Ասէ պետրոս. ա՛յր դու՝ չգի- 60
տեմ զինչ խօսիս ։ եւ առժամայն մինչ դեռ
նա զայն ասէր, խօսեցաւ հաւ ։ * Դարձաւ 61
տէր՝ եւ հայեցաւ 'ի պետրոս. եւ յիշեաց պետ-
Մատթ. րոս զբանն տեառն՝ զոր ասաց ցնա. ‖ մինչչեւ
26. 34. Մարկ. հաւու խօսեալ իցէ, երիցս ուրասցիս՝ չգի-
14. 30. տել զիս ։ * Եւ ելեալ արտաքս՝ ելաց դառ- 62
Յովհ. նապէս ։ * Եւ արքն, որ պահէին զնա, 63
13. 38. այպն առնէին զնովաւ, եւ հարկանէին ։
* Ծածկէին զերեսս նորա եւ տանջէին. եւ 64
հարցանէին ցնա եւ ասէին. մարգարէա՛ց՝ ո՞վ
է որ եհարն զքեզ ։ * Եւ այլ բազում ինչ 65
հայհոյութիւնս խօսէին 'ի նա ։
Մատթ. * ‖ Եւ իբրեւ այգ եղեւ, ժողովեցաւ ծերա- 66
27. 1. Մարկ. կոյտ ժողովրդեանն՝ քահանայապետքն եւ
15. 1. դպիրք, եւ հանին ածին զնա յատեանն իւ-
Յովհ. րեանց՝ եւ ասեն, եթէ դու ես քրիստոս, ասա՛
18. 28. մեզ ։ * Ասէ ցնոսա. եթէ ասացից ձեզ, 67
սակայն ո՛չ հաւատայք. * եւ եթէ հարցից 68
ինչ զձեզ, չտայք ինձ պատասխանի՝ կամ ար-
ձակիցէք ։ * Բայց յայսմ հետէ նստցի որդի 69

մար-

70 մարդոյ ընդ աջմէ զօրութեան այ̄։ * Եւ ա-
սեն ամենեքեան. ուրեմն դու ես որդին այ̄։
Եւ նա ասէ ցնոսա. դուք ասէք, թէ ես եմ։
71 * Եւ նք̄ ասեն. զի՞նչ ևս պիտոյ է մեզ վկա-
յութի̄, զի մեզէն իսկ լուաք ՚ի բերանոյ
դորա։

ԳԼ. ԻԳ.

1 Եւ յարուցեալ ամ̄ բազմութիննց̄, ածին
2 զնա առ պիղատոս։ * Եւ սկսան չարա-
խօս լինել զնմանէ և ասել. գտաք զսա՝ զի
թիւրէր զազգս մեր, || և արգելոյր ՚ի տալոյ || Վեր. 20. 22.
հարկս կայսեր, և ասէր զանձնէ՝ եթէ քս̄
3 իցէ թագաւոր։ * || Իսկ պիղատոս եհարց || Մտ. 27. 11.
զնա և ասէ. դու՞ ես թագաւորն հրէից։ Մր. 15. 2.
Նա պատասխանի ետ նմ̄ և ասէ. դու ասա-
4 ցեր։ * Ասէ պիղատոս ցքահանայապետսն Յհ. 18. 33.
և ցժողովուրդսն. չգտանեմ ինչ վնաս յառ-
5 նրս յայսմիկ։ * Եւ նոքա պնդէին և ասէին.
եթէ խռովէ զժողովուրդս, ուսուցանէ ը̄
ամ̄ հրէաստան՝ սկսեալ ՚ի գալիլեէ մինչև
6 ցայսր։ * Իսկ պիղատոս իբրև լուաւ զգա-
լիլեէ, եհարց եթէ գալիլեացի իցէ այրն։
7 * Եւ իբրև գիտաց թէ յիշխանութէ̄ հե-
րովդի է, ետ տանել զնա առ հերովդէս.
քանզի և նա յեմ̄ էր յաւուրսն յայնոսիկ։
8 * Եւ հերովդէս իբրև ետես զյս̄, ուրախ
եղև յոյժ. զի ցանկայր ՚ի բազում ժամա-
նակաց տեսանել զնա. քանզի լսէր բազում
անգամ զնմանէ, և ակն ունէր նշան ինչ
9 լեալ՝ տեսանել ՚ի նմանէ։ * Հարցանէր ըզ-
նա բանիւք բազմօք. և նա ոչինչ ետ նմա

պա-

պատասխանի ։ * Կային քահանայապետքն 10
և դպիրք՝ և պնդագոյնս չարախօսէին զնր-
մանէ ։ * Արհամարհեաց զնա և Հերովդէս 11
հանդերձ ուրովք զօրականօքն . և այպն ա-
րարեալ, արկ զնովաւ հանդերձս սպիտակս,
և ետ տանել անդրէն առ Պիղատոս ։ * Եւ 12
եղեն բարեկամք Պիղատոս և Հերովդէս յա-
ւուր յայնմիկ . քանզի յառաջ թշնամիք էին
միմեանց ։ * Կոչեաց Պիղատոս զքահանայա- 13
պետսն և զիշխանս և զժողովուրդն, * և 14
ասէ ցնս . ածիք մատուցիք ինձ զայրս զայս
իբրև զխոտորեցուցիչ ժողովրդեանն . և ա-
‖ Յվ. հաւասիկ առաջի ձեր դատեցայ, ‖ և վնաս
18. 38. ինչ ոչ գտի յառնս յայսմիկ՝ զորոյ դուք չա-
19. 4. րախօսէքդ զդմանէ ։ * Այլ և ոչ Հերով- 15
դէս, քանզի ետու տանել զդա առ նա . և
արդ՝ ոչինչ մահու արժանի է գործեալ դո-
րա . * Խրատեցից զդա, և արձակեցից ։ 16
* Օր հարկ էր մի մի ի տօնի արձակել նց ։ 17
* Եւ նոքա աղաղակէին ամ բազմութբն՝ 18
և ասէին . բա՛րձ զդա՝ և արձակեա՛ մեզ զԲա-
րաբբա . * որ էր վն խռովութե իրիք ե- 19
ղելոյ ՚ի քաղաքին և սպանութե մտեալ ՚ի
բանտ ։ * Դարձեալ Պիղատոս սկսաւ խօ- 20
սել . քանզի կամէր արձակել զյս ։ * Եւ նո- 21
քա անդրէն աղաղակէին և ասէին . ՚ի խա՛չ
‖ Մտթ. հան զդա ։ * Եւ նա երիցս ասէ ցնս . ‖ զի՞նչ 22
27. 23. չար արար սա . ոչինչ վնաս մահու գտի ՚ի
Մրկ. սմա . խրատեցից զսա և արձակեցից ։ * Եւ 23
15. 14. նք ստիպէին մեծաձայն՝ և խնդրէին զնա
՚ի խաչ հանել . և զօրանային բարբառք նց
և քահանայապետից ։ * Եւ Պիղատոս հա- 24
ւա-

25 ւանեցաւ առնել զհայցուածս նց: * Արձա-
կեաց նց զաւազակն՝ զոր վս խռովութե եւ
սպանութե արկեալ էր ՚ի բանտ, զոր եւ խնդ-
րէինն իսկ. եւ զյն մատնեաց կամաց նոցա:
26 * || Իբրեւ տանէին զնա, ըմբռնեցին || Մտ. 27. 32.
զոմն սիմոն կիւրենացի՝ որ գայր յանդէ. ե- Մր. 15. 21.
27 դին ՚ի վր նր զխաչն բերել զկնի յսի: * Եւ
երթայր զհետ նր բազմութի ժողովրդեանն,
եւ կանանց՝ որ կոծէին եւ ողբային զնա:
28 * Դարձաւ յս եւ ասէ ցնս. դստերք եմի՛
մի՛ լայք ՚ի վր իմ, այլ լացէք ՚ի վր անձանց
29 եւ ՚ի վր որդւոց ձերոց: * Զի եկեսցեն ա-
ւուրք, յորս ասիցեն՝ թէ երանի ամլոց եւ
որովայնից՝ որ ոչ ծնան, եւ ստեանց՝ որ ոչ
30 դիեցուցին: * Յայնժամ սկսանիցին ասել
լերանց՝ || թէ անկերո՛ւք ՚ի վր մեր, եւ բլրոց՝ || Եսայ. 2. 19.
31 թէ ծածկեցէ՛ք զմեզ: * Զի եթէ ը փայտ Յայտ. 6. 16.
դալար զայս առնեն, ը չորն զի՞նչ լինիցի:
32 * Ածին եւ այլ երկուս չարագործս՝ սպանա-
33 նել ը նմ: * || Իբրեւ չոգան ՚ի տեղին՝ կո- || Յհ. 19. 17.
չեցեալ գագաթն, անդ հանին զնա ՚ի խաչ.
եւ զչարագործսն զոմն ը աջմէ՝ եւ զոմն ընդ
34 ձախմէ խաչեցին: * Եւ յս ասէ. հա՛յր՝ թո՛ղ
դոցա, զի ո՛չ գիտեն՝ զինչ գործեն: Եւ ՚ի
բաժանել զհանդերձս նր, արկին վիճակս:
35 * Եւ կայր ժողովուրդն հայեցեալ: Անգոս-
նէին զնա իշխանքն հանդերձ նոքօք՝ եւ ա-
սէին. զայլս ապրեցոյց, ապրեցուսցէ եւ
զանձն՝ եթէ դա է քս որդի այ ընտրեալն:
36 * Այպն առնէին զնա եւ զինուորքն, եկեալ
37 առաջի՝ մատուցանէին նմա քացախ. * Եւ ա-
սէին. եթէ դու ես թագաւորն հրէից՝ փըր-
կեա

‖ Յովհ. 19. 20. կեցո՛ զանձն քո ։ * Եւ ‖ էր գիր գրեալ 'ի վե- 38
րայ նորա՝ յունարէն և դաղմատերէն և եբ-
րայեցերէն գրով, եթէ սա՛ է արքայն հը-
րէից ։ * Իսկ մի ոմն 'ի կախելոց չարագոր- 39
ծացն հայհոյէր զնա, և ասէր . ո՞չ դու ես
Քրիստոսն՝ փրկեա՛ զանձն քո և զմեզ ։ * Պատաս- 40
խանի ետ ընկերն սաստելով նմա և ասէ .
չերկնչի՞ս դու յԱստուծոյ՝ զի 'ի նմին պատժի կաս ։
* Եւ մեք յիրաւի, զի արժանի՝ որոց գոր- 41
ծեցաքն՝ առնումք զհատուցումն . և սա ա-
պիրատ ինչ ո՛չ գործեաց ։ * Եւ ասէ ցՅիսուս . 42
յիշեա՛ զիս տէր՝ յորժամ գայցես արքայութեամբ
քով ։ * Եւ ասէ ցնա Յիսուս . ամէն ասեմ քեզ . 43
այսօր ընդ իս իցես 'ի դրախտին ։ * Եւ էր 44
իբրև վեցերորդ ժամ . և խաւար եղև 'ի վերայ
ամենայն երկրի մինչև ցիններորդ ժամ . խաւա-
րեցաւ արեգակն ։ * Եւ հերձաւ վարագոյր 45
տաճարին ընդ մէջ ։ * Եւ կարդաց Յիսուս 'ի ձայն 46
‖ Սաղ. 30. 6. մեծ՝ և ասէ . ‖ հա՛յր՝ 'ի ձեռս քո աւանդեմ
զհոգի իմ ։ զայս իբրև ասաց, եհան զոգի ։
* Եւ տեսեալ հարիւրապետին՝ զոր ինչ ե- 47
ղեն, փառաւոր արար զԱստուած՝ և ասէ . արդա-
րև այրս այս արդար էր ։ * Եւ ամենայն ժողո- 48
վուրդքն որ եկեալ էին, և տեսանէին զտե-
սիլն զայն՝ և զգործ, բախէին զկուրծս՝ և
դառնային ։ * Կային և ամենայն ծանօթքն նորա 'ի 49
հեռաստանէ . և կանայք որ եկեալ էին ընդ
հետ նորա 'ի գալիլեէ՝ տեսանէին զայն ։
‖ Մատթ. 27. 57. * ‖ Եւ ահա այր մի անուն յովսէփ, որ էր 50
Մարկ. 15. 43. նախարար՝ այր բարեգործ և արդար . * սա 51
Յովհ. 19. 38. չէր միաբանեալ ընդ խորհուրդս և ընդ գործս
նոցա . յարիմաթեայ քաղաքէ հրէից, որ և

ինքն

52 Նոքին իսկ ակնունէր արքայութեան այ՟։ * Սա
մատուցեալ առ պիղատոս՝ խնդրեաց զմար-
53 մինն յի՟ի. * Եւ իջուցեալ զնա՝ պատեաց պա-
տառակալաւ, եւ եդ ՚ի կածոյ գերեզմա-
54 նին, ուր չէր բնաւ զոք եդեալ։ * Եւ օրն
55 էր ուրբաթ, եւ շաբաթ լուսանայր։ * Եւ
երթային զհետ նր՟ կանայքն՝ որ եկեալ էին
ը՟ նմ՟ ՚ի գալիլեէ. տեսին զգերեզմանն, եւ
56 ո՟պ եդաւ մարմին նր՟։ * Դարձան, եւ պատ-
րաստեցին խունկս եւ իւղս. եւ ՚ի շաբաթուն
հանգարտեցին ըս՟ պատուիրանին։

ԳԼ. ԻԴ.

1 Բայց ‖ ՚ի միաշաբաթուն վաղ ընդ ա- ‖ Մ՟տ.
առաւօտն եկին ՚ի գերեզմանն. բերին 28. 1.
զխունկսն զոր պատրաստեցին. եւ այլ կա- Մ՟րկ. 16. 2.
2 նայք ընդ նմ՟. * Եւ գտին զվէմն թաւալե- Յ՟հ.
3 ցուցեալ ՚ի գերեզմանէն անտի։ * Եւ մտեալ 20. 1.
4 ՚ի ներքս՝ ոչ գտին զմարմինն տն՟ յի՟ի։ * Եւ
եղեւ ընդ հիանալն նց՟ վս՟ այնորիկ, եւ ահա
արք երկու հասին առ նս՟ ՚ի հանդերձս լու-
5 սաւորս։ * Եւ իբրեւ զահի հարան. եւ խո-
նարհեցուցին զերեսս իւրեանց յերկիր, ա-
սեն ցնս՟. զի՞ խնդրէք զկենդանին ընդ մե-
6 ռեալս։ * Չէ աստ՝ այլ յարեաւ. յիշեցէք
ո՟պ խօսեցաւ ը՟ ձեզ մինչ էրն ՚ի գալիլեա,
7 * եւ ասէր՝ ‖ թէ պարտ է որդւոյ մարդոյ ‖ Վեր.
մատնիլ ՚ի ձեռս մարդոց մեղաւորաց, եւ ՚ի 9. 22.
խաչ ելանել՝ եւ յերրորդ աւուր յառնել։
8 * Եւ յիշեցին զբանսն նր՟։ * Եւ դարձան
9 պատմեցին զայս ա՟մ մետասանիցն, եւ այ-
10 լոցն ամենեցուն։ * Եւ էին մարիամ մագ-

դա-

դաղենացի և յովհաննա և մարիամ յակով-
բայ, և այլքն ը՟ նմ՟՝ որ պատմեցին զայս ա-
ռաքելոցն ։ * Եւ երևեցան առաջի նց՟ շաղ- 11
փաղփութի բանքն նց՟՝ և չհաւատային նց՟ ։
* Բայց պետրոս յարուցեալ ընթացաւ ՛ի 12
գերեզմանն, և հայեցեալ տեսանէ զկտաւ-
սըն լոկ՝ զի կային. և գնաց՝ ը՟ միտս զարմա-
ցեալ, թէ զինչ եղև ։
||Մրկ. 16. 12. * || Եւ ահա երկուք ՛ի նոցանէ երթային ՛ի 13
նմին աւուր ՛ի գեօղ մի, որ հեռի էր յէ՟մէ
հարիւր և վաթսուն ասպարիսաւ. և էր ա-
նուն նր՟ եմմաւուս ։ * Եւ նք՟ խօսէին ընդ 14
միմեանս վ՟ն ա՟մ անցիցն անցելոց ։ * Եւ ե- 15
ղև ը՟ խօսելն նց՟ և ը՟ վիճելն՝ և ինքն իսկ յ՟ս
մերձեցաւ՝ և երթայր ը՟ ն՟ս. * և նց՟ աչք կա- 16
լեալ էին առ ՛ի չճանաչելոյ զնա ։ * Եւ ա- 17
սէ ցն՟ս. զինչ են բանքդ՝ վ՟ն որոյ վիճիքդ
ը՟ միմեանս՝ մինչ դեռ գնայքդ, և տրտմեալ
էք ։ * Պատասխանի ետ մի ոմն ՛ի նոցանէ՝ ո- 18
րում անուն էր կղէովպաս, և ասէ ցնա.
դու միայն կաս յէ՟մ, որ ոչ գիտացեր զինչ
գործեցաւ ՛ի նմ՟ յաւուրս յայսոսիկ ։ * Եւ 19
ասէ ցն՟ս. զի՞նչ ։ և նոքա ասեն. զյ՟նէ նա-
զովրեցւոյ, որ եղև այր մարգարէ՝ հզօր ար-
դեամբք և բանիւք առաջի ա՟յ, և ա՟մ ժո-
ղովրդեանն ։ * Որպէս մատնեցին զնա քա- 20
հանայապետքն և իշխանքն մեր ՛ի դատաս-
տան մահու՝ և հանին զնա ՛ի խաչ ։ * Մեք 21
ակնունէաք՝ թէ նա է որ փրկելոց իցէ զիս-
րայէլ ։ այլև հանդերձ այսու ամենայնիւ,
այս երրորդ օր է՝ յորմէ հետէ այն գործե-
ցաւ ։ * Այլև կանայք ոմանք ՛ի մէնջ զար- 22
մա-

մացուցին զմեզ. որք կանխեալ էին առաւօտու
23 չոգան 'ի գերեզմանն, * և ոչ գտին զմար-
մինն նորա. եկին և ասեն, թէ և տեսիլ ևս
հրեշտակաց տեսին, որք ասէին զնմանէ՝ թէ
24 կենդանի է: * Եւ գնացին ոմանք 'ի մէնջ
'ի գերեզմանն, և գտին նոյնպէս որպէս և կա-
25 նայքն ասացին. բայց զնա ոչ տեսին: * Եւ
նա ասէ ցնոսա. ո՜վ անմիտք և հեղգամիտք 'ի
հաւատալ յամենայնի, զոր խօսեցան մարգարէքն:
26 * Ո՞չ զնոյն պարտէր չարչարիլ քրիստոսի, և մը-
27 տանել 'ի փառս իւր: * Եւ սկսեալ 'ի մով-
սիսէ՝ և յամենայն մարգարէից, մեկնէր նոցա՝ որ
28 ինչ յամենայն գիրս գրեալ է զնմանէ: * Եւ
մերձեցան 'ի գեօղն յոր երթային, և նա
պատճառէր հեռագոյն ևս ուրեք երթալ:
29 * Եւ բռնադատեցին զնա՝ և ասեն. առ
մեզ ագիր, զի ընդ երեկս է՝ և տարաժամեալ
30 է օրս. և եմուտ ագանել ընդ նոսա: * Եւ
եղև 'ի բազմելն նորա ընդ նոսա, առեալ զհա-
31 ցն՝ օրհնեաց, եբեկ և ետ նոցա: * Եւ նոցա
բացան աչք՝ և ծանեան զնա. և նա եղև 'ի
32 նոցանէ աներևոյթ: * Եւ ասեն ցմիմեանս.
ո՞չ իսկ և սիրտք մեր ջեռեալ էին 'ի մեզ՝ մինչ
խօսէրն ընդ մեզ զճանապարհայն. և որպէս
33 բանայր մեզ զգիրս: * Եւ յարուցեալ նոյն
ժամայն՝ դարձան յերուսաղէմ, և գտին
ժողովեալ զմետասանսն՝ և զորս ընդ նոսայն
34 էին: * Եւ ասեն՝ թէ արդարև յարեաւ
35 տէր՝ և երևեցաւ սիմովնի: * Եւ նոքա պատ-
մէին զայն որ զճանապարհայն, և թէ
զիարդ ետ ծանօթս նոցա 'ի բեկանել հա-
ցին:

* Մինչ

‖Մար. * ‖Մինչ դեռ զայն խօսէին, ինքն իսկ Յ̅ս 36
16. 14. եկաց 'ի մէջ նոցա՝ և ասէ ցնոսա. խաղա-
Յովհ. 20. 19. ղութ̅ի ը̅ն ձեզ. ես եմ, մի՛ երկնչիք: * Եւ 37
զահի հարեալ երկնչէին. և համարէին ոգի
ինչ տեսանել: * Եւ ասէ ցնոսա. զի՞ խռո- 38
վեալ էք՝ և ընդէ՞ր խորհուրդք ելանեն 'ի
սիրտս ձեր: * Տեսէ՛ք զձեռս իմ և զոտս, զի 39
ես նոյն եմ. շօշափեցէ՛ք զիս և տեսէ՛ք. զի
ոգի՝ մարմին և ոսկերս ոչ ունի, որպէս զիս
տեսանէ՛ք զի ունիմ: * Եւ զայս ասացեալ՝ 40
եցոյց ն̅ց զձեռսն և զոտսն:
* Եւ մինչ դեռ տակաւին չհաւատային 'ի 41
խնդութենէն՝ և զարմացեալ էին, ասէ ցնո-
սա. ունի՞ք ինչ կերակուր աստ: * Եւ նոքա 42
ետուն նմա ձկան խորովելոյ մասն, և խո-
րիսխ մեղու: * Եւ առ՝ եկեր առաջի նո- 43
ցա, և զմնացորդսն ետ նոցա: * Եւ ասէ 44
ցնոսա. այս բանք են՝ զոր խօսեցայ ը̅ն ձեզ,
մինչ առ ձեզն էի, թէ պարտ է լնուլ ամե-
նայն գրելոցն յօրէնսն Մովսէսի և 'ի մար-
գարէս և 'ի սաղմոսսն վասն իմ: * Յայն- 45
ժամ եբաց զմիտս նոցա իմանալ զգիրս:
* Եւ ասէ ցնոսա, թէ այսպէս պարտ էր 46
չարչարիլ ք̅սի, և յառնել 'ի մեռելոց յա-
ւուր երրորդի. * և քարոզել յանուն նորա 47
ապաշխարութ̅ի և թողութ̅ի մեղաց յամե-
‖Գործ. նայն ազգս՝ սկսեալ յերուսաղեմէ. * ‖ Եւ 48
1. 8. դուք էք վկայք այսոցիկ: * ‖ Եւ ահա ես ա- 49
‖Յովհ. ռաքեմ զաւետիս հօր իմոյ 'ի ձեզ. և դուք
14. 26. նստարո՛ւք 'ի քաղաքիս յերուսաղէմ, մինչև
զգենուցուք զօրութ̅ի 'ի բարձանց: * Եւ հան 50
զնոսա մինչև 'ի բեթանիա, և ամբարձեալ

ըզ-

51 զձեռս իւր՝ օրհնեաց զնոսա ։ * ‖Եւ եղեւ ‖Մարկ.
յօրհնելն նորա զն͞ս , մեկնեցաւ 'ի նոցանէ , 16. 19.
52 եւ վերանայր յերկինս ։ * Եւ նոքա երկիր- Գործ.
պագեալ նմա՝ դարձան յերուսաղէմ ուրա- 1. 9.
53 խութ͞բ մեծաւ ։ * Եւ էին հանապազ 'ի
տաճարին , գովէին եւ օրհնէին զ͞ած ։

ՆԱԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆ-ՆՈՒ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ

Յովհաննու Աւետարանն՝ գրեալ է յովհաննու, որ եղբայր է յակոբայ զեբեդեայ. որ անկաւ 'ի վերայ լանջացն տն̅. նոյն սա գրեաց զաւետարանս զայս։ Սա ոչինչ առնէ յա̅ծական բանէն. և զըստ մարմնոյ ծննդեանն յիշատակէ յառաջ, և բանն մարմին եղև։ Սա յիշատակէ զմկրտութի̅ն յովհաննու՝ և զընտրութի̅ աշակերտացն. այլ և զնշանս և զարուեստս որ եղեն. և ըն-կատարածն, որ մատնեցաւ պանդատացն պիղատոսի, և խաչեցաւ. յորում և զինուորքն բաժանեցին զհանդերձս նր̅, և 'ի վր̅ պատմուճանի նր̅ վիճակ արկին։ և մարմին նր̅ եդաւ 'ի գերեզմանի, և յարեաւ յերրորդ աւուր. երևեցաւ աշակերտացն ինքն։

Յովհաննէս՝ որ. և որդի որոտման, զվերինն որոտալով պատմեաց մեզ. Սա լինի՝ ծդ̅, ամ̅ համբառնալոյ փրկչին գրեաց զաւետարանս իւր յեփեսոս քաղաքի, 'ի խնդրոյ եկեղեցւոյն ասիայ՝ 'ի լեզու յոյն։

Յովհաննէս՝ հնազանդութի̅։

ՍԿԻԶԲՆ ԳԼԽՈՑ

Աւետարանին որ ըստ յովհաննու։

	գլ.	հմր.
Վասն՝ զի անսկիզբն է բանն Այ.	ա̅.	1.
Վասն յովհաննու վկայելոյն բանին Այ.	ա̅.	15.
Վասն գալոյն առ նա գառինն Այ.	ա̅.	29.
Վասն աշակերտացն առ յս̅ գնալոյն.	ա̅.	39.

Վասն

Վասն գտանելոյն մեսիային.	ա̄.	41.
Վասն ’ի կանա հարսանեացն.	բ̄.	1.
Վասն արտաքս հանելոյ ’ի տաճարէն.	բ̄.	15.
Վասն նիկոդեմոսի.	գ̄.	1.
Վասն ’ի յայենոնի մկրտելոյն.	գ̄.	23.
Վասն խնդիր լինելոյ վս̄ սրբութե̄.	գ̄.	25.
Վասն կնոջն սամարացւոյ.	դ̄.	7.
Վասն թագաւորականին.	դ̄.	46.
Վասն երեսուն և ութամեայ հիւանդին.	ե̄.	5.
Վասն զի հայր սիրէ զորդի.	ե̄.	20.
Վասն հինգ հացին, և երկու ձկանն.	զ̄.	9.
Վասն գնալոյն ’ի վերայ ծովուն.	զ̄.	19.
Վասն մարտնչելոյն ընդ միմեանս հրէից.	զ̄.	41.
Վասն շրջելոյն յի̄ի ’ի գալիլիէ, և խրատու եղբարցն.	է̄.	1.
Վասն խնդրելոյն հրէից ունել զյս̄.	է̄.	30.
Վասն ’ի ծնէ կուրին.	թ̄.	1.
Վասն դնելոյն յի̄ի զանձն ’ի վր̄ ոչխարացն.	ժ̄.	15.
Վասն նաւակատեացն յեր̄մ.	ժ̄.	22.
Վասն ղազարու յարութե̄ն.	ժա̄.	1.
Վասն օծանելոյն զտ̄րն.	ժբ̄.	3.
Վասն՝ որ ասաց յուդա զեղլոյն.	ժբ̄.	5.
Վասն յաւանակին.	ժբ̄.	14.
Վասն եկելոց հեթանոսացն առ տ̄ր.	ժբ̄.	21.
Վասն հատին ցորենոյ.	ժբ̄.	24.
Վասն յի̄ի լոյս գալոյն յաշխարհ.	ժբ̄.	46.
Վասն ընթրեացն. և լուանալոյ զոտս աշա-կերտացն.	ժգ̄.	11.
Վասն չարչարանաց տ̄ն, և սփոփելոյ զաշա-կերտսն.	ժգ̄.	15.
Վասն գալոյ հոգւոյն և մխիթարելոյ զաշա-կերտսն.	ժգ̄.	26.

 Վասն

18

Վասն մատնութեան յս̄ի ․ ԺԸ․ 5․
Վասն ուրացութեան պետրոսի, և հաստատուն խօսելոյ․ ԺԸ․ 25․
Վասն ածելոյն յս̄ի 'ի Հանայն Կայեափայ․ ԺԸ․ 28․
Վասն տանելոյն յս̄ի 'ի Գողգոթա․ ԺԹ․ 17․
Վասն աւանդելոյն յս̄ի զհոգին․ ԺԹ․ 30․
Վասն խնդրելոյն զտ̄րունական մարմինն ։ ԺԹ․ 38․
Վասն բերելոյն Նիկոդեմոսի զմուռս․ ԺԹ․ 39․
Վասն գալոյ կանանցն 'ի գերեզմանն․ Ի․ 1․
Վասն դրօքն փակելովք մտանելոյն յս̄ի առ աշակերտսն․ Ի․ 19․
Վասն շօշափման հաստատելոյ թ̄ն․ Ի․ 27․
Վասն ուտելոյն ընդ նոսա, և հարցանելոյն զպետրոս․ ԻԱ․ 15․
Վասն սիրելւոյ աշակերտին, և գրելոյ զաւետարանն․ ԻԱ․ 24․

Սբ Յովհաննէս Աւետար՟նիչ :

ԱՒԵՏԱՐԱՆ
ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

ԳԼ. Ա.

1 Ի ՍԿԶԲԱՆԷ ԷՐ ԲԱՆՆ. ԵՒ ԲՆ
եւ բանն էր առ ա՛ծ. եւ ա՛ծ էր բանն։
2 * Նա էր 'ի սկզբանէ առ ա՛ծ։ * Ա-
3 մենայն ինչ նովաւ եղեւ, եւ առանց
4 նորա եղեւ եւ ոչինչ՝ որ ինչ եղեւն։ * Նովաւ
կեանք էր, եւ կեանքն էր լոյս մարդկան.
5 * եւ լոյսն 'ի խաւարի անդ լուսաւորէ, եւ խա-
6 ւար նմա ոչ եղեւ հասու։ * || Եղեւ այր մի ա- || Մտթ.
7 ռաքեալ յա՛յ. անուն նմ՛ յովհաննէս։ * Սա 3. 1.
եկն 'ի վկայութի՛ զի վկայեսցէ վ՛ն լուսոյն.
8 զի ամենեքին հաւատասցեն նովաւ։ * Ո՛չ
էր նա լոյսն. այլ զի վկայեսցէ վ՛ն լուսոյն։
9 * || Էր լոյսն ճշմարիտ, որ լուսաւոր առնէ || Վայր.
10 զամ՛ մարդ՝ որ գալոց է յաշխարհ։ * Յաշ- 3. 19.
խարհի էր, եւ աշխարհ նովաւ եղեւ. եւ աշ-
11 խարհ զնա ոչ ծանեաւ։ * Յիւրսն եկն, եւ
12 իւրքն զնա ոչ ընկալան։ * Իսկ որք ընկա-
լանն զնա, ետ նց՛ իշխանութի՛ որդիս ա՛յ լի-
նել՝

նել՝ որոց հաւատասցեն յանուն նր. * Որք 13
ո՛չ յարենէ և ո՛չ 'ի կամաց մարմնոյ և ո՛չ 'ի
‖ Մատթ. 1. 16. կամաց առն, այլ յԱյ ծնան։ * ‖ Եւ բանն 14
Ղուկ. 2. 7. մարմին եղեւ՝ և բնակեաց 'ի մեզ. և տե-
սաք զփառս նր՝ զփառս իբրև զմիածնի առ
'ի հօրէ, լի շնորհօք և ճշմարտութբ։ * Յով- 15
հաննէս վկայէ վն նր, աղաղակեաց և ա-
սէ. սա՛ է՝ զորմէ ասէի, որ զկնի իմ գալոցն
էր՝ առաջի իմ եղեւ. զի նախ քան զիս էր։
* Զի 'ի լրութենէ անտի նր՝ մեք ամենեքին 16
առաք շնորհս փոխանակ շնորհաց։ * Զի 17
օրէնքն 'ի ձեռն մովսեսի տուան. շնորհքն
և ճշմարտութիւն 'ի ձեռն յի քի եղեն։
Բ. Բ. * ‖ Զած ոչ ոք ետես երբէք, բայց միա- 18
‖ 1. Տիմ. 6. 16. ծինն որդի որ է 'ի ծոց հօր՝ նա պատմեաց։
1 Յովհ. 4. 12. * Եւ այս է վկայութիւն յովհաննու, յորժամ 19
առաքեցին առ նա հրէայքն յԵմէ քահա-
նայս և ղեւտացիս, զի հարցցեն ցնա՝ թէ դու
ո՞ ես։ * Եւ խոստովան եղեւ, և ո՛չ ուրա- 20
ցաւ. խոստովան եղեւ, թէ ես ո՛չ եմ Քս։
* Եւ հարցին ցնա. իսկ ո՞վ ես դու, եղիա՞ 21
ես։ և ասէ. ո՛չ եմ։ Իսկ մարգարէ՞ն ես դու։
պատասխանի ետ՝ թէ ո՛չ։ * Իսկ ասա՛ մեզ՝ 22
դու ո՞վ ես, զի պատասխանի տարցուք՝ որոց
առաքեցինն զմեզ. զի՞ ասես վն քո։ * Ա- 23
‖ Եսայ. 40. 3. սէ. ‖ ես՝ ձայն բարբառոյ յանապատի. ու-
Մատթ. 3. 3. ղիղ արարէք զճանապարհս տն, որպէս
Մարկ. 1. 3. ասաց եսայի մարգարէ։ * Եւ որք առաքեցանն՝ 'ի 24
Ղուկ. 3. 4. փարիսեցւոց անտի էին։ * Հարցին ցնա՝ և 25
ասեն. իսկ զի՞ մկրտես՝ եթէ դու չես Քս,
և ո՛չ եղիա, և ո՛չ մարգարէն։ * Պատաս- 26
‖ Մատթ. 3. 11. խանի ետ նց յովհաննէս՝ և ասէ. ‖ ես մկր-

տեմ

տեմ զձեզ ջրով. ՚ի միջի ձերում կայ, զոր Մրկ. 1. 8.
27 դուքն ոչ գիտէք։ *Որ զկնի իմ գալոցն է, Մրկ. 1. 7.
որում չեմ արժանի՝ եթէ լուծից զխրացս
28 կօշկաց նր։ *Այս ՚ի Բեթաբարայ եղեւ յայն- Ղուկ. 3. 16.
կոյս Յորդանանու, ուր էր Յովհաննէս՝ եւ
մկրտէր։ ԻԳ
29 *Ի վաղիւ անդր տեսանէ զՅս զի գայր առ
նա, եւ ասէ. Ահաւասիկ Գառն Այ՝ որ բառ-
30 նայ զմեղս աշխարհի։ *Սա է՝ վս որոյ ես
ասէի, զկնի իմ գայ այր՝ որ առաջի իմ ե-
31 ղեւ, զի յառաջ էր քան զիս։ *Եւ ես
ոչ գիտէի զնա. այլ զի յայտնի լինիցի Իս-
րայէլի, վս այնորիկ եկի ես ջրով մկրտել։
32 *Եւ վկայեաց Յովհաննէս եւ ասէ, թէ տե- Մտթ. 3. 16.
սանէի զՀոգին՝ զի իջանէր իբրեւ զաղաւնի Մրկ.
33 յերկնից, եւ հանգչէր ՚ի վր նր։ *Եւ ես 1. 10.
ոչ գիտէի զնա. այլ որ առաքեացն զիս մկր- Ղուկ.
տել ջրով՝ նա ասաց ցիս. յոր վր տեսանի- 3. 22.
ցես զՀոգին, զի իջանիցէ եւ հանգչիցի ՚ի
վերայ նր, նա է՝ որ մկրտէ Հոգւովն սրբով։
34 *Եւ ես տեսի եւ վկայեցի՝ եթէ սա է Որ-
դին Այ։
35 *Ի վաղիւ անդր կայր Յովհաննէս, եւ յա- ԻԴ
36 շակերտաց անտի նր երկու։ *Եւ նայեցեալ
ընդ Յս՝ զի զնայր, ասէ. Ահաւասիկ Գառն
37 Այ։ *Լուան ՚ի նմանէ երկու աշա-
կերտքն՝ զի խօսէր, եւ գնացին զհետ Յսի։
38 *Իբրեւ դարձաւ Յս՝ եւ ետես զնոսա՝ զի եր-
թային զհետ նր, ասէ ցնս. զի՞նչ խնդրէք։
Նք ասեն ցնա. Ռաբբի, որ թարգմանեալ
կոչի վարդապետ, ո՞ւր են օթեւանք քո։
39 *Ասէ ցնս. եկայք եւ տեսէք։ Եկին եւ տե-
սին՝

սին՝ ուր էին օթեվանք ն͞ր. եւ առ նմ͞ ագան
այն օր, զի ժամ էր իբրեւ տասներորդ։
* Էր անդրէաս եղբայր սիմովնի վիմի, մի 40
յերկուց անտի, որ լուանն 'ի յովհաննէ՝ եւ
գնացին զհետ ն͞ր։ * Գտանէ սա նախ զեղ- 41
բայր իւր զսիմոն, եւ ասէ ցնա. գտաք ըզ-
մեսիայ՝ որ թարգմանի ք͞ս։ * Եւ ած զնա 42
առ յ͞ս. հայեցեալ ը͞ն նա յ͞սի՝ ասէ. դու ես
սիմոն որդի յովնանու, դու կոչեսցիս կե-
փաս, որ թարգմանի պետրոս։
Ր·Ն * Ի վաղիւ անդր կամեցաւ ելանել 'ի գա- 43
լիլեա. գտանէ զփիլիպպոս, եւ ասէ ցնա յ͞ս.
Եկ զհետ իմ։ * Եւ էր փիլիպպոս 'ի բեդ- 44
սայիդայ, 'ի քաղաքէ անդրեայ եւ պետրո-
սի։ * Գտանէ փիլիպպոս զնաթանայէլ, 45
‖ Ծն͞դ. եւ ասէ ցնա. զորմէ գրեաց ‖ մովսէս յօրէն-
49. 10. 2. Օր͞ի. սըն՝ ‖ եւ մարգարէքն. գտաք զյ͞ս զորդի յով-
18. 18. սեփայ 'ի նազարեթէ։ * Ասէ ցնա նաթա- 46
‖ Եսայ. նայէլ, իսկ 'ի նազարեթէ մարթ ի՞նչ իցէ
40. 10. Եզեկ. բարւոյ իմիք լինել։ ասէ ցնա փիլիպպոս.
34. 23. Եկ եւ տես։ * Ետես յ͞ս զնաթանայէլ 47
Դան͞լ. 9 զի գայր առ նա, ասէ վ͞ն ն͞ր. ահա արդարեւ
24. 25. իսրայելացի՝ յորում նենգութի͞ ոչ գոյ։ * Ա- 48
սէ ցնա նաթանայէլ. ուստի՞ ճանաչես զիս։
պատասխանի ետ յ͞ս եւ ասէ ցնա. մինչչեւ էր
փիլիպպոսի կոչեցեալ զքեզ՝ զի էիր 'ի ներ-
քոյ թզենւոյ, տեսի զքեզ։ * Պատասխա- 49
նի ետ նմ͞ նաթանայէլ եւ ասէ. ռաբբի՝ դու
ես որդի ա͞յ, դու ես թագաւորն իսրայէլի։
* Պատասխանի ետ նմ͞ յ͞ս եւ ասէ. փոխա- 50
նակ զի ասացի քեզ՝ թէ տեսի 'ի ներքոյ թը-
զենւոյն, հաւատաս, մեծամեծս եւս քան
զայս

51 զայս տեսցես: * Եւ ասէ ցնա. ամէն ամէն
ասեմ ձեզ. տեսանիցէք զերկինս բացեալ՝
և զհրեշտակս այ՝ զի ելանիցեն և իջանիցեն
'ի վերայ որդւոյ մարդոյ:

ԳԼ. Բ.

1 Եւ յաւուրն երրորդի հարսանիք էին 'ի Բ.Օ.
Կանա գալիլեացւոց. և անդ էր մայրն
2 Յսի: * Կոչեցաւ և Յս և աշակերտքն նորա
3 'ի հարսանիսն: * Եւ 'ի պակասել գինւոյն,
4 ասէ մայրն ցՅս. գինի ոչ ունին: * Եւ ասէ
ցնա Յս. զի՞ կայ իմ և քո՝ կին դու, չե՛ է
5 հասեալ ժամանակ իմ: * Ասէ մայրն նորա
ցսպասաւորսն. որ զինչ ասիցէ ձեզ՝ արաս-
6 ջիք: * Անդ էին Թակոյկք կճեայք վեց՝ ըստ
սրբութե հրէից. տանէին մի մի 'ի նոցանէ
7 մարս երկուս կամ երիս: * Ասէ ցնոսա Յս.
լցէ՛ք զԹակոյկդ ջրով. և լցին զնոսա մինչև 'ի
8 վեր: * Եւ ասէ ցնս. արդ՝ առէք և բերէք
9 ճարտարապետին: և նոքա բերին: * Եւ իբ-
րև ճաշակեաց ճարտարապետն զջուրն գինի
եղեալ, և ոչ գիտէր ուստի իցէ. բայց սպա-
սաւորքն գիտէին՝ որք արկին զջուրն: կոչէ
10 զփեսայն ճարտարապետն, * և ասէ. ամ
մարդ զանոյշ գինին յառաջագոյն պաշտէ.
և յորժամ արբենան, յայնժամ զյոռին.
դու պահեցեր զանոյշ գինիդ մինչև ցայժմ:
11 * Զայս արար սկիզբն նշանաց Յս 'ի Կանա
գալիլեացւոց, և յայտնեաց զփառս իւր. և
հաւատացին 'ի նա աշակերտքն նորա:
12 * Յետ այսորիկ էջ Յս 'ի Կափառնաում, Բ.Լ.
ինքն և մայր իւր և եղբարք իւր. և անդ լի-

նէր

ներ ոչ բզմ ինչ աւուրս ։ * Եւ էր մերձ զա- 13
տիկն Հրէից , և ել յս յեմ . * և եգիտ 'ի 14
տաճարին զի վաճառէին զարջառս և զոչ-
խարս և զաղաւնիս , և զլումափոխսն՝ որ
նստէին ։ * Եւ արար խարազան չուանեայ , 15
և եհան զամենեսին 'ի տաճարէն , զոչխար-
սըն և զարջառս , և զպղինձս հատավաճա-
ռացն ցրուեաց , և զսեղանսն կործանեաց ։
* Եւ որ զաղաւնիսն վաճառէին՝ ասէ ցնս . 16
առէք զայդ աստի , և մի առնէք զտուն հօր
իմոյ՝ տուն վաճառի ։ * Ապա յիշեցին աշա- 17
Սաղմ. կերտքն նր , թէ գրեալ է . Նախանձ տան
68. 10. քո կերիցէ զիս ։ * Պատասխանի ետուն 18
Հրէայքն և ասեն ցնա . զի՞նչ նշան ցուցանես
դու մեզ՝ զի զայդ առնես ։ * Պատասխանի 19
Մատթ. ետ յս՝ և ասէ ցնս . Քակեցէք զտաճարդ
26. 61. զայդ , և զերիս աւուրս կանգնեցից զդա ։
27. 40. Մարկ. * Ասեն ցնա Հրէայքն . Զքառասուն և ըդ- 20
14. 58. վեց ամ շինեցաւ տաճարս , և դու զերիս ա-
15. 29. ւուրս կանգնեսցես զդա ։ * Բայց նա ասէր վս 21
տաճարի մարմնոյն իւրոյ ։ * Իսկ յորժամ 22
յարեաւն 'ի մեռելոց , յիշեցին աշակերտքն
նր , թէ այս է՝ զոր ասացն . և հաւատացին
գրոյն , և բանին՝ զոր ասաց յս ։

Գ. Կ * Եւ իբրև էր յեմ 'ի զատկին 'ի տօնի , 23
բզմք հաւատացին յանուն նր . զի տեսանէին
զնշանսն՝ զոր առնէր ։ * Բայց ինքն յս ոչ 24
հաւատայր զանձն նց . քանզի ինքն գիտէր
զամ . * և զի ոչ էր պիտոյ՝ եթէ ոք վկայես- 25
ցէ վս մարդոյ . զի ինքն իսկ գիտէր՝ զինչ
կայր 'ի մարդն ։

Գլ. Գ.

1 Եւ էր այր մի ՚ի փարիսեցւոց անուանի՝ Նիկո-
2 դեմոս անուն նորա՝ իշխան Հրէից ։ * Սա
եկն առ նա գիշերի՝ եւ ասէ ցնա . ռաբբի՝
գիտեմք եթէ յայ եկեալ ես վարդապետ .
զի ոչ ոք կարէ զայդ նշանսդ առնել՝ զոր դուդ
3 առնես , եթէ ոչ ած իցէ ընդ նմա ։ * Պա-
տասխանի ետ յս եւ ասէ ցնա . ամէն ամէն
ասեմ քեզ , եթէ ոչ ոք ծնցի վերստին՝ ոչ
4 կարէ տեսանել զարքայութիւն այ ։ * Ասէ
ցնա Նիկոդեմոս . զիա՞րդ կարէ մարդ ծնա-
նել՝ որ ծերն իցէ . միթէ մարթ ի՞նչ իցէ
անդրէն յորովայն մօր իւրոյ կրկին մտանել՝
5 եւ ծնանել ։ * Պատասխանի ետ յս եւ ասէ .
ամէն ամէն ասեմ քեզ , եթէ ոչ ոք ծնցի ՚ի
ջրոյ եւ ՚ի Հոգւոյ , ոչ կարէ մտանել յարքայ-
6 ութիւն այ ։ * Զի ծնեալն ՚ի մարմնոյ՝ մար-
7 մին է , եւ ծնեալն ՚ի Հոգւոյ՝ Հոգի է ։ * Դու
մի զարմանար , թէ ասացի քեզ՝ պարտ է
8 ձեզ ծնանել վերստին ։ * Զի Հոգին ուր կա-
մի՝ շնչէ . եւ զձայն նր լսես . այլ ոչ գիտես՝ ‖ Սաղ .
ուստի գայ , կամ յո երթայ . սոյնպէս եւ 134 . 7 .
9 ամ ծնեալն ՚ի Հոգւոյն ։ * Պատասխանի
ետ Նիկոդեմոս եւ ասէ ցնա . զիա՞րդ մարթի
10 այդմ լինել ։ * Պատասխանի ետ յս եւ ասէ
ցնա . դու ես վարդապետ իղի՝ եւ զայդ ո՞չ
11 գիտես ։ * Ամէն ամէն ասեմ քեզ . զի զոր
ինչ գիտեմք՝ խօսիմք , եւ զոր տեսաք՝ վկա-
յեմք . եւ զվկայութի՛ մեր ոչ ընդունիք ։
12 * Իսկ արդ՝ եթէ զերկրաւորս ասացի ձեզ՝
եւ ոչ հաւատայք . զիա՞րդ եթէ զերկնաւոր-
սըն

սըն ասացից՝ հաւատայցէք ։
Գ·Բ· * Եւ ոչ ոք ել յերկինս, եթէ ոչ որ էջն 13
յերկնից՝ որդին մարդոյ, որ էն յերկինս ։
|| Թւոց * || Եւ ո՟պ մովսէս բարձրացոյց զօձն յանա- 14
21· 9· պատին, նոյնպէս բարձրանալ պարտ է որդ-
ւոյ մարդոյ ։ * Զի ա՟մ որ հաւատայ 'ի նա՝ 15
մի կորիցէ, այլ ընկալցի զկեանսն յաւիտե-
|| Ա·Յովհ· նականս ։ * || Զի այնպէս սիրեաց ա՟ծ զաշ- 16
4· 9· խարհ՝ մինչեւ զորդին իւր միածին ետ. զի
ա՟մ որ հաւատայ 'ի նա՝ մի կորիցէ, այլ ըն-
կալցի զկեանսն յաւիտենականս ։ * Զի ոչ 17
|| Վար· առաքեաց ա՟ծ զորդի իւր յաշխարհ՝ || Թէ
12· 47· դատեսցի զաշխարհ, այլ զի փրկեսցի աշ-
խարհ նովաւ ։ * Որ հաւատայ 'ի նա, ոչ 18
դատապարտեսցի. եւ որ ոչ հաւատայ 'ի նա՝
արդէն իսկ դատապարտեալ է. զի ոչ հա-
|| Վեր· ւատաց յանուն միածնի որդւոյն ա՟յ ։ * || Եւ 19
1· 9· այս իսկ է դատաստան. զի լոյս եկն յաշ-
խարհ՝ եւ սիրեցին մարդիկ զխաւար առա-
ւել քան զլոյս. զի էին գործք իւրեանց չա-
րութեան ։ * Զի ա՟մ որ զչար գործէ՝ ատեայ 20
զլոյս. եւ ոչ գայ առ լոյսն, զի մի յանդիմա-
նեսցին գործք ն՟ր ։ * Իսկ որ առնէ զճշմար- 21
տութիւն՝ գայ առ լոյսն, զի յայտնի լիցին
գործք ն՟ր, թէ աստուծով գործեցան ։
Գ·Գ· * Յետ այսորիկ եկն յ՟ս եւ աշակերտքն նորա 22
յերկիրն հրէաստանի. եւ անդ շրջէր նոքօք
|| Վար· հանդերձ || եւ մկրտէր ։ * Մկրտէր եւ յով- 23
4· 1· հաննէս 'ի յայենովն մերձ առ սաղիմ, զի
ջուրք բզ՟մ էին անդ. եւ գային եւ մկրտէին ։
* Զի չեւ եւս էր արկեալ յովհաննէս 'ի բանտ ։ 24
* Եւ եղեւ խնդիր յաշակերտացն յովհան- 25
նու

26 նու ը̅ հրէից վասն սրբութե̅ ։ * Եկին առ
Յովհաննէս և ասեն ցնա ․ ռաբբի՝ որ էրն
ը̅ քեզ յայնկոյս Յորդանանու , || որում դու || Վէր ․
վկայեցեր , ահաւասիկ նա մկրտէ՝ և ամե- 1 ․ 19 ․
27 նեքին գան առ նա ։ * Պատասխանի ետ
Յովհաննէս՝ և ասէ ․ ո՛չ կարէ մարդ առնուլ
յանձնէ և ոչինչ՝ եթէ ո՛չ իցէ տուեալ նմա
28 յերկնից 'ի վերուստ ։ * Դուք ձեզէն վը-
կայէք ինձ , || զի ասացի ձեզ՝ թէ չեմ ես || Վէր ․
քս̅ , այլ թէ առաքեալ եմ առաջի նորա ։ 1 ․ 20 ․
29 * Որ ունի հարսն՝ նա է փեսայ ․ իսկ բա-
րեկամ փեսային՝ որ կայ և լսէ նմ̅ , ուրախու-
թե̅ ուրախ լինի վ̅ ձայնի փեսային ․ արդ՝
30 այս ուրախութի̅ որ իմս է , լցեալ է ։ * Նմա
31 պարտ է աճել , և ինձ մեղմանալ ։ * Որ 'ի
վերուստն գայ՝ 'ի վերոյ է քան զա̅մ ․ որ
յերկրէ աստի է , յերկրէ է՝ և յերկրէ խօ-
32 սի ։ * Որ յերկնիցն գայ , զոր ինչ ետես և
զոր լուաւ՝ վկայէ ․ և զվկայութի̅ նորա ոչո՛ք
33 ընդունի ։ * Որ ընդունի զվկայութի̅ նորա՝
34 կնքեաց , թէ || ա̅ծ ճշմարիտ է ։ * Զի զոր || Հռոմ ․ 3 ․ 4 ․
ա̅ծն առաքեաց՝ զբանս ա̅յ խօսի ․ զի ո՛չ եթէ
35 չափով տայ ա̅ծ զհոգին ։ * Հայր սիրէ զոր-
36 դի , և զա̅մ ինչ ետ 'ի ձեռս նր̅ ։ * || Որ հա- || 1 Յովհ ․
ւատայ յորդի , ընդունի զկեանսն յաւիտե- 5 ․ 10 ․
նականս ․ և որ ո՛չ հնազանդի որդւոյ , ո՛չ
տեսցէ զկեանս ․ այլ բարկութի̅ ա̅յ մնայ 'ի
վերայ նորա ։

Գ․Լ ․ Դ ։

1 Իբրև գիտաց յս̅՝ եթէ լուան փարիսեցիքն՝ Գ․Դ․
եթէ յս̅ բազում աշակերտս առնէ || և || Վէր ․
մկր- 3 ․ 22 ․

մկրտէ քան զՅովհաննէս ․ * քանզի ո՛չ եթէ 2
Յս՟ ինքնին մկրտէր՝ այլ աշակերտքն նորա,
* եթող զՀրէաստան երկիր ․ և եկն միւ- 3
սանգամ ՚ի Գալիլեա ։ * Եւ էր նմա անցա- 4
նել ընդ Սամարիա ։ * Գայ նա ՚ի քաղաք 5
մի Սամարացւոց՝ որում անուն էր Սիւքար ․
‖ Ծնն․ 33. 19. մերձ ՚ի գեօղն‖ զոր ետ Յակոբ որդւոյ իւ-
Յէս․․․․ 24. 32. րում Յովսեփայ ։ * Եւ անդ էր աղբիւր մի 6
Յակոբայ ․ և Յս՟ վաստակեալ ՚ի ճանապար-
հէն, նստէր ՚ի վ՟ր աղբերն ․ և էր ժամ իբ-
րև վեցերորդ ։ * Գայ կին մի ՚ի Սամարեայ 7
հանել ջուր ։ ասէ ցնա Յս՟ ․ տո՛ւր ինձ ըմ-
պել ։ * Զի աշակերտքն նր՟ երթեալ էին ՚ի 8
քաղաք անդր՝ զի կերակուրս գնեսցեն ։ * Ա- 9
սէ ցնա կինն Սամարացի ․ դու՝ որ Հրեայդ
ես, զիա՞րդ յինէն ըմպել խնդրես ՚ի կնոջէ
Սամարացւոյ ․ զի ո՛չ երբէք խառնակին Հր-
րեայք ընդ Սամարացիս ։ * Պատասխանի 10
ետ նմա Յս՟ և ասէ ․ եթէ գիտէիր դու զպ-
պարգևսն այ՟, և ո՛վ է՝ որ ասէդ ցքեզ՝ թէ
տուր ինձ ըմպել, դու արդեօք խնդրէիր ՚ի
նմանէ՝ և տայր քեզ ջուր կենդանի ։ * Ասէ 11
ցնա կինն ․ տէ՛ր՝ դու քանզի և դոյլ իսկ ո՛չ
ունիս, և ջրհորս խոր է ․ իսկ արդ՝ ուստի՞
ունիցիս զջուրն կենդանի ։ * Միթէ դու 12
մեծ ինչ ո՞ք իցես՝ քան զՀայրն մեր Յակոբ՝
որ զայս ջրհոր ետ մեզ, և ինքն աստի արբ՝
և որդիք նր՟, և խաշինք նր՟ ։ * Պատասխա- 13
նի ետ նմա Յս՟ և ասէ ․ ամ՟ որ ըմպէ ՚ի ջրոյ
յայդմանէ՝ միւսանգամ ծարաւէ ․ բայց որ
ըմպէ ՚ի ջրոյն, զոր ես տաց նմա՝ մի՛ ծարա-
ւեսցէ յաւիտեան ։ * Այլ ջուրն զոր ես 14

տաց

տաց նմա, եղիցի նմա աղբիւր ջրոյ բղխելոյ
15 ՚ի կեանսն յաւիտենականս: * Ասէ ցնա
կինն. տէր՝ տուր ինձ զջուրն զայն, զի մի
ծարաւեցից. եւ մի եկից այսր՝ հանել ջուր:
16 * Ասէ ցնա յս. երթ կոչեա զայր քո՝ եւ եկ
17 այսր: * Պատասխանի ետ նմա կինն եւ ա-
սէ. չիք իմ այր: ասէ ցնա յս. բարւոք ա-
18 սացեր՝ թէ չիք իմ այր. * զի հինգ այր փո-
խեալ է քո, եւ զոր այժմ ունիս՝ չէ քո այր.
19 զայդ արդար ասացեր: * Ասէ ցնա կինն.
տէր՝ թուի ինձ, թէ մարգարէ իցես դու:
20 * Հարքն մեր ՚ի լերինս յայսմիկ երկիրպա-
գին. եւ դուք ասէք՝ ‖ եթէ յեմ եւեթ է ‖2. Օրէ. 12. 5.
տեղի, ուր արժան իցէ երկիրպագանել:
21 * Ասէ ցնա յս. կին դու՝ հաւատա ինձ, զի
եկեսցէ ժամանակ՝ յորժամ ոչ ՚ի լերինս
յայսմիկ եւ ոչ յեմ երկիրպագանիցեն հօր:
22 * ‖ Դուք երկիր պագանէք՝ որում ոչն գի- ‖4 Թագ. 17. 41.
տէք, մեք երկիր պագանեմք որում գի-
23 տեմքն. զի փրկութի ՚ի հրէից է: * Այլ
եկեսցէ ժամանակ՝ եւ այժմ իսկ է. յորժամ
ճշմարիտքն երկրպագուք՝ երկիր պագանի-
ցեն հօր՝ հոգւով եւ ճշմարտութ. քանզի եւ
հայր այնպիսի երկրպագուս խնդրէ:
24 * ‖ Հոգի է այ, եւ երկրպագուաց նր՝ հոգ- Գ. Ն
ւով եւ ճշմարտութբ պարտ է երկիրպագա- ‖2. Կոր.
25 նել: * Ասէ ցնա կինն, գիտեմք զի մեսիայ 2. 17.
գայ անուանեալն քս. յորժամ եկեսցէ նա,
26 պատմեսցէ մեզ զամ: * Ասէ ցնա յս. ես
27 եմ՝ որ խօսիմս ընդ քեզ: * Եւ յայն բան
եկին աշակերտքն նր, եւ զարմանային՝ զի ընդ
կնոջն խօսէր. բայց ոչ ոք ասաց ՚ի նոցանէ,
թէ

թէ զի՞նչ խնդրես, կամ զի՞նչ խօսիս ընդ
դմա: * Եթող կինն զսափորն իւր՝ և չո- 28
գաւ ՚ի քաղաքն, և ասէ ցմարդիկն: * Ե- 29
կա՛յք տեսէ՛ք զայր մի, որ ասաց ինձ զա̅մ՝ որ
ինչ իմ գործեալ է. մի՞թէ նա՞ իցէ քս̅ն:
* Ելին ՚ի քաղաքէն՝ և գային առ նա: * Եւ 30
մինչև եկեալ էին նոքա, աղաչէին զնա ա- 31
շակերտքն և ասէին. ռա՛բբի՝ հա՛ց կեր:
* Նա ասէ ցնոսա. ես կերակուր ունիմ ու- 32
տել, զոր դուքն ոչ գիտէք: * Ասէին աշա- 33
կերտքն ընդ միմեանս. մի՞թէ եբե՞ր ինչ ոք
դմա ուտել: * Ասէ ցնս̅ յս̅. իմ կերակուր 34
այն է՝ զի արարից զկամս այնորիկ՝ որ առա-
քեացն զիս, և կատարեցից զգործն նորա:
* Ո՞չ դուք ասէք՝ եթէ այլ ևս չորք ամիսք 35
են, և հունձք գան, ահաւասիկ ես ասեմ
ձեզ. ամբարձէ՛ք զաչս ձեր, և տեսէ՛ք զար-
Մատթ. տորայսն, ‖ զի սպիտակացեալ են՝ և ՚ի
9. 37. Ղուկ. հունձս հասեալ: * Եւ որ հնձէն՝ վարձս 36
10. 2. առնու, և ժողովէ զպտուղ ՚ի կեանսն յա-
ւիտենականս. զի որ սերմանէն՝ և որ հնձէ՝
հասարակ ցնծասցեն: * Յայսմ իսկ է բանն 37
ճշմարիտ. զի այլ է որ սերմանէ, և այլ է
որ հնձէ: * Ես առաքեցի զձեզ հնձել՝ զոր 38
ոչ դուք վաստակեցէք. այլք վաստակեցին,
և դուք ՚ի վաստակս նց̅ մտէք: * Եւ ՚ի քա- 39
ղաքէն յայնմանէ սամարացւոց՝ բազումք
հաւատացին ՚ի նա, վս̅ բանի կնոջն վկայե-
լոյ՝ եթէ ասաց ինձ զա̅մ, որ ինչ իմ գործեալ
էր: * Իսկ իբրև եկին առ նա սամարացիքն, 40
աղաչէին զնա լինել առ նմ̅. և եղև անդ ա-
ւուրս երկուս: * Եւ ևս բազումք հաւա- 41

տա-

18

42 տացին ՚ի նա վն բանին նր. * Եւ ասէին
ցկինն, թէ ոչ այսուհետև վասն քո խօսիցդ
հաւատամք, զի մեզէն իսկ լուաք ՚ի դմա-
նէ. և գիտեմք եթէ դա է ճշմարտիւ փըր-
կիչ աշխարհաց.
43 * Եւ յետ երկուց աւուրց ել անտի և գնաց Գ. Օ.
44 ՚ի գալիլեա. * ‖ Զի ինքն իսկ յս վկայեաց՝ ‖ Մտթ.
եթէ մարգարէ յիւրում գաւառի պատիւ 13. 57.
45 ոչ ունի. * Ապա յորժամ եկն նա ՚ի գալի- Մրկ.
լեա, ընկալան զնա գալիլեացիքն. զի տե- 6. 4.
սեալ ևս էր զամ նշանսն, զոր արար յեղմ Ղկ.
՚ի տօնին. քանզի և նոքա եկեալ էին ՚ի տօնն. 4. 24.
46 * Եկն դարձեալ ՚ի կանա գալիլեացւոց՝ ‖ ուր ‖ Վեր.
արար զջուրն գինի. և անդ էր թագաւո- 2. 9.
րազն մի, որոյ որդի նր հիւանդ կայր ՚ի կա-
47 փառնայում. * Նա իբրև լուաւ եթէ յս ե-
կեալ է ՚ի հրէաստանէ ՚ի գալիլեա, եկն առ
48 նա՝ և աղաչէր, զի իջցէ և բժշկեսցէ զորդի
նր. քանզի մերձ էր ՚ի մեռանել. * Ասէ
ցնա. եթէ ոչ նշանս ինչ և արուեստս տե-
49 սանէք՝ ոչ հաւատայք. * Ասէ ցնա թագա-
ւորազն. տէր՝ էջ մինչև մեռեալ իցէ մա-
50 նուկն իմ. * Ասէ ցնա յս. երթ՝ որդին քո
կենդանի է. և հաւատաց այրն բանին՝ զոր
51 ասաց նմ յս, և գնաց. * Եւ մինչդեռ իջա-
նէր, ընդառաջ եղեն նմ ծառայքն նր. ա-
ւետիս ետուն և ասեն, թէ մանուկն նորա
52 կենդանի է. * Հարցանէր ցնս վն ժամուն՝
յորում ապաքինեաց. և ասեն ցնա. երէկ
յեօթներորդ ժամու եթող զնա ջերմն.
53 * Գիտաց հայրն նր՝ եթէ յայնմ ժամու՝ յո-
րում ասացն ցնա յս՝ թէ որդին քո կենդա-

նի է. և հաւատաց ինքն և ա̃մ տուն իւր։
* Զայս դարձեալ երկրորդ նշանս արար 54
յս̃ եկեալ 'ի հրէաստանէ 'ի գալիլեա ։

ԳԼ. Ե.

ԳԼ. Յետ || այսորիկ տօն էր հրէից. և ել յս̃ 1
|| Ղեւ. յե̃մ։ * Եւ էր յե̃մ 'ի պրոբատիկէ 2
23. 5. աւազանին. որ կոչէր եբրայեցերէն բեթ-
2. Օր. հեզդա, հինգ սրահ։ * Յորս անկեալ դնէր 3
16. 1. բազմութի̃ յոյժ հիւանդաց՝ կուրաց կաղաց
գօսացելոց, որ ակնունէին ջրոյն յուզելոյ։
* Եւ հրեշտակ տ̃ն իջանէր ըստ ժամանակի 4
յաւազանն՝ և յուզէր զջուրսն. և որ նախ
'ի շարժումն ջուրցն իջանէր, բժշկէր՝ ոչ ու-
նելով նշան հիւանդութե̃։ * Եւ անդ էր այր 5
մի, որոյ երեսուն և ութ ամ էր 'ի հիւան-
դութե̃ իւրում։ * Զնա իբրև ետես յս̃՝ զի 6
անկեալ դնէր, և գիտաց եթէ բազմ ժամա-
նակք են այնուհետև, ասէ ցնա. կամի՞ս
ողջ լինել։ * Պատասխանի ետ նմ̃ հիւանդն. 7
տէր՝ ոչ զոք ունիմ, թէ յորժամ ջուրքն յու-
զիցին՝ արկցէ զիս յաւազանն. և մինչ ես
գանդաղիմ, այլ ոք քան զիս յառաջագոյն
իջանէ։ * Ասէ ցնա յս̃. արի՛ առ զմահիճս 8
քո՝ և գնա։ * Եւ ողջացաւ այրն, և յա- 9
րեաւ՝ առ զմահիճս իւր՝ և շրջէր. և էր շա-
բաթ յաւուրն յայնմիկ։ * Ասեն հրէայքն 10
|| Եմ. ցբժշկեալն։ || շաբաթ է՝ և ոչ է արժան քեզ
26. 11. առնուլ զմահիճս քո։ * Պատասխանի ետ 11
Երեմ. նոցա և ասէ. որ բժշկեացն զիս, նա ասաց
17. 24. ցիս, առ զմահիճս քո՝ և գնա։ * Հարցին 12
ցնա և ասեն. ո՞վ է այրն՝ որ ասաց ցքեզ,

առ

13 առ զմահճիճս քո՝ և շրջեաց։ * Իսկ բժշկեալն
ոչ գիտէր թէ ո՛վ իցէ. քանզի յս խոյս ետ
14 վասն ամբոխին 'ի տեղւոջն անդի ։ * Յետ
այսորիկ գտանէ զնա յս 'ի տաճարին, և ա-
սէ ցնա. ահաւասիկ ողջացար, մի ևս մե-
15 ղանչեր՝ զի մի չար ևս ինչ լինիցի քեզ։ * Գ-
նաց այրն՝ և պատմեաց հրէիցն, եթէ յս էր՝
16 որ բժշկեաց զնա ։ * Եւ վն այնորիկ հալա-
ծէին զյս հրէայքն, զի զայն առնէր 'ի շա-
17 բաթու ։ * Եւ յս պատասխանի ետ նց. Հայր
իմ մինչև ցայժմ գործէ, և ես գործեմ ։
18 * Վասն այնորիկ առաւել խնդրէին հրէայ-
քըն սպանանել զնա. զի ոչ միայն լուծանէր
զշաբաթս, այլ և հայր իւր կոչէր զած, և
հաւասար առնէր զանձն այ ։
19 * Պատասխանի ետ յս և ասէ ցնս. ամէն ա- Գ·Կ
մէն ասեմ ձեզ. ոչ կարէ որդի մարդոյ առ-
նել յանձնէ և ոչինչ, եթէ ոչ տեսանիցէ ըզ-
հայրն զի առնէ. զի զոր նայն առնէ, զնոյն
20 և որդին նմին նման գործէ ։ * Զի հայր սի-
րէ զորդի, և զամ ինչ ցուցանէ նմա՝ զոր
ինքն առնէ. և մեծամեծս ևս քան զսոյնս
ցուցանէ նմ զգործս, ը որ դուք զարմա-
21 նայք ։ * Զի որպէս հայր յարուցանէ զմե-
ռեալս և կենդանի առնէ, նոյնպէս և որ-
22 դի՝ զորս կամի կենդանի առնէ ։ * Եւ ոչ ե-
թէ հայր դատի զոք՝ այլ զամ դատաստան
23 ետ որդւոյ իւրոյ. * զի ամենեքեան պատ-
ուեսցեն զորդի՝ որպ պատուեն զհայր, որ ոչ
պատուէ զորդին, ոչ պատուէ զհայր զառա-
24 քիչն նր ։ * Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. զի որ
զբանն իմ լսէ, և հաւատայ այնմ որ առա-

քեացն

քեացն զիս, ընդունի զկեանսն յաւիտենա-
կանս. եւ 'ի դատաստան ոչ մտանէ, այլ
փոխեցաւ 'ի մահուանէ 'ի կեանս։ * Ամէն 25
ամէն ասեմ ձեզ. զի գայ ժամանակ՝ եւ ար-
դէն իսկ է, յորժամ մեռեալք լուիցեն ձայնի
որդւոյն Աստուծոյ. եւ որք լուիցենն՝ կեցցեն։ * Զի 26
որպէս Հայր ունի կեանս յանձին իւրում, նոյն-
պէս ետ եւ որդւոյ ունել կեանս յանձին իւ-
րում. * եւ իշխանութիւն ետ նմա դատաստան 27
առնել. եւ զի որդի մարդոյ է՝ * ընդ այս զի՞ 28
զարմանայք. զի եկեսցէ ժամանակ՝ յորում
ամենեքին որ 'ի գերեզմանս կայցեն, լուի-
Մատթ. ցեն ձայնի նորա, * եւ եկեսցեն արտաքս. ո- 29
25. 46. րոց զբարիս գործեալ իցէ՝ 'ի յարութիւն կենաց.
Դանի. եւ որոց զչար արարեալ՝ 'ի յարութիւն դատաս-
12. 2. տանաց։ * Ոչ կարեմ ես յանձնէ առնել եւ 30
ոչինչ. այլ որպէս լսեմ՝ դատեմ, եւ դատաս-
տանն իմ արդար է. զի ոչ խնդրեմ զկամս
իմ, այլ զկամս այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս։
Գլ. Ր. * Եթէ ես վկայեմ վասն իմ, վկայութիւն իմ 31
Մատթ. չէ ճշմարիտ։ * Այլ է՝ որ վկայէ վասն իմ. 32
3. 17. եւ դուք գիտէք, եթէ ճշմարիտ է վկայութիւն
Վեր. զոր վկայեաց վասն իմ։ * Դուք առաքեցէք 33
1. 15. առ Յովհաննէս՝ եւ վկայեաց ճշմարտութեան։
* Այլ ես ոչ եթէ 'ի մարդկանէ առնում 34
վկայութիւն. այլ զայս ասեմ՝ զի դուք ապ-
րեսջիք։ * Նա էր ճրագն՝ որ լուցեալ էր եւ 35
ծագէր. եւ դուք կամեցարուք ցնծալ առ
ժամանակ մի 'ի լոյս նորա։ * Այլ ես ունիմ 36
վկայութիւն մեծ եւս քան զՅովհաննու. ըզ-
գործսն՝ զորս ետ ցիս Հայր՝ զի կատարեցից
զնոսա. նոքին իսկ գործքն՝ զոր գործեմ, վը-

կայեն

կայեն վս̃ իմ, եթէ Հայր առաքեաց զիս.
37 * Եւ որ առաքեացն զիս Հայր՝ || նա վկայեաց || Մատթ.
վս̃ իմ։ Ո՛չ զձայն նորա երբեք լուա- 3. 17. 17. 5.
38 րուք. || Եւ ոչ զտեսիլ նր̃ տեսէք։ * Եւ ո՛չ զԲա- || Օրէ.
նն նր̃ ունիք ի ձեզ բնակեալ. զի զոր նա 4. 12.
39 առաքեաց՝ դուք նմ̃ ոչ հաւատայք։ * Քըն-
նեցէք զգիրս. զի դուք համարիք նոքօք ու-
նել զկեանսն յաւիտենականս. և նոքին իսկ
են՝ որ վկայեն վս̃ իմ, որովք համարիք ու-
40 նել կեանս. * Եւ դուք ոչ կամիք գալ առ իս՝
41 զի զկեանսն ունիցիք։ * Ես փառս ի մարդ-
42 կանէ ոչ առնում։ * Այլ գիտեմ զձեզ՝ թէ
43 զսէրն ա̃յ ոչ ունիք յանձինս։ * Ես եկի յա-
նուն Հօր իմոյ՝ և ոչ ընդունիք զիս. եթէ այլ
ոք եկեսցէ յիւր անուն, զնա ընդունիցիք։
44 * Զիա՞րդ կարէք դուք հաւատալ. զի փառս
ի միմեանց առնուք, || և զփառս զառ ի || Վեր. 12. 43.
45 միոյն ա̃յ ոչ խնդրէք։ * Մի՛ համարիք՝ եթէ
ես չարախօս ինչ իցեմ զձէնջ առ Հօր. գո՛յ
որ չարախօս կայ զձէնջ՝ Մովսէս, յոր դուքն
46 յուսացեալ էք։ * Զի եթէ հաւատայիք
դուք Մովսէսի, հաւատայիք արդեօք և ինձ.
47 || զի նա վս̃ իմ իսկ գրեաց։ * Զի եթէ նր̃ || Ծննդ.
գրոյն ոչ հաւատայք, զիա՞րդ իմոց բանիցս 49. 10.
հաւատայցէք։ 2. Օրէ. 18. 15.

ԳԼ. Զ.

1 Յետ || այսորիկ գնաց յս̃ յայնկոյս ծովուն Գ. Գ.
2 Գալիլեացւոց Տիբերեայ. * Եւ զհետ եր- || Մատթ.
թայր նորա ժողովուրդ բզմ̃. զի տեսանէին 14. 13.
զնշանսն՝ զոր առնէր ի վերայ հիւանդաց։ Մարկ. 6. 32.
3 * Ել ի լեառն յս̃, և անդ նստէր աշակեր- Ղուկ. 9. 10.

տօքն

տօքն համանգերձ: * Եւ էր մերձ զատիկ տօնն 4
հրէից: * Ամբարձ 'ի վեր զաչս իւր յս՝ եւ ե- 5
տես, զի ժողովուրդ բազում գայր առ նա.
ասէ ցփիլիպպոս. ուստի՞ գնեսցուք հաց՝ զի
կերիցեն դոքա: * Զայս ասէր փորձելով 6
զնա. այլ ինքն գիտէր զինչ առնելոցն էր:
* Պատասխանի ետ նմա փիլիպպոս. երկե- 7
րիւր դահեկանի հաց չէ դոցա բաւական,
թէպէտ եւ իւրաքանչիւրոք սակաւ ինչ առ-
նուցու: * Ասէ ցնա մի յաշակերտացն նորա 8
անդրէաս՝ եղբայր սիմոնի վիմի. * Է աստ 9
պատանեակ մի, որ ունի հինգ նկանակ գա-
րեղէն՝ եւ երկուս ձկունս. այլ այն զինչ է
առ այդչափ մարդիկ: * Ասէ յս. բազմե- 10
ցուցէք զմարդիկդ. եւ էր խոտ յոյժ 'ի տեղ-
ւոջն. եւ բազմեցան մարդիկն թուով իբրեւ
հինգ հազար: * Եւ առ զհացսն յս եւ գոհա- 11
ցաւ՝ եւ բաշխեաց բազմականացն. նոյնպէս
եւ 'ի ձկանցն որչափ եւ կամէին: * Եւ իբ- 12
րեւ յագեցան, ասէ ցաշակերտսն. ժողովե-
ցէք զնշխարեալ կոտորսդ՝ զի մի ինչ կորի-
ցէ: * Ժողովեցին, եւ լցին երկոտասան սա- 13
կառի զկոտորոցն 'ի հինգ գարեղէն նկանա- 4
կէ անտի, որ յաւելաւ 'ի կերողացն: * Իսկ 14
մարդիկն իբրեւ տեսին զնշանսն զոր արար՝
ասէին, եթէ սա՛ է ճշմարիտ մարգարէն, որ
գալոց էր յաշխարհ:
ԻԴ. * Յս իբրեւ գիտաց եթէ գալոց են յափշտա- 15
Մտթ. կել զնա, զի արասցեն զնա թագաւոր, ‖գնաց
14. 23. դարձեալ 'ի լեառն միայն: * Եւ իբրեւ երեկոյ 16
Մրկ. եղեւ, իջին աշակերտքն նր 'ի ծովեզրն: * Եւ 17
6. 46. մտեալ 'ի նաւ՝ գային յայնկոյս ծովուն 'ի կա-
փառ-

փառնայում։ և իբրև նսեմացաւ, և չևս
18 եկեալ էր առ նս̄ յս̄։ * Եւ ծովն՝ ՚ի սաստիկ
19 հողմոյ շնչելոյ յուզէր։ * Եւ վարեալ իբրև
ասպարէզս քսան և հինգ՝ կմ̄ երեսուն, տե-
սանեն զյս̄՝ զի գնայր ՚ի վր̄ ծովուն՝ և մերձ
20 էր ՚ի նաւն, զարհուրեցան յոյժ։ * Եւ ա-
21 սէ ցնոսա. ես եմ՝ մի՛ երկնչիք։ * Եւ կա-
մէին ընդունել զնա ՚ի նաւն. և վաղվաղա-
կի եհաս նաւն յերկիրն՝ յոր երթային։
22 * Ի վաղիւ անդր ժողովուրդն՝ որ կայր Դ․Ն
յայնկոյս ծովուն, տեսանէր թէ այլ նաւ
ոչ գոյր անդ բայց միայն ՚ի միոյն, յոր մտին
աշակերտքն յի̄. և զի չէր մտեալ յս̄ ը̄ աշա-
կերտան իւր ՚ի նաւն. բայց միայն աշակերտ-
23 քն նր̄ գնացին։ * Իբրև այլ նաւք գային
՚ի տիբերեայ մօտ յայն տեղին՝ ուր զհացն
24 կերան։ * Իսկ իբրև ետես ժողովուրդն ե-
թէ յս̄ ոչ է անդ՝ և ոչ աշակերտքն նր̄, ելին
նոքա զնաւսն, և եկին ՚ի կափառնայում
25 խնդրել զյս̄։ * Եւ իբրև գտին զնա յայն-
կոյս ծովուն, ասեն ցնա. ռաբբի՝ ե՞րբ եկիր
26 այսր։ * Պատասխանի ետ նմ̄ յս̄ և ասէ.
ամէն ամէն ասեմ ձեզ. խնդրէք զիս, իբր
ոչ եթէ զի նշանս ինչ տեսէք, այլ զի կերայք
27 ՚ի հացէ անտի՝ և յագեցարուք։ * Երթայք
գործեցէք մի՛ զկորստական կերակուրն, այլ
զկերակուրն, որ մնայ ՚ի կեանսն յաւիտե-
նականս, զոր որդին մարդոյ տացէ ձեզ.
28 ‖ քանզի զնա հայր կնքեաց ա̄ծ։ * Ասեն ‖ Վէր.
ցնա. զի՞նչ առնիցեմք՝ զի զգործսն ա̄յ գոր- 1. 34.
29 ծեսցուք։ * Պատասխանի ետ յս̄, և ասէ Մտթ.
ցնս̄. ‖ այս է գործն ա̄յ, զի հաւատայցէք 3. 17.
յայն՝ 17. 5.

‖ Յ․Ա․ 3. 23.

յայն՝ որ առաքեացն զիս ։ * Ասեն ցնա ։ 30
զի՞նչ նշան առնիցես՝ զի տեսցուք և հաւա-
|| Ելից. տասցուք, զի՞նչ գործիցես ։ * || Հարքն մեր 31
16. 14. կերան զմանանայն յանապատի անդ՝ որպէս և
|| Սաղմ. գրեալ է ։ || Հաց յերկնից ետ նոցա ուտել ։
77. 24. * Ասէ ցնս յս ։ ամէն ամէն ասեմ ձեզ ։ ե- 32
Իմաստ. թէ ոչ Մովսէս ետ ձեզ զհացն յերկնից, այլ
16. 20. հայրն իմ տայ ձեզ զհացն յերկնից զճշմա-
րիտ ։ * Զի հաց այն է, որ իջանէ յերկնից՝ 33
և կեանս տայ աշխարհի ։ * Ասեն ցնա ։ տէր՝ 34
յամ ժամ տուր մեզ զհացն զայն ։ * Ասէ 35
ցնս յս, ես եմ հացն կենաց ։ որ գայ առ իս՝
ոչ քաղցիցէ, և որ հաւատայ յիս՝ ոչ երբէք
ծարաւեսցի ։ * Այլ ասացի ձեզ՝ թէ տեսէք 36
զիս, և ոչ հաւատայք ։ * Զամենայն՝ զոր 37
տայ ինձ հայր, առ իս եկեսցէ ։ և որ գայ
առ իս, ոչ հանից արտաքս ։ * Զի իջի ես 38
յերկնից՝ ոչ զի զկամս իմ արարից, այլ զկ-
կամս այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս ։
Դ. Օ. * Այս են կամք հօր իմոյ, որ առաքեացն 39
զիս ։ զի զամ զոր ետ ցիս հայր՝ ոչ կորուսից
'ի նմանէ, այլ յարուցից զնա յաւուրն յետ-
նում ։ * Այս են կամք հօր իմոյ ։ զի ամ որ 40
տեսանիցէ զորդի՝ և հաւատայցէ 'ի նա,
ընկալցի զկեանսն յաւիտենականս ։ և ես
յարուցից զնա յաւուրն յետնում ։ * Տրտըն- 41
ջէին զնմանէ հրեայքն, զի ասաց թէ ես
|| Ղուկ. եմ հացն իջեալ յերկնից ։ * և ասէին, || ո՞չ 42
4. 16. սա է յս որդին յովսեփու, զորոյ մեք գի-
տեմք զհայրն և զմայր ։ իսկ արդ՝ զիա՞րդ ա-
սէ՝ թէ ես յերկնից իջի ։ * Պատասխանի 43
ետ յս, և ասէ ցնոսա ։ մի՛ քրթմնջէք ընդ մի-
մեանս ։

44 մեանս. * ոչ ոք կարէ գալ առ իս, եթէ ոչ
հայրն՝ որ զիս առաքեաց՝ ձգեսցէ զնա. և
45 ես յարուցից զնա յաւուրն յետնում: * Գրեա՛լ
է 'ի մարգարէս, || և եղիցին ամենեքեան ու- || Եսայ.
սեալք յա̅յ: Ա̅մ որ լուաւ 'ի հօրէ՝ և ուսանի, 54. 13.
46 գայ առ իս: * Իբրև ոչ եթէ զհայր ուրուք
տեսեալ իցէ. || եթէ ոչ՝ որ էն յա̅յ, նա ե- || Մատթ.
47 տես զհայր: * Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. զի 11. 27.
որ հաւատայ, ընդունի զկեանսն յաւիտե-
48 նականս: * Ես եմ հացն կենաց: * || Հար- || Ելից.
49 քըն ձեր կերան զմանանայն յանապատին՝ և 16. 13.
50 մեռան: * Այս է հացն, որ յերկնից իջեալ
է. զի որ ուտիցէ ոք 'ի սմանէ՝ մի մեռանի-
51 ցի. * Ես եմ հացն կենդանի, որ յերկնից
52 իջեալ: * Եթէ ոք ուտիցէ 'ի հացէ յայս-
մանէ՝ կեցցէ 'ի յաւիտեան. և հացն զոր ես
տաց՝ մարմին իմ է, զոր ես տաց վ̅ն կենաց
53 աշխարհի. * Մարտնչէին ընդ միմեանս
հրեայքն՝ և ասէին. զիա՞րդ կարէ սա տալ
54 մեզ զմարմին իւր յուտել: * Ասէ ցնոսա
յ̅ս, ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ կերի-
ջիք զմարմին որդւոյ մարդոյ՝ և արբջիք զա-
55 րիւն նորա, ոչ ունիք կեանս յանձինս: * Որ
ուտէ զմարմին իմ՝ և ըմպէ զարիւն իմ, ու-
նի զկեանսն յաւիտենականս. և ես յարու-
56 ցից զնա յաւուրն յետնում: * || Զի մարմին || Ա Կոր.
իմ ճշմարիտ կերակուր է, և արիւն իմ ճշ- 11. 27.
57 մարիտ ըմպելի է: * Որ ուտէ զմարմին իմ
և ըմպէ զարիւն իմ, յիս բնակեսցէ, և ես
58 'ի նմա: * Որպէս առաքեաց զիս կենդանին
հայր, և ես կենդանի եմ վ̅ն հօր. և որ ու-
59 տէն զիս, և նա կեցցէ վասն իմ: * Այս է
հացն՝

հացն՝ որ յերկնից իջեալ. ոչ որպէս կերան
հարքն ձեր զմանանայն եւ մեռան. որ ուտէ
զհացս զայս՝ կեցցէ յաւիտեան։ * Զայս ա- 60
սաց 'ի ժողովրդեանն՝ յուսուցանելն 'ի կա-
փառնայում։ * Իսկ բազումք յաշակերտացն 61
իւրոց լուան՝ ասեն. խիստ է բանդ այդ,
ո՞ կարէ լսել դմա։ * Իբրեւ գիտաց յս յանձն 62
իւր՝ եթէ տրտնջեն վասն այնորիկ աշա-
կերտքն, ասէ ցնս. այդ գայթագղեցուցա-
|| Վեր. նէ զձեզ։ * || Իսկ արդ՝ եթէ տեսանիցէք 63
3. 13. զորդի մարդոյ, զի ելանիցէ ուր էր զառա-
ջինն։ * Հոգին է կենդանարար, մարմին 64
ինչ ոչ օգնէ. զբանն զոր ես խօսեցայ ընդ
ձեզ՝ հոգի է եւ կեանք։ * Այլ են ոմանք 'ի 65
ձէնջ՝ որ ոչ հաւատան, քանզի գիտէր յս 'ի
սկզբանէ, ո՞վ են այնոքիկ՝ որ ոչն հաւա-
տան, եւ ո՞վ է այն՝ որ մատնելոցն է զնա։ Եւ
ասէր. * Վն այնորիկ ասացի ձեզ՝ թէ ոչ ոք 66
կարէ գալ առ իս, եթէ ոչ իցէ տուեալ նմ
'ի հօրէ իմմէ։ * Յայսմհետէ բազումք յաշա- 67
կերտացն նր չոգան յետս, եւ ոչ եւս շրջէին
ը նմա։ * Ասէ յս ցերկոտասան աշակերտ- 68
սն. միթէ եւ դուք կամիք երթալ։ * Պա- 69
տասխանի ետ նմ սիմոն պետրոս. տէր՝ առ
ո՞վ երթիցուք. բանս կենաց յաւիտենակա-
|| Մատթ. նաց ունիս։ * || Եւ մեք հաւատացաք՝ եւ 70
16. 16. ծանեաք՝ եթէ դու ես քս որդի այ։ * Պա- 71
Մարկ.
8. 29. տասխանի ետ նց յս. ոչ ես զձեզ զերկոտա-
Ղուկ. սանսդ ընտրեցի, եւ մի դ 'ի ձէնջ սատանայ
9. 20. է։ * Եւ ասէր զսիմովնեան յուդայէ սկա- 72
րիովտացւոյ. զի նա իսկ մատնելոց էր զնա.
եւ մի էր յերկոտասանիցն։

ԳԼ. Է.

1 Եւ յետ այսորիկ շրջէր յս՟ 'ի գալիլեա․ ԳԼ. Է.
քանզի ոչ կամէր 'ի հրէաստանի շրջել,
2 զի խնդրէին զնա հրէայքն սպանանել։ * Եւ
էր մերձ տօնն հրէից || տաղաւարահարաց։ || Ղեւ.
3 * Ասեն ցնա եղբարքն նորա․ գնա՛ աստի եւ 23. 34.
երթ 'ի հրէաստան, զի եւ աշակերտքն քո
4 տեսցեն զգործսդ քո՝ զոր գործես։ * Զի
ոչ ոք է՝ որ 'ի ծածուկ ինչ գործէ՝ եւ խնդրէ
ինքն համարձակ լինել․ եթէ զայդ գործես,
5 յայտնեա՛ զանձն քո աշխարհի։ * Քանզի
եւ եղբարքն իսկ չէին հաւատացեալ 'ի նա։
6 * Ասէ ցնա յս՟․ ժամանակ իմ չեւ է հասեալ․
բայց ձեր ժամանակ յաւէտ ժամու պատրաստ
7 է։ * Ոչ կարէ աշխարհս ատել զձեզ․ բայց
զիս ատեայ, զի ես վկայեմ վասն նր՟՝ եթէ
8 գործքն իւր՝ չարութեան են։ * Դուք երթա՛յք
'ի տօնն յայն, ես ոչ երթամ 'ի տօնն յայն․
9 զի իմ ժամանակ չեւ է լցեալ։ * Զայս իբ-
րեւ ասաց՝ ինքն մնաց անդէն 'ի գալիլեա։
10 * Իբրեւ ելին եղբարքն նր՟, ապա եւ ինքն
ել 'ի տօնն, ոչ յայտնի, այլ իբրեւ 'ի ծա-
11 ծուկ։ * Եւ հրէայքն խնդրէին զնա 'ի տօ-
12 նի անդ՝ եւ ասէին, ո՞ւր իցէ նա։ * Եւ
քրթմնջիւն էր զնմանէ 'ի ժողովուրդսն․
կէսքն ասէին՝ թէ բարւոք է․ այլքն ասէին,
13 ոչ՝ այլ մոլորեցուցանէ զժողովուրդն։ * Եւ
ոչ ոք համարձակ խօսէր զնմանէ՝ վասն եր-
կիւղին հրէից։

14 * Իբրեւ տօնն ընդմիջեցաւ, ել յս՟ 'ի տա- Է. Կ
15 ճարն՝ եւ ուսուցանէր։ * Զարմանային

հրէայ-

Հրեայքն և ասէին. զիա՞րդ զգիրս գիտէ
սա, զի ուսեալ բնաւ չի՛ք ։ * Պատասխանի 16
ետ նց̄ Յս̄ և ասէ. իմ վարդապետութիւնս չէ՛
իմ, այլ այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս ։ * Ե- 17
թէ ոք կամի զկամս նորա առնել՝ գիտասցէ
վասն վարդապետութեանս, յԱ̄յ իցէ արդեօք՝
եթէ ես ինչ յանձնէ իմմէ խօսիմ ։ * Որ 18
յանձնէ իւրմէ խօսի՝ փառս անձին իւրում
խնդրէ. իսկ որ խնդրէ զփառս այնորիկ որ
առաքեացն զնա՝ նա ճշմարիտ է, և անիրա-
|| Ելից · 19
24· 3· ւութիւն ոչ գոյ 'ի նմա ։ * || Ո՞չ մովսէս ետ 19
ձեզ զօրէնսն, և ոչ ոք 'ի ձէնջ առնէ զօ-
|| Վ.էր · րէնսն ։ * || Զի՞ խնդրէք զիս սպանանել ։ 20
5· 18· պատասխանի ետ ժողովուրդն և ասէ. դև
գոյ 'ի քեզ. ո՞վ խնդրէ զքեզ սպանանել ։
* Պատասխանի ետ նց̄ Յս̄ և ասէ. գործ մի 21
գործեցի, և ամենեքին զարմացեալ էք ։
|| Ղեւտ · * || Վասն այնորիկ մովսէս ետ ձեզ թլփա- 22
12· 3· տութիւն. զի ոչ եթէ 'ի մովսիսէ է՛ր, || այլ
|| Ծննդ· 17· 11· 'ի հարց անտի. և 'ի շաբաթու թլփատէք
զմարդ ։ * Իսկ արդ՝ եթէ թլփատութիւն առ- 23
նու մարդ 'ի շաբաթու, զի մի՛ օրէնքն մով-
սէսի լուծցին. ընդ իս ցասուցեալ էք՝ զի
ողջոյն իսկ մարդ բժշկեցի 'ի շաբաթու ։
* || Մի՛ ըստ աչս դատէք, այլ ուղիղ դա- 24
ՆԲ տաստան արարէ՛ք ։ * Ասէին ոմանք յերու- 25
|| 2 Օրէ· սաղէմացւոց անտի. ո՞չ նա է սա՝ զոր խնդ-
1· 16· րէին սպանանել. և ահաւասիկ յայտնապէս 26
խօսի, և չասեն ինչ ի̃ դմա. գուցէ արդեօք
և իշխանքն գիտացին՝ թէ սա իցէ Քս̄ն ։
* Այլ զսա գիտեմք ուստի է. իսկ Քս̄ն յոր- 27
ժամ գայցէ, ոչ ոք գիտէ ուստի է ։ * Աղա- 28

ղա-

ղակեաց յս ՚ի տաճարին, ուսուցանէր՝ և
ասէր. և զիս գիտէք, և ուստի եմ գիտէք.
և յանձնէ իմմէ ոչ եմ եկեալ, այլ է ճշմա-
րիտ որ առաքեացն զիս՝ զոր դուքն ոչ գի-
29 տէք։ * Ես գիտեմ զնա, զի ՚ի նմանէ իսկ
30 եմ և նա առաքեաց զիս։ * Խնդրէին զնա
ունել՝ և ել ՚ի ձեռաց նց. և ոչոք արկ ՚ի նա
31 ձեռն, զի չեւ էր հասեալ ժամ նորա։ * Եւ
բազումք ՚ի ժողովրդենէն հաւատացին ՚ի
նա, և ասէին. քս յորժամ գայցէ՝ միթէ
աւելի՞ ինչ նշանս առնիցէ՝ քան զոր սայս առ-
32 նէ։ * Եւ լուան փարիսեցիքն զտրտունջ
ժողովրդեանն զնմանէ. և առաքեցին քա-
հանայապետքն և փարիսեցիք սպասաւորս՝
33 զի կալցին զնա։ * Ասէ յս. փոքր մի եւս
ժամանակ ընդ ձեզ եմ. և երթամ առ այն՝
34 որ առաքեացն զիս։ * ‖ Խնդրիցէք զիս՝ և ‖ Վեր.
ոչ գտանիցէք. և ուր եսն երթամ, դուք 13. 33.
35 ոչ կարէք գալ։ * Ասեն Հրէայքն ընդ մի-
մեանս. իսկ յո՞ երթայցէ դա՝ զի մեք ոչ գը-
տանիցեմք զդա. միթէ ՚ի սփիւռս հեթա-
նոսա՞ց երթայցէ՝ և ուսուցանիցէ զհեթա-
36 նոսս։ * Զի՞նչ է բանն այն՝ զոր ասաց.
խնդրիցէք զիս՝ և ոչ գտանիցէք. և ուր
եսն երթամ, դուք ոչ կարէք գալ։
37 * ՚Ի վերջնում ‖ աւուր մեծի տօնին կայր Եւ Գ.
յս՝ աղաղակէր և ասէր. եթէ ոք ծարաւի ‖ Ղեւտ.
38 իցէ՝ եկեսցէ առ իս, և արբցէ։ * ‖ Որ հա- 23. 36.
ւատայ յիս՝ որպէս և ասեն գիրք, գետք յորո- ‖ Եսայ.
վայնէ նորա բղխեսցեն ջրոյ կենդանութե. 58. 11.
39 * Զայս ասէր վասն Հոգւոյն՝ զոր ընդունե-
լոց էին որ հաւատային ՚ի նա. ‖ զի չեւ էր ‖ Յովէլ
հգ. 2. 28.

Գործ. Հոգի, քանզի Յս չև էր փառաւորեալ։ * Ի 40
2. 17. մանք 'ի ժողովրդենէն իբրև լուեալ զբանս
զայս, ասէին. սա է ճշմարիտ մարգարէն։
* Այլքն ասէին՝ սա է քն։ իսկ կէսքն ա‐ 41
սէին՝ միթէ 'ի գալիլեէ գալոց իցէ քն։
|| Միք. * || Ոչ գիրք ասեն, եթէ 'ի զաւակէ դա‐ 42
5. 2. ւթի, և 'ի բեթղեհեմ գեղջէ՝ ուր դաւիթն
Մատ. 2. 6. էր, գալոց է քն։ * Եւ եղև հերձուած 'ի 43
մէջ ժողովրդեանն վասն նր։ * Եւ ոմանք 44
'ի նոցանէ կամէին ունել զնա. այլ ոչ՛ք
մխեաց 'ի նա ձեռս։ * Եւ եկին անդրէն 45
սպասաւորքն առ քահանայապետսն և փա‐
րիսեցիս, և ասեն նոքա ցնոսա։ ընդէ՞ր ոչ
ածէք զնա այսր։ * Պատասխանի ետուն սպա‐ 46
սաւորքն՝ և ասեն. ոչ երբեք այնպէս խօսե‐
ցաւ մարդ՝ որպէս այրն այն։ * Պատասխանի 47
ետուն փարիսեցիքն՝ և ասեն. միթէ և դո՞ւք
մոլորեցարուք։ * Միթէ ոք յիշխանացն 48
հաւատա՞ց 'ի նա՝ կամ 'ի փարիսեցւոց. * այլ 49
այն խաժամուժ ամբոխ, որ ոչ գիտէ զօ‐
րէնս, և նզովեալ են։ * Ասէ նիկոդեմոս 50
|| Վեր. ցնոսա՝ || որ եկեալն էր առ նա գիշերի յա‐
3. 2. ռաջագոյն՝ և մի էր 'ի նոցանէ։ * Միթէ 51
օրէնքն մեր դատի՞ն զմարդ՝ եթէ ոչ լուեն
|| Օրէ. ինչ նախ 'ի նմանէ. || կամ գիտեն զինչ գոր‐
17. 8. ծէ։ * Պատասխանի ետուն նմ և ասեն. 52
միթէ և դու ես 'ի գալիլեէ՞ իցես. քննեա՝
և տես. զի մարգարէ 'ի գալիլեէ ոչ յառ‐
նէ։ * Եւ գնացին իւրաքանչիւրք 'ի տե‐ 53
ղի իւր։

ԳԼ. Ը.

1 Իսկ յ̃ս գնայ 'ի լեառն Ձիթենեաց. * Եւ
2 ը̃ առաւօտն դարձեալ եկն 'ի տաճարն.
և գայր առ նա ամենայն ժողովուրդն. և
3 նստեալ ուսուցանէր զնոսա: * Ածին առ
նա դպիրքն և քահանայապետքն և փարի-
սեցիքն կին մի ըմբռնեալ 'ի շնութ̃ե. և կա-
4 ցուցեալ զնա առաջի, * ասեն ցնա. վար-
դապետ, կինս այս ըմբռնեալ՝ ինքն յայտ-
5 նապէս շնացեալ է: * Եւ յօրէնսն Մովսէս Ղև. 20. 10.
մեզ պատուիրեաց զայսպիսիս քարկոծել.
6 արդ՝ դու զի՞նչ ասես վասն դորա: * Զայս
ասէին փորձելով զնա՝ զի ունիցին ամբաս-
տանութ̃ի զնմանէ: Իսկ յ̃ս 'ի խոնարհ նայե-
7 լով գրէր մատամբն յերկրի: * Իսկ իբրև
ստիպեցին հարցանելով զնա, հայեցեալ 'ի
վեր՝ ասէ ցնոսա. անմեղն 'ի ձէնջ՝ նախ նա
8 ընկեսցէ քար 'ի վ̃ր դորա: * Եւ դարձեալ
9 'ի խոնարհ նայելով՝ գրէր յերկրի: * Եւ
լուեալ ելանէին մի ըստ միոջէ՝ սկսեալ յա-
ռաջնոցն մինչև 'ի վերջինսն. և մնաց միայն
10 յ̃ս, և կինն կայր առաջի ն̃ր: * Պատասխա-
նի ետ յ̃ս՝ և ասէ ցնա. կին դու՝ ո՞ւր են,
11 ոչոք զքեզ դատապարտեաց: * Եւ ասէ.
ոչ տ̃ր: և ասէ յ̃ս. և ոչ ես դատապարտեմ
զքեզ. երթ՝ յայսմ հետէ մի մեղանչեր:
12 * Դարձեալ խօսեցաւ ը̃ նոսա յ̃ս, և ասէ. ԻԳ
Ես եմ լոյս աշխարհի. որ գայ զկնի իմ, ը̃
խաւար մի գնասցէ. այլ ընկալցի զլոյսն կե- Յով. 1. 5.
13 նաց: * Ասեն ցնա փարիսեցիքն. դու վասն
անձին քո վկայես՝ և վկայութ̃ի քո չէ ճըշ-
մա.

մարիտ ։ * Պատասխանի ետ Յս և ասէ ցնո- 14
սա . Թէպէտ և ես վկայեմ վասն անձին ի-
մոյ՝ վկայութի իմ ճշմարիտ է , զի գիտեմ
ուստի եկի՝ և յո երթամ . բայց դուք ոչ գի-
տէք , ուստի գամ՝ կամ յո երթամ ։ * Դուք 15
ըստ մարմնոյ դատիք . ես ոչ դատիմ և ոչ
զոք . * Թէպէտ և դատիմ ես զոք՝ դատաս- 16
տանն իմ ճշմարիտ է . զի չեմ միայն , այլ
ես՝ և որ առաքեացն զիս Հայր ։ * Եւ յօ- 17
‖2. Օրէ. 17. 6. 19. 15. Մատթ. 18. 16. 2. Կորն. 13. 1.
րէնսն ձեր գրեալ է՝ թէ ‖ երկուց մար-
դոց վկայութի ճշմարիտ է ։ * Ես եմ որ 18
վկայեմ վասն իմ, և վկայէ վասն իմ որ ա-
ռաքեացն զիս Հայր ։ * Ասէին ցնա . ո՞ւր է 19
Հայր քո . պատասխանի ետ Յս և ասէ ցնոսա .
ոչ զիս գիտէք՝ և ոչ զՀայրն իմ . եթէ զիս
գիտէիք, և զՀայրն իմ թերևս գիտէիք ։
* Զայս բան խօսեցաւ 'ի տան գանձին՝ յոր- 20
ժամ ուսուցանէր 'ի տաճարի անդ . և ոչոք
կալաւ զնա , զի չև ևս հասեալ էր ժամն իւր ։
ԻԲ * Ասէ դարձեալ ցնոսա Յս . Ես երթամ, և 21
խնդրիցէք զիս . և 'ի մեղս ձեր մեռանիցիք .
զի ուր ես երթամ, դուք ոչ կարէք գալ ։
* Ասէին Հրէայքն . միթէ զիւրովի՞ն երթայ- 22
ցէ , զի ասէ՝ թէ ուր ես երթամ՝ դուք ոչ
կարէք գալ ։ * Եւ ասէ ցնոսա . դուք 'ի ներ- 23
քուստ աստի էք , և ես 'ի վերուստ անտի
եմ . դուք յաշխարհէ աստի էք , ես չեմ
յայսմ աշխարհէ ։ * Բայց ասացի ձեզ՝ թէ 24
'ի մեղս ձեր մեռանիցիք . զի թէ ոչ հաւա-
տայցէք թէ ես եմ, մեռանիցիք 'ի մեղս ձեր ։
* Ասեն ցնա , դու ո՞վ ես ։ ասէ ցնոսա Յս . 25
Նախ զի խօսիմս իսկ ընդ ձեզ ։ * Բազում 26
ինչ

ինչ ունիմ վ՛ն ձեր խօսել և դատել. այլ որ
առաքեացն զիս՝ ‖ ճշմարիտ է. և ես զոր ‖Հռով.
լուայ ՚ի նմանէ, զայն խօսիմ յաշխարհի։ 3. 4.
27 * Եւ ոչ գիտացին՝ թէ զՀօրն ասէր ցնոսա։
28 * Ասէ ցն՛ս յս. յորժամ բարձրացուցանի-
ջիք զՈրդի մարդոյ՝ յայնժամ գիտասջիք՝
թէ ես եմ. և յանձնէ իմմէ ինչ ոչ առնեմ,
այլ որպ՛ ուսոյց զիս Հայրն իմ, զայն խօսիմ։
29 * Եւ որ առաքեացն զիս՝ ընդ իս է. ոչ ե-
թող զիս միայն, զի ես զՀաճոյսն նր՛ առնեմ
30 Հանապազ։ * Իբրև զայս խօսեցաւ՝ բա-
զումք Հաւատացին ՚ի նա։
31 * Եւ ասէր յս առ Հրէայսն Հաւատացեալս. ԻԹ.
եթէ դուք կացջիք ՚ի բանի իմում, ճշմա-
32 րիտ աշակերտք իմ էք. * և ծանիջիք զճշ-
մարտութիւն, և ճշմարտութիւն ազատեսցէ
33 զձեզ։ * Պատասխանի ետուն նմ և ասեն.
զաւակ աբրաՀամու եմք, և ոչ ումեք եր-
բէք ծառայեցաք. զիա՞րդ ասես թէ ազատք
34 լինիջիք։ * Պատասխանի ետ նց յս. ամէն
ամէն ասեմ ձեզ. ‖ եթէ ամ՛ որ առնէ զմե- ‖Հռով.
35 ղս, ծառայ է մեղաց։ * Եւ ծառայն ոչ 6. 16.
յաւիտեան կայ ՚ի տան, իսկ որդին յաւի- 2. Պետ.
36 տեան կայ։ * Իսկ արդ՝ եթէ որդին զձեզ 2. 19.
ազատեսցէ, ճշմարիտ ազատք լինիջիք։
37 * Գիտեմ զի զաւակ աբրաՀամու էք. այլ
խնդրէք սպանանել զիս, զի բանին իմոյ չիք
38 տեղի ՚ի ձեզ։ * Եւ՝ զոր տեսի առ Հօր ի-
մում, խօսիմ, և դուք՝ զոր լուարուք ՚ի Հա-
39 րէն ձերմէ՝ առնէք։ * Պատասխանի ետուն
նմ և ասեն. Հայր մեր աբրաՀամ է։ ասէ
ցն՛ս յս. եթէ որդիք աբրաՀամու էիք՝ զգ-

գործսն աբրահամու գործէիք ։ * Բայց այժ- 40
միկ խնդրէք սպանանել զիս՝ զայր մի, որ
ձեզ զճշմարտութիւն խօսեցայ՝ զոր լուայ 'ի
հօրէ իմմէ ․ զայդ աբրահամ ոչ արար ։
* Դուք առնէք զգործս հօրն ձերոյ ։ ասեն 41
ցնա ․ մեք 'ի պոռնկութենէ չեմք ծնեալ ․ մի
է հայր մեր ած ։ * Ասէ ցնոսա յս ․ եթէ ած 42
էր հայր ձեր, սիրէիք արդեօք զիս ․ զի ես
յայ ելի՝ և եկի ․ և ոչ եթէ յանձնէ իմմէ ե-
կի, այլ նա առաքեաց զիս ։ * Ընդէ՞ր զխօսս 43
իմ ոչ գիտէք դուք ․ վս զի ոչ կարէք լսել
Ա․ Յո․ Գ․ զբանն իմ ։ * Դուք 'ի հօրէ 'ի սատանայէ 44
3․ 8․ էք ․ և զցանկութիւնս հօրն ձերոյ կամիք առ-
նել ․ զի նա մարդասպան էր 'ի սկզբանէ,
և 'ի ճշմարտութեան ոչ եկաց, զի ոչ գոյ ճշ-
մարտութիւն 'ի նմ ․ յորժամ խօսիցի սուտ՝ յիւ-
րոց անտի խօսի ․ զի սուտ է և հայր նորա ։
* Իսկ ես զի զճշմարտութիւն խօսիմ, ոչ հա- 45
ւատայք ինձ ։ * Ո՞ 'ի ձէնջ յանդիմանէ զիս 46
վասն մեղաց ․ եթէ զճշմարիտն ասեմ ձեզ՝
Ա․ Յո․ Ը․ ընդէ՞ր ոչ հաւատայք ինձ ։ * Որ էն յայ՝ 47
4․ 5․ զբանս այ լսէ ․ և դուք վս այնորիկ ոչ լսէք,
զի չէք յայ ։ * Պատասխանի ետուն հրեայքն՝ 48
և ասեն ցնա ․ ո՞չ բարւոք ասեմք մեք՝ եթէ
սամարացի ես դու, և դև գոյ 'ի քեզ ։ * Պա- 49
տասխանի ետ յս և ասէ ․ յիս դև ոչ գոյ՝
այլ պատուեմ զհայր իմ, և դուք անարգէք
զիս ։ * Ես ոչ խնդրեմ զփառս իմ ․ է որ 50
խնդրէն՝ և դատի ։ * Ամէն ամէն ասեմ 51
ձեզ, եթէ ոք զբանն իմ պահեսցէ՝ զմահ
մի տեսցէ 'ի յաւիտեան ։ * Ասեն ցնա հրէ- 52
այքն ․ արդ՝ գիտացաք թէ դև գոյ 'ի քեզ ․

աբ-

աբրահամ մեռաւ՝ եւ մարգարէքն. եւ դու
ասես՝ եթէ որ զբանն իմ պահեսցէ, մի՛ ճա-
53 շակեսցէ զմահ ՚ի յաւիտեան։ * Միթէ դու
մեծ ինչ ո՞ք իցես քան զհայր մեր աբրահամ,
որ մեռաւ, եւ մարգարէքն մեռան. արդ՝
54 դու զո՞ առնես զքեզ։ * Պատասխանի ետ
Յս. եթէ ես փառաւորեմ զանձն իմ, փառքն
իմ ոչինչ են. է հայր՝ որ փառաւորէ զիս,
55 զորմէ դուքդ ասէք՝ թէ ած մեր է. * Եւ ոչ
ծանեայք զնա. բայց ես գիտեմ զնա. եւ թէ
ասեմ, թէ ոչ գիտեմ զնա՝ ձեզ նման սուտ
լինիմ. այլ գիտեմ զնա, եւ զբան նորա պա-
56 հեմ։ * Աբրահամ հայր ձեր ցանկացաւ տե-
57 սանել զօր իմ, ետես՝ եւ ուրախ եղեւ։ * Ա-
սեն ցնա հրէայքն. յիսուն ամ չեւ եւս է քո,
58 եւ զաբրահամ տեսեր։ * Ասէ ցնս Յս. ա-
մէն ամէն ասեմ ձեզ. յառաջ քան զլինելն
59 աբրահամու եմ ես։ * Առին քարինս, զի
արկցեն ՚ի վ՛ն՛ր. եւ Յս խոյս ետ, եւ ել
գնաց ՚ի տաճարէ անտի։

ԳԼ. Թ.

1 Եւ մինչ գնայր անցանէր՝ ետես այր մի կոյր ՆԱ
2 ՚ի ծնէ. * Եւ հարցին ցնա աշակերտքն
նորա՝ եւ ասեն. ռաբբի՝ ո՞յր մեղաւ, սորա՞
3 թէ հօր եւ մօր իւրոյ, զի կոյր ծնցի։ * Պա-
տասխանի ետ Յս. ոչ դորա մեղաւ, եւ ոչ
հօր եւ մօր իւրոյ. այլ զի յայտնեսցին
4 գործքն այ ՚ի դմա։ * Ինձ պարտ է գոր-
ծել զգործս այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս,
մինչ աւուր կայ. գայ գիշեր՝ յորժամ ոչ ոք
5 կարէ գործել։ * Մինչդեռ յաշխարհի եմ,
լոյս

լոյս եմ աշխարհի: * Զայս իբրեւ ասաց, 6
եթուք ՚ի գետին՝ եւ արար կաւ ՚ի թքոյն, եւ
ծեփեաց զկաւն ՚ի վ՟ր աչաց կուրին: * Եւ 7
ասէ ցնա. երթ՝ լուա՛ յաւազանին սելովմայ.
որ թարգմանի առաքեալ. չոգաւ լուացաւ,
եկն եւ տեսանէր: * Իսկ դրացիքն՝ եւ որոց 8
տեսեալն էր զնա յառաջագոյն՝ թէ մուրա-
ցիկ էր, ասէին. ո՞չ սա էր՝ որ նստէրն եւ
մուրանայր: կէսքն ասէին. նա է: * Այլքն 9
ասէին. ո՛չ՝ այլ նմանէ նմա. եւ ինքն ասէր՝
թէ ես եմ: * Ասեն ցնա. իսկ զիա՞րդ բա- 10
ցան աչք քո: * Նա ետ պատասխանի. այր մի՝ 11
որում յիսուս ասեն, կաւ արար՝ եւ ծե-
փեաց զաչս իմ, եւ ասէ ցիս. երթ ՚ի սելո-
վամ, եւ լուա՛. չոգայ լուացայ՝ եւ տեսա-
նեմ: * Ասեն ցնա. ո՞ւր է նա. ասէ ցնոսա. 12
ո՛չ գիտեմ: * Ածին առ փարիսեցիսն զնա, 13
որ երբեմն կոյրն էր: * Եւ էր շաբաթ՝ յոր- 14
ժամ զկաւն արար յս՟. եւ եբաց զաչս կու-
րին: * Դարձեալ հարցանէին զնա փարի- 15
սեցիքն, թէ զիա՞րդ տեսանես: եւ նա ասէ
ցնս. կաւ եդ ՚ի վ՟ր աչաց իմոց, եւ լուացայ՝
եւ տեսանեմ: * Ասեն ոմանք ՚ի փարիսեց- 16
ւոցն. ո՛չ է այրն այն յա՟յ, զի զշաբաթս ո՛չ
պահէ: կէսքն ասէին. իսկ զիա՞րդ կարէ
մարդ մեղաւոր այսպիսի նշանս առնել: եւ
էին հերձուածք ՚ի մէջ ն՟ց: * Ասեն դար- 17
ձեալ կուրն. դու զի՞ ասես վ՟ն ն՟ր՝ զի եբաց
զաչս քո: եւ նա ասէ՝ թէ մարգարէ է: * Եւ 18
ո՛չ հաւատային հրեայքն զնմանէ՝ թէ կոյր
էր՝ եւ բացաւ, մինչեւ կոչեցին զծնողսն բա-
ցելոյն. * հարցին ցնս եւ ասեն՝ սա՞ է որդին 19
ձեր:

ձեր, զորմէ դուքն ասէիք, եթէ կոյր ծնաւ.
20 արդ՝ զիա՞րդ տեսանէ։ * Պատասխանի ե-
տուն նց՟ ծնօղքն նր՟՝ և ասեն. գիտեմք զի
21 սա է որդին մեր, և զի կոյր ծնաւ. * բայց
զիա՛րդ այժմդ տեսանէ՝ ո՛չ գիտեմք. կամ
թէ՝ ո՞ եբաց զաչս դորա՝ մեք ո՛չ գիտեմք.
ցդա իսկ հարցէ՛ք, ինքնին 'ի չափ հասեալ
22 է. ինքն իսկ խօսեսցի վս՟ իւր։ * Զայս ա-
սացին ծնօղքն նր՟, զի երկնչէին 'ի հրէից.
քանզի ուխտ եդեալ էր հրէից, եթէ որ
խոստովանեսցի զնա քս՟՝ 'ի բաց կացցէ 'ի ժո-
23 ղովրդենէն։ * Վս՟ այնորիկ ասացին ծնօղքն
նր՟, թէ ինքնին 'ի չափ հասեալ է, ցնա իսկ
24 հարցէ՛ք։ * Դարձեալ կրկին անգամ կոչե-
ցին զայրն՝ որ կոյրն էր, և ասեն ցնա. տո՛ւր
փառս այ՟, մեք գիտեմք՝ զի այրն այն մե-
25 ղաւոր է։ * Նա ասէ. թէ մեղաւոր իցէ՝
ես ո՛չ գիտեմ. բայց զայս գիտեմ, զի կոյր
26 էի՝ և ա՛րդ տեսանեմ։ * Դարձեալ ասեն
ցնա. զի՞նչ արար քեզ, զիա՞րդ եբաց զաչս
27 քո։ * Պատասխանի ետ նց՟. այժմ ասա-
ցի ձեզ՝ և ո՛չ լուարուք. զի՞ կամիք միւսան-
գամ լսել. միթէ և դո՞ւք կամիք աշակեր-
28 տել նմա։ * Նոքա հայհոյէին զնա՝ և ա-
սէին. դո՛ւ լիջիր նորա աշակերտ. մեք մով-
29 սէսի աշակերտք եմք։ * Մեք գիտեմք՝ զի
ընդ մովսէսի խօսեցաւ ած՟. զսա ո՛չ գիտեմք
30 ուստի իցէ։ * Պատասխանի ետ այրն և ա-
սէ ցն՟. այդ իսկ են սքանչելիք. զի դուք
ո՛չ գիտէք՝ ուստի իցէ, և զիմ զաչս եբաց։
31 * Գիտեմք՝ զի ած՟ մեղաւորաց ո՛չ լսէ. բայց
եթէ ած՟ապաշտ ոք իցէ՝ և զկամս նր՟ առնի-
ցէ,

ցէ, նմա լսէ ։ * Ի յաւիտենից ոչ ոք ո՛չ լուաւ՝ 32
եթէ եբաց ոք զաչս կուրի 'ի ծնէ, կոյր ծնե-
լոյ ։ * Եթէ ոչ յԱյ էր այրն այն՝ ո՛չ կարէր 33
առնել ինչ ։ * Պատասխանի ետուն և ասեն 34
ցնա. 'ի մեղս իսկ ծնեալ ես ամենևին, և
դու վարդապետե՞ս լինիս մեր ։ և հանին զնա
արտաքս ։ * Լուաւ Յս՝ եթէ հանին զնա ար- 35
տաքս, և իբրև եգիտ զնա՝ ասէ ցնա. դու
հաւատա՞ս յորդի Այ ։ * Նա պատասխանի 36
ետ և ասէ. Տէ՛ր ո՞վ է՝ զի հաւատացից 'ի
նա ։ * Ասէ ցնա Յս. և տեսեր զնա, և որ 37
խօսիդ ընդ քեզ՝ նա է ։ * Եւ նա ասէ. հա- 38
ւատամ Տէ՛ր, և երկիր եպագ նմա ։
ՕԿ * Եւ ասէ Յս. 'ի դատաստան եկի յաշ- 39
խարհս յայս, զի որ ոչն տեսանեն՝ տես-
ցեն, և որք տեսանենն՝ կուրասցին ։ * Լուան 40
ոմանք 'ի փարիսեցւոցն՝ որք ընդ նմա էին, և
ասեն ցնա. միթէ և մեք կո՞յրք իցեմք ։ * Ա- 41
սէ ցնա Յս. եթէ կոյրք էիք՝ ո՛չ էր ձեր մեղ.
բայց արդ ասէք՝ եթէ տեսանեմք, և մեղքն
ձեր 'ի ձեզ հաստատեալ են ։

ԳԼ. Ժ ։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. որ ո՛չ մտանէ ընդ 1
դուռն 'ի գաւիթ ոչխարաց, այլ ընդ այլ
ելանէ՝ նա գող է, և աւազակ ։ * Իսկ որ 2
մտանէ ընդ դուռն, հովիւ է ոչխարաց ։
* Նմա դռնապանն բանայ, և ոչխարքն ձայ- 3
նին նորա լսեն. և զիւր ոչխարսն կոչէ յանուա-
նէ, և հանէ զնոսա ։ * Եւ յորժամ զիւրն 4
զամենայն հանիցէ, առաջի նոցա երթայ՝
և ոչխարքն զհետ նորա երթան, զի ճանաչեն
զձայն

5 զձայն նր̃ ։ * Զհետ օտարի ոչ երթիցեն,
այլ փախիցեն ՚ի նմանէ, զի ոչ ճանաչեն
6 զձայն օտարաց ։ * Զայս առակ ասաց նոցա
յս̃, և նոքա ոչ գիտէին՝ եթէ զինչ էր որ խօ-
7 սէրն ընդ նս̃ ։ * Դարձեալ ասէ ցնս̃ յս̃. ա-
մէն ամէն ասեմ ձեզ, զի ես եմ դուռն ոչ-
8 խարաց ։ * Ամենեքեան՝ որ յառաջ քան զիս
եկին, գողք էին և աւազակք. այլ ոչ լուան
9 նց̃ ոչխարքն ։ * Ես եմ դուռն. ը̃ իս եթէ
ոք մտանիցէ, կեցցէ՝ մտցէ և ելցէ, և ճա-
10 րակ գտցէ ։ * Գող ոչ գայ՝ եթէ ոչ՝ զի գո-
ղասցի և սպանցէ և կորուսցէ. ես եկի զի
զկեանս ունիցին, և առաւել ևս ունիցին ։
11 * Ես եմ հովիւն քաջ. ‖ հովիւ քաջ զանձն ԾԲ
12 իւր դնէ ՚ի վր̃ ոչխարաց ։ * Իսկ վարձկանն՝ ‖ Եսայ.
որ ոչ է հովիւ, որոյ ոչ իւր են ոչխարքն. իբ- 40. 11.
րև տեսանէ զգայլն զի գայ՝ թողու զոչխար- Եզեկ.
սն և փախչի. և գայլն յափշտակէ զնս̃ և 34. 23. 37. 24.
13 ցրուէ. * քանզի վարձկան է, և ոչ է փոյթ
14 նմա վս̃ ոչխարացն ։ * Ես եմ հովիւն քաջ,
և ճանաչեմ զիմսն՝ և ճանաչիմ յիմոցն ։
15 * ‖ Որպէս գիտէ զիս հայր, գիտեմ և ես ‖ Մատթ.
զհայր. և զանձն իմ դնեմ ՚ի վր̃ ոչխարաց ։ 11. 27.
16 * Այլ՝ այլ ևս ոչխարք են իմ, որ ոչ են Ղուկ. 10. 22.
յայսմ գաւթէ. և զայն ևս պարտ է ինձ ա-
ծել այսր, և ձայնի իմում լուիցեն, և եղի-
17 ցին մի հօտ՝ և մի հովիւ ։ * Վասն այնորիկ սի-
րէ զիս հայր իմ, ‖ զի ես դնեմ զանձն իմ, ‖ Եսայ.
18 զի միւսանգամ առից զնա ։ * Ոչ ոք հանէ 53. 12.
զնա յինէն. այլ ես դնեմ զնա անձամբ ի-
մով. իշխանութիւն ունիմ դնել զնա, և իշխա-
նութիւն ունիմ միւսանգամ առնուլ զնա. զայս

պատ-

պատուէր առի 'ի Հօրէ իմմէ ։ * Դարձեալ 19
հերձուած լինէր 'ի մէջ հրէից վ՟ն բանիցս
այսոցիկ ։ * Եւ ասէին բազումք 'ի նոցանէ. 20
դև գոյ 'ի նմա՝ և մոլեգնի, զի՞ ընաւ
լսէք նմա ։ * Կէսքն ասէին. այսպիսի բանք 21
ո՛չ դիւահարի են. միթէ դև կարէ՞ զաչս
կուրի բանալ ։
Օ. Գ. * Եղէն յայնժամ նաւակատիքն յԵ՟մ, և 22
ձմեռն էր ։ * և շրջէր յ՟ս 'ի տաճարին՝ 'ի սը- 23
||Մ-Է. 4. 59. րահին սողոմոնի ։ * Շուրջ եղեն զնովաւ 24
հրէայքն և ասեն. մինչև յե՞րբ թափես զո-
գիս մեր, եթէ դու ես ք՟ն՝ ասա՛ մեզ հա-
մարձակ ։ * Պատասխանի ետ նց՟ յ՟ս և ասէ. 25
ասացի ձեզ՝ և ո՛չ հաւատայք ինձ, զգործսն
զոր ես գործեմ յանուն Հօր իմոյ՝ նոքին իսկ
վկայեն վ՟ն իմ ։ * Այլ դուք ո՛չ հաւատայք, 26
զի չէք յոչխարաց անտի իմոց ։ * Ոչխարք իմ 27
ձայնի իմում լսեն, և ես ճանաչեմ զն՟ս, և
զկնի իմ գան. * և ես տամ նոցա զկեանսն 28
յաւիտենականս. և մի՛ կորիցեն յաւիտեան.
և մի՛ ոք յափշտակեսցէ զն՟ս 'ի ձեռաց իմոց ։
* Հայրն իմ՝ որ ետ ինձ զն՟ս, մեծ է քան 29
զա՟մ, և ոչ ո՛ք կարէ յափշտակել 'ի ձեռաց
Հօր իմոյ ։ * Ես և Հայր իմ մի եմք ։ * Ա՟էմն 30
առին հրէայքն՝ զի քարկոծ արասցեն զնա ։ 31
* Պատասխանի ետ նց՟ յ՟ս. բազում գործս 32
բարիս ցուցի ձեզ 'ի Հօրէ իմմէ. վասն որո՞յ
գործոյ 'ի նոցանէ քարկոծ առնէք զիս ։
* Պատասխանի ետուն նմ՟ հրէայքն. վասն 33
բարւոյ գործոյ ո՛չ առնեմք զքեզ քարկոծ,
այլ վ՟ն հայհոյութե. և զի դու մարդ ես, և
զանձն քո ա՟ծ առնես ։ * Պատասխանի ետ 34

նց՟

նցա. ո՞չ յօրէնս ձեր գրեալ է. ‖ Ես ասացի ‖ Սաղ. 81. 6.
35 թէ աստուածք իցէք ։ * Իսկ եթէ զնոսա աստ-
ուածս ասէ, առ որս բանն այ եղև. և ոչ
36 մարթ եղծանել գրոյն. * Իսկ զոր հայր սըր-
բեաց՝ և առաքեաց յաշխարհ, դուք ասէք՝
թէ հայհոյես. զի ասացի՝ թէ որդի այ եմ.
37 * Եթէ ոչ գործեմ զգործս հօր իմոյ, մի
38 հաւատայք ինձ ։ * Ապա թէ գործեմ, թէ
և ինձ ոչ հաւատայք, սակայն գործոցն հա-
ւատացէք. զի գիտասջիք և ծանիջիք՝ եթէ
39 հայր յիս և ես 'ի հայր ։ * Դարձեալ խընդ-
40 րէին զնա ունել, և ել 'ի ձեռաց նց ։ * Եւ
գնաց միւսանգամ յայնկոյս յորդանանու՝
'ի տեղին, ուր էր յովհաննէս զառաջինն՝ և
41 մկրտէր. և անդ լինէր ։ * Եկին բազումք
առ նա՝ և ասէին. զի յովհաննէս նշան ինչ
42 ոչ արար ։ * Այլ զամ, զոր ասաց յովհան-
նէս վն նր, ճշմարիտ էր. և բազումք հա-
ւատացին 'ի նա անդ ։

ԳԼ. ԺԱ.

ՕԳ.

1 Էր ոմն հիւանդ ղազարոս 'ի բեթա-
նիայ, 'ի գեղջէ մարեմայ, և մարթայի ‖ Մատթ. 26. 7.
2 քեռ նր ։ * Այս այն մարիամ էր ‖ որ օծ-
զտրն իւղով՝ և ջնջեաց զոտս նր հերով իւ- Վար. 12. 3.
րով. որոյ եղբայրն ղազարոս հիւանդ էր ։
3 * Առաքեցին առ նա քորքն նր՝ և ասէին.
տէր՝ ահաւասիկ զոր դուն սիրէիր՝ հիւան-
4 դացեալ է ։ * Իբրև լուաւ յս, ասէ. այն
հիւանդութի չէ 'ի մահ, այլ վն փառացն
այ. զի փառաւոր լիցի որդի այ այնուիկ ։
5 * Եւ սիրէր յս զմարթա և զքոյր նր զմա-
րիամ,

րիամ, և զՂազար։ * Իբրև լուաւ թէ հիւան- 6
դացեալ է, զտեղի կալաւ անդէն ուր էրն՝
աւուրս երկուս։ * Ապա յետ այնորիկ ասէ 7
ցնս. եկայք երթիցուք միւսանգամ ՚ի Հրէ-
աստան։ * Ասեն ցնա աշակերտքն. ռաբբի՝ 8
այժմ ևս խնդրէին զքեզ Հրէայքն քարկոծ
առնել. և դարձեալ երթաս անդրէն։
* Պատասխանի ետ յս. ոչ երկոտասան ժամ՝ 9
է աւուր. եթէ ոք գնայ ՚ի տուընջեան՝ ոչ
գայթագղի, զի զլոյս աշխարհիս այսորիկ
տեսանէ. * ապա թէ ոք գնայ գիշերի՝ գայ- 10
թագղի, զի լոյս ոչ գոյ ի նմա։ * Զայս 11
իբրև ասաց, յետ այնորիկ ասէ ցնս. Ղա-
զարոս բարեկամ մեր ննջեաց, այլ երթամ
զի զարթուցից զնա։ * Ասեն ցնա աշակերտ- 12
քըն. տէր՝ եթէ ննջեաց՝ ապա ապրի։ * Այլ 13
յս վս մահուն նր ասէր. նք այսպէս թը-
ւեցաւ՝ թէ վս ննջելոյ քնոյն ասէ։ * Յայն- 14
ժամ ասէ ցնոսա յս յայտնապէս. Ղազարոս
մեռաւ. * և ես ուրախ եմ վս ձեր, զի դուք 15
հաւատասջիք ինձ, զի ես չէի անդ. բայց
արդ՝ եկայք երթիցուք առ նա։ * Ասէ թով- 16
մաս անուանեալն երկուորեակ՝ ցաշակեր-
տակիցսն. օ՛ն՝ եկայք և մեք՝ զի ընդ նմա մեռ-
ցուք։ * Եկն յս՝ եգիտ զնա չորեքօրեայ ՚ի 17
գերեզմանի։ * Եւ էր բեթանիա մերձ յե- 18
րուսաղէմ, իբրև ասպարիսօք հնգետասանս։
* Բազումք ՚ի Հրէից անտի եկեալ էին առ 19
մարթա և մարիամ, զի մխիթարեսցեն զնս
վս եղբօրն։ * Մարթա իբրև լուաւ՝ թէ 20
յս գայ, ընդառաջ գնայր նր. բայց մարիամ
նստէր անդէն ՚ի տան։ * Ասէ մարթա ցյս. 21

տէ՛ր՝

տէր՝ եթէ աստ լեալ էիր, եղբայրն իմ չէր
22 մեռեալ. * Այլ եւ արդ գիտեմ, եթէ զորինչ
23 խնդրեսցես յԱյ՝ տացէ քեզ Ած։ * Ասէ ցնա
24 Յս. յարիցէ եղբայրն քո։ * Ասէ ցնա Մար-
թա. գիտեմ զի յարիցէ ‖ ի յարութեան յա- ‖ Վեր. 6. 40.
25 ւուրն յետնում։ * Ասէ ցնա Յս. Ես իսկ եմ
յարութիւն եւ կեանք. որ հաւատայ յիս, թէ-
26 պէտ եւ մեռանի՝ կեցցէ. * Եւ ամ որ կենդա-
նի է՝ եւ հաւատայ յիս, մի մեռցի ի յաւի-
27 տեան. հաւատա՞ս այսմիկ։ * Ասէ ցնա.
այո՛ Տէր՝ ես հաւատացի՝ եթէ դու ես Քն
28 Որդի Այ, որ յաշխարհ գալոց էիր։ * Եւ
զայս իբրեւ ասաց, գնաց եւ կոչեաց զՄարիամ
զքոյր իւր լռելեայն՝ եւ ասէ. վարդապետն է
29 աստ, եւ կոչէ զքեզ։ * Նա իբրեւ լուաւ՝
30 յարեաւ վաղվաղակի, եւ եկն առ նա։ * Չեւ
եւս էր եկեալ Յս ի գեօղն. այլ էր անդէն
ի տեղւոջն՝ ուր ընդառաջ եղեւ նմա Մարթա։
31 * Իսկ Հրեայքն՝ որ էին ընդ նմա ի տան անդ՝
եւ մխիթարէին զնա, իբրեւ տեսին զՄարիամ՝
թէ յարեաւ վաղվաղակի եւ գնաց, գնային
եւ նոքա զհետ նորա. համարէին թէ ի գե-
32 րեզմանն երթայ՝ զի լացցէ անդ։ * Իսկ Մա-
րիամ իբրեւ եկն ուր էրն Յս՝ եւ ետես զնա,
անկաւ առ ոտս նր եւ ասէ. Տէր՝ եթէ աստ
էիր գտեալ՝ ոչ էր մեռեալ եղբայրն իմ։
33 * Յս իբրեւ ետես զնա զի լայր, եւ որ ընդ նմա
էին Հրեայքն՝ լային, խռովեցաւ յոգի իւր
34 իբրեւ զայրացեալ, * եւ ասէ. ո՞ւր եդիք զն-
35 նա։ Ասեն ցնա. Տէր՝ եկ եւ տես։ * Եւ ար-
36 տասուեաց Յս։ * Ասէին Հրեայքն. տեսէք՝
37 որչափ սիրէր զնա։ * Ոմանք ի նոցանէ ա-
սէին.

‖ Վեր· 9· 6· սէին. ո՞չ կարէր սա, ‖ որ եբաց զաչս կու-
րին, առնել՝ զի և սա մի՛ մեռցի։ * Յս̄ դար- 38
ձեալ զայրացեալ ի̄ միտս իւր, գայ 'ի գե-
րեզմանն. և էր այր մի, և վէմ մի եդեալ
'ի վ̄ր նորա։ * Եւ ասէ յս̄. 'ի բա՛ց արարէք 39
զվէմդ։ ասէ ցնա Մարթա՝ քոյր մեռելոյն.
տէ՛ր՝ արդ հոտեալ իցէ, քանզի չորեքօրեայ
է։ * Ասէ ցնա յս̄. ո՞չ ասացի քեզ՝ եթէ հա- 40
ւատասցես, տեսցես զփառսն այ̄։ * Եւ ի- 41
բեւ 'ի վեր առին զվէմն, յս̄ ամբարձ զաչս իւր
'ի վեր, և ասէ. հա՛յր՝ գոհանամ զքէն, զի
լուար ինձ։ * Եւ ես գիտէի՝ զի յմ̄ ժամ 42
լսես ինձ. այլ վս̄ ժողովրդեանս որ շուրջ
կան՝ առնեմ, զի հաւատասցեն՝ թէ դու
առաքեցեր զիս։ * Զայս իբրև ասաց, 'ի 43
ձայն մեծ աղաղակեաց և ասէ. ղա՛զարէ՝
արի՛ էկ արտաքս։ * Եւ ել մեռեալն ոտիւք 44
կապելովք, և ձեռօքն երիզապնդօք, և երե-
սօքն վարշամակապատօք։ և ասէ ցնոսա յս̄.
լուծէ՛ք զդա՝ և թողէք երթալ։ * Բազումք 45
'ի հրէիցն՝ որ եկեալ էին առ մարեմանս,
իբրև տեսին զոր արարն՝ հաւատացին 'ի նա։
* Եւ ոմանք 'ի նոցանէ գնացին առ փարի- 46
սեցիսն, և պատմեցին նոցա՝ զոր արարն յս̄։
* Ժողովեցին քահանայապետքն և փարի- 47
սեցիք ատեան, և ասէին. զի՞նչ արասցուք,
զի այրն այն բազում նշանս առնէ։ * Եթէ 48
թողումք զնա այնպէս, ամենեքին հաւա-
տան 'ի նա. և գայցեն հռոմք՝ և բառնայ-
‖ Վայր· ցեն զազգս մեր՝ և զտեղի։ * ‖ Մի ոմ̄ն 'ի 49
18· 14· նոցանէ՝ անուն կայիափա, որ քահանայա-
պետ էր տարւոյն այնորիկ, ասէ ցնս̄. դուք

ոչինչ

50 ոչինչ գիտէք , * և ոչ ընաւ խորհել իսկ ,
թէ լաւ է մեզ՝ զի այր մի մեռանիցի 'ի վ̅ր̅
ժողովրդեանս , և մի ա̅մ ազգս կորիցէ ։
51 * Զայս ոչ յանձնէ ինչ ասաց ․ այլ զի քա-
հանայապետ էր տարւոյն այնորիկ , մարգա-
րէացաւ՝ եթէ մեռանելոց էր յս̅ 'ի վ̅ր̅ ազ-
52 գին ․ * և ոչ 'ի վ̅ր̅ ազգին միայն , այլ զի և
զորդիսն ա̅յ զցրուեալսն ժողովեսցէ 'ի մի ։
53 * Ապա յայնմ օրէ խորհուրդ արարին՝ զի
54 սպանցեն զնա ։ * Եւ յս̅ այնուհետև ոչ ե-
թէ համարձակ շրջէր 'ի մէջ հրէիցն ․ այլ
գնաց անտի յերկիր մի՝ որ մերձ էր յանա-
պատ , 'ի քաղաք մի՝ որում անուն էր եփ-
րայիմ , և անդ լինէր աշակերտօքն հան-
դերձ ։
55 * Եւ էր մերձ զատիկն հրէից , և բազումք
ելին յե̅մ 'ի գաւառէ անտի յառաջագոյն
քան զզատիկն , զի սրբեսցեն զանձինս իւր-
56 եանց ։ * Խնդրէին զյս̅ ․ և ասէին ընդ մի-
մեանս մինչ կային 'ի տաճարին ․ զի՞րդ թը-
ուի ձեզ՝ եթէ ո՞չ գայցէ 'ի տօն այսր ։ պատ-
ուէր տուեալ էր քահանայապետիցն և փա-
րիսեցւոց , զի թէ ոք գիտասցէ թէ ուր է ,
գուշակեսցէ զնմանէ՝ զի կալցին զնա ։

ԳԼ․ ԺԲ ։

1 Իսկ յս̅ վեց աւուրբ յառաջ քան զզատիկն
եկն 'ի բեթանիա , ուր էր ղազար մե-
2 ռեալն , զոր յարոյց 'ի մեռելոց ։ * Եւ ա-
րարին անդ նմ̅ ընթրիս ․ և 'ի սպասու կայր
մարթա , և ղազար մի էր 'ի բազմելոց ընդ
3 նմ̅ ։ * ‖ Իսկ մարեմայ առեալ լիտր մի իւղոյ ‖ Վեր․ 11․ 2․
նարդ-

Մատթ. նարդեան ազնուի մեծագնոյ, օծ զոտսն յսի,
26. 7. եւ հերովք իւրովք մաքրէր զոտս նր. եւ տունն
Մարկ. 14. 3. լի եղեւ ի հոտոյ իւղոյն։ * Ասէ մի ոմն յա- 4
շակերտաց անտի՝ յուդա իսկարիովտացի, որ
մատնելոցն էր զնա. * Ընդէ՞ր ոչ իւղդ այդ 5
վաճառեցաւ երեք հարիւր դենարի, եւ տր-
ուաւ աղքատաց։ * Զայս ասաց՝ ոչ զի 6
զաղքատաց ինչ փոյթ էր նմա. այլ զի գող
էր՝ եւ զարկղն ինքն ունէր. եւ որ ինչ անկա-
նէր՝ նա կրէր։ * Ասէ յս. թոյլ տուր դմա, 7
զի յօրն պատանաց իմոց պահեսցէ զայդ։
* Զաղքատս յամ ժամ ընդ ձեզ ունիք. 8
զիս ոչ հանապազ ընդ ձեզ ունիք։ * Իբրեւ 9
գիտաց ժողովուրդ բազում ի հրէիցն թէ
անդ է՝ եկին, ոչ միայն վս յսի, այլ զի եւ
զղազար տեսցեն, զոր յարոյց ի մեռելոց։
* Խորհուրդ արարին քահանայապետքն՝ զի 10
եւ զղազար սպանցեն. * քանզի բազումք ի 11
հրէից երթային՝ եւ հաւատային ի յս։
Ի. Կ * Ի վաղիւ անդր ժողովուրդ բազում որ 12
եկեալ էր ի տօնն, իբրեւ լուան թէ գայ
յս յրղէմ, * առին ոստս արմաւենեաց՝ եւ 13
ելին ընդառաջ նր, աղաղակէին եւ ասէին.
ովսաննայ, օրհնեալ որ գաս յանուն տն՝
Մատթ. թագաւորդ իլի։ * Եւ գտեալ յսի էշ մի, 14
21. 5. նստաւ ի վերայ նորա. որպէս եւ գրեալ է։
Մարկ. 11. 7. * Մի երկնչիր դուստր սիոնի՝ ահաւասիկ 15
Ղուկ. թագաւորն քո գայ նստեալ ի վր յաւանակի
19. 35. իշոյ։ * Եւ զայն ինչ ոչ գիտացին աշակերտ- 16
Զաք. 9. 9. քն նր զառաջինն, այլ յորժամ փառաւո-
րեցաւ յս, յայնժամ յիշեցին, եթէ այն էր՝
որ գրեալն էր վս նր. եւ զայն արարին նմա՝

* Եւ

17 *Եւ ժողովուրդն վկայէր՝ որ էր ընդ նմա,
թէ զՂազարոս կոչեաց եւ եհ 'ի գերեզմանէն,
18 եւ յարոյց զնա 'ի մեռելոց։ *Եւ վն այսո-
րիկ ընդառաջ եղեւ նմա ժողովուրդն, զի
լուան եթէ զայն նշանս արարեալ էր նորա։
19 *Իսկ փարիսեցիքն ասէին ընդ միմեանս.
տեսանէ՞ք՝ զի ոչինչ օգտիք. ահաւասիկ աշ-
20 խարհ ամ զկնի նորա գնաց։ *Էին անդ ո-
մանք ի հեթանոսաց յելելոցն անդր, զի եր-
21 կիր պագանիցեն 'ի տօնին։ *Նոքա մատեան
առ Փիլիպպոս՝ որ 'ի Բեթսայիդա Գալիլեաց-
ւոցն էր, աղաչէին զնա եւ ասէին. տէ՛ր,
22 կամիմք զյս տեսանել։ *Գայ Փիլիպպոս եւ
ասէ ցԱնդրէաս։ Անդրէաս եւ Փիլիպպոս
23 ասեն ցյս։ *Եւ յս պատասխանի ետ նո-
ցա եւ ասէ. եհաս ժամ զի փառաւորեսցի
որդի մարդոյ։
24 *Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ հատն Լ·Ա·
25 ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի, *ինքն
միայն կայ. ապա եթէ մեռանիցի՝ բազում
արդիւնս առնէ։ ‖Որ սիրէ զանձն իւր՝ ապ- ‖Մատթ.
ականէ զնա. եւ որ ատեայ զանձն իւր յաշ- 10. 39.
խարհիս յայսմիկ, 'ի կեանսն յաւիտենականս 16. 25.
26 պահեսցէ զնա։ *Եթէ ոք զիս պաշտիցէ, Մարկ. 8. 35.
զկնի իմ եկեսցէ. եւ ուր եմն եմ, անդ եւ Ղուկ.
պաշտօնեայն իմ եղիցի. եթէ ոք զիս պաշ- 9. 24.
տիցէ, պատուեսցէ զնա հայրն իմ։
27 *Բայց այժմ անձն իմ խռովեալ է. եւ զինչ Լ·Բ·
ասացից, եթէ հայր՝ ապրեցո՛ զիս 'ի ժամէ
աստի յայսմանէ. այլ վասն այնորիկ եկի 'ի
28 ժամս յայս։ *Հայր՝ փառաւորեա՛ զանուն
քո։ եկն բարբառ յերկնից. եւ փառաւոր

արա-

արարի, եւ դարձեալ փառաւոր արարից ։
* Եւ ժողովուրդն որ կայր եւ լսէր՝ ասէին, 29
որոտումն լինել ։ կէսքն ասէին . հրեշտակ
խօսեցաւ ը̄ նմա ։ * Պատասխանի ետ յս՟ եւ 30
ասէ . ո՛չ վ՟ն իմ եկն բարբառս այս, այլ
վասն ձեր ։ * Այժմիկ դատաստան է աշ- 31
խարհիս այսորիկ . այժմիկ իշխան աշխար-
հիս այսորիկ ընկեսցի արտաքս ։ * Եւ ես 32
յորժամ բարձրացայց յերկրէ, զամենեսին
ձգեցից առ իս ։ * Զայս ասէր, նշանակէր՝ 33
թէ որով մահու մեռանելոց իցէ ։ * Պա- 34
տասխանի ետ նմա ժողովուրդն . մեք լուաք
Սաղմ . յօրինաց՝ եթէ քս՟ յաւիտեան կայ, եւ դու
109 . 4 . զիա՛րդ ասես՝ թէ պարտ է բարձրանալ որդ-
Եզեկ . 37 . 25 . ւոյ մարդոյ . ո՞վ է այն որդին մարդոյ ։ * Ա- 35
Դան . սէ ցնոսա յս՟ . փոքր մի եւս ժամանակ լոյս ը̄
7 . 14 . ձեզ է . գնացէք մինչդեռ զլոյսն ունիք, զի
մի խաւար զձեզ հասցէ . զի որ գնայ ՚ի խա-
ւարի, ո՛չ գիտէ յո՛ երթայ ։ * Մինչդեռ 36
զլոյսն ը̄ ձեզ ունիք՝ հաւատացէք ՚ի լոյսն,
զի որդիք լուսոյ եղիջիք ։ զայս խօսեցաւ յս՟,
եւ չոգաւ՝ թաքեաւ ՚ի նոցանէ ։ * Եւ այն- 37
չափ նշանս արարեալ էր առաջի նց̄ . եւ նո-
քա ո՛չ հաւատային ՚ի նա . * զի լցցի բանն 38
Եսայ . Եսայեայ մարգարէի՝ զոր ասացն . Տէ՛ր՝ ո՞
53 . 1 . հաւատաց ՚ի լուր մեր, եւ բազուկ տն̄ ո՞ւմ
Հռովմ . յայտնեցաւ ։ * Սակայն ո՛չ կարէին հա- 39
10 . 16 . ւատալ, զի միւսանգամ ասէ Եսայի . * Թէ 40
Եսայ . 6 . 9 . կուրացոյց զաչս նոցա, եւ ապշեցոյց զսիրտս
Գործ . 28 . 26 . նց̄ . զի մի տեսցեն աչօք, եւ իմասցին սըր-
տիւք, եւ դարձցին՝ եւ բժշկեցից զնոսա ։
* Զայս ասաց Եսայի՝ զի ետես զփառս նր̄, 41
եւ

42 և խօսեցաւ վն նր: * Բայց սակայն և յիշ-
խանաց անտի բազումք հաւատացին 'ի նա.
այլ վն փարիսեցւոցն ոչ յայտնէին, զի մի
43 'ի ժողովրդենէն ելանիցեն: * Քանզի սի-
րեցին զփառս մարդկան՝ առաւել քան ըզ-
փառսն այ:

44 * Եւ յս աղաղակէր՝ և ասէր. որ հաւատայ Ճ.Գ.
յիս՝ ոչ հաւատայ յիս, այլ յայն՝ որ առա-
45 քեացն զիս: * Եւ որ տեսանէ զիս, զայն
46 տեսանէ՝ որ առաքեացն զիս: * Ես լոյս
յաշխարհ եկի, զի ամ որ հաւատայ յիս՝ 'ի
47 խաւարի մի մնասցէ: * Եւ եթէ ոք լուիցէ
բանից իմոց, և ոչ պահեսցէ, ես ոչ դատիմ
զնա. քանզի ոչ եկի՝ ‖ թէ դատեցայց զաշ- ‖ Ղուկ. 9. 56.
48 խարհ, այլ զի փրկեցից զաշխարհ: * Որ ա- Վեր. 3. 17.
նարգէ զիս, և ոչ ընդունի զբանս իմ, գոյ՝
որ դատի զնա. բանն զոր ես խօսեցայ, նա
49 դատի զնա յաւուրն յետնում: * Զի ես
յանձնէ իմմէ ոչ խօսեցայ. այլ որ առա-
քեացն զիս հայր, նա ետ ինձ պատուէր
50 զինչ ասացից՝ և զինչ խօսեցայց: * Եւ գի-
տեմ՝ եթէ պատուէրն այն կեանք են յաւի-
տենականք: արդ՝ զոր ես խօսիմ, որպէս ա-
սաց ինձ հայրն այնպէս խօսիմ:

ԳԼ. ԺԳ.

1 Յառաջագոյն ‖ քան զտօնն զատկի, գի- Ճ.Ե.
տաց յս, թէ հասեալ է ժամ նր՝ զի փո- ‖ Մատթ.
խեսցի յաշխարհէս աստի առ հայր, սիրեաց 26. 2.
զիւրսն՝ որ յաշխարհի աստ էին. իսպառ սի-
2 րեաց զնոսա: * Եւ 'ի լինել ընթրեացն,
սատանայի խոկ արկեալ էր 'ի սիրտ՝ զի մատ-

 նես-

նեսցէ զնա յուդա սիմովնի իսկարիովտաց-
ւոյ. * գիտաց յս՝ զի զամ ինչ ետ Հայր ՚ի 3
ձեռս նր, եւ թէ յայ ել՝ եւ առ ած երթայ,
* յառնէ յընթրեաց անտի, եւ դնէ զհան- 4
դերձսն, եւ առեալ զենջակ մի՝ սփածաւ։
* Եւ ապա առեալ ջուր՝ արկ ՚ի կոնք, եւ 5
սկսաւ լուանալ զոտս աշակերտացն. եւ սըր-
բէր զենջակաւն՝ զոր սփածեալ էր։ * Գայ 6
առ սիմովն պետրոս. եւ նա ասէ ցնա. տէր՝
դու զիմ զոտս լուանաս։ * Պատասխանի 7
ետ նմա յս՝ եւ ասէ. զոր ինչ ես գործեմ,
դու այժմ ոչ գիտես. բայց ապա գիտասջիր։
* Ասէ ցնա պետրոս. ոչ լուասցես զոտս իմ 8
յաւիտեան։ պատասխանի ետ նմ յս. եթէ
ոչ լուացից զքեզ՝ ոչ ունիս ը իս մասն։ * Ա- 9
սէ ցնա սիմոն պետրոս. տէր՝ մի միայն զոտս
իմ, այլ եւ զձեռս եւ զգլուխ։ * Ասէ ցնա 10
յս. լուացելոյն չէ ինչ պիտոյ՝ բայց զի զոտ-
սըն լուանայցէ, քանզի ամենեւին սուրբ է.
|| Վեր. 15. 3. || եւ դուք սուրբ էք, այլ ոչ ամենեքին։ * Զի 11
գիտէր զայն՝ որ մատնելոցն էր զնա. վասն
այնորիկ ասաց՝ թէ ոչ ամենեքին սուրբ էք։
* Եւ յորժամ լուաց զոտս նոցա, առ զհան- 12
դերձսն իւր եւ դարձեալ բազմեցաւ, եւ ա-
սէ ցնս. գիտէք զինչ արարի ձեզ։ * Դուք 13
կոչէք զիս վարդապետ եւ տր. եւ բարւոք ա-
սէք, քանզի եմ իսկ։ * Իսկ արդ՝ եթէ ես 14
լուացի զոտս ձեր՝ տէրս եւ վարդապետս, եւ
դուք պարտիք զմիմեանց ոտս լուանալ։
* Զի օրինակ մի ետու ձեզ, զի որպէս ես 15
ձեզ արարի, եւ դուք առնիջիք։
Ի. Զ. * Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. ոչ է ծառայ մեծ 16

քան

‖ քան զտէր իւր. և ոչ առաքեալ՝ մեծ քան ‖ Մտթ.
17 զայն՝ որ առաքեացն զնա։ * Եթէ զայս գի- 10. 24.
տէք. երանելի էք՝ եթէ առնիցէք զայս։ Վոյ. 15. 20.
18 * Ոչ վասն ամենեցուն ձեր ասեմ. զի ես
գիտեմ, զորս ընտրեցի. այլ զի լցցի գիրն,
թէ ‖ որ ուտէր ընդ իս հաց՝ արար ինձ խա- ‖ Սղմ.
19 բէութիւն։ * Յայսմ հետէ իսկ ասեմ ձեզ 40. 10.
մինչչև եղեալ, զի յորժամ լինիցի՝ հաւա-
20 տասջիք թէ ես եմ։ * ‖ Ամէն ամէն ասեմ ‖ Մտթ.
ձեզ. որ ընդունի զոր ոք ես առաքեցից, զիս 10. 40.
ընդունի, և որ զիս ընդունի, ընդունի զայն՝ Ղկ. 10. 16.
21 որ առաքեացն զիս։ * Զայս իբրև ասաց
Յս, խռովեցաւ յոգի իւր՝ վկայեաց և ասէ.
‖ ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի մի ոմն 'ի ձէնջ ‖ Մտթ.
22 մատնելոց է զիս։ * Հայէին ընդ միմեանս ա- 26. 21.
շակերտքն տարակուսեալք, թէ զումեք ա- Մրկ. 14. 18.
23 սիցէ։ * ‖ Էր մի ոմն յաշակերտացն բազ- ‖ Վոյ.
24 մեալ առ Յսի, զոր սիրէրն Յս։ * Ակնարկէ 21. 20.
նմ Սիմոն պետրոս՝ հարցանել՝ ով իցէ, վն
25 որոյ ասէրն։ * Եւ նա անկեալ զլանջօքն Յսի,
26 ասէ ցնա. տէր՝ ով է։ * Պատասխանի ետ
Յս և ասէ. այն է՝ որում ես թացից զպա-
տառն՝ և տաց։ և թացեալ զպատառն տայ
27 յուդայի սկարիովտացւոյ։ * Եւ յետ պա-
տառոյն՝ ապա եմուտ 'ի նա սատանայ։ և
ասէ ցնա Յս. արդ՝ զոր ինչ առնելոց ես՝ ա-
28 րա վաղվաղակի։ * Եւ զայս ոչ ոք իմացաւ 'ի
բազմականաց անտի, թէ առ ինչ ասաց ցնա։
29 * Ոմանք համարէին, թէ՝ զի զարկղն
ունէր յուդա, ասաց նմա Յս, գնեա ինչ՝ որ
պիտոյ իցէ մեզ 'ի տօնիս. և կամ՝ զի աղքա-
30 տաց ինչ տացէ։ * Իսկ նորա առեալ զպա-

տառն՝

տառն՝ ել արտաքս վաղվաղակի. և էր գի-
շեր:
Ի.Լ. * Իբրև ել, ասէ յս. այժմ փառաւորե- 31
ցաւ որդի մարդոյ. և ած փառաւորեցաւ
'ի նմա: * Եւ եթէ ած փառաւորեցաւ 'ի 32
նմա, և ած փառաւորեսցէ զնա յանձն իւր.
և վաղվաղակի փառաւորեսցէ զնա: * Որ- 33
դեակք իմ՝ փոքր ինչ ժամանակ ը̄ ձեզ եմ.
|| Վէր. || խնդրիցէք զիս. և ո̄պ ասացի ցհրէայսն,
7. 34. եթէ ուր ես երթամ, դուք ոչ կարէք գալ.
|| Ղևտ. և արդ ձեզ ասեմ: * || Պատուիրան նոր 34
19. 18. տամ ձեզ, զի սիրիցէք զմիմեանս. ո̄պ սիրե-
Վայր. ցի ես զձեզ, զի և դուք սիրեսջիք զմիմեանս:
15. 12. * Յայսմ գիտասցեն ամենեքեան՝ եթէ իմ 35
աշակերտք էք, եթէ սիրիցէք զմիմեանս:
* Ասէ ցնա սիմոն պետրոս. տէր՝ յո՞ եր- 36
թաս: պատասխանի ետ յս, ուր ես եր-
թամ՝ դու ո՛չ կարես այժմ գալ զկնի իմ,
բայց ապա եկեսցես զկնի իմ: * Ասէ ցնա 37
պետրոս. տէր՝ ընդէ՞ր ոչ կարիցեմ գալ
այժմ զկնի քո. արդէն զանձն իմ իսկ եդից
'ի վերայ քո: * Պատասխանի ետ յս. զանձն 38
|| Մատթ. քո դիցես 'ի վերայ իմ. || ամէն ամէն ասեմ
26. 34. քեզ. չէ իցէ հաւու խօսեալ, մինչ դու ե-
Մարկ. րիցս ուրասցիս զիս:
14. 30.
Ղուկ.
22. 34.

ԳԼ. ԺԴ.

Մի խռովեսցին սիրտք ձեր. այլ հաւա- 1
տացէք յած, և յիս հաւատացէք: * Ի 2
տան հօր իմոյ օթեվանք բազում են. ապա
թէ ոչ՝ ասացեալ էր իմ ձեզ, թէ երթամ
պատրաստեմ ձեզ տեղի: * Իսկ եթէ եր- 3
թամ

թամ և պատրաստեմ ձեզ տեղի, դարձեալ
գամ, և առնում զձեզ առ իս. զի ուր եմ
4 իցեմ, և դուք անդ իցէք: * Եւ ուր եր-
թամն՝ գիտիցէք, և զճանապարհն գիտի-
5 ցէք: * Ասէ ցնա Թովմաս. Տէ՛ր՝ ո՛չ գի-
տեմք յո՞ երթաս, և զիա՛րդ զճանապարհն
6 կարասցուք գիտել: * Ասէ ցնա Յս. Ես եմ
ճանապարհ և ճշմարտութի՛ւն և կեանք. ոչո՛ք
7 գայ առ Հայր՝ եթէ ոչ ինև: * Եթէ զիս
գիտէիք՝ ապա և զՀայրն իմ գիտէիք, և այ-
8 սուհետև գիտասջիք զնա: * Ասէ ցնա Փի-
լիպպոս. Տէ՛ր՝ ցո՛յց մեզ զՀայր՝ և շատ է
9 մեզ: * Ասէ ցնա Յս. այսչափ ժամանակս
ը՟ ձեզ եմ, և ո՞չ ծանեար զիս Փիլիպպէ. որ
ետեսն զիս՝ ետես զՀայրն. և դու զիա՞րդ ա-
10 սես՝ եթէ ցո՛յց մեզ զՀայր: * Ո՞չ հաւատաս՝
եթէ ես 'ի Հայր, և Հայր յիս է. զբանս զոր
ես խօսիմ ը՟ ձեզ, ո՛չ եթէ յանձնէ ինչ խօ-
սիմ, այլ Հայրն՝ որ յիս բնակեալ է, Նա գոր-
11 ծէ զգործսն: * Հաւատա՞յք ինձ, եթէ ես
12 'ի Հայր՝ և Հայր յիս: * Ապա թէ ոչ՝ գոնէ
վս՟ գործոցն հաւատացէ՛ք ինձ: ամէն ամէն
ասեմ ձեզ, թէ որ հաւատայն յիս, զգործ-
սըն զոր ես գործեմ՝ և Նա գործեսցէ, և մե- || Մտթ
ծամեծս ևս քան զնոյնս գործեսցէ. զի ես 7. 7.
13 առ Հայր երթամ: * || Եւ զոր ինչ խնդրի- Վ~ոյ .
14 ցէք յանուն իմ, արարից զայն. * զի փառա- 14. 23.
ւորեսցի Հայր յորդի: ՎԿԲԶ
15 * Եթէ սիրէք զիս՝ զպատուիրանս իմ պա-
16 հեսջիք: * Եւ ես աղաչեցից զՀայր, և այլ
մխիթարիչ տացէ ձեզ. զի ը՟ ձեզ բնակես-
17 ցէ 'ի յաւիտեան. * զՀոգին ճշմարտութե՟,

զոր

զոր աշխարհս ոչ կարէ ընդունել. զի ոչ տե-
սանէ զնա, եւ ոչ ճանաչէ զնա. բայց դուք
ճանաչէք զնա, զի առ ձեզ բնակեսցէ՝ եւ ընդ
ձեզ եղիցի։ * Ոչ թողից զձեզ որբս. գամ 18
առ ձեզ։ * Փոքր միւս եւս՝ եւ աշխարհս ոչ 19
եւս տեսանէ զիս, բայց դուք տեսանիցէք
զիս. զի ես կենդանի եմ, եւ դուք կենդանի
լինելոց էք։ * Յայնմ աւուր գիտասջիք 20
դուք, զի ես ՚ի Հօր իմում՝ եւ դուք յիս՝ եւ
ես ՚ի ձեզ։ * Որ ունի զպատուիրանս իմ՝ եւ 21
պահէ զնս, նա է որ սիրէ զիս. եւ որ սիրէն
զիս՝ սիրեսցի ՚ի Հօրէ իմմէ. եւ ես սիրեցից
զնա, եւ երեւեցուցից նմա զիս։ * Ասէ ցնա 22
Յուդա ոչ Սկարիովտացին. Տէր՝ զի՞ եղեւ՝ զի
մեզ յայտնելոց ես զքեզ՝ եւ ոչ աշխարհի։
* Պատասխանի ետ Յս եւ ասէ ցնա. եթէ 23
ոք սիրէ զիս՝ զբանն իմ պահեսցէ, եւ Հայր
իմ սիրեսցէ զնա. եւ առ նա եկեսցուք՝ եւ
օթեւանս առ նմա արասցուք. * Եւ որ ոչն 24
սիրէ զիս՝ զբանս իմ ոչ պահէ. եւ բանն իմ
զոր լսէք՝ ոչ է իմ, այլ Հօրն՝ որ առաքեացն
զիս։
* Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ մինչ առ ձեզս 25
եմ։ * Իսկ մխիթարիչն Հոգին սբ՝ զոր ա- 26
ռաքեսցէ Հայր յանուն իմ, նա ուսուսցէ
ձեզ զամ, եւ յիշեցուսցէ զամ՝ որինչ ասա-
ցի ձեզ։ * Խաղաղութի թողում ձեզ, ըզ- 27
խաղաղութի զիմ տամ ձեզ, ոչ ոպ աշխարհս
տայ՝ տամ ես ձեզ. մի խռովեսցին սիրտք
ձեր, եւ մի զանգիտեսցեն։ * Լուայք, զի 28
ասացի ես ձեզ՝ թէ երթամ, եւ գամ առ ձեզ.
եթէ սիրէիք զիս՝ ապա ուրախ լեալ էր ձեր՝
թէ

թէ ես առ Հայր երթամ, զի Հայր իմ մեծ
29 է քան զիս ։ * Եւ այժմ ասացի ձեզ մինչ-
չև եղեալ. զի յորժամ լինիցի՝ հաւատաս-
30 ջիք ։ * Ո՛չ ես այլ շատ խօսեցայց ընդ ձեզ.
գայ իշխան աշխարհիս այսորիկ՝ և յիս ինչ
31 ո՛չ գտանէ ։ * Այլ զի ծանիցէ աշխարհ.
եթէ սիրեմ զՀայր. || և որպէս պատուիրեաց || Գործ. 2. 23.
ինձ Հայր՝ այնպէս առնեմ. ո՛ն արի՛ք գնաս-
ցուք աստի ։

ԳԼ. ԺԵ.

1 Ես եմ որթն ճշմարիտ, և Հայր իմ մշակ
2 է ։ * Զամենայն ուռ որ յիս է՝ և ո՛չ բերէ
պտուղ, կտրէ զնա. և զամ որ բերէ պտուղ՝
սրբէ զնա, զի առաւել ևս պտղաբեր լիցի ։
3 * || Դուք արդէն իսկ սուրբ էք վա՛ս բանին՝ || Վեր. 13. 10.
4 զոր խօսեցայ ը՟դ ձեզ ։ * Կացէք յիս՝ և ես 'ի
ձեզ. որպէս ուռն ո՛չ կարէ պտուղ բերել
յանձնէ իւրմէ, եթէ ոչ իցէ հաստատեալ
յորթն, նոյնպէս և դուք՝ եթէ ո՛չ յիս հաս-
5 տատեալ իցէք ։ * Ես եմ որթ՝ և դուք ուռ.
որ հաստատեալ է յիս՝ և ես 'ի նա, նա բե-
րէ պտուղ յոյժ. զի առանց իմ ոչինչ կա-
6 րէք առնել ։ * Եթէ ոք ո՛չ է հաստատեալ
յիս, ել նա արտաքս իբրև զուռն՝ և ցամա-
քեցաւ, և ժողովեն զնա և 'ի հուր արկա-
7 նեն՝ և այրի ։ * Եթէ կայցէք յիս՝ և բանք
իմ 'ի ձեզ կայցեն, որինչ կամիցիք խնդրես-
8 ջիք՝ և լինիցի ձեզ ։ * Յայսմիկ փառաւորե-
ցաւ Հայր իմ, զի պտուղ յոյժ բերիցէք. և
9 եղիջիք իմ աշակերտք ։ * Որպէս սիրեաց
զիս Հայր, և ես սիրեցի զձեզ. հաստատո՛ւն

կա-

կացէք 'ի սէր իմ։ * Եթէ պահիցէք զպատ- 10
ուիրանս իմ, կացջիք 'ի սէր իմ. որպէս ես զպ-
պատուիրանս Հօր իմոյ պահեցի, եւ կամ 'ի
սէր նր։ * Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, զի ու- 11
րախութիւն իմ 'ի ձեզ իցէ, եւ ձեր ուրախու-
|| Վեր. թիւն լցեալ եղիցի։ * || Այս է պատուէր 12
13. 34. իմ, զի սիրեսջիք զմիմեանս, որպէս եւ ես զձեզ
Եփէ. 5. 2. սիրեցի։ * Մեծ եւս քան զայս սէր ոչ ոք ու- 13
նի, եթէ զանձն իւր դիցէ 'ի վր բարեկա-
մաց իւրոց։ * Դուք բարեկամք էք իմ, ե- 14
թէ առնիցէք՝ զոր ես պատուիրեմ ձեզ։
* Ոչ եւս կոչեմ զձեզ ծառայս, զի ծառայն 15
ոչ գիտէ զինչ գործէ տէրն նր. այլ զձեզ
կոչեցի բարեկամս, զի զամ, զոր լուայ 'ի
Հօրէ իմմէ՝ ծանուցի ձեզ։ * Ոչ եթէ դուք 16
ընտրեցիք զիս. այլ ես ընտրեցի զձեզ, եւ ե-
դի զձեզ. զի դուք երթայցէք՝ եւ պտղաբերք
լինիցիք. եւ պտուղն ձեր կացցէ։ եւ զոր ինչ
խնդրիցէք 'ի Հօրէ իմմէ յանուն իմ, տացէ
||1Յով. ձեզ։ * || Զայս պատուիրեմ, զի սիրեսջիք 17
3. 11. զմիմեանս։ * Եթէ աշխարհ զձեզ ատեայ. 18
4. 7. գիտասջիք զի նախ զիս ատեաց։ * Եթէ 19
յաշխարհէ աստի էիք՝ աշխարհ զիւրսն սի-
րէր արդեօք. բայց զի չէք յաշխարհէ. այլ
ես ընտրեցի զձեզ յաշխարհէ, վն այնորիկ
ատեայ զձեզ աշխարհ։ * Յիշեցէք զբանն 20
|| Վեր. զոր ասացի ձեզ, թէ || ոչ է ծառայ մեծ քան
13. 16. զտէր իւր. եթէ զիս հալածեցին, ապա || եւ
Մատ. 10. 24. զձեզ հալածեսցեն. եթէ զբանն իմ պահե-
|| Մատ. ցին, ապա եւ զձերն պահեսցեն։ * Այլ զայդ- 21
24. 9. նոյն արասցեն ընդ ձեզ վն անուան իմոյ. զի
ոչ գիտեն զայն՝ որ առաքեացն զիս։ * Իմ ե- 22

թէ

թէ չէր եկեալ՝ եւ խօսեցեալ ընդ նոսա, մեղ
ինչ ոչ գոյր նոցա. բայց արդ չիք պատճառք
23 վասն մեղաց իւրեանց: * Որ զիս ատեայ՝ եւ
24 զհայրն իմ ատեայ: * Եթէ զգործսն չէր
գործեալ 'ի նոսա, զոր ոչ այլ ոք գործեաց,
մեղ ինչ ոչ գոյր նոցա. բայց արդ տեսին՝ եւ ա-
25 տեցին՝ եւ զիս եւ զհայր իմ: * Այլ զի լցցի
բանն, որ յօրէնս նոցա գրեալ է, ‖ թէ ատե- ‖ Սաղ. 24. 19.
26 ցին զիս տարապարտուց: * ‖ Բայց յորժամ ‖ Ղուկ. 24. 49.
եկեսցէ մխիթարիչն՝ զոր ես առաքեցից ձեզ
'ի Հօրէ՝ զհոգին ճշմարտութեան, որ 'ի Հօրէ ե-
27 լանէ, նա վկայեսցէ վասն իմ: * Եւ դուք վը-
կայէք՝ զի 'ի սկզբանէ ընդ իս էք:

ԳԼ. ԺԶ.

1 Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի մի գայթագղես-
2 ջիք: * Ի ժողովրդոց իւրեանց հանի-
ցեն զձեզ. այլ եկեսցէ ժամանակ՝ զի ամենայն
որ սպանանիցէ զձեզ, համարիցի պաշտօն
3 մատուցանել Աստուծոյ: * Եւ զայն արասցեն ընդ
ձեզ. քանզի ոչ ծանեան զՀայր՝ եւ ոչ զիս:
4 * Այլ եւ զայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի յորժամ
եկեսցէ ժամանակ՝ յիշիցէք՝ թէ ես ասացի
5 ձեզ: * Զայս 'ի սկզբանէ ոչ ասացի ձեզ,
քանզի ընդ ձեզ էի: Բայց արդ երթամ ես
առ առաքիչն իմ. եւ ոչ ոք 'ի ձէնջ հարցանէ
6 զիս, թէ յո՞ երթաս: * Այլ զի զայս խօսե-
ցայ ընդ ձեզ, տրտմութիւն ելից զսիրտս ձեր:
7 * Այլ ես զճշմարիտն ասեմ ձեզ. լաւ է
ձեզ եթէ ես երթամ. զի եթէ ես ոչ եր-
թայց՝ մխիթարիչն ոչ եկեսցէ առ ձեզ. ա-
պա եթէ երթամ, առաքեցից զնա առ ձեզ:

* Եւ

* Եւ նա եկեալ յանդիմանեսցէ զաշխարհ 8
վասն մեղաց՝ և վասն արդարութե՛՝ և վասն
դատաստանի ։ * Վասն մեղաց՝ զի ոչ հա- 9
ւատան յիս . * վասն արդարութե՛՝ զի առ 10
Հայր իմ երթամ, և ոչ ևս տեսանէք զիս .
* վասն դատաստանի՝ զի իշխան աշխարհիս 11
այսորիկ դատապարտեալ է ։ * Եւս բազում 12
ինչ ունիմ ասել ձեզ՝ այլ ոչ կարէք հան-
դուրժել այժմիկ ։ * Յորժամ եկեսցէ նա 13
Հոգին ճշմարտութե՛, առաջնորդեսցէ ձեզ
ամ̃ ճշմարտութ̃բ . զի ոչ եթէ յանձնէ ինչ
խօսիցի , այլ զոր լուիցէ՝ խօսիցի , և զգալոցն
պատմեսցէ ձեզ ։ * Նա զիս փառաւորեսցէ , 14
զի յիմմէ անտի առնուցու՝ և պատմեսցէ
ձեզ ։ * Զամ̃ ինչ զոր ունի Հայր՝ իմ է . վ̃ա 15
այնորիկ ասացի ձեզ , թէ յիմմէ անտի առ-
նուցու՝ և պատմեսցէ ձեզ ։
* Փոքր մի , և ոչ ևս տեսանէք զիս , և ա- 16
պա սակաւիկ մի՝ և տեսանիցէք զիս . և ես
երթամ առ Հայր ։ * Ասէին ոմանք յաշա- 17
կերտաց անտի ցմիմեանս . զի՞նչ է այս՝ զոր
ասէ ցմեզ , թէ փոքր մի՝ և ոչ տեսանէք զիս ,
և դարձեալ սակաւիկ մի՝ և տեսանիցէք զիս .
և թէ ես առ Հայր երթամ ։ * Եւ ասէին , 18
զի՞նչ իցէ այն փոքր միւս ևս , ոչ գիտեմք
զի՞նչ խօսի ։ * Գիտաց յ̃ս եթէ կամէին նմա 19
հարցանել , և ասէ ցն̃ս . վ̃ա այդորիկ խնդ-
րէք ը̃ միմեանս՝ զի ասացի թէ փոքր մի՝ և
ոչ տեսանէք զիս , և դարձեալ սակաւիկ միւս
ևս , և տեսանիցէք զիս ։ * Ամէն ամէն ա- 20
սեմ ձեզ , զի լայցէք՝ և ողբասջիք դուք , և
աշխարհ խնդասցէ . դուք տրտմեսջիք , այլ
տրտ-

21 տրտմութիւն ձեր յուրախութիւն եղիցի: * Կին
յորժամ ծնանիցի՝ տրտմութիւն է նմա, զի
հասեալ է ժամ նորա. այլ յորժամ ծնցի ըզ-
մանուկն, ոչ եւս յիշէ զնեղութիւն վասն խըն-
22 դութեն, զի ծնաւ մարդ յաշխարհ: * Եւ
դուք այժմ տրտմութիւն ունիք. այլ դարձեալ
տեսից զձեզ, եւ ուրախ լիցին սիրտք ձեր. եւ
զուրախութիւն ձեր ոչ ոք հանիցէ 'ի ձէնջ:
23 * Եւ յայնմ աւուր զիս ինչ ոչ հարցանիցէք:
|| Ամէն ամէն ասեմ ձեզ՝ զի զոր ինչ խնդ- || Մտթ
րիցէք 'ի հօրէ իմմէ յանուն իմ, տացէ ձեզ: 7. 7. Մրկ.
24 * Մինչեւ ցայժմ ոչինչ խնդրեցիք յանուն 11. 24.
իմ. խնդրեցէք, եւ առնուցուք, զի ուրա- Ղկ.
25 խութիւն ձեր լցեալ իցէ: * Զայս առակօք 11. 9. Վեր.
խօսեցայ ընդ ձեզ. եկեսցէ ժամանակ՝ յոր- 14. 13.
ժամ ոչ եւս առակօք խօսեցայց ընդ ձեզ. այլ
26 յայտնապէս զհօրէ պատմեցից ձեզ: * Յայնմ
աւուր խնդրեսջիք յանուն իմ. եւ ոչ ասեմ
ձեզ՝ եթէ ես աղաչեցից զհայր վասն ձեր.
27 * զի ինքն իսկ հայր սիրէ զձեզ՝ զի դուք զիս
սիրեցիք, եւ հաւատացիք՝ եթէ ես յԱստուծոյ ելի:
28 * Ելի 'ի հօրէ՝ եւ եկի յաշխարհ, դարձեալ
թողում զաշխարհ, եւ երթամ առ հայր:
29 * Ասեն ցնա աշակերտքն. ահա արդ յայտ-
նապէս խօսիս. եւ առակ եւ ոչ մի ինչ ասես:
30 * Արդ գիտեմք՝ եթէ գիտես զամենայն. եւ
ոչինչ պիտոյ է՝ եթէ ոք հարցանիցէ զքեզ.
31 յայսմիկ հաւատամք՝ եթէ յԱստուծոյ ելեր: * Պա-
տասխանի ետ նոցա Յիսուս, եւ ասէ. այժմ հաւա-
32 տայք. * || Ահա եկեսցէ ժամ, եւ եկեալ || Մտթ
իսկ է, զի ցրուեսջիք յիւրաքանչիւր տեղիս, 26. 31.
եւ զիս միայն թողուցուք. եւ չեմ միայն, զի Մրկ. 14. 27.

հայր

հայր ընդ իս է ։
* Զայս խօսեցայ ը՟ ձեզ, զի ը՟ իս խաղա- 33
ղութի՟ ունիցիք. յաշխարհի աստ նեղութի՟
ունիցիք, այլ քաջալերեցարուք, զի ես յաղ-
թեցի աշխարհի ։

ԳԼ ։ ԺԷ ։

Զայս իբրեւ խօսեցաւ Յս՟, ամբարձ զաչս 1
իւր յերկինս եւ ասէ. Հայր՝ հասեալ է
ժամ, փառաւորեա զորդի քո, զի եւ որդի
Մատթ. 28. 18. քո փառաւորեսցէ զքեզ ։ * Որպէս ետուր 2
նմա իշխանութի՟ ամ՟ մարմնոյ. զի ամենայնի,
զոր ետուր նմա, տացէ զկեանսն յաւիտե-
նականս ։ * Այս են յաւիտենական կեանք, 3
զի ծանիցեն զքեզ միայն Ճշմարիտ ած՟ եւ զոր
առաքեցեր զՅս՟ Քս՟ ։ * Ես զքեզ փառաւորե- 4
ցի յերկրի. զգործն կատարեցի, զոր ետուր
ցիս՝ զի արարից. * Եւ այժմ փառաւորեա զիս 5
Հայր՝ առ ՚ի քէն փառօքն՝ զոր ունէի յառաջ
քան զլինելն աշխարհի առ ՚ի քէն ։ * Յայտ- 6
նեցի զանունն քո մարդկան՝ զորս ետուր ինձ
յաշխարհէ. քո էին, եւ ինձ ետուր զնոսա.
եւ զբանն քո պահեցին ։ * Արդ գիտացին՝ 7
եթէ զամ՟ ինչ զոր ետուր ինձ, առ ՚ի քէն
են ։ * զի զբանն՝ զոր ետուր ինձ, ետու նո- 8
ցա. եւ նոքա ընկալան, եւ ծանեան ճշմար-
տութբ՟ թէ առ ՚ի քէն ելի. եւ հաւատացին՝
եթէ դու առաքեցեր զիս ։ * Արդ՝ ես վասն 9
նց՟ աղաչեմ, եւ ոչ վս՟ աշխարհի աղաչեմ.
այլ վս՟ նոցա՝ զորս ետուրն ինձ, զի քո են ։
* Եւ որ ինչ իմ է, ամ՟ քո է. եւ որ ինչ քո 10
է, այն իմ է. եւ փառաւորեալ եմ ՚ի նոսա ։

* Եւ

11 * Այլ ես ո՛չ եւս եմ յաշխարհի, եւ նոքա յաշ-
խարհի են, եւ ես առ քեզ գամ. Հա՛յր ս՟բ՝
պահեա՛ զն՟ս յանուն քո, որով ետուր ինձ.
12 զի եղիցին մի, որպ եւ մեք մի եմք: * Մինչ
էի յաշխարհի ը՟ն ն՟ս, ես պահէի զն՟ս յանուն
քո՝ ‖ որով ետուր ինձ, եւ պահեցի. եւ ոչ ո՛ք ‖ Վայր. 18. 9.
'ի նոցանէ կորեաւ, բայց որդին կորստեան,
‖ զի գիրն լցցի: ‖ Սաղմ. 108. 8.
13 * Բայց արդ առ քեզ գամ. եւ զայս խօսիմ
յաշխարհի, զի ունիցին զուրախութիւն իմ
14 լիով յանձինս իւրեանց: * Ես ետու նոցա
զբանն քո. եւ աշխարհս ատեաց զն՟ս, զի չեն
15 յաշխարհէ, որպ եւ ես չեմ յաշխարհէ: * Ոչ
զայս աղաչեմ, զի բարձցես զն՟ս յաշխարհէ.
16 այլ զի պահեսցես զն՟ս 'ի չարէ: * Յաշխարհէ
աստի չեն, որպէս եւ ես չեմ յաշխարհէ:
17 * Սուրբ արա զն՟ս ճշմարտութ՟բ քով. զի քո
18 բանդ ճշմարտութի է: * Որպէս զիս առա-
քեցեր յաշխարհ. եւ ես առաքեցի զն՟ս յաշ-
19 խարհ: * Այլ 'ի վ՟ն նոցա ես սուրբ առնեմ
զանձն իմ, զի եղիցին եւ նոքա սրբեալք ճշ-
20 մարտութ՟բ: * Այլ ո՛չ վ՟ն ն՟ց միայն աղա-
չեմ, այլ եւ վասն ա՟մ հաւատացելոց բանիւն
21 ն՟ց յիս. * զի ամենեքին մի իցեն, որպ դու
Հայր յիս՝ եւ ես 'ի քեզ, զի եւ նոքա 'ի մեզ
իցեն. զի եւ աշխարհ հաւատասցէ՝ եթէ դու
22 առաքեցեր զիս: * Այլ ես՝ զփառսն զոր ետուր
ինձ՝ ետու նոցա, զի իցեն մի՝ որպ եւ մեք մի
23 եմք: * Ես 'ի նոսա՝ եւ դու յիս, զի եղիցին
կատարեալք 'ի մի. եւ գիտասցէ աշխարհ՝
եթէ դու առաքեցեր զիս. եւ սիրեցի զնոսա
24 որպէս դու զիս սիրեցեր: * Հա՛յր՝ զորս ե-
տուրն

տուրն ինձ, կամիմ՝ զի ուր եսն եմ, և նո-
քա իցեն ընդ իս. զի տեսանիցեն զփառսն իմ,
զոր ետուրն ցիս. զի սիրեցեր զիս յառաջ
քան զլինելն աշխարհի: * Հայր արդար՝ և 25
աշխարհ զքեզ ոչ ճանաչէ. այլ ես զքեզ ճա-
նաչեմ, և նոքա ճանաչեն՝ եթէ դու առաքե-
ցեր զիս: * Եւ ծանուցի նոցա զանուն քո, և 26
ծանուցից. զի սէրն զոր սիրեցեր զիս՝ ի նոսա
իցէ, և ես ի նոսա:

ԳԼ. ԺԸ.

Զայս իբրև ասաց Յիսուս, ել աշակերտօքն 1
‖ Բ. Թագ. հանդերձ ‖ յայնկոյս ձորոյն կեդրոնի,
15. 23. ուր էր պարտէզ. յոր եմուտ ինքն և աշա-
կերտքն իւր:
* Գիտէր և Յուդա, որ զնա մատնելոց էր՝ 2
զտեղին. զի բազում անգամ ժողովեալ էր
‖ Մատթ. անդր Յիսուս աշակերտօքն հանդերձ: * ‖ Եւ 3
26. 47. Յուդայի առեալ ընդ իւր զգունդն, և ի
Մարկ. 14. 43. քահանայապետիցն և ի փարիսեցւոց սպա-
Ղուկ. սաւորս, գայ անդր ջահիւք և լապտերօք և
22. 47. զինուք: * Իսկ Յիսուս իբրև ետես զայն ամենայն ե- 4
կեալ ի վերայ նորա, ել և ասէ ցնոսա. զո՞ խնդ-
րէք: * Պատասխանի ետուն նմա. զՅիսուս Նա- 5
զովրեցի: Ասէ ցնոսա Յիսուս. Ես եմ: Կայր ընդ
նոսա և Յուդա՝ որ մատնէրն զնա: * Իբրև 6
ասաց՝ թէ ես եմ, յետս յետս չոգան՝ և զար-
կան զգետնի: * Դարձեալ եհարց զնոսա. 7
զո՞ խնդրէք: Եւ նոքա ասեն, զՅիսուս Նազովրե-
ցի: * Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս. ասացի ձեզ 8
թէ ես եմ. արդ՝ եթէ զիս խնդրէք՝ թոյլ
տուք դոցա երթալ: * Զի լցցի բանն՝ զոր 9
ասաց.

ասաց . ‖ Թէ զոր ետուրն ցիս՝ ոչ կորուսի ՚ի ‖ Վեր. 17. 12.
10 նոցանէ՝ և ոչ զոք ։ * Իսկ սիմոնի պետրոս՝
քանզի ունէր սուր , ձգեաց զնա՝ և եհար
զքահանայապետին ծառայ , և ՚ի բաց առ
զունկն նորա զաջոյ . և էր անուն ծառային
11 մաղքոս ։ * Ասէ յս ցպետրոս . արկ զսուրդ
անդրէն ՚ի պատեանս իւր . զբաժակն զոր
12 ետ ինձ հայր՝ ոչ ըմպիցեմ զնա ։ * Իսկ գուն-
դըն և հազարապետն և սպասաւորք հրէից
13 կալան զյս՝ և կապեցին . * և ածին զնա
նախ առ ‖ աննա՝ որ էր աներ կայիափայի . ‖ Ղուկ. 3. 2.
որ քահանայապետն էր տարւոյն այնորիկ ։
14 * Այս այն կայիափայ էր՝ ‖ որ խրատն ետ ‖ Վեր. 11. 49.
հրէից , եթէ լաւ է առն միում մեռանել
15 ՚ի վր ժողովրդեանն ։ * Եւ երթային զհետ
յսի սիմոնի պետրոս՝ և միւս աշակերտն ։
Եւ աշակերտն այն քանզի ծանօթ էր քա-
հանայապետին՝ եմուտ ընդ յսի ՚ի գաւիթ
16 քահանայապետին ։ * Եւ պետրոս կայր առ
դրանն արտաքոյ ։ ‖ Ել միւս աշակերտն՝ որ էր ‖ Մատթ.
ծանօթ քահանայապետին՝ և ասաց դըռ- 26. 58.
17 նապանն՝ և եմոյծ ՚ի ներքս զպետրոս ։ * Ա- Մարկ. 14. 54.
սէ աղջիկն որ դռնապանն էր՝ ցպետրոս . Ղուկ.
միթէ և դու յաշակերտաց առնն այնորիկ 22. 54.
18 իցես ։ և նա ասէ՝ ոչ եմ ։ * Կային անդ ծա-
ռայքն և սպասաւորքն խարոյկ արկեալ՝ քան-
զի ցուրտ էր՝ և ջեռնուին . կայր ը նոսա և
19 պետրոս և ջեռնոյր ։ * Եւ քահանայապետն
եհարց զյս վն աշակերտացն՝ և վն վարդա-
20 պետութեն նորա ։ * Պատասխանի ետ նմա
յս . ես յայտնապէս խօսեցայ յաշխարհի .
ես յամ ժամ ուսուցի ՚ի ժողովրդեանն , և
՚ի

'ի տաճարի անդ՝ ուր ամ հրէայք ժողովեալ
էին, և 'ի ծածուկ ինչ ոչ խօսեցայ: * Զի՞ 21
հարցանես զիս. հա՛րց զայնոսիկ՝ որ լուանն,
թէ զի՞նչ խօսեցայ ընդ նոսա. ահաւասիկ
նոքա գիտեն զի՞նչ ասացի ես: * Իբրև նա 22
զայն ասաց, մի ոմն 'ի սպասաւորացն որ անդ
կայր, ած ապտակ յ͞ի՝ և ասէ. այդպէ՞ս
պատասխանի տաս քահանայապետին: * Եւ 23
յ͞ս ասէ ցնա. եթէ չար ինչ խօսեցայ՝ վը-
կայեա՛ վ͞ն չարին, իսկ եթէ բարի, ընդէ՞ր
հարկանես զիս: * Եւ առաքեաց զնա ան- 24
նա կապեալ առ կայիափա քահանայապետ:
||Մտթ. 26. 69. * || Եւ սիմովն պետրոս կայր անդ՝ և ջեռ- 25
Մրկ. 14. 67. նոյր. ասեն ցնա՝ միթէ և դո՞ւ յաշակեր-
Ղկ. 22. 56. տաց անտի ն͞ր իցես: Նա ուրացաւ և ասէ՝
թէ չեմ: * Եւ ասէ մի ոմն 'ի ծառայից քա- 26
հանայապետին՝ ազգական այնորիկ, զորոյ
զունկն եհատ պետրոս. ո՞չ ես իսկ տեսի
զքեզ 'ի պարտիզի անդ ընդ նմա: * Դար- 27
ձեալ ուրացաւ պետրոս: և վաղվաղակի հաւ
խօսեցաւ:

||Մտթ. 27. 2. * || Եւ ածեն զյ͞ս 'ի վանացն կայիափայ յա- 28
Մրկ. 15. 1. պարանս դատաւորին. և էր այգուց: և նո-
||Գործ. 10. 28. քա ոչ մտին յապարանսն, || զի մի պղծես-
ցին, այլ զի ուտիցեն զզատիկն: * Ել առ- 29
նոս պիղատոս արտաքս՝ և ասէ. զի՞նչ չարա-
խօսութի մատուցանէք զառնէն զայնմանէ:
* Պատասխանի ետուն և ասեն ցնա. եթէ 30
չէր չարագործ այրն այն, ապա ոչ մատնէաք
զնա քեզ: * Ասէ ցնոս պիղատոս. առէ՛ք զնա 31
դուք, և ը͞ստ ձերոց օրինացն դատեցարո՛ւք:
ասեն ցնա հրէայքն. մեզ ոչ է արժան սպա-
նանել՝

32 նանել զոք ։ * ‖ Զի լցցի բանն յսի՝ զոր ա- ‖ Մատթ.
սաց, նշանակէր՝ թէ որով մահու մեռանե- 20. 19.
33 լոց էր ։ * ‖ Մտանէր միւսանգամ յապարան- ‖ Մատթ.
սըն պիղատոս, կոչեաց զյս՝ եւ ասէ ցնա ․ 27. 11.
34 դու ես թագաւորն հրէից ։ * Պատասխանի Մարկ. 15. 2.
ետ յս ․ ՚ի քէ՞ն ասես զայդ՝ եթէ այլք ասա- Ղուկ.
35 ցին քեզ զինէն ։ * Պատասխանի ետ պիղա- 23. 3.
տոս ․ միթէ եւ ես հրեա՞յ իցեմ ․ ազգն քո եւ
քահանայապետք մատնեցին զքեզ ինձ ,
36 զի՞նչ գործ գործեալ է քո ։ * Պատասխանի ետ
յս , իմ արքայութիւն չէ յայսմ աշխարհէ ․
եթէ յաշխարհէ աստի էր արքայութիւնն իմ,
սպասաւորքն իմ մարտնչէին արդեւք՝ զի մի
մատնեցայց հրէից ․ բայց արդ՝ թագաւո-
37 րութիւն իմ չէ աստի ։ * Ասէ ցնա պիղա-
տոս ․ ապա թէ այդպէս իցէ, թագաւոր
ոմն ես դու ։ Պատասխանի ետ յս ․ դու ա-
սես՝ թէ թագաւոր իցեմ ․ բայց ես յայդ իսկ
ծնեալ եմ, եւ ՚ի դոյն իսկ եկեալ եմ յաշ-
խարհ, զի վկայեցից ճշմարտութեան ․ ամ որ
՚ի ճշմարտութենէ է՝ լսէ բարբառոյ իմոյ ։
38 * Ասէ ցնա պիղատոս ․ զի՞նչ է ճշմարտու-
թիւն ։ Զայս իբրեւ ասաց, դարձեալ ել առ
հրեայսն՝ եւ ասէ ցնս ․ ես՝ եւ ոչ մի ինչ պատ-
39 ճառս գտանեմ ՚ի նմա ։ * ‖ Բայց է ձեր սո- ‖ Մատթ.
վորութիւն, զի զմի ոք արձակեցից ձեզ ՚ի զատ- 27. 15.
կի ․ արդ՝ կամի՞ք զի արձակեցից ձեզ ըզ- Մարկ.
40 թագաւորն հրէից ։ * Աղաղակեցին ամե- 15. 6.
նեքեան՝ եւ ասէին ․ մի զդա , այլ զբարաբ- Ղուկ.
բա ։ Եւ էր բարաբբայն այն աւազակ ․ 23. 17.

ԳԼ. ԺԹ.

‖ Մատթ. 27. 27. Մարկ. 15. 16.

Յայնժամ ‖ առ Պիղատոս զյ՟ն եւ գան ե- 1
հար։ * Եւ զինուորացն արարեալ պսակ 2
'ի փշոց՝ եդին 'ի գլուխ ն՟ր, եւ զգեցուցին
նմա հանդերձ ծիրանի. * եւ գային առ նա, 3
եւ ասէին. ողջ եր արքայ Հրէից. եւ հանէին
նմա ապտակս։ * Եւ դարձեալ Պիղատոս 4
արտաքս եւ ասէ ցն՟ս. ահա ածեմ զնա ար-
տաքս առ ձեզ, զի գիտասջիք թէ ես վնաս
ինչ 'ի նմա ոչ գտանեմ։ * Ել յ՟ս արտաքս 5
եւ ունէր պսակ 'ի փշոց՝ եւ հանդերձ ծիրա-
նի. եւ ասէ ցն՟ս. ահա այրդ ձեզ։ * Իբրեւ 6
տեսին զնա քահանայապետքն եւ սպասա-
ւորք, աղաղակ բարձին՝ եւ ասեն. 'ի խաչ
հան՝ 'ի խաչ հան զդա։ ասէ ցնոսա Պիղա-
տոս. առէք զդա 'ի ձեզ, եւ ձեզէն հանէք 'ի
խաչ. զի ես 'ի դմա վնաս ինչ ոչ գտանեմ։
* Պատասխանի ետուն նմա Հրէայքն. մեք 7
օրէնս ունիմք. եւ ը՟ս օրինաց մերոց պարտի
մեռանել. զի զանձն իւր որդի ա՟յ արար։
* Իբրեւ լուաւ զբանս զայս Պիղատոս, ա- 8
ռաւել եւս երկեաւ։ * Եմուտ դարձեալ 9
անդրէն յապարանսն, եւ ասէ ցյ՟ս. ուստի՞
ես դու. եւ յ՟ս ոչ ետ նմա պատասխանի,
* Ասէ ցնա Պիղատոս. ը՟ն իս ո՞չ խօսիս, ո՞չ 10
գիտես եթէ իշխանութի՟ւն ունիմ հանել ըզ-
քեզ 'ի խաչ, եւ իշխանութի՟ւն ունիմ արձա-
կել զ.քեզ. * Պատասխանի ետ յ՟ս. ոչ ու- 11
նէիր դու իշխանութի՟ւն 'ի վերայ իմ եւ ոչ մի,
եթէ ոչ էր տուեալ քեզ 'ի վերուստ. վասն
այնորիկ որ մատնեաց զիս քեզ, նորա մեծ

մեղք

12 մեղք են։ * Եւ յայնմհետէ պիղատոս խնդ-
րէր արձակել զնա. և հրէայքն աղաղակէին
և ասէին. եթէ զդա արձակես՝ չես բարե-
կամ կայսեր. ամենայն ոք որ թագաւոր կո-
13 չէ զանձն իւր, հակառակ է կայսեր։ * Իսկ
պիղատոս իբրև լուաւ զբանս զայսոսիկ,
ած զյս արտաքս. և նստաւ 'ի վր բեմին,
'ի տեղւոջն որ կոչէր քարայատակ, և եբ-
14 րայեցերէն կապպաթա։ * Էր ուրբաթն
զատկի. և էր ժամ իբրև վեցերորդ, և ա-
սէ ցհրէայսն. ահա թագաւորդ ձեր ցձեզ։
15 * Եւ նոքա աղաղակէին, բարձ 'ի մենջ
բարձ 'ի մենջ՝ և հան զդա 'ի խաչ։ ասէ ցնս
պիղատոս. ես զթագաւորդ ձեր 'ի խաչ հա-
նիցեմ։ պատասխանի ետուն քահանայա-
պետքն. չիք մեր թագաւոր բաց 'ի կայսե-
16 րէ։ * Յայնժամ ետ զնա 'ի ձեռս նոցա,
զի 'ի խաչ ելանիցէ.
17 * ‖ Եւ նոքա առեալ տանէին զնա. և բար- ‖ Մտթ.
ձեալ էր ինքնին զխաչափայտն, և ելանէր 27. 33.
'ի տեղին՝ որ անուանեալ էր գագաթան, Մրկ. 15. 22.
18 և կոչէր եբրայեցերէն գողգոթա։ * Ուր և Ղկ.
'ի խաչն հանին զնա. և ը նմա երկուս 23. 33.
ևս այլս աստի և անտի, և 'ի միջի զյս։
19 * Գրեաց և տախտակ մի պիղատոս, և եդ
'ի վր խաչին. և էր գրեալ։ Յս նազովրե-
20 ցի՝ թագաւոր հրէից. * Զայն տախտակ
ընթերցան բազումք 'ի հրէից, զի մօտ էր
'ի քաղաք անդր տեղին՝ ուր խաչեցաւն յս.
և էր գրեալ՝ եբրայեցերէն, դաղմատերէն, և
21 յունարէն։ * Ասեն ցպիղատոս քահանայա-
պետքն հրէից. մի գրեր թագաւոր հրէից,

այլ թէ նա ասաց՝ Թագաւոր եմ Հրէից ․
* Պատասխանի ետ Պիղատոս ․ զոր ինչ գրե- 22
ցի՝ գրեցի ։ * Իսկ զինուորքն իբրեւ հանին 23
Մատթ. 27. 35. 'ի խաչ զյս, առին զհանդերձս նր՝ եւ ա-
Մարկ. 15. 24. րարին չորս մասունս, իւրաքանչիւր զինուո-
Ղուկ. 23. 34. րի մասն ։ իսկ զպատմուճանն՝ քանզի էր ա-
ռանց կարանի՝ 'ի վերուստ փորանկեալ ա-
մենեւին ․ * ասեն ցմիմեանս ․ մի պատա- 24
ռեսցուք զայդ ․ այլ արկցուք վիճակս 'ի վր
դորա՝ ում եւ եկեսցէ ։ զի լցցի գիրն՝ որ ասէ ․
Սաղմ. 21. 19. Բաժանեցին զհանդերձս իմ յիւրեանս , եւ
'ի վերայ պատմուճանի իմոյ վիճակս արկին ։
Զինուորքն զայս ինչ գործեցին ։
* Կային առ խաչին յի մայրն նորա, եւ 25
քոյր մօր նր Մարիամ Կղէոպայ, եւ Մարիամ
Մագդաղենացի ։ * Յս իբրեւ ետես զմայրն 26
եւ զաշակերտն՝ զոր սիրէր, զի կայր մօտ ․
ասէ ցմայրն , կին դու՝ ահա որդի քո ։ * Ա- 27
պա ասէ ցաշակերտն ․ ահա մայր քո ։ եւ
յայնմ ժամանակէ առ աշակերտն զնա առ
իւր ։ * Յետ այսորիկ իբրեւ գիտաց յս, ե- 28
Սաղմ. 68. 22. թէ ահա ամ ինչ կատարեալ է , զի կա-
տարեսցի գիրն , ասէ ․ ծարաւի եմ ։ * Եւ- 29
անօթ կայր աման ինչ լի քացախով ․ եւ նոցա
սպունգ լցեալ քացախով ընդ եզովբ՝ շուրջ
եդեալ զմշտկաւ զոպայի՝ մատուցին 'ի բե-
րան նորա ։ * Իբրեւ առ յս զքացախն հան- 30
դերձ եզովբն՝ ասէ ․ ամ ինչ կատարեալ է ։
եւ խոնարհեցուցեալ զգլուխն՝ աւանդեաց
զոգին ։ * Իսկ Հրէայքն՝ քանզի ուրբաթ էր , 31
զի մի անդէն 'ի խաչին ագանիցին մարմինքն
մինչեւ ցշաբաթն , զի էր օր մեծ շաբաթուն

այ․

այնորիկ . աղաչեցին զպիղատոս՝ զի խորտա-
32 կեսցեն զբարձս նց̃՝ և բարձցին ։ * Եկին
զինուորքն , և զառաջնոյն խորտակեցին
զբարձս , նոյնպէս և զմիւսոյն՝ որ ը̃ նմա ՚ի
33 խաչն ելեալ էր ։ * Բայց իբրև եկին առ
յի՛ և տեսին զի այն ինչ մեռեալ էր , ոչ
34 խորտակեցին զբարձս նորա ։ * Այլ մի ոմն
՚ի զինուորացն տիգաւ խոցեաց զկողս նր̃ .
35 և ել վաղվաղակի արիւն և ջուր ։ * Եւ որ
ետեսն՝ վկայեաց , և ճշմարիտ է վկայութ̃ի
նր̃ . և նա գիտէ թէ ճշմարիտ ասէ , զի և
36 դուք հաւատասջիք ։ * Եղև այս զի լցցի
37 գիրն , ‖ եթէ ոսկր նր̃ մի փշրեսցի ։ * Եւ ‖ Ելք .
դարձեալ միւս գիր ‖ ասէ , եթէ հայեսցին 14 . 26 . Սղմ .
՚ի նա՝ յոր խոցեցինն ։ 33 . 20 .
38 *‖ Յետ այսորիկ աղաչեաց զպիղատոս յով- ‖ Զաք .
սէփ , որ յարիմաթեայ էր աշակերտ յի՛ ՚ի 12 . 10 . ‖ Մատ .
ծածուկ՝ վս̃ ահին հրէից , զի բարձցէ զդ- 27 . 57 .
մարմինն յի՛ ։ և հրամայեաց պիղատոս . Մրկ .
39 եկն և եբարձ զնա ։ * Եկն և նիկոդեմոս՝ 15 . 43 .
‖որ եկեալն էր առ յի՛ ՚ի գիշերի զառաջինն . Ղուկ . 23 . 50 .
և եբեր զմուռս խառն ընդ հալուէ՝ իբրև ‖ Վեր .
40 լտերս հարիւր ։ * Առին զմարմինն յի՛ , և 3 . 2 .
պատեցին կտաւովք՝ խնկովք հանդերձ , որ-
41 պէս օրէն էր հրէից պատել ։ * Եւ էր ՚ի
տեղւոջն յորում խաչեցաւ՝ պարտէզ . և ՚ի
պարտիզի անդ գերեզման նոր , յորում ոչ ոք
42 երբեք էր եդեալ ։ * Անդ վս̃ ուրբաթուն
հրէից՝ զի մօտ էր գերեզմանն՝ եդին զյի՛ ։

ԳԼ. Ի։

‖Մատթ. Եւ ‖ ՚ի միաշաբաթւոջն մարիամ մագդա- 1
28. 1. ղենացի գայ առաւօտուն ընդ արշալու-
Մարկ. սըն ՚ի գերեզման անդր. եւ տեսանէ զվէմն
16. 1. բարձեալ ՚ի դրաց գերեզմանին։ * Ընթա- 2
Ղուկ. 24. 1. նանայ՝ եւ գայ առ սիմոն պետրոս եւ առ
միւս աշակերտն՝ զոր սիրէրն յս՟, եւ ասէ ցնո-
սա. բարձին զտր՟ ՚ի գերեզմանէ անտի, եւ
ոչ գիտեմ՝ ուր եդին զնա։ * Ել պետրոս եւ 3
միւս աշակերտն՝ եւ գային ՚ի գերեզմանն։
* Ընթանային երկոքեան ՚ի միասին. եւ միւս 4
աշակերտն յառաջեաց ընթացաւ փութագոյն
քան զպետրոս՝ եւ եկն նախ ՚ի գերեզմանն։
* Եւ խոնարհեալ տեսանէ՝ զի կային անդ 5
կտաւքն, բայց ՚ի ներքս ոչ եմուտ։ * Եկն 6
եւ սիմոն պետրոս՝ որ գայրն զկնի նր՟. եւ
եմուտ ՚ի գերեզմանն, եւ տեսանէ զկտաւսն՝
զի կային անդ. * եւ վարշամակն որ էր ՚ի 7
գլուխն նր՟՝ ոչ ը՟ այլ կտաւսն կայր, այլ ու-
րոյն ծալեալ ՚ի մի կողմն։ * Յայնժամ ե- 8
մուտ եւ միւս աշակերտն, որ եկեալն էր յա-
ռաջագոյն ՚ի գերեզմանն, ետես եւ հաւա-
տաց. * զի չեւ եւս գիտէին զգիրսն՝ թէ պարտ 9
է նմա ՚ի մեռելոց յառնել։ * Չոգան դար- 10
‖Մատթ. ձեալ առ միմեանս աշակերտքն։ * ‖ Իսկ 11
28. 1. մարիամ կայր արտաքոյ գերեզմանին՝ եւ
Մարկ. լայր. եւ մինչդեռ լայր՝ խոնարհեցաւ ՚ի գե-
16. 5. Ղուկ. րեզմանն, * եւ տեսանէ երկուս հրեշտակս 12
24. 4. ՚ի սպիտակս, զի նստէին մի ՚ի սնարից եւ մի
յանոտից՝ ուր կայր մարմինն յսի։ * Եւ նո- 13
քա ասեն ցնա. կին դու զի՞ լաս։ ասէ ցնոսա.

զի

զի բարձին զտ͞րն իմ 'ի գերեզմանէ աստի ,
14 և ոչ գիտեմ՝ ուր եդին զնա ։ * Զայս իբ-
րև ասաց , դարձաւ 'ի թիկունս կոյս , և
տեսանէ զյ͞ս զի կայր . և ոչ գիտէր թէ յ͞ս
15 իցէ ։ * Ասէ ցնա յ͞ս . կին դու՝ զի՞ լաս , զո՞
խնդրես ։ Նմա այսպէս թուեցաւ՝ թէ պար-
տիզպանն իցէ , ասէ ցնա . տէ՛ր՝ եթէ դու
բարձեր զնա՝ ասա՛ ինձ ուր եդիր զնա, զի
16 ես առից զնա ։ * Ասէ ցնա յ͞ս . մարիամ ։
և նա դարձաւ , և ասէ ցնա եբրայեցերէն.
17 ռաբբունի, որ թարգմանի՝ վարդապետ ։ * Ա-
սէ ցնա յ͞ս . մի՛ մերձենար յիս , զի չև ևս ե-
լեալ եմ առ հայր իմ. այլ երթ դու առ եղ-
բարսն իմ, և ասա՛ ցնոսա . ելանեմ ես առ
հայրն իմ՝ և առ հայր ձեր , և ա͞ծն իմ՝ և
18 ա͞ծ ձեր ։ * Գայ մարիամ մագդաղենացի՝
և պատմէ աշակերտացն , եթէ ետես նա
զտ͞ր , և զայս ինչ ասաց ցնա ։
19 * ‖ Եւ էր երեկոյ 'ի միաշաբաթոջ աւուրն, ‖ Մարկ.
և դրօք փակելովք՝ ուր էին աշակերտքն ժո- 16. 14.
ղովեալ վ͞ն ահին հրէից , եկն յ͞ս և եկաց 'ի Ղուկ.
20 միջի ն͞ց , և ասէ ցն͞ս . ողջոյն ը͞ ձեզ ։ * Իբ- 24. 36.
րև զայս ասաց՝ եցոյց նոցա զձեռսն և զկողս 1. Կոր.
իւր . և խնդացին աշակերտքն իբրև տեսին 15. 5.
21 զտ͞ր ։ * Ասէ ցն͞ս դարձեալ . ողջոյն ը͞ ձեզ ,
ո͞պ առաքեաց զիս հայր իմ, և ես առաքեմ
22 զձեզ ։ * Եւ զայս իբրև ասաց՝ փչեաց 'ի
23 ն͞ս և ասէ . առէք հոգի ս͞բ . * ‖ եթէ ու- ‖ Մատթ.
մեք թողուցուք զմեղս՝ թողեալ լիցի նոցա. 16. 19.
24 եթէ զուրուք ունիցիք՝ կալեալ լիցի ։ * Իսկ 18. 18.
թովմաս մի յերկոտասանիցն՝ անուանեալն
երկուորեակ , ոչ էր ընդ նոսա՝ յորժամ եկն
յ͞ս ։

յո՛ւ։ * Ասէին ցնա այլ աշակերտքն, եթէ 25
տեսաք զՏ՛ր ։ և նա ասէ ցնոսա. եթէ ոչ
տեսից ՚ի ձեռս նր՛ զնշան բևեռացն, և ար-
կից զմատունս իմ ՚ի տեղիս բևեռացն, և
մխեցից զձեռս իմ ՚ի կողս նորա, ոչ հա-
ւատամ։

* Եւ յետ ութ աւուր դարձեալ էին ՚ի ներքս 26
աշակերտքն. և Թովմաս ը՛ նոսա. գայ Յ՛ս
դրօքն փակելովք. և եկաց ՚ի մէջ, և ասէ.
ողջո՛յն ը՛ ձեզ։ * Ապա ասէ ցԹովմաս. բե՛ր 27
զմատունս քո և մե՛րկ այսր. և տե՛ս զձեռս
իմ. և բե՛ր զձեռն քո՝ և մխեա՛ ՚ի կողս իմ,
և մի՛ լինիր անհաւատ՝ այլ հաւատացեալ։
* Պատասխանի ետ Թովմաս՝ և ասէ ցնա. 28
Տէ՛ր իմ՝ և Աճ իմ։ * Ասէ ցնա Յ՛ս. այդ զի 29
տեսեր զիս՝ և հաւատացեր, երանի՛ որոց
|| Վեր. 21. 25. ոչ իցէ տեսեալ՝ և հաւատասցեն։ * || Բա- 30
զում և այլ նշանս արար Յ՛ս առաջի աշակեր-
տաց իւրոց, որ ոչ է գրեալ ՚ի գիրս յայսմիկ։
* Այլ այս այնչափ ինչ գրեցաւ՝ զի հաւա- 31
տայցէք, եթէ Յ՛ս ք՛ս է որդի ա՛յ. և զի հա-
ւատայցէք, և զկեանս յաւիտենականս
ընդունիցիք յանուն նր՛։

ԳԼ. ԻԱ.

Յետ այսորիկ դարձեալ յայտնեաց զանձն 1
իւր Յ՛ս աշակերտացն իւրոց առ ծովե-
զերբն տիբերեայ. և յայտնեաց այսպէս։
* Էին ՚ի միասին սիմոն պետրոս, և Թով- 2
մաս անուանեալն երկուորեակ, և Նաթա-
նայէլ՝ որ ՚ի կանայ գալիլեացւոց, և որդիքն
զեբեդեայ, և այլք յաշակերտացն նորա եր-
կու։

3 կու ։ * Ասէ ցնոսա սիմոն պետրոս. Երթամ
ձուկն որսալ ։ Ասեն ցնա. գամք եւ մեք ըն̄դ
քեզ ։ գնացին եւ մտին ՚ի նաւ, եւ յայնմ գի-
4 շերի կալան եւ ոչինչ ։ * Իբրեւ այգ եղեւ՝ կայր
Յս յեզր ծովուն, բայց ոչ ծանեան աշա-
5 կերտքն թէ Յս իցէ ։ * Ասէ ցնոսա Յս. Ման-
կունք՝ միթէ ունիք ինչ ուտելոյ ։ պատաս-
6 խանի ետուն եւ ասեն ցնա, ոչ ։ * Ասէ ցնո-
սա, արկէք յաջակողմն նաւուն զուռկանդ,
եւ գտանիցէք ։ արկին, եւ ոչ կարէին ձգել
7 ՚ի բազմութենէ անտի ձկանցն ։ * Ասէ աշա-
կերտն այն, զոր սիրէրն Յս՝ ցպետրոս. Տր է
այն ։ սիմոն պետրոս իբրեւ լուաւ թէ Տր է,
արկաւ զիւրեւ զփաժամանելին՝ քանզի մերկ
8 էր, եւ ընկէց զինքն ՚ի ծովն ։ * Եւ այլ ա-
շակերտքն նաւաւն եկին գային, քանզի չէին
հեռի ՚ի ցամաքէն. այլ իբրեւ երկերիւր
կանգնաւ, քարշէին զգործին հանդերձ
9 ձկամբն ։ * Իբրեւ ելին ՚ի ցամաք, տեսա-
նեն կրակետղ կայծականց, եւ ձուկն մի ՚ի
10 վերայ, եւ հաց ։ * Ասէ ցնոսա Յս. բերէք ՚ի
ձկանց այտի՝ զոր դուքդ կալարուք այժմիկ ։
11 * Եմուտ սիմոն պետրոս, եւ ձգէր զգոր-
ծին ՚ի ցամաք՝ լի մեծամեծ ձկամբք, հա-
րիւր յիսուն եւ երիւք ։ եւ այնչափ ինչ կայր,
12 եւ ոչ պատառեցաւ գործին ։ * Ասէ ցնոսա
Յս. եկայք ճաշեցէք ։ եւ ոչոք յաշակերտացն
իշխէր հարցանել՝ թէ դու ո՞վ ես, զի գի-
13 տէին թէ Տրն է ։ * Գայ Յս՝ եւ առնու ըզ
հացն՝ եւ տայ նոցա, նոյնպէս եւ զձուկնն
14 * Զայս երիցս անգամ երեւեցաւ Յս աշա-
կերտացն յարուցեալ ՚ի մեռելոց ։

* Եւ

* Իսկ իբրեւ ճաշեցին, ասէ ցսիմոն պետրոս 15
յիսուս. սիմոն յովհաննու սիրես զիս առաւել քան
զդոսա։ ասէ ցնա. այո տէր, եւ դու գի-
տես՝ զի սիրեմ զքեզ։ ասէ ցնա՝ արածեա
զգառինս իմ։ * Դարձեալ ասէ ցնա, սի- 16
մոն յովհաննու սիրես զիս։ ասէ ցնա. այո
տէր եւ դու գիտես՝ զի սիրեմ զքեզ։ ասէ
ցնա՝ արածեա զոչխարս իմ։ * Ասէ ցնա ե- 17
րիցս անգամ. սիմոն յովհաննու սիրես զիս.
տրտմեցաւ պետրոս, զի ասաց ցնա երիցս՝
թէ սիրես զիս. եւ ասէ ցնա. տէր՝ դու զամ
գիտես. եւ դու իսկ զամենայն ճանաչես, եւ
եթէ սիրեմ զքեզ։ ասէ ցնա յս. արածեա
‖2 Պէտ. 1. 14. զոչխարս իմ։ * ‖ Ամէն ամէն ասեմ քեզ. 18
զի մինչ մանուկն էիր, անձամբ անձին գօ-
տի ածէիր՝ եւ երթայիր յո եւ կամէիր. եւ յոր-
ժամ ծերասցիս, ձեռս ՚ի վեր կալցես. եւ
այլք ածցեն քեզ գօտի, եւ տարցին՝ ուր ոչն
կամիցիս։ * Զայս ասաց՝ նշանակել թէ 19
որով մահու փառաւոր առնիցէ զած։ եւ
զայս իբրեւ ասաց, ասէ ցնա. եկ զկնի իմ։
* Դարձաւ պետրոս՝ եւ տեսանէ զաշակեր- 20
‖ Վէր. 13. 23. տըն՝ զոր սիրէր յս, զի երթայր զկնի։ ‖ որ
եւ անկաւ զլանջօքն նր՝ եւ ասէ, տէր ո՞վ է՝
որ մատնելոցն է զքեզ։ * Զնա տեսեալ 21
պետրոսի, ասէ ցյս. տէր՝ իսկ սա զի՞։ * Ա- 22
սէ ցնա յս. եթէ կամիմ, զի կացցէ դա՝
մինչեւ ես գամ. քեզ զի՞ փոյթ է՝ դու եկ
զկնի իմ։ * Ել բանս այս յեղբարս՝ եւ 23
համարեցան թէ աշակերտն այն ոչ մեռանի-
ցի. եւ ոչ ասաց նմա յս եթէ ոչ մեռանիցի.
այլ թէ կամիմ եւ՝ թէ կացցէ դա՝ մինչեւ ես
գամ։

գամ։ * Այս աշակերտ է՝ որ վկայէ վ՟ն այ-
24 սորիկ. որ և գրեացն իսկ զայսոսիկ. և գի-
տեմք, եթէ ճշմարիտ է վկայութի՟ն նորա։
25 * ‖ Բայց է և այլ ինչ բազում զոր արար Յս՟, ‖ Վեր.
զոր եթէ գրեալ էր մի ըստ միոջէ, կարծեմ 20. 30.
թէ և ոչ աշխարհս բաւական էր տանել
զգիրսն՝ որ թէ գրեալ էին։

ՎԱԽՃԱՆ ՍՐԲՈՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱՑ

ՑՈՒՑԱԿ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱՑ

Հանգստեան, Տաճարի, Խաչաբերից, Բժըշկութեն, եւ Ընդաստանի. որ պաշտին ՚ի կարգաւորութեան հասարակաց աղօթից՝ ըստ ձայնին։

ԱՒԵՏԱՐԱՆՔ ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ.

Ի ՄԱՏԹԷՈՍ

գլ. ժա. 25. Յայնմ ժամանակի։ մ. 30. իմ փոքրոգի է։
գլ. ժգ. 36. Յայնժամ թողեալ։ մ. 52. զնորս եւ զհինս։
գլ. իա. 18. Ընդ այգուցն էր։ մ. 32. հաւատացին նմա։
գլ. իե. 31. Ընդ յորժամ եկեսցէ։ մ. 46. յաւիտենականսն։

Ի ՄԱՐԿՈՍ

գլ. դ. 1. Դարձեալ սկսաւ։ մ. 9. լսելոյ՝ լուիցէ։
գլ. դ. 26. Եւ ասէր այսպէս։ մ. 34. մեկնէր զամ։
գլ. ժգ. 24. Այլ յաւուրսն յայն։ մ. 31. անցանիցեն։
գլ. ժգ. 32. Այլ վասն աւուրն։ մ. 37. արթուն կացէք։

Ի ՂՈՒԿԱՍ

գլ. թ. 10. Դարձան առաքեալքն։ մ. 17։ սակառս։
գլ. ժբ. 32. Մի երկնչիր։ մ. 48. պահանջեսցեն ՚ի նմէ։
գլ. ժէ. 3. Զգոյշ կացէք։ մ. 10. առնել՝ արարաք։
գլ. իա. 27. Եւ յայնժամ տեսցեն։ մ. 38. լսել ՚ի նմանէ։

Ի

Ի ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

գլ. Ի. 13. [illegible] : մ. 22. [illegible] :
գլ. Ե. 19. Պատասխանի ետ : մ. 23. առաքեացն զնա :
գլ. Ե. 24. Ամէն ամէն ասեմ : մ. 30. առաքեացն զիս :
գլ. ԺԲ. 24. Ամէն ամէն ասեմ ձեզ : մ. 26. Հայրն իմ :

ԱՒԵՏԱՐԱՆՔ ՏԱՃԱՐԻ.

Ի ՄԱՏԹԷՈՍ

գլ. [illegible]. 1. [illegible] : մ. 51. [illegible] :

Ի ՄԱՐԿՈՍ

գլ. [illegible]. 1. [illegible] : մ. 37. [illegible] :

Ի ՂՈՒԿԱՍ

գլ. [illegible]. 5. [illegible] : մ. 38. [illegible] ի նմանէ :

Ի ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

գլ. ԺԶ. 16. Ամէն ամէն : մ. ԺԷ. 13. Հայր սուրբ :

Կամ.

գլ. Ժ. 22. Եղեն յայնժամ նաւակատիք : մ. 42. ի նա անդ :

ԱՒԵՏԱՐԱՆՔ ԻՒՂ ՕՐՀՆԵԼՈՅ.

Ի ՄԱՏԹԷՈՍ

գլ. ԻԶ. 1. Եւ եղեւ [illegible] : մ. 20. [illegible] աշակերտսն :

Ի

՚Ի ՄԱՐԿՈՍ

Գլ. ԺԵ. 42. Եւ եղեալ երեկ : մ. ԺԶ. 8. զի երկնչէին :

՚Ի ՂՈՒԿԱՍ

Գլ. ԻԳ. 50. Եւ ահա այր մի : մ. ԻԴ. 12. զինչ եղեն :

՚Ի ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

Գլ. ԺԹ. 38. Յետ այսորիկ : մ. Ի. 18. ինչ ասաց նմա :

ԱՒԵՏԱՐԱՆՔ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ.

՚Ի ՄԱՏԹԷՈՍ

Գլ. Դ. 23. Եւ շրջէր յն : մ. 25. և բժշկէաց զն :
Գլ. Ը. 1. Իբրեւ էջ ՚ի լեռնէ : մ. 17. մեր եբարձ :
Գլ. Ը. 28. Եւ եկեալ անդր : մ. 34. սահմանաց նոցա :
Գլ. Թ. 1. Եւ մտեալ ՚ի նաւ՝ անց : մ. 8. մարդկան :
Գլ. Թ. 18. Մինչդեռ նա : մ. 26. երկիրն ընդ այն :
Գլ. Թ. 27. Եւ գնացեալ : մ. 34. հանէ դա զդեւս :
Գլ. Թ. 35. Եւ շրջէր յն : մ. Ժ. 1. հիւանդութեան :
Գլ. ԺԲ. 9. Եւ գնացեալ անտի : մ. 14. կորուսցեն զնա :
Գլ. ԺԲ. 22. Յայնժամ մա : մ. 37. դատապարտեսցիս :
Գլ. ԺԴ. 22. Եւ ստիպեաց վաղվաղ : մ. 36. փրկեցան :
Գլ. ԺԵ. 21. Եւ ելեալ անտի : մ. 31. ասեմէին զԱծ իէլի :
Գլ. ԺԷ. 14. Եւ եկեալ ե : մ. 20. աղօթիւք և պահօք :
Գլ. Ի. 29. Եւ ելանելոյ նոցա : մ. 34. զհետ նր :

՚Ի ՄԱՐԿՈՍ

Գլ. Ա. 21. Եւ մտանեն ՚ի կափ : մ. 34. զնա թէ քս է :
Գլ. Ա. 35. Եւ ընդ այգն ընդ : մ. 45. յամենայն կողմանց :
Գլ. Բ. 1. Եւ մտեալ դարձ : մ. 12. երբեք ոչ տեսաք :

գլ. գ. 1. Յա՛ եմուտ միւսանգամ: մ. 5. ձեռն նորա:
գլ. գ. 7. Իսկ յս՛ աշակեր: մ. 12. առնիցեն զնա:
գլ. ե. 1. Յա՛ եկն յայնկոյս: մ. 20. զարմանային:
գլ. ե. 21. Յա՛ եկեալ անց յս՛: մ. 43. նմա ուտել:
գլ. զ. 53. Յա՛ եկեալ ան: մ. 56. մերձեցանն՝ փրկեցան:
գլ. է. 24. Յա՛ անտի յար: մ. 30. գտանէր ՚ի մահիճսն:
գլ. է. 31. Յա՛ ելեալ յի: մ. 37. և համրոց խօսել:
գլ. ը. 22. Գան ՚ի Բեթս: մ. 26. ասիցես ՚ի շինին:
գլ. թ. 13. Յա՛ էջեալ ատա ա: մ. 28. և աղօթիւք:
գլ. ժ. 46. Յա՛ գան յերիքով: մ. 52. ՚ի ճանապարհին:

՚Ի ՂՈՒԿԱՍ

գլ. դ. 31. Յա՛ էջ ՚ի կափառնա: մ. 42. թէ ջա՛ն է:
գլ. ե. 12. Յա՛ եղև ՚ի հա: մ. 16. կայր յաղօթս:
գլ. ե. 17. Յա՛ եղև ՚ի միում: մ. 26. նոր նշան:
գլ. զ. 1. Յա՛ եղև ՚ի շա: մ. 11. առնիցեն յս՛:
գլ. է. 1. Յա՛ եկեալ կա: մ. 10. հիւանդն բժշկեալ:
գլ. է. 11. Յա՛ եղև ՚ի: մ. 23. գայթագղեսցի յիս:
գլ. ը. 22. Յա՛ եղև ՚ի միում: մ. 39. արար նմա յս՛:
գլ. ը. 40. Յա՛ եկեալ դար: մ. 57. որ ինչ եղեւն:
գլ. թ. 37. Յա՛ եղև ՚ի վա: մ. 44. մեծամեծացն այ:
գլ. ժա. 14. Յա՛ հանէր դև մի: 23. ընդ իս՝ ցրուէ:
գլ. ժգ. 10. Յա՛ ուսուցա: մ. 17. գործէին ՚ի նմանէ:
գլ. ժդ. 1. Յա՛ եղև ՚ի մտա: մ. 6. պատասխանի տալ այնմ:
գլ. ժէ. 11. Յա՛ եղև մինչ: մ. 19. կեցուցին զքեզ:
գլ. ժը. 35. Յա՛ եղև ՚ի մօ: մ. 43. օրհնութի՛ այ:

՚Ի ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

գլ. դ. 46. Յա՛ եկն դարձեալ ՚ի կա: մ. 54. ՚ի գալիլեա:
գլ. ե. 1. Յետ այսորիկ: մ. 18. առնէր զանձն այ:
գլ. թ. 1. Յա՛ մինչդեռ ան: մ. 38. երկրպագ նմա:
գլ. ժա. 1. Յա՛ էր ոմն հիւ: մ. 46. զոր արար յս՛:

ԱՒԵՏԱՐԱՆՔ ԱՆԴԱՍՏԱՆԻ.

Ի ՄԱՏԹԷՈՍ

Գլ. ԻԷ. 27. Օյ որպէս էառ ։ մ. 35. եւ մ անցցէն ։
Գլ. ԻԷ. 35. Եւ հանեալ ։ մ. 50. արձակեաց զոգին ։
Գլ. ԻԷ. 50. Եւ Յս դարձեալ ։ մ. 61. գերեզմանին ։

Ի ՄԱՐԿՈՍ

Գլ. ԺԵ. 22. Եւ ածեն զնա ։ մ. 37. եւ եհան զոգի ։

Ի ՂՈՒԿԱՍ

Գլ. ԻԳ. 32. Ածէին եւ այլ եւս ։ մ. 46. եհան զոգի ։

Ի ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

Գլ. ԺԹ. 13. Եւ ուրբ էր յերեկ ։ մ. 21. գործեցան ։
Գլ. ԺԹ. 16. Յայնժամ ետ ։ մ. 22. գրեցի՝ գրեցի ։
Գլ. ԺԹ. 25. Եւ կային ։ մ. 30. աւանդեաց զոգին ։

[illegible]
[illegible]
[illegible]